SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

SOCIALSTATISTIK

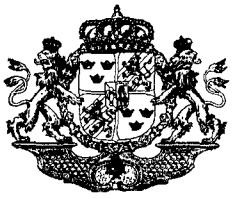

ALLMÄNNA BOSTADSRÄKNINGEN ÅR 1933 OCH DÄRMED SAMMANHÄNGANDE UNDERSÖKNINGAR

AV

K. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1936
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
362662

INLEDNING TILL

Folk- och bostadsräkningarna 1860-1990

Folkräkningar utfördes under perioden 1860-1900 vart tionde år och publicerades i ”Bidrag till Sveriges officiella statistik. A, Befolkningsstatistik (BiSOS A)”. Dessa är digitaliserade och finns på adressen: http://www.scb.se/BiSOS

Därefter har resultaten från räkningarna ingått i serien Sveriges officiella statistik (SOS).

1910 till 1930 genomfördes räkningen vart tionde år och därefter vart femte år med undantag för 1955. Publikationerna har t o m 1960 benämnts Folkräkningen.

De allmänna bostadsräkningarna utfördes 1912-1914, 1920, 1933, 1945 och 1960. År 1945 bar titeln ”Bostäder och hushåll”.

1965 till 1990 ägde Folk- och bostadsräkningen rum vart femte år.

Allmänna bostadsräkningen år 1933 och därmed sammanhängande undersökningar.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.
urn:nbn:se:scb-fob-1933_b1

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

SOCIALSTATISTIK

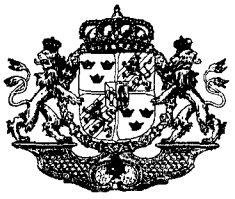

ALLMÄNNA BOSTADSRÄKNINGEN ÅR 1933 OCH DÄRMED SAMMANHÄNGANDE UNDERSÖKNINGAR

AV

K. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1936
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
362662

Recensement des habitations en 1933.

Pour la table des matières voir page 7
Pour le résumé français voir page 9

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS
BIBLIOTEK

I föreliggande publikation ha sammanförts resultaten av fyra olika bostadsstatistiska undersökningar, nämligen

1) en av socialstyrelsen i enlighet med kungl. kungörelsen den 16 september 1933 (nr 554) verkställd hyresräkning, omfattande 243 orter och närmast avsedd att utgöra ett led i arbetet för upprättande av ny dyrortsgruppering;

2) en enligt Kungl. Maj:ts beslut den 6 juli 1934 på grundval av samma material verkställd allmän bostadsräkning av mera summarisk natur, avseende bostadstandarden i samtliga 243 hyresräkningsorter, vilken undersökning, i samarbete med socialstyrelsen, utförts genom vissa inom socialdepartementet den 6 oktober 1933 tillkallade sakkunniga, den s. k. bostadssociala utredningen;

3) en ävenledes på grundval av hyresräkningsmaterialet genom samma sakkunniga i samarbete med socialstyrelsen enligt Kungl. Maj:ts beslut den 6 juli 1934 utförd representativ bostadsundersökning av mera ingående natur, vilken beträffande ett urval av bostäder i 45 orter meddelar vissa mera detaljerade uppgifter angående bostadsvillkoren, om sambandet mellan bostadsstandard och familjeekonomi m. m.; samt

4) en av bostadssociala utredningen, enligt kungl. brev den 8 februari 1935, i samverkan med vederbörande kommunala myndigheter under år 1935 utförd kompletterande bostadsundersökning, beträffande ett representativt urval av smålägenheter i 14 städer, vilken på grundval av vid personliga besök i lägenheterna införskaffade uppgifter ger detaljerade upplysningar om bostädernas beskaffenhet, dimensioner och utnyttjande m. m.

Slutligen ha vissa data hämtats ur en närmast för befolkningskommissionen verkställd specialundersökning rörande sambandet mellan hyra och inkomst inom olika familjetyper m. m.

För hyresräkningen ha redogörelser tidigare publicerats i Sociala Meddelanden (årg. 1935, sid. 3 o. f. samt 101 o. f.). Vidare ha vissa preliminära resultat av den representativa bostadsräkningen för 31 orter meddelats i bil. 2 till bostadssociala utredningens den 17 januari 1935 avgivna betänkande med förslag rörande lån och årliga bidrag av statsmedel för främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer (Statens offentliga utredningar 1935: 2, sid. 35 o. f.). Resultaten av den kompletterande bostadsundersökningen ha sammanställts i bil. 1 till de sakkunnigas betänkande med förslag rörande ändringar i vissa delar av hälsovårdsstadgan samt anordnande

av förbättrad bostadsinspektion i städer och stadsliknande samhällen m. m. (Statens offentliga utredningar 1935: 49, sid. 1 o. f.). Slutligen har en specialredogörelse rörande kooperativa bostadsföreningars bostadsbestånd publicerats i Sociala Meddelanden årg. 1935, sid. 818 o. f.

Avsikten med nu föreliggande redogörelse är att åstadkomma en systematisk och överskådlig sammanfattning av resultaten av samtliga nu omnämnda omkring 1933 års bostadsräkning grupperade bostadsstatistiska utredningar, varvid särskilt skola framläggas sådana viktigare undersökningsresultat, som hittills icke eller blott delvis blivit offentliggjorda.

Den närmaste ledningen av den inom socialstyrelsen verkställda hyresräkningen har, under inseende av undertecknad Bergsten, handhafts till en början av nuvarande byrådirektören Alrik Jacobi och sedermera av t. f. aktuarien Rich. Sterner. Bostadssociala utredningens undersökningar ha, under inseende av utredningens ordförande, undertecknad Nyström, och dess övriga ledamöter, stått under närmaste ledning av t. f. aktuarien Sterner med biträde av amanuenserna Gustav Holmstedt, Gunnar Jansson och Gunnar Lange. Efterföljande berättelse har utarbetats av t. f. aktuarien Sterner.

Stockholm i juli 1936.

GUNNAR HUSS.

NILS BERGSTEN. BERTIL NYSTRÖM.

Innehållsförteckning.

Sid.

Sammanfattning på franska 9

I. Undersökningarnas tillkomst, omfattning och representativitet.

1. Undersökningarnas tillkomst och utförande:
   Förslag om utvidgad bostadsstatistik 17
   Hyresräkningen 18
   Den allmänna och den representativa bostadsräkningen 26
   Den kompletterande bostadsundersökningen 1935 28
2. Undersökningarnas omfattning och representativitet:
   Hyresräkningen och den allmänna bostadsräkningen 33
   Den representativa bostadsräkningens omfattning 36
   Kompletteringsundersökningens omfattning 38
   De partiella bostadsundersökningarnas representativitet 39

II. Bostadsbeståndets storlek, sammansättning och beskaffenhet.

1. Beräkning av det totala bostadsbeståndet i städer, köpingar och municipalsamhällen.. 45
2. Olika hustyper och deras betydelse 46
3. Bostädernas fördelning efter olika upplåtelseformer 51
4. Lägenheternas fördelning efter antalet rum 59
5. Golvyta per rum och per lägenhet 71
6. Bostädernas beskaffenhet och utrustning 74
7. Sammanfattning av kvalitetsuppgifterna 89

III. Hyresförhållandena.

1. Medelhyror per lägenhet och per eldstad 99
2. Lägenhetshyrornas variationer 106
3. Sambandet mellan hyra och golvyta 106

IV. Bostadshushållens sammansättning och ekonomiska förhållanden.

1. Bostadshushållen och deras sammansättning 112
2. Bostadshushållens ekonomiska och sociala ställning 118
3. Inkomstförhållandena inom olika familjetyper 124
4. Bostadskostnadens inflytande på familjeekonomien 129

V. Bostadsstandarden.

1. Bostadskvaliteten inom olika hushålls-, välstånds- och socialgrupper 138
2. De boende och deras bostadsutrymme:
   Bostadshushållens och de boendes fördelning efter bostadsutrymmet 141
   Barn och inneboende inom olika lägenhetstyper m. m. 150
   Bostadsutrymmet inom olika socialgrupper och välståndsklasser 152
3. Trångboddhetens utbredning:
   Olika trångboddhetsmått 155
   Allmän trångboddhetsfrekvens 162
   Trångboddhet inom olika lägenhetsgrupper 165
   Trångboddhet inom olika hushållstyper 168
   Sambandet mellan trångboddhets- och inneboendefrekvens 172
   Beräkningar rörande trångboddheten i samtliga stadssamhällen 173

Sid.

4. Sambandet mellan trångboddheten och de boendes ekonomiska och sociala ställning:
Inkomststandard och hyresprocent inom olika lägenhetsgrupper 174
Allmänna uppgifter om sambandet mellan trångboddhet och välståndsgrad 179
Sambandet mellan trångboddhet och inkomst inom olika social- och hushållsgrupper m. m. 185
5. Bostadsvanor och samboendeförhållanden i smålägenheter:
Bostädernas användning (»finrumssystem») 190
Antal personer per sovrum 194
Luftrymden i sovrummen 197
Förekomsten av samboende mellan ogifta vuxna personer av olika kön 200

VI. Jämförande översikt över bostadsförhållandenas utveckling sedan åren 1912—15.

1. Källor 203
2. Förändringar i de olika bostadstypernas betydelse 203
3. Förändringar i bostädernas utrustning 210
4. De boende och bostäderna 211
5. Hyresutvecklingen 220

Tabellbilaga.

Tab. I. Folkmängd och bostadsbestånd å bostadsräkningsorterna 234
Tab. II. Bostadsbeståndets fördelning på lägenhetskategorier å bostadsräkningsorterna 240
Tab. III. Förekomsten å olika orter av lägenheter, som sakna tambur och hall och vatten- och avloppsledning, samt av lägenheter, som äro försedda med centralvärme, bad- eller duschrum samt vattenklosett 246
Tab. IV. Hyreslägenheter och medelhyror å olika orter år 1933 252
Tab. V. Hyresvariationer för lägenheter om 1 och 2 rum och kök inom orter med minst 1 000 hyreslägenheter 266
Tab. VI. Sambandet mellan inkomst och hyra inom vissa familjetyper (enligt den representativa bostadsräkningen för 34 orter) 276
Tab. VII. Boendetäthet och trångboddhet å olika orter 279

Diagram.

Diagr. A. Förekomsten av för flera lägenheter gemensamma avträden 83
Diagr. B. Smålägenheternas fördelning (i %) på olika kvalitetsgrupper 94
Diagr. C. Smålägenheternas fördelning på kvalitetsgrupper inom olika hushållstyper 140
Diagr. D. Lägenheter med mer än $1^1/_2$ personenhet per rumsenhet samt däri boende personer ävensom barn under 15 år (i %) 160
Diagr. E. Procentuellt antal lägenheter om 1 rum och kök, där endast köket utnyttjas såsom sovrum 193
Diagr. F. Procentuellt antal sovrum med minst 4 personer dels (a) i samtliga smålägenheter (om högst 2 rum och kök), dels (b) i smålägenheter bebodda av hushåll med 3 eller flera barn under 12 år 197
Karta: Bostadsräkningsorternas geografiska belägenhet 16

Table des matières.

Page

Résumé en français 9

I. Origine et étendue des investigations.

1. Origine et objet des investigations:
   Projet d'élargir les statistiques de l'habitation 17
   Le recensement général des loyers 18
   Le recensement général des habitations et l'investigation représentative au sujet des conditions d'habitation 26
   L'enquête complémentaire sur les conditions d'habitation 28
2. Étendue des investigations:
   Le recensement des loyers et le recensement des habitations 33
   Étendue de l'investigation représentative 36
   Étendue de l'enquête complémentaire 38
   Représentativité des investigations partielles 39

II. Nombre et caractéristiques des logements existants.

1. Calculs relatifs au nombre des logements dans l'ensemble des localités urbaines 45
2. Types de maisons d'habitation 46
3. Classification des logements d'après les titres de jouissance des habitants 51
4. Classification des logements d'après la grandeur (nombre de pièces) 59
5. Surface des habitations, par logement et par pièce 71
6. Qualité et aménagement intérieur des logements 74
7. Classification des logements d'après la qualité 89

III. Les loyers.

1. Loyers moyens, par logement et par pièce 99
2. Variations des loyers 106
3. Relations entre les loyers et la surface des logements 106

IV. Composition et conditions économiques des ménages.

1. Classification des ménages d'après leur composition 112
2. Conditions économiques et sociales des ménages 118
3. Conditions économiques des familles de types différents 124
4. Influence des loyers sur les conditions économiques des familles 129

V. Les conditions d'habitation.

1. La qualité des logements mise en relation avec la composition et la condition économique et sociale des ménages 138
2. Répartition des habitants dans les logements:
   Répartition des ménages et des individus d'après la grandeur des logements qu'ils occupent 141
   Nombre d'enfants et de sous-locataires dans des logements de grandeur différente ... 150
   La grandeur des logements mise en relation avec la condition économique et sociale des ménages 152
3. Le surpeuplement des logements:
   Critères adoptés pour déterminer le surpeuplement des logements 155
   Aperçu général sur l'encombrement des logements 162
   L'encombrement des logements de types différents 165
   L'encombrement des ménages de types différents 168
   Le nombre de sous-locataires et l'encombrement des logements 172
   Calculs relatifs à l'encombrement des logements dans l'ensemble des localités urbaines 173

Page

4. L'encombrement des logements mis en relation avec la condition économique et sociale des habitants:
Revenu familial et pourcentage du loyer dans des logements de types différents..... 174
Aperçu général sur les relations entre le degré d'encombrement et la condition économique des ménages..... 179
Degré d'encombrement et revenu familial dans des ménages de composition différente, appartenant à des groupes sociaux différents 185
5. Habitudes en matière d'utilisation des habitations:
Utilisation des logements (fréquence de »belles chambres»)..... 190
Nombre de personnes par pièce utilisée comme chambre à coucher..... 194
Cube d'air dans les pièces utilisées comme chambres à coucher..... 197
Cohabitation de personnes adultes de sexes différents qui ne vivent pas conjugalement 200

VI. Développement des conditions d'habitation depuis les années 1912—1915.
1. Sources..... 203
2. Changements survenus dans l'importance des divers types de logements..... 203
3. Changements survenus dans l'aménagement des habitations..... 210
4. Changements survenus dans la densité d'habitation..... 211
5. Développement des loyers 220

Annexes.

Tab. I. Population et le stock d'habitations des différentes localités 234
Tab. II. Répartition des logements d'après la grandeur etc. dans les différentes localités.... 240
Tab. III. Fréquence, dans les différentes localités, de logements qui n'ont ni vestibule ni »hall», et de logements qui n'ont ni égout ni installation d'eau courante; fréquence de logements pourvus de chauffage central, de chambre de bains (ou de douche) et de water-closet 246
Tab. IV. Nombre de logements loués (sur le marché libre) et loyers moyens dans les différentes localités 252
Tab. V. Variations des loyers pour les logements avec cuisine et une à deux pièces d'habitation dans certaines localités importantes..... 266
Tab. VI. Relations entre les revenus familiaux et les loyers parmi des familles de types différents dans 34 localités touchées par l'investigation représentative..... 276
Tab.VII. Densité d'habitation et surpeuplement des logements dans les différentes localités.. 279

Diagrammes.

Diagr. A. Fréquence de cabinets d'aisance communs à plusieurs familles 83
Diagr. B. Répartition des petits logements d'après la qualité 94
Diagr. C. Répartition des petits logements d'après la qualité, parmi des ménages de types différents 140
Diagr. D. Nombre de logements avec plus de $1^1/_2$ unités-individus par unité-pièce; nombre de personnes et d'enfants au-dessous de 15 ans qui habitent dans de tels logements... 160
Diagr. E. Pourcentage de logements avec une pièce et une cuisine où la cuisine seulement est utilisée comme chambre à coucher..... 193
Diagr. F. Pourcentage de pièces d'habitation ou cuisines utilisées comme chambres à coucher par plus de 3 personnes: (a) parmi l'ensemble des petits logements, (b) parmi les petits logements occupés par des ménages ayant 3 enfants ou plus au-dessous de 12 ans 197
Carte: Répartition géographique des localités touchées par le recensement des habitations.... 16

Résumé.

Origine et étendue des enquêtes. Par un arrêté royal du 16 septembre 1933, l'Administration du Travail et de la Prévoyance sociale fut chargée d'instituer un recensement général des loyers dans 243 localités, dont 196 villes et agglomérations urbaines (städer, köpingar et municipalsamhällen, unités administratives) — sauf toutefois Stockholm, où le Service municipal de statistique avait effectué, en 1930, à côté de la statistique annuelle sur les loyers, un recensement général des habitations — et 47 communes rurales, où, cependant, les propriétés agricoles devaient être exclues. Le but de cette investigation fut, en premier lieu, d'établir une statistique sur les loyers qui pourrait servir de base aux calculs relatifs aux changements survenus dans le niveau du coût de la vie et dans la répartition des localités d'après le coût de la vie. Les questionnaires utilisés, qui se composaient d'une enveloppe pour chaque immeuble, contenant un formulaire spécial pour chaque logement (voir p. 21—26), portaient donc, en premier lieu, sur les loyers et sur le nombre de pièces des divers logements. Certaines questions avaient trait à la qualité et à l'aménagement des habitations et, en outre, l'on demandait le nombre des habitants de chaque logement et leur répartition sur adultes et enfants ainsi que sur membres de la famille, domestiques (ou aides professionnels), pensionnaires, sous-locataires etc.

A la demande d'un comité gouvernemental (Bostadssociala utredningen) institué le 6 octobre 1933 pour étudier les problèmes relatifs à l'abolition des habitations malsaines dans les villes et agglomérations urbaines etc., et conformément à un arrêté royal du 6 juillet 1934, les données ainsi recueillies ont été utilisées pour l'établissement d'une statistique sur les conditions d'habitation. Cette statistique comprend une partie générale, englobant l'ensemble des localités nommées ci-dessus, et une partie spéciale, concernant une sélection représentative de logements dans 45 localités, où l'étude des conditions d'habitation a été portée plus loin. On parlera donc, par la suite, du recensement géneral des habitations ainsi que de l'investigation représentative au sujet des conditions d'habitation.

En outre, comme les données recueillies de la façon qu'on vient de nommer, paraissaient insuffisantes pour les buts que se proposait le comité, l'on a procédé à une enquête complémentaire sur les conditions d'habitation. Conformément à un arrêté royal du 8 février 1935, cette enquête a porté sur une sélection représentative de petits logements (avec cuisine et deux pièces d'habitation, au plus) dans 14 villes où les autorités municipales avaient consenti à y collaborer. Ainsi que pour l'investigation représentative nommée ci-dessus, la sélection des logements a été opérée par la méthode du sondage. Ensuite, les données complémentaires dont on avait besoin, ont été relevées au moyen d'agents enquêteurs. De cette façon, l'on a obtenu des renseignements détaillés non seulement sur les conditions d'hygiène et de confort des logements ainsi que sur leur grandeur (surface et cube d'air) mais encore au sujet de la manière dont les habitations sont effectivement utilisées. (Pour le questionnaire ainsi que le mémoire adressé aux agents, voir p. 30—32).

Le recensement général des habitations englobe, sauf les logements partiellement utilisés à d'autres fins que l'habitation, 528 910 logements. Parmi ceux-là 306 911, qui font l'objet d'un contrat de location (non compris les logements appartenant à des communes ou à des fondations ou bien aux employeurs des locataires) sont compris dans le recensement général des loyers, effectué par l'Administration du Travail et de la Prévoyance sociale. L'investigation représentative, englobe 98 111 logements, tandis que l'enquête complémentaire a été limitée à 15 731 petits logements avec cuisine et deux pièces d'habitation, au maximum. Il ressort de certains calculs effectués que les deux dernières investigations peuvent, en somme, être regardées comme représentatives non seulement pour chaque localité particulière touchée par les enquêtes, mais aussi, du moins tant qu'il s'agit de l'investigation représentative, pour l'ensemble des villes et agglomérations urbaines.

Nombre et classification des logements existants. En se basant sur le recensement général des habitations, l'on peut estimer à 200 000, environ, le nombre de maisons renfermant des habitations, qui existaient à la fin de l'année 1933 dans l'ensemble des villes et agglomérations urbaines (ci-inclus Stockholm). Si l'on exclut la capitale, plus d'un tiers (36·4 %) des maisons ne renfermeraient, d'après l'investigation représentative, qu'un seul logement, tandis que 13·7 % contiendraient deux logements et à peu près la moitié (49·9 %) trois logements ou plus (unités architecturales). Le total des logements existants aurait été de 725 000, environ (ci-inclus, encore, le stock d'habitations de la capitale). Leur répartition d'après le nombre de pièces qu'ils renferment, ressort du tableau suivant:

Une pièce ou une cuisine	Deux pièces ou plus sans cuisine	Une pièce	Deux pièces	Trois pièces	Quatre pièces	Cinq pièces ou plus	Total des logements
		avec cuisine					
86 000	31 000	243 000	194 000	82 000	41 000	48 000	725 000

A peu près la moitié des logements ne renferment donc, au maximum, qu'une pièce et une cuisine. Ces petits logements sont, dans une large mesure, utilisés pour l'habitation familiale, et même par des familles qui ont des enfants. C'est ainsi qu'environ deux cinquièmes des familles avec plus de deux enfants au-dessous de quinze ans (dans la classe ouvrière environ la moitié de ces familles) n'ont à leur disposition qu'une pièce et une cuisine ou des logements encore plus petits. Cependant, il paraît y avoir un certain mouvement vers des logements plus grands. C'est ainsi que, d'après l'investigation représentative, parmi les logements construits de 1924 à 1933 (lesquels constituent, d'ailleurs, environ 22 % du nombre total de logements existants), les logements contenant deux pièces et une cuisine seraient un peu plus nombreux que ceux qui n'ont qu'une pièce et une cuisine.

Il ressort de l'enquête complémentaire que, dans les petits logements touchés par cette investigation, la moitié des pièces d'habitation ont une surface qui n'atteint pas 16·6 m², tandis que la moitié des cuisines n'atteignent pas 12·4 m². La surface médiane des logements avec une pièce et une cuisine serait de 32·6 m² et celle des logements avec deux pièces et une cuisine, de 49·7 m². Encore lorsqu'il s'agit de la surface des pièces d'habitation, il semble que, du moins en ce qui concerne les petits logements, les habitations construites après la guerre soient, en général, un peu plus spacieuses que celles construites antérieurement.

La répartition des logements d'après leurs propriétaires est indiquée dans le tableau suivant, extrait de l'investigation représentative:

Nombre des logements touchés par l'investigation	98 111
Pourcentage de logements	
a) appartenant à des communes ou à des fondations	2·7
b) appartenant aux employeurs des habitants	10·4
c) appartenant à des sociétés coopératives d'habitation	2·1
d) appartenant à des propriétaires particuliers:	
1° utilisés par le propriétaire:	
dans maisons à 1 ou 2 familles	13·5
» » » plus de 2 »	5·9
2° loués sur le marché libre:	
dans maisons à 1 ou 2 familles	8·9
» » » plus de 2 »	52·3
e) autres, utilisés	2·1
f) vacants	2·1

Puisque Stockholm n'est pas inclus dans ces chiffres, ceux-ci ne donnent pas une idée exacte de l'importance du movement coopératif de l'habitation. En effet, à peu près deux tiers des logements «coopératifs» se retrouvent dans la capitale. D'après une enquête spéciale, le stock entier de logements appartenant à des sociétés coopératives d'habitation peut être estimé à un peu plus de 30 000, ce qui correspond à environ 4 % du nombre total de logements dans toutes les villes et agglomérations urbaines du pays.

En ce qui concerne les qualités d'hygiène et de confort des habitations, l'on peut nommer que, d'un côté, d'après le recensement général près de 30 % des logements seraient munis de chauffage central, et 14 % de chambres de bains (ou de douche). D'un autre côté, environ 20 % des logements n'auraient ni égout ni installation d'eau courante, et 38 % n'auraient ni vestibule ni «hall.» L'enquête complémentaire a donné pour résultat que, parmi les petits logements touchés par cette investigation, environ 20 %, seulement, seraient munis d'un cabinet d'aisance à l'intérieur du logement. Plus de deux tiers des logements englobés par l'enquête n'avaient qu'un cabinet d'aisance en commun avec d'autres logements.

Plus les logements sont petits, plus ils semblent avoir en général, de défectuosités. Encore est-il remarquable que les logements habités par des familles ayant plus de deux enfants au-dessous de douze ans, semblent être, en somme, plus défectueux que les autres. D'après la fréquence de certaines défectuosités les logements ont été groupés dans six classes, dont la dernière (logements avec trois défectuosités essentielles, au moins, par exemple ceux qui étaient en même temps humides, affectés de courants d'air et difficiles à chauffer) englobe 12 % des petits logements touchés par l'enquête. Parmi les ménages ayant plus de deux enfants au-dessous de douze ans, environ 20 % habitent dans de tels logements.

Composition des ménages et classification des ménages d'après leurs revenus. L'on a attaché beaucoup d'importance à l'étude des conditions d'habitation dans des ménages de types différents. Par un ménage, l'on entend, dans la plupart des groupements effectués, l'ensemble des personnes qui habitent dans un logement. Le ménage comprend, par conséquent, non seulement les membres de la famille, mais aussi, le cas échéant, les domestiques ou aides professionnels (dont le nombre total correspond, selon l'investigation représentative à 2·6 % des habitants) ainsi que les pensionnaires et les sous-locataires (3 % des habitants). La répartition des ménages d'après leur composition, ressort du tableau suivant, extrait de l'investigation représentative:

Ménages avec le nombre suivant d'enfants au-dessous de quinze ans:	Nombres absolus					Pourcentages				
	Ménages avec . . . . . adultes				Ensemble	Ménages avec . . . . . adultes				Ensemble
	1	2	3—4	5 ou plus		1	2	3—4	5 ou plus	
0	13 625	21 237	17 836	4 917	57 615	14·2	22·1	18·6	5·1	60·0
1—2	817	17 561	10 362	3 045	31 785	0·8	18·3	10·8	3·2	33·1
3 ou plus	117	3 365	2 405	790	6 677	0·1	3·5	2·5	0·8	6·9
Ensemble	14 559	42 163	30 603	8 752	96 077	15·1	43·9	31·9	9·1	100·0

Dans l'investigation représentative, l'on a aussi étudié les conditions économiques des ménages ainsi que les relations entre les conditions économiques et les conditions d'habitation. Certains résultats de cette étude, concernant 34 localités, ont été groupés dans le tableau suivant:[1]

Revenu familial par an dans des familles de types différents.

	Familles composées de										
	un adulte sans enfants	deux adultes					trois adultes				
		sans enfants[2]	avec . . . enfants[2]				sans enfants*	avec . . . enfants[2]			
			1	2	3	4 ou plus		1	2	3	4 ou plus
Nombre de familles touchées par l'investigation	9 130	14 805	8 893	4 885	1 859	629	7 767	2 642	1 136	436	171
Revenus annuels (couronnes)											
Quartil inférieur	629	1 475	2 083	2 210	2 117	2 009	1 999	2 262	2 301	2 321	2 383
Médiane	1 459	2 644	2 923	3 047	2 957	2 788	3 263	3 336	3 274	3 273	3 250
Quartil supérieur	2 726	3 936	3 898	4 109	4 022	3 993	4 835	4 501	4 483	4 447	4 100

* Au-dessous de quinze ans.

Les ménages, n'ayant pas d'enfants au-dessous de quinze ans, à l'époque de l'investigation, présentent en comparaison avec les familles qui en avaient, des variations économiques fort considérables. Ce fait est dû à ce que les premières se composent dans une large mesure de ménages tout récents ou très vieux.

Niveau et mouvement des loyers. Dans le tableau suivant l'on a réuni les loyers moyens pour certaines catégories de logements dans des localités de grandeur différente:

	Loyers annuels moyens pour logements sans chauffage central, cour.						Loyers annuels moyens (inclusivement coût de chauffage) pour logements avec chauffage central, cour.					
	Une pièce ou une cuisine	Une pièce avec «petite cuisine»	avec cuisine				Une pièce ou une cuisine	Une pièce avec «petite cuisine»	avec cuisine			
			Une pièce	Deux pièces	Trois pièces	Quatre pièces			Une pièce	Deux pièces	Trois pièces	Quatre pièces
Stockholm	370	502	596	924	1 336	1 715	666	813	1 022	1 517	2 101	2 690
Gothenbourg	267	318	441	769	1 139	1 503	495	664	757	1 166	1 620	2 074
Malmö	209	285	394	601	860	1 154	450	645	712	1 012	1 373	1 704
Localités suburbaines	181	301	350	515	724	959	313	585	654	844	1 157	1 478
Autres localités urbaines avec 10—100 000 habitants	193	260	351	545	797	1 057	340	505	586	894	1 250	1 600
5—10 000 habit.	144	209	284	447	643	860	276	359	448	723	1 021	1 327
moins de 5 000 habitants	139	195	249	370	532	708	252	395	404	628	865	1 160
Communes rurales	126	164	217	300	404	519	206	298	336	537	736	1 093

[1] Il y a lieu de remarquer que dans cette investigation, les ménages ont été classés d'après le nombre des membres de la famille seulement. Par revenu familial, l'on entend ici, comme dans la suite, la somme des revenus gagnés par les membres de la famille. Les revenus ont été relevés suivant les registres des autorités fiscales.

L'investigation représentative a donné pour résultat que le loyer payé par chaque famille individuellement correspond, en moyenne, à 15·6 % du revenu familial. Ce pourcentage varie cependant considérablement d'un cas à l'autre — ainsi il y a des familles qui payent 40 % ou plus de leur revenu pour le logement. La part du revenu familial que payent, en moyenne, les familles ouvrières pour le logement, serait de 15 % — c. à. d. quelque peu inférieure à celle que dépensent, pour le même but, les petits fonctionnaires (18·2 %). L'on a trouvé, en outre, que parmi les familles dont le revenu annuel n'atteint pas 5 000 couronnes, le montant du loyer n'augmente pas sensiblement par rapport au nombre des enfants; seulement les familles jouissant d'un revenu annuel supérieur à 5 000 couronnes, payeraient sensiblement davantage pour le logement lorsqu'elles ont plus d'enfants. Il est naturel que le montant du loyer augmente par rapport au revenu — cette tendance est cependant moins marquée parmi les familles avec plus de deux adultes. Ce fait doit revenir à ce que les jeunes gens âgés de plus de quinze ans, et qui gagnent un revenu propre, ne contribuent souvent que dans une mesure assez limitée aux dépenses communes de la famille.

Le niveau des loyers a montré depuis quelques dizaines d'années une augmentation fort considérable. C'est ainsi que, d'après un calcul relatif à 72 villes (ci-inclus Stockholm), le niveau des loyers aurait été, en 1933, de 104 % supérieur à celui des années 1912—1915. Cependant, cet accroissement est dû, en grande partie, à l'amélioration des habitations. Si, afin d'éliminer, autant que possible, l'effet des changements survenus dans le stock des habitations, aussi bien au point de vue de la grandeur des logements qu'au point de vue de leur aménagement (introduction de chauffage central dans les habitations nouvelles etc.), l'on refait le calcul en faisant intervenir des coefficients de pondération convenables, l'augmentation du niveau des loyers, de 1912/15 à 1933, serait néanmoins de 90 %, environ. Depuis quelques années, cependant, les loyers ont subi un certain abaissement. C'est ainsi qu'en 1933 la moyenne pondérée des loyers se trouve réduite, par rapport à 1928, de 2 ou 3 %.

Surpeuplement des logements et habitudes en matière d'utilisation des habitations. Il ressort du recensement général des habitations qu'environ 10 % des logements sont habités par plus de deux personnes par pièce (les cuisines étant regardées comme équivalentes aux pièces d'habitation). En ce qui concerne les ménages avec plus de deux enfants au-dessous de quinze ans, le pourcentage correspondant serait de 55 %. Cependant, l'on peut estimer qu'au point de vue de la densité d'habitation, les enfants n'ont pas la même importance que les personnes adultes. En outre, il a été suggéré qu'il ne faudrait compter les cuisines et les petites pièces qu'à une valeur réduite par rapport aux pièces d'habitation ordinaires, tandis que, d'un autre côté, il faudrait aussi tenir compte de certaines pièces accessoires. Surtout lorsqu'il s'agit de comparer le degré d'encombrement dans des logements et dans des ménages de types différents, il a semblé utile d'appliquer ces modifications aux calculs relatifs à la densité d'habitation. C'est pourquoi, dans l'investigation représentative, l'on a compté, d'une part, les enfants au-dessous de quinze ans comme demi-individus et, d'autre part, les cuisines et les «halls» ainsi que les chambres avec une surface au-dessous de 9 m² comme demi-pièces. Si l'on regarde comme surpeuplés les logements où il y a plus de deux unités individus par unité pièce, cela veut dire, par exemple, qu'un logement comprenant une pièce et une cuisine est considéré comme surpeuplé lorsqu'il est habité par plus de trois adultes ou par plus de deux adultes et deux enfants ou encore par plus d'un adulte et quatre enfants. D'après ce critère, environ 13 % des logements seraient surpeuplés, tandis que le nombre de personnes qui habitent dans de tels logements, correspond à environ 20 % de la population touchée par l'investigation. L'on peut noter encore que parmi les enfants au-dessous de quinze ans, près de 30 % habiteraient dans des logements surpeuplés. Le degré d'encombrement varie cependant considérablement suivant les différents types de ménages, ainsi que montre le tableau suivant:

	Pourcentage de ménages avec plus de deux unités individus par unité pièce
Petits ménages, comprenant, en général, 1—2 personnes	0·2
Ménages comprenant 3—4 adultes, sans enfants	10·8
» » 2 adultes et 1—2 enfants	5·4
Grands ménages, avec 0—2 enfants	33·1
» » » 3 enfants ou plus	47·4
Ensemble des ménages	12·6

Aussi bien d'après la règle dont on s'est servi dans ces calculs, que d'après le critère habituel employé dans le recensement général des habitations (plus de deux personnes par pièce), environ 60 % des logements surpeuplés ne comprendraient qu'une pièce et une cuisine.

Une partie de l'investigation représentative a été consacrée à l'étude des rapports entre la densité d'habitation et les conditions économiques des ménages. En particulier, l'on a essayé de mettre en évidence dans quelle mesure l'encombrement des logements est causé par l'indigence des habitants, en considérant comme «pauvres» les familles dont le revenu annuel n'atteint pas une certaine somme, fixée d'après la grandeur de la famille et le coût de la vie dans les différentes localités.[1] D'après les critères ainsi établis, environ deux tiers des familles habitant dans des logements surpeuplés peuvent être regardées comme pauvres, tandis que pour les autres l'encombrement ne semble pas s'expliquer par le fait quelles soient indigentes. Il est intéressant de noter, cependant, que parmi ces familles la plupart ont des enfants adolescents ou adultes, dont beaucoup gagnent un revenu propre; on peut supposer que, dans bien des cas, ces jeunes gens ne contribuent pas assez aux dépenses communes de la famille pour qu'on puisse louer un appartement plus grand.

Dans les études qu'on vient de citer, l'on n'a point tenu compte de la façon dont les logements sont effectivement utilisés par les habitants. C'est là une question qui n'a guère été l'objet de recherches statistiques. Dans l'enquête complémentaire on a cependant essayé de mettre en évidence les habitudes qui existent en matière d'utilisation des habitations. Il ressort des renseignements obtenus à ce sujet que, dans les petits logements, on n'emploirait souvent qu'une seule pièce — quelquefois seulement la cuisine — pour dormir, tandis que la ou les autres pièces restent inoccupées pendant la nuit. C'est ainsi que, dans environ 20 % des logements avec une pièce et une cuisine, la cuisine seule fut employée comme chambre à coucher. La cause en est sans doute, dans beaucoup de cas, qu'on désire avoir une «belle chambre», mais il est évident que l'encombrement s'en trouve aggravé. Si l'on s'en tient, par exemple, aux petits logements, habités par des familles avec, au moins, trois enfants au-dessous de douze ans, l'on trouve que près d'un tiers (32 %) des pièces d'habitation utilisées comme chambres à coucher étaient occupées pendant la nuit par cinq personnes ou plus, et qu'un septième (15 %) des cuisines employées de la même façon étaient occupées, la nuit, par quatre personnes ou plus. Parmi les membres de ces familles (ayant trois enfants ou plus en bas âge et occupant de petits logements), environ la moitié (48 %) passaient la nuit dans des pièces (ou cuisines) où le cube d'air par personne était inférieur à 10 m³. — Parmi les conséquences particulièrement graves de l'encombrement des habitations, on peut encore signaler qu'assez souvent des personnes adolescentes ou adultes de sexes différents doivent partager une chambre à coucher, bien qu'elles ne vivent conjugalement. Ce fut le cas, d'après l'enquête complémentaire, dans 15 % des petits logements touchés par l'investigation. Environ 20 % des habitants au-dessus de douze ans se trouvaient dans cette condition, ci-inclus, cependant,

[1] Ainsi à Gothenbourg l'on a considéré comme pauvre une famille comprenant deux adultes et deux enfants, dont le revenu annuel n'atteint pas 3 000 couronnes.

les enfants adolescents ou adultes qui avaient leur lit dans la même chambre que leurs parents.

Cependant on peut constater que l'encombrement des habitations a sensiblement diminué depuis quelques dizaines d'années. Dans une étude relative à 52 localités, concernant des logements avec trois pièces et une cuisine, au maximum, l'on a pu établir que la proportion de logements surpeuplés, c. à. d. avec plus de deux personnes par pièce, a décru de 23 %, pendant les années 1912/15, à 21 % en 1920 et à 11 % en 1933. Ce développement ne tient, cependant, que dans une mesure assez limitée à ce que les logements soient devenus plus grands. La cause principale en est, par contre, qu'il y a eu une réduction assez importante du nombre moyen de personnes par ménage en raison surtout, du déclin survenu au cours des vingt dernières années dans le taux des naissances. On trouve, en effet, que la proportion de personnes adultes par rapport à la somme des pièces d'habitation et cuisines n'a subi aucun changement considérable depuis l'avant-guerre. La densité d'habitation se trouve donc en somme réduite par le fait qu'il y a moins d'enfants.

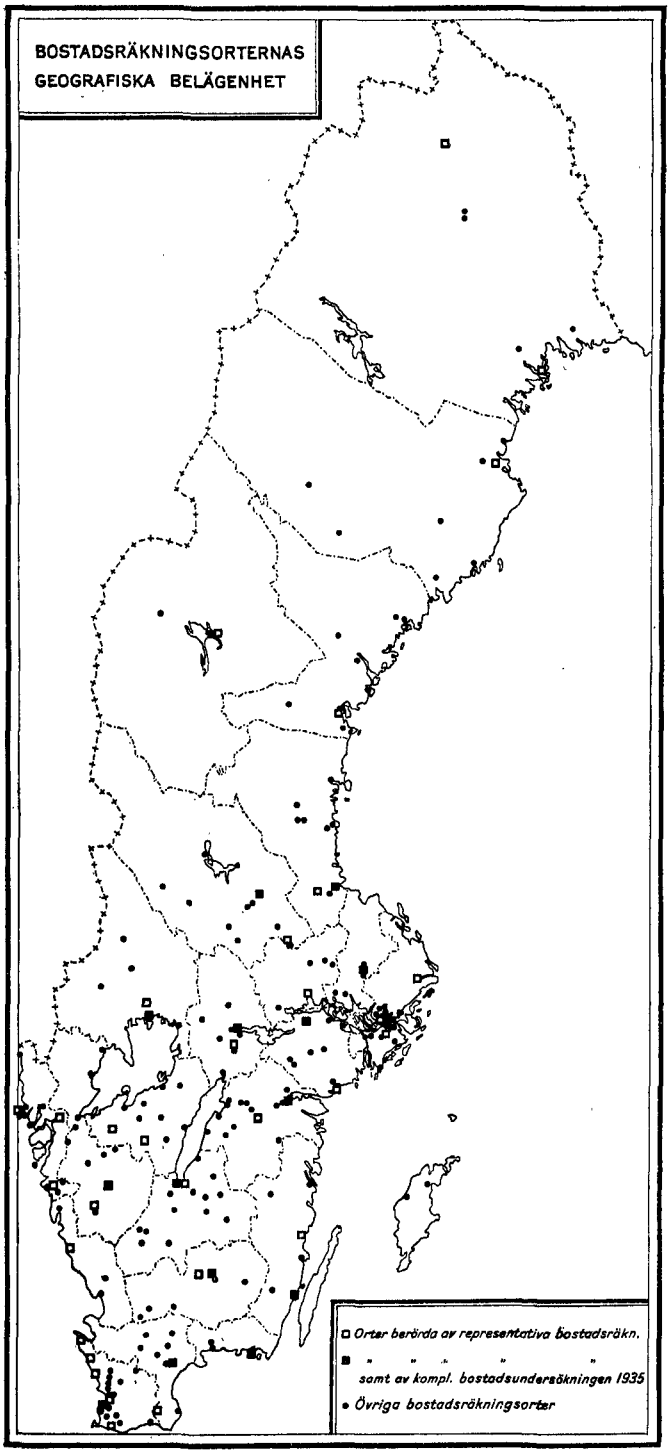
BOSTADSRÄKNINGSORTERNAS
GEOGRAFISKA BELÄGENHET
Orter berörda av representativa bostadsräkn.
" " " " "
samt av kompl. bostadsundersökningen 1935
Övriga bostadsräkningsorter

I. Undersökningarnas tillkomst, omfattning och representativitet.

1. Undersökningarnas tillkomst och utförande.

Förslag om utvidgad bostadsstatistik. Den 13 februari 1933 avlämnade professor G. Myrdal och arkitekt U. Åhrén i egenskap av inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga ett betänkande rörande behovet av en utvidgning av bostadsstatistiken m. m.[1] Häri betonades bl. a., att den allmänna bostadsstatistiken under senare år följt en stadigt sjunkande kurva från de ur bostadssocial synpunkt mera ingående utredningar, som representerades av de för åren 1912/13 och 1920 verkställda bostadsräkningarna, till de för åren 1924, 1926 och 1928 företagna hyresräkningarna, av vilka de tvenne förstnämnda även inbegrepo en summarisk undersökning av boendeförhållandena, medan den sistnämnda helt begränsades till sådana uppgifter, som varit direkt erforderliga för dyrortsgrupperingsarbetet och andra administrativa behov.[2] Då bostadsstatistiken enligt de sakkunnigas mening hade en viktigare uppgift att fylla bl. a. såsom informationsbas för bostadspolitiken, föreslogs, att den hyresräkning, vilken skulle äga rum mot slutet av år 1933, borde göras till en verklig bostadssocial undersökning, närmast av den typ, som representerades av de av socialstyrelsen verkställda bostadsräkningarna för åren 1912/14 och 1920. Vid den nya undersökningen borde dock beaktas vissa synpunkter, vilka vid en av de sakkunniga företagen försöksundersökning för Göteborg befunnits vara särskilt fruktbara.

I ett över nämnda utredning den 28 april 1933 avgivet remissyttrande[3] framhöll socialstyrelsen, att orsakerna till angivna förändringar i styrelsens bostadsstatistik ingalunda vore att söka i någon underskattning av bostadsstatistikens betydelse ur social synpunkt, utan att de bottnade i inträdda förskjutningar på bostadsmarknaden och därmed sammanhängande ändringar i de bostadsstatistiska frågeställningarna. Medan tidigare de kvalitativa synpunkterna hade dominerat, bragte krigs- och efterkrigsårens bostadsbrist och hyresreg-

[1] Statens offentliga utredningar 1933: 14.

[2] Sveriges officiella statistik: socialstatistik: 1912—1914 års allmänna bostadsräkningar, I—II (utg. 1913—1919). Undersökningar rörande de mindre bemedlades bostadsförhållanden i vissa svenska städer, I—III (utg. 1916—18). — Allmänna bostadsräkningen år 1920 (utg. 1924). — Hyresräkningen år 1924, I—II (utg. 1925—1926). — Hyresräkningen år 1926 (utg. 1927). Bostadsstandarden i rikets stadssamhällen enligt 1926 års hyresräkning. (Soc. Medd. årg. 1928, sid. 411 o. f.) — Hyresräkningen år 1928 (Soc. Medd. årg. 1930, sid. 211 o. f. samt 267 o. f.).

[3] Soc. Medd. årg. 1933, sid. 499 o. f.

lering de kvantitativa synpunkterna i förgrunden. Under de senare åren hade emellertid, i samband med en stark ökning av bostadsbeståndet och en väsentlig höjning av bostadsstandarden, åter inträtt förändrade förutsättningar, varigenom påkallats en delvis annan planläggning och bearbetning av statistiken. Styrelsen ansåg sig sålunda kunna tillstyrka, att 1933 års hyresräkning i enlighet med de sakkunnigas förslag gjordes till en verklig bostadssocial undersökning.

Ifrågavarande förslag föranledde icke omedelbart någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Hyresräkningen. Den 13 september 1933 ingick emellertid socialstyrelsen till Kungl. Maj:t med förslag till plan för ny dyrortsgruppering. Härvid hemställdes även, att för nämnda ändamål ny hyresräkning måtte få verkställas för vissa orter enligt grunder, som närmare angivits i »Utredning och förslag rörande grunder och förfaringssätt för dyrortsgrupperingsarbetet».[1] Med anledning av socialstyrelsens hemställan utfärdades den 16 september 1933 kungl. kungörelse (S. F. 1933 nr 554), enligt vilken hyresräkning skulle anordnas å vissa orter i samband med mantalsskrivningen för år 1934. Antalet i författningen upptagna städer, köpingar, municipalsamhällen och landskommuner uppgick till 213, men räknas även municipalsamhällena i medtagna landskommuner såsom särskilda orter, ökas ortsantalet till 243. Bland dessa orter ingick icke Stockholm, vilket motiveras av att man för denna stad kunde använda sig av resultaten av en samtidig kommunal hyresräkning.[2]

Vilka de av bostadsräkningen berörda orterna voro, framgår av nyssnämnda kungl. kungörelse, som här nedan återgives:[3]

Kungl. Maj:ts kungörelse angående uppgifter för hyresräkning å vissa orter i sammanhang med mantalsskrivningen för år 1934;

given Stockholms slott den 16 september 1933.

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna som följer:

§ 1.

Var och en, som inom de å bifogade förteckning upptagna orter äger annan fastighet än jordbruksfastighet, skall vid mantalsskrivningen för år 1934 för fastigheten avlämna bostadsuppgift enligt formulär, som av socialstyrelsen fastställes.

§ 2.

Blanketter till bostadsuppgifter skola tryckas genom socialstyrelsens försorg och kostnadsfritt tillhandahållas de uppgiftspliktiga genom magistrat, stadsstyrelse, kommunalborgmästare, municipialnämnd eller kommunalnämnd.

---

[1] Statens offentliga utredningar 1933: 21. Utarbetad av K. Socialstyrelsen i samråd med särskilt tillkallade sakkunniga.

[2] Statistisk månadsskrift, årg. 1934, nr 1.

[3] Av Karlstads landskommun har den del, som den 1/1 1934 införlivats med Karlstads stad, vid bearbetningen hänförts till denna. Den återstående delen, vilken samtidigt införlivades med Hammarö landskommun, som icke medtagits vid bostadsräkningen, har däremot uteslutits från bearbetning. Vidare ingår i bostadsräkningen ett område av Grava landskommun, som den 1/1 1934 inkorporerades med Karlstad, ävensom Skara landskommun, som samtidigt inkorporerades med Skara stad, samt ett område av Augerums landskommun (Långö municipalsamhälle m. m.), vilket införlivades med Karlskrona stad.

§ 3.

Vederbörande mantalsskrivningsförrättare åligger tillse, att vid ovannämnda mantalsskrivning bostadsuppgifter avlämnas för samtliga ifrågavarande fastigheter.

§ 4.

Det åligger vederbörande kommun eller municipalsamhälle ej mindre att låta ombesörja granskning och komplettering av bostadsuppgifterna än även att till socialstyrelsen omedelbart därefter översända samma uppgifter, därvid de översända uppgifterna skola vara ordnade i enlighet med anvisningar, som socialstyrelsen meddelar.

§ 5.

Beträffande påföljd av försummelse att enligt § 1 avlämna bostadsuppgift skall vad om försummelse att avlämna mantalsuppgift är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 16 september 1933.

GUSTAF.
(L. S.)

(Finansdepartementet.) RICKARD SANDLER.

Förteckning å de orter, där hyresräkning skall äga rum i samband med mantalsskrivningen för år 1934.

Stockholms län. *Städer:* Södertälje, Sundbyberg, Lidingö, Vaxholm, Norrtälje. *Köpingar:* Stocksund, Nynäshamn. *Municipalsamhälle:* Rönninge. *Landskommuner:* Solna, Danderyd, Täby, Sollentuna, Järfälla, Spånga, Nacka, Huddinge, Österhaninge. — **Uppsala län.** *Städer:* Uppsala, Enköping. *Municipalsamhälle:* Grillby. *Landskommuner:* Bondkyrka, Gamla Uppsala. — **Södermanlands län:** *Städer:* Nyköping, Katrineholm, Eskilstuna, Strängnäs, Mariefred. *Municipalsamhällen:* Oxelösund, Sparreholm, Flen. *Landskommun:* Stora Malm. — **Östergötlands län.** *Städer:* Linköping, Norrköping, Motala, Vadstena, Mjölby. *Municipalsamhällen:* Borgs villastad, Åtvidaberg, Borensberg, Ödeshög. *Landskommuner:* Kvillinge, Kimstad, Vreta kloster, Ljung, Motala landskommun, Ekeby. — **Jönköpings län.** *Städer:* Jönköping, Huskvarna, Nässjö, Värnamo, Vetlanda, Eksjö, Gränna. *Köping:* Bodafors. *Municipalsamhällen:* Aneby, Forserum, Gislaved, Vaggeryd. *Landskommuner:* Månsarp, Anderstorp, Reftele. — **Kronobergs län.** *Stad:* Växjö. *Köpingar:* Älmhult, Markaryd. *Municipalsamhällen:* Alvesta, Strömsnäs bruk. *Landskommuner:* Ekeberga, Växjö landskommun. — **Kalmar län.** *Städer:* Kalmar, Nybro, Oskarshamn, Västervik, Vimmerby. *Köping:* Mönsterås. — **Gotlands län.** *Stad:* Visby. *Landskommun:* Othem. — **Blekinge län.** *Städer:* Karlskrona, Karlshamn. *Landskommun:* Asarum. — **Kristianstads län.** *Städer:* Kristianstad, Simrishamn. *Köping:* Tomelilla. *Municipalsamhällen:* Vilan, Knisslinge, Glimåkra, Bjärnum, Tyringe, Vinslöv. — **Malmöhus län.** *Städer:* Malmö, Lund, Landskrona, Hälsingborg, Eslöv, Ystad, Trälleborg. *Köping:* Svedala. *Municipalsamhällen:* Höganäs, Teckomatorp, Kävlinge, Furulund, Lomma, Åkarp, Arlöv, Anderslöv, Höör. *Landskommuner:* Svalöv, Husie, Bunkeflo. — **Hallands län.** *Städer:* Halmstad, Varberg, Kungsbacka. *Municipalsamhälle:* Oskarsström. — **Göteborgs och Bohus län.** *Städer:* Göteborg, Mölndal, Marstrand, Lysekil, Uddevalla, Ström-

stad. *Municipalsamhällen:* Älvsborg, Tången, Gravarne och Bäckevik, Smögen, Hasselösund, Hunnebostrand. *Landskommuner:* Partille, Foss. — **Älvsborgs län.** *Städer:* Vänersborg, Trollhättan, Alingsås, Borås, Åmål. *Municipalsamhällen:* Lilla Edet, Vårgårda, Herrljunga, Kinna. *Landskommun:* Örby. — **Skaraborgs län.** *Städer:* Mariestad, Lidköping, Skara, Skövde, Hjo, Tidaholm, Falköping. *Köpingar:* Vara, Töreboda. *Municipalsamhälle:* Götene. — **Värmlands län.** *Städer:* Karlstad, Kristinehamn, Arvika. *Köping:* Sunne. *Municipalsamhällen:* Forshaga, Torsby. *Landskommun:* Karlstads landskommun. — **Örebro län.** *Städer:* Örebro, Askersund, Nora. *Köping:* Hallsberg. *Municipalsamhällen:* Almby, Kumla, Fjugesta. *Landskommuner:* Längbro, Karlskoga. — **Västmanlands län.** *Städer:* Västerås, Sala, Köping. *Municipalsamhälle:* Heby. *Landskommun:* Vittinge. — **Kopparbergs län.** *Städer:* Falun, Hedemora, Avesta, Ludvika. *Köpingar:* Krylbo, Borlänge, Morastrand. *Municipalsamhällen:* Vansbro, Malung, Rättvik. *Landskommuner:* Domnarvet, Grängesbergs kapellförsamling i Grangärde. — **Gävleborgs län.** *Städer:* Gävle, Söderhamn, Hudiksvall. *Köpingar:* Sandviken, Bollnäs, Björkhamre. *Municipalsamhälle:* Arbrå. *Landskommuner:* Valbo, Ljusne kapellförsamling i Söderala. — **Västernorrlands län.** *Städer:* Härnösand, Sundsvall, Sollefteå, Örnsköldsvik. *Landskommuner:* Torp, Njurunda, Skön, Gudmundrå, Själevad. — **Jämtlands län.** *Stad:* Östersund. *Municipalsamhälle:* Järpen. *Landskommun:* Frösön. — **Västerbottens län.** *Städer:* Umeå, Skellefteå. *Municipalsamhällen:* Vindeln, Byske, Vilhelmina, Åsele. *Landskommuner:* Nordmaling, Skellefteå landskommun. — **Norrbottens län.** *Städer:* Luleå, Boden. *Municipalsamhällen:* Gällivare kyrkostad, Malmberget, Kiruna. *Landskommun:* Nederkalix.

De vid denna hyresräkning använda frågeformulären (avtryckta å sid. 21) voro utförligare än de vid närmast föregående hyresräkningar använda. Bostadsuppgifter ha sålunda inhämtats med användande av två olika frågeformulär, nämligen dels husuppgifter, dels lägenhetsuppgifter. Husuppgifterna ha haft formen av kuvert, vari lägenhetsblanketterna inlagts av fastighetsägarna, vilka liksom vid föregående bostadsräkningar ansvarat för uppgifternas avlämnande. Enligt givna direktiv skulle emellertid lägenhetsinnehavarna bekräfta riktigheten av lägenhetsuppgifterna genom underskrift.

På husuppgiften efterfrågades bl. a., huruvida huset var taget i bruk före den 1 januari 1924, vilken fråga åsyftade att möjliggöra en uppfattning om hur stor del av det nuvarande fastighetsbeståndet, som tillkommit under det senaste decenniet. Att å lägenhetsblanketten uppgifterna om antalet boningsrum skulle avgivas med specifikation av sådana rum, som voro 9 kvm eller däröver resp. mindre, betingades främst av hänsyn till hyresberäkningen vid dyrortsgrupperingen. De upplysningar om lägenheternas totala golvyta, som skulle angivas, därest i lägenheten inginge ett eller flera boningsrum med mindre golvyta än 9 kvm, visade sig skäligen ofullständiga.[1]

Innan primärmaterialet insändes till socialstyrelsen, hade detsamma underkastats en förberedande granskning av genom resp. ortsmyndigheter utsedda lokala kontrollkommittéer, vilka bedrevo sitt arbete i enlighet med vissa av socialstyrelsen utfärdade »Anvisningar för kontrollanter (granskningskommitté) vid 1933 års hyresräkning» (avtryckta å sid. 23 o. f.).

[1] Lägenheter med »smårum» uteslötos vid beräkningen av sådana hyrestal, som användes vid dyrortsgrupperingen. De äro däremot medräknade i de hyressiffror, som meddelas i efterföljande kap. III.

Frågeformulär.

K. SOCIALSTYRELSEN
FJÄRDE BYRÅN

1933 års allmänna hyresräkning.

Obs.! Ett kuvert för varje hus med bostadslägenheter

HUSUPPGIFT
och kuvert till lägenhetsuppgifter.

i .....
(*ortens namn*)

Huset är beläget å tomten (fastigheten) n:r ..... *i kvarteret* .....
med adress n:r ..... *vid* .....
(*gata, väg etc.*)

.....
(*Ev. särskild benämning*)

Fastighetsägarens namn, yrke och adress: .....

.....

1. *Var huset taget i bruk före den 1 januari 1924?* .....
(*Ja eller nej*)

2 a. *Finnes centraluppvärmning?* ..... b. *Uppvärmas därifrån samtliga bostadsrum?* .....
blott vissa? ..... c. *Finnes hiss?* .....

3. *Huset inrymmer* ..... *helt eller delvis till bostad använda eller avsedda (outhyrda)*
(*antal*)
lägenheter, för vilka särskilda uppgifter lämnas i detta kuvert.

..... *den* / *1933.*

.....
(*Ägare, vice värd*)

Obs.! Fastighetsägare är ansvarig för att *fullständiga* och *riktiga* bostadsuppgifter avlämnas för alla till bostad använda lägenheter i fastigheten. Riktigheten av lägenhetsuppgift skall genom underskrift bekräftas av lägenhetsinnehavaren. Skulle sådan underskrift av någon anledning ej kunna erhållas, bör orsaken härtill antecknas (t. ex. bortrest). Därest lämnad uppgift är felaktig eller ofullständig, kan rättelse eller komplettering införskaffas genom vederbörande krono- eller stadsbetjänt, som jämlikt kungl. kungörelsen angående uppgifter för hyresräkning den 16 sept. 1933 därför äger att av den försumlige utfå 5 kr. för varje förrättning.

K. SOCIALSTYRELSEN
FJÄRDE BYRÅN

1933 års allmänna hyresräkning

LÄGENHETSUPPGIFT.

Obs.! En blankett för varje till bostad använd eller avsedd (outhyrd) *lägenhet*

Kommun: .....
(*Mun.-samh.*) (*ortens namn*)

1 a. ***Fastighetens*** adress: n:r ..... vid .....
(*gata, väg etc.*) (*Ev. särskild benämning*)

b. ***Fastighetens ägare:*** .....

2 a. Utgöres ***bostaden*** av *hela huset?* ..... Eller del av hus (lägenhet)? .....

b. I senare fallet, är bostaden belägen i källarvåningen — å nedre botten — en — två — tre — fyra — fem trappor upp?
(*Det tillämpliga understrykes.*)

c. Är lägenheten att betrakta som vindsvåning? .....

3. ***Lägenhetsinnehavarens*** namn: (Ifylles även för av ägaren begagnad lägenhet)

.....

yrkesspecialitet: .....

ställning som yrkesutövare: arbetsgivare — yrkesutövare utan lejd arbetshjälp — arbetare eller anställd.
(*Det tillämpliga understrykes.*)

4. Lägenheten begagnas av ägaren — är upplåten i samband med delägarskap i bostadsförening — fritt upplåten — förhyrd i arbetsgivarens hus — förhyrd i fria marknaden — outhyrd (obegagnad men avsedd för uthyrning).
(*Det tillämpliga understrykes.*)

5 a. Lägenheten utgöres av:

Med *boningsrum* förstås rum (inräknat jungfrukammare, men ej -alkov), som stadigvarande användes till bostad, har direkt dager samt är försett med stängbar dörr och med direkt eller indirekt uppvärmningsanordning; kök (rum med spis), använt tillika som boningsrum, upptages dock som kök; del i kök angives med 1/2, 1/3 o. s. v.

Antal

..... boningsrum, 9 kvadratmeter eller däröver

..... boningsrum mindre än 9 kvadratmeter

..... kök, 6 kvadratmeter eller däröver

..... kök mindre än 6 kvadratmeter eller kokvrå

..... butiks-, verkstads-, kontors- o. d. rum

..... övriga rum och lokaler. (Närmare redogörelse lämnas under Anmärkningar.)

b. Om i lägenheten ingår ett eller flera *boningsrum med mindre golvyta än 9 kvm*, skall för bedömande av lägenhetens hela golvyta här nedan angivas (i meter och decimeter) längd och bredd av varje rum i lägenheten:

kök(kokvrå)	..... m ..... dm × ..... m ..... dm	rum nr 3	..... m ..... dm × ..... m ..... dm
rum nr 1	..... m ..... dm × ..... m ..... dm	rum nr 4	..... m ..... dm × ..... m ..... dm
rum nr 2	..... m ..... dm × ..... m ..... dm	rum nr 5	..... m ..... dm × ..... m ..... dm

6. Är lägenheten försedd med tambur? — hall? — jungfrualkov? — badrum? — duschrum? — centraluppvärmning (helt eller delvis)? — varmvatten? — kokgas? — elektriskt ljus? — vatten och avloppsledning? — vattenklosett?

(*Det tillämpliga understrykes.*)

7 a. För lägenheten erlägges för hyresåret 1/10 1933—30/9 1934 en hyra (inberäknat ersättning till hyresvärden för centralvärme och varmvatten) av kr. ..... per år. / per mån.

Anm. Därest i fråga om centralvärmelägenheter kostnad för centraluppvärmning och varmvatten icke inräknats i ovanstående hyresbelopp, angiv detta förhållande och orsaken därtill: .....

b. Är hyran av någon anledning (t. ex. anställning såsom vicevärd, gårdskarl, släktskap) särskilt låg, angiv orsaken: .....

c. Erlägges till hyresvärden eller annan ***utöver*** i punkt 7 a angivet hyresbelopp särskild ersättning för vatten, sotning, trappljus e. d.? .....

I så fall till vilket belopp per år räknat? Kr. .....

8. Antal i lägenheten boende: Antal

Familjemedlemmar ....

Arbetsbiträden (tjänstefolk, gesäller, lärlingar) ....

Övriga ....

Hela antalet boende ....

Därav ***barn*** under 15 år ....

9. ***Särskilda anmärkningar*** (här meddelas varje ytterligare upplysning, som kan vara erforderlig för en riktig uppfattning av lämnade uppgifter):

.....

.....

Att förestående uppgifter överensstämma med de verkliga förhållandena, intygas.

.....

(*Lägenhetsinnehavare.*)

K. SOCIALSTYRELSEN
FJÄRDE BYRÅN
Tel. 11 40 66

Anvisningar

för kontrollanter (granskningskommitté) vid 1933 års hyresräkning.

Hyresräkningen är anordnad på grund av kungl. kungörelsen den 16 september 1933 (Sv. förf.-saml. 1933, nr 554) och har i första hand till syfte att klarlägga hyresnivån å orten för nästkommande dyrortsgruppering. Vid sidan härav åsyftas att erhålla vissa ur bostadssocial synpunkt betydelsefulla upplysningar om bostadsförhållandena å orten, avseende särskilt bostädernas beskaffenhet och antalet i lägenheterna boende personer.

För erhållande av så fullständiga och korrekta uppgifter som möjligt har i kungl. kungörelsen intagits föreskrift om att de vid hyresräkningen avlämnade formulären genom vederbörande kommuns eller municipalsamhälles försorg skola underkastas granskning och komplettering. Det är både för den myndighet, som skall bearbeta uppgifterna, och för de befolkningsgrupper, vilkas intressen i ett eller annat avseende beröras av dyrortsgrupperingen, av största vikt, att denna granskning utföres så omsorgsfullt som möjligt. Om felaktigheter i uppgifterna icke redan på detta stadium upptäckas och korrigeras, är det i allmänhet omöjligt att senare åstadkomma rättelse häri. Såsom erfarenheten från tidigare hyresräkningar visat, kunna enstaka fel, som påvisats i hyresuppgifterna från någon ort, lätt ge upphov till påståenden, att hela hyresräkningsresultatet för denna ort är missvisande, och i anslutning härtill framföres ofta krav på kontroll- och efterundersökningar, som av praktiska skäl äro omöjliga att verkställa. Det är sålunda av vikt, att de kontrollanter, som fått i uppdrag att utföra granskningen av hyresräkningsmaterialet, noga uppmärksamma de anmärkningar beträffande detta material, som eventuellt framkomma vare sig från ortens löntagarorganisationer, andra sammanslutningar eller enskilda, samt pröva i vad mån dessa anmärkningar kunna vara befogade.

Vid granskningsarbetets utförande ha kontrollanterna i övrigt att särskilt iakttaga följande.

1. Kontrollant skall tillse, att **fullständiga bostadsuppgifter (husuppgifter jämte därtill hörande lägenhetsuppgifter)** avgivits för samtliga fastigheter, för vilka uppgiftsplikt föreskrivits enligt kungl. kungörelsen om hyresräkningen. Därest några uppgifter saknas och kontrollanterna icke själva kunna införskaffa dessa, bör anmälan om förhållandet göras till vederbörande mantalsskrivningsförrättare, som enligt kungörelsen är skyldig att i första hand tillse, att bostadsuppgifter avlämnas för samtliga ifrågakommande fastigheter.

Uppgifter skola avlämnas för alla fastigheter, vilka inrymma bostadslägenheter, dock icke för jordbruksfastigheter. Undantaget för jordbruksfastigheter innefattar icke bostadslägenheter, som äro inrymda i hus å från jordbruksfastighet upplåten eller avsöndrad mark. För dylika fastigheter skola sålunda uppgifter lämnas.

Beträffande städer och stadssamhällen bör beaktas, att uppgifter skola avlämnas för såväl stadsplanelagt område som ytterområde.

Bostadsuppgifter skola lämnas jämväl för sådana affärs- eller industrifastigheter samt offentliga byggnader (skolor, anstalter o. dyl.), inom vilka äro inrymda enstaka bostadslägenheter (t. ex. vaktmästarbostäder). För dessa sistnämnda lägenheter böra fullständiga uppgifter lämnas. Rörande arten och användningen av övriga rum och lokaler inom nu ifrågavarande fastigheter må, därest detta ej framgår av fastighetens benämning, kortfattad anteckning göras å formuläret.

I fråga om hotell, sjukhus och liknande anstalter iakttages, att personalens (resp. innehavarens) bostäder räknas såsom bostadslägenheter eller, därest hela anstalten redovisas som en lägenhet, såsom boningsrum inom denna lägenhet; resande- och sjukrum etc. upptagas däremot under rubriken »övriga rum och lokaler».

För *outhyrda* lägenheter skall även lägenhetsuppgift lämnas. Däremot behöva uppgifter ej infordras för sådana lägenheter, som vid tidpunkten för hyresräkningen stå *obebodda* och ej heller äro avsedda att användas till stadigvarande bostad *(sommarbostäder, sport- och kolonistugor e. dyl.)*.

Uppgifterna avgivas i *endast ett exemplar*.

2. Kontrollant bör från början noga taga del av formulären och däri förekommande anvisningar.

Kontrollant skall *genomläsa varje erhållen hus- och lägenhetsuppgift och övertyga sig om att densamma är fullständigt och riktigt ifylld* samt behörigen *underskriven*. Observerade fel och ofullständigheter böra av kontrollanten *rättas*, eventuellt efter inhämtande av upplysningar från uppgiftslämnaren.

Kontrollant bör även tillse, att formulären befinna sig *i fullt bearbetningsbart skick*, varför genom hans försorg sådana blanketter böra *utmönstras och omskrivas*, vilka vid ifyllningen eller under granskningsarbetet blivit otydliga, söndriga eller nedsmutsade.

3. Kontrollant skall vidare tillse, att för varje lägenhet fullt tydlig upplysning lämnas i de fall, då något av följande förhållanden är rådande, nämligen

a) om *uppgift angående faktiskt betalad, kontant hyra icke kunnat erhållas* på grund av att lägenhet bebos av ägaren, är fritt upplåten eller av annan orsak;

b) om lägenhet uthyres eller eljest upplåtes av *kommunen;*

c) om lägenhet är av offentlig myndighet eller enskild arbetsgivare uthyrd eller eljest *upplåten till egna befattningshavare eller arbetare* (hit räknas även de fall, där huset äges av särskilt fastighetsbolag eller stiftelse med syfte att bereda bostäder åt personalen vid visst företag);

d) om vid uthyrning av lägenhet är förknippat ett *understödsmoment*, som i mera avsevärd grad kan anses ha inverkat på hyrespriset.

Kontrollant bör därjämte anteckna, om en lägenhet (bebodd eller för tillfället obegagnad) är av hälsovårdsmyndighet *utdömd* såsom bostad. — Därest en lägenhet, ehuru icke utdömd, likväl ansetts vara *uppenbarligen undermålig* som människobostad, må anteckning göras även härom, varvid *alltid* skälet för omdömet bör tydligt angivas.

4. Till komplettering av de å lägenhetsformuläret lämnade anvisningarna om beräkningen av rumsantal och hyresbelopp (punkterna 5 och 7 å lägenhetsuppgiften) meddelas följande.

Punkt 5 a. Såsom **boningsrum** upptages varje till stadigvarande bostad använt rum, som har direkt dager (d. v. s. fönster eller glasdörr mot gata, gård eller s. k. ljusbrunn) och är försett med stängbar dörr samt direkt eller indi-

rekt uppvärmningsanordning. — Om veranda eller glasveranda finnes utanför ett rum, får detta förhållande icke i och för sig utgöra hinder mot att villkoret om direkt dager anses uppfyllt. — Jämväl om uppvärmning sker från exempelvis spis- eller kakelugnsmuren till ett angränsande rum eller från kamin i annan del av lägenheten och är så effektiv, att rummet är beboeligt även under den kalla årstiden, anses villkoret om uppvärmning vara uppfyllt. — Jungfrukammare, som uppfyller de ovan angivna villkoren, upptages som boningsrum (men icke s. k. jungfrualkov).

Med **kök** avses rum med fast matlagningsanordning, alltså rum, försett med ved-, kol- eller gasspis o. d., men ej med enbart fotogenkök e. d. Kök, använt tillika som boningsrum, upptages dock som kök; om lägenhet endast har *del i kök,* angives detta uttryckligen med $^1/_2$, $^1/_3$ o. s. v., varvid nämnaren (2, 3 o. s. v.) betecknar det antal familjer, som tillsammans bruka köket. — Kök utan direkt dager betecknas, oavsett storleken, som *kokvrå.*

Punkt 5 b. Ett fullständigt ifyllande av de här begärda uppgifterna är av vikt särskilt beträffande *smärre lägenheter.* För lägenheter om *mer än 5 rum och kök* äro dessa uppgifter av mera underordnad betydelse, och med hänsyn till de svårigheter, som kunna vara förenade med en fullständig uppmätning av dylika större lägenheter, behöver kontrollant för sådana lägenheter ej påfordra komplettering av eventuell ofullständighet i denna punkt.

Punkt 7 a. Hyresuppgifterna skola alltid hänföra sig till de *vid tiden för hyresräkningen gällande hyrorna* och komma sålunda i regel att avse hyresåret 1 oktober 1933—30 september 1934. — De uppgivna hyresbeloppen skola avse *antingen år eller månad.* Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt granskning av att förväxling icke föreligger mellan års-, kvartals- och månadshyra. — För lägenhet, som består av affärslokal i samband med bostad (s. k. **blandad lägenhet**), erfordras endast uppgift å sammanlagda hyresbeloppet. Någon beräkning av hyran för enbart bostadslägenheten behöver sålunda i dylika fall ej företagas.

I fråga om **lägenheter med centraluppvärmning** bör iakttagas, att i hyresbeloppet skall inräknas den ersättning, som utgår för centralvärme (och eventuellt varmvatten). Då denna ersättning numera i allmänhet ingår i den kontraktsenliga hyran och endast mer undantagsvis torde särskilt debiteras, lärer det nämligen i de flesta fall bliva förenat med svårigheter för fastighetsägarna att angiva, hur stor del av den utgående hyran är att betrakta såsom ersättning för uppvärmningen. Däremot bör å lägenhetsuppgifterna anteckning göras om sådana fall, där visserligen centraluppvärmning finnes, men någon värmeersättning icke ingår i hyran, enär uppvärmningen bekostas av lägenhetsinnehavaren (t. ex. i enfamiljshus eller i flerfamiljshus, där s. k. geysirsystem är anordnat).

Punkt 7 b. Ifyllandet av denna punkt bör särskilt kontrolleras å sådana orter, där den ordningen tillämpas, att särskilda avgifter för vatten, sotning e. d. uttagas av lägenhetsinnehavarna.

5. Rörande frågepunkten om **antalet i lägenheten boende** tillses, att de lämnade uppgifterna överensstämma med de för pågående mantalsskrivning avgivna mantalsuppgifterna, därest icke särskilda omständigheter föranleda undantag. Sålunda kunna å bostadsuppgiften upptagas flera personer än i mantalslängden, därest i lägenheten under hela eller större delen av året faktiskt boende personer av någon anledning icke mantalsskrivits därstädes (t. ex. studerande) samt, omvänt, färre personer, därest i fastigheten mantalsskriven person i själva verket är bosatt å annan ort.

6. Efter avslutad granskning skall kontrollant översända de avgivna bostadsblanketterna *till Socialstyrelsen.*

Enligt kungl. kungörelsen äger Socialstyrelsen meddela anvisningar rörande det sätt, varpå *bostadsuppgifterna skola vara ordnade* vid översändandet till styrelsen. Styrelsen får härutinnan såsom allmän regel angiva, att inom städer och stadssamhällen i förekommande fall skillnad bör göras mellan å ena sidan de stadslikt bebyggda områdena och å andra sidan förortsområden med gles eller rent lantlig bebyggelse, ävensom att olika stadsdelar skola skiljas från varandra; för ort, som deltog i 1928 års hyresräkning, torde den därvid använda stadsdelsindelningen tillämpas, där icke särskilda skäl till annat förfarande föreligga eller Socialstyrelsen härom meddelat särskilda föreskrifter. Inom landskommuner göres skillnad mellan tätare bebyggda samhällen vart och ett för sig och socknens mera lantliga delar.

I sådana kommuner, som enligt Kungl. Maj:ts beslut med hänsyn till dyrortsundersökningen skola uppdelas på flera områden, bör noga iakttagas, att bostadsuppgifterna från dessa olika områden skiljas från varandra.

För alla orter gäller, att bostadsuppgifterna inom varje stadsdel, samhälle o. s. v. skola ordnas *i lämplig kvarters- och fastighetsföljd eller i övrigt efter belägenhet.*

Blanketterna för varje enligt ovanstående anvisningar avskild del av orten (stadsdel, samhälle o. s. v.) böra vid insändandet till Socialstyrelsen inläggas i särskilt omslag, vari erforderliga upplysningar om områdets benämning och begränsning antecknas. Önskvärt är att, där så ske kan, gränserna angives å bifogad karta.

Ett exemplar av å orten vanligen använt hyreskontrakt torde jämväl översändas till Socialstyrelsen.

7. Bostadsuppgifterna få jämlikt tryckfrihetsförordningens 2 § icke göras tillgängliga på sådant sätt, att skada kan uppstå för den, som avgivit uppgiften eller eljest däri avses.

8. Därest tvekan skulle uppstå med avseende på tillämpningen av någon punkt i formuläret eller anvisningarna, torde hänvändelse omedelbart göras till *K. Socialstyrelsen, fjärde byrån, Stockholm 2* (Tel. 11 40 66).

På grund av den ortskännedom, varöver medlemmarna i dessa kommittéer förfogade, har detta granskningsarbete varit av betydande värde. Vid den eftergranskning, som företogs inom socialstyrelsen, befanns likväl, att ett icke obetydligt antal fel och ofullständigheter fortfarande förefunnos i materialet, varför för flertalet orter ett antal formulär måste återsändas till granskningskommittéerna i och för ytterligare kontroll och komplettering.

Själva bearbetningen inom socialstyrelsen avsåg huvudsakligen framräknande av medelhyror för olika lägenhetskategorier, vilket arbete i huvudsak avslutats vid början av år 1935, då, såsom tidigare nämnts,[1] en redogörelse för hyresräkningen publicerades i Sociala Meddelanden.

Den allmänna och den representativa bostadsräkningen. Bostadssociala utredningen anmälde genom skrivelse den 24 februari 1934 till chefen för social-

[1] Sedermera ha genom bostadssociala utredningen företagits vissa kompletterande bearbetningar avseende hyresbeloppens variationer.

departementet, att utredningen för sitt arbete vore i behov av en bearbetning ur bostadssociala synpunkter av det sålunda insamlade hyresräkningsmaterialet. Genom ämbetsskrivelse den 16 mars 1934 meddelade chefen för socialdepartementet, att Kungl. Maj:t uppdragit åt socialstyrelsen att i samråd med bostadssociala utredningen utarbeta plan för en bostadsundersökning innebärande en dylik bearbetning av hyresräkningsmaterialet.

Sedan inom socialstyrelsen, efter samråd med bostadssociala utredningen, utarbetats dylik arbetsplan, överlämnades denna den 14 maj 1934 till Kungl. Maj:t med en skrivelse, vari bl. a. anfördes följande. Med hänsyn till att bostadsstatistiken under senare år begränsats till i huvudsak hyresuppgifter och den senaste någorlunda utförliga bostadssociala undersökningen numera låge närmare halvtannat årtionde tillbaka i tiden, vore det önskvärt, att en ny sådan utredning verkställdes och att den gjordes så omfattande och djupgående, som de insamlade bostadsuppgifterna medgåve.

I fråga om bostädernas kvalitetsförhållanden måste emellertid materialets uppgifter betecknas såsom jämförelsevis ofullständiga. Enligt av socialstyrelsen utfärdade anvisningar borde visserligen de lokala granskningskommittéerna å formulären anteckna, om en lägenhet vore av hälsovårdsmyndigheterna utdömd såsom bostad, varjämte kunde anges, om lägenheten eljest vore av undermålig beskaffenhet. Då kontrollanterna emellertid vid sistnämnda värdesättning uppenbarligen utgått från mycket olika grunder å olika orter, vore dessa upplysningar ej mycket att bygga på och kunde framför allt icke tagas till utgångspunkt för interlokala jämförelser. Av mera objektiv karaktär vore däremot de upplysningar angående lägenheternas utrustning med centralvärme, bad- eller duschrum, vatten och avlopp, tambur o. d., som återfunnes i punkt 6 å lägenhetsblanketterna. Visserligen belystes härigenom i stort sett endast »modernitetsgraden», men denna kunde dock, i brist på bättre, tjäna såsom ett indicium även på de verkliga kvalitetsförhållandena.

I fråga om förekomsten av trångboddhet innehölle materialet däremot mera utförliga upplysningar, i det att man genom jämförelse mellan de i punkt 8 återgivna upplysningarna angående antalet i resp. lägenheter boende personer med de i punkt 5 upptagna uppgifterna om lägenhetens storlek erhölle vissa åtminstone summariska trångboddhetsmått. Härvid borde man emellertid icke såsom i tidigare undersökningar lägga huvudvikten vid antalet boende per eldstad, varvid alltså barn likställdes med vuxna, liksom boningsrum och kök räknades såsom likvärdiga enheter. I stället skulle i första hand användas ett mera differentierat boendetäthetsmått, vilket borde grundas på följande förutsättningar. Vuxen person skulle räknas såsom en och barn under 15 år såsom en halv personenhet; boningsrum (även spisrum eller enkelkök) om minst 9 kvm borde betraktas såsom en rumsenhet, medan kök (om minst 6 kvm), smårum (under 9 kvm) samt hallar vardera räknades såsom en halv rumsenhet samt kokvråar eller småkök (under 6 kvm) icke alls medräknades.

För erhållande av närmare inblick i trångboddhetens orsaker ansågs det vidare nödvändigt att med användande av senaste tillgängliga taxeringslängder

m. m. söka införskaffa uppgifter om de boendes inkomstförhållanden.

Sistnämnda arbetsuppgift förutsågs emellertid komma att bliva synnerligen arbetskrävande. Då vidare den uppgjorda tabellplanen med hänsyn till behovet av möjligast djupgående upplysningar innehölle ett betydande antal kombinationer mellan olika grupperingar och av denna anledning komme att bliva relativt kostsam, föreslogos vissa åtgärder i kostnadsbegränsande och tidsbesparande syfte. Sålunda borde materialet i görligaste mån underkastas maskinell bearbetning enligt hålkortssystem. Vidare skulle vissa av de mera utförliga sammanställningarna, bl. a. alla sådana, vilka innehöllo någon form av inkomstredovisning, endast utföras beträffande ett för landets stadssamhällen representativt urval ur materialet, omfattande bostadsbestånden eller delar av bostadsbestånden i ett fyrtiotal orter. Bearbetningen uppdelades sålunda i tvenne delar, nämligen dels en bearbetning av mera summarisk natur omfattande hela materialet, dels en mera intensiv bearbetning avseende en viss representativ del av uppgifterna, i allt ungefär 100 000 lägenhetsblanketter eller något mindre än $^1/_5$ av samtliga lägenhetsformulär.

För utförande av bearbetningen enligt denna plan hemställdes, att Kungl. Maj:t måtte ställa ett belopp av 46 000 kr. till förfogande, därav 32 000 kr. för budgetåret 1934/35.

Genom beslut den 6 juli 1934 gav Kungl. Maj:t bostadssociala utredningen i uppdrag att i huvudsaklig överensstämmelse med den föreslagna planen i samarbete med socialstyrelsen utföra undersökningen samt beviljade för ändamålet begärda medel. Omedelbart därefter igångsattes bearbetningen ur bostadssociala synpunkter av hyresräkningsmaterialet med avseende på 45 efter representativa grunder utvalda orter (den representativa bostadsräkningen). I fråga om 34 av dessa verkställdes bearbetningen maskinellt enligt hålkortssystem; övriga 11 orter voro däremot för små, för att en dylik bearbetningsmetod skulle vara lönande. På våren 1935 var denna undersökning avslutad, och i fråga om 31 städer hade, såsom förut nämnts, de viktigaste resultaten redan omkring årsskiftet publicerats i bostadssociala utredningens första betänkande. Den mera summariska bearbetningen (allmänna bostadsräkningen), vilken under år 1935 utfördes med avseende på samtliga hyresräkningsorter, verkställdes efter manuell metod.

Den kompletterande bostadsundersökningen 1935. Redan under planläggningen av dessa undersökningar stod det emellertid klart, att bostadsräkningsmaterialet icke i alla avseenden skulle kunna ge så ingående upplysningar om de bostadssociala förhållandena, som erfordrades för bostadssociala utredningens arbete. Sålunda voro uppgifterna synnerligen summariska och ofullständiga i fråga om bostädernas beskaffenhet och dimensioner, och i fråga om sättet för bostädernas användning saknades alla närmare upplysningar. Utrymmesstandarden och trångboddhetsfrekvensen kunde i stort sett endast belysas genom sammanställning av lägenheternas rumsantal med antalet i resp. lägenheter boende personer. Även om dylika sammanställningar i och för sig kunna

bli givande, lära de dock knappast kunna betecknas såsom tillräckliga för en djupare analys. På grund av förekomsten av s. k. finrumssystem blir nämligen i verkligheten sammanpackningen i sovrummen ofta avsevärt starkare, än vad som med utgångspunkt från nyssnämnda uppgifter kan bedömas, och detta ökar ytterligare anlägenheten av att de faktiska utrymmesförhållandena även belysas genom uppgifter om lägenheternas och speciellt sovrummens dimensioner och användning. För ett närmare bedömande av trångboddhetens sociala och hygieniska skadeverkningar erfordrades slutligen en uppfattning om förekomsten av könssamboende, varmed här avses det förhållandet, att olikkönade vuxna personer, som icke stå i äktenskapligt förhållande till varandra — vare sig legalt eller icke —, sova i samma rum.

På grund av dessa förhållanden ansåg bostadssociala utredningen nödvändigt att införskaffa vissa kompletterande bostadsuppgifter. Under loppet av sommaren 1934 utarbetades, i samråd med utredningens bostadshygieniska experter, nuvarande generaldirektören J. Axel Höjer och överläkaren Rolf Bergman, plan för en sådan kompletterande bostadsundersökning. Enligt denna plan skulle undersökningen bedrivas i samarbete med de kommunala organen — närmast hälsovårdsnämnder och bostadsinspektioner — i vissa av de i den förutnämnda representativa bostadsräkningen företrädda städerna. De kommunala organen skulle åtaga sig att ombesörja de erforderliga primäruppgifternas insamlande genom husbesökare, medan den statistiska bearbetningen skulle utföras inom bostadssociala utredningen. Under senare delen av 1934 förhandlade bostadssociala utredningen i detta syfte med ett antal städer om bedrivande av ett dylikt samarbete, och sådant kom också till stånd beträffande 14 städer.

Med överlämnande av detaljerad plan för ifrågavarande undersökning hemställde bostadssociala utredningen den 3 december 1934 hos Kungl. Maj:t om utförande av en kompletterande bostadsundersökning för en beräknad kostnad av 9 500 kr. Genom kungl. brev den 8 februari 1935 anbefalldes bostadssociala utredningen att utföra ifrågavarande undersökning samt anvisades ett belopp å 6 000 kr. för bestridande av de på budgetåret 1934/35 belöpande kostnaderna för densamma. Återstående belopp anvisades genom kungl. brev den 5 juli 1935 för budgetåret 1935/36.

Omedelbart efter undersökningsuppdragets erhållande påbörjades inom de utvalda kommunerna den arbetskrävande insamlingen av uppgifterna, vilken fortgick till början av juni 1935. Härvid tillhandahöll bostadssociala utredningen såväl frågeformulär som särskilda »anvisningar för husbesökare».[1] Bearbetningen av uppgifterna påbörjades i maj och avslutades på eftersommaren, varefter huvudresultaten av undersökningen meddelades i bostadssociala utredningens ovannämnda andra betänkande. För att de medverkande städerna skulle bli i stånd att för egna ändamål utnyttja undersökningen, erhöll samtidigt var och en av dem en avskrift av de ortsvis utarbetade grundtabellerna jämte en kortfattad kommentar.

[1] Undersökningsformuläret med tillhörande anvisningar, vilka ge en mera detaljerad inblick i undersökningsplanen, än vad som i texten kunnat lämnas, äro avtryckta å sid. 30 o. f.

Bostadssociala utredningen.

Ort .....

Kompletterande lägenhetsuppgift.

Obs.! När i de följande punkterna olika beteckningar angivas, skall det *icke* tillämpliga överstrykas eller överkorsas. *Genomläs noga anvisningarna för husbesökare!*

Kv.: ..... *nr* ..... *adr.* .....

Bostadsinneh:s namn (och yrke): .....

ålder: ..... *år. Besökt den* ...../..... *kl.* .....

Obs.! Uppgifterna inom denna ram ifyllas genom Bostadssociala utredningens försorg och sålunda *icke* av husbesökaren.

Läg.-kat. ..... *Åldersgr.* ..... *Hush.-gr.* ..... *Välståndsgr.* ..... *Återst. ink.-*

Uppl.-form. ..... *Kval.-gr.* ..... *Boendetäth.-gr.* ..... *Socialgr.* ..... *Grupp* .....

Fam.-medl. ..... *Pers.-enheter* ..... *Fam.-inkomst* ..... *kr.* *Hall*

Tambur

Arbetsbitr. ..... *Fam.-pers.-enh.* ..... *Hyra (exkl.cv-kostn.)* ..... » *Jungfrualk.*

Inh. o. inneb. ..... *Golvyta* ..... *kvm* » *pr kvm* ..... » *WC*

El. ljus

S:a boende ..... *Luftrymd* ..... *kbm* » » *kbm* ..... »

Varmvatten

Barn und. 15 år ..... *Sovluftrd* ..... » » » » *sovlrd* ..... » *Kokgas*

1)	Rum nr 1	Rum nr 2	Kök kokvrå	Hall	Tambur el. förrum	Badrum duschrum tvagn.-r.	Övr. utr. näml. .....
a) De boendes fördelning på sovrum							
b) Längd och bredd i meter (ev. areal i kvm)							
c) Höjd i meter (ev. rymd i kbm)							
d) Dager (g, tg, d, i, s)							
e) Ventilation (f, fv, ev, — r)							
f) Uppvärmningsanordning (s, k, cv, 0)							

Vänd!

2 a) Gatu-, gårds-, fristående hus.

2 b) Huvudsakl. byggnadsmat.: sten — trä — annat material, nämligen: .....

3) Grund: källare — (oventilerad / ventilerad) stenfot — utan stenfot direkt på marken.

4) Läg:s golv (lägsta delen): a) under — b) 0—30 cm över — c) mer än 30 cm över angräns. mark.

5) Brister hos läg.: dragig (märkas sprickor eller otätheter? .....) — svår att hålla varm — fuktig (nybyggnadsfukt — grundfukt — fukt på grund av tunna ytterväggar — fukt på grund av tvätt e. a. inre orsaker — fukt av annat slag ....) — vask saknas — vask illa hållen — dålig lukt — snusk — väggohyra — råtthål.

6) Finnes avlopp? ..... Inom eller utom läg.? ..... Vattenlås?
Finnes vattenledning? ..... Inom eller utom läg.? .....

7) Avträdet är beläget inom läg. — inom huset men utom läg. — utom huset.
Eget avträde — avträde gemensamt för ..... läg.

8) Andra bekvämligh.: Förstuga eller vindfång — skafferi eller matskåp (med — utan frisk-luftsventil) — matkällare eller matbod — garderober (..... st.) — vindskontor — tillgång till torkvind — tvättstuga.

9) Kan lägenheten genomluftas? .....

10) Bostadens allmänna beskaffenhet: God — medelmåttig — bristfällig.

11) Om bostaden betecknas såsom bristfällig, huvudsakl. anledn.: husets ålder — byggnadssätt — husäg:s uraktlåtenhet ifr. om underhåll och rep. — boendes bristande vård av bostaden — andra orsaker: .....

12) Husbesökarens övriga iakttagelser och anmärkningar (allmän bofällighet på grund av dåliga golv, ruttna fönsterbågar, inregning el. dyl.) .....
.....
.....
.....
.....

Husbesökarens namn eller signatur

13) *Bostadsinsp:s utlåtande ifråga om läg., vilken i punkt 10 betecknas såsom bristfällig:*

A. Lägenheten bör av hygieniska skäl omedelbart el. inom närmaste femårsperiod utdömas såsom bostad.

B. Där lägenhet ej anses böra utdömas, önskas upplysning om huruvida

a) lägenheten bör användas endast av ensam vuxen person — av vuxna — av den eller de gamla, som redan nu bor där — av person eller personer med arbete utom lägenheten .....

b) lägenheten är användbar även för barn.

14) Övr. anm. och iakttagelser: .....
.....
.....

Anvisningar för husbesökare rörande ifyllande av »kompletterande lägenhetsuppgifter» till 1933 års bostadsräkning.

1. Frågorna 1—12 besvaras av husbesökaren. Därest lägenheten av denne betecknas såsom bristfällig, bör densamma underkastas en förnyad granskning av bostadsinspektören, som därefter besvarar frågorna under punkt 13—14. Uppgifterna inom den *grova* ramen å formulärets framsida ifyllas genom Bostadssociala utredningen.

2. Om det skulle befinnas, att ifrågavarande lägenhet numera innehas av annan person än som å blanketten angivits, utmärkes detta genom överstrykning av den förutvarandes och tillskrivning av den nya bostadsinnehavarens namn. Formuläret ifylles sedan efter nu rådande förhållanden.

3. Om den undersökta lägenheten består av mindre antal rum o. a. utrymmen, än som finnas upptagna å schemat till fråga 1, skall kolumn utmärkande överskjutande rum e. d. *överkorsas*. Kolumnen »Övriga utrymmen» behöver i denna punkt medtagas och specificeras blott i den mån ifrågavarande utrymmen användas till bostad (sovrum).

4. Beträffande de olika momenten i punkt 1 iakttages följande:

a) Uppgifterna om de boendes fördelning efter sovrum skola angivas genom en särskild beteckning för varje enskild person. Dessa beteckningar skola utmärka kön och åldersgrupp enligt följande uppställning:

	Under 12 år	12 år och däröver
Män	g	m
Kvinnor	fl	k

Därest ett rum (kök etc.) icke användes till sovrum, införes i vederbörande ruta 0. Om tvenne i samma rum sovande personer leva tillsammans såsom man och hustru, skola beteckningarna förenas *inom en cirkel*. Sålunda betyda tecknen:

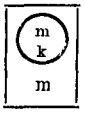

att i detta rum sova dels man och hustru, dels ytterligare en manlig person, som fyllt 12 år.

b) och c) Därest rummets form är regelbunden, så att areal och rymd kunna exakt uträknas på grundval av enkla dimensionsuppgifter, behöva endast sådana uppgifter lämnas (uttryckta i m med en decimal). Under 1 b skrives i sådana fall t. ex. 5·5 × 3·7, alltså längd och bredd, och under 1 c skrives höjden. Är rummets form åter oregelbunden, anges i 1 b arealen och i 1 c rymden i kvm resp. kbm med en decimal. För undvikande av misstag vid bearbetningen skola i detta fall måttsenheterna (kvm resp. kbm) inskrivas i vederbörande ruta.

d) Dagern värdesättes genom beteckningarna g (god), tg (tämligen god), d (dålig) och i (ingen, mörkrum). Vidare anges särskilt, när dagern är sekundär (s). Vid bedömande av dagern skall hänsyn tagas ej blott till förhållandena vid besöket utan i allmänhet.

e) Å denna rad antecknas förefintliga ventilationsmöjligheter. Vanligt fönster betecknas med f, friskluftsventil med fv och evakueringsventil med ev. Vid sidan härav användes i förekommande fall beteckningen r för att utmärka, att fönster eller annat friskluftsintag är reglerbart.

f) Kokspis betecknas med s, kakelugn med k, värmeelement med cv och avsaknad av uppvärmningsanordning med 0.

5. Med genomluftbar lägenhet (p. 9) menas, att fönstren äro så belägna, att genomdrag kan ordnas (alltså icke alla å samma vägg i lägenheten).

6. I fråga 13 bejakas antingen avd. A eller avd. B och i senare fallet antingen något av momenten i punkt a eller punkt b. Vid angivande av om lägenhet anses böra utdömas, behöver hänsyn ej tagas till om lämpliga ersättningsbostäder finnas.

Obs.! Vissa frågor å formuläret skola besvaras genom överstrykning eller överkorsning av icke tillämpliga alternativ. Det är viktigt, att detta förfaringssätt användes och *icke* det motsatta (understrykning av det tillämpliga), vilket skulle kunna ge anledning till missförstånd vid bearbetningen.

Därest någon oklarhet skulle uppstå beträffande arbetet, kan hänvändelse göras till Bostadssociala utredningen (adress: Socialstyrelsen) antingen per post eller per tel. 11 78 50 (akt. Sterner).

2. Undersökningarnas omfattning och representativitet.

Hyresräkningen och den allmänna bostadsräkningen. Tab. I (sid. 234 o. f.) meddelar bl. a. en ortsvis uppställd detaljerad översikt av den allmänna bostads- och hyresräkningens omfattning. Motsvarande uppgifter för olika landsdelar[1] och ortsgrupper återges i omstående tab. 1. Huvudsiffrorna i dessa sammanställningar återges nedan:

Antal av bostadsräkningen o. hyresräkn. berörda orter	243
därav städer	88
köpingar	18
municipalsamhällen	90
landskommuner	47
Antal hus med bostadslägenheter	176 329
Antal lägenheter med boningsrum	550 334
därav egentliga bostadslägenheter samtliga	528 910
bostadslägenheter å fria marknaden uthyrda	306 911
Antal eldstäder (rum o. kök) i eg. bostadslägenheter	1 511 269
Kyrkoskriven folkmängd den $^{31}/_{12}$ 1933	1 978 120
Bostadsfolkmängd i redovisade lägenheter	1 793 277
därav i egentliga bostadslägenheter	1 703 670

Såsom framgår av förut återgivna »Anvisningar för kontrollanter», skulle redovisningen omfatta samtliga hus med bostadslägenheter med undantag för jordbruksfastigheter. Sålunda skulle medräknas ej blott egentliga boningshus utan även t. ex. skolhus med vaktmästarbostäder, fabriksbyggnader med portvaktslägenheter o. d. I det totala antalet lägenheter ingå s. k. blandade lägenheter, d. v. s. sådana, som äro förenade med butiks-, verkstads- o. d. lokaler,[2] ävensom anstaltsbostäder.[3] De återstående lägenheterna, vilka utgöra 96·1 % av samtliga, betecknas som egentliga bostadslägenheter. Framhållas må, att själva avgränsningen av lägenhetsbegreppet i vissa fall tett sig något obestämd, så t. ex. i fråga om tvåfamiljshus, där den ena lägenheten bebos av ägaren, medan den andra uthyres eller upplåtes till någon släkting till ägaren. Även om vardera av dessa två lägenheter är försedd med kök, kan det nämligen vara svårt att avgöra, huruvida de två familjerna ha gemensamt hushåll eller icke.

Medan den allmänna bostadsräkningen avser samtliga lägenheter, är hyresräkningen begränsad till de å fria marknaden uthyrda bostäderna, vilka utgöra 58·0 % av samtliga. Denna kategori omfattar icke samtliga uthyrda egentliga bostadslägenheter. Uteslutna äro följande grupper: av arbetsgivare till egna arbetstagare uthyrda bostäder (inkl. s. k. portvaktsbostäder o. d.), lägenheter bebodda av släktingar till ägaren, lägenheter i hus tillhörande

[1] Härvid sammanföras Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Västmanlands och Östergötlands län till östra Sverige, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län till Småland och öarna, Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län till södra Sverige, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands och Örebro län till västra Sverige samt Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län till norra Sverige.

[2] Häri ingå även en del verkstads- eller affärslokaler, som delvis användas till bostad.

[3] Sådana inom sjukhus o. d. belägna lägenheter för tjänstemän o. d., vilka haft karaktär av familjebostäder, ha dock räknats som egentliga bostadslägenheter.

Tab. 1. Omfattningen av allmänna bostads- och hyresräkningen 1933.

Ortsgrupper	Samtliga orter		Orter berörda av 1933 års allmänna bostads- och hyresräkning							
	Antal orter	Folkmängd d. 31/12 1933	Antal orter	Folkmängd d. 31/12 1933[1]	i % av gruppens totala folkmängd	Antal vid bostadsräkn. redovisade personer	i % av den administr. folkmängden i redov. ort	Antal redovisade lägenheter	Därav egentl. bostadsläg. samtliga	Därav egentl. bostadsläg. å fria marknaden uthyrda
Städer med över 100 000 inv.	**3**	**906 429**	**2**	**384 811**	**42·5**	**367 417**	**95·5**	**111 531**	**108 860**	**80 455**
därav Göteborg	1	252 721	1	252 721	100·0	240 982	95·4	71 431	70 504	53 298
Malmö	1	132 090	1	132 090	100·0	126 435	95·7	40 100	38 356	27 157
Städer, köp. o. municipalsamh. med:										
a) 10000—100000 inv.	**38**	**831 914**	**38**	**831 914**	**100·0**	**783 220**	**94·1**	**242 732**	**234 179**	**145 445**
Östra Sverige	8	227 385	8	227 385	100·0	216 543	95·2	68 734	66 629	44 118
Småland o. öarna	4	75 980	4	75 980	100·0	70 044	92·2	21 256	20 497	12 805
Södra Sverige	7	169 656	7	169 656	100·0	159 935	95·8	50 306	48 245	31 621
Västra Sverige	9	200 926	9	200 926	100·0	187 925	95·5	57 044	55 478	33 670
Norra Sverige	10	157 967	10	157 967	100·0	148 773	94·2	45 392	43 330	23 231
b) 5 000—10 000 inv.	**39**	**277 309**	**34**	**247 106**	**89·1**	**233 883**	**94·7**	**71 461**	**63 190**	**38 607**
Östra Sverige	9	62 858	8	56 570	90·0	51 843	91·6	17 084	16 319	10 194
Småland o. öarna	6	49 547	5	42 826	86·4	41 579	97·1	12 075	11 519	6 803
Södra Sverige	5	30 578	3	19 232	62·9	18 215	94·7	5 935	5 593	2 894
Västra Sverige	12	92 620	11	86 772	93·7	82 278	94·8	24 823	23 857	13 647
Norra Sverige	7	41 706	7	41 706	100·0	39 968	95·8	11 544	10 902	5 069
c) under 5 000 inv.	**293**	**437 332**	**122**	**237 527**	**54·3**	**224 761**	**94·6**	**69 944**	**64 956**	**29 523**
Östra Sverige	59	108 126	34	68 515	63·4	65 472	95·6	21 101	20 221	9 033
Småland o. öarna	38	58 077	16	34 323	59·1	33 137	96·6	9 946	9 149	4 768
Södra Sverige	54	70 207	17	29 827	42·5	27 988	93·8	9 019	8 054	3 718
Västra Sverige	95	122 749	31	62 852	51·2	59 038	94·5	18 147	16 841	7 037
Norra Sverige	47	78 173	24	42 010	53·7	39 126	93·1	11 731	10 691	4 967
Landskommuner (exkl. municipalsamhällen)	**2 371**	**3 758 582**	**47**	**276 762**	**7·4**	**183 996**	**66·5**	**54 666**	**52 725**	**12 881**
Östra Sverige	491	671 147	19	78 560	11·7	58 088	73·9	18 283	17 686	5 656
Småland o. öarna	403	495 801	6	13 003	2·6	7 554	58·1	2 269	2 139	637
Södra Sverige	413	507 336	4	17 223	3·4	13 346	77·5	3 788	3 588	849
Västra Sverige	792	999 303	5	30 264	3·0	21 094	69·7	6 057	5 913	1 558
Norra Sverige	272	1 084 995	13	137 712	12·7	83 914	60·9	24 269	23 399	4 181
Samtliga orter	**2 744**	**6 211 566**	**248**	**1 978 120**	**31·8**	**1 793 277**	**90·7**	**550 334**	**528 910**	**306 911**

[1] Inräknat folkmängden i de områden, som den 1 januari 1934 inkorporerats med vissa bostadsräkningsorter. Jfr sid. 18 not 3.

bostadsstiftelser, s. k. allmännyttiga bostadsaktiebolag eller kooperativa bostadsföreningar, kommunala lägenheter, av hälsovårdsmyndighet utdömda bostäder, vidare möblerade rum samt till uthyrning lediga lägenheter. De kommunala lägenheterna utgöras till övervägande del av bostäder för kommunernas arbetstagare eller av lägenheter, som upplåtas till understödstagare o. d., eller av bostäder i gatureglerings fastigheter, vilka äro avsedda att snart rivas och som ej sällan äro undermåliga. Visserligen finnas därjämte en del kommunala lägenheter, vilka äro att betrakta såsom »å fria marknaden ut-

hyrda» bostäder av normal beskaffenhet, men föreliggande uppgifter ha icke medgivit deras särskiljande.

Såsom framgår av tab. 1 och förestående tablå, hade bostadsräkningsorterna tillsammans en kyrkoskriven folkmängd av nära 2 milj. personer, motsvarande ej fullt $^1/_3$ av rikets folkmängd. Bortsett från Stockholm, voro alla städer, köpingar och municipalsamhällen med över 10 000 inv. med i bostadsräkningen, medan de övriga orterna representerades av ett efter ortsstorleken avtagande urval. Inom gruppen »städer, köpingar och municipalsamhällen med 5 000—10 000 inv.» svarade bostadsräkningsorterna sålunda för $^9/_{10}$ (89·1 %) av folkmängden; för mindre stadssamhällen utgjorde motsvarande andel av den totala folkmängden något mer än hälften (54·3 %), för landskommunerna (exkl. municipalsamhällen) blott 7·4 %. De mindre orterna äro sålunda underrepresenterade i bostadsräkningen, och i ännu högre grad gäller detta om den rena landsbygden, varav i huvudsak endast vissa mera urbaniserade eller industrialiserade delar berörts av undersökningen, medan däremot jordbruksbygderna nästan icke alls blivit företrädda i densamma.

Sistnämnda förhållande sammanhänger även med att jordbruksfastigheter icke medtagits i redovisningen. Denna omständighet förklarar, varför den redovisade bostadsfolkmängden för landskommunernas del endast utgör $^2/_3$ (65·9 %) av den kyrkoskrivna folkmängden i de av bostadsräkningen berörda kommunerna, medan motsvarande relativtal för stadssamhällenas del uppgår till 94·7 %. För samtliga bostadsräkningsorter utgör denna folkmängdssiffra 90·7 % mot 96·8 % vid 1920 års bostadsräkning, som emellertid endast i ringa utsträckning inriktades på mindre samhällen (av samtliga 89 orter voro blott 25 köpingar och municipalsamhällen och endast 4 landskommuner), och 81·7 % vid 1924 års hyresräkning, vilken omfattade 220 orter, därav 92 köpingar och municipalsamhällen samt 25 landskommuner.

Emellertid visade de olika orterna stora skiljaktigheter i fråga om här berörda relationer, såsom också framgår av följande tablå:

	Antal orter	Därav orter, där antalet i bostadslägenheter boende utgjorde . . . % av den kyrkoskrivna folkmängden								Redovisningsfrekvens i medeltal (%)
		under 70	70—75	75—80	80—85	85—90	90—95	95-100	100 och däröver	
Orter med över 10 000 invånare.....	40	—	—	1	—	4	16	17	2	94·6
Övriga städer, köp. och municipalsamh.....	156	1	4	5	7	9	38	70	22	94·6
Landskommuner.....	47	23	8	4	5	2	3	2	—	66·5
Samtliga orter	**243**	**24**	**12**	**10**	**12**	**15**	**57**	**89**	**24**	**90·7**

Av städer, köpingar och municipalsamhällen hade Partille m:e det i förhållande till kyrkoskrivna folkmängden lägsta antalet redovisade boende (66·9 %); bland orter med över 10 000 inv. framträdde i första hand Mölndal (79·2 %). Å andra sidan hade exempelvis (jfr tab. I i bilagan) universitetsstäderna Uppsala och Lund större redovisad bostadsfolkmängd än kyrkoskriven folkmängd. Över huvud

taget synes bristande överensstämmelse mellan de båda folkmängdsuppgifterna oftast bero på skiljaktiga former för befolkningsregistreringen samt på att bostadsräkningen icke inbegriper jordbruksfastigheter, vilka även kunna finnas i ytterområdena till vissa stadssamhällen. I några fall torde dock avvikelsen bero på att redovisningen vid bostadsräkningen icke blivit fullständig.

I syfte att erhålla närmare uppfattning om dessa förhållanden har en beräkning av lägenhetsbeståndets storlek år 1933 utförts för 100 orter, vilka varit representerade vid hyresräkningarna 1924 och 1926. Denna beräkning har verkställts på så sätt, att det vid nämnda tillfällen registrerade bostadsbeståndet ökats med nettotillskottet lägenheter t. o. m. 1933 enligt socialstyrelsens årliga statistik över byggnadsverksamheten. Resultatet av dessa kalkyler framgår av följande översikt:

	Antal orter	Därav orter, där antalet redovisade bostadslägenheter utgjorde nedanstående procent av det beräknade antalet							Redovisade läg. i % av beräknade
		under 80	80—85	85—90	90—95	95—100	100—105	105 och däröver	
Orter med över 10 000 invånare..	36	—	—	1	1	15	13	6	101·0
Övriga orter.....	64	—	—	—	1	16	14	33	106·8
Samtliga orter	**100**	—	—	**1**	**2**	**31**	**27**	**39**	**102·2**

Tablån utvisar, att det vid 1933 års hyresräkning redovisade antalet lägenheter överstiger det på grundval av föregående bostadsräkningar samt bostadsproduktionsstatistiken beräknade med 2·2 % för samtliga orter samt med 1·0 % för orter med över 10 000 invånare och med 6·8 % för mindre samhällen. Av samtliga 100 orter företedde 34 ett mindre bostadsbestånd än beräknat, lägst Mölndal (86·0 %) och Sollefteå (91·6 %).

Den representativa bostadsräkningens omfattning. I tab. 2 återges omfånget av den representativa bostadsräkningen. Av rikets 42 städer och stadsliknande samhällen med över 10 000 invånare voro 25 företrädda i densamma, därav — frånsett Stockholm — samtliga städer med över 30 000 invånare. Av de mindre orterna (med under 10 000 invånare) berördes däremot endast 20 av den representativa undersökningen. Detta förhållande skulle givetvis ha kunnat innebära, att de större städernas bostadsbestånd fått en avsevärd övervikt i materialet, men en dylik eventualitet har undvikits därigenom, att orter med över 10 000 invånare endast ingå i undersökningen med vissa, efter ortsstorleken avtagande, andelar av sina bostadsbestånd, nämligen $^1/_7$ för Göteborg, $^1/_6$ för Malmö, $^1/_5$ för Norrköping och Hälsingborg, $^1/_4$ för städer med 30 000—50 000 invånare, $^1/_3$ för sådana med 20 000—30 000 invånare samt $^1/_2$ för orter med 10 000—20 000 invånare.

Att för större städer uttagits en mindre proportion av lägenhetsbeståndet än för mindre motiveras även av det förhållandet, att möjligheten att åstadkomma ett urval, som kan anses vara representativt för hela beståndet, icke endast beror av urvalets relativa utan även av dess absoluta storlek. Inom vissa gränser bör sålunda en mindre andel av ett större bestånd bli lika tillfredsställande som en större andel av ett mindre bestånd.

Tab. 2. Den representativa bostadsundersökningens omfattning.

Orter	Hela folkmängden d. 31/12 1933	I undersökta läg. boende pers.	D:o i % av samtl. pers. i egentl. bostadsläg.	Antal undersökta läg.[1]	D:o i % av samtl. egentl. bostadsläg.	Orter	Hela folkmängden d. 31/12 1933	I undersökta läg. boende pers.	D:o i % av samtl. pers. i egentl. bostadsläg.	Antal undersökta läg.[1]	D:o i % av samtl. egentl. bostadsläg.
Sundbyberg	8 977	8 549	100·0	2 876	100·0	Uddevalla	15 517	7 181	50·5	2 189	50·1
Norrtälje	4 860	4 365	100·0	1 552	100·0	Gravarne o. Bäckevik	1 743	1 584	100·0	434	100·0
Stuvsta	3 397	3 135	100·0	983	100·0	Borås	40 580	9 081	24·8	2 689	24·7
Uppsala	31 560	7 595	25·1	2 462	25·0	Kinna	2 882	2 462	100·0	768	100·0
Eskilstuna	33 368	7 432	24·6	2 430	25·1	Falköping	6 824	6 100	100·0	1 846	100·0
Oxelösund	3 110	2 908	100·0	930	100·0	Vara	1 388	1 149	100·0	342	100·0
Linköping	31 579	6 947	25·0	2 271	25·2	Karlstad	25 666	7 757	33·1	2 383	32·7
Norrköping	62 266	11 330	20·0	3 737	20·1	Forshaga	2 313	2 140	100·0	663	100·0
Jönköping	32 069	7 115	26·2	2 102	25·7	Örebro	38 483	9 863	27·1	3 240	27·3
Huskvarna	8 186	7 778	100·0	2 176	100·0	Kumla	3 288	3 002	100·0	978	100·0
Växjö	9 827	8 889	100·0	2 733	100·0	Västerås	31 229	7 268	26·1	2 238	26·0
Alvesta	1 192	1 113	100·0	326	100·0	Falun	13 415	6 008	50·2	1 915	50·5
Kalmar	20 410	5 889	31·7	1 809	31·2	Avesta	5 228	4 739	100·0	1 491	100·0
Oskarshamn	8 595	7 981	100·0	2 357	100·0	Gävle	39 099	8 839	24·7	2 831	24·9
Karlskrona	28 482	8 317	33·8	2 454	33·1	Sandviken	12 596	5 812	49·6	1 753	49·1
Kristianstad	14 269	5 999	48·5	1 891	48·8	Sundsvall	18 457	7 940	49·7	2 534	50·4
Tomelilla	2 793	2 207	100·0	776	100·0	Östersund	15 035	6 239	51·0	1 796	50·4
Malmö	132 090	20 706	17·1	6 472	16·9	Skellefteå	6 630	5 675	100·0	1 497	100·0
Landskrona	18 901	9 296	54·1	2 911	53·6	Luleå	13 428	6 395	51·8	1 881	51·1
Hälsingborg	57 872	9 820	19·1	3 160	19·1	Kiruna	10 580	4 815	50·5	1 407	50·4
Trälleborg	13 254	5 849	50·2	1 716	50·2	Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	**1002 926**	**227 107**	**24·9**	**70 361**	**24·8**
Höganäs	5 372	4 747	100·0	1 502	100·0	20 mindre orter	**99 215**	**89 931**	**100·0**	**27 750**	**100·0**
Arlöv	3 561	3 452	100·0	1 030	100·0	Samtl. 45 orter	**1102 141**	**317 038**	**31·6**	**98 111**	**31·5**
Varberg	9 049	7 956	100·0	2 490	100·0						
Göteborg	252 721	33 614	14·2	10 090	14·3						

[1] Avser endast egentliga bostadslägenheter. Medräknas blandade lägenheter, anstaltslägenheter o. d. stiger totalsiffran till 102 266 lägenheter.

Särskilt med hänsyn till att de för den representativa bostadsräkningen utvalda bostadsuppgifterna skulle kompletteras med vissa inkomstuppgifter (avseende år 1932), hämtade från taxeringslängderna, där de taxerade i regel äro upptagna efter fastigheter, ansåg man sig vid urvalet böra utgå från husen och icke från lägenheterna såsom urvalsenheter. Då emellertid de större husen, även om de äro fåtaliga, kunna inbegripa en förhållandevis större del av lägenhetsbeståndet, företogs urvalet först sedan fastighetsuppgifterna sorterats efter vissa grunder. I första hand uppdelades fastighetsuppgifterna på fyra huvudgrupper, nämligen 1) hus utan centraluppvärmning tillkomna före 1924, 2) sådana tillkomna 1924—1933, 3) hus med centraluppvärmning tillkomna före 1924 samt 4) sådana tillkomna 1924—1933. Inom varje grupp sorterades fastigheterna efter husens lägenhetsantal, och bland de sålunda ordnade fastighetskuverten uttogos slutligen, allt efter den för orten fastställda urvalsproportionen, var annan, var tredje, var fjärde etc. fastighet.

Såsom framgår av tab. 2, omfattar undersökningen tillhopa 98 111 egentliga

Tab. 3. Översikt av kompletteringsundersökningens omfattning.

Orter	Lägenhetsbestånd vid bostadsräkn. 1933		Undersökta smålägenheter			I undersökta lägenheter boende personer			I unders. läg. boende barn under 12 år	
	Samtl. egentl. bostadsläg.	därav småläg. om högst 2 rum o. kök	antal	i % av samtl. eg. bostadsläg.	i % av samtl. smålägenheter	antal	i % av samtl. i eg. bostadsläg. boende pers.	i % av i småläg. boende pers.	antal	i % av samtl. boende
Uppsala	9 843	7 170	979	9·9	13·7	2 589	8·6	13·7	342	13·2
Eskilstuna	9 678	8 593	1 186	12·3	13·8	3 348	11·1	12·9	521	15·6
Norrköping	18 651	16 204	1 467	7·9	9·1	4 039	7·1	8·6	655	16·2
Jönköping	8 191	6 350	958	11·7	15·1	3 003	11·0	15·2	537	17·9
Växjö	2 733	1 760	615	22·5	34·9	1 763	19·8	34·8	325	18·4
Kalmar	5 796	4 058	870	15·0	21·4	2 554	13·8	21·5	447	17·5
Karlskrona	7 416	5 206	907	12·2	17·4	2 735	11·1	17·4	522	19·1
Kristianstad	3 875	2 410	670	17·3	27·8	1 659	13·4	25·2	342	20·6
Malmö	38 356	29 448	2 899	7·6	9·8	8 711	7·2	10·1	1 341	15·4
Borås	10 874	8 437	1 180	10·9	14·0	3 545	9·7	13·7	686	19·4
Karlstad	7 276	5 571	845	11·6	15·2	2 537	10·8	15·5	417	16·4
Örebro	11 870	9 569	1 257	10·6	13·1	3 577	9·8	13·1	425	11·9
Falun	3 793	2 784	648	17·1	23·3	1 805	15·1	23·0	276	15·3
Gävle	11 367	9 572	1 250	11·0	13·1	3 642	10·2	12·8	549	15·1
Samtliga 14 städer	**149 719**	**117 132**	**15 731**	**10·5**	**13·4**	**45 507**	**9·6**	**13·3**	**7 385**	**16·2**

bostadslägenheter med en bostadsfolkmängd av 317 038 personer, motsvarande 31·5 % av samtliga egentliga bostadslägenheter i de undersökta orterna och 31·6 % av den totala bostadsfolkmängden i dessa lägenheter. För de 25 orterna med över 10 000 inv. bli proportionstalen resp. 24·8 och 24·9 %, medan däremot bostadsbeståndet i de 20 mindre orterna redovisats i sin helhet.

Kompletteringsundersökningens omfattning. För den kompletterande bostadsundersökningen våren 1935 utvaldes 14 av de i den representativa bostadsräkningen ingående städerna, nämligen Uppsala, Eskilstuna, Norrköping, Jönköping, Växjö, Kalmar, Karlskrona, Kristianstad, Malmö, Borås, Karlstad, Örebro, Falun och Gävle (se sid. 29). Att Göteborg icke var med motiveras av att för denna stad nyligen utförts en bostadssocial undersökning av liknande art,[1] vilken i det följande i vissa fall kommer att citeras. — För att i görligaste mån minska arbetet med uppgiftsinsamlingen genom särskilda husbesökare begränsades undersökningen till att avse endast en del av det material, som ingått i den representativa bostadsundersökningen. Vid bestämmandet av denna andel utgick man från samma princip, som kommit till användning vid sistnämnda utredning, nämligen att medtaga en större proportion för mindre städer än för större. För att tillmötesgå vissa från vederbörande kommunala myndigheter uttalade önskemål inskränktes emellertid urvalet för Norrköping något mera än för andra städer av närmast motsvarande storleksklass. —

[1] Bostadsräkningen 1930 samt bostadsundersökningen 1931 i Göteborg, utförda av Göteborgs stads statistiska byrå. Göteborg 1933.

Själva urvalet av fastigheter verkställdes enligt samma grunder som vid den representativa bostadsräkningen. Kompletteringsundersökningen inskränktes emellertid till att avse endast s m å l ä g e n h e t e r om högst 2 rum och kök. I fråga om samtliga sådana lägenheter i de utvalda fastigheterna överfördes lägenhetsinnehavarnas namn och adress från 1933 års bostadsuppgifter, vilka legat till grund vid urvalets verkställande, till de speciella för kompletteringsundersökningen avsedda formulären, varefter dessa översändes till de olika städerna i och för insamlande av de önskade uppgifterna. I de fall, då vederbörande bostadsinnehavare avflyttat, skulle husbesökaren å formuläret ange den nye bostadsinnehavarens namn samt därefter lämna uppgifter för den avsedda lägenheten efter vid undersökningstillfället rådande förhållanden.

Kompletteringsundersökningens omfattning framgår av tab. 3. Antalet inkomna och bearbetade lägenhetsuppgifter uppgår till 15 731, motsvarande 13·4 % av smålägenhetsbeståndet i de av undersökningen berörda städerna.[1] Bostadsfolkmängden i dessa lägenheter utgjorde 45 507 personer eller 13·3 % av det totala antalet i smålägenheter boende personer; Norrköping företedde den minsta proportionen undersökta lägenheter (9·1 %), medan Växjö uppvisade det högsta relativtalet (34·9 %).

De partiella bostadsundersökningarnas representativitet. Det gäller nu att undersöka, i vad mån de båda partiella bostadsundersökningarna ge en verkligt representativ bild av bostadsförhållandena i städer och stadsliknande samhällen. Denna fråga sönderfaller i tvenne, nämligen dels i vad mån de uttagna orterna kunna anses företräda stadssamhällena i gemen, dels i vilken grad urvalen för de enskilda orterna blivit för desamma representativa.

Beträffande det i den representativa bostadsräkningen ingående ortsurvalet må hänvisas till följande tablå. Denna återger, hur den kyrkoskrivna folkmängden i ifrågavarande orter (resp. delar av orter) fördelar sig på olika storleksklasser av stadssamhällen i jämförelse med motsvarande fördelning för dels samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen, dels de i den allmänna bostadsräkningen ingående stadssamhällena.

Folkmängdens fördelning på storleksklasser av orter	Hela folkmängden	Därav (i %) tillh. orter med följ. antal inv. (1 000):				
		över 100	20—100	10—20	5—10	under 5
Samtliga städer, köp. och municipalsamhällen						
inkl. Stockholm	2 452 984	37·0	21·3	12·6	11·3	17·8
exkl. »	1 931 366	19·9	27·0	16·0	14·4	22·7
Samtl. av bostadsräkningen berörda 196 städer, köp. och municipalsamhällen	1 701 358	22·6	30·7	18·2	14·5	14·0
45 »representativa» orter (el. delar av orter)	348 433	16·7	34·0	20·9	19·7	8·7

Tablån utvisar, att de medelstora orterna blivit något överrepresenterade, medan däremot såväl de största som de minsta ortsgrupperna kommit att bli företrädda i något för svag proportion. Den allvarligaste svagheten synes ligga däri, att

[1] Antalet insamlade frågeformulär uppgår till 16 552. Av dessa ha emellertid 703, vilka avse lediga lägenheter, lägenheter med mer än 2 rum och kök etc., utsorterats vid bearbetningen; 118 insända uppgifter avse undermåliga lägenheter, vilka icke tillhöra det representativa urvalet.

Stockholm, som svarar för drygt $^1/_5$ av bostadsbeståndet i samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen, icke är representerat. Den efterföljande framställningen kommer emellertid att på en del punkter kompletteras med vissa ur de kommunala bostads- och hyresräkningarna hämtade specialuppgifter för huvudstaden.

En motsvarande jämförelse i fråga om fördelningen på landsdelar meddelas här nedan:

Folkmängdens fördelning på landsdelar	Hela folkmängden	Därav (i %) i				
		östra Sverige[1]	Småland o. öarna[1]	södra Sverige[1]	västra Sverige[1]	norra Sverige[1]
Samtl. städer, köp. o. municipalsamh. exkl. Stockholm	1 931 366	20·6	9·5	20·9	34·6	14·4
Samtl. av bostadsräkningen berörda 196 städer, köp. o. municipalsamh.	1 701 358	20·7	9·0	20·6	35·5	14·2
45 »representativa» orter (el. delar av orter)	348 433	18·6	12·2	22·4	28·6	18·2

[1] Angående dessa landsdelars omfattning se sid. 33.

I detta fall är överensstämmelsen på det hela taget tillfredsställande, låt vara att å ena sidan norra Sverige och å den andra södra Sverge (samt Småland och öarna) äro företrädda i något för stark proportion.

Båda de här anförda tablåerna ha visat, att den allmänna bostadsräkningens material företer en fördelning, som — bortsett från att Stockholm icke är med, och de mindre orterna även i detta fall äro i någon mån underrepresenterade — ganska väl ansluter sig till förhållandena för stadssamhällena i gemen. Detta sammanhänger med att bostadsräkningsorterna svara för ej mindre än 69·4 % av folkmängden i samtliga stadssamhällen eller 88·1 %, om Stockholm frånräknas. Med hänsyn härtill synes ett ganska gott mått på värdet av såväl det i representativundersökningen som det i kompletteringsundersökningen föreliggande ortsurvalet kunna erhållas, om de var för sig sammanställas med den allmänna bostadsräkningen i fråga om sådana viktigare undersökningsresultat, som äro gemensamma.

I följande tablå återges fördelningen på lägenhetskategorier enligt dels allmänna bostadsräkningen (exkl. landskommuner), vederbörligen kompletterad med motsvarande uppgifter för Stockholm,[1] dels den representativa bostadsräkningen:

	Antal egentl. bostadslägenheter	Därav (i %)						
		1 rum, 1 kök el. 1 rum m. kokvrå	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o. fl. rum och kök
Enl. allm. bostadsräkningen samt Stockholms stads statistik (197 stadssamhällen)	641 518	12·2	4·3	34·0	26·4	11·0	5·5	6·6
Enl. repr. bostadsräkningen (45 orter och ortsdelar)	98 111	10·5	5·3	34·1	28·0	11·5	5·0	5·6

Överensstämmelsen är som synes i stort sett god. Detsamma gäller om följande sammanställning:

[1] Statistisk månadsskrift, utgiven av Stockholms stads statistiska kontor, årg. 1934, häft. 2.

Vissa undersökningsresultat enligt (a) den allmänna bostadsräkningen (196 städer och stadsliknande samhällen) och (b) den representativa bostadsräkningen (45 orter och ortsdelar).

	a	b
Antal boende per 100 eldstäder	114	116
Läg. m. 3 el. fl. barn under 15 år i % av samtl. begagnade	6·8	6·9
Hush. m. 3 el. fl. barn boende i läg. om högst 1 rum o. kök i % av samtl. flerbarnshush	39·4	40·0
Barn under 15 år i % av samtliga boende	20·7	21·0
D:o i lägenheter om 1 rum och kök	23·6	23·8
Lägenheter med centraluppvärmning i % av samtliga	28·6	26·7
» » bad- el. duschrum » » » »	14·0	13·1
» utan vatten och/el. avloppsledning i % av samtliga	20·4	18·6
» » vare sig tambur eller hall » » » »	37·8	38·9
Å fria marknaden uthyrda lägenheter i % av samtliga	61·7	62·5

I motsats till de 45 i den representativa bostadsräkningen medtagna orterna torde det i kompletteringsundersökningen ingående ortsurvalet knappast kunna betecknas såsom fullt typiskt för de svenska stadssamhällena i allmänhet. Sålunda saknas representanter för mellersta och övre Norrland, varjämte stadssamhällen med under 10 000 inv. företrädas endast av Växjö, samtidigt som storstäderna representeras blott av Malmö. De för samtliga 14 städer uträknade totalsiffrorna torde sålunda i flertalet fall närmast böra fattas såsom uttryck för förhållandena i medelstora städer i mellersta och södra Sverige.

Trots detta synas dock även de på grundval av kompletteringsundersökningen uträknade totalsiffrorna i åtskilliga avseenden tämligen väl återspegla förhållandena inom stadssamhällena i gemen. I fråga om fördelningen på lägenhetskategorier utvisar sålunda följande tablå en mycket god överensstämmelse mellan de av kompletteringsundersökningen berörda lägenheterna samt smålägenhetsbeståndet i de 197 städer och stadsliknande samhällen (inkl. Stockholm), för vilka fullständiga dylika uppgifter föreligga:

	Enl. allm. bostadsräkn. samt Sthlms stads statistik (197 stadssam.)	Enl. kompletteringsundersökn. (14 städer)		Enl. allm. bostadsräkn. (196 stadssam.)	Enl. kompletteringsundersökn. (14 städer)
Antal smålägenheter	493 126	15 731	Småläg. med bad- el. duschrum (%)	6·6	7·1
Därav (i %) läg. om 1 rum, 1 kök, 1 rum m. kokvrå	15·8	14·5	Småläg. med vattenklosett[1] (%)	27·7	29·0
dubbletter m. m.	5·6	6·3	Småläg. utan vare sig tambur el. hall (%)	45·2	44·4
1 rum och kök	44·3	43·7	Å fria marknaden uthyrda småläg. (%)	65·8	69·2
2 » » »	34·3	35·5			

[1] Vattenklosetten belägen antingen inom eller utom bostaden eller huset (egen el. gemensam för flera familjer).

Den representativa bostadsräkningen omfattar ju icke hela bostadsbeståndet å orter med över 10 000 invånare, och för dessa samhällen meddelas en specialredovisning i tab. 4. Avvikelserna befinnas här i enstaka fall vara något större än i de förut anförda totalsiffrorna, men i stort sett får resultatet dock betecknas såsom

Tab. 4. Vissa undersökningsresultat enligt a) den all-

	Orter	Antal egentl. bostadslägenheter		Därav (i %) lägenheter bestående av										Antal boende per 100 eldstäder	
				1 rum, 1 kök, 1 rum med kokvrå		dubbletter m. m.		1 rum och kök		2 rum och kök		3 o. fl. rum och kök			
		a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
1	Uppsala	9 843	2 462	14·7	13·0	6·0	7·7	30·1	29·2	22·0	23·4	27·2	26·7	105	104
2	Eskilstuna	9 678	2 430	14·6	14·2	1·6	2·3	49·5	50·5	23·1	21·6	11·2	11·4	131	127
3	Linköping	8 999	2 271	13·7	13·6	2·4	2·8	35·1	33·3	27·2	28·6	21·6	21·7	113	111
4	Norrköping	18 651	3 737	19·9	19·6	2·4	2·6	45·5	44·7	19·1	18·4	13·1	14·7	129	127
5	Jönköping	8 191	2 102	9·8	8·3	2·2	2·9	39·3	39·2	26·2	27·6	22·5	22·0	117	117
6	Kalmar	5 796	1 809	6·5	5·9	10·2	11·1	15·3	15·6	38·0	37·6	30·0	29·8	103	104
7	Karlskrona	7 416	2 454	10·8	9·8	16·5	16·8	14·4	13·9	28·5	30·6	29·8	28·9	109	111
8	Kristianstad	3 875	1 891	11·0	10·1	10·7	12·6	10·5	9·6	30·0	28·8	37·8	38·9	96	95
9	Malmö	38 356	6 472	8·5	8·1	5·2	5·6	33·5	35·2	29·6	30·4	23·2	20·7	110	114
10	Landskrona	5 426	2 911	7·7	6·1	9·0	11·0	24·6	24·4	33·6	34·3	25·1	24·2	107	106
11	Hälsingborg	16 518	3 160	8·5	8·0	8·5	10·6	18·9	20·1	35·5	34·6	28·6	26·7	102	104
12	Trälleborg	3 421	1 716	6·2	5·5	8·3	9·4	14·7	15·2	42·1	42·8	28·7	27·1	109	112
13	Göteborg	70 504	10 090	8·2	8·7	1·9	2·4	48·7	48·3	22·1	21·9	19·1	18·7	125	125
14	Uddevalla	4 366	2 189	8·9	7·8	4·5	6·8	36·0	35·2	26·9	27·1	23·7	23·1	117	117
15	Borås	10 874	2 689	12·6	12·6	2·6	2·8	32·9	32·4	29·5	28·7	22·4	23·5	119	118
16	Karlstad	7 276	2 383	12·8	13·6	3·1	3·4	34·5	33·2	26·2	26·5	23·4	23·3	117	118
17	Örebro	11 870	3 240	12·1	11·6	3·5	4·9	37·9	39·8	27·1	25·4	19·4	18·3	119	120
18	Västerås	8 592	2 238	11·1	11·8	2·0	2·7	47·9	46·5	22·9	22·5	16·1	16·5	125	126
19	Falun	3 793	1 915	10·6	9·1	3·5	4·7	34·9	34·2	24·4	25·9	26·6	26·1	107	106
20	Gävle	11 367	2 831	16·3	15·9	2·3	3·2	46·5	46·1	19·1	18·3	15·8	16·5	129	128
21	Sandviken	3 569	1 753	18·3	17·5	2·3	2·0	44·3	45·0	23·1	23·7	12·0	11·8	136	137
22	Sundsvall	5 032	2 534	19·4	19·2	2·1	3·5	33·5	33·1	22·1	22·6	22·9	21·6	120	120
23	Östersund	3 565	1 796	12·5	12·0	3·9	4·4	30·7	31·3	28·2	28·1	24·7	24·2	121	122
24	Luleå	3 680	1 881	15·2	14·7	2·5	3·5	35·7	34·7	25·8	25·6	20·8	21·5	128	128
25	Kiruna	2 792	1 407	19·3	18·9	10·4	9·2	45·1	44·1	18·4	20·8	6·8	7·0	165	163

tillfredsställande. Särskilt anmärkningsvärt är, att antalet mera påtagliga avvikelser är så ringa i fråga om det relativa antalet flerbarnsfamiljer, som bo i lägenheter om högst 1 rum och kök — detta med hänsyn till att ifrågavarande beräkningar endast avse en obetydlig del av materialet.

Större avvikelser kunna förväntas framträda i fråga om kompletteringsundersökningens material för de enskilda orterna, beroende på att detta omfattar en mindre del av bostadsbestånden å resp. orter. Detta framgår även av tab. 5, som ger en jämförelse i fråga om fördelningen på lägenhetskategorier samt beträffande förekomsten av vissa bekvämligheter. I ett par fall framträda ganska betydande avvikelser, särskilt för Örebro beträffande förekomsten av lägenheter, som sakna såväl tambur som hall, samt för Malmö beträffande lägenheter utan avloppsledning. Dessa avvikelser behöva dock icke helt och hållet bero på att det till grund för kompletteringsundersökningen liggande urvalet av lägenheter är missvisande (»skevt»), ty materialet till den allmänna bostadsräkningen företer just i dessa fall vissa svagheter (jfr nedan sid. 79). I stort sett blir intrycket även av denna jämförelse relativt gynnsamt, och detta gäller också om vissa andra representativitetskalkyler.[1]

[1] En del av dessa kalkyler har återgivits i Statens offentliga utredningar 1935: 49, bil. 1, sid. 3 o. f.

männa och b) den representativa bostadsräkningen 1933.

Barn under 15 år i % av samtl. boende				Hushåll m. 3 el. fl. barn i % av samtl. hushåll		I läg. om högst 1 rum o. kök boende hush. m. 3 el. fl. barn i % av samtl. sådana hush.		Proc. antal lägenheter										
i samtliga läg.		i läg. om 1 rum och kök						som sakna såväl tambur som hall		som sakna vatten och/ el. avloppsledn.		med vattenklosett		med bad- el. duschrum		med centraluppvärmning		
a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
15·6	16·1	20·2	20·9	4·1	3·9	38·4	36·9	38·7	40·0	13·1	13·3	34·3	35·5	19·6	22·1	31·4	30·7	1
19·1	18·9	20·4	21·1	5·1	5·0	55·0	58·0	42·4	43·2	14·9	16·2	16·8	15·8	8·9	8·0	26·9	25·4	2
19·8	18·9	23·0	22·9	6·3	5·9	42·1	42·5	41·1	45·6	16·5	18·1	39·0	34·9	17·2	15·9	25·6	24·7	3
18·6	19·0	21·1	21·3	5·3	5·8	56·8	55·2	43·3	44·1	22·5	23·1	42·2	41·8	9·6	10·1	19·4	18·7	4
20·8	21·3	23·8	23·2	7·8	8·4	41·4	38·5	44·3	41·0	16·2	12·1	19·5	20·2	12·2	12·4	22·2	21·5	5
20·8	21·5	22·8	22·6	7·0	8·2	19·8	20·9	33·4	34·5	12·8	11·2	51·0	54·1	12·9	12·4	17·5	17·4	6
22·3	22·5	26·7	26·1	7·9	8·3	24·8	29·3	24·7	25·8	23·5	21·8	10·8	10·6	5·8	7·0	12·4	11·0	7
21·6	21·2	22·6	21·0	8·0	7·6	18·4	19·7	31·6	32·7	15·2	13·9	41·1	42·4	18·1	16·8	26·4	26·7	8
18·8	19·2	21·3	22·3	5·6	5·8	36·9	44·0	20·4	20·3	11·7	10·8	40·4	39·1	24·7	19·0	35·2	29·7	9
21·2	21·7	26·9	25·9	7·0	7·5	41·5	39·2	42·8	42·9	7·0	7·2	31·9	30·4	10·5	9·9	22·3	21·6	10
20·9	21·1	23·4	23·1	6·6	7·5	19·8	19·4	28·4	32·0	8·0	7·6	53·6	48·6	16·7	17·1	43·7	42·4	11
23·7	23·6	28·7	27·2	9·1	8·6	17·6	20·6	37·5	38·4	18·9	19·2	29·8	30·3	10·4	10·0	22·0	20·6	12
20·6	20·6	23·5	23·9	6·9	6·8	53·1	52·6	24·0	25·0	9·0	8·7	47·8	46·3	21·5	20·7	35·5	37·4	13
20·5	21·0	23·0	23·6	7·2	7·4	40·4	39·6	52·3	51·0	34·4	32·4	16·0	16·0	7·9	8·1	33·7	30·8	14
21·7	21·6	25·7	24·9	8·2	7·8	34·5	26·5	37·8	39·6	13·8	16·6	41·5	40·8	14·7	17·2	47·8	45·0	15
20·3	20·3	24·1	23·9	6·4	6·8	40·8	39·4	38·5	39·9	20·1	21·0	39·2	35·8	15·9	17·0	30·8	28·2	16
16·0	16·5	19·4	20·2	3·7	3·7	42·6	54·7	25·3	23·3	12·2	11·1	44·6	48·5	18·7	19·0	31·3	32·6	17
19·2	19·9	21·4	22·2	4·8	4·8	50·2	54·6	39·2	38·7	12·1	11·8	34·3	33·9	14·8	15·1	28·0	26·3	18
20·0	20·7	24·3	24·7	7·2	6·9	39·2	40·7	49·7	49·3	28·2	27·4	34·9	35·4	11·9	11·2	29·4	26·9	19
20·0	19·8	23·0	22·9	6·2	6·3	59·0	61·5	56·5	55·8	21·7	20·1	32·7	32·1	8·2	8·8	23·2	22·8	20
21·8	22·3	23·9	24·9	6·7	6·8	55·5	63·6	68·0	68·3	32·4	33·6	15·8	15·1	3·1	3·2	21·4	14·0	21
20·5	19·2	24·9	23·0	6·2	5·1	50·2	46·9	46·0	45·8	24·8	22·9	41·1	42·3	13·3	12·9	39·8	38·3	22
22·6	23·3	27·5	28·6	9·4	10·0	37·7	40·4	41·3	39·5	16·6	15·6	56·9	57·0	17·7	18·7	33·2	34·4	23
22·3	22·5	27·3	26·9	8·4	7·8	41·0	41·1	50·2	50·2	34·0	33·4	44·3	44·1	8·9	12·4	39·9	33·0	24
31·6	33·0	37·1	37·6	14·8	15·6	71·5	74·8	48·2	52·1	21·4	20·3	57·3	61·2	4·0	4·3	22·6	20·2	25

Det synes sålunda framgå, att den allmänna bostadsräkningen inom sin ram ger den bästa bilden av förhållandena inom stadssamhällena i gemen.[1] Även den representativa bostadsräkningens material synes emellertid vara i stort sett rättvisande, och detta såväl allmänt sett som för var och en av de av denna undersökning berörda orterna. I sistnämnda avseende får även kompletteringsundersökningen i de flesta avseenden betraktas såsom representativ, ehuru i något mindre grad. De enligt densamma uträknade totalsiffrorna återspegla emellertid närmast förhållandena i medelstora städer i södra och mellersta Sverige; i vissa fall ha de dock befunnits överensstämma med dem för samtliga stadssamhällen gällande.

Likväl bör viss försiktighet iakttagas vid användande av på de båda partiella undersökningarna grundade uppgifter. Särskilt gäller detta i sådana fall, då i tabellerna redovisade delgrupper endast ha ett fåtal representanter bland de

[1] Erinras må emellertid, att den allmänna bostadsräkningen även inbegriper 47, till god del visserligen stadslikt bebyggda landskommuner, vilka i de flesta fall ingå i totalsiffrorna.

Tab. 5. Vissa undersökningsresultat enligt a) allmänna bostadsräkningen 1933 och b) kompletteringsundersökningen 1935.

Orter	Antal smålägenheter		Därav (i %) lägenheter							
			utan vare sig tambur el. hall		utan vatten och/el. avloppsledning	utan avloppsledning inom läg.	med bad- el. duschrum		med vattenklosett	
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b[1]
Uppsala	7 170	979	51·1	51·8	17·7	20·7	10·8	13·0	24·9	27·1
Eskilstuna	8 593	1 186	46·5	45·5	15·9	14·4	4·1	10·0	13·1	13·3
Norrköping	16 204	1 467	48·5	54·2	24·6	27·2	4·3	1·6	36·5	35·2
Jönköping	6 350	958	53·3	53·0	19·5	14·0	4·0	3·2	12·5	11·5
Växjö	1 760	615	57·2	57·4	18·8	24·6	2·0	2·6	8·2	8·0
Kalmar	4 058	870	41·9	46·8	16·0	15·9	5·4	10·9	42·1	44·5
Karlskrona	5 206	907	31·1	43·9	27·9	22·8	0·8	0·7	4·6	2·5
Kristianstad	2 410	670	42·5	48·4	20·9	20·2	7·3	3·9	29·6	26·0
Malmö	29 448	2 899	24·7	24·8	12·0	3·8	16·7	12·1	32·8	39·6
Borås	8 437	1 180	45·8	44·5	15·7	15·1	4·9	8·4	33·0	39·6
Karlstad	5 571	845	46·8	59·5	23·2	20·5	6·9	6·2	29·9	28·8
Örebro	9 569	1 257	29·6	11·9	13·8	14·2	10·7	10·3	39·0	43·2
Falun	2 784	648	63·2	66·5	35·8	25·9	2·9	2·6	21·0	24·7
Gävle	9 572	1 250	64·3	66·2	24·4	22·2	2·4	2·1	25·3	25·1

Orter	Av 100 smålägenheter bestod nedanstående antal av									
	1 rum el. 1 kök		1 rum med kokvrå		dubbletter m. m.		1 rum och kök		2 rum och kök	
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
Uppsala	16·9	15·9	3·2	3·0	8·3	5·1	41·3	39·9	30·3	36·1
Eskilstuna	13·7	13·3	2·7	1·6	1·8	1·4	55·8	58·6	26·0	25·1
Norrköping	20·3	20·5	2·6	3·3	2·8	3·1	52·4	52·6	21·9	20·5
Jönköping	10·5	9·3	2·1	1·6	2·9	1·6	50·7	52·7	33·8	34·8
Växiö	10·0	9·4	4·0	2·9	9·7	5·2	29·2	29·6	47·1	52·9
Kalmar	3·5	2·9	5·7	7·6	14·7	16·9	21·9	19·8	54·2	52·8
Karlskrona	7·9	8·2	7·5	7·8	23·5	22·7	20·5	17·7	40·6	43·6
Kristianstad	9·5	6·6	8·2	11·6	17·2	20·9	16·9	15·8	48·2	45·1
Malmö	3·8	2·7	7·3	6·7	6·8	7·8	43·6	44·7	38·5	38·1
Borås	11·9	9·2	4·4	6·4	3·3	2·7	42·4	42·4	38·0	39·3
Karlstad	13·4	15·5	3·3	1·8	4·1	2·4	45·0	43·3	34·2	37·0
Örebro	11·3	9·2	3·7	2·9	4·3	2·4	47·0	53·0	33·7	32·5
Falun	13·0	10·5	1·5	0·8	4·8	2·9	47·5	49·1	33·2	36·7
Gävle	16·8	15·2	2·5	0·9	2·7	1·1	55·2	59·6	22·8	23·2

[1] Inom el. utom läg., egen el. gemensam för flera läg.

undersökta lägenheterna. Då av tabellerna ej direkt framgår, hur många lägenheter (resp. rum, boende etc.) uppgifterna avse, ha procenttal o. d., *som gälla ett totalantal understigande 25, icke utsätts på tabellerna, medan uppgifter* avseende 25—49 enheter äro utmärkta med medievalstil.[1]

[1] I ett par sammanställningar ha dock i detta avseende följts vissa andra principer.

II. Bostadsbeståndets storlek, sammansättning och beskaffenhet.

1. Beräkning av det totala bostadsbeståndet i städer, köpingar och municipalsamhällen.

Den allmänna bostadsräkningen avser, såsom framgått av det föregående, huvudsakligen städer, köpingar och municipalsamhällen samt är för dessa orter i så hög grad representativ, att med utgångspunkt från densamma en beräkning av det totala bostadsbeståndet i samtliga sådana samhällen synes kunna utföras. I nedanstående tablå återges resultatet av en dylik kalkyl, vilken huvudsakligen utförts på grundval av uppgifterna om det i den allmänna bostadsräkningen redovisade bostadsbeståndet inom olika storleksklasser av orter. I fråga om var och en av de ortsgrupper, för vilka redovisningen icke är fullständig, äro uppgifterna beräknade på grundval av förhållandet mellan gruppens totala folkmängd och folkmängden inom de i densamma ingående bostadsräkningsorterna (jfr tab. 1, sid. 34). För Stockholm ha siffrorna åstadkommits på grundval av 1930 års bostadsräkning[1] samt uppgifter om nettotillskottet av bostäder under åren 1931—1933 enligt statistiken rörande byggnadsverksamheten.

Beräkn. bostadsbestånd i samtl. städer, köp. o. municipalsamh. vid slutet av 1933	Stockholm	Göteborg	Malmö	Orter med följande antal invånare			Samtl. stadssamh.
				10 000—100 000	5 000—10 000	under 5 000	
Antal hus med bostadsläg...	12 830	6 784	7 529	71 737	29 239	61 700	**189 819**
Antal lägenheter (med boningsrum).....	168 156	71 431	40 100	242 732	80 203	129 737	**732 359**
därav egentl. bostadsläg..	164 859	70 504	38 356	234 179	76 532	120 497	**704 927**
Antal å fria markn. uthyrda läg.....	121 850	53 298	27 157	145 445	43 330	54 370	**445 450**
Antal eldstäder (rum o. kök) i egentl. bostadslägenheter	468 053	193 921	111 509	658 899	225 499	370 939	**2 028 820**

I avrundade tal skulle sålunda inom stadssamhällena finnas 190 000 hus med bostadslägenheter och 732 000 lägenheter med boningsrum, varav 705 000

[1] Tolfte allmänna bostadsräkningen i Stockholm den 31 december 1930, utförd av Stockholms stads statistiska kontor. Stockholm 1933.

egentliga bostadslägenheter, vilka sistnämnda inrymde 2 030 000 eldstäder (rum och kök). Emellertid har härvid ingen hänsyn tagits till förefintliga jordbrukslägenheter i stadssamhällenas ytterområden samt till eventuella övriga brister i redovisningen, varför de anförda siffrorna synas böra ökas med uppskattningsvis c:a 3 %. Resultatet av en dylik korrigering meddelas i följande tablå, vari jämväl bostadsbeståndet fortskrivits t. o. m. år 1935 på grundval av det beräknade nettotillskottet av bostäder i stadssamhällena under åren 1934 och 1935:

Bostadsbeståndets beräknade storlek vid slutet av år	Antal hus m. bost.-lägenheter	Antal lägenheter (med boningsrum)	Därav egentliga bost.-lägenheter	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter	Antal eldstäder i egentliga bost.-lägenheter
1933	200 000	750 000	725 000	450 000	2 100 000
1935	210 000	790 000	760 000	475 000	2 200 000

Dessa siffror måste betecknas som ungefärliga; särskilt gäller detta om uppskattningen för år 1935. Det förtjänar vidare anmärkas, att antalet bostadslägenheter icke kan sättas lika med antalet bostadshushåll, beroende på att en del lägenheter stå tomma. Tages hänsyn till den förefintliga bostadsreserven (jfr nedan sid. 52 o. f.), kan det totala antalet bostadshushåll i stadssamhällena uppskattas till c:a 730 000 för år 1933 och till 770 000 för år 1935.[1]

2. Olika hustyper och deras betydelse.

Såsom förut nämnts, utgör det totala antalet å bostadsräkningsorterna redovisade hus med bostadslägenheter 176 429. Husantalet inom de särskilda orterna återges i tab. I i bilagan (sid. 234). En viss uppfattning om de lokala variationerna i fråga om husens storlekstyper ge de här meddelade uppgifterna om medelantalet lägenheter per hus. Den högsta siffran noteras för Göteborg (10·5), och därnäst komma Stockholm (7·6) och dess förorter Råsunda (7·7), Sundbyberg (7·4), Nya Huvudsta (7·1) och Hagalund (6·4), vilka på något avstånd följas av Malmö (5·3). Å andra sidan finnas talrika småsamhällen, där enfamiljshuset tydligen spelar en dominerande roll för bostadsförsörjningen. En sammanfattande bild av förhållandena inom de olika ortstyperna erhålles av följande tablå:

[1] Det bör understrykas, att dessa uppgifter avse antalet bostadshushåll. Användes ordet »hushåll», såsom i 1930 års folkräkning, i betydelsen »matlag», erhållas högre tal, ty i samma lägenhet kunna givetvis flera dylika hushåll sammanbo.

	Stockholm	Göteborg	Malmö	Förstadsorter	Stadssamhällen med följ. antal inv.			Landskommuner[6]	Samtl. orter	
					10 000—100 000	5 000—10 000	under 5 000		exkl. Sthlm	inkl. Sthlm
Antal inv. per hus[1] ..	[4](25·6)	35·5	16·8	6·7	11·1	8·7	6·8	6·1	10·2	·
» läg.[2] per hus ..	[5](7·6)	10·5	5·3	2·0	3·4	2·7	2·1	1·8	3·1	3·6
» eldstäder[3] per hus	21·4	28·6	14·8	5·7	9·3	7·6	6·0	4·4	8·6	10·0

[1] Avser samtliga hus med bostadslägenheter — sålunda inkl. sådana, som övervägande användas för andra ändamål än till bostad.
[2] Anstaltslägenheter och blandade lägenheter äro här inräknade.
[3] Avser endast rum och kök i egentliga bostadslägenheter.
[4] Avser år 1930; för inre staden var siffran 42·4.
[5] Inre staden 12·7 (år 1930). — [6] Exkl. municipalsamhällen.

Medeltalen dölja emellertid avsevärda variationer i hustyperna inom samma ort. Dessa belysas av tab. 6, som grundats på den representativa bostadsräkningens material. I tabellens första avdelning belyses husens fördelning efter antalet lägenheter, men då dessa uppgifter emellertid icke ge någon riktig uppfattning av de större hustypernas betydelse för bostadsförsörjningen, meddelas i de följande kolumnerna motsvarande uppgifter om lägenheternas fördelning efter hustyper. Det visar sig, att småhusen även från denna utgångspunkt t. o. m. i de större städerna spela en icke alldeles obetydlig roll, låt vara att flerfamiljshusen här — och särskilt i Stockholm och Göteborg — utgöra det dominerande inslaget. Framhållas bör, att de i tabellen framträdande lokala olikheterna i fråga om hustyper icke blott bero på olikheter i bebyggelsens karaktär inom stadsområdet, utan att desamma därjämte påverkas av hur stor del av till resp. orter hörande faktiska bostadsområden, som inneslutas av de administrativa gränserna.

Såsom förut nämnts, ger bostadsräkningsmaterialet viss belysning åt boningshusens ålder, i det att å fastighetskuverten angivits, huruvida vederbörande hus tagits i bruk före eller efter den 1 januari 1924. Dessa uppgifter ha utnyttjats i den representativa bostadsräkningen samt i hyresräkningen, och med utgångspunkt från dessa båda undersökningar meddelas i sista kolumnen av tab. 6 samt i tab. 7 vilken proportion av lägenhetsbeståndet, som är inrymd i bostadsfastigheter, som tillkommit under åren 1924—1933, d. v. s. praktiskt taget under den livliga byggnadsverksamhet, som ägt rum efter hyresstegringslagens upphävande 1 okt. 1923 intill 1933 års byggnadskonflikt. Det framgår, att drygt $^1/_5$ av lägenheterna (22·2 % av det totala beståndet av egentliga bostadslägenheter och 21·4 % av å fria marknaden uthyrda bostäder) tillhöra dessa nyare hus. Mellan de olika orterna framträda emellertid avsevärda olikheter. Bland städerna representeras den ena ytterligheten av Sundbyberg och Skellefteå, där nära hälften av bostäderna är inrymd i hus, som tillkommit under tioårsperioden närmast före bostadsräkningen, och den andra av Vaxholm och Mariefred, där blott några få procent av bostäderna synas vara av så sent datum. I fråga om Stockholm torde motsvarande pro-

Tab. 6. De olika hustypernas betydelse (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Antal redov. hus med bostadsläg.	Därav (i %) med			Antal redovisade läg.[2]	Därav (i %) belägna i hus med				Antal egentl. bostadsläg.	Därav (i %) i hus tillk. 1924—33[4]
		1 läg.[1]	2 läg.	3 el. fl. läg.		1 läg.[1]	2 läg.	3—9 läg.	10 el. fl. läg.		
Uppsala	518	19·7	23·9	56·4	2 568	4·0	9·7	44·9	41·4	2 462	17·5
Eskilstuna	675	30·5	32·7	36·8	2 491	8·3	17·7	36·2	37·8	2 430	22·2
Linköping	620	23·7	28·7	47·6	2 343	6·3	15·2	54·1	24·4	2 271	21·2
Norrköping	721	30·8	25·1	44·1	3 826	5·8	9·4	24·0	60·8	3 737	20·2
Jönköping	489	17·8	38·4	43·8	2 182	4·0	17·2	36·8	42·0	2 102	18·9
Kalmar	577	29·5	24·9	45·6	1 894	9·0	15·2	55·0	20·8	1 809	26·3
Karlskrona	727	24·9	30·1	45·0	2 512	7·2	17·4	55·6	19·8	2 454	9·2
Kristianstad	426	41·6	19·7	38·7	1 986	8·9	8·4	26·7	56·0	1 891	20·3
Malmö	1 267	38·3	27·2	34·5	6 803	7·1	10·1	16·4	66·4	6 472	28·9
Landskrona	701	29·4	23·2	47·4	3 044	6·8	10·7	44·0	38·5	2 911	13·4
Hälsingborg	981	40·6	25·5	33·9	3 264	12·2	15·3	40·2	32·3	3 160	29·8
Trälleborg	964	52·5	33·1	14·4	1 818	27·8	35·1	29·2	7·9	1 716	24·0
Göteborg	1 271	24·5	18·5	57·0	10 256	3·0	4·6	14·3	78·1	10 090	27·9
Uddevalla	807	31·2	29·0	39·8	2 270	11·1	20·6	62·6	5·7	2 189	22·5
Borås	852	24·5	32·8	42·7	2 764	7·6	20·2	56·7	15·5	2 689	34·9
Karlstad	756	31·9	31·2	36·9	2 455	9·8	19·2	45·7	25·3	2 383	24·5
Örebro	626	23·3	20·6	56·1	3 338	4·4	7·7	40·8	47·1	3 240	28·2
Västerås	555	21·6	32·1	46·3	2 288	5·2	15·6	44·8	34·4	2 238	14·7
Falun	844	43·2	27·6	29·2	2 119	17·2	22·0	48·9	11·9	1 915	12·5
Gävle	783	28·2	23·9	47·9	2 938	7·5	12·7	51·2	28·6	2 831	16·6
Sandviken	651	30·4	37·6	32·0	1 827	10·8	26·8	61·2	1·2	1 753	19·9
Sundsvall	772	21·0	25·3	53·7	2 661	6·1	14·7	65·2	14·0	2 534	17·7
Östersund	562	22·8	28·8	48·4	1 898	6·7	17·1	61·5	14·7	1 796	13·1
Luleå	788	40·2	28·8	31·0	1 953	16·2	23·3	50·8	9·7	1 881	19·7
Kiruna	504	26·6	28·4	45·0	1 475	9·1	19·4	59·9	11·6	1 407	35·3
Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv.	**18 437**	**30·9**	**27·6**	**41·5**	**72 973**	**7·8**	**14·0**	**39·3**	**38·9**	**70 361**	**22·7**
20 mindre orter	**11 544**	**40·1**	**30·8**	**29·1**	**29 293**	**15·8**	**24·3**	**46·1**	**13·8**	**27 750**	**21·0**
Samtl. 45 orter	**29 981**	**34·4**	**28·9**	**36·7**	**102 266**	**10·1**	**16·9**	**41·3**	**31·7**	**98 111**	**22·2**
Stockholm (enl. bostadsräkn. 1930)	**19 197**	**36·4**	**13·7**	**49·9**	[3] **145 640**	**4·8**	**3·6**	**91·6**		**145 640**	·

[1] Inräknat sådana hus, som övervägande användas till andra ändamål än bostad. — [2] Inkl. blandade lägenheter o. d. — [3] Exkl. blandade lägenheter o. d. — [4] Då en del nya lägenheter åstadkommits genom om- och tillbyggnad av äldre hus, inbegripa dessa siffror ej hela det bostadsbestånd, som tillkommit under åren 1924—1933.

portion kunna beräknas till något över $^1/_3$ av lägenheterna. I någon mån visa de nyare fastigheternas relativa betydelse tendens att falla med sjunkande ortsstorlek. Inom de icke-municipala delarna av de redovisade landskommunerna är det dock en relativt betydande del av hyreslägenheter, som tillkommit under åren 1924—1933, men bör det ihågkommas, att de i bostadsräkningen ingående, åtminstone delvis tätbebyggda landskommunerna, icke äro representativa för landsbygden i allmänhet.[1]

[1] Mera detaljerade uppgifter om bostadsbeståndets åldersfördelning återfinnas i vissa för bostadssociala utredningen av docent Alf Johansson utförda beräkningar. Statens offentliga utredningar 1935: 2, sid. 256 o. f.

Tab. 7. Hyreslägenheter i nyare hus (tagna i bruk under åren 1924—1933) i % av samtliga hyreslägenheter (enligt den allmänna bostadsräkningen).[1]

Orter	Läg. i nyare hus antal	Läg. i nyare hus %	Orter	Läg. i nyare hus antal	Läg. i nyare hus %	Orter	Läg. i nyare hus antal	Läg. i nyare hus %
I. Städer.						*II. Ortsgrupper.*		
Södertälje	181	6·5	Halmstad	822	18·4	Städer med över 100 000 inv. (exkl. Stockholm)	**19 863**	**24·7**
Sundbyberg	991	48·9	Varberg	350	22·0	Förstadsorter	**7 201**	**30·3**
Lidingö	221	17·0	Kungsbacka	82	22·4	därav till:		
Vaxholm	12	3·4	Göteborg	13575	25·5	Stockholm	3 734	30·4
Norrtälje	96	11·3	Mölndal	481	28·4	Göteborg	1 056	32·9
Uppsala	549	8·8	Marstrand	13	8·0	Malmö	359	29·3
Enköping	65	6·6	Lysekil	123	16·1	Övriga städer	2 052	29·2
Nyköping	335	13·8	Uddevalla	684	26·8			
Katrineholm	119	9·3	Strömstad	82	16·3			
Eskilstuna	1 057	17·4	Vänersborg	242	15·1			
Strängnäs	59	7·7	Trollhättan	217	11·1	Övr. städer, köp. o. mun.-samh. med		
Mariefred	8	3·3	Alingsås	372	22·9			
Linköping	1 455	22·1	Borås	2 651	40·5	a) 10 000—100 000 inv.	**28 097**	**19·7**
Norrköping	1 937	14·5	Åmål	236	23·8			
Motala	80	7·2	Mariestad	177	19·6			
Vadstena	29	5·5	Lidköping	276	19·2			
Mjölby	71	10·1	Skara	107	9·0			
Västerås	810	15·0	Skövde	335	19·6			
Sala	205	18·9	Hjo	66	15·1			
Köping	86	7·7	Tidaholm	117	18·9			
Jönköping	1 054	19·8	Falköping	107	9·3			
Huskvarna	144	14·8	Karlstad	1 063	24·4			
Nässjö	250	16·6	Kristinehamn	328	17·4			
Värnamo	161	24·4	Arvika	222	16·2			
Vetlanda	89	15·8	Örebro	2 263	26·6			
Eksjö	164	15·9	Askersund	40	13·6			
Gränna	25	12·6	Nora	62	12·4			
Växjö	206	11·2	Falun	196	9·9			
Kalmar	1 049	25·9	Hedemora	98	15·0			
Nybro	189	26·7	Avesta	35	8·7			
Oskarshamn	89	6·1	Ludvika	104	20·0			
Västervik	320	15·5	Gävle	861	12·9			
Vimmerby	126	26·0	Söderhamn	205	15·4			
Visby	257	18·8	Hudiksvall	112	12·1			
Karlskrona	497	10·2	Härnösand	291	14·3			
Karlshamn	138	9·4	Sundsvall	585	18·6			
Kristianstad	534	19·4	Sollefteå	18	6·2			
Simrishamn	48	15·5	Örnsköldsvik	229	25·6			
Malmö	6 288	23·2	Östersund	282	12·1			
Lund	908	16·4	Umeå	456	28·2			
Landskrona	550	15·1	Skellefteå	382	48·0			
Hälsingborg	3 629	32·6	Luleå	412	21·2			
Eslöv	963	15·4	Boden	79	10·0			
Ystad	149	7·3						
Trälleborg	444	27·2						
						a) under 5 000 inv.	**3 643**	**16·3**
						därav i:		
						Östra Sverige	498	9·8
						Småland o. öarna	953	21·3
						Södra Sverige	514	20·8
						Västra Sverige	1 067	17·5
						Norra Sverige	611	14·6
						Landskommuner	**1 811**	**35·3**
						därav i:		
						Östra Sverige	203	32·3
						Småland o. öarna	197	34·2
						Södra Sverige	75	22·3
						Västra Sverige	417	42·5
						Norra Sverige	919	35·2
						Samtliga orter	**65 577**	**21·4**

[1] Då en del nya lägenheter åstadkommits genom om- och tillbyggnad av äldre hus, inbegripa dessa siffror ej hela det bostadsbestånd, som tillkommit under åren 1924—1933.

Tab. 8. Smålägenheternas fördelning efter husens huvudsakliga byggnadsmaterial och belägenhet (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter[1]	Antal undersökta småläg. belägna i						Proc. antal undersökta småläg. belägna i					
	stenhus	trähus	hus av annat material	gatuhus	gårdshus	fristående hus	stenhus	trähus	hus av annat material	gatuhus	gårdshus	fristående hus
Uppsala	330	649	—	648	148	183	33·7	66·3	—	66·2	15·1	18·7
Eskilstuna	151	1 035	—	677	87	422	12·7	87·3	—	57·1	7·3	35·6
Norrköping	788	621	58	917	221	329	53·7	42·3	4·0	62·5	15·1	22·4
inre staden	785	516	58	917	221	221	57·8	38·0	4·2	67·5	16·3	16·2
ytterområdet	3	105	—	—	—	108	2·8	97·2	—	—	—	100·0
Jönköping	293	665	—	564	132	262	30·6	69·4	—	58·9	13·8	27·3
Växjö	27	588	—	441	87	87	4·4	95·6	—	71·8	14·1	14·1
Kalmar	146	723	1	709	160	1	16·8	83·1	0·1	81·5	18·4	0·1
Karlskrona	245	662	—	683	165	59	27·0	73·0	—	75·3	18·2	6·5
Kristianstad	[2] 590	79	1	275	187	208	[2] 88·1	11·8	0·1	41·0	27·9	31·1
Malmö	2 682	129	88	2 147	330	422	92·5	4·4	3·1	74·1	11·4	14·5
inre staden	2 056	105	35	1 742	307	147	93·6	4·8	1·6	79·3	14·0	6·7
ytterområdet	626	24	53	405	23	275	89·0	3·4	7·6	57·6	3·3	39·1
Borås	41	1 138	1	826	215	139	3·5	96·4	0·1	70·0	18·2	11·8
Karlstad	137	708	—	511	119	215	16·2	83·8	—	60·5	14·1	25·4
Örebro	300	957	—	841	186	230	23·9	76·1	—	66·9	14·8	18·3
Falun	45	598	5	474	109	65	6·9	92·3	0·8	73·1	16·8	10·1
Gävle	214	1 025	11	825	102	323	17·1	82·0	0·9	66·0	8·2	25·8
inre staden	208	548	11	676	78	13	27·1	71·4	1·5	88·1	10·2	1·7
ytterområdet	6	477	—	149	24	310	1·2	98·8	—	30·8	5·0	64·2
Samtl. 14 städer	**5 989**	**9 577**	**165**	**10 538**	**2 248**	**2 945**	**38·1**	**60·9**	**1·0**	**67·0**	**14·3**	**18·7**

[1] I fråga om Malmö, Norrköping och Gävle innehåller denna liksom vissa följande tabeller specialredovisningar för »inre staden» och »ytterområdet». Av Malmö ha följande delar räknats till ytterområdet: Pildammsstaden, Västra förstaden, Limhamn, Fosie, Bunkeflo, Eget bo, Egen härd, Rosengård och Ellenborg, vissa delar av Östra förstaden (Kirsebergsstaden, egnahemsområdet nr 2 m. m.), den del av Mellersta förstaden, som ligger söder om järnvägen (Håkanstorp m. m.), samt den del av Slottsstaden, som ligger väster om järnvägen. Norrköpings ytterområde omfattar Östra Enebys landsdel nr 2, S:t Johannes församling och Fiskeby, medan Gävles ytterområde inbegriper Strömsbro, Bomhusområdet, Bönan m. fl. områden. — För övriga städer äro bostäder i ytterområdena i så ringa grad representerade bland de undersökta lägenheterna, att någon dylik stadsdelsindelning ej ansetts lämplig.

[2] Inkl. korsvirkeshus.

Vid den kompletterande bostadsundersökningen införskaffades bl. a. uppgifter om huvudsakligt byggnadsmaterial i de hus, där de undersökta smålägenheterna voro belägna, samt i vad mån dessa hus utgjordes av gårds-, gatu- eller fristående hus. Såsom angives i tab. 8, befinnas stenhusen ha sin största betydelse i vissa sydsvenska städer, av vilka Kristianstad dessutom utmärker sig för ett relativt betydande antal lägenheter i gårdshus. Enär norra Sverige knappast alls beröres av kompletteringsundersökningen, torde stenhusens betydelse för stadssamhällena i gemen vara mindre, än vad som angives genom sammanfattningstalen för de 14 städerna.

3. Bostädernas fördelning efter olika upplåtelseformer.

I det föregående (sid. 34) har meddelats vissa uppgifter om förekomsten av å fria marknaden uthyrda lägenheter. Någon mera ingående fördelning av bostadsbeståndet efter upplåtelseform har f. ö. ej verkställts inom ramen av den allmänna bostadsräkningen, utan allenast en särredovisning av lediga lägenheter samt en specialbearbetning av bostadsföreningslägenheterna. Den representativa bostadsräkningen lämnar däremot detaljerade uppgifter om bostädernas olika upplåtelseformer. I fråga om denna gruppering har man nämligen här sökt särredovisa flera enhetliga undergrupper, än vad fallet varit i tidigare bostadsräkningar, vid vilka man i huvudsak endast skilt mellan av ägaren begagnade, fritt upplåtna, uthyrda och outhyrda lägenheter. Sålunda har den förstnämnda av dessa grupper uppdelats i tre, nämligen bostadskooperativa lägenheter, d. v. s. lägenheter upplåtna i samband med delägarskap i bostadsförening (sålunda ej sådana lägenheter, som uthyras till utomstående i bostadsföreningshus), vidare egnahemslägenheter, vilka definierats såsom av ägaren begagnade lägenheter i enskilda en- och tvåfamiljshus, samt av ägaren begagna lägenheter i enskilda flerfamiljshus. Vidare har gruppen å fria marknaden uthyrda lägenheter, för vars avgränsning i det föregående redogjorts, uppdelats i tvenne grupper, nämligen dels sådana belägna i en- och tvåfamiljshus, dels sådana i flerfamiljshus. Den första gruppen, vilken i vissa avseenden företer liknande egenskaper ur bostadssocial synpunkt som egnahemslägenheterna (jfr nedan), inbegriper emellertid även enstaka lägenheter i sådana hus, som övervägande användas till andra ändamål än till bostad, och som av bearbetningstekniska skäl ej kunnat särskiljas från de verkliga »egnahemshyreslägenheterna». Dessutom ha alla av arbetsgivare (även staten och kommuner) åt egna arbetare eller anställda (inkl. portvakter o. d.) fritt upplåtna eller uthyrda lägenheter upptagits under en rubrik; en åtskillnad mellan de uthyrda och de fritt upplåtna lägenheterna har nämligen i detta fall ansetts vara av mera löneteknisk än bostadssocial betydelse. En annan grupp omfattar övriga kommunala lägenheter samt stiftelselägenheter o. d. billiga bostäder. En restgrupp »övriga begagnade lägenheter» inbegriper bl. a. bostäder upplåtna eller uthyrda till fastighetsägarens släktingar o. d. Bland de lediga lägenheterna ha slutligen särredovisats sådana, som äro avsedda för uthyrning.

Resultatet av denna uppdelning framgår av tab. 9. Det befinnes, att de i flerfamiljshus inrymda hyreslägenheterna utgöra den största gruppen (52·3 %), närmast följd av egnahemslägenheter (13·5 %) och arbetsgivarlägenheter (10·4 %), medan övriga grupper ha mindre betydelse. Gruppen »kommunala lägenheter och billiga bostäder etc.» utgör 2·7 %. Enligt en särskild redovisning vid den representativa bostadsräkningen utgöra samtliga kommunala lägenheter (däri medräknade bostäder för kommunernas arbetstagare etc.) 3·5 % av samtliga lägenheter, medan staten skulle förfoga över 1·2 %.

Enligt förut anförd beräkning skulle i samliga städer, köpingar och muni-

cipalsamhällen vid slutet av år 1933 ha funnits omkring 450 000 på fria marknaden uthyrda lägenheter. I huvudsak med utgångspunkt från de ovan anförda procenttalen torde antalet egnahemslägenheter i stadssamhällena kunna uppskattas till omkring 90 000, medan de av arbetsgivare till arbetstagare uthyrda eller fritt upplåtna bostäderna skulle utgöra ungefär 70 000. Enligt en av socialstyrelsen verkställd specialundersökning skulle vidare antalet lägenheter i bostadsföreningshus (exkl. till icke-medlemmar uthyrda lägenheter) vid utgången av år 1934 uppgå till c:a 31 000, vilket skulle svara mot omkring 30 000 för år 1933.[1] Dessa lägenheter fördelade sig på olika orter och ortsgrupper som följer:

Stockholm	19 320	Jönköping	374
Göteborg	2 982	Övr. städer med öv. 10 000 inv.	2 256
Malmö	2 408	Mindre orter	2 067
Uppsala	1 055	Tillhopa	31 014
Eskilstuna	552		

Eftersom huvudstaden svarar för nära $^2/_3$ av det kooperativa bostadsbeståndet, blir bostadsföreningarnas betydelse för bostadsförsörjningen i stadssamhällena i gemen något större än vad som anges i tab. 9. I förhållande till det totala antalet egentliga bostadslägenheter i samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen skulle bostadsföreningslägenheterna sålunda utgöra ungefär 4 %.

I övrigt må beträffande lokala olikheter i fråga om fördelningen på upplåtelseformer hänvisas till uppgifterna i tab. 9. För samtliga bostadsräkningsorter redovisas i tab. I i bilagan antalet hyreslägenheter, »övriga begagnade lägenheter» (d. v. s. alla begagnade lägenheter, som icke äro uthyrda å fria marknaden) samt lediga lägenheter.

Närmare uppgifter om bostadsreservens relativa storlek meddelas i tab. 10 och tab. 11, varav den förra belyser förhållandena inom olika landsdelar och ortsgrupper, medan den senare innehåller redovisning för de särskilda orterna. I båda fallen beräknas bostadsreserven dels i procent av samtliga egentliga bostadslägenheter (a-siffror), dels i procent av summan av de uthyrda och lediga bostadslägenheterna (b-siffror); i det sistnämnda fallet förutsättes sålunda, att samtliga lediga lägenheter äro avsedda för uthyrning, vilket antagande i det närmaste torde vara riktigt, enligt vad som kunnat konstateras med ledning av den representativa bostadsräkningen (tab. 9). Då »ledighetsprocenten» sålunda i första hand utgör ett hyresmarknadsproblem, har b-serien det största intresset åtminstone för flertalet större orter. I den mån hyresmarknaden är relativt begränsad, bli emellertid dessa b-siffror av mindre betydelse än a-talen, eftersom även en hög b-siffra i ett sådant fall endast behöver avse några få lediga lägenheter.

[1] Soc. Medd. årg. 1935, sid. 818 o. f. Denna beräkning utfördes beträffande landsortsstäderna huvudsakligen med utgångspunkt från den representativa bostadsräkningen samt en fullständig specialbearbetning av de bostadskooperativa lägenheterna i fråga om de större städer, där dessa lägenheter ha större betydelse. Beträffande Stockholm utgick man från en av socialstyrelsen verkställd undersökning för år 1927 (publicerad i »Kooperativ verksamhet i Sverige år 1927»), kompletterad med enligt byggnadsverksamhetsstatistiken under senare år tillkomna bostadskooperativa lägenheter.

Tab. 9. Bostadslägenheternas fördelning efter upplåtelseform (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Antal undersökta bostadslägenheter	Därav (i %)									För uthyrning avsedda lediga lägenheter	
		Kommunala läg. (ej tjänstebost.) »billiga bost.» i stiftelser m. m.	Av arbetsgivare upplåtna lägenheter	Bostadskoop. lägenheter	Av ägaren begagn. läg. i enskilda		Å fria markn. utbyrda läg. i		Övriga begagnade lägenheter	Lediga lägenheter	i % av samtl. läg.	i % av samtl. hyresläg.
					1—2-fam.-hus	flerfam.-hus	1—2-fam.-hus	flerfam.-hus				
Sundbyberg	2 876	2·9	7·0	5·7	3·4	3·5	2·1	68·3	0·8	6·3	6·1	8·0
Norrtälje	1 552	2·3	4·3	0·5	23·4	7·3	21·7	32·9	2·8	4·8	4·8	8·1
Stuvsta	983	0·1	0·8	—	75·0	1·8	14·6	3·3	2·5	1·9	1·9	9·8
Uppsala	2 462	5·7	9·4	10·7	4·5	4·1	5·6	58·1	1·0	0·9	0·8	1·3
Eskilstuna	2 430	2·5	9·4	6·7	12·3	5·4	9·1	51·5	2·4	0·7	0·7	1·2
Oxelösund	930	0·1	26·3	8·7	4·5	3·9	8·6	45·3	1·7	0·9	0·9	1·5
Linköping	2 271	1·6	6·4	0·5	8·8	5·4	9·1	64·4	1·1	2·7	2·6	3·5
Norrköping	3 737	1·2	8·4	3·1	7·0	4·2	4·7	66·8	2·6	2·0	2·0	2·7
Jönköping	2 102	0·9	6·4	5·4	9·9	7·4	9·3	57·7	2·2	0·8	0·7	1·1
Huskvarna	2 176	0·7	19·9	2·9	21·4	8·5	17·0	27·7	1·5	0·4	0·4	0·8
Växjö	2 733	4·2	9·0	—	8·4	7·5	9·5	57·9	1·8	1·7	1·7	2·4
Alvesta	326	—	8·6	—	12·9	8·6	9·2	51·8	7·4	1·5	1·5	2·3
Kalmar	1 809	1·0	5·3	—	11·5	8·3	8·4	61·5	1·4	2·6	2·6	3·6
Oskarshamn	2 357	2·1	8·7	0·4	14·2	7·0	14·4	47·3	4·4	1·5	1·3	2·1
Karlskrona	2 454	2·7	10·5	1·3	10·0	7·4	10·6	54·9	1·7	0·9	0·9	1·4
Kristianstad	1 891	3·2	6·1	2·4	9·8	4·2	5·0	67·2	1·2	0·9	0·9	1·2
Tomelilla	776	0·3	5·0	—	31·9	6·2	22·4	26·4	2·6	5·2	5·2	9·5
Malmö	6 472	4·0	4·1	6·3	10·1	3·2	4·9	64·8	1·4	1·2	1·2	1·7
Landskrona	2 911	5·4	5·4	—	10·1	7·0	4·4	65·2	1·7	0·8	0·8	1·1
Hälsingborg	3 160	1·8	3·8	—	16·0	6·1	7·8	60·7	1·4	2·4	2·4	3·4
Trälleborg	1 716	1·9	3·2	2·6	38·3	4·0	19·7	26·6	2·5	1·2	1·2	2·6
Höganäs	1 502	0·2	29·7	—	38·8	3·5	8·4	12·5	4·0	2·9	2·8	11·8
Arlöv	1 030	1·0	9·6	—	14·8	9·1	9·7	51·1	3·4	1·3	1·3	2·0
Varberg	2 490	2·1	5·3	—	14·2	11·2	9·6	54·2	2·0	1·4	1·4	2·1
Göteborg	10 090	6·1	5·4	3·3	4·2	2·6	2·0	74·2	0·6	1·6	1·6	2·1
Uddevalla	2 189	1·4	7·6	—	16·8	8·8	9·2	49·5	4·1	2·6	2·5	4·1
Gravarne o. Bäckevik	434	0·5	2·1	—	78·5	0·4	12·4	1·4	3·1	1·6	1·2	7·9
Borås	2 689	0·9	10·6	0·3	14·4	8·7	8·9	52·2	3·2	0·8	0·7	1·2
Kinna	768	—	31·4	0·3	27·8	3·4	17·8	15·1	1·6	2·6	2·6	7·3
Falköping	1 846	2·4	8·1	—	14·6	9·4	11·8	50·7	1·3	1·7	1·7	2·7
Vara	342	1·8	6·4	—	17·5	8·5	24·0	39·2	2·6	—	—	—
Karlstad	2 383	3·5	8·6	0·3	15·0	6·9	9·9	50·1	2·6	3·1	3·1	5·0
Forshaga	663	0·2	39·8	—	22·6	4·1	12·0	13·1	5·3	2·9	2·9	10·2
Örebro	3 240	2·8	7·6	3·1	6·3	6·1	4·0	64·2	1·1	4·8	4·8	6·5
Kumla	978	0·4	5·2	—	38·8	6·5	20·6	19·4	4·3	4·8	4·8	10·7
Västerås	2 238	3·3	15·1	1·0	9·7	6·6	8·4	53·2	1·7	1·0	0·9	1·5
Falun	1 915	2·1	13·9	—	18·2	6·2	11·3	41·5	3·8	3·0	2·9	5·2
Avesta	1 491	1·0	52·5	0·1	12·6	3·1	10·8	16·2	2·2	1·5	1·3	4·7
Gävle	2 831	4·0	16·0	0·8	10·4	7·7	6·4	51·3	1·5	1·9	1·9	3·2
Sandviken	1 753	0·2	44·7	—	18·9	4·4	11·4	15·9	3·8	0·7	0·7	2·7
Sundsvall	2 534	4·5	8·3	0·2	10·0	10·1	6·9	54·9	2·8	2·3	2·2	3·5
Östersund	1 796	2·4	8·3	2·9	10·0	7·9	10·6	54·3	2·0	1·6	1·6	2·4
Skellefteå	1 497	0·5	10·9	0·1	24·7	6·2	29·8	23·4	3·7	0·7	0·7	1·4
Luleå	1 881	2·5	13·1	0·4	16·3	6·9	15·4	36·4	5·3	3·7	3·6	6·5
Kiruna	1 407	0·1	28·0	—	10·9	8·0	11·7	32·6	1·4	7·3	6·8	13·4
Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv.	**70 361**	**3·2**	**9·1**	**2·5**	**10·9**	**5·7**	**7·2**	**57·6**	**1·9**	**1·9**	**1·9**	**2·9**
20 mindre orter	**27 750**	**1·6**	**13·8**	**1·2**	**20·3**	**6·4**	**13·1**	**38·8**	**2·4**	**2·4**	**2·3**	**4·3**
Samtliga 45 orter	**98 111**	**2·7**	**10·4**	**2·1**	**13·5**	**5·9**	**8·9**	**52·3**	**2·1**	**2·1**	**2·0**	**3·2**

Tab. 10. Antal lediga bostadslägenheter 1933 inom olika ortsgrupper och landsdelar i % av a) samtliga bostadslägenheter och b) antalet hyreslägenheter (enligt den allmänna bostadsräkningen).

Ortsgrupper[1] och landsdelar	Antal eg. bostadsläg.	Ledighetsprocent bland småläg. a	småläg. b	samtliga läg. a	samtliga läg. b
Städer med över 100 000 inv.	**273719**	**1·6**	**2·1**	**2·3**	**3·2**
Stockholm	164859	2·0	2·6	2·9	3·9
Göteborg	70 504	1·2	1·5	1·6	2·1
Malmö	38 356	0·9	1·1	1·2	1·7
Förstadsorter	**59 498**	**4·9**	**9·7**	**4·6**	**10·3**
till Stockholm	28 023	5·8	9·9	5·2	10·7
» Göteborg	7 736	5·2	9·8	4·7	10·2
» Malmö	3 106	2·5	5·0	2·3	5·4
» övriga städer	20 633	4·1	10·0	3·9	10·3
Övriga städer, köp. o. municipalsamh. med					
a) 10 000—100 000 inv.	**227544**	**1·9**	**2·8**	**2·1**	**3·2**
Östra Sverige	63 690	1·2	1·7	1·5	2·2
Småland o. öarna	20 497	1·2	1·8	1·5	2·4
Södra Sverige	48 245	1·8	2·5	2·1	3·1
Västra Sverige	51 782	2·2	3·2	2·3	3·6
Norra Sverige	43 330	2·9	4·9	2·9	5·2
b) 5 000—10 000 inv.	**58 741**	**1·8**	**3·0**	**2·0**	**3·4**
Östra Sverige	10 934	2·0	3·3	2·1	3·5
Småland o. öarna	11 519	1·4	2·1	1·6	2·7
Södra Sverige	5 593	2·5	4·2	2·4	4·5
Västra Sverige	21 467	1·9	2·8	2·0	3·2
Norra Sverige	9 228	1·8	3·6	2·0	4·1
c) under 5 000 inv.	**48 082**	**3·2**	**5·7**	**3·0**	**6·1**
Östra Sverige	10 688	2·9	5·3	3·1	6·1
Småland o. öarna	8 552	3·0	4·7	2·8	5·1
Södra Sverige	5 749	3·5	5·8	3·1	6·7
Västra Sverige	14 122	3·1	5·8	2·8	6·1
Norra Sverige	8 971	3·8	6·9	3·5	7·0
Landskommuner[2]	**26 185**	**3·1**	**12·5**	**2·9**	**13·0**
Östra Sverige	2 317	5·0	14·3	4·6	14·5
Småland o. öarna	1 982	4·0	10·0	3·3	10·1
Södra Sverige	1 796	3·3	13·1	2·8	13·2
Västra Sverige	4 453	1·8	6·5	1·7	7·3
Norra Sverige	15 637	3·1	14·4	3·0	15·3
Samtl. orter exkl. Stockholm	**528 910**	**2·2**	**3·5**	**2·4**	**4·1**
Samtl. orter inkl. Stockholm	**693 769**	**2·2**	**3·3**	**2·5**	**4·0**

[1] Ortsgruppsfördelningen inbegriper i denna och i det följande anförda motsvarande tabeller en särredovisning av förstadsorter. Dessa fördela sig på följande sätt på olika moderstäder:
Stockholm: Sundbybergs och Lidingö st., Stocksunds kpg, Rönninge m:e, Solna, Danderyds, Täby, Sollentuna, Järfälla, Spånga, Nacka, Huddinge och Österhaninge lk. *Uppsala:* Uppsala förstadsområde m. Ultuna, Gamla Uppsala by m. Tunabergs egnahemsomr. *Katrineholm:* Stora Malms utomplansomr. *Norrköping:* Borgs villastads m:e, Kvillinge och Kimstads lk. *Motala:* Motala lk. *Växjö:* Växjö Östregård m:e, Östra Grannhället o. Hov-Ödesgård. *Karlshamn:* Karlshamns förstäder i Asarums lk. *Kristianstad:* Vilans m:e. *Malmö:* Lomma m:e, Arlöv m:e, Husie och Bunkeflo lk. *Göteborg:* Mölndals st., Älvsborgs m:e, Partille lk. *Örebro:* Almby m:e, Längbro lk. *Gävle:* Valbo lk. *Sundsvall:* Njurunda och Sköns lk. *Örnsköldsvik:* vissa delar av Själevads lk. *Östersund:* Hornsbergs villastads m:e, Frösö sjukhus o. a. delar av Frösö lk. *Skellefteå:* Moröns by jämte Sörböle o. Sunnanå.
[2] Exkl. municipalsamhällen.

De i den allmänna bostadsräkningen redovisade lediga lägenheterna utgjorde hösten 1933 2·4 % av samtliga egentliga bostadslägenheter och 4·1 % av hyresbostäderna. Om Stockholm medräknas, bli talen resp. 2·5 och 4·0 %. För följande orter uppnåddes de högsta a-siffrorna:

Vaxholm	12·5	Solna lk	8·1
Råsunda m:e	10·9	Arbrå m:e	8·1
Nya Huvudsta m:e	10·4	Malmbergets m:e	7·6
Nordmalings m:e	10·3	Kiruna m:e	7·6
Lilla Alby m:e	10·0	Töreboda köp	7·6
Gamla Uppsala lk	8·2	Skönsmons m:e	7·6

Tab. 11. Antal lediga bostadslägenheter 1933 i % av a) samtliga bostadslägenheter och b) antalet hyreslägenheter inom olika orter (enligt den allmänna bostadsräkningen).

s = stad, k = köping, m:e = municipalsamhälle, lk = landskommun (exkl. ev. municipalsamh.).

Orter	Hela antalet eg. bostadsläg.	Ledighetsprocent bland småläg. a	småläg. b	samtliga läg. a	samtliga läg. b
Stockholms län.					
Södertälje (s)	4 319	1·8	2·6	2·1	3·1
Sundbyberg (s)	2 876	6·1	7·6	6·3	8·2
Lidingö (s)	2 939	8·4	12·9	6·4	12·6
Vaxholm (s)	850	13·4	22·0	12·5	23·2
Norrtälje (s)	1 552	4·8	7·3	4·8	8·1
Stocksund (k)	511	2·9	5·9	1·8	7·7
Nynäshamn (k)	1 178	0·8	1·7	1·0	2·2
Rönninge (m:e)	366	11·6	22·3	8·7	21·1
Hagalund (m:e)	2 509	5·6	6·3	5·5	6·4
Nya Huvudsta (m:e)	935	10·7	12·4	10·4	12·5
Lilla Alby (m:e)	320	10·2	12·2	10·0	12·5
Råsunda (m:e)	1 458	8·2	11·2	10·9	14·3
Enebybergs vst. (m:e)	399	5·8	12·4	4·0	12·3
Täby (m:e)	359	5·8	13·7	5·3	16·5
Norrviken (m:e)	212	1·4	3·0	2·8	10·0
Duvbo (m:e)	656	3·8	7·0	2·7	6·3
Bromsten (m:e)	656	6·1	10·4	5·2	10·3
Solhem (m:e)	572	2·6	6·2	2·3	11·5
Flysta (m:e)	266	8·2	19·2	7·9	24·4
Stuvsta (m:e)	983	2·4	8·6	1·9	9·7
Hörningsnäs vst. (m:e)	68	5·1	7·1	2·9	6·1
Huddinge (m:e)	207	1·7	.	1·4	8·1
Fullersta (m:e)	487	2·8	7·4	2·3	7·6
Snättringe (m:e)	167	0·9	.	1·8	.
Segeltorp (m:e)	404	4·4	11·8	4·0	12·6
Solna (lk)	1 736	8·6	12·7	8·1	12·8
Danderyd (lk)	842	3·4	7·4	3·0	9·1
Täby (lk)	827	4·4	11·5	4·5	14·7
Sollentuna (lk)	2 633	2·8	7·0	2·0	7·1
Järfälla (lk)	627	7·1	29·3	6·5	31·5
Spånga (lk)	689	3·1	7·7	2·8	9·1
Nacka (lk)	2 586	4·8	11·6	4·3	11·5
Huddinge (lk)	251	1·0	.	1·2	.
Österhaninge (lk)	482	5·6	21·6	4·8	22·5
Uppsala län.					
Uppsala (s)	9 843	0·5	0·8	0·9	1·4
Enköping (s)	1 764	1·1	1·8	1·1	2·0
Grillby (m:e)	130	7·3	10·9	5·4	9·2
Bondkyrka (lk)	1 133	4·7	11·0	4·2	11·1
Gamla Uppsala (lk)	503	8·9	16·7	8·2	16·3
Södermanlands län.					
Nyköping (s)	3 608	0·6	0·9	1·0	1·5
Katrineholm (s)	2 204	0·9	1·4	1·3	2·1
Eskilstuna (s)	9 678	1·0	1·5	1·3	2·1
Strängnäs (s)	1 417	1·1	1·8	1·3	2·3
Mariefred (s)	448	5·4	8·2	4·9	8·3
Oxelösund (m:e)	930	0·9	1·6	0·9	1·6
Sparreholm (m:e)	210	2·8	5·3	2·4	5·0
Flen (m:e)	630	2·4	3·5	3·0	5·0
Stora Malm (lk)	474	5·9	13·1	5·3	12·8
Östergötlands län.					
Linköping (s)	8 999	2·1	2·7	2·4	3·1
Norrköping (s)	18 651	1·4	1·9	1·7	2·4
Motala (s)	1 704	2·3	3·1	2·0	3·0
Vadstena (s)	945	2·1	3·4	2·1	3·6
Mjölby (s)	1 375	3·5	5·9	3·3	6·0
Borgs vst. (m:e)	507	2·4	2·9	3·2	4·3
Åtvidaberg (m:e)	897	0·8	2·1	0·9	2·6
Borensberg (m:e)	159	3·1	5·3	2·5	5·0
Ödeshög (m:e)	303	4·5	7·4	4·3	8·0
Boxholm (m:e)	802	0·4	2·1	0·6	3·2
Kvillinge (lk)	1 257	9·5	22·1	8·6	21·6
Kimstad (lk)	290	2·2	6·5	4·5	14·1
Vreta kloster (lk)	644	0·5	1·6	0·5	1·6
Ljung (lk)	101	—	—	1·0	3·0
Motala (lk)	1 970	1·2	2·9	1·3	3·3
Ekeby (lk)	177	3·8	11·1	3·4	10·5
Jönköpings län.					
Jönköping (s)	8 191	0·6	0·9	0·8	1·2
Huskvarna (s)	2 176	0·4	0·9	0·4	0·9
Nässjö (s)	2 433	2·1	3·2	2·5	3·8
Värnamo (s)	1 110	1·3	1·9	1·4	2·4
Vetlanda (s)	992	1·8	2·7	2·2	3·8
Eksjö (s)	1 820	2·0	3·2	2·0	3·5
Gränna (s)	400	3·1	5·2	3·3	6·1
Bodafors (k)	516	4·9	9·8	4·1	9·3
Aneby (m:e)	260	1·2	2·0	1·9	3·8
Forserum (m:e)	389	1·8	3·0	2·1	3·7
Gislaved (m:e)	362	0·5	0·8	0·8	1·7
Vaggeryd (m:e)	373	3·3	5·1	2·4	4·3
Månsarp (lk)	384	7·6	14·2	5·5	12·0
Anderstorp (lk)	463	1·8	4·3	1·5	4·6
Reftele (lk)	142	5·8	11·9	4·9	14·0
Kronobergs län.					
Växjö (s)	2 733	1·1	1·5	1·7	2·4
Älmhult (k)	694	6·0	11·1	5·2	11·1
Markaryd (k)	248	3·1	4·8	2·8	5·8
Alvesta (m:e)	326	1·5	2·1	1·5	2·5
Strömsnäs bruk (m:e)	302	2·5	4·3	2·0	5·0
Växjö Östregård (m:e)	597	1·9	3·2	1·8	3·5
Ekeberga (lk)	361	2·0	11·5	2·2	14·3
Växjö (lk)	391	2·7	5·2	2·8	6·8

Tab. 11 (forts.). **Antal lediga bostadslägenh. 1933 i % av a) samtliga bostadslägenheter och b) antalet hyreslägenheter inom olika orter (enligt den allmänna bostadsräkningen).**

Orter	Hela antalet eg. bostadsläg.	Ledighetsprocent bland småläg. a	småläg. b	samtliga läg. a	samtliga läg. b
Kalmar län.					
Kalmar (s)	5 796	2·1	2·6	2·6	3·6
Nybro (s)	1 255	4·3	6·2	3·8	6·3
Oskarshamn (s)	2 357	1·5	2·1	1·5	2·4
Västervik (s)	3 690	1·0	1·6	1·2	2·0
Vimmerby (s)	893	2·3	3·7	2·6	4·5
Mönsterås (k)	432	5·3	7·7	4·4	7·8
Gotlands län.					
Visby (s)	2 820	2·2	3·8	2·1	4·1
Othem (lk)	398	5·6	15·6	4·3	15·0
Blekinge län.					
Karlskrona (s)	7 416	0·9	1·3	0·9	1·4
Karlshamn (s)	2 258	2·9	3·8	2·7	4·0
Asarum (lk)	1 936	3·8	13·2	3·4	14·1
Kristianstads län.					
Kristianstad (s)	3 875	0·6	0·8	1·2	1·7
Simrishamn (s)	650	2·8	4·5	2·2	4·3
Tomelilla (k)	776	6·0	8·8	5·2	9·5
Vilan (m:e)	490	1·3	1·6	1·4	1·9
Knisslinge (m:e)	238	2·7	4·9	2·5	7·2
Glimåkra (m:e)	215	3·8	6·7	2·3	6·0
Bjärnum (m:e)	371	4·8	8·2	4·3	9·7
Tyringe (m:e)	527	8·0	13·6	6·3	15·0
Vinslöv (m:e)	335	2·7	4·5	3·0	8·0
Malmöhus län.					
Malmö (s)	38 356	0·9	1·1	1·2	1·7
Lund (s)	8 214	1·9	2·6	2·4	3·5
Landskrona (s)	5 426	0·7	0·9	1·0	1·4
Hälsingborg (s)	16 518	3·1	4·0	3·2	4·6
Eslöv (s)	1 833	1·3	1·9	1·6	2·6
Ystad (s)	3 375	1·7	2·5	2·1	3·3
Trälleborg (s)	3 421	0·9	1·5	0·8	1·7
Svedala (k)	534	1·7	2·7	1·1	2·1
Höganäs (m:e)	1 502	3·6	12·9	2·9	12·3
Teckomatorp (m:e)	265	3·3	4·5	3·4	7·0
Kävlinge (m:e)	606	2·5	3·9	2·1	4·0
Furulund (m:e)	364	0·4	1·1	0·5	2·2
Lomma (m:e)	785	5·4	12·5	5·0	13·2
Åkarp (m:e)	332	0·6	0·9	2·4	4·9
Arlöv (m:e)	1 030	1·3	1·9	1·3	2·0
Anderslöv (m:e)	184	4·5	8·9	3·3	8·5
Höör (m:e)	352	3·8	5·8	2·6	5·2
Svalöv (lk)	361	4·3	10·8	2·8	8·8
Husie (lk)	934	1·0	2·3	0·9	3·0
Bunkeflo (lk)	357	3·5	10·6	2·8	11·0
Hallands län.					
Halmstad (s)	6 888	1·2	1·7	1·3	2·0
Varberg (s)	2 490	1·4	1·9	1·4	2·2
Kungsbacka (s)	583	2·3	3·1	2·9	4·4
Oskarsström (m:e)	745	5·2	11·1	5·5	13·3
Göteborgs o. Bohus län.					
Göteborg (s)	70 504	1·2	1·5	1·6	2·1
Mölndal (s)	3 696	4·2	7·7	3·8	7·6
Marstrand (s)	433	6·4	13·8	5·1	11·9
Lysekil (s)	1 582	1·8	3·1	2·5	5·0
Uddevalla (s)	4 366	2·9	4·4	2·9	4·7
Strömstad (s)	776	3·6	5·2	3·5	5·1
Älvsborg (m:e)	2 390	9·1	14·6	7·4	14·8
Tången (m:e)	142	2·6	.	1·4	.
Gravarne o. Bäckevik (m:e)	434	1·4	6·7	1·6	10·4
Smögen (m:e)	370	—	—	0·5	5·1
Hasselösund (m:e)	62	—	—	1·6	.
Hunnebostrand (m:e)	453	1·1	3·7	2·2	10·9
Jonsered (m:e)	513	2·4	22·4	3·1	26·2
Partille (m:e)	445	3·2	6·4	3·4	7·5
Sävedalen (m:e)	677	2·9	5·3	2·5	6·0
Partille (lk)	15	.	.	.	.
Foss (lk)	793	3·2	13·0	3·3	16·4
Älvsborgs län.					
Vänersborg (s)	2 623	2·2	3·3	2·5	3·9
Trollhättan (s)	4 025	1·8	3·4	1·8	3·7
Alingsås (s)	2 683	2·8	4·0	2·8	4·5
Borås (s)	10 874	1·3	2·0	1·2	2·0
Åmål (s)	1 933	3·0	5·0	2·8	5·2
Lilla Edet (m:e)	322	4·0	11·1	2·8	8·7
Vårgårda (m:e)	267	6·6	10·5	5·6	11·5
Herrljunga (m:e)	264	7·0	11·8	5·9	11·3
Kinna (m:e)	768	3·1	7·8	2·6	7·4
Örby (lk)	903	2·8	9·1	2·3	8·8
Skaraborgs län.					
Mariestad (s)	1 718	2·5	4·5	2·3	4·1
Lidköping (s)	2 525	0·4	0·6	0·6	1·0
Skara (s)	1 795	1·8	2·4	1·9	2·8
Skövde (s)	2 804	2·3	3·5	2·5	4·0
Hjo (s)	857	3·4	5·2	4·7	8·4
Tidaholm (s)	1 416	2·0	3·9	2·0	4·3
Falköping (s)	1 846	1·4	2·0	1·7	2·7
Vara (k)	342	—	—	—	—
Töreboda (k)	304	9·5	11·8	7·6	10·5
Götene (m:e)	227	2·6	4·2	2·2	4·3

Tab. 11 (forts.). **Antal lediga bostadslägenh. 1933 i % av a) samtliga bostadslägenheter och b) antalet hyreslägenheter inom olika orter (enligt den allmänna bostadsräkningen).**

Orter	Hela antalet eg. bostadsläg.	Ledighetsprocent bland			
		småläg.		samtliga läg.	
		a	b	a	b
Värmlands län.					
Karlstad (s)	7 276	3·0	4·7	3·1	4·9
Kristinehamn (s)	3 679	2·0	3·5	1·9	3·5
Arvika (s)	2 272	1·5	2·1	1·4	2·2
Sunne (k)	458	2·3	3·5	1·9	3·5
Forshaga (m:e)	663	2·9	9·5	2·9	10·2
Torsby (m:e)	228	3·6	5·9	2·2	4·4
Örebro län.					
Örebro (s)	11 870	2·8	3·6	3·4	4·5
Askersund (s)	538	1·4	2·1	1·1	2·0
Nora (s)	807	1·2	1·7	1·0	1·6
Hallsberg (k)	747	1·8	3·6	1·7	3·9
Almby (m:e)	1 084	3·2	6·7	2·8	6·6
Kumla (m:e)	978	6·4	11·8	4·8	10·7
Fjugesta (m:e)	258	1·2	2·3	1·2	3·0
Karlskoga (m:e)	680	0·9	1·6	0·6	1·2
Längbro (lk)	1 445	2·4	4·9	2·1	5·0
Karlskoga (lk)	2 757	1·1	4·0	1·1	4·6
Västmanlands län.					
Västerås (s)	8 592	0·7	1·1	1·0	1·6
Sala (s)	2 192	2·6	4·8	2·7	5·2
Köping (s)	1 695	2·4	3·8	2·3	3·8
Heby (m:e)	237	2·1	3·5	3·0	5·6
Vittinge (lk)	464	8·6	29·3	8·0	30·3
Kopparbergs län.					
Falun (s)	3 793	2·8	4·9	2·8	5·1
Hedemora (s)	1 148	3·5	5·3	3·2	5·3
Avesta (s)	1 491	1·4	4·7	1·5	5·4
Ludvika (s)	1 397	2·1	5·4	2·2	5·6
Krylbo (k)	552	0·7	1·0	0·5	0·9
Borlänge (k)	719	1·0	1·5	1·4	2·3
Morastrand (k)	409	4·0	7·3	4·4	8·7
Vansbro (m:e)	385	0·6	1·8	0·5	1·7
Malung (m:e)	138	2·1	5·0	1·4	4·2
Rättvik (m:e)	170	4·8	8·0	5·9	10·8
Domnarvet (lk)	3 997	2·5	12·6	2·3	12·6
Grängesbergs kapellförs.	1 654	3·0	14·2	2·9	14·4
Gävleborgs län.					
Gävle (s)	11 367	2·4	3·7	2·4	4·0
Söderhamn (s)	3 413	4·1	9·2	4·1	9·5
Hudiksvall (s)	1 927	1·3	2·4	1·8	3·6
Sandviken (k)	3 569	0·6	1·9	0·7	2·4
Bollnäs (k)	381	0·8	1·0	0·8	1·1
Björkhamre (k)	796	2·4	4·7	2·4	5·4
Arbrå (m:e)	259	9·5	16·3	8·1	15·6
Valbo (lk)	2 843	5·5	18·7	5·3	19·0
Ljusne kapellförs.	1 624	1·4	27·3	1·5	29·4
Västernorrlands län.					
Härnösand (s)	3 335	2·6	4·0	2·8	4·4
Sundsvall (s)	5 032	1·9	2·8	2·6	3·9
Sollefteå (s)	565	1·4	2·7	1·4	2·7
Örnsköldsvik (s)	1 347	2·8	3·8	2·7	4·0
Gångviken (m:e)	187	2·2	5·1	2·1	5·0
Skönsberg (m:e)	1 674	3·7	7·4	3·8	7·9
Skönsmon (m:e)	1 146	7·2	15·0	7·6	16·1
Kramfors (m:e)	377	3·3	6·8	3·4	7·8
Torp (lk)	712	7·5	38·5	6·7	37·2
Njurunda (lk)	2 450	3·6	17·3	3·6	18·4
Skön (lk)	993	4·4	22·6	4·2	22·8
Gudmundrå (lk)	3 152	3·6	12·2	3·6	13·2
Själevad (lk)	1 298	2·8	8·5	2·7	9·2
Jämtlands län.					
Östersund (s)	3 565	1·5	2·2	2·0	3·0
Järpen (m:e)	282	7·3	18·8	6·7	18·6
Hornsbergs vst. (m:e)	387	2·3	3·0	2·1	3·1
Frösö (lk)	194	2·6	7·8	3·1	10·9
Västerbottens län.					
Umeå (s)	2 784	1·6	2·6	2·0	3·4
Skellefteå (s)	1 497	0·4	0·7	0·7	1·4
Vindeln (m:e)	133	3·3	10·3	3·8	13·2
Byske (m:e)	243	3·8	23·3	3·3	23·5
Vilhelmina (m:e)	209	—	—	1·0	4·0
Åsele (m:e)	195	3·8	13·0	3·1	10·3
Nordmaling (m:e)	126	10·1	18·8	10·3	21·3
Nordmaling (lk)	671	3·7	35·0	3·6	34·8
Skellefteå (lk)	2 515	3·5	10·5	3·4	11·1
Norrbottens län.					
Luleå (s)	3 680	5·2	8·5	4·4	7·7
Boden (s)	1 569	3·1	5·3	3·0	5·6
Gällivare (m:e)	353	2·7	4·8	3·1	5·8
Malmberget (m:e)	1 297	7·7	12·8	7·6	13·1
Kiruna (m:e)	2 792	7·8	14·8	7·6	14·9
Kalix (m:e)	234	4·5	10·3	3·4	9·1
Nederkalix (m:e)	1 296	2·1	28·6	2·6	33·3
Samtliga orter	528 910	2·2	3·5	2·4	4·1

Såsom framgår av tab. 10, uppvisa i stort sett förstadsorter samt därnäst övriga smärre samhällen ävensom landskommunernas icke-municipala delar de största »ledighetsprocenterna». I förstadsorter och landskommuner framträder också den största skillnaden mellan a- och b-siffror, beroende på förefintligheten av talrika egnahemslägenheter.

Uppgifterna om lägenhetsreserven torde emellertid höra till de bostadsstatistiska data, som hastigast förlora sin aktualitet. I Stockholm har exempelvis antalet outhyrda (lediga) bostadslägenheter sjunkit från 2·9 % vid slutet av år 1933 till 2·1 % år 1934 för att därefter åter stiga till 2·3 % år 1935 (för inre staden resp. 2·9, 2·0 och 2·1 %).[1] Även i de av den här behandlade bostadsräkningen berörda orterna torde förhållandena ha ändrats, sedan materialet insamlats. Dessa förändringar ha gått i olika riktningar, men sannolikt ha de på flertalet orter medfört en minskning av antalet lediga lägenheter 1935 i jämförelse med två år tidigare.[2]

Det framgår vidare, att ledighetsprocenten *1933* var lägre för smålägenheter än för samtliga lägenheter. Att bostadsreserven i stort sett företer tendens till relativ stegring med ökad lägenhetsstorlek framgår tydligare av följande tablå:

Lediga lägenheter inom olika lägenhetskategorier	Lägenheter bestående av										
	1 rum el. 1 kök	därav 1 rum med kokvrå	dubbletter m. m.	därav 2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o.fl. rum och kök	Samtl. lägenheter
Antal.											
Stockholm	382	.	291	.	630	1 210	689	539	517	530	4 788
243 bostadsräkningsorter	2 193	368	818	267	3 384	2 699	1 494	812	524	542	12 466
Samtliga 244 orter	2 575	.	1 109	.	4 014	3 909	2 183	1 351	1 041	1 072	17 254
I % av samtl. läg. inom resp. kategorier.											
Stockholm	1·4	.	4·0	.	1·2	3·1	4·3	6·0	8·1	7·6	2·9
243 bostadsräkningsorter	3·9	2·7	3·8	2·1	1·8	1·9	2·5	2·9	3·5	3·3	2·4
Samtliga 244 orter	3·1	.	3·9	.	1·7	2·1	2·9	3·6	4·9	4·6	2·5

För enkelrum, dubbletter o. d. var dock bostadsreserven proportionsvis större än för de små familjebostäderna om 1 à 2 rum och kök.

Hela antalet lediga lägenheter vid utgången av år 1933 inom samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen kan med ledning av de här anförda uppgifterna beräknas till c:a 18 000. Härav kom en dryg fjärdedel på huvudstaden.

[1] *Statistisk månadsskrift utgiven av Stockholms stads statistiska kontor årg.* 1935, häfte 12.

[2] För Göteborg var dock ledighetsprocenten vid slutet av 1933 1·5, 1934 1·9 och 1935 2·2 % (Stat. årsbok för Göteborg 1935 och meddelande från Göteborgs stads stat. byrå). Enligt socialstyrelsens årliga statistik över bostadsmarknaden vid oktoberflyttningen 1935 (Soc. Medd. årg. 1935, sid. 754) hade emellertid tillgången på bostäder och särskilt på smålägenheter i stort sett något försämrats 1933—35.

4. Lägenheternas fördelning efter antalet rum.

I tab. II (sid. 240 o. f.) meddelas enligt den allmänna bostadsräkningen lägenheternas fördelning efter rumsantalet i absoluta tal. I form av procenttal samt i något mera sammandraget skick återgivas motsvarande uppgifter i tab. 13, varjämte tab. 12 utgör ett sammandrag för olika ortsgrupper och landsdelar. I tab. 14 och 15 redovisas slutligen i absoluta tal de av den representativa bostadsräkningen samt kompletteringsundersökningen berörda lägenheternas fördelning på lägenhetskategorier.

Över $^1/_3$ (35·2 %) av samtliga i den allmänna bostadsräkningen redovisade egentliga bostadslägenheter utgöras av 1 rum och kök. Därnäst i betydelse komma typerna 2 rum och kök (27·4 %), 3 rum och kök (11·3 %) samt enkelrum och enkelkök (8·2 %). Lägenheterna om högst 1 rum och kök (enkelrum, enkelkök, 1 rum med kokvrå, dubbletter m. fl.) utgöra jämnt hälften (50·0 %). Tilläggas lägenheterna om högst 2 rum och kök, kommer den sammanfattande beteckningen »smålägenheter» att omfatta drygt $^3/_4$ (77·4 %).

Jämföras olika landsdelar och storleksortsgrupper, befinnes, att förhållandena icke i så hög grad variera med orternas storlekstyp som med deras geografiska belägenhet. De större städerna förete dock i stort sett starkare frekvens av mindre bostadstyper än de mindre stadssamhällena; även de undersökta landskommunernas icke-municipala delar[1] samt förstadsorterna uppvisa en jämförelsevis betydande proportion småbostäder. Förhållandet framträder tydligt i följande sammanfattningstal:

Orter och ortsgrupper	Läg. om högst		Enkelrum (ev. med kokvrå), enkelkök (%)
	2 rum och kök (%)	1 rum och kök (%)	
Stockholm	76·9	53·4	16·5
Göteborg	80·9	58·8	8·3
Malmö	76·8	47·2	8·5
Förstadsorter	77·3	48·9	10·0
Övriga orter m. 10—100 000 inv.	77·8	51·1	12·7
» » » 5—10 000 inv.	74·1	42·8	9·2
» » » under 5 000 inv.	70·8	40·1	9·3
Landskommuner (exkl. municipalsamhällen)	85·0	57·8	11·9

De olika landsdelarna förete emellertid större inbördes skiljaktigheter, såsom framgår av följande:

Landsdelar	Lägenheter om högst		Enkelrum (ev. med kokvrå), enkelkök (i %)
	2 rum och kök (i %)	1 rum och kök (i %)	
Östra Sverige	77·9	54·0	14·9
Småland o. öarna	71·4	37·7	7·4
Södra Sverige	72·2	40·1	8·9
Västra »	77·9	50·9	9·0
Norra »	82·7	59·2	15·3

[1] Den stora proportionen smålägenheter i landskommunerna kan dock bero på att jordbruksfastigheter ej inbegripas i redovisningen.

Tab. 12. Bostadsbeståndets fördelning på olika lägenhetskategorier (enligt den allmänna bostadsräkningen).

Ortsgrupper	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %) bestående av										
		1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum	2 rum med kokvrå	delköksläg., tripletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök
Städer m. öv. 100 000 inv.	**273 719**	**13·2**		**3·4**		**0·5**	**36·8**	**24·0**	**9·4**	**5·5**	**3·5**	**3·7**
därav Stockholm	164 859	16·5		4·0		0·4	32·5	23·5	9·6	5·4	3·9	4·2
Göteborg	70 504	6·2	2·1	0·5	1·0	0·3	48·7	22·1	8·3	5·1	2·8	2·9
Malmö	38 356	2·9	5·6	0·4	4·1	0·7	33·5	29·6	10·9	6·3	3·2	2·8
Förstadsorter	**59 498**	**7·3**	**2·7**	**0·5**	**1·9**	**0·8**	**35·7**	**28·4**	**11·4**	**5·6**	**2·5**	**3·2**
till Stockholm	28 023	4·1	4·0	0·5	2·2	0·9	32·8	26·5	13·2	7·3	3·5	5·0
» Göteborg	7 736	7·1	1·9	0·4	1·4	0·5	33·2	33·3	11·6	5·6	2·4	2·6
» Malmö	3 106	2·4	3·4	0·4	4·3	1·5	22·8	39·3	15·9	6·3	2·2	1·5
» övr. städer	20 633	12·6	1·1	0·6	1·3	0·5	42·5	27·6	8·3	3·0	1·2	1·3
Övriga städer, köp. o. municipalsamh. med												
a) 10 000—100 000 inv.	**227 544**	**9·8**	**2·9**	**0·9**	**3·1**	**1·0**	**33·4**	**26·7**	**11·3**	**5·0**	**2·8**	**3·1**
Östra Sverige	63 690	12·9	2·3	0·8	1·6	0·4	42·2	22·4	8·1	4·1	2·5	2·7
Småland o. öarna	20 497	5·8	2·7	0·8	4·0	1·6	28·8	30·9	12·9	5·9	3·2	3·4
Södra Sverige	48 245	5·2	4·9	1·0	7·6	2·2	17·5	32·4	15·3	6·5	3·5	3·9
Västra Sverige	51 782	7·7	2·9	0·8	2·1	0·9	34·2	28·8	12·0	4·9	2·6	3·1
Norra Sverige	43 330	14·8	1·3	1·2	1·4	0·5	39·2	22·4	9·6	4·4	2·4	2·8
b) 5 000—10 000 inv.	**58 741**	**7·4**	**1·8**	**0·8**	**2·1**	**1·0**	**29·7**	**31·3**	**13·3**	**6·0**	**3·1**	**3·5**
Östra Sverige	10 934	9·1	1·4	0·7	1·3	0·5	38·2	29·0	9·9	5·1	2·5	2·3
Småland o. öarna	11 519	5·1	2·0	0·7	2·5	1·5	24·5	35·6	15·3	5·8	3·3	3·7
Södra Sverige	5 593	4·3	2·7	1·1	6·4	3·6	12·6	35·4	18·9	7·3	3·3	4·4
Västra Sverige	21 467	6·3	2·0	0·6	1·7	0·7	30·1	31·5	13·5	6·3	3·4	3·9
Norra Sverige	9 228	12·4	1·0	1·2	0·8	0·3	35·7	25·5	11·0	5·9	2·9	3·3
c) under 5 000 inv.	**48 082**	**7·9**	**1·4**	**1·0**	**1·9**	**1·1**	**26·8**	**30·7**	**15·3**	**6·8**	**3·5**	**3·6**
Östra Sverige	10 688	10·4	1·5	0·9	1·1	0·7	36·6	26·5	11·0	4·9	2·8	3·6
Småland o. öarna	8 552	3·7	1·7	0·7	3·0	1·1	17·3	36·7	20·5	7·9	4·0	3·4
Södra Sverige	5 749	5·2	2·0	1·7	4·3	2·4	8·8	34·2	21·6	9·7	5·0	5·1
Västra Sverige	14 122	6·9	1·3	0·8	1·5	1·2	27·9	30·6	15·6	6·9	3·6	3·7
Norra Sverige	8 971	12·2	0·8	1·3	1·1	0·6	33·8	27·6	11·1	5·9	2·8	2·8
Landskommuner[1]	**26 185**	**11·2**	**0·7**	**0·7**	**0·8**	**0·7**	**43·7**	**27·2**	**8·7**	**3·4**	**1·3**	**1·6**
Östra Sverige	2 317	13·2	1·6	1·1	0·6	0·3	44·9	25·3	7·0	2·8	1·5	1·7
Småland o. öarna	1 982	6·9	0·9	1·0	2·4	2·0	21·7	36·3	15·4	6·5	3·7	3·2
Södra Sverige	1 796	4·2	2·0	1·0	4·8	3·6	17·3	39·7	16·4	5·1	2·3	3·6
Västra Sverige	4 453	7·5	0·7	0·4	0·6	0·5	40·0	32·3	10·1	4·6	1·5	1·8
Norra Sverige	15 637	13·3	0·5	0·6	0·3	0·3	50·4	23·5	6·7	2·5	0·8	1·1
Samtl. orter, exkl. Stockholm	**528 910**	**8·2**	**2·6**	**0·7**	**2·4**	**0·9**	**35·2**	**27·4**	**11·3**	**5·4**	**2·8**	**3·1**
Samtl. orter, inkl. Stockholm	**693 769**	**12·1**		**3·4**		**0·7**	**34·5**	**26·5**	**10·9**	**5·4**	**3·1**	**3·4**

[1] Exkl. municipalsamhällen.

Tab. 13. Bostadsbeståndets fördelning på olika lägenhetskategorier (enligt den allmänna bostadsräkningen).

s = stad, k = köping, m:e = municipalsamhälle, lk = landskommun (exkl. municipalsamhällen).

Orter	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %) best. av enkelrum, -kök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Stockholms län.					
Södertälje (s)	4 319	13·9	41·9	23·2	21·0
Sundbyberg (s)	2 876	13·1	50·4	26·6	9·9
Lidingö (s)	2 939	10·1	22·8	23·6	43·5
Vaxholm (s)	850	16·6	20·2	28·2	35·0
Norrtälje (s)	1 552	11·9	33·6	28·7	25·8
Stocksund (k)	511	6·5	7·2	6·7	79·6
Nynäshamn (k)	1 178	14·7	42·6	24·6	18·1
Rönninge (m:e)	366	8·2	18·3	27·6	45·9
Hagalund (m:e)	2 509	17·2	55·4	21·6	5·8
Nya Huvudsta (m:e)	935	13·3	59·0	20·9	6·8
Lilla Alby (m:e)	320	13·1	36·6	32·8	17·5
Råsunda (m:e)	1 458	9·9	28·3	26·7	35·1
Enebybergs vst. (m:e)	399	10·3	13·5	28·3	47·9
Täby (m:e)	359	9·7	21·5	31·5	37·3
Norrviken (m:e)	212	7·1	11·8	14·6	66·5
Duvbo (m:e)	656	6·6	18·1	46·8	28·5
Bromsten (m:e)	656	9·6	36·7	33·9	19·8
Solhem (m:e)	572	8·1	8·2	17·8	65·9
Flysta (m:e)	266	16·2	25·5	27·1	31·2
Stuvsta (m:e)	983	10·9	24·7	29·0	35·4
Hörningsnäs vst. (m:e)	68	8·8	16·2	32·4	42·6
Huddinge (m:e)	207	7·7	17·9	32·4	42·0
Fullersta (m:e)	487	8·4	20·3	37·6	33·7
Snättringe (m:e)	167	12·6	23·4	34·1	29·9
Segeltorp (m:e)	404	12·9	32·2	33·9	21·0
Solna (lk)	1 736	18·1	37·3	25·4	19·2
Danderyd (lk)	842	11·8	21·4	26·8	40·0
Täby (lk)	827	12·0	25·3	28·5	34·2
Sollentuna (lk)	2 633	8·7	25·2	29·3	36·8
Järfälla (lk)	627	12·0	46·9	22·3	18·8
Spånga (lk)	689	8·4	29·5	32·9	29·2
Nacka (lk)	2 586	12·6	33·3	24·5	29·6
Huddinge lk)	251	12·4	35·8	27·9	23·9
Österhaninge (lk)	482	10·6	32·4	28·0	29·0
Uppsala län.					
Uppsala (s)	9 843	20·7	30·1	22·0	27·2
Enköping (s)	1 764	12·8	39·0	28·9	19·3
Grillby (m:e)	130	6·2	43·8	23·8	26·2
Bondkyrka (lk)	1 133	11·8	41·8	30·3	16·1
Gamla Uppsala (lk)	503	7·0	48·1	34·4	10·5
Södermanlands län.					
Nyköping (s)	3 608	16·4	42·2	24·1	17·3
Katrineholm (s)	2 204	10·2	39·9	32·5	17·4

Orter	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %) best. av enkelrum, -kök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Södermanlands län (forts.).					
Eskilstuna (s)	9 678	16·2	49·5	23·1	11·2
Strängnäs (s)	1 417	12·7	25·6	27·8	33·9
Mariefred (s)	448	12·9	32·6	29·3	25·2
Oxelösund (m:e)	930	15·9	57·3	20·2	6·6
Sparreholm (m:e)	210	9·5	50·5	25·7	14·3
Flen (m:e)	630	9·5	32·8	31·5	26·2
Stora Malm (lk)	474	13·1	45·4	31·0	10·5
Östergötlands län.					
Linköping (s)	8 999	16·1	35·1	27·2	21·6
Norrköping (s)	18 651	22·3	45·5	19·1	13·1
Motala (s)	1 704	16·1	29·6	26·3	28·0
Vadstena (s)	945	20·6	25·0	30·7	23·7
Mjölby (s)	1 375	10·1	28·6	38·8	22·5
Borgs vst. (m:e)	507	11·6	26·3	27·0	35·1
Åtvidaberg (m:e)	897	18·4	46·3	23·5	11·8
Borensberg (m:e)	159	12·6	25·2	42·1	20·1
Ödeshög (m:e)	303	9·2	20·5	37·0	33·3
Boxholm (m:e)	802	20·1	56·6	14·0	9·3
Kvillinge (lk)	1 257	18·5	45·4	23·6	12·5
Kimstad (lk)	290	6·2	37·3	35·5	21·0
Vreta kloster (lk)	644	24·5	41·9	23·5	10·1
Ljung (lk)	101	8·9	60·4	16·8	13·9
Motala (lk)	1 970	16·6	44·0	27·3	12·1
Ekeby (lk)	177	13·0	42·4	33·9	10·7
Jönköpings län.					
Jönköping (s)	8 191	12·0	39·3	26·2	22·5
Huskvarna (s)	2 176	5·5	37·1	42·8	14·6
Nässjö (s)	2 433	7·2	21·8	44·0	27·0
Värnamo (s)	1 110	8·7	17·3	35·6	38·4
Vetlanda (s)	992	8·4	17·0	35·3	39·3
Eksjö (s)	1 820	12·0	22·2	30·2	35·6
Gränna (s)	400	12·0	18·5	26·8	42·7
Bodafors (k)	516	7·0	23·1	45·5	24·4
Aneby (m:e)	260	4·2	24·6	35·8	35·4
Forserum (m:e)	389	7·9	42·7	33·7	15·7
Gislaved (m:e)	362	14·1	9·1	33·7	43·1
Vaggeryd (m:e)	373	6·4	24·4	43·2	26·0
Månsarp (lk)	384	7·3	27·1	37·7	27·9
Anderstorp (lk)	463	12·7	18·6	39·5	29·2
Reftele (lk)	142	10·6	12·0	38·0	39·4

Tab. 13 (forts.). **Bostadsbeståndets fördelning på olika lägenhetskategorier (enligt den allmänna bostadsräkningen).**

Orter	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %) best. av enkelrum, -kök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Kronobergs län.					
Växjö (s)	2 733	15·3	18·8	30·3	35·6
Älmhult (k)	694	11·8	10·2	38·5	39·5
Markaryd (k)	248	9·2	8·4	33·2	49·2
Alvesta (m:e)	326	7·7	13·3	42·0	37·0
Strömsnäs bruk (m:e)	302	7·6	13·2	32·5	46·7
Växjö Östregård (m:e)	597	7·5	12·1	40·9	39·5
Ekeberga (lk)	361	14·1	29·9	38·5	17·5
Växjö (lk)	391	7·7	19·4	38·9	34·0
Kalmar län.					
Kalmar (s)	5 796	16·7	15·3	38·0	30·0
Nybro (s)	1 255	15·6	12·6	36·4	35·4
Oskarshamn (s)	2 357	18·3	24·0	30·6	27·1
Västervik (s)	3 690	13·2	38·3	30·3	18·2
Vimmerby (s)	893	8·6	19·7	39·0	32·7
Mönsterås (k)	432	15·1	14·1	36·3	34·5
Gotlands län.					
Visby (s)	2 820	21·5	13·9	31·1	33·5
Othem (lk)	398	21·3	14·1	26·9	37·7
Blekinge län.					
Karlskrona (s)	7 416	27·3	14·4	28·5	29·8
Karlshamn (s)	2 258	21·0	8·5	33·7	36·8
Asarum (lk)	1 936	15·9	17·0	41·4	25·7
Kristianstads län.					
Kristianstad (s)	3 875	21·7	10·5	30·0	37·8
Simrishamn (s)	650	16·0	9·1	34·8	40·1
Tomelilla (k)	776	17·3	10·1	37·1	35·5
Vilan (m:e)	490	22·0	12·5	44·7	20·8
Knisslinge (m:e)	238	11·3	5·9	30·3	52·5
Glimåkra (m:e)	215	18·1	3·7	27·5	50·7
Bjärnum (m:e)	371	12·7	5·9	37·5	43·9
Tyringe (m:e)	527	7·8	10·1	32·2	49·9
Vinslöv (m:e)	335	12·5	6·0	25·1	56·4
Malmöhus län.					
Malmö (s)	38 356	13·7	33·5	29·6	23·2
Lund (s)	8 214	27·6	15·9	26·9	29·6
Landskrona (s)	5 426	16·7	24·6	33·6	25·1
Hälsingborg (s)	16 518	17·0	18·9	35·5	28·6
Eslöv (s)	1 833	20·4	12·9	36·1	30·6
Ystad (s)	3 375	20·3	20·6	30·4	28·7
Trälleborg (s)	3 421	14·5	14·7	42·1	28·7
Svedala (k)	534	14·6	10·7	39·9	34·8
Malmöhus län (forts.).					
Höganäs (m:e)	1 502	10·9	18·5	37·4	33·2
Teckomatorp (m:e)	265	17·4	8·3	31·3	43·0
Kävlinge (m:e)	606	12·7	12·0	47·3	28·0
Furulund (m:e)	364	29·9	9·6	27·8	32·7
Lomma (m:e)	785	16·4	18·5	41·0	24·1
Åkarp (m:e)	332	18·1	6·0	26·8	49·1
Arlöv (m:e)	1 030	13·3	29·7	37·0	20·0
Anderslöv (m:e)	184	20·6	8·2	32·1	39·1
Höör (m:e)	352	15·6	9·4	27·8	47·2
Svalöv (lk)	361	15·8	13·3	35·7	35·2
Husie (lk)	934	7·0	19·5	40·4	33·1
Bunkeflo (lk)	357	12·3	20·7	39·2	27·8
Hallands län.					
Halmstad (s)	6 888	15·3	23·9	33·4	27·4
Varberg (s)	2 490	10·6	21·7	40·2	27·5
Kungsbacka (s)	583	11·7	18·7	29·0	40·6
Oskarsström (m:e)	745	24·0	16·7	41·2	18·1
Göteborgs och Bohus län.					
Göteborg (s)	70 504	10·1	48·7	22·1	19·1
Mölndal (s)	3 696	13·7	40·2	31·5	14·6
Marstrand (s)	433	8·8	27·0	29·1	35·1
Lysekil (s)	1 582	6·7	33·2	29·8	30·3
Uddevalla (s)	4 366	13·4	36·0	26·9	23·7
Strömstad (s)	776	15·3	31·1	32·9	20·7
Älvsborg (m:e)	2 390	8·0	24·2	35·5	32·3
Tången (m:e)	142	9·8	28·2	15·5	46·5
Gravarne och Bäckevik (m:e)	434	3·4	32·2	29·2	35·2
Smögen (m:e)	370	7·7	19·9	26·0	46·4
Hasselösund (m:e)	62	8·1	16·1	12·9	62·9
Hunnebostrand (m:e)	453	6·8	25·8	29·4	38·0
Jonsered (m:e)	513	24·0	39·9	23·8	12·3
Partille (m:e)	445	4·5	32·4	32·3	30·8
Sävedalen (m:e)	677	5·2	22·2	43·1	29·5
Partille (lk)	15	13·4	20·0	33·3	33·3
Foss (lk)	793	5·3	33·7	32·6	28·4
Älvsborgs län.					
Vänersborg (s)	2 623	15·2	35·3	25·2	24·3
Trollhättan (s)	4 025	8·8	45·1	29·6	16·5
Alingsås (s)	2 683	8·9	30·3	31·5	29·3
Borås (s)	10 874	15·2	32·9	29·5	22·4
Åmål (s)	1 933	8·7	34·5	33·7	23·1

Tab. 13 (forts.). **Bostadsbeståndets fördelning på olika lägenhetskategorier (enligt den allmänna bostadsräkningen).**

Orter	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %) best. av enkelrum, -kök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Älvsborgs län (forts.).					
Lilla Edet (m:e)	322	10·0	33·2	27·0	29·8
Vårgårda (m:e)	267	7·5	18·7	36·0	37·8
Herrljunga (m:e)	264	12·2	20·0	31·5	36·3
Kinna (m:e)	768	13·7	35·4	26·2	24·7
Örby (lk)	903	11·6	36·7	35·6	16·1
Skaraborgs län.					
Mariestad (s)	1 718	11·8	31·0	32·7	24·5
Lidköping (s)	2 525	13·2	35·3	28·7	22·8
Skara (s)	1 795	13·9	20·4	28·9	36·8
Skövde (s)	2 804	15·2	24·4	29·5	30·9
Hjo (s)	857	9·8	24·5	30·7	35·0
Tidaholm (s)	1 416	12·9	36·6	31·0	19·5
Falköping (s)	1 846	9·7	24·3	35·3	30·7
Vara (k)	342	10·1	21·4	28·3	40·2
Töreboda (k)	304	16·1	20·1	33·2	30·6
Götene (m:e)	227	13·7	20·7	33·9	31·7
Värmlands län.					
Karlstad (s)	7 276	15·9	34·5	26·2	23·4
Kristinehamn (s)	3 679	11·0	38·2	29·0	21·8
Arvika (s)	2 272	12·0	33·7	29·5	24·8
Sunne (k)	458	13·6	26·3	25·0	35·1
Forshaga (m:e)	663	7·9	42·3	33·0	16·8
Torsby (m:e)	228	10·1	27·2	23·2	39·5
Örebro län.					
Örebro (s)	11 870	15·6	37·9	27·1	19·4
Askersund (s)	538	17·5	25·6	25·3	31·6
Nora (s)	807	12·6	30·6	28·9	27·9
Hallsberg (k)	747	6·3	24·8	42·4	26·5
Almby (m:e)	1 084	8·5	44·5	33·2	13·8
Kumla (m:e)	978	10·1	29·2	32·9	27·8
Fjugesta (m:e)	258	6·6	24·0	36·4	33·0
Karlskoga (m:e)	680	12·0	28·5	23·1	36·4
Längbro (lk)	1 445	6·6	34·7	41·6	17·1
Karlskoga (lk)	2 757	10·5	42·8	31·1	15·6
Västmanlands län.					
Västerås (s)	8 592	13·1	47·9	22·9	16·1
Sala (s)	2 192	14·2	44·1	24·5	17·2
Köping (s)	1 695	14·7	44·2	25·3	15·8
Heby (m:e)	237	11·8	41·3	26·2	20·7
Vittinge (lk)	464	13·8	42·7	28·4	15·1

Orter	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %) best. av enkelrum, -kök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Kopparbergs län.					
Falun (s)	3 793	14·1	34·9	24·4	26·6
Hedemora (s)	1 148	11·9	31·9	32·5	23·7
Avesta (s)	1 491	16·0	57·8	15·7	10·5
Ludvika (s)	1 397	13·3	38·8	24·8	23·1
Krylbo (k)	552	8·5	36·1	37·5	17·9
Borlänge (k)	719	15·9	26·8	27·4	29·9
Morastrand (k)	409	12·7	27·1	21·8	38·4
Vansbro (m:e)	385	17·7	39·0	25·4	17·9
Malung (m:e)	138	8·7	31·9	27·5	31·9
Rättvik (m:e)	170	8·2	36·5	28·2	27·1
Domnarvet (lk)	3 997	13·5	45·4	29·2	11·9
Grängesbergs kapellförs.	1 654	9·7	62·2	17·7	10·4
Gävleborgs län.					
Gävle (s)	11 367	18·6	46·5	19·1	15·8
Söderhamn (s)	3 413	19·8	46·0	19·7	14·5
Hudiksvall (s)	1 927	19·0	34·9	24·3	21·8
Sandviken (k)	3 569	20·6	44·3	23·1	12·0
Bollnäs (k)	381	11·5	21·5	35·2	31·8
Björkhamre (k)	796	7·4	31·4	41·1	20·1
Arbrå (m:e)	259	13·5	40·2	27·8	18·5
Valbo (lk)	2 843	16·3	51·3	23·5	8·9
Ljusne kapellförs.	1 624	29·8	55·7	8·3	6·2
Västernorrlands län.					
Härnösand (s)	3 335	20·2	32·3	23·4	24·1
Sundsvall (s)	5 032	21·5	33·5	22·1	22·9
Sollefteå (s)	565	21·4	23·4	18·9	36·3
Örnsköldsvik (s)	1 347	15·1	29·8	26·4	28·7
Gångviken (m:e)	187	29·9	40·7	26·2	3·2
Skönsberg (m:e)	1 674	18·0	51·4	22·5	8·1
Skönsmon (m:e)	1 146	26·6	52·3	15·9	5·2
Kramfors (m:e)	377	19·1	24·7	29·4	26·8
Torp (lk)	712	10·5	49·6	23·7	16·2
Njurunda (lk)	2 450	20·8	46·8	22·3	10·1
Skön (lk)	993	28·4	50·5	12·7	8·4
Gudmundrå (lk)	3 152	17·4	46·1	25·3	11·2
Själevad (lk)	1 298	11·3	43·0	27·4	18·3
Jämtlands län.					
Östersund (s)	3 565	16·4	30·7	28·2	24·7
Järpen (m:e)	282	16·3	45·8	25·5	12·4
Hornsbergs vst. (m:e)	387	15·5	30·2	31·5	22·8
Frösö (lk)	194	9·3	41·2	29·9	19·6

Tab. 13 (forts.). Bostadsbeståndets fördelning på olika lägenhetskategorier (enligt den allmänna bostadsräkningen).

Orter	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %) best. av				Orter	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %) best. av			
		enkelrum, -kök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök			enkelrum, -kök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Västerbottens län.						*Norrbottens län.*					
Umeå (s)	2 784	16·4	28·9	27·3	27·4	Luleå (s)	3 680	17·7	35·7	25·8	20·8
Skellefteå (s)	1 497	13·4	24·8	30·6	31·2	Boden (s)	1 569	16·1	28·1	31·5	24·3
Vindeln (m:e)	133	11·3	27·1	29·3	32·3	Gällivare (m:e)	353	17·0	36·8	28·6	17·6
Byske (m:e)	243	11·1	38·3	26·3	24·3	Malmberget (m:e)	1 297	29·9	47·3	16·4	6·4
Vilhelmina (m:e)	209	28·2	28·7	19·2	23·9	Kiruna (m:e)	2 792	29·7	45·1	18·4	6·8
Åsele (m:e)	195	17·4	39·0	24·6	19·0	Kalix (m:e)	234	9·0	34·6	22·6	33·8
Nordmaling (m:e)	126	11·9	23·0	35·7	29·4	Nederkalix (lk)	1 296	11·0	59·2	18·8	11·0
Nordmaling (lk)	671	15·5	50·2	19·5	14·8						
Skellefteå (lk)	2 515	11·3	48·5	29·5	10·7	Samtliga orter	**528 910**	**14·8**	**35·2**	**27·4**	**22·6**

Tab. 14. Av den representativa bostadsräkningen berörda lägenheter fördelade på olika lägenhetskategorier.

Orter	Antal lägenheter bestående av										Samtl. lägenheter
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	övr. dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök	
Uppsala	279	41	84	105	719	577	275	142	102	138	2 462
Eskilstuna	295	49	21	36	1 227	524	138	69	40	31	2 430
Linköping	252	57	27	37	756	650	199	151	70	72	2 271
Norrköping	641	92	37	59	1 670	688	262	95	88	105	3 737
Jönköping	145	30	20	41	824	580	209	101	77	75	2 102
Kalmar	43	63	125	76	282	681	295	122	57	65	1 809
Karlskrona	104	137	171	241	340	751	416	140	76	78	2 454
Kristianstad	102	89	113	126	182	544	380	166	86	103	1 891
Malmö	154	368	179	185	2 281	1 968	623	353	177	184	6 472
Landskrona	80	98	49	270	711	999	400	132	77	95	2 911
Hälsingborg	121	132	146	188	635	1 095	468	192	89	94	3 160
Trälleborg	49	45	72	89	261	734	297	100	39	30	1 716
Göteborg	633	241	75	170	4 876	2 212	827	493	288	275	10 090
Uddevalla	107	65	25	124	769	594	281	114	42	68	2 189
Borås	244	95	27	49	870	771	322	150	68	93	2 689
Karlstad	272	53	32	49	791	632	257	134	68	95	2 383
Örebro	271	106	86	71	1 289	823	352	108	58	76	3 240
Västerås	215	50	20	41	1 040	503	176	88	46	59	2 238
Falun	161	14	21	69	654	496	221	108	77	94	1 915
Gävle	395	56	25	66	1 305	517	283	96	51	37	2 831
Sandviken	303	3	12	24	788	416	105	45	22	35	1 753
Sundsvall	454	31	19	70	839	573	272	121	67	88	2 534
Östersund	203	13	23	56	563	504	218	101	46	69	1 796
Luleå	254	22	14	52	653	482	223	89	46	46	1 881
Kiruna	241	25	76	54	621	292	54	19	12	13	1 407
Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	**6 018**	**1 975**	**1 499**	**2 348**	**24 946**	**18 606**	**7 553**	**3 429**	**1 869**	**2 118**	**70 361**
20 mindre orter	**1 642**	**644**	**474**	**901**	**8 523**	**8 839**	**3 711**	**1 497**	**719**	**800**	**27 750**
Samtliga 45 orter	**7 660**	**2 619**	**1 973**	**3 249**	**33 469**	**27 445**	**11 264**	**4 926**	**2 588**	**2 918**	**98 111**

Tab. 15. Av kompletteringsundersökningen 1935 berörda smålägenheter fördelade på olika lägenhetskategorier.

Orter	Antal lägenheter, bestående av										Samtliga undersökta smålägenheter
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	övr. dubbletter m. m.	1 rum och kök			2 rum och kök			
					i hus tillkomna		samtl. lägenheter	i hus tillkomna		samtl. lägenheter	
					före 1924	1924—33		före 1924	1924—33		
Uppsala	156	29	34	16	345	46	391	234	119	353	**979**
Eskilstuna	158	19	9	7	553	142	695	196	102	298	**1 186**
Norrköping	300	48	33	13	638	134	772	214	87	301	**1 467**
Jönköping	89	15	8	7	434	71	505	270	64	334	**958**
Växjö	58	18	23	9	158	24	182	269	56	325	**615**
Kalmar	25	66	143	4	129	43	172	319	141	460	**870**
Karlskrona	74	71	190	16	141	20	161	353	42	395	**907**
Kristianstad	44	78	123	17	87	19	106	237	65	302	**670**
Malmö	78	194	220	6	829	467	1 296	732	373	1 105	**2 899**
Borås	109	75	18	14	371	129	500	287	177	464	**1 180**
Karlstad	131	15	18	2	308	58	366	215	98	313	**845**
Örebro	115	37	25	5	483	183	666	273	136	409	**1 257**
Falun	68	5	5	14	296	22	318	198	40	238	**648**
Gävle	190	11	6	8	643	102	745	229	61	290	**1 250**
Samtliga 14 städer	**1 595**	**681**	**855**	**138**	**5 415**	**1 460**	**6 875**	**4 026**	**1 561**	**5 587**	**15 731**

Södra Sverige samt — i något mindre grad — Småland och öarna ha i stort sett tvårumsstandard, d. v. s. lägenheter om 2 rum och kök äro här å flertalet orter (dock icke i sådana städer som Malmö och Jönköping) talrikare än sådana om 1 rum och kök. I övriga landsdelar råder däremot ettrumsstandard. Denna är särskilt utpräglad i norra Sverige, där enkelkök och enkelrum utgöra ett större inslag bland familjebostäderna än på andra håll. Ju längre norrut man kommer, desto mera minskas sålunda antalet rumsenheter per lägenhet, vilket till viss del torde få tillskrivas de med strängare klimat ökade uppvärmningskostnaderna.

Det procentuellt största antalet lägenheter om högst 1 rum och kök framträder inom följande orter, av vilka det övervägande flertalet utgöres av industriorter i mellersta och norra Sverige:[1]

Orter	Läg. om högst 1 rum o. kök (i %)	Orter	Läg. om högst 1 rum o. kök (i %)
Ljusne kapellförsaml.	85·5	Grängesbergs kapellförsaml.	71·9
Skönsmon (m:e)	78·9	Gångviken (m:e)	70·6
Skön (lk)	78·9	Nederkalix (lk)	70·2
Malmberget (m:e)	77·2	Skönsberg (m:e)	69·4
Boxholm (m:e)	76·7	Ljung (lk)	69·3
Kiruna (m:e)	74·8	Norrköping (s)	67·8
Avesta (s)	73·8	Valbo (lk)	67·6
Oxelösund (m:e)	73·2	Njurunda (lk)	67·6
Hagalund (m:e)	72·6	Vreta kloster (lk)	66·4
Nya Huvudsta (m:e)	72·3	Söderhamn (s)	65·8

[1] Uppgifterna för landskommunerna avse endast dessas icke-municipala delar.

Tab. 16. Beräknat antal eg. bostadslägenheter av olika storlekstyper inom samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen.

Orter och ortsgrupper	Enkelrum, enkelkök	Därav 1 rum med kokvrå	Dubbletter m. m.	Därav 2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o. fl. rum och kök	Tillhopa
Stockholm	27 180	.	7 236	.	53 556	38 704	15 849	8 976	13 358	164 859
Göteborg	5 811	1 462	1 283	731	34 314	15 578	5 830	3 595	4 093	70 504
Malmö	3 259	2 156	2 007	1 574	12 836	11 346	4 178	2 429	2 301	38 356
Orter m. 10 000—100 000 inv.	29 419	6 657	11 787	7 274	78 058	62 711	26 305	11 787	14 112	234 179
Orter m. 5 000—10 000 inv.	7 270	1 685	2 789	1 530	24 410	23 456	9 621	4 304	4 682	76 532
Orter m. under 5 000 inv.	10 980	1 948	4 781	2 471	33 057	36 827	18 017	8 343	8 492	120 497
Samtl. stadssamhällen	**83 919**	.	**29 883**	.	**236 231**	**188 622**	**79 800**	**39 434**	**47 038**	**704 927**
D:o efter tillägg för ej redovisade jordbrukslägg. o. d. (2·8 %)	**86 309**	.	**30 734**	.	**242 958**	**193 993**	**82 072**	**40 557**	**48 377**	**725 000**

I tab. 16 meddelas resultatet av en beräkning av det totala antalet lägenheter av olika storlekstyper inom samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen. Denna beräkning har utförts enligt samma grunder som den, som förut (sid. 45) meddelats rörande det totala bostadsbeståndet i stadssamhällena. Av samtliga 725 000 egentliga bostadslägenheter skulle 360 000 utgöras av lägenheter om högst 1 rum och kök.

I tab. 17 återges fördelningen på lägenhetskategorier inom olika upplåtelseformer enligt den representativa bostadsräkningen. Den största frekvensen av mindre bostadstyper uppvisa kommunala lägenheter o. d., vilka till 75·6 % bestå av högst 1 rum och kök. I andra rummet framträda hyreslägenheter i fler-

Tab. 17. Fördelning på lägenhetskategorier inom olika upplåtelseformer (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Upplåtelseformer	Antal undersökta lägenheter	Därav (i %) bestående av								
		1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o. fl. rum och kök
Kommunala lägenheter, »billiga bostäder» i stiftelser o. d.	2 685	12·9	3·8	2·6	3·9	52·4	17·3	3·1	1·5	2·5
Av arbetsgivare upplåtna lägenheter	10 235	8·6	1·2	1·2	2·3	44·1	26·3	7·6	2·9	5·8
Bostadskooperativa lägenheter	2 078	0·8	1·8	2·7	1·5	43·9	32·3	10·2	4·6	2·2
Av ägaren begagnade lägenheter i enskilda 1—2-familjshus	13 278	0·9	1·0	1·8	3·9	13·2	37·1	20·9	9·9	11·3
Av ägaren begagnade lägenheter i enskilda flerfamiljshus	5 786	2·5	0·8	2·2	4·0	14·5	33·7	21·7	10·3	10·3
Å fria marknaden uthyrda lägenheter i 1—2-familjshus	8 717	5·8	1·8	2·1	3·1	33·2	36·0	10·9	3·6	3·5
Å fria marknaden uthyrda lägenheter i flerfamiljshus	51 285	10·0	3·7	2·1	3·1	39·2	24·6	9·2	4·0	4·1
Övriga begagnade lägenheter	2 013	12·5	2·8	2·7	6·7	27·8	27·0	10·6	5·0	4·9
Samtliga begagnade lägenheter	**96 077**	**7·7**	**2·6**	**2·0**	**3·2**	**34·3**	**28·1**	**11·5**	**5·0**	**5·6**

familjshus (58·1 %) och lägenheter i arbetsgivares arbetarbostadshus (57·4 %), medan bostadskooperativa lägenheter (50·7 %) och hyreslägenheter i småhus (46·0 %) komma längre ned på skalan. Härvid bör emellertid ihågkommas, att uppgifterna ej äro representativa för bostadsföreningslägenheterna, vilka ju i verkligheten till nära $^2/_3$ tillhöra huvudstaden. Medräknas denna, komma de bostadskooperativa lägenheterna att enligt förut (sid. 52) anförda specialundersökning för år 1934 förete följande fördelning å lägenhetskategorier:

	1 rum (ev. m. kokvrå)	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o. fl. rum och kök	Tillhopa
Antal	2 352	2 229	12 366	9 124	2 573	1 274	1 096	31 014
Procent	7·6	7·2	39·9	29·4	8·3	4·1	3·5	100·0

Sålunda skulle 54·7 % av bostadsföreningslägenheterna utgöras av högst 1 rum och kök; även denna siffra understiger emellertid jämförelsetalet för de i flerfamiljshus inrymda hyreslägenheterna. — Den minsta förekomsten av smålägenheter uppvisa enligt tab. 17 de egentliga ägarelägenheterna, varav egnahemslägenheterna till blott 20·8 % bestå av högst 1 rum och kök, medan motsvarande tal för ägarebostäder i flerfamiljshus uppgår till 24·0 %.

En specialredovisning av hyreslägenheternas fördelning på storlekstyper meddelas i tab. 18, som grundats på uppgifter från den allmänna hyresräkningen. Här ha inom flertalet grupper särredovisats sådana lägenheter, som ha ett rum under 9 kvm. Det befinnes, att dylika »smårum» äro vanligast i södra Sverige. Av särskilt intresse äro även uppgifterna för äldre och nyare (under 1924—1933 tillkomna) boningshus. Det visar sig nämligen, att bostadsbeståndet synes ha undergått en viss förskjutning gentemot något större lägenhetskategorier i så måtto, att särskilt lägenheter om 2 rum och kök vunnit på bekostnad av sådana om 1 rum och kök — dock knappast i södra Sverige samt Småland och öarna. I varje fall spela de förra större roll inom det nyare bostadsbeståndet än inom det äldre, något som även bekräftas genom statistiken rörande byggnadsverksamheten.[1] Det är emellertid icke uteslutet, att det samtidigt inom det äldre bostadsbeståndet ägt rum en viss förskjutning gentemot mindre lägenhetstyper, i det att större våningar uppdelats samt, i högre grad än mindre sådana, avgått genom rivning.[2]

Om de större smålägenheterna sålunda torde ha vunnit på bekostnad av de mindre, synas å andra sidan de stora arbetskrävande våningarna ha minskat i betydelse. Lägenheter om 5 och flera rum och kök utgöra sålunda inom det äldre beståndet 3·4 % av samtliga men endast 1·7 inom det nyare.

[1] Soc. Medd. årg. 1935, sid. 389. — Såsom i slutkapitlet av föreliggande redogörelse närmare beröres, uppvisar bl. a. huvudstaden en avvikande tendens, vilken emellertid åtminstone delvis förklaras av att större och barnrika familjer numera oftare än förr torde tillgodose sitt behov av större lägenheter genom utflyttning till förorter utanför den administrativa gränsen.

[2] Beträffande år 1935 har dock befunnits, att rivnings- och ombyggnadsverksamheten snarast förstärkt de förskjutningar i bostadsbeståndets sammansättning, som nyproduktionen åstadkommit (jfr Soc. Medd., årg. 1936, sid. 515).

Tab. 18. De uthyrda bostadslägenheterna fördelade efter

(ä = läg. i hus, som tagits i bruk före år 1924, n = läg. i hus, som tagits i bruk

	Lägenhetskategorier[1]	Ortsgrupper							Östra Sverige		
		Göteborg	Malmö	Förstadsorter	Övr. städer, köp. o. mun.-samh. med			Landskommuner[2]			
					över 10 000 inv.	5 000—10 000 inv.	under 5 000 inv.		ä	n	s
	Antal.										
1	1 rum el. 1 kök.....	3 629	898	2 029	16 517	2 951	2 231	864	8 462	622	9 084
2	1 rum med kokvrå.....	1 120	1 840	1 002	5 139	732	451	53	1 352	715	2 067
3	2 o. fl. rum utan kök....	273	88	116	1 352	266	237	28	474	62	536
4	2 o. fl. rum med kokvrå.	596	1 304	530	5 501	880	546	47	858	308	1 166
5	Delkökslägenheter.....	42	22	24	285	112	45	20	32	8	40
6	1 rum och kök.....	28 020	10 382	11 149	52 873	11 237	7 340	2 677	26 251	5 299	31 550
7	1 + 1 » » »	850	312	429	1 582	483	389	94	556	112	668
8	2 » » »	9 905	7 234	5 798	33 762	9 425	6 744	1 050	10 773	3 200	13 973
9	Samtliga smålägenheter	**44 435**	**22 080**	**21 077**	**117 011**	**26 086**	**17 983**	**4 833**	**48 758**	**10 326**	**59 084**
10	2 + 1 rum och kök.....	1 351	475	238	1 430	339	237	29	326	128	454
11	3 » » »	2 678	1 969	1 404	12 216	3 426	2 537	175	4 007	685	4 692
12	3 + 1 » » »	1 676	908	152	1 940	331	129	6	363	278	641
13	4 » » »	695	484	425	3 722	1 183	744	45	1 518	155	1 673
14	4 + 1 » » »	856	474	87	1 247	299	100	5	303	115	418
15	5 » » »	470	244	152	1 975	504	296	18	821	89	910
16	6 o. fl. rum och kök.....	1 137	523	205	2 907	630	311	22	1 006	123	1 129
17	Tillhopa	**53 298**	**27 157**	**23 740**	**142 448**	**32 798**	**22 337**	**5 133**	**57 102**	**11 899**	**69 001**
	Procent.										
18	1 rum el. 1 kök.....	6·8	3·3	8·6	11·6	9·0	10·0	16·8	14·8	5·2	13·2
19	1 rum med kokvrå.....	2·1	6·8	4·2	3·6	2·2	2·0	1·0	2·4	6·0	3·0
20	2 o. fl. rum utan kök....	0·5	0·3	0·5	0·9	0·8	1·1	0·6	0·8	0·5	0·8
21	2 o. fl. rum med kokvrå.	1·1	4·8	2·2	3·9	2·7	2·4	0·9	1·5	2·6	1·7
22	Delkökslägenheter.....	0·1	0·1	0·1	0·2	0·3	0·2	0·4	0·1	0·1	0·0
23	1 rum och kök.....	52·6	38·2	47·0	37·1	34·2	32·9	52·1	46·0	44·6	45·7
24	1 + 1 » » »	1·6	1·2	1·8	1·1	1·5	1·7	1·8	1·0	0·9	1·0
25	2 » » »	18·6	26·6	24·4	23·7	28·8	30·2	20·5	18·8	26·9	20·3
26	Samtliga smålägenheter	**83·4**	**81·3**	**88·8**	**82·1**	**79·5**	**80·5**	**94·1**	**85·4**	**86·8**	**85·7**
27	2 + 1 rum och kök.....	2·5	1·7	1·0	1·0	1·0	1·1	0·6	0·6	1·1	0·7
28	3 » » »	5·0	7·3	5·9	8·6	10·5	11·4	3·4	7·0	5·8	6·8
29	3 + 1 » » »	3·2	3·3	0·6	1·4	1·0	0·6	0·1	0·6	2·3	0·9
30	4 » » »	1·3	1·8	1·8	2·6	3·6	3·3	0·9	2·7	1·3	2·4
31	4 + 1 » » »	1·6	1·8	0·4	0·9	0·9	0·4	0·1	0·5	1·0	0·6
32	5 » » »	0·9	0·9	0·6	1·4	1·6	1·3	0·4	1·4	0·7	1·3
33	6 o. fl. rum och kök.....	2·1	1·9	0·9	2·0	1·9	1·4	0·4	1·8	1·0	1·6
34	Tillhopa	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**

[1] 1 + 1 resp. 2 + 1 o. s. v. rum och kök betecknar, att ifrågavarande lägenheter utgöras av 1 resp. 2 o. s. v. räknas dylika mindre rum lika med övriga rum. — [2] Exkl. köpingar och municipalsamhällen.

storlekstyper inom olika ortsgrupper och landsdelar.

under åren 1924—1933, s = samtliga läg. enligt den allmänna hyresräkningen.)

Landsdelar												Samtliga orter			
Småland o. öarna			Södra Sverige			Västra Sverige			Norra Sverige						
ä	n	s	ä	n	s	ä	n	s	ä	n	s	ä	n	s	
1 405	177	1 582	2 597	399	2 996	7 302	1 277	8 579	5 830	1 048	6 878	25 596	3 523	**29 119**	1
596	155	751	3 086	1 119	4 205	1 654	1 134	2 788	353	173	526	7 041	3 296	**10 337**	2
142	38	180	475	43	518	543	133	676	369	81	450	2 003	357	**2 360**	3
945	87	1 032	4 188	794	4 982	1 122	610	1 732	344	148	492	7 457	1 947	**9 404**	4
98	3	101	202	9	211	184	6	190	7	1	8	523	27	**550**	5
6 267	1 119	7 386	14 127	4 253	18 380	39 045	11 233	50 278	13 008	3 076	16 084	98 698	24 980	**123 678**	6
318	65	383	858	214	1 072	941	676	1 617	277	122	399	2 950	1 189	**4 139**	7
6 171	1 952	8 123	15 273	4 784	20 057	17 507	7 226	24 733	5 359	1 673	7 032	55 083	18 835	**73 918**	8
15 942	**3 596**	**19 538**	**40 806**	**11 615**	**52 421**	**68 298**	**22 295**	**90 593**	**25 547**	**6 322**	**31 869**	**199 351**	**54 154**	**253 505**	9
194	64	258	792	343	1 135	832	1 084	1 916	205	131	336	2 349	1 750	**4 099**	10
2 386	683	3 069	5 033	1 293	6 326	6 033	1 623	7 656	2 141	521	2 662	19 600	4 805	**24 405**	11
146	120	266	1 144	482	1 626	1 401	935	2 336	166	107	273	3 220	1 922	**5 142**	12
700	160	860	1 307	235	1 542	1 834	368	2 202	860	161	1 021	6 219	1 079	**7 298**	13
123	49	172	754	182	936	966	319	1 285	171	86	257	2 317	751	**3 068**	14
317	61	378	697	96	793	965	168	1 133	377	68	445	3 177	482	**3 659**	15
414	58	472	1 339	121	1 460	1 825	264	2 089	517	68	585	5 101	634	**5 735**	16
20 222	**4 791**	**25 013**	**51 872**	**14 367**	**66 239**	**82 154**	**27 056**	**109210**	**29 984**	**7 464**	**37 448**	**241 334**	**65 577**	**306 911**	17
6·9	3·7	6·4	5·0	2·8	4·5	8·9	4·7	7·9	19·5	14·1	18·4	10·6	5·4	**9·5**	18
2·9	3·2	3·0	6·0	7·8	6·3	2·0	4·2	2·6	1·2	2·3	1·4	2·9	5·0	**3·4**	19
0·7	0·8	0·7	0·9	0·3	0·8	0·7	0·5	0·6	1·2	1·1	1·2	0·9	0·5	**0·8**	20
4·7	1·8	4·1	8·1	5·5	7·5	1·4	2·3	1·6	1·1	2·0	1·3	3·1	3·0	**3·0**	21
0·5	0·1	0·4	0·4	0·0	0·3	0·2	0·0	0·2	0·0	0·0	0·0	0·2	0·0	**0·2**	22
31·0	23·4	29·5	27·2	29·6	27·8	47·5	41·5	46·0	43·4	41·2	42·9	40·9	38·1	**40·3**	23
1·6	1·4	1·5	1·7	1·5	1·6	1·1	2·5	1·5	0·9	1·6	1·1	1·2	1·8	**1·3**	24
30·5	40·7	32·5	29·4	33·3	30·3	21·3	26·7	22·6	17·9	22·4	18·8	22·8	28·8	**24·1**	25
78·8	**75·1**	**78·1**	**78·7**	**80·8**	**79·1**	**83·1**	**82·4**	**83·0**	**85·2**	**84·7**	**85·1**	**82·6**	**82·6**	**82·6**	26
1·0	1·3	1·0	1·5	2·4	1·7	1·0	4·0	1·8	0·7	1·7	0·9	1·0	2·7	**1·3**	27
11·8	14·3	12·3	9·7	9·0	9·6	7·4	6·0	7·0	7·1	7·0	7·1	8·1	7·3	**7·9**	28
0·7	2·5	1·1	2·2	3·4	2·5	1·7	3·4	2·1	0·6	1·4	0·7	1·3	2·9	**1·7**	29
3·5	3·3	3·4	2·5	1·6	2·3	2·2	1·4	2·0	2·9	2·2	2·7	2·6	1·7	**2·4**	30
0·6	1·0	0·7	1·5	1·3	1·4	1·2	1·2	1·2	0·6	1·2	0·7	1·0	1·1	**1·0**	31
1·6	1·3	1·5	1·3	0·7	1·2	1·2	0·6	1·0	1·2	0·9	1·2	1·3	0·7	**1·2**	32
2·0	1·2	1·9	2·6	0·8	2·2	2·2	1·0	1·9	1·7	0·9	1·6	2·1	1·0	**1·9**	33
100·0	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	**100·0**	34

rum om minst 9 kvm samt av ett mindre rum (under 9 kvm) jämte kök. Från och med 6 rum och kök

Tab. 19. Fördelning på lägenhetskategerier i (a) äldre hus (= tillkomna före den 1/1 1924) och (b) nyare hus (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter		Antal undersökta eg. bostadslägenheter	Därav (i %)									
			enkelrum, enkelkök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	övr. dubbl., delköksläg. m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o.fl. rum och kök
Uppsala	a	2 032	13·5	1·7	2·1	4·8	31·8	20·0	10·4	5·6	4·0	6·1
	b	*430*	*1·2*	*1·4*	*9·8*	*1·6*	*16·7*	*39·8*	*14·6*	*6·7*	*4·7*	*3·5*
Eskilstuna	a	1 891	14·6	2·3	0·6	1·7	52·5	18·1	5·2	2·5	1·2	1·3
	b	*539*	*3·3*	*0·9*	*1·9*	*0·7*	*43·4*	*33·8*	*7·4*	*4·1*	*3·2*	*1·3*
Linköping	a	1 790	13·6	1·8	1·1	1·8	35·0	25·5	9·0	6·4	2·7	3·1
	b	*481*	*1·9*	*5·0*	*1·7*	*1·2*	*27·0*	*40·3*	*7·5*	*7·5*	*4·4*	*3·5*
Norrköping	a	2 982	20·3	1·5	0·6	1·8	43·8	17·0	6·4	2·7	2·6	3·3
	b	*755*	*4·6*	*6·3*	*2·4*	*0·5*	*48·6*	*24·0*	*9·3*	*1·9*	*1·5*	*0·9*
Jönköping	a	1 705	7·6	1·3	0·8	2·0	43·0	26·0	8·3	3·8	3·6	3·6
	b	*397*	*3·8*	*1·8*	*1·5*	*1·8*	*22·9*	*34·5*	*17·1*	*9·3*	*3·8*	*3·5*
Kalmar	a	1 333	2·9	3·7	8·4	5·1	15·7	34·1	16·0	6·5	3·5	4·1
	b	*476*	*1·1*	*2·9*	*2·7*	*1·7*	*15·1*	*47·7*	*17·2*	*7·4*	*2·1*	*2·1*
Karlskrona	a	2 229	4·6	5·9	7·5	10·3	13·7	29·6	16·6	5·3	3·1	3·4
	b	*225*	*0·9*	*2·7*	*1·8*	*4·4*	*15·6*	*40·4*	*20·0*	*9·8*	*3·1*	*1·3*
Malmö	a	4 602	2·6	5·7	2·8	3·6	35·3	29·4	9·3	5·4	2·7	3·2
	b	*1 870*	*1·8*	*5·6*	*2·7*	*1·2*	*35·1*	*32·8*	*10·5*	*5·5*	*2·9*	*1·9*
Hälsingborg	a	2 217	4·4	3·6	5·1	7·1	17·7	34·9	14·6	6·2	3·0	3·4
	b	*943*	*2·7*	*5·6*	*3·5*	*3·2*	*25·7*	*34·0*	*15·3*	*5·8*	*2·3*	*1·9*
Göteborg	a	7 273	7·8	2·3	0·6	1·7	49·4	19·9	7·9	4·7	2·9	2·8
	b	*2 817*	*2·4*	*2·7*	*1·0*	*1·5*	*45·7*	*27·1*	*9·0*	*5·3*	*2·8*	*2·5*
Borås	a	1 751	7·9	1·8	0·9	2·2	36·6	27·3	11·8	3·9	3·4	4·2
	b	*938*	*11·2*	*6·8*	*1·2*	*1·2*	*24·3*	*31·2*	*12·4*	*8·7*	*0·9*	*2·1*
Karlstad	a	1 801	13·8	1·0	0·9	2·3	37·2	22·9	9·5	5·1	2·8	4·5
	b	*582*	*4·1*	*6·0*	*2·8*	*1·2*	*20·8*	*37·8*	*14·8*	*7·2*	*2·9*	*2·4*
Örebro	a	2 326	9·2	3·4	1·7	2·1	40·3	24·6	10·2	3·5	2·3	2·7
	b	*914*	*6·1*	*3·1*	*5·0*	*2·5*	*38·5*	*27·4*	*12·6*	*3·0*	*0·5*	*1·3*
Västerås	a	1 909	10·5	1·9	0·9	2·1	48·9	19·9	7·4	3·8	2·1	2·5
	b	*329*	*4·6*	*4·3*	*0·9*	*0·3*	*32·2*	*37·4*	*10·3*	*4·6*	*1·8*	*3·6*
Gävle	a	2 362	14·7	1·6	0·7	2·5	46·9	17·6	9·6	3·2	1·9	1·3
	b	*469*	*10·2*	*3·8*	*1·9*	*1·5*	*42·2*	*21·5*	*12·0*	*4·3*	*1·1*	*1·5*
Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	a	**54 381**	9·8	2·5	2·0	3·7	36·3	24·6	10·5	4·6	2·7	3·3
	b	**15 980**	4·4	3·6	2·5	2·0	32·7	32·8	11·6	5·7	2·6	2·1
20 mindre orter	a	**21 915**	6·6	1·8	1·8	3·4	31·3	31·0	13·2	5·3	2·6	3·0
	b	**5 835**	3·5	4·3	1·5	2·6	28·4	34·9	14·1	5·8	2·6	2·3
Samtliga 45 orter	a	**76 296**	8·9	2·3	1·9	3·7	34·9	26·4	11·2	4·8	2·7	3·2
	b	**21 815**	4·1	3·8	2·3	2·1	31·5	33·4	12·3	5·7	2·6	2·2

Att de här berörda utvecklingstendenserna icke blott gälla hyreslägenheterna utan även framträda inom bostadsbeståndet i allmänhet, framgår av tab. 19, som innehåller uppgifter från den representativa bostadsräkningen rörande bostädernas fördelning efter rumsantal.

5. Golvyta per rum och per lägenhet.

Bostadsräkningsmaterialet kan, såsom framgått av det föregående, endast giva en mycket knapphändig belysning av lägenheternas och rummens dimensioner (huvudsakligen frekvensen av lägenheter med »smårum», se tab. 18). Av denna anledning inriktades kompletteringsundersökningen bl. a. på att åstadkomma en belysning av denna viktiga sida av utrymmesstandarden.

En första översikt av de härvid inhämtade uppgifterna meddelas i tab. 20, som återger smålägenheternas fördelning efter golvytan per boningsrum och per kök. Det befinnes, att rum sarealernas lokala variationer visa en tendens, som är motsatt till den, som framträder i fråga om antalet rum per lägenhet. Medan rumsantalet merendels minskas från söder till norr, blir golvytan per boningsrum och kök i genomsnitt större ju längre norrut, man kommer. Då norrlandsstäderna äro ofullständigt representerade i undersökningen, kan tabellen dock icke ge någon uttömmande belysning åt detta förhållande.[1]

En mera översiktlig bild av de lokala variationerna ger tab. 21, som utvisar, att halva antalet undersökta boningsrum har en golvyta understigande 16·6 kvm. Högst nå siffrorna för Eskilstuna (18·4 kvm) och Gävle (18·2 kvm),

Tab. 20. Boningsrum och kök i undersökta smålägenheter fördelade efter golvyta (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Antal boningsrum	Därav (i %) med en golvyta av (kvm)						Antal kök	Därav (i %) med en golvyta av (kvm)				
		intill 9	9–12	12–15	15–20	20–25	25 och däröver		6–9	9–12	12–15	15–20	20 och däröver
Uppsala	1 328	3·7	12·2	24·0	41·6	16·1	2·4	798	21·1	32·7	29·7	13·0	3·5
Eskilstuna	1 364	1·0	3·5	12·4	49·2	31·0	2·9	1 129	3·9	12·7	40·3	36·6	6·5
Norrköping	1 538	1·9	7·6	21·7	42·4	23·4	3·0	1 344	12·5	28·9	31·5	22·3	4·8
inre staden	1 409	1·8	6·7	21·9	42·3	24·0	3·3	1 237	12·9	28·9	31·3	21·7	5·2
ytterområdet	129	3·1	17·8	18·6	43·4	17·1	—	107	8·4	28·0	34·6	29·0	—
Jönköping	1 303	2·5	7·4	18·2	49·1	20·5	2·3	843	5·3	22·1	36·9	32·3	3·4
Växjö	972	2·5	9·1	24·2	44·5	17·1	2·6	507	25·0	31·2	27·4	13·0	3·4
Kalmar	1 477	3·9	12·6	26·7	43·3	12·3	1·2	632	42·4	32·1	20·7	4·8	—
Karlskrona	1 491	8·7	18·6	21·1	39·2	10·6	1·8	573	47·1	34·6	11·3	6·1	0·9
Kristianstad	1 112	9·5	18·4	28·6	33·3	8·0	2·2	408	49·5	33·8	11·0	5·2	0·5
Malmö	4 226	3·8	12·9	27·3	47·2	8·0	0·8	2 405	41·9	46·3	10·2	1·5	0·1
inre staden	3 060	3·6	11·4	24·2	51·2	8·7	0·9	1 844	41·9	47·2	9·7	1·1	0·1
ytterområdet	1 166	4·5	16·8	35·6	36·4	6·0	0·7	561	42·0	43·5	11·8	2·7	—
Borås	1 648	4·2	7·6	20·8	46·0	19·0	2·4	992	11·6	23·1	33·0	25·8	6·5
Karlstad	1 084	2·8	7·7	19·3	48·6	17·5	4·1	773	5·9	22·1	33·4	32·0	6·6
Örebro	1 691	1·5	6·9	16·9	43·3	28·1	3·3	1 080	6·8	18·4	42·3	29·5	3·0
Falun	901	2·4	9·3	19·1	45·0	18·2	6·0	560	4·7	15·7	29·6	41·8	8·2
Gävle	1 383	2·0	5·7	17·3	39·0	30·4	5·6	1 196	4·6	9·3	24·6	45·8	15·7
inre staden	892	2·4	6·1	15·9	39·6	29·0	7·0	727	6·2	10·2	22·8	49·4	11·4
ytterområdet	491	1·2	5·1	19·8	37·8	32·8	3·3	469	2·1	7·9	27·3	40·3	22·4
Samtliga 14 städer	**21 518**	**3·6**	**10·3**	**22·0**	**44·1**	**17·5**	**2·5**	**18 240**	**19·8**	**27·1**	**26·8**	**21·8**	**4·5**

[1] Vid de i samband med 1912/14 års allmänna bostadsräkning företagna specialundersökningarna för Norrköping, Jönköping och Sundsvall befanns, att medelgolvytan per eldstad i smålägenheter i Sundsvall uppgick till 16·7 kvm mot 15·0 kvm i Jönköping och 14·2 kvm i Norrköping.

Tab. 21. Golvyta per lägenhet[1] och per rum inom olika lägenhetskategorier och orter (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Sammanfattningstal för samtliga 14 städer	Lägenheter bestående av: 1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	Samtliga småläg.[2]
Ant. undersökta läg.	1595	681	855	6875	5587	**15 731**
därav (i %) med en golvyta av (kvm):						
under 10	10·2	1·0	—	—	—	**1·1**
10—15	36·2	15·7	0·1	0·2	—	**4·5**
15—20	34·7	38·8	1·8	3·4	—	**6·9**
20—25	14·9	26·7	10·2	11·1	0·4	**8·4**
25—30	3·3	12·5	20·5	21·2	2·4	**12·2**
30—35	0·3	4·1	26·0	26·8	6·0	**15·5**
35—40	0·2	1·0	21·0	21·2	10·9	**14·5**
40—45	0·2	0·2	11·3	10·8	15·0	**10·8**
45—50	—	—	6·0	4·2	16·3	**8·0**
50—60	—	—	2·1	1·0	31·1	**11·6**
60 o. däröver	—	—	1·0	0·1	17·9	**6·5**
Mediangolvyta[4] (kvm) per						
lägenhet	15·5	19·3	33·4	32·6	49·7	**35·5**
boningsrum	14·5	14·1	13·2	17·5	16·7	**16·6**
kök	15·4	—	—	12·6	11·6	**12·4**

Uppgifter för olika orter[3]	Mediangolvyta (kvm)[4] per: boningsrum	kök	lägenhet om 1 rum o. kök	lägenhet om 2 rum o. kök	småläg. (samtl.)
Uppsala	16·2	11·7	28·5	52·2	33·3
Eskilstuna	18·4	14·5	36·7	55·9	37·9
Norrköping	17·2	12·8	30·9	52·5	30·7
Jönköping	17·2	13·8	32·9	52·6	36·9
Växjö	16·6	11·4	30·5	48·9	38·3
Kalmar	15·8	9·7	28·9	46·3	37·6
Karlskrona	15·2	9·3	28·2	44·0	33·8
Kristianstad	14·3	9·6	28·4	43·0	33·5
Malmö	15·6	9·5	31·1	46·0	33·9
Borås	16·9	13·4	32·1	49·5	35·6
Karlstad	17·1	14·0	33·0	51·1	36·7
Örebro	17·9	13·8	37·1	58·8	39·8
Falun	17·1	15·0	33·4	52·5	37·4
Gävle	18·2	16·3	34·9	54·8	35·8
Samtliga 14 städer	**16·6**	**12·4**	**32·6**	**49·7**	**35·5**

[1] Garderober, skafferier och klosetter (som icke äro förenade med badrum) äro ej medräknade. — För Borås, Eskilstuna, Kalmar, Karlstad och Växjö voro de meddelade uppgifterna ofullständiga i fråga om dimensionerna av tamburer, hallar samt bad- och duschrum. Ifrågavarande uppgifter ha därför kompletterats med vissa »normalmått» för ifrågavarande utrymmen, antingen efter särskilt meddelade upplysningar eller efter förhållandena i de lägenheter, för vilka fullständiga uppgifter lämnats.

[2] Inkl. dubbletter utan kokvrå, tripletter, delkökslägenheter o. d.

[3] Mera detaljerade uppgifter för olika städer återfinnas i statens offentliga utredningar 1935: 49, sid. 39 o. f.

[4] Mediangolvytan utgör den »mittersta» golvytan, alltså den golvyta, som över- resp. underskrides i fråga om halva antalet rum, kök etc.

medan Kristianstad kommer lägst på skalan (14·3 kvm). För köken utgör den »mittersta» golvytan 12·4 kvm. Den högsta siffran noteras härvidlag för Gävle (16·3) och den lägsta för Karlskrona (9·3). Den minsta totala golvytan per smålägenhet uppvisar Norrköping (30·7 kvm), under det att Örebro företer den högsta siffran (39·8 kvm).

Av de olika lägenhetskategorierna befinnas lägenheter om 1 rum och kök uppvisa den största golvytan per boningsrum (17·5 kvm). Detta förhållande står endast till mindre del i samband med att lägenheter om 1 rum och kök äro vanligast i mellersta och norra Sverige, där rumsarealerna äro störst, ty samma tendens går oftast igen även i uppgifterna för de enskilda orterna.[1] Boningsrummen i lägenheter om 2 rum och kök mäta i genomsnitt (mediantal) ej mer än 16·7 kvm, vilket sannolikt beror på att det ena rummet i dessa lägenheter ofta är förhållandevis litet. De minsta rumsarealerna uppvisa dubbletter

[1] Jfr ortsuppgifterna i Statens offentliga utredningar 1935: 49, bil. 1, sid. 39.

Tab. 22. Golvyta per boningsrum och kök i äldre och nyare hus (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Mediangolvyta[1] per boningsrum (kvm) i						Mediangolvyta[1] per kök (kvm) i					
	läg. om 1 rum och kök i			läg. om 2 rum och kök i			läg. om 1 rum och kök i			läg. om 2 rum och kök i		
	hus tillk.		samtliga hus	hus tillk.		samtliga hus	hus tillk.		samtliga hus	hus tillk.		samtliga hus
	före 1924	1924–1933		före 1924	1924–1933		före 1924	1924–1933		före 1924	1924–1933	
Uppsala	14·8	17·2	15·4	16·6	17·8	17·0	11·9	9·7	11·6	12·2	9·7	11·6
Eskilstuna	18·8	19·3	18·9	18·0	17·7	17·9	14·7	13·3	14·4	14·2	13·8	14·1
Norrköping	17·0	20·0	17·4	17·1	18·0	17·1	12·3	12·4	12·3	12·7	13·1	12·8
Jönköping	17·1	20·0	17·5	17·1	17·3	17·2	13·2	17·5	13·5	14·3	14·9	14·5
Växjö	16·6	.	16·9	16·6	18·0	16·9	11·6	.	11·8	11·1	11·7	11·2
Kalmar	17·0	17·2	17·1	15·8	17·6	16·5	9·9	11·6	10·4	8·6	11·4	9·5
Karlskrona	17·4	.	17·4	16·0	15·4	16·0	10·4	.	10·0	8·8	9·4	8·9
Kristianstad	16·0	.	16·8	14·7	16·0	15·0	9·8	.	9·4	8·8	9·3	9·0
Malmö	16·6	17·5	17·0	15·5	16·1	15·7	9·5	9·8	9·6	9·4	9·4	9·4
Borås	16·4	18·0	17·2	16·0	16·8	16·4	12·3	13·5	12·8	12·3	12·1	12·3
Karlstad	17·5	18·3	17·7	17·1	16·9	17·0	14·2	12·0	14·0	14·4	12·0	13·7
Örebro	17·7	19·5	18·2	18·0	18·4	18·1	13·6	14·0	13·7	14·1	13·4	13·9
Falun	17·3	.	17·0	16·9	17·0	17·0	18·0	.	15·3	14·8	14·4	14·7
Gävle	18·6	17·7	18·5	18·0	18·2	18·1	16·5	15·4	16·4	15·8	16·6	16·0
Samtliga 14 städer	**17·3**	**18·2**	**17·5**	**16·5**	**17·1**	**16·7**	**12·8**	**11·9**	**12·6**	**11·6**	**11·5**	**11·6**

[1] Den golvyta, som över- resp. underskrides beträffande halva antalet boningsrum resp. kök.

med kokvrå (13·2 kvm). Köken äro minst i tvårumslägenheterna (11·6 kvm), men även köken i ettrumslägenheter äro små (12·6 kvm).

Av tab. 21 framgår vidare, att nettogolvytan per l ä g e n h e t (inräknat ev. tambur, hall, badrum etc., men exkl. garderob, skafferi o. d.) även inom varje enskild lägenhetskategori uppvisar ganska avsevärda variationer. Golvytan för en lägenhet om 1 rum och kök kan sålunda växla mellan 15 och 60 kvm, och det finns lägenheter om 2 rum och kök, som äro mindre än enkelrum o. d. Utgår man från mediantalen, befinnes, att lägenheter om 2 rum och kök (49·7 kvm) äro något mer än halvannan gång större än lägenheter om 1 rum och kök (32·6 kvm). De sistnämnda lägenheterna äro något mindre än bostäder om 2 rum med kokvrå (33·4 kvm). Rum med kokvrå (19·3 kvm) äro däremot icke obetydligt rymligare än andra enkelrum och enkelkök (15·5 kvm).

Rumsdimensionerna i äldre och nyare hus belysas beträffande lägenheter om 1 och 2 rum och kök i tab. 22. Medan det nyss konstaterades, att de nyare smålägenheterna i genomsnitt ha ett större antal rum än de äldre, framträder här, att rumsstorleken inom de skilda kategorierna av smålägenheter snarast tenderar att ökas. Köken äro däremot ofta mindre i nyare lägenheter än i äldre.[1]

[1] Det må erinras om att dessa uppgifter endast avse smålägenheter. Det är sålunda icke uteslutet, att genomsnittliga rumsstorleken kan ha minskats i större lägenheter, och att det är detta förhållande, som åstadkommit uppfattningen om en tendens till allmän minskning av rumsstorleken under senare år. — Vad smålägenheterna beträffar, torde även lägenhetsarealen inom resp. lägenhetskategorier snarast tendera till ökning, ehuru köken ofta bli mindre, bl. a. med hänsyn till att smålägenheter i ökad utsträckning förses med tambur, hall, egen klosett, badrum o. d. (jfr sid. 209 o. f.).

Tab. 23. Golvyta per boningsrum och kök inom olika upplåtelseformer av lägenheter (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Upplåtelseformer	Läg. om 1 rum o. kök			Läg. om 2 rum o. kök		
	antal undersökta läg.	mediangolvyta per boningsrum	mediangolvyta per kök	antal undersökta läg.	mediangolvyta per boningsrum	mediangolvyta per kök
Kommunala lägenheter, »billiga bostäder» i stiftelser m. m.	296	17·5	11·4	114	16·7	10·1
Av arbetsgivare upplåtna lägenheter	754	18·6	14·4	477	17·1	12·0
Bostadskooperativa lägenheter	277	18·9	11·8	270	17·3	9·9
Av ägaren begagnade lägenheter i enskilda en- och tvåfamiljshus	328	17·6	13·7	835	16·3	13·1
Av ägaren begagnade lägenheter i enskilda flerfamiljshus	155	17·7	14·0	384	17·3	13·3
Å fria marknaden utbyrda lägenheter i en- och tvåfamiljshus	468	17·0	12·6	557	16·3	12·7
Å fria marknaden utbyrda lägenheter i flerfamiljshus	4 468	17·3	12·3	2 847	16·8	10·9
Övriga begagnade lägenheter	129	16·9	13·1	103	15·6	12·0
Samtliga lägenheter	**6 875**	**17·5**	**12·6**	**5 587**	**16·7**	**11·6**

Av intresse äro även de i tab. 23 återgivna uppgifterna om golvytan inom olika upplåtelseformer av lägenheter. Det framgår bl. a., att boningsrummen i landsortens bostadsföreningshus äro jämförelsevis stora, men att däremot köken i dessa lägenheter äro relativt små.[1]

6. Bostädernas beskaffenhet och utrustning.

Det har nämnts, att de i bostadsräkningsmaterialet ingående uppgifterna om lägenheternas beskaffenhet i huvudsak endast ge upplysning om lägenheternas »modernitetsgrad», d. v. s. om deras utrustning med olika slag av bekvämligheter och särskilda utrymmen men däremot endast i mindre utsträckning om deras kvalitet. Härtill komma visserligen granskningskommittéernas upplysningar om att vissa lägenheter skulle vara att beteckna såsom »undermåliga», men, såsom inledningsvis framhållits, äro dessa uppgifter skäligen ojämna och osäkra och ha därför i denna sammanställning lämnats å sido,[2] särskilt som man i och med kompletteringsundersökningen erhållit tillgång till ett visserligen mindre omfattande men säkrare material.

I det följande meddelas efter denna källa först vissa uppgifter om förekomsten av olika bristfälligheter, därefter lämnas en beskrivning av bostädernas utrustning o. d., och slutligen göres ett försök att ge en sammanfattande bild av bostädernas kvalitetsförhållanden.

I tab. 24 meddelas vissa uppgifter enligt kompletteringsundersökningen angående grundförhållanden o. d. för sådana smålägenheter, som äro belägna i bottenvåningen, i allt en dryg tredjedel (36·5 %) av samtliga undersökta. Att byggnaden saknade stenfot var tämligen ovanligt (1·6 % av samtliga undersökta lägenheter, inkl. de i övre våningar belägna) utom i Karls-

[1] I samband med redogörelsen för boendeförhållandena komma vissa uppgifter om luftrymden sovrummen att meddelas (sid. 197 o. f.).

[2] Dessa uppgifter äro delvis återgivna i Statens offentliga utredningar 1935: 2, bil. 2, sid. 43 o. f.

Tab. 24. Å nedre botten belägna smålägenheter fördelade efter husgrundens beskaffenhet och golvets läge m. m. (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Å nedre botten belägna småläg.		Därav smålägenheter							I % av samtl. läg. låg följ. antal i bottenvåningen		
			med ventilerad stenfot	med oventilerad stenfot		utan stenfot[1]	med golvet			av hus		och m. golvet under el. högst 30 cm över angr. mark
	antal	i % av samtl. undersökta läg.		med källare	utan källare		mer än 30 cm öv. marken	0—30 cm över marken	under marken	utan stenfot	utan grundventilation[2]	
Uppsala	376	38·4	274	17	73	12	271	81	24	1·2	8·7	10·7
Eskilstuna	548	46·2	463	17	68	—	508	35	5	—	5·7	3·4
Norrköping	507	34·6	435	—	63	9	406	95	6	0·6	4·9	6·9
inre staden	460	33·8	395	—	56	9	371	83	6	0·7	4·8	6·5
ytterområdet	47	43·5	40	—	7	—	35	12	—	—	6·5	11·1
Jönköping	361	37·7	269	25	41	26	295	58	8	2·7	7·0	6·9
Växjö	231	37·6	215	—	13	3	222	5	4	0·5	2·6	1·5
Kalmar	390	44·8	328	19	31	12	253	120	17	1·4	4·9	15·7
Karlskrona	359	39·6	226	5	12	116	234	104	21	12·8	14·1	13·8
Kristianstad	225	33·6	128	20	57	20	169	47	9	3·0	11·5	8·4
Malmö	824	28·4	679	45	77	23	717	104	3	0·8	3·4	3·7
inre staden	514	23·4	471	3	24	16	463	49	2	0·7	1·8	2·3
ytterområdet	310	44·1	208	42	53	7	254	55	1	1·0	8·5	8·0
Borås	420	35·6	335	32	44	9	356	41	23	0·8	4·5	5·4
Karlstad	332	39·3	230	23	73	6	283	43	6	0·7	9·4	5·8
Örebro	458	36·4	429	5	19	5	408	46	4	0·4	1·9	4·0
Falun	175	27·0	71	10	89	5	88	69	18	0·8	14·5	13·4
Gävle	534	42·7	473	40	12	9	25	485	24	0·7	1·7	40·7
inre staden	300	39·1	269	21	7	3	15	271	14	0·4	1·3	37·1
ytterområdet	234	48·4	204	19	5	6	10	214	10	1·3	2·3	46·3
Samtliga 14 städer	**5 740**	**36·5**	**4 555**	**258**	**672**	**255**	**4 285**	**1 333**	**172**	**1·6**	**5·9**	**9·6**

[1] Inräknat lägenheter i bottenvåningen av hus, som delvis sakna stenfot.
[2] Lägenheter i bottenvåningen av hus, som antingen sakna stenfot, eller som ha oventilerad stenfot och sakna annat ventilerat utrymme (källare) under huset. Dessa siffror inbegripa sålunda de i föregående kolumn återgivna.

krona (12·8 %). Sammanräknas emellertid de lägenheter, som antingen saknade stenfot, eller som hade oventilerad sådan (och som icke i gengäld kunde förväntas erhålla tillräcklig grundventilation genom källare), befinnes, att dessa grupper tillsammans utgöra 5·9 % av samtliga undersökta lägenheter och 16·1 % av antalet å nedre botten belägna lägenheter. — Antalet bostäder med golvet helt eller delvis under markens nivå utgjorde blott 1·1 % av samtliga undersökta. Vanligare var, att golvet låg i nivå med eller högst 30 cm över marken (8·5 %). Totalantalet lägenheter, som icke uppfyllde byggnadsstadgans bestämmelser om att golvet skall ligga mer än 30 cm över angränsande mark, uppgick sålunda till 9·6 %.[1] För Gävle noterades i detta fall en anmärkningsvärt hög siffra (40·7 %).

Grundförhållandena äro ofta av stor betydelse i fråga om möjligheterna att

[1] I de fall, då golvets (eller markens) nivå i de olika rummen icke är lika, avse dessa uppgifter den del av lägenheten, där golvet ligger lägst i förhållande till angränsande mark.

Tab. 25. Husbesökarnas omdömen angående uppvärmningssvårighet samt förekomst av fukt och drag i undersökta smålägenheter (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Städer	Småläg. (i %), som ansetts vara				Städer	Småläg. (i %), som ansetts vara			
	svåra att hålla varma	fuktiga	dragiga	därav m. sprickor el. otätheter		svåra att hålla varma	fuktiga	dragiga	därav m. sprickor el. otätheter
Uppsala	24·9	10·3	19·4	12·3	Malmö	21·9	14·2	31·8	27·8
Eskilstuna	17·7	5·6	11·1	5·3	Borås	18·3	2·7	13·8	13·8
Norrköping	25·6	8·6	22·8	22·3	Karlstad	39·5	12·9	28·6	15·9
Jönköping	33·2	5·7	40·4	26·4	Örebro	2·5	1·2	1·5	1·4
Växjö	29·3	4·7	35·0	4·9	Falun	14·4	3·4	9·3	1·1
Kalmar	28·6	16·9	23·9	1·5	Gävle	3·5	0·8	5·9	2·8
Karlskrona	28·3	3·2	37·5	24·6	Samtliga 14 städer	**21·4**	**7·8**	**21·8**	**14·4**
Kristianstad	25·7	10·4	21·6	10·3					

hålla lägenheterna varma och fria från fukt och drag. Beträffande förekomsten av brister i dessa avseenden meddelas vissa uppgifter i tab. 25. Härvid bör emellertid beaktas, att hithörande bristfälligheter kunna förekomma i mycket olika grad, och att det finnes ett betydande antal gränsfall, där det är en ren omdömesfråga, huruvida dylika brister skola anses föreligga. Man måste sålunda räkna med att olika husbesökare kunna ha bedömt förhållandena från olika utgångspunkter, vilket framför allt minskar jämförbarheten mellan olika städer. När sålunda i Karlstad 39·5 %, i Jönköping 33·2 % men i Örebro och Gävle endast 2·5 resp. 3·5 % av smålägenheterna betecknats såsom svåra att hålla varma, är det sålunda ingalunda säkert, att kvalitetsskillnaden i förevarande avseende mellan ifrågavarande städer i verkligheten är så stor, som dessa uppgifter synas ge vid handen.

Av samtliga undersökta lägenheter skulle i genomsnitt drygt $^1/_5$ (21·4 %) vara svåra att hålla varma och ungefär lika många (21·8 %) dragiga; i flertalet av sistnämnda fall (14·4 % av samtliga) ansågo sig husbesökarna kunna konstatera sprickor eller otätheter. Fukt syntes förekomma i betydligt mindre utsträckning (7·8 %). Dessa tre olika slag av bristfälligheter äro ofta kombinerade med varandra. Det har sålunda befunnits, att omkring $^2/_3$ (68·4 %) av de lägenheter, som ansetts dragiga, och ungefär lika många (64·2 %) av dem, som betecknats såsom fuktiga, samtidigt ansetts vara svåra att hålla varma.

I tab. 26 belyses förekomsten av fukt, drag etc. inom vissa specialgrupper av lägenheter. Det visar sig, att lägenheter med otillfredsställande grundförhållanden o. d. i väsentligt högre utsträckning än andra bostäder beröras av här ifrågavarande brister. Även gårdshuslägenheterna äro i relativt hög grad utsatta för desamma. Stenhusen synas i något större utsträckning än trähusen vara behäftade med fukt, men i övrigt framträda inga nämnvärda olikheter mellan dessa olika slag av hus. Anmärkningsvärt är, att frekvensen av hithörande bristfälligheter i stort sett ökas med sjunkande lägenhetsstorlek, samt att även lägenheter i nyare hus stundom beröras av desamma.

Tab. 26. Förekomst av fukt, drag m. m. inom olika grupper av lägenheter (enligt kompletteringsundersökningen 1935).[1]

	Antal undersökta smålägenheter	Därav (i %) läg., som ansetts svåra att hålla varma	fuktiga	dragiga		Antal undersökta smålägenheter	Därav (i %) läg., som ansetts svåra att hålla varma	fuktiga	dragiga
Lägenheter i stenhus.	5 989	20·3	10·9	23·8	1 rum el. 1 kök.....	1 595	27·9	6·4	24·1
» » trähus..	9 577	21·7	5·2	20·2	1 rum med kokvrå...	681	28·0	10·9	29·8
					2 rum med kokvrå...	855	26·9	13·9	34·2
Lägenheter i gårdshus	2 248	36·3	14·7	33·9	1 rum och kök.....	6 875	22·3	7·8	22·7
Lägenheter i bottenvån. av hus utan ventilerad stenfot[2].	1 185	47·5	25·1	45·4	därav i hus tillk. { före 1924.	5 415	25·8	9·3	26·1
					{ 1924—33.	1 460	9·2	2·1	10·2
					2 rum och kök.....	5 587	16·8	7·0	17·2
Lägenheter med golvet mindre än 30 cm. över marken.....	1 505	33·6	18·1	32·6	därav i hus tillk. { före 1924.	4 026	20·9	9·0	21·9
					{ 1924—33.	1 561	6·1	1·9	5·3
					Samtliga småläg.	**15731**	**21·4**	**7·8**	**14·4**

[1] Vissa lokala uppgifter återfinnas i Statens offentl. utredningar 1935: 49, sid. 11 o. f.
[2] Med oventilerad stenfot eller utan stenfot (direkt på marken).

Beträffande förhållandena inom olika upplåtelseformer hänvisas till tab. 27, som utvisar, att de bostadskooperativa lägenheterna uppvisa den minsta och kommunala o. d. lägenheter den största frekvensen av hithörande brister.

I fråga om fuktiga lägenheter efterfrågades vid kompletteringsundersökningen även fuktens orsaker och karaktär. Härvid befanns, att grundfukten utgjorde den vanligaste fuktformen, ty av samtliga 1 224 såsom fuktiga betecknade lägenheter ledo 28·8 % enbart av grundfukt och sammanlagt 44·2 % av grundfukt antingen enbart eller i förening med fukt av annat slag. Därnäst i betydelse kom fukt på grund av tunna ytterväggar

Tab. 27. Förekomsten av fukt, drag m. m. inom olika upplåtelseformer (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Upplåtelseformer	Antal lägenheter om 1 rum och kök	Lägenheter om 1 rum och kök (i %), vilka betecknats såsom svåra att hålla varma	fuktiga	dragiga	Antal lägenheter om 2 rum och kök	Lägenheter om 2 rum och kök (i %), vilka betecknats såsom svåra att hålla varma	fuktiga	dragiga
Kommunala lägenheter, »billiga bostäder» i stiftelser o. d.	296	29·1	15·2	34·1	114	31·6	12·3	26·3
Av arbetsgivare upplåtna lägenheter ..	754	23·5	8·8	21·6	477	23·9	9·9	21·2
Bostadskooperativa lägenheter	277	2·2	0·4	5·1	270	1·9	2·2	2·6
Av ägaren begagn. läg. i ensk. { 1—2-familjshus ...	328	15·5	4·6	11·0	835	6·2	4·7	7·2
{ flerfamiljshus	155	10·3	3·9	12·3	384	5·7	2·6	5·2
Å fria markn. utbyrda läg. i { 1—2-familjshus ...	468	25·5	6·4	22·7	557	14·9	7·4	15·3
{ flerfamiljshus	4 468	23·6	8·1	24·5	2 847	21·5	8·0	22·5
Övriga begagnade lägenheter	129	16·3	6·2	15·5	103	10·7	5·8	10·7
Samtliga lägenheter	**6 875**	**22·3**	**7·8**	**22·7**	**5 587**	**16·8**	**7·0**	**17·2**

Tab. 28. Förekomsten av lägenheter med kallrum samt med låg takhöjd och bristande genomluftbarhet (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Småläg. (i %)			Orter	Småläg. (i %)		
	med kallrum	med takhöjd under 2·1 m.	som ej äro genomluftbara		med kallrum	med takhöjd under 2·1 m.	som ej äro genomluftbara
Uppsala	4·3	5·7	34·6	Malmö	13·3	2·4	26·7
Eskilstuna	0·6	3·3	20·2	inre staden	8·6	1·7	31·4
Norrköping	2·5	9·6	35·0	ytterområdet	28·0	4·6	12·1
inre staden	2·2	8·9	37·3	Borås	3·0	2·7	16·1
ytterområdet	6·5	18·5	5·6	Karlstad	3·4	2·8	22·7
Jönköping	1·8	4·8	24·0	Örebro	1·8	2·6	34·3
Växjö	2·0	8·8	22·3	Falun	3·9	3·2	2·3
Kalmar	4·3	11·0	15·6	Gävle	1·8	2·7	31·5
Karlskrona	6·5	18·1	30·7	inre staden	1·7	2·6	33·8
Kristianstad	13·3	8·4	14·9	ytterområdet	1·9	2·9	28·0
				Samtliga 14 städer	5·2	5·5	26·2

(resp. 22·3 och 39·1 %). Mindre vanliga voro trångboddhetsfukt (2·9 resp. 13·8 %) samt fukt på grund av klädtvätt e. d. inre orsaker (6·8 resp. 10·4 %). Nybyggnadsfukt var synnerligen ovanlig (0·7 %), vilket emellertid sammanhänger med att samtliga undersökta lägenheter tagits i bruk minst halvtannat år före undersökningstillfället.[1]

I tab. 28 meddelas uppgifter om vissa andra anmärkta brister, nämligen det relativa antalet smålägenheter med kallrum (d. v. s. boningsrum utan uppvärmningsanordning) samt antalet lägenheter med låg takhöjd (understigande det i byggnadsstadgan angivna minimimåttet av 2·1 m) ävensom antalet lägenheter, vilka icke voro genomluftbara,[2] enär lägenhetens alla fönster (och andra friskluftsintag) voro belägna på samma vägg i lägenheten.

Den största frekvensen av lägenheter med kallrum uppvisade Malmö och Kristianstad, vilket får ses i samband med det i dessa städer relativt betydande antalet tvårumslägenheter. Karlskrona och Kalmar företedde en anmärkningsvärt stor proportion bostäder med låg takhöjd.

I detta sammanhang kunna även anföras vissa andra från kompletteringsundersökningen hämtade uppgifter, vilka emellertid delvis äro av mera subjektiv karaktär. Enligt husbesökarnas uppfattning skulle 2·9 % (i Kalmar 6·8 %) av de undersökta smålägenheterna utmärkas av dålig dager. Ruttna fönsterbågar skulle förekomma i 1·8 % av bostäderna (i Uppsala 5·6 %), dåliga golv i 4·1 % (i Kalmar 11·5 %), råtthål i 2·7 % (i Växjö 13·5 %), dålig lukt i 3·3 % (i Karlskrona 8·4 %), väggohyra i 15·9 % (i Växjö 29·3 %) samt snusk i 1·9 % (i Karlskrona 7·8 %).

[1] Mera detaljerade uppgifter återfinnas i Statens offentl. utredningar 1935: 49, bil. 1, sid. 15.

[2] Såsom framgår av formuläret och »anvisningar för husbesökare», begärdes dessutom tämligen utförliga upplysningar beträffande ventilationsanordningarnas beskaffenhet. Dessa frågepunkter ha emellertid i flera fall missförståtts av uppgiftslämnarna, och av denna anledning ha ifrågavarande uppgifter ej här redovisats.

I tab. III i tabellbilagan belyses förekomsten, resp. avsaknaden av vissa viktigare bekvämligheter och särskilda utrymmen inom var och en av de av den allmänna bostadsräkningen berörda orterna, och i tab. 29 meddelas motsvarande uppgifter för olika landsdelar och ortsgrupper.[1] I första hand ges sålunda upplysning om frekvensen av sådana lägenheter, som sakna såväl tambur som hall; att hänsyn i detta sammanhang även tagits till förekomsten av hall, motiveras av att detta utrymme kan tjänstgöra som tambur. I genomsnitt för alla bostadsräkningsorter är det $^2/_5$ (39·5 %) av samtliga lägenheter och bortåt hälften (46·8 %) av smålägenheterna, där man direkt från trappuppgången eller förstugan (i enstaka fall — jfr nedan — direkt från gatan) kommer in i något av boningsrummen eller i köket. Såsom man kunnat vänta, ökas frekvensen av dylika bostäder med sjunkande ortsstorlek; för landskommunernas icke-municipala delar noteras sålunda ett så högt relativtal som 61·3 %. Mera anmärkningsvärt är, att förhållandena te sig mindre gynnsamma ju längre norrut man kommer. I norra Sverige synes det sålunda vara ungefär hälften av samtliga lägenheter (i landskommunerna bortåt $^3/_4$), som utmärkas av denna brist mot ungefär en tredjedel i södra Sverige.

Antalet lägenheter, som sakna vatten- och/eller avloppsledning, utgör enligt den allmänna bostadsräkningen $^1/_4$ (25·0 %) av samtliga. För enbart smålägenheter blir siffran något högre eller 28·3 %.[2] Härvid torde emellertid ha medräknats även sådana fall, då avlopp o. d. visserligen icke finnes inom lägenheten men strax utanför densamma. Det högsta talet för felande vatten- och avloppsledning framträder i landskommunernas icke-municipala delar (69·2 % av samtliga lägenheter), och därnäst i ordningen komma förstadsorterna (46·7 %).

Vattenklosett förekom i $^1/_3$ (32·3 %) av samtliga undersökta lägenheter samt i $^1/_4$ (25·4 %) av smålägenheterna. Såsom en jämförelse med kompletteringsundersökningen ådagalagt, torde emellertid härvid i allmänhet ha medräknats de fall, då vattenklosetten var belägen i trappuppgången eller

[1] Dessa uppgifter äro hämtade ur svaren å punkt 6 å lägenhetsblanketten. Denna punkt skulle besvaras genom understrykning av orden tambur, bad- eller duschrum etc. i de fall, då resp. bekvämligheter förefunnos. Denna metod har emellertid den olägenheten, att fel på grund av ofullständigheter vid besvarandet få en bestämd tendens, d. v. s. när frågan om förekomsten av t. ex. centralvärme lämnas obesvarad, kommer detta att vid bearbetningen fattas såsom en uppgift om att denna bekvämlighet saknas. Dessa fel ha emellertid i stor utsträckning observerats vid granskningen och vederbörligen rättats. De kvarstående felen torde i regel vara tämligen betydelselösa att döma av det förhållandet, att det endast är beträffande några få procent av lägenheterna, som inga av de under punkt 6 upptagna bekvämligheterna angivits förekomma, dels av den oftast goda överensstämmelsen med resultaten av kompletteringsundersökningen, vars lägenhetsuppgifter torde få betraktas såsom särskilt tillförlitliga, eftersom de införskaffats genom husbesökare. Såsom förut framgått av tab. 5 (sid. 44), förete den allmänna bostadsräkningens undersökningsresultat i ett par fall rätt märkbara avvikelser gentemot kompletteringsundersökningen, vilket dock sannolikt mera beror på att materialet till den senare undersökningen i dessa fall erhållit en icke fullt representativ sammansättning, än på de här berörda bristerna vid besvarandet av punkt 6.

[2] Härvidlag synes framträda en viss bristande överensstämmelse gentemot kompletteringsundersökningens resultat (jfr föregående tab. 5, sid. 44). Enligt denna skulle nämligen 16·7 % av smålägenheterna inom de av undersökningen berörda 14 städerna sakna avloppsledning inom lägenheten, medan antalet smålägenheter (i städer, köpingar och municipalsamhällen), som uppgivits sakna vatten- och/eller avloppsledning, enligt den allmänna bostadsräkningen utgjorde 23·2 %. Om man även i sistnämnda fall endast räknar med de i kompletteringsundersökningen ingående städerna samt företar en »vägning» efter det av kompletteringsundersökningen berörda bostadsbeståndets fördelning på olika orter, erhålles emellertid siffran 19·1 %.

Tab. 29. Förekomsten av lägenheter, som sakna tambur och hall, vatten- och avloppsledning, samt förefintligheten av lägenheter med centralvärme, bad- eller duschrum samt vattenklosett inom olika ortsgrupper och landsdelar (enligt den allmänna bostadsräkningen).

Orter	Antal bostadslägenheter	Därav (i %)					Antal småläg. om högst 2 rum och kök	Därav (i %)				
		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten o./el. avloppsledn.	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten o./el. avloppsledn.	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett
Göteborg	70 504	24·0	9·0	35·5	21·5	47·8	56 986	28·6	10·3	30·4	11·7	40·3
Malmö	38 356	20·4	11·7	35·2	24·7	40·4	29 448	24·7	12·0	33·7	16·7	32·8
Förstadsorter	**59 498**	**39·9**	**46·7**	**28·1**	**10·4**	**19·8**	**46 001**	**47·5**	**51·7**	**20·7**	**4·7**	**16·0**
till Stockholm	28 023	22·2	36·1	40·6	18·0	34·7	19 896	28·4	39·6	31·8	9·5	31·2
» Göteborg	7 736	45·2	31·6	28·7	6·0	9·1	6 018	52·1	34·2	21·0	1·8	6·3
» Malmö	3 106	34·5	45·8	13·7	2·4	1·7	2 303	40·9	51·4	7·5	0·3	0·4
» Övriga städer	20 633	62·9	66·9	13·0	3·0	6·4	17 784	68·3	71·1	9·8	0·8	4·2
Övriga städer, köp. o. municipalsamh. med												
a) 10 000—100 000 inv.	**227 544**	**41·0**	**18·6**	**28·0**	**12·6**	**35·9**	**177 159**	**49·1**	**21·9**	**21·7**	**5·1**	**27·9**
Östra Sverige	63 690	41·0	17·7	24·4	12·8	34·2	52 625	48·0	20·3	19·2	6·1	27·2
Småland o. öarna	20 497	41·4	19·3	19·7	11·1	32·4	15 300	50·3	23·1	13·6	3·8	24·6
Södra Sverige	48 245	32·9	12·4	31·5	14·8	37·9	34 100	41·3	14·9	25·2	6·6	29·5
Västra Sverige	51 782	38·4	18·8	32·5	13·5	36·6	40 086	45·7	21·9	25·6	5·5	28·4
Norra Sverige	43 330	53·0	26·3	27·8	9·6	36·9	35 048	62·0	30·6	21·2	2·5	28·1
b) 5 000—10 000 inv.	**58 741**	**45·8**	**23·0**	**22·8**	**8·7**	**28·9**	**43 498**	**55·6**	**28·0**	**16·1**	**2·3**	**20·4**
Östra Sverige	10 934	53·1	31·1	15·3	6·7	26·6	8 777	61·7	36·1	10·8	1·7	19·1
Småland o. öarna	11 519	42·9	16·7	17·2	10·4	22·2	8 284	52·2	20·3	10·9	3·2	14·5
Södra Sverige	5 593	38·8	25·4	17·7	7·4	21·6	3 703	49·5	32·8	10·5	1·8	11·1
Västra Sverige	21 467	45·2	21·7	26·5	8·3	29·5	15 642	55·1	26·4	19·2	2·0	20·7
Norra Sverige	9 228	46·6	22·9	33·0	10·6	43·1	7 092	56·5	27·7	25·0	2·7	32·9
c) under 5 000 inv.	**48 082**	**48·5**	**41·2**	**19·8**	**7·5**	**19·8**	**34 035**	**58·7**	**46·4**	**13·6**	**1·9**	**13·7**
Östra Sverige	10 688	47·8	34·6	16·4	6·4	19·8	8 308	57·0	39·7	11·9	1·8	13·4
Småland o. öarna	8 552	46·7	46·8	14·1	8·1	18·6	5 490	56·0	55·4	8·7	2·3	12·4
Södra Sverige	5 749	28·4	51·8	19·1	6·7	12·1	3 374	39·7	59·2	10·2	1·3	7·4
Västra Sverige	14 122	54·9	43·6	22·1	7·6	15·8	9 914	64·8	48·7	14·7	1·7	8·9
Norra Sverige	8 971	53·7	33·4	25·7	8·8	32·2	6 949	63·2	37·6	19·7	2·5	25·2
Landskommuner[1]	**26 185**	**61·3**	**69·2**	**15·7**	**3·2**	**6·5**	**22 268**	**66·6**	**71·8**	**12·4**	**1·1**	**4·6**
Östra Sverige	2 317	50·3	74·7	9·8	2·2	4·4	2 015	55·3	79·3	7·5	0·6	2·9
Småland o. öarna	1 982	39·6	73·2	16·0	4·9	4·2	1 410	47·2	76·6	12·1	1·1	1·6
Södra Sverige	1 796	37·9	89·5	7·0	2·7	2·2	1 305	41·1	95·9	2·8	0·1	0·5
Västra Sverige	4 453	47·1	58·9	29·4	6·5	11·6	3 653	52·3	61·5	24·4	3·9	9·2
Norra Sverige	15 637	72·5	68·4	13·7	2·2	6·1	13 885	76·4	70·7	10·9	0·5	4·3
Samtliga orter	**528 910**	**39·4**	**25·0**	**27·6**	**13·1**	**32·3**	**409 395**	**46·8**	**28·3**	**21·9**	**6·0**	**25·4**

[1] Exkl. municipalsamhällen.

Tab. 30. Förekomsten (i %) av vatten- och avloppsledning samt av bad-, dusch- och tvagningsrum (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Smålägenheter, där avloppsledning				Smålägenheter, där vattenledning			Smålägenheter			
	finnes inom lägenheten	därav utan vattenlås	finnes utom lägenheten	helt saknas	finnes inom lägenheten	finnes utom lägenheten	helt saknas	med[1] badrum	med[1] duschrum	med[1] tvagn.-rum	utan någotdera
Uppsala	79·3	0·1	19·9	0·8	79·3	19·9	0·8	11·6	1·4	7·2	79·8
Eskilstuna	85·6	0·2	5·1	9·3	83·2	5·9	10·9	9·5	0·5	0·3	89·7
Norrköping	72·8	0·2	20·8	6·4	71·0	21·1	7·9	1·1	0·5	3·7	94·7
inre staden	76·1	0·2	21·2	2·7	75·1	21·6	3·3	1·2	0·5	4·0	94·3
ytteromr.	31·5	—	15·7	52·8	20·4	13·9	65·7	—	—	—	100·0
Jönköping	86·0	1·5	11·7	2·3	85·4	11·3	3·3	2·7	0·5	0·1	96·7
Växjö	75·4	1·5	22·8	1·8	74·6	23·3	2·1	2·0	0·6	3·7	93·7
Kalmar	84·1	0·8	12·1	3·8	83·9	12·2	3·9	9·8	1·1	0·1	89·0
Karlskrona	77·2	3·2	6·3	16·5	74·3	6·0	19·7	0·7	—	0·7	98·6
Kristianstad	79·8	4·6	19·3	0·9	79·1	16·4	4·5	3·9	—	0·1	96·0
Malmö	96·2	16·6	3·1	0·7	92·9	5·6	1·5	4·1	8·0	7·1	80·8
inre staden	96·9	17·1	2·9	0·2	96·4	3·5	0·1	3·9	10·6	8·5	77·0
ytteromr.	94·0	14·9	3·9	2·1	82·1	12·1	5·8	4·8	—	2·7	92·5
Borås	84·9	2·9	9·4	5·7	82·2	9·7	8·1	5·5	2·9	0·9	90·7
Karlstad	79·5	1·5	3·6	16·9	78·5	9·6	11·9	5·6	0·6	1·3	92·5
Örebro	85·8	0·1	11·3	2·9	85·6	12·1	2·3	9·3	1·0	20·5	69·2
Falun	74·1	0·5	15·0	10·9	73·5	12·8	13·7	1·7	0·9	—	97·4
Gävle	77·8	0·1	10·1	12·1	77·2	12·0	10·8	1·4	0·7	0·1	97·8
inre staden	91·1	—	8·5	0·4	91·4	8·5	0·1	2·3	1·2	0·1	96·4
ytteromr.	56·5	0·2	12·8	30·7	54·7	17·6	27·7	—	—	—	100·0
Samtl. 14 städer	83·3	4·0	10·8	5·9	81·7	11·7	6·6	4·9	2·2	4·1	88·8

[1] De enstaka lägenheter, som ha såväl badrum som tvagningsrum, ha endast redovisats under rubriken »lägenheter med badrum».

annorstädes utanför själva lägenheten och eventuellt även varit gemensam för flera lägenheter.

Lägenheter med centraluppvärmning utgjorde i genomsnitt 27·6 % av samtliga. Ungefär hälften så ofta förekomma bad- eller duschrum (13·1 %); för enbart smålägenheter blevo motsvarande tal resp. 21·9 och 6·0 %. Det förtjänar nämnas, att bad- och duschrum övervägande finnas i sådana lägenheter, som ha centralvärme, ty av en särskild sammanställning i den representativa bostadsräkningen framgår, att det endast är 1·3 % av samtliga lägenheter, som hade bad- eller duschrum men saknade centraluppvärmning.

De anförda uppgifterna behöva emellertid kompletteras med vissa specifikationer, vilka erhållits genom kompletteringsundersökningen. Av tab. 30 framgår bl. a., att det endast skulle vara c:a 6 % av lägenheterna, som helt saknade vatten och avlopp, medan i 11 % av fallen sådan anordning skulle finnas utanför lägenheterna (jfr ovan). Vidare framgår, att badrum i smålägenheter voro ungefär dubbelt så vanliga som duschrum, samt att ungefär 4 % av de

Tab. 31. De undersökta smålägenheternas avträdesförhållanden (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Procentuell fördelning.

Orter	Smålägenheter med vattenklosett [1]	Smålägenheter med torrklosett [1]	Smålägenheter med klosett inom lägenheten	Smålägenheter med klosett utom lägenheten[1] men inom huset	Smålägenheter med klosett utom lägenheten[1] utom huset	Smålägenheter med egen klosett	Smålägenheter med klosett gemensam för...familjer 2	3	4	5	6	7 eller flera
Uppsala	27·1	72·9	33·9	14·7	51·4	44·8	29·1	14·1	6·2	3·9	0·4	1·5
Eskilstuna	13·3	86·7	21·2	10·0	68·8	32·1	40·8	18·0	6·8	0·8	0·1	1·4
Norrköping	35·2	64·8	17·2	18·9	63·9	23·2	19·6	22·2	20·8	6·5	6·3	1·4
inre staden	37·8	62·2	18·5	20·3	61·2	22·6	17·7	22·4	22·0	7·0	6·8	1·5
ytteromr.	1·9	98·1	0·9	0·9	98·2	30·6	44·4	19·4	5·6	—	—	—
Jönköping	11·5	88·5	9·3	16·8	73·9	20·8	30·8	19·5	13·2	9·8	4·9	1·0
Växjö	8·0	92·0	10·9	7·8	81·3	29·1	47·0	16·6	7·1	0·2	—	—
Kalmar	44·5	55·5	27·0	20·4	52·6	38·0	32·4	13·3	9·8	4·7	1·2	0·6
Karlskrona	2·5	97·5	5·4	7·1	87·5	12·3	59·5	23·8	4·4	—	—	—
Kristianstad	26·0	74·0	19·0	22·2	58·8	26·6	26·6	16·5	15·7	6·4	2·2	6·0
Malmö	39·6	60·4	27·1	19·5	53·4	32·2	43·8	16·7	5·7	1·3	0·3	—
inre staden	40·9	59·1	32·0	16·0	52·0	34·1	39·7	17·7	6·3	1·8	0·4	—
ytteromr.	35·6	64·4	11·8	30·4	57·8	25·9	56·9	13·4	3·8	—	—	—
Borås	39·6	60·4	10·2	39·8	50·0	16·9	45·4	21·5	11·5	2·8	1·8	0·1
Karlstad	28·8	71·2	21·8	12·7	65·5	49·5	32·8	7·3	9·2	0·4	0·8	—
Örebro	43·2	56·8	44·7	3·7	51·6	58·3	30·9	8·3	2·4	—	—	0·1
Falun	24·7	75·3	23·1	5·9	71·0	66·5	22·2	8·2	2·0	1·1	—	—
Gävle	25·1	74·9	16·6	14·9	68·5	42·4	39·4	9·9	4·1	2·9	0·5	0·8
inre staden	38·1	61·9	25·7	21·0	53·3	48·8	39·5	5·6	3·1	1·7	—	1·3
ytteromr.	4·6	95·4	2·3	5·2	92·5	32·5	39·1	16·8	5·6	4·8	1·2	—
Samtl. 14 städer	**29·0**	**71·0**	**21·7**	**16·2**	**62·1**	**34·4**	**36·5**	**15·8**	**8·4**	**2·8**	**1·3**	**0·8**

[1] Egen eller gemensam för flera lägenheter.

smålägenheter, som icke hade bad- eller duschrum, i stället voro försedda med enklare tvagningsrum.[1]

Av särskilt intresse är den specifikation av avträdesförhållandena, som lämnas i tab. 31. Det framgår härav, att föga över $^1/_5$ (21·7 %) av de undersökta smålägenheterna voro försedda med klosett inom lägenheten. Ännu allvarligare är emellertid, att det i de återstående fallen var relativt sällsynt, att vederbörande familjer förfogade över egna avträden. Endast något över $^1/_3$ (34·4 %) av samtliga undersökta familjer hade nämligen sådana, medan återstående $^2/_3$ fingo dela avträden (jfr diagr. A). I Kristianstad voro avträdena i 6 % av fallen gemensamma för 7 eller flera familjer.

Av tab. 32 framgår, att såväl skafferi som matskåp saknades i 7·1 % av de av kompletteringsundersökningen berörda smålägenheterna, samt att 43·2 % voro utrustade med skafferi eller matskåp, vilka voro utan friskluftsventil. Det var sålunda blott hälften av de undersökta lägenhe-

[1] Kompletteringsundersökningen utvisar också, att 1·9 % av de undersökta smålägenheterna på en gång saknat tambur, hall, förstuga och vindfång, vilket torde betyda, att man direkt från gatan eller trappuppgången stiger in i boningsrummen eller i köket. För Växjö uppgick jämförelsetalet till 8·8 %, för Kristianstad till 6·7 % och för Falun till 4·5 %. Närmare uppgifter meddelas i Statens offentliga utredningar, 1935: 49, bil. 1, sid. 20.

Diagr. A. Förekomsten av för flera lägenheter gemensamma avträden.

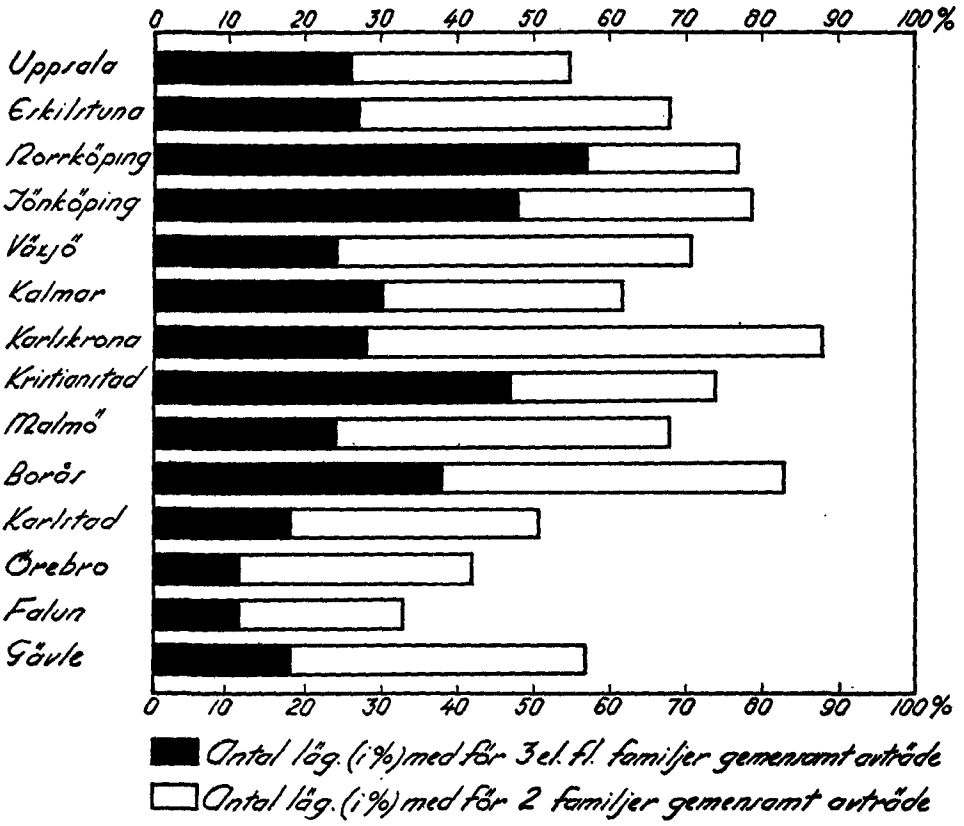

Tab. 32. Förekomsten av lägenheter, som sakna garderob och skafferi (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Smålägenheter (i %)			Orter	Smålägenheter (i %)		
	utan garderob	utan vare sig skafferi eller matskåp	utan friskluftsventil i skafferi eller matskåp		utan garderob	utan vare sig skafferi eller matskåp	utan friskluftsventil i skafferi eller matskåp
Uppsala	8·5	18·3	45·7	Malmö	5·5	3·8	37·1
Eskilstuna	22·3	7·7	51·0	inre staden	5·5	3·8	36·2
Norrköping	13·9	4·2	50·4	ytterområdet	5·5	3·7	39·8
inre staden	13·1	4·3	50·8	Borås	12·5	7·8	44·7
ytterområdet	24·1	2·8	46·3	Karlstad	8·5	6·7	39·8
Jönköping	5·0	7·2	29·1	Örebro	6·8	4·5	25·9
Växjö	4·2	9·8	44·7	Falun	7·6	7·9	55·6
Kalmar	5·1	6·4	48·2	Gävle	1·7	2·9	47·1
Karlskrona	5·3	7·2	66·8	inre staden	1·4	2·9	46·2
Kristianstad	10·9	21·0	32·2	ytterområdet	2·1	2·9	48·7
				Samtliga 14 städer	8·4	7·1	43·2

Tab. 33. Förekomsten av vissa bekvämligheter och särskilda utrymmen inom

	Ortsgrupper och landsdelar	Antal bostadsläg. bestående av					Proc. antal läg., som sakna såväl tambur som hall					Proc. antal vatten och/ led-	
		1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	2 rum med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå
1	Göteborg	4 349	1 462	731	34 314	15 578	70·2	38·8	18·5	30·2	12·3	40·5	16·1
2	Malmö	1 103	2 156	1 574	12 836	11 346	83·0	44·3	43·5	22·4	14·8	57·1	15·0
3	Förstadsorter	**4 379**	**1 600**	**1 123**	**21 232**	**16 911**	**86·7**	**44·2**	**36·2**	**55·0**	**29·5**	**74·4**	**51·2**
4	till Stockholm	1 152	1 120	616	9 190	7 415	81·8	31·4	18·0	31·8	16·3	58·0	44·8
5	» Göteborg	550	148	110	2 564	2 576	81·3	69·6	53·6	63·4	33·6	37·1	46·6
6	» Malmö	74	106	135	708	1 220	67·6	77·4	51·9	49·3	30·7	87·8	75·5
7	» övriga städer	2 603	226	262	8 770	5 700	90·6	75·2	63·7	77·4	44·5	89·1	75·7
	Övriga städer, köp. o. municipalsamh. med												
8	a) 10 000—100 000 inv.	**22 340**	**6 485**	**7 165**	**75 902**	**60 853**	**78·4**	**54·5**	**44·5**	**58·4**	**27·2**	**46·1**	**20·4**
9	Östra Sverige	8 243	1 481	1 022	26 848	14 252	76·0	49·5	21·9	54·8	21·1	42·5	18·4
10	Småland o. öarna	1 195	550	811	5 908	6 345	84·9	65·8	60·8	60·3	31·4	52·6	36·2
11	Södra Sverige	2 491	2 347	3 636	8 445	15 635	77·8	54·8	53·2	43·8	28·8	54·5	17·8
12	Västra Sverige	4 010	1 526	1 084	17 705	14 898	75·7	53·7	39·0	55·7	25·3	41·4	20·7
13	Norra Sverige	6 401	581	612	16 996	9 723	82·1	57·1	18·5	73·4	33·6	49·1	20·5
14	b) 5 000—10 000 inv.	**4 322**	**1 049**	**1 223**	**17 472**	**18 367**	**83·9**	**72·9**	**58·1**	**67·9**	**36·0**	**55·1**	**36·5**
15	Östra Sverige	995	153	142	4 180	3 172	86·4	81·0	54·2	73·0	39·0	59·2	54·2
16	Småland o. öarna	586	227	293	2 821	4 102	84·1	84·6	71·7	66·2	34·3	51·4	39·6
17	Södra Sverige	241	153	357	707	1 983	80·9	64·7	57·1	58·7	38·5	73·0	33·3
18	Västra Sverige	1 354	426	361	6 474	6 753	86·6	70·4	54·0	67·2	36·1	54·1	32·4
19	Norra Sverige	1 146	90	70	3 290	2 357	79·1	55·6	34·3	66·6	32·7	50·7	23·3
20	c) under 5 000 inv.	**3 793**	**680**	**928**	**12 869**	**14 740**	**84·4**	**70·3**	**53·1**	**69·9**	**42·3**	**66·9**	**59·3**
21	Östra Sverige	1 113	164	120	3 912	2 826	85·7	62·8	41·7	63·5	37·5	70·4	39·0
22	Småland o. öarna	316	143	252	1 478	3 140	83·2	75·5	73·0	66·0	45·7	78·5	73·4
23	Södra Sverige	299	113	247	509	1 968	74·6	65·5	42·1	50·1	29·8	87·6	76·1
24	Västra Sverige	974	187	211	3 937	4 330	88·1	77·5	55·9	75·8	49·1	69·0	64·7
25	Norra Sverige	1 091	73	98	3 033	2 476	82·7	65·8	37·7	75·5	41·4	52·5	37·0
26	Landskommuner[1]	**2 929**	**195**	**222**	**11 436**	**7 134**	**85·7**	**76·4**	**48·2**	**73·0**	**49·5**	**81·9**	**83·6**
27	Östra Sverige	305	37	15	1 039	586	83·0	73·0	.	57·6	36·7	92·5	62·2
28	Småland o. öarna	136	18	48	429	720	79·4	.	37·5	57·8	36·8	84·6	.
29	Södra Sverige	76	36	86	311	713	67·1	75·0	45·3	41·5	35·1	96·1	100·0
30	Västra Sverige	335	31	29	1 779	1 438	60·9	58·1	55·2	61·3	39·6	61·8	74·2
31	Norra Sverige	2 077	73	44	7 878	3 677	91·2	93·2	70·5	79·7	60·7	82·9	90·4
32	Samtliga orter	**43 215**	**13 627**	**12 966**	**186 061**	**144 929**	**80·1**	**52·5**	**44·5**	**52·9**	**28·6**	**53·8**	**26·8**

[1] Exkl. municipalsamhällen.

vissa typer av smålägenheter (enligt den allmänna bostadsräkningen).

läg., som sakna el. avloppsning			Proc. antal läg. med vattenklosett					Proc. antal läg. med bad- el. duschrum					Proc. antal läg. med centralvärme					
2 rum med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	2 rum med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	2 rum med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	2 rum med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	
9·8	7·7	6·3	20·6	53·6	70·0	35·0	54·7	1·9	17·4	42·4	6·5	23·6	24·8	59·2	69·8	25·6	37·3	1
13·8	7·8	11·1	23·2	29·3	32·6	28·4	39·6	6·6	18·1	21·5	13·0	21·3	59·9	34·2	33·2	42·4	21·1	2
53·9	**54·3**	**42·2**	**5·8**	**25·2**	**18·2**	**15·8**	**17·7**	**0·3**	**8·1**	**8·4**	**4·0**	**5·9**	**8·5**	**29·1**	**25·8**	**17·3**	**26·3**	3
48·7	38·9	35·9	16·2	34·3	28·9	32·4	32·0	0·7	11·5	14·4	8·8	10·7	20·1	37·1	37·7	29·3	34·6	4
49·1	34·6	31·6	2·0	8·1	4·5	6·6	6·9	0·2	—	1·8	0·6	3·4	9·1	18·2	20·0	15·8	28·6	5
65·9	52·1	44·7	—	—	—	0·3	0·6	—	—	—	0·4	0·2	4·1	2·8	4·4	5·8	9·0	6
61·8	76·4	54·8	2·2	3·1	8·0	2·5	7·6	0·2	—	1·1	0·2	2·1	3·3	8·8	11·5	6·1	18·2	7
16·1	**21·7**	**13·9**	**15·4**	**37·1**	**32·4**	**21·5**	**38·2**	**1·0**	**7·2**	**11·5**	**2·1**	**9·1**	**15·8**	**37·9**	**28·9**	**14·7**	**29·0**	8
9·5	18·0	12·8	13·9	39·2	56·8	21·8	40·5	0·7	10·2	26·4	2·8	13·0	8·8	41·2	55·8	13·4	29·6	9
28·4	22·9	15·2	12·2	36·0	20·8	17·3	33·2	0·6	5·6	2·7	1·1	6·7	8·7	25·6	12·3	8·8	17·5	10
15·7	11·1	9·0	17·7	32·5	17·3	28·9	34·9	2·4	8·9	7·6	3·6	8·4	29·5	32·5	16·9	22·6	26·8	11
18·5	23·1	15·2	19·7	39·2	44·6	20·4	37·3	1·7	3·7	17·4	1·9	9·7	26·7	45·2	43·5	15·6	32·8	12
8·5	31·0	20·3	14·5	45·6	74·7	20·2	44·7	0·6	3·3	10·6	0·8	5·3	14·0	43·5	51·0	13·8	33·0	13
30·9	**29·2**	**19·1**	**13·1**	**18·1**	**21·0**	**14·9**	**26·9**	**1·1**	**2·6**	**4·6**	**0·6**	**3·6**	**16·2**	**21·4**	**20·2**	**9·8**	**20·8**	14
40·1	38·7	24·4	8·8	13·7	24·6	13·2	29·4	0·2	1·3	2·8	0·4	3·4	12·2	9·8	12·7	6·5	14·9	15
37·2	18·9	13·1	9·4	11·0	14·0	11·2	17·3	1·4	6·6	2·7	1·0	4·4	13·6	11·0	9·6	5·8	13·3	16
27·4	40·2	25·5	9·5	9·2	7·6	9·2	12·6	2·1	1·3	1·7	0·7	2·0	12·4	19·0	8·7	7·9	10·8	17
29·1	27·7	18·7	14·2	21·1	30·7	14·1	27·2	1·3	1·6	7·2	0·5	3·2	15·7	29·3	34·9	10·9	25·7	18
12·9	26·9	17·7	18·2	44·4	61·4	23·1	51·3	1·4	1·1	17·1	0·9	5·3	22·3	33·3	62·9	15·7	36·2	19
53·7	**46·9**	**39·2**	**11·3**	**11·9**	**12·2**	**9·9**	**17·4**	**0·7**	**2·1**	**2·6**	**0·6**	**3·1**	**15·8**	**11·6**	**12·4**	**8·5**	**16·8**	20
31·7	39·0	29·6	7·7	15·2	24·2	7·5	22·2	0·4	4·3	3·3	0·5	3·4	13·7	14·0	18·3	6·7	16·5	21
68·6	62·5	47·6	14·6	7·7	3·6	8·5	14·8	2·8	—	0·4	0·6	3·2	21·2	7·7	2·8	3·9	9·9	22
67·6	58·0	51·9	5·0	5·3	2·8	7·5	8·4	—	1·8	0·8	0·6	1·5	10·7	8·0	4·9	8·6	11·0	23
51·2	52·1	40·0	5·0	6·4	10·9	5·8	12·0	0·5	0·5	1·9	0·4	2·7	14·4	9·6	14·2	8·7	19·6	24
12·2	40·8	28·1	21·3	37·0	45·9	19·5	31·5	0·8	5·5	13·3	0·9	4·6	19·1	24·7	44·9	12·7	25·8	25
79·7	**72·9**	**65·2**	**4·8**	**2·6**	**3·6**	**2·5**	**7·7**	**1·9**	**0·5**	**1·4**	**0·2**	**1·9**	**8·8**	**10·3**	**14·9**	**7·7**	**20·8**	26
.	80·9	72·0	1·6	5·4	—	1·9	4·4	—	—	—	0·1	1·5	9·5	10·8	.	4·4	10·2	27
83·3	80·4	72·5	3·7	—	2·1	0·7	1·4	—	—	2·1	0·5	1·4	18·4	.	6·2	5·6	14·3	28
97·7	97·4	95·0	1·3	—	—	0·3	0·6	—	—	—	—	0·1	11·8	2·8	—	0·6	2·5	29
55·2	68·6	53·2	17·0	3·2	6·9	4·7	12·5	14·6	3·2	—	1·0	4·5	26·9	29·0	44·8	16·0	32·8	30
72·7	71·5	61·6	3·5	2·7	11·4	2·3	8·9	0·3	—	4·5	0·1	1·5	5·1	5·5	34·1	6·7	22·5	31
23·9	**27·5**	**21·9**	**13·9**	**33·0**	**30·3**	**21·2**	**32·6**	**1·2**	**9·4**	**12·7**	**3·5**	**9·6**	**16·7**	**35·6**	**29·2**	**17·6**	**26·7**	32

Tab. 34. Vissa brister i fråga om bekvämlighetsutrustningen inom olika lägenhetskategorier (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Bostadslägenheter utan *egen klosett* (%) bland sådana bestående av				Bostadslägenheter utan *garderob* (%) bland sådana bestående av				Bostadslägenheter utan vare sig *skafferi* eller matskåp (%) bland sådana bestående av			
	1 rum eller 1 kök	1—2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	1 rum eller 1 kök	1—2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	1 rum eller 1 kök	1—2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök
Uppsala	90·4	39·7	64·7	32·0	21·2	4·8	9·5	2·3	67·3	22·2	9·2	2·5
Eskilstuna	94·3	50·0	72·5	45·0	46·2	35·7	22·0	9·4	24·1	14·3	5·3	2·0
Norrköping	98·7	50·6	82·1	50·2	28·7	23·5	10·1	6·0	12·3	8·6	1·2	0·7
Jönköping	96·6	.	85·7	64·1	15·7	.	3·8	3·6	50·6	.	2·2	0·6
Växjö	91·4	82·9	82·4	60·0	17·2	12·2	4·4	0·9	65·5	9·8	4·4	0·6
Kalmar	96·0	78·9	64·0	51·3	36·0	7·7	5·8	2·0	84·0	6·7	6·4	1·7
Karlskrona	97·3	90·4	83·9	86·3	12·2	6·1	3·1	4·3	54·1	3·8	3·1	0·5
Kristianstad	95·5	86·6	71·7	61·3	22·7	12·4	12·3	5·3	86·4	34·3	9·4	4·3
Malmö	91·0	78·7	71·1	58·3	26·9	12·6	5·0	1·9	71·8	8·0	0·5	0·7
Borås	98·2	80·6	90·0	73·3	19·3	14·0	16·0	6·9	46·8	16·1	2·2	0·6
Karlstad	77·1	21·2	56·3	35·8	24·4	—	8·2	3·2	31·3	18·2	1·9	0·6
Örebro	77·4	29·0	50·9	18·8	21·7	4·8	6·9	2·7	27·8	6·5	2·0	0·7
Falun	70·6	.	35·2	22·3	20·6	.	6·9	5·0	33·8	.	4·1	2·9
Gävle	92·1	.	58·4	32·4	7·4	.	0·7	—	16·3	.	0·1	—
Samtliga 14 städer	**91·2**	**74·7**	**69·2**	**51·7**	**23·3**	**10·8**	8·3	**3·5**	**37·4**	**12·2**	**2·6**	**1·2**

terna, som voro utrustade med ventilerade skafferier e. d. — Antalet smålägenheter utan garderob utgjorde 8·4 %. Till komplettering av tabellens uppgifter kan vidare anföras, att 55·8 % av de undersökta smålägenheterna hade en, 28·6 % två och 7·2 % tre eller flera garderober. I fråga om 20·7 % av smålägenheterna saknades matkällare (matbod), för 21·7 % vindskontor samt för 22·0 % resp. 10·8 % tillgång till torkvind resp. tvättstuga.

Av det föregående har framgått, att smålägenheter i relativt mindre grad äro utrustade med olika bekvämligheter, än vad fallet är med större lägenheter. Med hänsyn härtill är den specialredovisning för olika storlekstyper av smålägenheter, som på grundval av den allmänna bostadsräkningen lämnats i tab. 33, av visst intresse. Härav framgår tydligt, att mindre smålägenheter äro avsevärt enklare inredda än större sådana; lägenheter om 1—2 rum med kokvrå äro dock av bättre standard än sådana om 1 rum och kök. I de uppgifter angående förefintligheten av egen klosett, skafferi och garderob, som på grundval av kompletteringsundersökningen sammanställts i tab. 34, uppvisa »kokvrålägenheterna» återigen mindre förmånliga siffror än lägenheter om 1 rum och kök. Det bör särskilt observeras, att skafferi resp. matskåp på de flesta håll endast undantagsvis saknades i lägenheter om 1—2 rum och kök.

I tab. 35 redovisas utrustningen med vissa bekvämligheter i äldre och i nyare hus. Den nedre avdelningen av denna sammanställning utvisar bl. a., att något över hälften av de med centralvärme (52·4 %) samt med bad- eller duschrum (54·7 %) utrustade lägenheterna voro belägna i hus, som tillkommit

Tab. 35. Förekomsten av vissa bekvämligheter i äldre och nyare hus (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

	Bostadslägenheter bestående av										Samtliga lägenheter
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	2 rum med kok-vrå	övriga dubb-letter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök	
Antal lägenheter i hus tillkomna före 1924	6 756	1 788	1 480	2 785	26 587	20 170	8 583	3 675	2 026	2 446	**76 296**
därav (i %)											
utan vare sig tambur el. hall	80·1	65·8	51·1	60·4	60·9	34·8	23·0	13·2	6·8	3·3	**45·8**
utan vatten och/el. avloppsledn.	47·7	25·1	22·1	33·4	19·7	16·7	13·2	9·2	5·7	2·8	**19·9**
med centralvärme	8·8	18·7	17·4	18·0	6·5	13·3	23·2	42·2	53·1	71·3	**16·4**
med bad- el. duschrum	0·4	2·6	5·6	4·4	0·5	2·6	10·0	31·3	51·4	74·8	**7·6**
Antal lägenheter i hus tillkomna 1924—1933	904	831	493	464	6 882	7 275	2 681	1 251	562	472	**21 815**
därav (i %)											
utan vare sig tambur el. hall	64·5	21·7	11·6	30·6	19·4	9·9	7·0	4·6	3·4	3·0	**15·1**
utan vatten och/el. avloppsledn.	39·9	10·2	6·9	23·7	16·3	13·4	8·8	6·8	3·2	1·3	**13·9**
med centralvärme	37·4	80·0	68·8	57·8	57·2	59·1	71·1	83·3	90·2	92·8	**63·0**
med bad- el. duschrum	5·5	24·1	35·5	23·7	18·9	28·3	49·9	70·8	84·0	92·4	**32·2**
Samtliga lägenheter	**7 660**	**2 619**	**1 973**	**3 249**	**33 469**	**27 445**	**11 264**	**4 926**	**2 588**	**2 918**	**98 111**
därav (i %)											
utan vare sig tambur el. hall	**78·3**	**51·8**	**41·2**	**56·2**	**52·3**	**28·2**	**19·2**	**11·0**	**6·1**	**3·3**	**38·9**
utan vatten och/el. avloppsledn.	**46·8**	**20·4**	**18·3**	**32·0**	**19·0**	**15·8**	**12·2**	**8·6**	**5·1**	**2·6**	**18·6**
med centralvärme	**12·2**	**38·2**	**30·3**	**23·6**	**17·0**	**25·5**	**34·6**	**52·6**	**61·2**	**74·8**	**26·7**
med bad- el. duschrum	**1·0**	**9·4**	**13·1**	**7·1**	**4·3**	**9·4**	**19·5**	**41·4**	**58·5**	**77·7**	**13·1**
Antal lägenheter utan vare sig tambur el. hall	5 996	1 357	813	1 825	17 518	7 741	2 161	543	157	95	**38 206**
därav (i %) i { före 1924	90·3	86·7	93·0	92·2	92·4	90·7	91·3	89·3	87·9	85·3	**91·4**
hus tillkomna { 1924—1933	9·7	13·3	7·0	7·8	7·6	9·3	8·7	10·7	12·1	14·7	**8·6**
Antal lägenheter utan vatten och/el. avloppsledn.	3 586	533	361	1 040	6 354	4 336	1 372	424	133	75	**18 214**
därav (i %) i { före 1924	89·9	84·1	90·6	89·4	82·4	77·5	82·9	80·0	86·5	92·0	**83·4**
hus tillkomna { 1924—1933	10·1	15·9	9·4	10·6	17·6	22·5	17·1	20·0	13·5	8·0	**16·6**
Antal lägenheter med centralvärme	933	1 000	597	768	5 675	6 989	3 900	2 593	1 583	2 182	**26 220**
därav (i %) i { *före* 1924	63·8	33·5	43·2	65·1	30·6	38·5	51·1	59·8	68·0	79·9	**47·6**
hus tillkomna { 1924—1933	36·2	66·5	56·8	34·9	69·4	61·5	48·9	40·2	32·0	20·1	**52·4**
Antal lägenheter med bad- el. duschrum	78	247	258	232	1 441	2 584	2 195	2 037	1 513	2 266	**12 851**
därav (i %) i { före 1924	35·9	19·0	32·2	52·6	9·9	20·2	39·0	56·5	68·8	80·8	**45·3**
hus tillkomna { 1924—1933	64·1	81·0	67·8	47·4	90·1	79·8	61·0	43·5	31·2	19·2	**54·7**
Samtliga lägenheter	**7 660**	**2 619**	**1 973**	**3 249**	**33 469**	**27 445**	**11 264**	**4 926**	**2 588**	**2 918**	**98 111**
därav (i %) i { före 1924	**88·2**	**68·3**	**75·0**	**85·7**	**79·4**	**73·5**	**76·2**	**74·6**	**78·3**	**83·8**	**77·8**
hus tillkomna { 1924—1933	**11·8**	**31·7**	**25·0**	**14·3**	**20·6**	**26·5**	**23·8**	**25·4**	**21·7**	**16·2**	**22·2**

under den livliga byggnadskonjunkturen 1924—1933. För större lägenheter är dock motsvarande proportion väsentligt mindre, medan den ökas med sjunkande lägenhetsstorlek för att nå ett maximum i fråga om lägenheter om 1 rum och kök, vilka i $^{7}/_{10}$ (69·4 %) resp. $^{9}/_{10}$ (90·1 %) av de fall, då centralvärme resp. bad- eller duschrum finnes, voro belägna i nyare hus. Skillnaden i bekvämlighetsutrustning mellan olika lägenhetskategorier är sålunda — såsom

Tab. 36. Bekvämlighetsutrustningen inom olika upplåtelseformer av bostadslägenheter.

	Kommunala lägenheter, »billiga bostäder» o.d.	Av arbetsgivare upplåtna lägenheter	Bostadskooperativa lägenheter	Av ägaren begagnade lägenheter i enskilda		Å fria marknaden utbyrda lägenheter i		Övriga begagnade lägenheter	Samtliga bostadslägenheter
				1—2-fam.-hus	flerfam.-hus	1—2-fam.-hus	flerfam.-hus		
Enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter.									
Antal undersökta lägenheter ... (samtl. lägenhetskategorier)	2 685	10 235	2 078	13 278	5 786	8 717	51 285	2 013	**96 077**
därav (i %) lägenheter									
som sakna såväl tambur som hall	41·0	50·3	5·4	32·0	33·3	42·1	39·2	52·5	**38·9**
som sakna vatten- och/el. avloppsledning	18·8	18·5	1·0	35·9	16·0	31·4	11·9	34·9	**18·3**
med centralvärme	17·1	22·0	60·3	28·2	26·0	23·2	27·1	21·2	**26·6**
med bad- el. duschrum	5·9	8·3	42·3	13·5	15·6	7·9	13·7	9·1	**13·0**
Enligt kompletteringsundersökningen 1935.									
Antal undersökta lägenheter om									
a) 1 rum och kök	296	754	277	328	155	468	4 468	129	**6 875**
därav (i %) lägenheter									
utan egen klosett	77·0	60·2	23·8	51·2	81·3	70·2	73·8	72·1	**69·2**
utan garderob	4·7	6·9	1·1	13·4	11·0	6·6	8·6	17·8	**8·3**
utan vare sig skafferi el. matskåp	2·4	2·0	0·7	3·0	3·9	4·3	2·5	6·2	**2·6**
b) 2 rum och kök	114	477	270	835	384	557	2 847	103	**5 587**
därav (i %) lägenheter									
utan egen klosett	44·7	51·4	11·5	49·8	60·7	52·8	54·3	68·9	**51·7**
utan garderob	0·9	4·2	0·7	7·5	4·4	3·2	2·4	6·8	**3·5**
utan vare sig skafferi el. matskåp	0·9	0·4	—	2·0	1·0	1·6	1·2	1·9	**1·2**

också direkt framgår av tabellens övre avdelning — betydligt större i äldre hus än i nyare sådana. Detta gäller dock knappast i fråga om vatten och avlopp; härvidlag visar sig även, att skillnaden mellan äldre hus (där endera eller båda av dessa bekvämligheter saknas i 19·9 % av lägenheterna) och nyare hus (13·9 %) är betydligt mindre än i fråga om övriga i tabellen redovisade bekvämligheter. Detta torde få tillskrivas den omständigheten, att de nyare lägenheterna till betydande del äro belägna i egnahemsområden, där vatten- och avloppsförhållandena icke alltid blivit fullt ordnade (jfr uppgifterna för »förstadsorter» i tab. 33). Det förtjänar också anmärkas, att 15·1 % av de nyare lägenheterna sakna såväl tambur som hall. I de nyare husen äro lägenheterna emellertid till nära $^2/_3$ (63·0 %) försedda med centraluppvärmning och till $^1/_2$ (32·2 %) med bad- eller duschrum, medan motsvarande jämförelsetal för de äldre husen stanna vid resp. 16·4 och 7·6 %.

Förhållandena inom olika upplåtelseformer åskådliggöras i tab. 36. Det visar sig, att vatten- och avloppsledning anmärkningsvärt ofta saknas i egna-

hemslägenheter samt i dylika småhus belägna hyreslägenheter. De till betydande del nytillkomna bostadskooperativa lägenheterna uppvisa i samtliga angivna avseenden den bästa utrustningen.

7. Sammanfattning av kvalitetsuppgifterna.

De hittills anförda uppgifterna om förekomsten av särskilda brister äro i så måtto otillräckliga, att de icke ge någon föreställning om frekvensen av lägenheter, vilka kunna betecknas såsom allmänt undermåliga, eller som stå på gränsen därtill. Genom kompletteringsundersökningen synes emellertid en viss belysning av denna fråga kunna erhållas. I någon mån användbara äro härvid för det första de omdömen angående lägenheternas allmänna beskaffenhet, som borde lämnas av husbesökarna. Varje lägenhet skulle av dessa betecknas såsom antingen »god» eller »medelmåttig» eller »bristfällig». Dessa uppgifter ha givetvis sitt intresse, allra helst som husbesökarna till avsevärd del utgjorts av på bostadsområdet sakkunniga personer. Emellertid har det varit omöjligt att i anvisningarna närmare markera, var på den kontinuerliga kvalitetsskalan gränsen skulle dragas mellan »god», »medelmåttig» och »bristfällig». Därför ha dessa uppgifter karaktären av subjektiva omdömen, och det är tämligen osannolikt, att bedömningen skett från samma utgångspunkter på olika orter. Det måste sålunda i varje fall betecknas som ovisst, i hur hög grad uppgifterna för olika städer äro jämförbara med varandra.

Denna olikformighet hade nog till större del kunnat undvikas, om bedömningen överallt verkställts av s a m m a sakkunniga personer, vilka besökt de undersökta lägenheterna i samtliga medverkande städer. En dylik metod har emellertid vid förevarande undersökning ansetts alltför kostsam och tidskrävande.

Till komplettering av husbesökarnas allmänna omdömen har emellertid i samband med bearbetningen företagits en k v a l i t e t s g r u p p e r i n g, som utgör ett försök till sammanfattning av meddelade uppgifter om olika bristfälligheter samt förekomst och avsaknad av bekvämligheter. Denna gruppering har utförts på så sätt, att de viktigare hygieniska krav, som kunna ställas på en bostad, graderats i olika »angelägenhetsklasser». De lägenheter, som brista beträffande minst tre av de såsom mest angelägna betecknade kraven, ha hänförts till den lägsta kvalitetsgruppen (nr 1), de som uppfylla alla dessa krav så när som på ett eller två (jfr nedan) till den näst lägsta (2). De, som uppfylla samtliga angivna krav, men uppvisa brister i åtminstone ett avseende i fråga om vissa kriterier av närmast lägre »angelägenhetsklass», ha — jämte vissa andra — räknats till kvalitetsgrupp 3 etc.[1] Förfaringssättet framgår närmare av följande schematiska uppställning:

[1] En dylik kvalitetsgruppering kan givetvis också verkställas efter andra metoder. Ett sätt är att utmärka varje särskild egenskap hos en lägenhet med en poängsiffra — låg poäng för dålig beskaffenhet i visst avseende och hög poäng för en god sådan. För varje lägenhet uträknas sedan en poängsumma, och därefter grupperas lägenheterna efter poängantalet. En gruppering enligt en dylik metod skulle emellertid få en tämligen abstrakt och »ogenomskinlig» karaktär. En uppgift om att ett visst antal lägenheter ha vardera mindre än t. ex. 20 poäng ger ju knappast någon föreställning om hur dessa lägenheter i verkligheten se ut.

Till *kvalitetsgrupp 1* ha hänförts de lägenheter, vilka brista beträffande minst tre av följande krav (1—11):

1) Ej svår att hålla varm.
2) Fri från fukt (frånsett innefukt).
3) Fri från drag.
4) Ej belägen i bottenvåningen av hus utan stenfot.
5) Ej med golvet under markens nivå.
6) Försedd med uppvärmningsanordning i minst ett boningsrum.
7) Försedd med avlopp (med vattenlås) inom lägenheten.
8) Försedd med matskåp eller skafferi (utom beträffande lägenhet utan vare sig kök eller kokvrå).
9) God (eller tämligen god) dager i boningsrummen.
10) Golvyta minst 9 kvm i genomsnitt per boningsrum.
11) Takhöjd minst 2·1 m i samtliga boningsrum.

Till *kvalitetsgrupp 2* ha hänförts de lägenheter, vilka brista beträffande ett eller två av ovanstående krav. Då anmärkningarna avse någondera av punkterna 1—3 eller 9 skola alltid två brister förefinnas, för att en lägenhet skall kunna hänföras till denna grupp. Beträffande dessa punkter föreligga nämligen blott mera subjektiva omdömesuppgifter, och avsikten har varit att förhindra, att lägenheter, som blott i obetydlig utsträckning utmärkas av t. ex. fukt, drag eller dålig dager, placeras alltför lågt på skalan.

Till *kvalitetsgrupp 3* ha hänförts de lägenheter, som brista beträffande endast en av punkterna 1—3 eller 9, samt dessutom de lägenheter, som uppfylla alla ovanstående krav men däremot brista beträffande minst ett av nedanstående kriterier (12—17):

12) Ej belägen i bottenvåningen av hus, där stenfoten är oventilerad.
13) I fråga om tvårumslägenhet: försedd med uppvärmningsanordning i båda boningsrummen.
14) Försedd med vattenledning inom lägenheten.
15) Försedd med antingen tambur eller hall, förstuga eller vindfång.
16) Försedd med minst en garderob.
17) Försedd med friskluftsventil (eller fönster) i skafferiet eller matskåpet (utom beträffande lägenhet utan vare sig kök eller kokvrå).

Till *kvalitetsgrupp 4* ha hänförts de lägenheter, som uppfylla samtliga ovanstående krav (1—17) men däremot brista i nedanstående avseende (18):

18) Eget avträde inom eller utom lägenheten (eller huset).

Till *kvalitetsgrupp 5* ha hänförts de lägenheter, som uppfylla samtliga ovanstående krav (1—18) men däremot brista beträffande minst ett av nedanstående kriterier (19—22):

19) Golvet mer än 30 cm över angränsande mark.
20) Försedd med vattenklosett i n o m lägenheten.
21) Försedd med bad-, dusch- eller tvagningsrum.
22) Genomluftbar.

Till *kvalitetsgrupp 6* ha hänförts de lägenheter, som uppfylla samtliga ovanstående krav (1—22).

Mot denna form för kvalitetsgruppering kunde bl. a. riktas den invändningen, att den gradering av de olika kraven i »angelägenhetsklasser», som ligger till grund, givetvis i någon mån blir en omdömesfråga.[1] Av denna anledning blir

[1] Sålunda kunde möjligen hävdas, att alltför ringa vikt fästs vid att lägenhetens golv bör vara placerat mer än 30 cm över marken. Det är emellertid — utom beträffande Gävle — i allmänhet endast i rena undantagsfall, som lägenheter, vilka uppvisa brister i detta avseende, kommit att placeras i grupp 4. Likaså kunde tänkas, att kravet på att en lägenhet skall ha egen klosett borde ha tillmätts större betydelse. Så var också meningen, men det visade sig, att i vissa städer en oproportionerligt stor del av bostäderna härigenom komme att tillföras de lägsta kvalitetsgrupperna. Då kvalitets-

grupperingen i viss grad godtycklig. Denna anmärkning måste emellertid träffa varje slag av kvalitetsgruppering. Framhållas må, att kravens uppdelning i »angelägenhetsklasser» — liksom själva huvudprincipen för grupperingen — fastställts först efter ingående överläggningar med bostadssociala utredningens hygieniska experter. Såsom framgår av det föregående, har man vidare i görligaste mån sökt förhindra, att grupperingen i alltför hög grad skulle taga intryck av sådana enskilda brister, beträffande vilka blott mera subjektiva uppgifter föreligga. Av denna anledning synes grupperingen, om viss försiktighet iakttages, kunna utnyttjas även för interlokala jämförelser.

Innan de på kvalitetsgrupperingen grundade sifferuppgifterna meddelas, må emellertid några ord angående det praktiska utfallet av grupperingen anföras. De lägenheter, som hänförts till kvalitetsgrupp 1, synas i det övervägande antalet fall ha mer än tre brister i fråga om de såsom mest angelägna betecknade kraven. Härvid spela bristfälligheter sådana som »svårighet att hålla varmt», drag och avsaknad av avlopp inom lägenheten största rollen och därnäst avsaknad av skafferi och matskåp samt otillräcklig takhöjd (under 2·1 m). Dessa brister ha också dominerande betydelse såsom orsaker till att lägenheter hänförts till kvalitetsgrupp 2. Den vanligaste orsaken till att en lägenhet icke placerats i högre grupp än 3 är avsaknad av friskluftsventil i skafferi resp. matskåp. Andra ofta återkommande skäl ha varit, att lägenheten är belägen i bottenvåningen av hus med oventilerad stenfot, eller att den saknar garderob. Att samtliga de till grupp 4 hänförda lägenheterna sakna eget avträde framgår redan av grupperingsschemat. När lägenheter hänförts till grupp 5, har detta oftast berott på att de saknat bad-, dusch- eller tvagningsrum, samt därnäst på att de ej varit genomluftbara. Särskilt i fråga om Gävle har dessutom inverkat, att golvet ej legat mer än högst 30 cm över marken.

I tab. 37 ha de av kompletteringsundersökningen berörda smålägenheterna fördelats dels på kvalitetsgrupper, dels efter husbesökarnas omdömen om deras allmänna beskaffenhet i inbördes kombination. Överensstämmelsen är, som synes, långt ifrån fullständig, men de enligt husbesökarnas uppfattning allmänt bristfälliga lägenheterna koncentrera sig dock till de lägre kvalitetsgrupperna, medan de såsom goda betecknade lägenheterna till övervägande del tillhöra de mellersta och högre kvalitetsgrupperna.

Den lägsta kvalitetsgruppen omfattar 12·1 % av samtliga undersökta lägenheter och de två lägsta tillsammans 36·8 %, vilken siffra sålunda anger frekvensen av de lägenheter, som brista beträffande minst ett av de såsom mest angelägna ansedda bostadshygieniska kraven. Antalet av husbesökarna såsom allmänt bristfälliga betecknade lägenheter utgöra i allt 8·1 % — sålunda ungefär $^2/_3$ av antalet lägenheter inom kvalitetsgrupp 1. — Uttagas de lägenheter, vilka både betecknats som »bristfälliga» och tillhöra kvalitetsgrupp 1, befinnes, att den sålunda bildade gruppen utgör 5·3 % av samtliga lägenheter. Denna siffra — som alltså åstadkommits genom förkastande av husbesökarnas omdömen, när dessa ej stämma med kvalitetsgrupperingen, och omvänt — torde

grupperingen — som ju bör ha en mera allmän innebörd — sålunda hotade att till en del endast bli en återupprepning av den specialredovisning rörande avträdesförhållandena, som lämnats på annat ställe, ansågs det av praktiska skäl nödvändigt att placera kravet på egen klosett i en lägre »angelägenhetsklass».

Tab. 37. Smålägenheterna fördelade på olika kvalitetsgrupper samt efter

Orter och kvalitetsgrupper	Lägenheter bestående av						Lägenheter beteckn. såsom			Samtl. smålägenheter	Proc. fördelning			
											småläg. beteckn. såsom			samtl. smålägenheter
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	övr. dubbletter, delköksläg. m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	goda	medelmåttiga	bristfälliga		goda	medelmåttiga	bristfälliga	
Uppsala..... 1	55	7	2	1	68	17	—	54	96	**150**	—	5·5	9·8	**15·3**
2	81	10	9	6	80	38	21	156	47	**224**	2·2	15·9	4·8	**22·9**
3	8	4	12	3	170	151	106	228	14	**348**	10·8	23·3	1·4	**35·5**
4	10	—	1	1	18	16	27	19	—	**46**	2·8	1·9	—	**4·7**
5	2	5	—	4	29	45	73	12	—	**85**	7·5	1·2	—	**8·7**
6	—	3	10	1	26	86	121	4	1	**126**	12·4	0·4	0·1	**12·9**
Tillhopa	**156**	**29**	**34**	**16**	**391**	**353**	**348**	**473**	**158**	**979**	**35·7**	**48·2**	**16·1**	**100·0**
Eskilstuna..... 1	34	1	—	—	55	6	5	60	31	**96**	0·4	5·1	2·6	**8·1**
2	48	6	1	—	112	34	105	83	13	**201**	8·9	7·0	1·1	**17·0**
3	69	11	2	1	303	104	368	121	1	**490**	31·0	10·2	0·1	**41·3**
4	4	—	—	3	112	51	167	3	—	**170**	14·1	0·2	—	**14·3**
5	3	—	5	3	60	65	131	5	—	**136**	11·1	0·4	—	**11·5**
6	—	1	1	—	53	38	93	—	—	**93**	7·8	—	—	**7·8**
Tillhopa	**158**	**19**	**9**	**7**	**695**	**298**	**869**	**272**	**45**	**1 186**	**73·3**	**22·9**	**3·8**	**100·0**
Norrköping.... 1	76	14	—	2	92	14	2	140	56	**198**	0·2	9·5	3·8	**13·5**
2	147	13	6	3	199	70	28	391	19	**438**	1·9	26·7	1·3	**29·9**
3	50	8	19	1	270	72	85	333	2	**420**	5·8	22·7	0·1	**28·6**
4	26	2	3	—	134	46	67	143	1	**211**	4·6	9·7	0·1	**14·4**
5	1	10	5	7	59	78	142	18	—	**160**	9·7	1·2	—	**10·9**
6	—	1	—	—	18	21	40	—	—	**40**	2·7	—	—	**2·7**
Tillhopa	**300**	**48**	**33**	**13**	**772**	**301**	**364**	**1 025**	**78**	**1 467**	**24·9**	**69·8**	**5·3**	**100·0**
Jönköping..... 1	35	6	2	3	67	24	—	20	117	**137**	—	2·1	12·2	**14·3**
2	33	2	2	1	125	60	16	146	61	**223**	1·7	15·2	6·4	**23·3**
3	12	4	—	1	152	76	60	180	5	**245**	6·2	18·8	0·5	**25·5**
4	8	3	3	1	118	90	139	84	—	**223**	14·5	8·8	—	**23·3**
5	1	—	1	1	39	70	95	16	1	**112**	9·9	1·7	0·1	**11·7**
6	—	—	—	—	4	14	18	—	—	**18**	1·9	—	—	**1·9**
Tillhopa	**89**	**15**	**8**	**7**	**505**	**334**	**328**	**446**	**184**	**958**	**34·2**	**46·6**	**19·2**	**100·0**
Växjö..... 1	17	8	4	—	34	33	2	58	36	**96**	0·3	9·4	5·9	**15·6**
2	36	6	7	2	67	84	23	149	30	**202**	3·7	24·2	4·9	**32·8**
3	1	2	10	—	36	83	40	92	—	**132**	6·5	15·0	—	**21·5**
4	2	1	2	3	29	58	70	25	—	**95**	11·4	4·0	—	**15·4**
5	2	1	—	2	13	58	65	11	—	**76**	10·6	1·8	—	**12·4**
6	—	—	—	2	3	9	14	—	—	**14**	2·3	—	—	**2·3**
Tillhopa	**58**	**18**	**23**	**9**	**182**	**325**	**214**	**335**	**66**	**615**	**34·8**	**54·4**	**10·8**	**100·0**
Kalmar..... 1	9	20	25	1	39	55	1	101	47	**149**	0·1	11·6	5·4	**17·1**
2	13	21	39	2	44	98	40	144	33	**217**	4·6	16·6	3·8	**25·0**
3	1	15	61	1	36	134	57	179	12	**248**	6·5	20·6	1·4	**28·5**
4	1	2	10	—	18	37	37	31	—	**68**	4·2	3·6	—	**7·8**
5	1	7	6	—	28	80	112	10	—	**122**	12·9	1·1	—	**14·0**
6	—	1	2	—	7	56	64	2	—	**66**	7·4	0·2	—	**7·6**
Tillhopa	**25**	**66**	**143**	**4**	**172**	**460**	**311**	**467**	**92**	**870**	**35·7**	**53·7**	**10·6**	**100·0**
Karlskrona.... 1	30	29	51	2	23	44	—	58	121	**179**	—	6·4	13·3	**19·7**
2	41	27	69	10	53	119	8	240	71	**319**	0·9	26·5	7·8	**35·2**
3	—	10	59	2	63	141	40	226	9	**275**	4·4	24·9	1·0	**30·3**
4	2	4	8	1	17	72	44	55	5	**104**	4·8	6·1	0·6	**11·5**
5	1	1	2	1	5	12	9	13	—	**22**	1·0	1·4	—	**2·4**
6	—	—	1	—	—	7	6	2	—	**8**	0·7	0·2	—	**0·9**
Tillhopa	**74**	**71**	**190**	**16**	**161**	**395**	**107**	**594**	**206**	**907**	**11·8**	**65·5**	**22·7**	**100·0**
Kristianstad... 1	8	29	33	5	12	29	12	90	14	**116**	1·8	13·4	2·1	**17·3**
2	33	35	45	9	30	42	66	125	3	**194**	9·9	18·7	0·4	**29·0**
3	2	12	32	2	34	105	134	53	—	**187**	20·0	7·9	—	**27·9**
4	1	1	5	1	15	59	75	7	—	**82**	11·2	1·0	—	**12·2**
5	—	1	4	—	15	49	66	3	—	**69**	9·9	0·4	—	**10·3**
6	—	—	4	—	—	18	22	—	—	**22**	3·3	—	—	**3·3**
Tillhopa	**44**	**78**	**123**	**17**	**106**	**302**	**375**	**278**	**17**	**670**	**56·1**	**41·4**	**2·5**	**100·0**

deras allmänna beskaffenhet (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter och kvalitetsgrupper	Lägenheter bestående av						Lägenheter beteckn. såsom			Samtl. småhus-lägenheter	Proc. fördelning			
											småläg. beteckn. såsom			samtl. småhus-lägenheter
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	2 rum med kok-vrå	övr. dubb-letter, del-köks-läg. m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	goda	me-del-mät-tiga	brist-fäl-liga		goda	me-del-mät-tiga	brist-fäl-liga	
Malmö..... 1	37	92	68	2	157	98	2	271	181	**454**	0·1	9·4	6·2	**15·7**
2	25	64	61	2	283	194	38	546	45	**629**	1·3	18·8	1·6	**21·7**
3	5	23	77	—	335	344	260	514	10	**784**	9·0	17·7	0·3	**27·0**
4	7	1	7	—	241	192	194	254	—	**448**	6·7	8·8	—	**15·5**
5	4	14	6	2	123	101	215	35	—	**250**	7·4	1·2	—	**8·6**
6	—	—	1	—	157	176	330	4	—	**334**	11·4	0·1	—	**11·5**
Tillhopa	**78**	**194**	**220**	**6**	**1 296**	**1 105**	**1 039**	**1 624**	**236**	**2 899**	**35·9**	**56·0**	**8·1**	**100·0**
Borås..... 1	15	5	2	1	45	15	1	76	6	**83**	0·1	6·4	0·5	**7·0**
2	55	40	8	5	141	70	53	265	1	**319**	4·5	22·4	0·1	**27·0**
3	24	20	5	1	171	114	116	219	—	**335**	9·8	18·6	—	**28·4**
4	14	4	1	3	119	175	230	86	—	**316**	19·5	7·3	—	**26·8**
5	1	6	1	1	13	50	55	17	—	**72**	4·7	1·4	—	**6·1**
6	—	—	1	3	11	40	55	—	—	**55**	4·7	—	—	**4·7**
Tillhopa	**109**	**75**	**18**	**14**	**500**	**464**	**510**	**663**	**7**	**1 180**	**43·3**	**56·1**	**0·6**	**100·0**
Karlstad..... 1	32	1	1	—	67	38	4	81	54	**139**	0·4	9·6	6·4	**16·4**
2	63	11	11	2	100	69	42	188	26	**256**	5·0	22·2	3·1	**30·3**
3	32	2	1	—	113	74	93	120	9	**222**	11·0	14·2	1·1	**26·3**
4	2	—	—	—	27	23	30	22	—	**52**	3·6	2·6	—	**6·2**
5	2	1	3	—	53	74	92	41	—	**133**	10·9	4·8	—	**15·7**
6	—	—	2	—	6	35	43	—	—	**43**	5·1	—	—	**5·1**
Tillhopa	**131**	**15**	**18**	**2**	**366**	**313**	**304**	**452**	**89**	**845**	**36·0**	**53·4**	**10·6**	**100·0**
Örebro..... 1	7	—	—	—	9	2	—	7	11	**18**	—	0·5	0·9	**1·4**
2	55	9	5	1	101	28	56	140	3	**199**	4·5	11·1	0·2	**15·8**
3	24	10	7	2	131	57	131	99	1	**231**	10·4	7·9	0·1	**18·4**
4	16	4	1	—	154	43	192	26	—	**218**	15·3	2·0	—	**17·3**
5	13	14	6	1	208	107	328	21	—	**349**	26·1	1·7	—	**27·8**
6	—	—	6	1	63	172	241	1	—	**242**	19·2	0·1	—	**19·3**
Tillhopa	**115**	**37**	**25**	**5**	**666**	**409**	**948**	**294**	**15**	**1 257**	**75·5**	**23·3**	**1·2**	**100·0**
Falun..... 1	9	—	—	—	35	4	—	18	30	**48**	—	2·8	4·6	**7·4**
2	40	3	1	2	97	51	40	131	23	**194**	6·2	20·2	3·5	**29·9**
3	12	1	—	4	116	88	101	119	1	**221**	15·6	18·4	0·1	**34·1**
4	5	—	—	1	11	9	14	12	—	**26**	2·2	1·8	—	**4·0**
5	2	—	4	6	57	77	121	25	—	**146**	18·7	3·9	—	**22·6**
6	—	1	—	1	2	9	13	—	—	**13**	2·0	—	—	**2·0**
Tillhopa	**68**	**5**	**5**	**14**	**318**	**238**	**289**	**305**	**54**	**648**	**44·7**	**47·1**	**8·2**	**100·0**
Gävle..... 1	10	—	—	2	22	7	—	13	28	**41**	—	1·1	2·2	**3·3**
2	100	3	—	5	139	26	59	203	11	**273**	4·7	16·3	0·9	**21·9**
3	48	4	2	1	300	78	104	328	1	**433**	8·3	26·2	0·1	**34·6**
4	26	1	1	—	136	45	91	118	—	**209**	7·3	9·4	—	**16·7**
5	6	3	3	—	148	125	192	92	1	**285**	15·4	7·3	0·1	**22·8**
6	—	—	—	—	—	9	9	—	—	**9**	0·7	—	—	**0·7**
Tillhopa	**190**	**11**	**6**	**8**	**745**	**290**	**455**	**754**	**41**	**1 250**	**36·4**	**60·3**	**3·3**	**100·0**
Samtl. 14 städer 1	374	212	188	19	725	386	29	1 047	828	**1 904**	0·2	6·6	5·3	**12·1**
2	770	250	264	50	1 571	983	595	2 907	386	**3 888**	3·8	18·5	2·4	**24·7**
3	288	126	287	19	2 230	1 621	1 695	2 811	65	**4 571**	10·8	17·9	0·4	**29·1**
4	124	23	42	14	1 149	916	1 377	885	6	**2 268**	8·8	5·6	0·0	**14·4**
5	39	63	46	28	850	991	1 696	319	2	**2 017**	10·8	2·0	0·0	**12·8**
6	—	7	28	8	350	690	1 069	13	1	**1 083**	6·8	0·1	0·0	**6·9**
Tillhopa	**1 595**	**681**	**855**	**138**	**6 875**	**5 587**	**6 461**	**7 982**	**1 288**	**15 731**	**41·2**	**50·7**	**8·1**	**100·0**

Diagr. B. Smålägenheternas fördelning (i %) på olika kvalitetsgrupper.

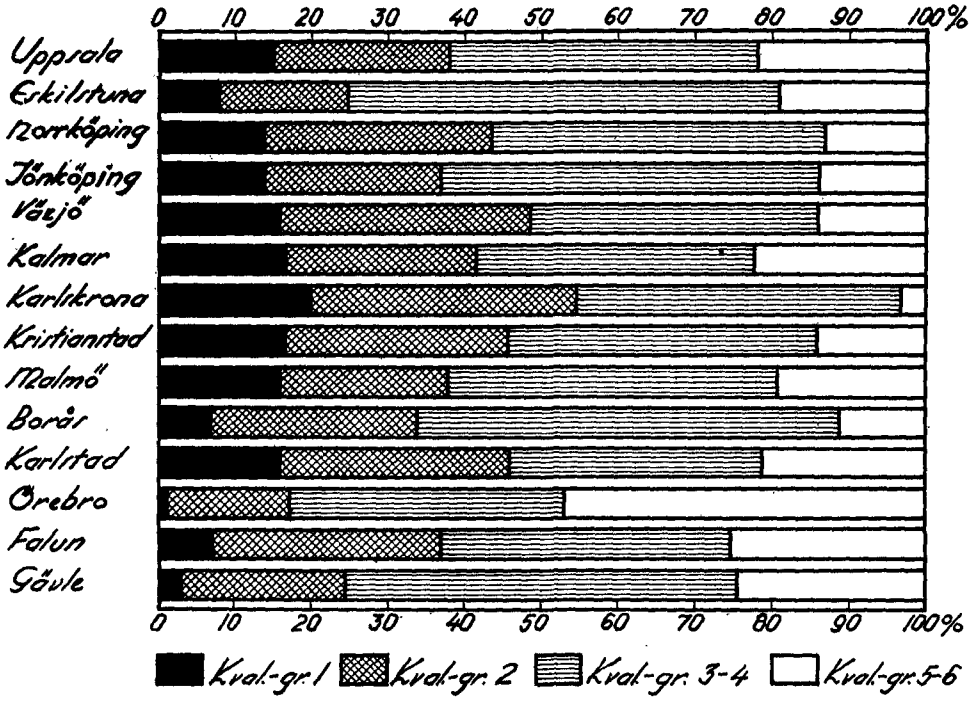

kunna betecknas såsom ett minimivärde för förekomsten av undermåliga bostäder i de undersökta städerna.[1] Att siffran ligger i underkant, framgår redan av det förhållandet, att i vissa städer, t. ex. Kristianstad, där förekomsten av dåliga bostäder såväl enligt de förut anförda uppgifterna om lägenheternas olika egenskaper som enligt kvalitetsgrupperingen befunnits vara större än i genomsnitt för övriga orter, likväl endast ett ringa antal lägenheter — beträffande Kristianstad 2·5 % — av husbesökarna betecknats såsom bristfälliga.

Emellertid får »undermålig» här icke fattas såsom liktydig med »helt oanvändbar till bostad». För att graden av de dåliga lägenheternas användbarhet skulle kunna utrönas, begärdes, att samtliga de av husbesökarna såsom bristfälliga betecknade bostäderna skulle underkastas en särskild efterbesiktning av vederbörande bostadsinspektörer, vilka därefter skulle lämna utlåtande om möjligheterna att för bostadsändamål utnyttja desamma. Enligt dessa utlåtanden borde drygt $^2/_5$ eller 43·4 % av de 1 288 såsom brist-

[1] Om denna siffra (5·3 %) — trots anförda betänkligheter angående det i kompletteringsundersökningen ingående ortsurvalet — antages vara representativ för samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen och smålägenhetsbeståndet i dessa våren 1935 beräknas till 575 000 lägenheter, erhålles ett totalt minimiantal undermåliga smålägenheter av c:a 30 000, varav 20 000 eller 3·6 % av samtliga (jfr sid. 95) skulle vara utdömningsbara. I bostadssociala utredningens första betänkande (Statens offentliga utredningar 1935: 2, sid. 40* o. f.) uppskattades antalet undermåliga smålägenheter med ledning av vissa andra uppgifter till 25 000—30 000.

fälliga betecknade lägenheterna helt utdömas — antingen omedelbart eller inom närmaste femårsperiod; i förhållande till det totala beståndet av undersökta lägenheter utgjorde denna grupp 3·6 % men steg i Karlskrona till 12·6 %, i Växjö till 8·8 %, i Jönköping till 7·8 % och i Kalmar till 7·1 %. I genomsnitt för de undersökta orterna skulle 14·4 % av de bristfälliga lägenheterna vara användbara till bostad i full utsträckning, d. v. s. även för familjer med minderåriga barn. För 12·3 % har uppgivits, att de endast borde utnyttjas av ensam vuxen person, och beträffande 22·3 % gäller, att de kunde användas av flera vuxna personer; 4·1 % av ifrågavarande lägenheter skulle få utnyttjas endast av de äldre personer, som redan nu bodde där, och beträffande 3·5 % har ansetts, att de blott voro lämpliga för personer med arbete utom lägenheten. Sammanräknas de grupper av bristfälliga lägenheter, för vilka uppgivits, att de antingen borde utdömas eller att de i varje fall voro oanvändbara för familjer med barn, visar det sig, att dessa grupper tillsammans utgjorde 7·0 % av hela det undersökta smålägenhetsbeståndet. Då det endast är lägenheter, vilka av husbesökarna betecknats såsom bristfälliga, som bostadsinspektörerna sedan i särskilt utlåtande bedömt med avseende på deras användbarhet, torde emellertid även denna siffra ligga något i underkant.[1]

I sammanfattningssyfte må här vissa av de förut anförda huvudsiffrorna återupprepas:

Smålägenheter tillhörande kvalitetsgrupp 1 (= med minst tre »väsentliga» brister)	12·1 %
därav lägenheter, vilkas allmänna beskaffenhet betecknats såsom bristfällig	5·3 %
Samtliga såsom allmänt bristfälliga betecknade smålägenheter	8·1 %
därav sådana, som ansetts:	
böra utdömas (omedelbart eller inom närmaste femårsperiod)	3·6 %
endast i begränsad utsträckning böra användas till bostad	3·4 %

Emellertid utgöra även nu meddelade uppgifter endast en grov uppskattning rörande förekomsten av mer eller mindre dåliga lägenheter i städer och stadsliknande samhällen. Detta framgår redan av vad som tidigare sagts angående svårigheten att ge själva begreppet »undermålighet» en mera bestämd innebörd. Dessutom äro, som förut påpekats, totalsiffrorna för de här redovisade 14 städerna knappast fullständigt representativa för de svenska stadssamhällena i gemen, särskilt ej för storstäder och småsamhällen. Att de lokala olikheterna kunna vara synnerligen betydande, belyses redan av de förut meddelade tabellerna. Ännu klarare framgår detta måhända av motstående diagram B ävensom av följande sammanställning, där städerna placerats dels i fallande skala efter förekomsten (i %) av såsom bristfälliga betecknade lägenheter och vidare efter frekvensen av utdömningsbara lägenheter samt efter antalet lägenheter tillhörande kvalitetsgrupp 1, dels i stigande skala efter förekomsten av bostäder inom de båda högsta kvalitetsgrupperna:

[1] En utförligare redovisning av resultatet av bostadsinspektörernas *efterbesiktningar* lämnas i Statens offentliga utredningar 1935: 49, bil. 1, sid. 29.

Samtliga bristfälliga lägenheter (%)		Lägenheter, som ansetts böra utdömas (%)		Lägenheter inom kvalitetsgrupp 1 (%)		Lägenheter inom kvalitetsgrupp 5—6 (%)	
Karlskrona	22·7	Karlskrona	12·6	Karlskrona	19·7	Karlskrona	3·3
Jönköping	19·2	Växjö	8·8	Kristianstad	17·3	Borås	10·8
Uppsala	16·1	Jönköping	7·8	Kalmar	17·1	Kristianstad	13·6
Växjö	10·8	Kalmar	7·1	Karlstad	16·4	Norrköping	13·6
Kalmar	10·6	Uppsala	5·8	Malmö	15·7	Jönköping	13·6
Karlstad	10·6	Karlstad	5·2	Växjö	15·6	Växjö	14·7
Falun	8·2	Norrköping	4·2	Uppsala	15·3	Eskilstuna	19·3
Malmö	8·1	Falun	3·5	Jönköping	14·3	Malmö	20·1
Norrköping	5·3	Gävle	1·2	Norrköping	13·5	Karlstad	20·8
Eskilstuna	3·8	Malmö	1·0	Eskilstuna	8·1	Kalmar	21·6
Gävle	3·3	Örebro	1·0	Falun	7·4	Uppsala	21·6
Kristianstad	2·5	Kristianstad	0·7	Borås	7·0	Gävle	23·5
Örebro	1·2	Eskilstuna	0·4	Gävle	3·3	Falun	24·6
Borås	0·6	Borås	0·3	Örebro	1·4	Örebro	47·1

I de fall, då »rangordningen» mellan städerna är en annan enligt uppgifterna om förekomsten av bristfälliga lägenheter än enligt de i tredje kolumnen meddelade siffrorna för antalet lägenheter inom kvalitetsgrupp 1, torde av förut angivna skäl större avseende böra fästas vid sistnämnda uppgifter. Icke heller dessa kunna emellertid göra anspråk på att utgöra något mera exakt eller objektivt mått på olikheterna mellan städernas bostadsbestånd — om nu ett sådant mått överhuvud är tänkbart.

Enligt samtliga nu anförda uppgifter har Karlskrona den största förekomsten av dåliga och den minsta av goda lägenheter, medan däremot Örebro och Gävle genomgående höra till de städer, som skulle uppvisa de förmånligaste bostadsförhållandena. — Till jämförelse må nämnas, att enligt 1931 års göteborgsundersökning skulle 5·4 % av smålägenheterna vara »allmänt bofälliga». I Stockholm skulle enligt vissa av bostadsinspektionen under loppet av åren 1930—1934 verkställda utredningar 3·5 % av samtliga lägenheter med t. o. m. 3 rum och kök vara »dåliga eller utdömningsbara».[1] Vid slutet av 1934 skulle visserligen den övervägande delen av dessa lägenheter ha utrymts, men å andra sidan föreligger den möjligheten, att lägenheterna i bottenklass fått ett nytt tillskott genom fastighetsbeståndets gradvisa åldrande.

Vid kompletteringsundersökningen begärdes även, att husbesökarna skulle i fråga om allmänt bristfälliga lägenheter ange orsaken till bristfälligheten. De upplysningar, som de i enlighet härmed lämnat, synas ge vid handen, att i flertalet fall flera olika orsaker skulle ha samverkat. De mest framträdande faktorerna synas emellertid vara byggnadssättet samt husens ålder. Byggnadssättet skulle sålunda för ungefär $^2/_3$ (67·9 %) av samtliga 1 288 såsom bristfälliga betecknade lägenheter antingen utgöra den enda orsaken (12·6 %) eller jämte andra orsaker ha medverkat till bristfälligheten (55·3 %), och i ungefär samma antal fall (66·3 %) skulle husets ålder helt (7·1 %) eller delvis (59·2 %) ha åstadkommit densamma. Bristande underhåll

[1] Jfr Statens offentliga utredningar 1935: 2, bil. 3 och där citerad litteratur.

Tab. 38. Fördelning på kvalitetsgrupper m. m. inom olika lägenhetskategorier (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Lägenhetskategorier	Antal undersökta småläge-nheter	Därav (i %) lägenheter								
		vilka betecknats såsom			tillhörande kvalitetsgrupp					
		brist-fälliga	medel-måttiga	goda	1	2	3	4	5	6
1 rum el. 1 kök	1 595	19·5	64·5	16·0	23·4	48·3	18·1	7·8	2·4	—
1 rum med kokvrå	681	20·4	53·0	26·6	31·1	36·7	18·5	3·4	9·3	1·0
2 rum med kokvrå	855	15·8	55·6	28·6	22·0	30·9	33·5	4·9	5·4	3·3
övriga dubbletter m. m.	138	13·8	30·4	55·8	13·8	36·2	13·8	10·1	20·3	5·8
1 rum och kök	6 875	6·8	55·7	37·5	10·5	22·9	32·4	16·7	12·4	5·1
2 rum och kök	5 587	3·8	40·3	55·9	6·9	17·6	29·0	16·4	17·7	12·4
Samtliga småläg.	**15 731**	8·1	**50·7**	**41·2**	**12·1**	**24·7**	**29·1**	**14·4**	**12·8**	**6·9**

av lägenheten skulle ha medverkat i 44·7 % av fallen och bristande vård från boendes sida i 16·4 %.[1]

Såsom framgår av tab. 37, bekräftar kvalitetsgrupperingen det intryck, som tidigare erhållits, nämligen att bostäder med mindre rumsantal äro enklare utrustade och behäftade med flera brister än större lägenheter. Även husbesökarnas uppgifter om lägenheternas allmänna beskaffenhet peka i samma riktning. Närmare belysas dessa förhållanden i tab. 38.

Bostadskvalitetens tendens att sjunka med minskad lägenhetsstorlek framträder icke endast, när lägenhetsstorleken mätes efter antalet rum, utan även när bostäder med olika golvyta inom de särskilda lägenhetskategorierna jämföras med varandra. Belysande äro härvidlag följande siffror:[2]

	Mediangolvyta (kvm) per boningsrum i läg. tillhörande kvalitetsgrupp						Samtl. lägenheter
	1	2	3	4	5	6	
Lägenheter om 1 rum och kök	15·4	16·2	17·6	18·6	18·9	18·8	17·5
» » 2 » » »	13·8	14·9	16·5	17·0	17·9	18·2	16·7

Nästan ännu tydligare ger sig samma tendens tillkänna i nedanstående tablå:

Lägenheter tillhörande kvalitetsgrupp	Antal boningsrum i läg. om 1 rum och kök				Antal boningsrum i läg. om 2 rum och kök			
	med en golvyta av (kvm)			samt-liga	med en golvyta av (kvm)			samt-liga
	under 15	15—20	20 o. däröver		under 15	15—20	20 o. däröver	
1—2	963	1 001	332	2 296	1 464	963	311	2 738
3—4	623	1 843	913	3 379	1 703	2 501	870	5 074
5—6	95	657	448	1 200	689	1 631	1 042	3 362
Samtliga rum	**1 681**	**3 501**	**1 693**	**6 875**	**3 856**	**5 095**	**2 223**	**11 174**

[1] Lokala uppgifter för var och en av de 14 städerna ha publicerats i Statens offentliga utredningar 1935: 49, bil. 1, sid. 32.

[2] Vissa uppgifter för särskilda orter lämnas i Statens offentliga utredningar, 1935: 49, bil. 1, sid. 40.

Till någon del förklaras tendensen i siffrorna av det förhållandet, att viss hänsyn till rumsstorleken tagits redan vid kvalitetsgrupperingen, nämligen så tillvida, som kvalitetsgrupperna 1—2 inbegripa alla lägenheter, där golvytan i genomsnitt per boningsrum understiger 9 kvm. Detta kan emellertid icke inverka på de skillnader, som framträda mellan kvalitetsgrupperna 3—6. Ur tablån kan exempelvis framräknas, att 18·4 % av boningsrummen i lägenheter om 1 rum och kök tillhörande kvalitetsgrupperna 3—4 äro under 15 kvm, medan motsvarande tal för grupperna 5—6 stannar vid 7·9 %. För lägenheter om 2 rum och kök äro motsvarande tal resp. 33·6 och 20·5 %.

Följande tablå återger, enligt kompletteringsundersökningen, frekvensen av såsom bristfälliga betecknade lägenheter inom olika upplåtelseformer:

	Kommunala lägenheter, »billiga bostäder» o. d.	Av arbetsgivare upplåtna lägenheter	Bostadskooperativa lägenheter	Av ägaren begagnade lägenheter i enskilda		Å fria marknaden uthyrda lägenheter i		Övriga begagnade lägenheter	Samtliga lägenheter
				1—2-fam.-hus	flerfam.-hus	1—2-fam.-hus	flerfam.-hus		
Antal undersökta läg. om 1 r. o. k.	296	754	277	328	155	468	4 468	129	6 875
därav (i %) såsom bristfälliga betecknade	7·1	7·0	—	9·1	7·7	10·5	6·6	7·8	6·8
Antal undersökta läg. om 2 r. o. k.	114	477	270	835	384	557	2 847	103	5 587
därav (i %) såsom bristfälliga betecknade	1·8	4·8	—	4·6	2·3	3·6	4·1	5·8	3·8

Kompletteringsundersökningen belyser även de boendes fördelning efter bostädernas kvalitet samt frekvensen av dåliga lägenheter inom olika välstånds- och hushållstyper m. m. Dessa uppgifter synas emellertid lämpligen böra behandlas först, sedan innebörden och resultatet av ifrågavarande grupperingar redovisats (se sid. 112 o. f.).

III. Hyresförhållandena.

1. Medelhyror per lägenhet och per eldstad.

I tab. IV (sid. 252 o. f.) återges medelhyrorna per lägenhet och per eldstad inom olika orter, och i tab. 39 lämnas motsvarande uppgifter för olika landsdelar. Dessa beräkningar avse endast å fria marknaden uthyrda lägenheter (enligt sid. 33 o. f. angiven avgränsning).[1] Understrykas må, att såsom torde framgått av föregående kapitel, bostadsbeståndets sammansättning ur kvalitetssynpunkt uppvisar betydande lokala olikheter, vilket begränsar möjligheten att åstadkomma en rättvisande jämförelse mellan hyrestalen för olika orter. Visserligen ha vissa grupper av särskilt undermåliga lägenheter (kommunala gatureglerings fastigheter, utdömda lägenheter) utelämnats vid hyresberäkningarna, men talrika andra dåliga lägenheter ha inbegripits i desamma. Sålunda har man icke ansett sig böra utmönstra sådana bostäder, vilka av resp. lokala granskningskommittéer betecknats såsom i ett eller annat avseende undermåliga, ehuru de icke blivit utdömda. Visserligen ha ifrågavarande omdömen säkerligen i allmänhet haft större eller mindre fog för sig, men bedömningen har — såsom tidigare framhållits — med all sannolikhet skett efter tämligen olika grunder på olika orter.

Dessa reservationer gälla särskilt beträffande de allmänna hyresmedeltal för samtliga lägenheter inom resp. kategorier, som meddelats i de sista kolumnerna av tab. IV i tabellbilagan och tab. 39.[2] Större interlokal jämförbarhet kan däremot tillmätas de specialsiffror för lägenheter med och sådana utan centralvärme, som återgivas i föregående kolumner av nämnda tabeller. Det visar sig också, att skillnaden i hyresnivå mellan olika orter ter sig märkbart mindre, när man utgår från dessa siffror, än när de allmänna medeltalen läggas till grund för jämförelsen.

---

[1] I fråga om Stockholm inbegripa dock uppgifterna lägenheter i stadens hus, vissa stiftelsehus o. d.

[2] Det förtjänar understrykas, att dessa hyressiffror icke sammanfalla med dem, som använts vid 1934 års dyrortsgruppering. För sistnämnda ändamål har nämligen en särskild beräkningsmetod använts, varvid man tagit hänsyn till eldstadshyrorna inom vissa lägenhetskategorier (enkelrum, enkelkök, lägenheter om ett rum med kokvrå samt lägenheter om ett, två och tre rum och kök) samt vid beräkningen av dessa uteslutit alla lägenheter, vilka innehålla något boningsrum med mindre än 9 kvm golvyta. Sistnämnda lägenheter ha däremot medräknats i den här meddelade huvudtabellen. Vidare har man vid *dyrortsgrupperingen* sökt neutralisera den brist på jämförbarhet mellan de allmänna hyresmedeltalen för olika orter, som betingas av att de relativt dyra centralvärmelägenheterna utgöra en varierande andel av bostadsbeståndet å olika orter, genom att framräkna de hyresmedeltal, som skulle varit gällande, därest förekomsten av lägenheter med centralvärme varit relativt lika stor å samtliga orter. Några dylika omräkningar ha däremot icke företagits i fråga om de uppgifter, som här meddelas.

Tab. 39. Medelhyror inom olika ortsgrupper och

	Ortsgrupper och landsdelar	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter			Årl. medelhyra (kr.) per eldstad i läg.				Årl. medelhyra (kr.) för värme			
		utan centralvärme	med centralvärme	samtliga	utan centralvärme	med centralvärme exkl. värmekostn.	med centralvärme inkl. värmekostn.	samtl. läg. exkl. värmekostn.	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök
1	Stockholm	58 796	63 054	121 850	325	513	565	423	370	502	596	924
2	Göteborg	34 537	18 761	53 298	248	373	413	299	267	318	441	769
3	Malmö	19 260	7 897	27 157	207	328	363	250	209	285	394	601
4	Förstadsorter	**16 839**	**6 901**	**23 740**	**178**	**272**	**310**	**209**	**181**	**301**	**350**	**515**
5	till Stockholm	7 461	4 813	12 274	217	312	349	258	258	371	436	624
6	» Göteborg	2 250	958	3 208	171	209	245	184	188	279	339	506
7	» Malmö	1 096	129	1 225	132	166	199	137	131	179	261	386
8	» Övriga städer	6 032	1 001	7 033	134	167	210	140	140	183	267	400
	Övriga städer, köp. o. municipalsamh. med											
9	a) 10 000—100 000 inv.	**104 470**	**37 978**	**142 448**	**187**	**279**	**318**	**218**	**193**	**260**	**351**	**545**
10	Östra Sverige	33 892	8 925	42 817	202	310	352	233	200	288	368	622
11	Småland o. öarna	10 399	2 406	12 805	166	251	290	187	161	246	292	494
12	Södra Sverige	22 019	9 602	31 621	167	261	295	200	166	243	303	472
13	Västra Sverige	21 600	10 374	31 974	189	274	311	222	194	251	358	559
14	Norra Sverige	16 560	6 671	23 231	200	283	330	232	197	330	364	627
15	b) 5 000—10 000 inv.	**26 018**	**6 780**	**32 798**	**152**	**216**	**256**	**169**	**144**	**209**	**284**	**447**
16	Östra Sverige	5 366	775	6 141	158	218	258	168	140	216	287	481
17	Småland o. öarna	5 873	930	6 803	144	207	245	156	125	201	254	420
18	Södra Sverige	2 480	414	2 894	129	199	230	141	122	182	231	357
19	Västra Sverige	9 569	3 064	12 633	150	211	248	169	139	213	279	451
20	Norra Sverige	2 730	1 597	4 327	190	239	286	212	180	294	356	584
21	c) under 5 000 inv.	**18 398**	**3 939**	**22 337**	**129**	**184**	**224**	**141**	**139**	**195**	**249**	**370**
22	Östra Sverige	4 341	752	5 093	147	213	252	160	148	237	282	434
23	Småland o. öarna	3 900	567	4 467	108	149	189	115	111	169	196	313
24	Södra Sverige	2 179	297	2 476	109	154	188	116	132	170	206	316
25	Västra Sverige	4 828	1 286	6 114	125	181	219	140	122	187	230	370
26	Norra Sverige	3 150	1 037	4 187	155	199	243	169	156	253	278	469
27	Landskommuner[2]	**4 043**	**1 090**	**5 133**	**108**	**136**	**180**	**115**	**126**	**164**	**217**	**300**
28	Ö. Sv. Smärre samh.	198	19	217	103	119	159	105	136	—	191	284
29	Ö. Sv. Landsb. i övrigt	389	23	412	115	126	166	115	139	161	230	318
30	Smål. Smärre samh.	302	78	380	97	100	138	98	122	169	189	267
31	Smål. Landsb. i övrigt	175	21	196	95	111	152	97	98	320	177	295
32	S. Sv. Smärre samh.	240	33	273	80	125	160	88	96	146	167	235
33	S. Sv. Landsb. i övrigt	61	2	63	56	60	95	56	72	108	111	168
34	V. Sv. Smärre samh.	182	113	295	108	140	180	121	129	155	207	317
35	V. Sv. Landsb. i övrigt	449	237	686	116	160	200	133	125	150	228	358
36	N. Sv. Smärre samh.	971	300	1 271	111	136	189	118	132	157	222	297
37	N. Sv. Landsb. i övrigt	1 076	264	1 340	116	132	175	120	121	186	226	354
38	Samtl. orter exkl. Stockholm	**228 565**	**83 346**	**306 911**	**187**	**292**	**331**	**221**	**190**	**263**	**357**	**588**
39	Samtl. orter inkl. Stockholm	**282 361**	**146 400**	**428 761**	**218**	**378**	**422**	**280**	**225**	**307**	**402**	**623**

[1] Hyressiffror, som avse mindre än 10 lägenheter, äro angivna med medievalstil. — [2] Exkl.

landsdelar hyresåret 1933/34 (enligt hyresräkningen).[1]

läg. utan centralvärme om			Årl. medelhyra *inkl.* värmekostn. (kr.) för läg. med centralvärme om							Årl. medelhyra *exkl.* värmekostn. (kr.) för samtliga läg. om							
3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	
1 336	1 715	2 166	666	813	1 022	1 517	2 101	2 690	3 360	414	714	748	1 124	1 609	2 129	2 691	1
1 139	1 503	1 849	495	664	757	1 166	1 620	2 074	2 609	313	508	502	879	1 294	1 737	2 175	2
860	1 154	1 474	450	645	712	1 012	1 373	1 704	2 178	260	382	434	682	1 023	1 388	1 840	3
724	**959**	**1 242**	**318**	**585**	**654**	**844**	**1 157**	**1 478**	**1 903**	**190**	**399**	**406**	**582**	**849**	**1 161**	**1 544**	4
833	1 044	1 327	361	613	732	961	1 294	1 614	2 062	269	475	515	711	981	1 273	1 681	5
669	861	1 040	281	356	489	719	963	1 241	1 473	197	290	356	544	748	1 011	1 188	6
551	764	610	195	391	368	562	785	1 060	1 398	133	186	264	392	584	845	1 035	7
541	723	996	215	329	380	601	886	1 256	1 357	141	196	270	415	601	885	1 065	8
797	**1 057**	**1 338**	**340**	**505**	**586**	**894**	**1 250**	**1 600**	**1 978**	**208**	**340**	**374**	**613**	**913**	**1 264**	**1 609**	9
918	1 182	1 465	365	546	642	1 005	1 401	1 769	2 148	209	373	390	692	1 029	1 388	1 729	10
714	918	1 172	315	480	544	814	1 134	1 478	1 791	170	295	307	532	781	1 099	1 379	11
693	917	1 211	338	521	568	823	1 127	1 451	1 791	196	326	351	538	793	1 131	1 452	12
816	1 072	1 366	332	473	573	881	1 220	1 563	1 923	221	343	382	632	940	1 278	1 630	13
903	1 183	1 446	335	460	545	925	1 335	1 706	2 144	209	369	377	687	1 035	1 375	1 767	14
643	**860**	**1 063**	**276**	**359**	**448**	**723**	**1 021**	**1 327**	**1 590**	**157**	**230**	**292**	**479**	**712**	**991**	**1 229**	15
701	942	1 132	237	394	449	734	1 042	1 316	1 618	145	228	292	499	741	997	1 252	16
626	808	1 049	257	332	416	671	942	1 276	1 471	136	206	257	436	659	921	1 138	17
551	686	975	272	289	415	597	884	1 178	1 494	140	194	240	371	594	801	1 083	18
645	840	1 033	252	363	420	698	998	1 305	1 571	149	247	286	485	717	992	1 233	19
783	1 110	1 275	313	426	514	820	1 146	1 461	1 749	201	322	367	626	896	1 193	1 425	20
532	**708**	**903**	**252**	**395**	**404**	**628**	**865**	**1 160**	**1 440**	**149**	**216**	**255**	**393**	**582**	**822**	**1 052**	21
610	769	972	276	484	449	729	982	1 247	1 582	158	265	288	460	655	873	1 170	22
456	596	726	205	353	320	513	740	990	1 201	122	182	198	322	480	654	820	23
440	564	878	280	312	356	502	740	1 010	1 223	140	180	211	323	478	661	933	24
548	702	896	228	376	368	617	878	1 136	1 425	131	207	236	400	619	843	1 053	25
692	966	1 209	267	403	424	684	960	1 308	1 597	167	283	285	494	729	1 036	1 287	26
404	**519**	**694**	**206**	**298**	**336**	**537**	**736**	**1 093**	**1 349**	**130**	**183**	**222**	**333**	**472**	**640**	**855**	27
350	600	—	171	—	320	441	760	—	—	135	—	195	289	475	600	—	28
464	620	800	360	200	356	453	500	650	—	144	161	232	319	454	592	800	29
395	504	642	188	350	253	396	556	737	710	128	194	187	271	399	519	621	30
377	—	—	—	275	276	467	518	—	—	98	280	178	305	373	—	—	31
274	356	428	224	—	275	439	648	—	1 063	112	146	168	242	331	356	640	32
150	192	—	—	—	190	285	—	—	—	72	108	111	168	150	192	—	33
433	698	—	223	343	313	536	677	1 117	1 515	148	214	215	362	478	829	1 275	34
543	300	—	258	260	343	625	887	1 227	1 800	139	192	237	441	673	923	1 560	35
372	443	867	229	—	371	561	756	1 367	1 800	135	157	232	337	459	721	1 010	36
522	661	806	154	300	301	523	795	915	1 340	120	194	225	370	573	665	953	37
783	**1 072**	**1 372**	**360**	**554**	**643**	**917**	**1 265**	**1 652**	**2 054**	**209**	**358**	**393**	**613**	**911**	**1 297**	**1 662**	38
918	**1 281**	**1 695**	**484**	**750**	**825**	**1 132**	**1 525**	**1 976**	**2 512**	**250**	**559**	**485**	**748**	**1 100**	**1 561**	**2 045**	39

municipalsamhällen.

Vid specialredovisningen av hyrorna för lägenheter med centralvärme ha värmekostnaderna medräknats i hyresbeloppen. I regel ha även uppgiftslämnarna förfarit på samma sätt, men i de fall, då värmekostnaden icke medräknats i hyresbeloppen, har man ökat den uppgivna hyran med en uppskattad värmekostnad. Vid beräkningen av denna har man utgått från vissa uppgifter om värmekostnaderna, som lämnades vid *närmast föregående hyresräkning*, samt justerat dessa tal efter bränsleprisernas förändringar under mellanåren. De på så sätt erhållna värmekostnadstalen ha slutligen något modifierats efter de uppgifter om kokspriserna inom olika orter, vilka inhämtats i och för det nyligen avslutade dyrortsgrupperingsarbetet. — Vid beräkning av genomsnittstal för samtliga hyreslägenheter ha värmekostnaderna i förekommande fall uteslutits, varvid man ävenledes använt sig av de på nyssnämnda sätt beräknade värmekostnadstalen. — Vidare har vid bearbetningen fått företagas vissa andra smärre justeringar av de i punkt 7 a å lägenhetsformulären uppgivna hyresbeloppen, nämligen i form av tillägg av avgifter för vatten, sotning, trappljus o. d., som normalt ingå i hyrorna, men som i vissa fall upptagits i form av särskilda avgifter av hyresgästerna.

Av utrymmesskäl har man underlåtit att i tabellen redovisa medelhyrorna för vissa inom flertalet orter tämligen sparsamt förekommande lägenhetskategorier, nämligen lägenheter om 2 eller flera rum utan kök (men ev. med kokvrå) samt lägenheter om 6 eller flera rum och kök. Ifrågavarande lägenheter ingå däremot i beräkningen av eldstadshyrorna, vilka erhållits på så sätt, att hyressummorna dividerats med antalet boningsrum och kök; däremot ha icke kokvråar (resp. kök med mindre än 6 kvm) eller hallar räknats såsom eldstäder.

Hyresnivån företer givetvis tendens till stegring med ökad ortsstorlek. Utgår man från uppgifterna för specialgrupperna lägenheter med resp. utan centralvärme, visar det sig sålunda, att hyrorna i Stockholm äro ungefär tre gånger så höga som i landskommunernas icke municipala delar. Ser man på uppgifterna för de olika landsdelarna, befinnes, att norra och östra Sverige vanligen uppvisa de högsta medelhyrorna, medan södra Sverige samt Småland och öarna ha den lägsta hyresnivån, vilket åtminstone delvis torde förklaras av att det genomsnittliga utrymmet per eldstad där är något mindre. — I fråga om övriga resultat av dessa hyresberäkningar må hänvisas till uppgifterna i tabellerna.

Den möjlighet, som materialet erbjuder att gruppera lägenheterna efter husens ålder, har även utnyttjats vid hyresberäkningarna. I tab. 40 (för olika ortsgrupper) och tab. 41 (för orter med minst 1 000 hyreslägenheter) meddelas sålunda särskilda hyresuppgifter för lägenheter i äldre (= tillkomna före 1 januari 1924) och nyare hus, vilken indelning kombinerats med en gruppering efter förekomsten av centraluppvärmning. Av utrymmesskäl har denna redovisning begränsats till de båda viktigaste lägenhetskategorierna 1 och 2 rum och kök. Såsom man kunnat vänta, ligga hyrorna i de nyare husen i allmänhet över dem i de äldre. I fråga om lägenheter utan centralvärme framträder denna tendens visserligen icke i de på vanligt sätt uträknade allmänna

Tab. 40. Medelhyror (kr. per år) i äldre och nyare hus (tillkomna efter 1 jan. 1924) inom olika ortsgrupper (enligt hyresräkningen).

Ortsgrupper och landsdelar	Lägenheter om 1 rum och kök				Lägenheter om 2 rum och kök				Indextal för hyror i nyare hus (äldre hus = 100)			
	utan centralvärme		med centralvärme (inkl. värmekostn.)		utan centralvärme		med centralvärme (inkl. värmekostn.)		utan centralvärme		med centralvärme	
	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	1 rum o. kök	2 rum o. kök	1 rum o. kök	2 rum o. kök
Göteborg	439	480	660	781	769	775	1 089	1 196	109	101	118	110
Malmö	393	396	577	745	603	577	854	1 080	101	96	129	126
Förstadsorter	352	341	551	686	521	486	799	870	97	93	125	109
Övr. städer, köp. o. m:en												
med 10 000—100 000 inv.	349	379	535	613	540	589	838	930	109	109	115	111
» 5 000— 10 000 inv.	282	305	430	468	442	487	691	754	108	110	109	109
» under 5 000 inv.	248	260	400	409	368	385	635	622	105	105	102	98
Landskommuner[1]	209	242	312	343	294	320	490	552	116	109	110	113
Samtliga orter:												
vanliga medeltal	**357**	**360**	**547**	**682**	**538**	**539**	**839**	**963**	**101**	**100**	**125**	**115**
standardräknade tal[2]	**355**	**380**	**568**	**669**	**536**	**562**	**854**	**951**	**107**	**105**	**118**	**111**

[1] Exkl. municipalsamhällen.
[2] Korrigerade med hänsyn till de äldre och de nyare lägenheternas skiljaktiga fördelning på olika storleksklasser av orter. Jfr förklaringarna i texten.

medeltalen för samtliga orter, men detta beror därpå, att en förhållandevis stor proportion av de lägenheter utan centralvärme, som tillkommit under det senaste årtiondet, tillhör de mindre orterna, där hyresnivån merendels är låg. I sammanfattningstalen komma därför medelhyrorna för nyare lägenheter utan centralvärme att te sig lägre i förhållande till motsvarande medelhyror för äldre lägenheter, än vad som i allmänhet svarar mot förhållandena i de särskilda orterna. Av liknande anledning komma medeltalen för samtliga orter att ge ett för starkt uttryck för hyresskillnaden mellan sådana äldre och nyare hus, som äro utrustade med centraluppvärmning, ty i detta fall komma de större och dyrare orterna att »väga tyngre» vid hyresberäkningen för nyare hus, än vad förhållandet blir i fråga om de äldre husen. Med hänsyn härtill har i sista raden av tab. 40 meddelats resultatet av en omräkning av de allmänna medeltalen, vilken utförts enligt s. k. standardmetod, d. v. s. man har framkalkylerat de allmänna hyrestal, som skulle varit gällande, om de nyare och äldre lägenheterna företett samma fördelning på orter av olika storlekstyp.

Enligt dessa standardräknade tal skulle hyrorna i nyare hus utan centralvärme överstiga motsvarande hyror för äldre hus med i genomsnitt 7 % i lägenheter om 1 rum och kök och med 5 % i lägenheter om 2 rum och kök. För lägenheter med centralvärme bli motsvarande relationstal resp. 18 och 11 %. Det är emellertid möjligt, att även dessa siffror — liksom uppgifterna för de särskilda orterna — icke äro direkt jämförbara. Företagna stickprovsunder-

Tab. 41. Medelhyror per år i äldre och nyare hus (tillkomna efter 1 jan. 1924) i orter med över 1 000 hyreslägenheter (enligt hyresräkningen).[1]

Orter	Lägenheter om 1 rum o. kök (kr.)				Lägenheter om 2 rum o. kök (kr.)				Indextal för hyror i nyare hus (medeltal för äldre hus = 100)			
	utan centralvärme		med centralvärme		utan centralvärme		med centralvärme		utan centralvärme		med centralvärme	
	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	1 rum o. kök	2 rum o. kök	1 rum o. kök	2 rum o. kök
Södertälje	360	358	544	504	568	598	962	1 070	99	105	93	111
Sundbyberg	477	593	687	807	710	854	938	1 188	124	.	117	127
Lidingö	475	388	666	671	612	649	956	967	.	106	101	101
Hagalund	463	473	636	842	722	686	803	1 203	102	95	132	150
Uppsala	396	445	595	750	675	788	1 006	1 184	112	117	126	118
Nyköping	347	427	500	609	575	684	833	1 040	123	119	122	125
Katrineholm	375	391	452	491	596	620	770	868	104	104	109	113
Eskilstuna	335	317	552	647	565	543	880	943	95	96	117	107
Linköping	337	433	548	735	566	638	902	1 076	128	113	134	119
Norrköping	372	389	559	714	633	652	907	1 078	105	103	128	119
Motala	246	276	373	500	447	391	629	810	112	87	.	.
Jönköping	290	346	477	604	498	561	792	908	119	113	127	115
Nässjö	284	340	431	511	488	492	704	801	120	101	119	114
Eksjö	228	264	319	502	393	444	566	624	116	113	.	110
Växjö	226	308	405	398	380	498	624	669	136	131	98	107
Kalmar	324	420	524	583	495	628	761	859	130	127	111	113
Oskarshamn	271	243	420	588	410	445	582	694	90	109	.	119
Västervik	254	289	348	424	411	514	616	725	114	125	122	118
Visby	258	277	411	428	421	420	727	660	107	100	.	91
Karlskrona	348	399	415	513	525	543	795	784	115	103	124	99
Karlshamn	214	273	250	397	355	398	515	539	128	112	.	105
Kristianstad	278	313	393	674	454	481	649	992	113	106	172	153
Malmö	393	396	577	745	603	577	854	1 080	101	96	129	126
Lund	304	332	479	666	484	511	761	986	109	106	139	130
Landskrona	262	238	411	586	394	390	699	800	91	99	143	114
Hälsingborg	324	372	459	594	485	574	701	872	115	118	129	124
Eslöv	255	305	355	520	364	484	588	739	120	133	.	126
Ystad	223	247	439	368	370	445	634	696	111	120	.	110
Trälleborg	305	346	376	590	458	540	707	882	113	118	.	125
Halmstad	285	282	393	466	450	487	693	802	99	108	119	116
Varberg	283	356	388	489	457	522	668	737	126	114	126	110
Göteborg	439	480	660	781	769	775	1 089	1 196	109	101	118	110
Mölndal	317	377	431	536	479	526	632	822	119	110	124	130
Uddevalla	301	337	426	477	481	428	708	765	112	89	112	108
Älvsborg	354	376	438	455	527	534	655	664	106	101	104	101
Vänersborg	273	279	402	465	439	401	684	806	102	.	116	118
Trollhättan	264	313	433	441	425	434	727	762	119	102	102	105
Alingsås	287	292	414	480	467	489	675	760	102	105	116	113
Borås	363	411	497	569	601	626	805	883	113	104	114	110
Lidköping	276	346	443	470	456	544	708	819	125	119	106	116
Skara	242	252	320	324	408	491	660	685	104	120	.	104
Skövde	280	302	445	547	471	467	712	832	108	99	123	117
Falköping	280	328	414	443	478	593	666	730	117	124	.	110
Karlstad	372	382	550	565	595	563	912	875	103	95	103	96
Kristinehamn	347	358	503	458	574	570	822	808	103	99	91	98

[1] Hyressiffror, som avse mindre än 10 lägenheter, äro angivna med medievalstil.

Tab. 41 (forts.). **Medelhyror per år i äldre och nyare hus (tillkomna efter 1 jan. 1924) i orter med över 1 000 hyreslägenheter (enligt hyresräkningen).**

Orter	Lägenheter om 1 rum o. kök (kr.)				Lägenheter om 2 rum o. kök (kr.)				Indextal för hyror i nyare hus (medeltal för äldre hus = 100)			
	utan centralvärme		med centralvärme		utan centralvärme		med centralvärme		utan centralvärme		med centralvärme	
	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	äldre hus	nyare hus	1 rum o. kök	2 rum o. kök	1 rum o. kök	2 rum o. kök
Arvika	290	267	376	382	425	437	587	612	92	103	102	104
Örebro	416	523	603	728	659	746	972	1 137	126	113	121	117
Västerås	408	450	597	671	686	757	974	1 027	110	110	112	105
Sala	263	277	454	396	459	478	664	720	105	104	87	108
Falun	333	351	492	554	561	650	831	932	105	116	113	112
Gävle	365	350	574	528	637	604	941	945	96	95	92	100
Söderhamn	274	287	404	365	457	511	685	763	105	112	90	111
Härnösand	334	343	489	529	549	577	812	947	103	105	108	117
Sundsvall	400	333	639	637	651	656	964	969	83	101	100	101
Östersund	483	452	668	709	765	655	1 055	1 155	94	86	106	109
Umeå	443	371	567	588	734	657	951	951	84	90	104	100
Luleå	388	386	591	561	669	610	937	913	99	.	95	97
Kiruna	307	302	459	443	463	548	684	697	98	.	97	102

sökningar synas nämligen ge vid handen, att nyare lägenheter utan centralvärme relativt oftare än äldre sådana tillhöra egnahemsområden eller andra yttre delar av resp. stadssamhällen. Det är sålunda möjligt, att hyresskillnaden mellan gamla och nya hus utan centralvärme i mera jämförbara fall är större än vad som framgår av tabellerna.

Till jämförelse meddelas följande uppgifter enligt 1930 års bostadsräkning för Stockholm:

Medelhyror (inkl. värmekostnad) år 1930 för lägenheter med centralvärme i Stockholm (inre staden).

	1 rum utan kök	2 rum utan kök	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 rum och kök	7 rum och kök	8 rum och kök
Medelhyror (kr.) för lägenheter tillkomna t. o. m. år 1920	769	1 528	977	1 499	2 184	2 870	3 682	4 644	5 697	6 944
1921—1925	799	1 673	884	1 687	2 537	3 231	4 187	5 281	6 401	7 661
1926—1930	996	1 696	1 299	1 951	2 655	3 307	4 267	5 434	6 653	7 582
Indextal om läg. tillk. t. o. m. 1920 sättes = 100										
Läg. tillk. t. o. m. 1920	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1921—1925	104	109	90	113	116	113	114	114	112	110
1926—1930	130	111	133	130	122	115	116	117	117	109

I Stockholm synas sålunda förekomma relativt betydande hyresskillnader mellan bostäder av olika åldersklass. Då tidpunkten för undersökningen icke

är densamma som för 1933 års allmänna bostadsräkning och dessutom äldre och nyare lägenheter avgränsats på annat sätt, äro uppgifterna emellertid icke direkt jämförbara med motsvarande i tab. 40 och 41. I så måtto synes dock en viss överensstämmelse kunna konstateras, som hyresskillnaden mellan äldre och nyare lägenheter i stort sett avtar med stigande lägenhetsstorlek.

2. Lägenhetshyrornas variationer.

De hittills anförda medeltalsuppgifterna äro emellertid i så måtto abstrakta, som de dölja betydande variationer i hyresavseende, inom varje särskild ort och varje särskild lägenhetskategori. Dessa förhållanden belysas i tab. V (sid. 266 o. f.), vilken återger hyrornas »spridning» för lägenheter om 1 och 2 rum och kök. Av utrymmesskäl är redovisningen (liksom tab. 41) begränsad till sådana orter, där minst 1 000 å fria marknaden uthyrda lägenheter förefinnas. Lägenheter med och utan centralvärme redovisas för sig. I senare fallet meddelas dessutom specialsiffror för lägenheter i äldre hus (tillkomna före 1 januari 1924), vilka utgöra huvudmassan av de omoderna bostäderna, medan i fråga om lägenheter med centralvärme i stället de nyare husens bostäder upptagits såsom särskild undergrupp. Värmekostnaden är för lägenheter med centralvärme medräknad i hyresbeloppen. I de fall, då det uppgivna hyresbeloppet icke inbegripit värmekostnad, har lägenheten uteslutits från redovisningen. Detta förfaringssätt torde i allmänhet icke vara av nämnvärd betydelse, med undantag för vissa orter, nämligen Jönköping, Nässjö, Lund, Ystad och Halmstad, för vilka rätt avsevärda avvikelser framträda vid jämförelse med tab. V i tabellbilagan.

Utom spridningstalen meddelas uppgifter om s. k. normala hyresvariationer, varmed avses den övre och nedre »kvartilhyran», d. v. s. det hyrestal, som överskrides i fråga om den dyraste fjärdedelen av lägenheterna, resp. det tal, som underskrides beträffande den billigaste fjärdedelen av de å fria marknaden uthyrda bostäderna. Dessutom meddelas uppgift om »medianhyran», d. v. s. den hyra som över- resp. underskrides i fråga om halva antalet lägenheter. En jämförelse mellan dessa medianhyror och de i sista kolumnen återgivna aritmetiska medelhyrorna utvisar, att medianhyrorna i flertalet fall äro högre. Detta beror på att spridningen nedåt från »mitthyran» räknat merendels är större än spridningen uppåt, vilket måste verka i sänkande riktning vid beräkning av vanliga aritmetiska medeltal.

3. Sambandet mellan hyra och golvyta.

I det föregående har sambandet mellan hyra och lägenhetsstorlek studerats med utgångspunkt från lägenheternas rumsantal. Den allmänna hyresräkningen erbjuder heller icke andra utgångspunkter för en dylik undersökning, men de vid kompletteringsundersökningen inhämtade arealuppgifterna ha möjliggjort en beräkning av hyran per kvadratmeter golvyta för den del av bostads-

beståndet, som ifrågavarande undersökning berör. Liksom den allmänna hyresräkningen har emellertid denna specialbearbetning begränsats till de å fria marknaden uthyrda lägenheterna. Omfattningen av materialet framgår av tab. 42.

Tab. 42. Antal av kompletteringsundersökningen berörda, å fria marknaden uthyrda smålägenheter.

Orter	Antal lägenheter bestående av						Tillhopa	Därav småläg.	
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	övr. dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök		utan centralvärme	med centralvärme
Uppsala	129	18	22	8	274	183	**634**	542	92
Eskilstuna	141	18	8	6	456	124	**753**	617	136
Norrköping	251	41	10	10	597	174	**1 083**	924	159
Jönköping	78	14	8	6	366	216	**688**	616	72
Växjö	46	15	18	6	147	208	**440**	387	53
Kalmar	23	54	113	2	150	334	**676**	585	91
Karlskrona	45	61	143	10	109	264	**632**	594	38
Kristianstad	37	69	97	12	77	210	**502**	422	80
Malmö	73	173	123	3	980	693	**2 045**	1 544	501
Borås	91	58	12	12	367	247	**787**	451	336
Karlstad	83	14	15	1	249	185	**547**	415	132
Örebro	103	28	19	4	532	270	**956**	709	247
Falun	47	5	5	7	171	125	**360**	276	84
Gävle	126	11	4	3	473	158	**775**	607	168
Samtliga 14 städer	**1 273**	**579**	**597**	**90**	**4 948**	**3 391**	**10 878**	**8 689**	**2 189**

Det bör särskilt understrykas, att dessa beräkningar, liksom den allmänna hyresräkningen, avse hyresåret 1933/34. Vid kompletteringsundersökningen inhämtades nämligen inga nya hyresuppgifter utan i stället överfördes de vid hyresräkningen erhållna uppgifterna om hyror till de nya formulären. I motsats till det vid den allmänna hyresräkningen använda förfaringssättet ha emellertid ev. värmekostnader genomgående frånbragits hyresbeloppen. Det må slutligen erinras om att arealen av hallar, tamburer, badrum o. d. inräknats i golvytan — i några städer ha dock ifrågavarande utrymmen i en del fall måst beräknas — men däremot icke garderober o. d.

I tab. 43 återges kvadratmetershyrornas »spridning» för samtliga i undersökningen ingående smålägenheter. Variationerna te sig, som synes, ganska betydande. I samma stad kunna sålunda å ena sidan finnas smålägenheter, vilka betinga 5 kr. per år och kvm, och å andra sidan sådana, som kosta 30 kr. Den starkaste anhopningen företer emellertid i allmänhet hyresklassen 10—15 kr., vilken omfattar ungefär hälften (50·9 %) av samtliga undersökta lägenheter. I Växjö är det emellertid i stället gruppen 5—10 kr., som omfattar det största antalet hyresbostäder, och i Uppsala och Malmö framträder i första rummet gruppen 15—20 kr.

Bortsett från sistnämnda trenne städer uppvisa medelhyrorna — eller rättare medianhyrorna — jämförelsevis svaga lokala variationer. För 11 städer

Tab. 43. Å fria marknaden uthyrda smålägenheter fördelade efter hyra (exkl. värmekostnad) per kvm nettogolvyta hyresåret 1933/34 (enligt kompletteringsundersökningen).

Orter	Antal undersökta hyreslägenheter	Därav (i %) med en årlig hyra per kvm nettogolvyta (exkl. garderober o. d.) av kr.							Medianhyra (kr.)[1] per kvm för		
									smålägenheter		samtliga smålägenheter
		—5	5—10	10—15	15—20	20—25	25—30	30—	utan centralvärme	med centralvärme[2]	
Uppsala	634	—	4·0	33·4	45·9	9·1	5·7	1·9	16	16	**17**
Eskilstuna	753	0·5	42·8	47·9	6·8	1·6	0·1	0·3	10	14	**11**
Norrköping	1 083	—	15·2	57·6	22·1	4·4	0·3	0·4	13	17	**13**
Jönköping	688	1·5	38·2	54·7	5·2	0·4	—	—	10	13	**11**
Växjö	440	3·4	66·4	27·7	1·6	0·9	—	—	8	11	**9**
Kalmar	676	0·6	8·3	67·8	19·5	2·8	1·0	—	13	14	**13**
Karlskrona	632	0·5	8·2	55·4	30·7	4·4	0·6	0·2	14	13	**14**
Kristianstad	502	0·4	21·3	54·6	19·3	3·4	0·4	0·6	12	16	**13**
Malmö	2 045	—	1·9	41·0	42·8	11·6	2·0	0·7	15	19	**16**
Borås	787	0·4	9·3	47·4	33·4	6·7	1·5	1·3	13	16	**14**
Karlstad	547	0·2	17·5	61·4	16·1	3·7	0·7	0·4	12	15	**13**
Örebro	956	0·3	10·4	61·3	23·4	3·4	1·0	0·2	13	17	**13**
Falun	360	0·8	23·9	56·4	15·0	2·8	0·8	0·3	12	15	**12**
Gävle	775	1·4	24·8	55·5	14·3	2·8	1·1	0·1	12	14	**12**
Samtl. 14 städer	**10 878**	**0·6**	**17·2**	**50·9**	**24·4**	**5·2**	**1·2**	**0·5**	**13**	**16**	**13**

[1] D. v. s. den hyra, som under- resp. överskrides i fråga om halva antalet undersökta lägenheter.
[2] Exkl. värmekostnad.

Tab. 44. Medianhyra per år och kvm för olika kvalitetsgrupper av lägenheter om 1 och 2 rum och kök och för olika lägenhetskategorier (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Lägenheter om 1 och 2 rum och kök tillhörande kvalitetsgrupp						1 rum eller 1 kök	1 rum och kokvrå	2 rum och kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	Samtliga
	1	2	3	4	5	6						
Uppsala	14	15	16	.	16	.	19	.	.	16	15	**17**
Eskilstuna	9	9	10	11	13	15	10	.	.	10	12	**11**
Norrköping	12	12	13	12	16	17	13	15	.	13	13	**13**
Jönköping	11	11	11	11	12	.	10	.	.	10	12	**11**
Växjö	8	8	9	9	11	.	7	.	.	8	9	**9**
Kalmar	13	12	13	12	13	13	.	16	14	13	13	**13**
Karlskrona	13	13	13	13	.	.	12	16	15	13	13	**14**
Kristianstad	11	12	12	12	14	.	14	14	12	12	12	**13**
Malmö	15	15	15	14	13	14	20	18	17	16	15	**16**
Borås	15	13	13	14	15	17	17	18	.	13	14	**14**
Karlstad	12	12	12	12	13	15	13	.	.	13	12	**13**
Örebro	.	11	13	12	14	14	13	19	.	13	13	**13**
Falun	.	12	12	.	13	.	12	.	.	12	13	**12**
Gävle	.	9	12	13	13	.	12	.	.	12	13	**12**
Samtliga 14 städer	**12**	**12**	**13**	**13**	**14**	**16**	**13**	**17**	**15**	**13**	**13**	**13**

Tab. 45. Kvadratmetershyrornas variationer för olika grupper av smålägenheter inom samtliga av kompletteringsundersökningen berörda orter.

Lägenhetskategorier m. m.	Antal undersökta uthyrda smålägenheter	Därav (i %) med en årlig hyra per kvadratmeter av (kr.)							Medianhyra per kvm (kr.)
		under 5	5–10	10–15	15–20	20–25	25–30	30 o. därröver	
Lägenheter bestående av									
1 rum el. kök	1 273	0·9	21·6	40·9	21·8	9·3	3·2	2·3	13
1 rum med kokvrå	579	0·3	7·1	31·1	35·1	17·3	7·4	1·7	17
2 » » »	597	0·3	6·5	41·2	41·6	7·4	2·2	0·8	15
1 rum och kök	4 948	0·6	20·0	52·8	22·0	4·1	0·3	0·2	13
2 » » »	3 391	0·4	14·9	57·9	23·9	2·6	0·3	0·0	13
Samtliga smålägenheter[1]	**10 878**	**0·6**	**17·2**	**50·9**	**24·4**	**5·2**	**1·2**	**0·5**	**13**
därav:									
utan centralvärme	8 689	0·6	19·8	55·3	20·7	2·7	0·6	0·3	13
med »	2 189	0·3	6·7	33·8	39·3	14·9	3·7	1·3	16
Läg. om 1 och 2 rum och kök tillh. kval.-gr. 1	774	1·0	24·4	51·7	20·2	2·6	—	0·1	12
2	1 705	1·2	26·3	50·9	19·4	1·9	0·2	0·1	12
3	2 741	0·4	19·2	57·3	20·8	1·9	0·3	0·1	13
4	1 336	0·2	16·7	62·7	19·4	0·9	0·1	—	13
5	1 140	0·2	8·9	56·1	27·5	6·8	0·4	0·1	14
6	643	0·2	1·2	39·6	42·6	14·8	1·4	0·2	16
Samtl. läg. om 1 o. 2 rum o. kök	**8 339**	**0·5**	**17·9**	**54·9**	**22·8**	**3·5**	**0·3**	**0·1**	**13**
därav:									
utan centralvärme	6 638	0·6	20·6	59·2	18·3	1·1	0·1	0·1	12
med »	1 701	0·4	7·4	37·9	40·4	12·6	1·2	0·1	16

[1] Inkl. ej specificerade grupper.

ligger sålunda medianhyran, d. v. s. det hyrestal, som över- resp. underskrides i fråga om halva antalet lägenheter, mellan 11 och 14 kr. per kvm. För samtliga undersökta städer är medianhyran 13 kr.

Tab. 44 ger upplysning om hyrorna per kvadratmeter inom olika lägenhetskategorier och kvalitetsgrupper. I tab. 45 återges dessutom — i form av sammanfattningstal för samtliga 14 städer — hyresvariationerna inom dessa och andra specialgrupper.

Mellan lägenheter om 1 och 2 rum och kök framträder knappast någon skillnad; för båda grupperna ligger hyran per kvm vid 13 kr. De dyraste smålägenheterna äro i allmänhet sådana om 1 rum med kokvrå (17 kr.), vilket förklaras därav, att denna kategori inbegriper förhållandevis många nyare och modernt utrustade bostäder. — Till jämförelse må nämnas, att medelhyran per kvm i smålägenheter enligt den förut citerade undersökningen för Göteborg år 1931 uppgick till c:a 17 kr.; för enbart lägenheter om 1 rum och kök var motsvarande tal 16 kr. och för 2 rum och kök inemot 18 kr.[1]

Att kvadratmetershyran i stort sett stiger med ökad modernitet och ökad bostadskvalitet, är ju knappast ägnat att förvåna. För den lägsta kvalitets-

[1] Bostadsräkningen 1930 samt bostadsundersökningen 1931 i Göteborg, sid. 79 o. f.

gruppen (av lägenheter om 1 och 2 rum och kök) är kvadratmetershyran i medeltal 12 kr. och för den högsta 16 kr.; för lägenheter utan centralvärme utgår (för samma lägenhetskategorier) 12 kr. per kvadratmeter och för sådana med denna bekvämlighet 16 kr. Det förefaller emellertid anmärkningsvärt, att en enkel tudelning av materialet efter förekomsten av centralvärme sålunda avslöjar i det närmaste lika stora hyresskillnader som den mera specificerade uppdelning, som åstadkommes genom kvalitetsgrupperingen, vilken dock — i motsats till nyssnämnda fördelning — direkt tar sikte på vissa bostadshygieniskt betydelsefulla förhållanden (men däremot inte till förekomsten av centralvärme). Detta synes närmast antyda, att »modernitetsgraden» är en viktigare faktor i hyresprisbildningen än den bostadshygieniska beskaffenheten i övrigt. Förklaringen till detta förhållande synes ligga däri, att de sämre bostäderna per lägenhet räknat äro billigare än de bättre — eftersom golvytan merendels minskas med bostadskvaliteten —, samt att denna omständighet medför en så stark efterfrågan på dessa bostäder tillhörande de lägre kvalitetsgrupperna, att de per arealenhet räknat knappast bli billigare än övriga lägenheter utan centralvärme.

Det förtjänar understrykas, att det relativa antalet lägenheter, som betinga mer än 15 kr. per år och kvm, är ungefär detsamma (20—23 %) inom alla de fyra lägre kvalitetsgrupperna. Det är först, när man kommer till grupp 5 — d. v. s. till lägenheter, vilka ha eget avträde och dessutom uppfylla alla såsom mera angelägna betecknade krav —, som någon större frekvens (34·8 %) av dessa dyrare bostäder börjar framträda. För grupp 6 (lägenheter med vattenklosett inom lägenheten samt med bad- eller duschrum m. m.) utgör jämförelsetalet 59·0 %. Detta bekräftar i viss mån intrycket av att de bostadshygieniskt mera grundläggande egenskaperna ha mindre betydelse för hyressättningen — under förutsättning att hyrorna beräknas per arealenhet — än förekomsten av vissa moderna bekvämligheter.

I visst samband med att hyran per arealenhet i så relativt ringa utsträckning stiger med ökad bostadskvalitet, står, att bostäder med mindre golvyta — vilka ju förhållandevis ofta tillhöra de lägre kvalitetsgrupperna — snarast äro något dyrare per ytenhet än sådana med större utrymme. Förklaringen är givetvis av liknande art som i förra fallet, nämligen att hyran per lägenhet räknat sjunker med minskat utrymme, vilket medför, att de mindre lägenheterna komma att utöva en relativt stark dragningskraft. Ifrågavarande förhållanden återspeglas i följande sammanfattningstal för samtliga 14 städer:

Medianhyra (kr.) per kvm och per läg. inom olika storlekstyper av läg. om 1 och 2 rum o. kök	Läg. om 1 rum och kök						Läg. om 2 rum och kök				
	med en golvyta av (kvm)					Samtliga	med en golvyta av (kvm)				Samtliga
	—25	25—30	30—35	35—40	40—		—40	40—50	50—60	60—	
Hyra per kvm...	14	13	13	12	12	13	14	13	13	12	13
Hyra per lägenhet	318	365	399	425	480	388	470	607	685	753	628

Belysande är härvidlag även nedanstående sammanställning, som utvisar, att lägenheter med mindre golvyta oftare tillhöra de — per arealenhet räknat — högre hyresklasserna, än vad fallet är med de mera rymliga lägenheterna:

Lägenheter om 1 och 2 rum och kök fördelade efter hyra och golvyta		Läg. om 1 rum och kök				Läg. om 2 rum o. kök		
		med en golvyta av (kvm)			Samtliga läg.	med en golvyta av (kvm)		Samtliga läg.
		under 30	30—35	35 o. däröver		under 50	50 o. däröver	
Lägenheter med en hyra per kvm av kr.	under 10	246	287	487	1 020	258	262	520
	10—15	974	740	897	2 611	941	1 021	1 962
	15 o. däröver	714	302	301	1 317	598	311	909
	Tillhopa	1 934	1 329	1 685	4 948	1 797	1 594	3 391

Samma förhållanden gå i stort sett igen även i uppgifterna för de enskilda orterna; tendensen är dock icke alltid fullt enhetlig.

I följande kapitel komma bl. a. att meddelas vissa uppgifter om hyreskostnadens belastning på familjeekonomien (se sid. 129 o. f.).

IV. Bostadshushållens sammansättning och ekonomiska förhållanden.

1. Bostadshushållen och deras sammansättning.

Beteckningen bostadshushåll har i det följande använts som en sammanfattande beteckning för de personer, som bo i en och samma lägenhet, i första hand familjemedlemmar men även — i den mån sådana förekomma — tjänstefolk och andra hos arbetsgivaren boende arbetsbiträden ävensom inhyrande (med egna rum) och inneboende. Antalet hushåll i denna bemärkelse blir sålunda lika med antalet begagnade bostadslägenheter. Den närmaste uppgiften blir här att undersöka bostadshushållens antal och fördelning på olika typer, deras inkomstförhållanden m. m. Mot bakgrunden av denna undersökning kommer i nästa kapitel att skildras, hur dessa hushållsgrupper fördela sig på olika lägenhetskategorier m. m.

Vid den representativa bostadsräkningen företogs en ingående uppdelning av lägenheterna efter de däri boende hushållens sammansättning, varvid såväl antalet vuxna personer (om 15 år och däröver) som antalet barn (under 15 år) beaktades. Vid kompletteringsundersökningen användes en liknande, ehuru mera summarisk gruppering, varvid emellertid åldersgränsen mellan barn och vuxna sänktes till 12 år. Vid den allmänna bostadsräkningen har endast företagits en specialredovisning av antalet egentliga bostadslägenheter, vari förefinnas 3 eller flera barn under 15 år. Dessa uppgifter återfinnas i tab. VII (sid. 279 o. f).

Tab. 46. *Bostadshushållen och de boende fördelade på olika storlekstyper av hushåll (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).*

	Antal					Procent				
	Hushåll resp. medl. av hush. med ... vuxna				Tillhopa	Hushåll resp. medl. av hush. med ... vuxna				Tillhopa
	1	2	3—4	5 o. fl.		1	2	3—4	5 o. fl.	
Hushåll med följ. antal barn under 15 år:										
0	13 625	21 237	17 836	4 917	57 615	14·2	22·1	18·6	5·1	60·0
1—2	817	17 561	10 362	3 045	31 785	0·8	18·3	10·8	3·2	33·1
3 el. fl.	117	3 365	2 405	790	6 677	0·1	3·5	2·5	0·8	6·9
S:a	14 559	42 163	30 603	8 752	96 077	15·1	43·9	31·9	9·1	100·0
Boende tillhörande hush. med följ. antal barn under 15 år:										
0	13 625	42 474	59 964	27 430	143 493	4·3	13·4	18·9	8·7	45·3
1—2	1 881	58 550	48 420	21 143	129 994	0·6	18·5	15·3	6·6	41·0
3 el. fl.	537	18 768	16 919	7 327	43 551	0·2	5·9	5·3	2·3	13·7
S:a	16 043	119 792	125 303	55 900	317 038	5·1	37·8	39·5	17·6	100·0

I tab. 46 ges en sammanfattning av representativundersökningens resultat i fråga om fördelningen på olika storlekstyper av hushåll. Antalet hushåll med 3 eller flera barn utgör, som synes, endast 6·9 % av samtliga, men de upptaga dock 13·7 % av bostadsfolkmängden. För samtliga hushåll med minderåriga barn utgjorde motsvarande tal resp. 40·0 och 54·7 %. Störst av de redovisade grupperna voro hushåll om 2 vuxna utan minderåriga barn, vilka nämligen upptogo 22·1 % av hela hushållsbeståndet. Räknat efter antalet boende kom emellertid gruppen »3—4 vuxna utan barn» i första rummet (18·9 %), tätt följd av gruppen »2 vuxna med 1—2 barn» (18·5 %).

Den kombinerade gruppering, som innehålles i tab. 46, är emellertid så detaljerad, att en redovisning av bostadsstandarden inom olika hushållstyper i enlighet med densamma blir rätt skrymmande och föga översiktlig. Av denna anledning kommer i fortsättningen huvudsakligen att användas följande mera summariska indelning:

Småhushåll = 1 vuxen med 0—2 minderåriga barn och 2 vuxna utan barn;
Medelstora hushåll utan barn = 3—4 vuxna utan minderåriga barn;
Medelstora hushåll med barn = 2 vuxna med 1—2 minderåriga barn;
Större hushåll med 0—2 barn = 3—4 vuxna med 1—2 minderåriga barn och 5 eller flera vuxna med 0—2 barn;
Större hushåll med 3 eller flera barn = samtliga hushåll med 3 eller flera minderåriga barn.

Gentemot denna gruppering kunde bl. a. riktas den invändningen, att bland »större hushåll med 3 eller flera barn» medräknats exempelvis sådana, som bestå av 1 vuxen med 3 barn. Såsom framgår av tab. 46, måste emellertid sådana hushåll ha ytterst ringa frekvens, varför denna omständighet får anses väga lätt i jämförelse med fördelen, att alla flerbarnsfamiljer samlas i en grupp. Dessa flerbarnsfamiljer äro f. ö. i genomsnitt medlemsstarkare (6·52 personer per hushåll) än övriga större hushåll (5·29). De båda grupperna av medelstora hushåll bestå av i medeltal ungefär lika många medlemmar (3·33 resp. 3·36).[1] Då grupperna »medelstora hushåll utan barn» och »större hushåll med 0—2 barn» huvudsakligen utgöras av familjer med halvvuxna eller vuxna barn, ger grupperingen viss möjlighet att bedöma, vad barnens ålder betyder för bostadsstandarden, samtidigt som själva hushållsstorlekens inverkan i nämnda avseende åtminstone i grova drag återspeglas.

I tab. 47 återges hushållstypsfördelningen enligt ovan angivna schema inom var och en av de av representativundersökningen berörda orterna. Man noterar bl. a., att antalet flerbarnsfamiljer når högst i vissa norrländska orter, särskilt Kiruna, där de utgöra 15·5 % av samtliga; enligt tab. VII i bilagan framträda emellertid ännu högre tal i de icke-municipala delarna av Nederkalix landskommun (25·9 %), i Gällivare (19·3 %), Skellefteå landskommun (18·5 %) och Vilhelmina (18·4 %). Örebro uppvisar den lägsta siffran bland större städer (3·7 %); enligt tab. VII i bilagan hade Köping ett lika lågt tal, medan Nora (3·0) och Boxholm (3·5) kommo ännu lägre.

Tilläggas må, att Stockholm år 1930, enligt den för detta år företagna bostadsräkningen, ävenledes företedde en mycket låg frekvens av flerbarnsfamiljer (3·8 %). Om detta relationstal för huvudstaden anses såsom giltigt

[1] Siffrorna avse den representativa bostadsräkningen.

Tab. 47. Bostadshushållen och de boende fördelade på olika huvudtyper av hushåll (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Samtl. undersökta hushåll	Därav (i %) tillhörande					Antal boende	Därav (i %) tillhörande				
		småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll med			småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll med	
			utan barn	med barn	0—2 barn	3 el. fl. barn			utan barn	med barn	0—2 barn	3 el. fl. barn
Sundbyberg	2 694	36·6	17·2	24·8	16·5	4·9	8 549	19·9	18·4	25·7	26·3	9·7
Norrtälje	1 475	47·6	15·9	15·6	14·4	6·5	4 365	25·9	17·4	17·5	25·1	14·1
Stuvsta	964	31·2	19·2	29·5	14·8	5·3	3 135	18·1	19·9	29·8	22·6	9·6
Uppsala	2 439	41·4	20·9	14·1	19·8	3·8	7 595	20·8	22·7	14·9	33·6	8·0
Eskilstuna	2 412	40·6	20·4	18·6	15·4	5·0	7 432	22·5	22·0	20·1	25·3	10·1
Oxelösund	922	36·1	19·3	21·6	17·0	6·0	2 908	19·0	20·0	23·0	27·2	10·8
Linköping	2 210	40·4	21·2	14·9	17·6	5·9	6 947	20·4	22·6	15·9	28·5	12·6
Norrköping	3 662	42·9	18·4	16·5	16·4	5·8	11 330	22·5	20·0	17·7	27·8	12·0
Jönköping	2 086	36·7	19·3	15·6	20·0	8·4	7 115	17·5	19·2	15·6	31·7	16·0
Huskvarna	2 167	29·2	21·0	18·5	23·1	8·2	7 778	13·7	20·0	17·0	34·2	15·1
Växjö	2 687	40·0	18·2	14·4	20·3	7·1	8 889	18·5	18·6	14·6	29·8	18·5
Alvesta	321	33·6	16·8	17·1	23·1	9·4	1 113	15·1	16·4	16·2	34·9	17·4
Kalmar	1 762	36·7	18·1	17·4	19·7	8·1	5 889	17·9	18·4	17·0	31·0	15·7
Oskarshamn	2 321	34·1	19·0	18·7	20·9	7·3	7 981	15·7	18·6	18·1	33·2	14·4
Karlskrona	2 432	33·4	19·4	18·2	20·7	8·3	8 317	16·0	18·9	17·9	31·5	15·7
Kristianstad	1 873	41·8	18·1	15·3	17·2	7·6	5 999	20·1	19·1	16·5	28·5	15·8
Tomelilla	736	43·9	14·0	21·2	13·0	7·9	2 207	22·4	15·6	23·7	22·3	16·0
Malmö	6 392	38·4	19·7	17·5	18·6	5·8	20 706	19·4	20·5	17·8	30·7	11·6
Landskrona	2 888	40·1	16·6	19·3	16·5	7·5	9 296	20·3	17·4	20·1	26·8	15·4
Hälsingborg	3 083	40·3	18·2	17·7	16·4	7·4	9 820	20·7	19·2	18·4	26·8	14·9
Trälleborg	1 695	32·8	18·0	20·9	19·8	8·5	5 849	15·1	17·7	20·4	30·4	16·4
Höganäs	1 460	38·7	18·1	18·2	16·4	8·6	4 747	19·1	18·7	18·5	26·1	17·6
Arlöv	1 017	35·5	17·6	21·5	18·3	7·1	3 452	17·6	17·5	21·1	29·5	14·3
Varberg	2 455	39·0	17·4	18·5	18·9	6·2	7 956	19·0	18·0	18·9	31·7	12·4
Göteborg	9 926	35·9	17·8	18·5	21·0	6·8	33 614	17·6	17·8	18·3	33·1	13·2
Uddevalla	2 133	38·1	18·9	14·8	20·8	7·4	7 181	17·8	18·7	15·0	33·5	15·0
Gravarne o. Bäckevik	428	28·7	17·3	21·0	26·7	6·3	1 584	13·6	16·0	18·9	40·1	11·4
Borås	2 667	36·4	16·3	19·0	20·5	7·8	9 081	17·4	16·4	18·8	32·9	14·5
Kinna	748	38·5	14·8	19·7	18·8	8·2	2 462	18·4	15·1	19·8	30·8	15·9
Falköping	1 814	36·7	18·4	16·1	19·6	9·2	6 100	17·4	18·3	16·0	30·8	17·5
Vara	342	36·8	17·5	16·4	20·4	8·9	1 149	17·0	17·8	16·5	31·9	16·8
Karlstad	2 308	35·7	19·3	16·8	21·4	6·8	7 757	16·8	19·3	16·6	33·9	13·4
Forshaga	642	33·3	20·2	22·0	17·9	6·6	2 140	16·6	20·2	22·0	28·5	12·7
Örebro	3 086	38·5	21·3	16·6	19·9	3·7	9 863	19·7	22·5	17·1	33·4	7·3
Kumla	931	40·7	19·2	15·1	18·8	6·2	3 002	20·8	20·2	15·5	30·8	12·7
Västerås	2 216	34·7	19·8	20·7	20·0	4·8	7 268	17·7	20·0	20·9	31·6	9·8
Falun	1 858	38·5	19·0	17·1	18·5	6·9	6 008	18·9	19·7	17·9	30·1	13·4
Avesta	1 464	36·9	18·9	19·6	18·3	6·3	4 739	18·0	19·5	20·0	29·8	12·7
Gävle	2 776	39·6	19·4	17·2	17·5	6·3	8 839	20·2	20·3	18·0	28·7	12·8
Sandviken	1 740	31·8	19·6	23·7	18·1	6·8	5 812	15·9	19·4	23·5	28·0	13·2
Sundsvall	2 476	38·0	19·7	17·5	19·6	5·2	7 940	19·0	20·5	18·0	31·9	10·6
Östersund	1 767	31·3	20·1	16·3	22·3	10·0	6 239	14·2	19·1	15·6	33·4	17·7
Skellefteå	1 486	28·8	14·4	20·4	24·7	11·7	5 675	12·4	12·8	18·0	35·2	21·6
Luleå	1 812	30·7	18·4	21·0	22·1	7·8	6 395	14·3	17·4	20·2	34·1	14·0
Kiruna	1 304	28·0	11·0	27·9	17·6	15·5	4 815	12·6	10·1	25·5	24·6	27·2
Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv.	**69 003**	**37·3**	**18·8**	**17·9**	**19·2**	**6·8**	**227 107**	**18·4**	**19·2**	**18·2**	**30·8**	**13·4**
20 mindre orter	**27 074**	**36·6**	**17·9**	**19·2**	**18·8**	**7·5**	**89 931**	**17·9**	**18·1**	**19·2**	**30·1**	**14·7**
Samtliga 45 orter	**96 077**	**37·1**	**18·6**	**18·3**	**19·1**	**6·9**	**317 038**	**18·3**	**18·9**	**18·5**	**30·6**	**13·7**

även för år 1933 samt siffran för de 45 undersökta orterna (6·9 %) betraktas såsom representativ för övriga stadssamhällen,[1] kan — med utgångspunkt från den å sid. 46 angivna uppskattningen av det totala bostadsbeståndet i städer och stadsliknande samhällen (med frånräknande av lediga lägenheter) — hela antalet större familjer med 3 eller flera barn i samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen för nämnda år beräknas till omkring 45 000. Totala antalet hushåll med ett eller flera barn under 15 år, vilka i Stockholm utgjorde 31·9 % (1930) och i de 45 representativorterna 40·0 % (1933), kan på liknande sätt beräknas till 280 000, medan antalet hushåll utan minderåriga barn kan uppskattas till 450 000 — båda siffrorna avseende samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen.

Även i kompletteringsundersökningen har, såsom nämnts, hushållstypsgrupperingen i dess mera sammandragna form kommit till användning. Med hänsyn till de på nämnda undersökning grundade uppgifter om bostadsstandarden m. m. inom olika hushållstyper, som i följande kapitel komma att meddelas, återges i tab. 48 det absoluta antalet hushåll inom olika grupper enligt kompletteringsundersökningen. Ihågkommas må, att åldersgränsen mellan barn och vuxna i detta fall dragits vid 12 år. Av denna anledning kommer antalet till gruppen »hushåll med 3 eller flera barn» räknade familjer endast att uppgå till 3·6 % av samtliga, medan motsvarande tal för smålägenheter i samma 14 städer enligt den representativa bostadsräkningen, där ju åldersgränsen dragas vid 15 år, angives till 6·0 %.[2]

Tab. 48. Antal hushåll av olika storlekstyper i smålägenheter (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Småhushåll	Medelstora hushåll		Större hushåll		Samtliga hushåll	Orter	Småhushåll	Medelstora hushåll		Större hushåll		Samtliga hushåll
		utan barn	med barn	med 0—2 barn	med 3 el. flera barn				utan barn	med barn	med 0—2 barn	med 3 el. flera barn	
Uppsala.....	507	222	116	109	25	979	Malmö.....	1 257	626	470	438	108	2 899
Eskilstuna...	571	260	195	124	36	1 186	Borås.....	493	195	246	196	50	1 180
Norrköping..	738	253	248	181	47	1 467	Karlstad	403	146	113	147	36	845
Jönköping...	396	173	177	166	46	958	Örebro.....	543	336	181	177	20	1 257
Växjö.....	298	104	98	82	33	615	Falun.....	317	131	100	81	19	648
Kalmar.....	376	161	167	129	37	870	Gävle.....	555	271	207	186	31	1 250
Karlskrona..	377	179	174	128	49	907							
Kristianstad.	387	84	113	52	34	670	Samtl. 14 städer	**7 218**	**3141**	**2605**	**2196**	**571**	**15 731**

Av större reellt intresse är följande, på kompletteringsundersökningen grundade sammanställning, vilken belyser hushållsföreståndarnas — och därmed i viss mån även familjernas — ålder inom olika hushållstyper:[3]

[1] Jfr sid. 41.
[2] Hushållstypsfördelningen inom olika lägenhetskategorier belyses närmare i nästa kapitel.
[3] Uppgifterna avse 13 städer. Dylika åldersuppgifter saknas nämligen helt för Borås samt i 32 fall för övriga städer.

Hushållsgrupper	Anta hushåll i smålägenheter	Därav (i %) hushåll, vilkas föreståndares ålder var			
		under 35 år	35—50 år	50—65 år	65 år och däröver
Småhushåll	6 706	22·6	23·6	26·6	27·2
Medelstora hushåll utan barn	2 939	5·2	34·5	41·9	18·4
Medelstora hushåll med barn	2 356	50·9	43·1	5·1	0·9
Större hushåll med 0—2 barn	1 997	7·8	50·1	35·8	6·3
Större hushåll » 3 eller flera barn	521	24·6	63·3	11·3	0·8
Samtliga hushåll	14 519	21·7	34·1	26·9	17·3

Småhushållen uppvisa den största anhopningen till de högre åldersgrupperna, men de inbegripa samtidigt förhållandevis många yngre, nybildade familjer. Bland »medelstora hushåll med barn» är dock husfadern väsentligt oftare eller i drygt hälften av fallen under 35 år, medan flerbarnsfamiljerna till nära $^2/_3$ tillhöra åldersklasserna 35—50 år.

I tab. 49 sammanfattas den allmänna bostadsräkningens uppgifter om förekomsten av hushåll med 3 eller flera barn under 15 år samt om medeltalet boende per lägenhet. Dessutom lämnas här upplysning om det procentuella antalet barn under 15 år. I jämförelsesyfte ha motsvarande uppgifter enligt den representativa bostadsräkningen införts i tablån.

Tab. 49. Medeltal boende per hushåll samt barnantal i hushållen.

Orter och ortsgrupper	Antal boende per begagnad bostadslägenhet			Barn under 15 år		Läg. m. 3 el. fl. barn under 15 år	
	vuxna	barn under 15 år	samtliga	antal	i % av samtl. boende	antal	i % av samtl. begagn. läg.
Enl. den allm. bostadsräkn. (243 orter)							
Göteborg	2·7	0·7	3·4	48 594	20·6	4 763	6·9
Malmö	2·6	0·6	3·2	22 719	18·8	2 124	5·6
Förstadsorter	2·6	0·8	3·4	45 779	23·7	4 695	8·3
Övr. städer, köp. o. mun.-samh. m. 10 000—100 000 inv.	2·6	0·7	3·3	146 789	20·3	14 489	6·5
Övr. städer, köp. o. mun.-samh. » 5 000—10 000 »	2·6	0·7	3·3	41 052	21·6	4 331	7·5
Övr. städer, köp. o. mun.-samh. » under 5 000 »	2·5	0·7	3·2	32 918	21·9	3 465	7·4
Landskommuner[1]	2·6	0·9	3·5	23 504	26·3	2 764	10·9
Samtliga orter	**2·6**	**0·7**	**3·3**	**361 355**	**21·2**	**36 631**	**7·1**
Enl. den repr. bostadsräkn. (samtl. 45 orter)	2·6	0·7	3·3	66 506	21·0	6 677	6·9

[1] Exkl. municipalsamhällen.

Antalet medlemmar per hushåll utgjorde sålunda i medeltal 3·3, varav 2·6 vuxna personer och 0·7 barn under 15 år. Alldeles samma siffror erhållas ur den representativa bostadsräkningen. Däremot blir frekvensen av familjer med 3 eller flera barn något större enligt den allmänna (7·1 %) än enligt den repre-

sentativa (6·9) bostadsräkningen, beroende på att den förra även inbegriper en del landskommuner. I fråga om barnens procentuella andel av hela bostadsfolkmängden (21·2 resp. 21·0 %) framträder en liknande obetydlig differens. Tilläggas må, att antalet lägenheter med barn under 15 år enligt den representativa bostadsräkningen (jfr tab. 46) utgör 40·0 % av samtliga.

Uppgifter om antalet barn under 12 år enligt kompletteringsundersökningen ha redan meddelats i tab. 3 (sid. 38). Det utgjorde, som man finner, 16·2 %, vilken siffra endast avser smålägenheter om högst 2 rum och kök. — Närmare uppgifter om barnfrekvensen inom olika lägenhetskategorier o. d. meddelas i nästa kapitel i samband med redogörelsen för trångboddhetsförhållandena.

Tab. 50. Inneboende och inhyrande samt tjänstefolk o. a. arbetsbiträden i bostadslägenheterna (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Lägenheter med inneboende o. d. i % av samtliga			Inneboende o. d. i % av samtliga boende	Tjänstefolk o. d. i % av samtliga boende	Orter	Lägenheter med inneboende o. d. i % av samtliga			Inneboende o. d. i % av samtliga boende	Tjänstefolk o. d. i % av samtliga boende
	med 1—2 inneboende	med 3 el. fl. inneboende	tillhopa				med 1—2 inneboende	med 3 el. fl. inneboende	tillhopa		
Uppsala	15·0	2·1	17·1	8·6	4·1	Karlstad	6·1	0·8	6·9	3·0	3·1
Eskilstuna	3·8	0·2	4·0	1·8	1·8	Örebro	6·9	0·7	7·6	3·4	2·8
Linköping	7·9	0·5	8·4	3·5	3·6	Västerås	7·6	1·1	8·7	4·0	2·5
Norrköping	6·6	0·1	6·7	2·7	2·4	Falun	6·7	0·6	7·3	3·2	3·3
Jönköping	5·0	0·4	5·4	2·0	2·9	Gävle	4·2	0·3	4·5	1·8	2·4
Kalmar	6·6	0·3	6·9	2·6	2·7	Sandviken	4·2	—	4·2	1·5	1·4
Karlskrona	7·6	0·5	8·1	3·1	2·7	Sundsvall	8·3	0·7	9·0	3·7	4·0
Kristianstad	10·1	0·3	10·4	4·1	4·2	Östersund	9·8	0·9	10·7	4·3	4·4
Malmö	5·9	0·3	6·2	2·4	2·1	Luleå	7·8	0·6	8·4	3·5	3·4
Landskrona	4·9	0·2	5·1	1·9	1·8	Kiruna	2·5	0·1	2·6	0·8	1·4
Hälsingborg	6·5	0·4	6·9	2·7	2·3	Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv.	7·1	0·6	7·7	3·2	2·7
Trälleborg	4·7	0·2	4·9	1·7	1·4						
Göteborg	9·1	1·1	10·2	4·4	2·4	20 mindre orter	5·4	0·4	5·8	2·3	2·6
Uddevalla	5·1	0·3	5·4	2·1	2·4	Samtliga 45 orter	6·7	0·5	7·2	3·0	2·6
Borås	9·5	0·8	10·3	4·1	2·8						

I tab. 50 återgivas den representativa bostadsräkningens uppgifter angående förekomsten av inneboende och inhyrande samt av tjänstefolk o. a. till arbetsgivarens hushåll hörande arbetsbiträden. Inneboende och inhyrande förekommo i 7·2 % av samtliga begagnade bostadslägenheter; i 0·5 % av bostäderna funnos 3 eller flera inneboende o. d. Av den totala bostadsfolkmängden utgjorde inneboende 3·0 % samt tjänstefolk o. d. 2·6 %. Det största antalet inneboende o. d. redovisas för universitetsstaden Uppsala (8·6 %). Denna stad uppvisar också jämte Kristianstad, Sundsvall och Östersund högsta relativa antalet hembiträden o. d.

Av intresse äro även följande, ur den representativa bostadsräkningen hämtade siffror, vilka belysa inneboendefrekvensen inom olika hushållstyper:

Hushåll med inneboende eller inhyrande.		Antal	Procent
Småhushåll		938	2·6
Medelstora hushåll	utan barn	2 186	12·3
	med barn	185	1·1
Större hushåll m.	0—2 barn	3 104	16·9
	3 el. fl. barn	482	7·2
	Samtliga hushåll	6 895	7·2

Dessa uppgifter om den växlande inneboendefrekvensen böra beaktas vid studiet av i det följande anförda uppgifter för olika hushållstyper. Då även tjänstefolk o. d. torde tillhöra vissa hushållstyper i större utsträckning än andra sådana, inses, att en gruppering, som enbart utgått från antalet familjemedlemmar, skulle ha gett en något annan bild än den här använda grupperingen.

2. Bostadshushållens ekonomiska och sociala ställning.

Såsom förut angivits, ha i den representativa bostadsräkningen jämväl undersökts familjernas inkomstförhållanden. Källan har därvid varit 1933 års taxeringslängder, vilka närmast avse förhållandena under år 1932. Att märka är, att man upptagit hela familjeinkomsten (enligt taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, allmänna avdrag ej frånräknade), sålunda icke blott inkomsten för hushållsföreståndaren utan även för övriga familjemedlemmar, men däremot icke för ev. tjänstefolk och inneboende. Att välståndsgraden sålunda endast bedömts med utgångspunkt från familjemedlemmarnas inkomster, betingas av att »hushållsinkomsten» (vari andrahandshyrandes, hembiträdens o. d. inkomster skulle inräknas) givetvis icke låter behandla sig som en ekonomisk enhet. Så är däremot, åtminstone i viss utsträckning, fallet med familjeinkomsten, låt vara att det ofta förekommer, att vuxna barn med självständiga inkomster närmast äro att beteckna såsom inackorderingar — och t. o. m. dåligt betalande sådana — hos föräldrarna. Vid studiet av i nästa kapitel anförda uppgifter om sambandet mellan inkomstnivå och bostadsstandard bör emellertid behållas i minnet, att inkomstuppgifterna alltså endast hänföra sig till familjen, medan boendetäthetstalen givetvis även inbegripa ev. »familjefrämmande» medlemmar av bostadshushållen. — Inkomstuppgifterna ha i första hand utnyttjats för en gruppering av hushållen i fem olika »välståndsgrupper». Vid denna gruppering ha inkomstbeloppen måst sättas i relation till familjestorleken, vilket skett därigenom, att man utgått från familjeinkomsten per »personenhet», varvid vuxen person räknats såsom hel och barn under 15 år såsom halv personenhet (medan inneboende, tjänstefolk o. d. ej alls medräknats).[1] Härmed har man sålunda tagit viss hänsyn till det förhållandet, att vuxna och barn icke utgöra likvärdiga »konsumtionsenheter», låt vara att den valda konsumtionsenhetsbestämningen blivit jämförelsevis grov.

[1] Nämnas må, att å formulären icke angivits, huruvida barnen varit familjemedlemmar eller icke. Då emellertid praktiskt taget samtliga barn torde tillhöra de i resp. lägenheter boende familjerna, har man i beräkningarna ansett sig kunna utgå från ett dylikt antagande [utom i de undantagsfall, då antalet barn uppgivits överstiga (eller vara lika stort som) antalet familjemedlemmar].

Med hänsyn till att lägenhetsblanketterna endast upptaga nyssnämnda åldersgräns, har man emellertid icke haft möjlighet att härvidlag tillämpa något mera förfinat beräkningssätt. Metoden innebär vidare, att hänsyn ej tages till att den för uppnående av en viss levnadsstandard erforderliga inkomstsumman icke ökas i alldeles samma proportion som familjestorleken. Det har nämligen icke varit möjligt att närmare bedöma, i vilken grad levnadskostnaden faktiskt stiger med växande familjestorlek. Härav följer emellertid, att de större hushållen i relativt något för stor utsträckning kommit att hänföras till de lägre välståndsgrupperna, resp. att småfamiljerna något för ofta räknats till de högre grupperna. Till hushållens faktiska levnadsstandard, vilken förutom av nu berörda faktorer även betingas av andra, såsom opåräknade större utgifter (t. ex. på grund av sjukdom i familjen), växlande hushållsamhet o. d., har sålunda hänsyn ej i full utsträckning kunnat tagas, då material härför saknats.

För att i görligaste mån neutralisera verkningarna av penningens olika köpkraft å olika orter har man låtit inkomstgränserna för de fem olika välståndsgrupperna växla i ungefärlig överensstämmelse med levnadskostnadernas variationer. Sålunda ha olika gränstal kommit till användning för orter tillhörande olika dyrortsgrupper, nämligen de sju grupperna A—G (för A saknas dock representant), som förekomma i 1929 års officiella lönegruppering, utökade med en åttonde grupp H, vilken innefattar de orter (Stockholm, som här saknas, samt Luleå och vissa andra orter i övre Norrland), som genom fr. o. m. budgetåret 1931/32 utgående extra dyrortstillägg bilda en faktisk högsta dyrortsgrupp. I följande tablå anges de intervaller för familjeinkomsten per familjepersonenhet, som i enlighet härmed kommit till användning.

Dyrortsgrupp	Välståndsgrupp (gränstal i kr.)[1]				
	1	2	3	4	5
B	—449	450— 749	750—1 049	1 050—1 499	1 500—
C	—479	480— 799	800—1 119	1 120—1 599	1 600—
D	—509	510— 849	850—1 189	1 190—1 699	1 700—
E	—539	540— 899	900—1 259	1 260—1 799	1 800—
F	—569	570— 949	950—1 329	1 330—1 899	1 900—
G	—599	600— 999	1 000—1 399	1 400—1 999	2 000—
H	—629	630—1 049	1 050—1 469	1 470—2 099	2 100—

[1] Välståndsgrupp 1 inbegriper även sådana familjer, vilka stått upptagna i taxeringslängderna men icke haft någon taxerad inkomst.

För att åstadkomma ett mera konkret intryck av hur välståndsgrupperingen verkar må anföras några exempel på gränstalens variationer för olika familjetyper. Betraktar man endast familjer tillhörande den lägsta inkomstgruppen såsom fattiga, skulle i Göteborg (ortsgrupp G) såsom sådana räknas alla hushåll med under 600 kr. i familjeinkomst per familjepersonenhet. Inbegriper man även den näst lägsta välståndsgruppen, skulle fattigdomsstrecket ligga vid 1 000 kr. per familjepersonenhet. Detta betyder för hushåll om 2 vuxna

och 2 barn ett belopp av resp. 1 800 och 3 000 kr., för 2 vuxna och 4 barn 2 400 resp. 4 000 kr., för 4 vuxna och 2 barn resp. 3 000 och 5 000 kr. etc.

Det bör understrykas, att gränstalens differentiering efter dyrortsgrupp endast på ett jämförelsevis summariskt sätt ansluter sig till de lokala olikheterna i fråga om levnadskostnaderna, så mycket mera som man vid tiden för undersökningen icke ägde tillgång till uppgifter om det nuvarande avståndet mellan olika orters levnadskostnadsnivåer. Sålunda har man måst lägga till grund 1929 års dyrortsgruppering, vilken är grundad på ett prismaterial, som är fem år äldre än de föreliggande bostadsuppgifterna. Dessutom förefinnes alltid en viss obestämbarhetsmarginal vid alla dylika jämförelser mellan olika orter. Man får även räkna med att de använda taxeringsuppgifterna kunna förete ojämnheter, som försvaga jämförbarheten mellan olika orter och olika yrkesgrupper etc.

Det bör vidare betonas, att välståndsgrupperingen ej kunnat göras alldeles fullständig. Man har nämligen erhållit en restgrupp av »hushåll utan känd inkomst», vilken i genomsnitt omfattar $^1/_4$ — för vissa städer en ännu större proportion — av samtliga hushåll. Detta sammanhänger delvis med att överföringen av inkomstuppgifter från taxeringslängderna till bostadsuppgifterna icke verkställts av ortskunniga myndigheter utan utförts centralt inom bostadssociala utredningen, vilket givetvis ökat svårigheterna med identifieringen, så mycket mer som bostadsformulärens identifieringsuppgifter icke sällan varit ofullständiga. Svårigheterna ha ökats på grund av det förhållandet, att inkomstuppgifterna, vilka närmast avse år 1932, äro mer än ett år äldre än bostadsuppgifterna, vilka gälla hyresåret 1933/34 (eller viss del därav). Under mellantiden har nämligen ett betydande antal familjer företagit inflyttning till eller omflyttning inom resp. orter, och att identifiera dessa har av arbetstekniska och ekonomiska skäl i regel icke varit möjligt. Då sannolikheten talar för att den flyttande befolkningen till relativt stor del utgöres av smärre och yngre hushåll, ha de större och äldre hushållen antagligen blivit något överrepresenterade bland de familjer, för vilka upplysning om inkomstförhållandena kunnat erhållas. Det må även erinras om att året 1932 ur sysselsättningssynpunkt var sämre än hyresåret 1933/34. Enligt de föreliggande uppgifterna torde sålunda inkomststandarden te sig något lägre, än vad som motsvarar de verkliga förhållandena under den period, som bostadsuppgifterna avse. Härtill bidrager även, att de taxerade inkomstbeloppen i åtskilliga fall torde understiga de faktiska.

Ovan anförda reservationer böra behållas i minnet vid studiet av de uppgifter rörande hushållens fördelning efter välståndsgrad, som återgivas i tab. 51. I visst sammanhang med denna välståndsgruppering står den gruppering efter socialklasser, som även återgives i tab. 51. Man har nämligen i första hand skilt mellan »mindre» och »mera» bemedlade hushåll, varvid den senare gruppen ansetts sammanfalla med den högsta välståndsgruppen (grupp 5) och sålunda omfatta hushåll, vilkas familjeinkomst per familjepersonenhet utgör minst 1 500 kr. inom dyrortsgrupp B och minst 2 000 kr. i fråga om dyrortsgrupp G, vilket motsvarar resp. 4 500 och 6 000 kr. för en familj om 2 vuxna

Tab. 51. Bostadshushållen fördelade på olika välstånds- och socialgrupper[1] (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter (dyrortsgrupp)	Hushåll med känd inkomst		Därav (i %) tillhörande välståndsgrupp					Hushåll med känd inkomst o. känt yrke		Därav (i %) mindre bemedlade[2]			
	antal	i % av samtl.	1	2	3	4	5	antal	i % av samtl.	arbetar-hush.	tjänste-manna-hush.	självst. närings-idkare-hush.	pensio-närs-hush.
Uppsala.....(E)	1 855	76·1	15·8	16·2	18·8	18·5	30·7	1 668	68·4	43·6	8·8	8·5	5·0
Eskilstuna .....(D)	1 920	79·6	16·0	19·9	23·3	20·3	20·5	1 762	73·1	57·5	9·1	6·8	4·2
Linköping.....(D)	1 582	71·6	20·7	17·4	19·5	16·4	26·0	1 407	63·7	44·7	9·2	9·7	7·1
Norrköping.....(E)	2 815	76·9	20·5	19·3	21·4	19·2	19·6	2 582	70·5	54·2	8·9	7·3	8·2
Jönköping.....(D)	1 651	79·1	18·5	21·5	22·3	19·2	18·5	1 485	71·2	52·3	10·4	8·1	8·7
Kalmar.....(D)	1 243	70·5	20·4	21·7	19·7	15·8	22·4	1 050	59·6	48·9	13·1	6·7	4·8
Karlskrona.....(E)	1 929	79·3	18·4	20·3	23·8	18·4	19·1	1 770	72·8	38·8	21·8	8·7	9·9
Kristianstad....(C)	1 346	71·9	13·5	15·8	17·0	19·1	34·6	1 222	65·2	36·6	11·7	10·8	2·9
Malmö.....(F)	4 840	75·7	18·3	19·4	20·0	20·4	21·9	4 485	70·2	48·2	12·1	10·2	5·7
Landskrona....(E)	2 386	82·6	26·4	22·3	19·0	15·2	17·1	2 128	73·7	56·6	7·4	11·1	5·8
Hälsingborg....(E)	2 317	75·2	18·1	18·8	20·3	19·6	23·2	2 204	71·5	45·6	11·6	11·7	6·6
Trälleborg.....(D)	1 404	82·8	20·7	21·5	22·1	17·6	18·1	1 233	72·7	57·9	9·3	3·4	8·8
Göteborg.....(G)	7 402	74·6	13·8	19·4	23·3	20·1	23·4	6 914	69·7	48·1	13·3	8·3	5·3
Uddevalla.....(D)	1 612	75·6	22·8	22·0	19·2	16·1	19·9	1 450	68·0	45·0	9·3	11·3	12·3
Borås.....(F)	2 130	79·9	19·1	22·3	21·5	20·2	16·9	1 920	72·0	57·2	9·9	9·7	4·5
Karlstad.....(E)	1 624	70·4	20·4	24·3	19·8	14·5	21·0	1 502	65·1	52·8	11·3	7·7	5·4
Örebro.....(F)	2 229	72·2	19·2	19·6	21·8	18·7	20·7	2 027	65·7	52·5	9·6	10·3	4·9
Västerås.....(E)	1 797	81·1	20·4	17·3	20·8	22·3	19·2	1 605	72·4	54·9	9·3	5·7	8·7
Falun.....(E)	1 445	77·8	22·2	19·7	19·7	15·1	23·3	1 266	68·1	42·7	15·0	10·8	4·8
Gävle.....(F)	2 127	76·6	21·8	23·6	21·5	15·8	17·3	1 982	71·4	53·0	11·6	9·4	7·5
Sandviken.....(C)	1 489	85·6	11·0	25·5	27·7	20·0	15·8	1 441	82·8	72·2	6·7	2·3	2·6
Sundsvall.....(F)	1 716	69·3	22·1	18·1	18·3	16·1	25·4	1 569	63·4	37·4	14·3	16·0	4·5
Östersund.....(G)	954	54·0	20·6	22·8	19·1	18·0	19·5	870	49·2	42·4	18·4	9·7	8·2
Luleå.....(H)	1 499	82·7	27·6	21·3	18·8	15·5	16·8	1 395	77·0	52·3	18·4	5·9	5·4
Kiruna.....(G)	1 156	88·7	20·0	28·3	22·2	16·3	13·2	1 116	85·6	71·8	4·9	5·2	4·5
Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv...	**52 468**	**76·0**	**18·9**	**20·4**	**21·1**	**18·4**	**21·2**	**48 053**	**69·6**	**50·4**	**11·5**	**8·8**	**6·2**
20 mindre orter....	**20 270**	**74·9**	**19·0**	**21·1**	**21·2**	**18·8**	**19·9**	**18 569**	**68·6**	**53·8**	**9·5**	**9·5**	**5·5**
Samtliga 45 orter	**72 738**	**75·7**	**18·9**	**20·6**	**21·2**	**18·5**	**20·8**	**66 622**	**69·3**	**51·3**	**10·9**	**9·0**	**6·0**

[1] Angående välståndsgruppernas avgränsning se sid. 119. I grupp 1 ingå bl. a. sådana hushåll, som stått upptagna i taxeringslängderna men icke haft någon taxerad inkomst (i det följande benämnda »gruppen 0 inkomst»). Dessa ha även (i nämnaren) medtagits vid medeltalsberäkningen. Likväl äro gruppmedeltalen väsentligt högre än normalinkomsterna för den övervägande massan av hushåll, beroende på att de fåtaliga högre inkomsterna väga förhållandevis tungt vid dylika medeltalsberäkningar (se tab. 56, sid. 127).

[2] Gruppen »mera bemedlade hushåll» sammanfaller här med grupp 5 i välståndsgrupperingen. Att procenttalen för de olika socialgrupperna likväl icke bli 100·0, när man lägger till de under välståndsgrupp 5 upptagna siffrorna, beror på att procentberäkningen för välståndsgrupperna avser alla hushåll med känd inkomst, medan motsvarande beräkning för socialgrupperna icke inbegriper mindre bemedlade hushåll med okänt yrke.

och 2 barn. Beträffande de mindre bemedlade hushållen (välståndsgrupperna 1—4) har företagits en underindelning i fyra specialgrupper efter hushållsföreståndarens yrke eller samhällsställning, nämligen arbetare, tjänstemän, självständiga näringsidkare samt pensionärer, understödstagare o. d. Den ospecificerade restgruppen är i detta fall något större. Utom familjer med okänd

inkomst inbegriper densamma, nämligen sådana mindre bemedlade hushåll, där hushållsföreståndarens yrke är okänt. Verkställda stickprovsundersökningar tyda på att det här huvudsakligen är fråga om småhushåll med kvinnliga hushållsföreståndare.[1]

I genomsnitt för samtliga orter skulle ungefär hälften (51·3 %) av de undersökta hushållen (med känd inkomst och känt yrke) utgöras av (mindre bemedlade) arbetarhushåll. Av välståndsgrupperna upptager var och en ungefär 1/5 av familjerna. Den jämnaste inkomstfördelningen framträder vanligen i orter, där det relativa antalet arbetarfamiljer är störst, såsom i Avesta, Forshaga och Huskvarna, där arbetarhushållen utgöra c:a 70 % av samtliga.

Tab. 52. Samtliga hushåll samt arbetarhushåll fördelade på olika storlekstyper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

	Antal					Procent				
	Hushåll med ... vuxna				S:a	Hushåll med ... vuxna				S:a
	1	2	3—4	5 o. fl.		1	2	3—4	5 o. fl.	
Hushåll med följande antal barn under 15 år:										
0	13 625	21 237	17 836	4 917	57 615	14·2	22·1	18·6	5·1	60·0
1—2	817	17 561	10 362	3 045	31 785	0·8	18·3	10·8	3·2	33·1
3 el. fl.	117	3 365	2 405	790	6 677	0·1	3·5	2·5	0·8	6·9
S:a	14 559	42 163	30 603	8 752	96 077	15·1	43·9	31·9	9·1	100·0
Därav (mindre bemedlade) arbetarhushåll med följande antal barn under 15 år:										
0	2 113	6 144	6 099	1 785	16 141	6·2	17·9	17·8	5·3	47·2
1—2	228	8 854	4 254	1 344	14 680	0·6	25·9	12·5	3·9	42·9
3 el. fl.	25	1 872	1 069	413	3 379	0·1	5·5	3·1	1·2	9·9
S:a	2 366	16 870	11 422	3 542	34 200	6·9	49·3	33·4	10·4	100·0

De olika socialgrupperna förete vissa karakteristiska olikheter i fråga om hushållens sammansättning. I tab. 52 jämföras (mindre bemedlade) arbetarhushåll med hushåll i allmänhet i fråga om fördelningen på storlekstyper. Det befinnes, att arbetarhushållen till betydligt större del tillhöra de medlemsstarkare familjetyperna. Den viktigaste gruppen är sålunda typen »2 vuxna och 1—2 barn», medan det för samtliga socialgrupper i stället var gruppen »2 vuxna utan barn», som dominerade. Antalet familjer med 3 eller flera barn utgöra inom arbetarklassen 9·9 % mot 6·9 % inom samtliga socialgrupper. Nämnas må, att denna tendens inte blott framträder i de här återgivna sammanfattningstalen utan även i uppgifterna för de enskilda orterna.[2] Till någon del påverkas visserligen detta undersökningsresultat av den här använda metoden för avgränsningen av gruppen »mindre bemedlade». Verkställda stick-

[1] Specialundersökningar för Norrköping och Landskrona ha gett vid handen, att resp. 88·4 och 88·2 % av »hushåll med okänt yrke» utgjorts av kvinnliga lägenhetsinnehavare. Dessa »kvinnohushåll» bestå till resp. 55·8 och 65·8 % av 1—2 personer.

[2] Statens offentliga utredningar 1935: 2, bil. 2, sid. 55—57.

Tab. 53. Hushållens storlek och sammansättning inom olika socialgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

	Mindre bemedlade				Mera bemedlade hushåll	Hushåll med okänd inkomst el. okänt yrke	Samtliga hushåll
	arbetarhushåll	tjänstemannahushåll	självst. näringsidkarehush.	pensionärshush. o. d.			
Medeltal medlemmar per hushåll....	3·7	4·0	3·7	2·8	2·9	2·9	3·3
därav: vuxna							
familjemedlemmar.....	2·7	2·9	2·7	2·5	2·1	2·1	2·4
inneboende o. d.....	0·1	0·1	0·1	0·1	0·1	0·1	0·1
tjänstefolk o. d.....	0·0	0·0	0·2	0·0	0·3	0·1	0·1
samtliga vuxna.....	2·8	3·0	3·0	2·6	2·5	2·3	2·6
barn under 15 år.....	0·9	1·0	0·7	0·2	0·4	0·6	0·7
Inneboende o. d. i % av samtliga boende.....	1·8	2·4	3·7	3·2	3·5	4·3	3·0
Tjänstefolk o. d. i % av samtliga boende.....	0·3	1·5	4·3	1·7	10·6	2·0	2·6
Barn i % av samtliga boende.....	25·4	24·8	19·4	5·9	13·8	19·1	21·0

provsundersökningar av de fåtaliga arbetarhushåll, som hänförts till de »mera bemedlade» ha emellertid givit vid handen, att tabellen skulle ha givit nästan samma intryck i här berörda avseenden, även om specialredovisningen av arbetarhushåll omfattat samtliga inkomstgrupper.

För övriga socialgrupper hänvisas till tab. 53, vilken ävenledes grundats på den representativa bostadsräkningen.

Tjänstemannahushållen skulle sålunda i genomsnitt vara större än arbetarhushållen samt uppvisa flera barn per hushåll än dessa. Det måste dock ifrågasättas, om inte detta delvis beror på metoden för avgränsningen av de »mindre bemedlade», d. v. s. att det för tjänstemännens del oftare än för arbetarnas skulle ha varit familjens storlek och därav betingade konsumtionsbehov, som betingat, i vad mån hushållen skulle hänföras till nämnda kategori eller ej. Det ringa medlems- och barnantalet för »mera bemedlade» hushåll skulle också till en del kunna förklaras på motsvarande sätt. Att tjänstemannahushållen i genomsnitt ha färre hembiträden än de självständiga mindre näringsidkarna kan eventuellt bero på att gruppen »hembiträden o. d.» inbegriper i lägenheten boende lärlingar och andra i arbetsgivarens förvärvsverksamhet sysselsatta arbetsbiträden. Det förhållandevis stora antalet inneboende o. d. bland »hushåll med okänd inkomst och okänt yrke» förklaras av att denna grupp till betydande del består av änkor eller andra ensamstående kvinnor, vilka delvis erhålla sin försörjning genom uthyrningsverksamhet o. d. Den därnäst största inneboendefrekvensen framträder bland näringsidkare samt »mera bemedlade», medan arbetarhushållen ha det minsta antalet inneboende o. d.

Klassificeringen efter välståndsgrad och socialklass har också i någon mån utnyttjats inom kompletteringsundersökningen — sistnämnda gruppering dock i regel endast i form av en särredovisning av (mindre bemedlade) arbetarhus-

Tab. 54. Fördelningen på välståndsklasser i smålägenheter (enligt kompletteringsundersökningen 1935).[1]

Städer	»Fattiga» hushåll (Gr. 1—2)	»Icke fattiga» hushåll (Gr. 3—5)	Hushåll inflyttade efter 1933	Övriga med okänd inkomst	Samtliga hushåll	därav mindre bemedl. arbetarhushåll[2]
Uppsala	223	389	189	178	**979**	328
Eskilstuna	301	488	188	209	**1 186**	475
Norrköping	403	538	283	243	**1 467**	555
Jönköping	282	340	170	166	**958**	379
Växjö	143	202	81	189	**615**	169
Kalmar	227	258	191	194	**870**	248
Karlskrona	263	301	204	139	**907**	279
Kristianstad	117	245	141	167	**670**	174
Malmö	737	1 043	627	492	**2 899**	965
Borås	364	437	192	187	**1 180**	510
Karlstad	237	226	217	165	**845**	279
Örebro	301	471	269	216	**1 257**	455
Falun	195	210	106	137	**648**	200
Gävle	376	390	261	223	**1 250**	465
Samtliga 14 städer	**4 169**	**5 538**	**3 119**	**2 905**	**15 731**	**5 481**

[1] Såsom »fattiga» betecknas hushåll, vilkas familjeinkomst per personenhet i ortsgrupp G understiger 1 000 kr., motsvarande 3 000 kr. per familj om 2 vuxna och 2 barn.
[2] Exkl. sådana med okänd inkomst etc.

håll. Vid inkomstgrupperingen ha de fem välståndsklasserna sammanslagits till två grupper, som omfatta klasserna 1—2 resp. 3—5 enligt den förut angivna skalan och benämnts »fattiga» resp. »icke fattiga» hushåll. Några nya inkomstuppgifter införskaffades emellertid icke i samband med kompletteringsundersökningen; i arbetsbesparande syfte användes i stället samma välståndsbeteckningar för resp. hushåll som vid den representativa undersökningen — även i de fall, då välståndsgraden påverkats genom tillkomsten av nya barn eller avflyttning av vuxna barn. På grund av de omflyttningar, som förekommit sedan hösten 1933, ha i detta fall ytterligare en del hushåll måst hänföras till gruppen okänd inkomst. Såsom framgår av tab. 54, där de absoluta talen för resp. grupper meddelas, omfattar välståndsgrupperingen 61·7 % av de undersökta hushållen, medan av de återstående 19·8 % av familjerna inflyttat i resp. lägenheter efter 1933, och 18·5 % av annan anledning hade okänd inkomst.

3. Inkomstförhållandena inom olika familjetyper.

Då bostadsstandarden, såsom av nästa kapitel framgår, till väsentlig del är beroende av hushållstypen, är det av betydande intresse att i detta sammanhang undersöka inkomstförhållandena inom olika hushållsgrupper. Belysande härför är särskilt en för befolkningskommissionens räkning företagen, specialbearbetning av det representativa bostadsräkningsmaterialet.

Att märka är, att ifrågavarande specialuppgifter hänföra sig till olika familjetyper och icke till olika hushållsgrupper. Vid bestämmandet av

storlekstypen har m. a. o. endast antalet familjemedlemmar inom hushållen medräknats. I arbetsbesparande syfte begränsades undersökningen, såsom förut (sid. 28) nämnts, till de 34 orter, för vilka s. k. hålkortsmaterial, som kunde underkastas maskinell bearbetning, förelåg, samt vidare till de familjetyper, som hade någon större frekvens eller eljest ansågos vara av särskilt intresse. Av de 86 705 familjer, som det representativa bostadsräkningsmaterialet för ifrågavarande 34 orter omfattade, bortföllo 21·0 %, emedan inkomstuppgifter saknades, medan 18·6 % tillhörde vissa uteslutna familjegrupper. I allt omfattade undersökningen sålunda 52 353 hushåll eller 60·4 % av hela det representativa bostadsräkningsmaterialet för de nämnda orterna. I efterföljande tablå redovisas materialets omfattning och fördelning på olika familjetyper, varvid procenttalen ange familjetypernas frekvens i förhållande till det totala antalet hushåll med känd inkomst.

Familjer bestående av	*Antal*	*Procent*	*Familjer bestående av*	*Antal*	*Procent*
1 vuxen 0 barn	9 130	13·3	3 vuxna 2 barn	1 136	1·7
2 vuxna 0 barn	14 805	21·6	3 vuxna 3 barn	436	0·6
2 vuxna 1 barn	8 893	13·0	3 vuxna 4 barn	171	0·3
2 vuxna 2 barn	4 885	7·1	Summa för medtagna grupper	52 353	76·5
2 vuxna 3 barn	1 859	2·7			
2 vuxna 4 barn	629	0·9	Uteslutna grupper	16 112	23·5
3 vuxna 0 barn	7 767	11·4	Samtliga familjer m. känd ink.	68 465	100·0
3 vuxna 1 barn	2 642	3·9			

Det här föreliggande materialet ger sålunda möjlighet att bedöma sambandet mellan inkomstfördelningen och barnantalet för sådana familjer, som ha två eller tre vuxna familjemedlemmer (= personer i åldern 15 år och däröver). Det bör emellertid ihågkommas, att familjer om »3 vuxna och 0 barn» till övervägande del torde utgöras av man, hustru och ett barn i åldern 15 år och däröver, familjer om »3 vuxna och 1 barn» av man, hustru och två barn, varav det ena under 15 år etc.

Inkomstfördelningen för de olika familjetyperna för de 34 orterna tillsammantagna återges i sammandrag i tab. 55. Det kan här bl. a. framräknas, att familjer med under 600 kr. i total familjeinkomst, d. v. s. i stort sett sådana, som stått upptagna i taxeringslängderna men icke haft någon beskattningsbar inkomst (gruppen »0 inkomst»), äro särskilt talrika inom familjetyperna »1 vuxen utan barn» (24·1 %) och »2 vuxna utan barn» (10·4 %).

Tab. 56 ger en i viss mån mera överskådlig bild av förhållandena. Familjer med tre vuxna förete i stort sett en starkare anhopning till högre inkomstgrupper än sådana med två vuxna, vilket sammanhänger med att i förra fallet vanligen finnes en halvvuxen eller vuxen hemmavarande son eller dotter, som ofta åtnjuter egen inkomst. Anmärkningsvärt är, att den nedre kvartilen, d. v. s. övre inkomstgränsen för den sämst ställda fjärdedelen av sådana familjer, höjes med stigande antal minderåriga barn, medan den övre kvartilinkomsten, alltså det nedre inkomststrecket för den bäst ställda fjärdedelen, visar motsatt tendens. Det sista kan möjligen tillskrivas den omständigheten, att hustruns för-

Tab. 55. Inkomstfördelningen inom olika familjetyper inom 34 undersökta orter.

Inkomstgrupper	Familjer bestående av										
	1 vuxen utan barn	2 vuxna					3 vuxna				
		utan barn	med .... barn				utan barn	med .... barn			
			1	2	3	4		1	2	3	4
Antal familjer med en fam.-ink. år 1932 av kr.											
under 600...	2 198	1 546	377	206	111	51	527	129	55	25	11
600— 1 000...	1 217	843	195	51	23	6	328	64	21	4	2
1 000— 1 500...	1 240	1 390	568	271	89	34	499	161	49	19	3
1 500— 2 000...	1 070	1 509	897	448	191	65	589	194	90	33	14
2 000— 2 500...	825	1 636	1 203	604	246	106	696	233	111	44	20
2 500— 3 000...	595	1 724	1 423	783	296	84	765	323	154	63	27
3 000— 3 500...	473	1 489	1 301	732	243	85	859	325	167	57	25
3 500— 4 000...	290	1 099	863	497	191	41	697	328	126	44	22
4 000— 4 500...	249	809	570	269	87	27	564	224	81	42	11
4 500— 5 000...	179	555	348	162	45	20	449	153	52	19	9
5 000— 6 000...	260	687	383	211	63	26	619	186	65	20	9
6 000— 7 000...	143	431	231	146	53	20	368	86	34	13	2
7 000— 8 000...	98	250	142	102	47	10	189	51	25	4	1
8 000— 9 000...	61	176	81	92	24	7	119	37	16	8	2
9 000—10 000...	35	121	71	52	18	7	79	25	15	8	2
10 000—15 000...	109	323	147	174	71	17	246	81	37	17	5
15 000—20 000...	32	88	51	40	25	14	66	19	19	9	3
20 000—30 000...	34	69	27	28	23	5	58	14	12	4	2
30 000 o. däröver	22	60	15	17	13	4	50	9	7	3	1
Tillhopa	**9 130**	**14 805**	**8 893**	**4 885**	**1 859**	**629**	**7 767**	**2 642**	**1 136**	**436**	**171**

värvsarbete försvåras, när antalet minderåriga barn ökas, medan den förra tendensen eventuellt skulle kunna förklaras av att de fattigare familjerna oftare tvingas att på ett tidigt stadium låta sina halvvuxna barn ägna sig åt förvärvsarbete, när de ha många minderåriga barn att försörja. Dessutom torde gruppen »3 vuxna utan barn» vara mera olikartad i åldersavseende än de övriga (jfr nedan). Den högsta medianinkomsten (3 336 kr.) uppnås för typen »3 vuxna med 1 barn», d. v. s. för de familjer, som ha ett minderårigt och (i regel) ett halvvuxet eller vuxet barn. Bland familjer med 2 vuxna är det närmast motsvarande typ, d. v. s. »2 vuxna med 2 barn», som uppnå den högsta medianinkomsten (3 047 kr.). Att denna grupp sålunda når högre än »2 vuxna med 1 barn», kan förklaras av att dessa senare familjer oftare äro yngre. Att återigen grupperna 2 vuxna och 3 resp. 4 barn ha lägre inkomster, torde sammanhänga med olika förekomst av sådana fall, då hustrun har förvärvsarbete.

Jämföras familjer om 2 vuxna med 1 barn med sådana om 2 vuxna utan minderåriga barn, visar det sig, att dessa senare icke blott förete större anhopning till lägre inkomstintervaller utan också i något starkare grad koncentrera sig till högre sådana. Den nedre kvartilen är sålunda avsevärt lägre, men den övre kvartilen däremot högre för barnlösa makar o. d. än för familjer om 2 vuxna

Tab. 56. Familjeinkomst (kvartil-, median- och medeltal m. m.[1]) inom olika familjetyper i 34 undersökta orter tillsammantagna.

	Familjer bestående av										
	1 vuxen utan barn	2 vuxna					3 vuxna				
		utan barn	med ... barn				utan barn	med ... barn			
			1	2	3	4		1	2	3	4
Antal familjer	9 130	14 805	8 893	4 885	1 859	629	7 767	2 642	1 136	436	171
därav (i %) med en fam.-inkomst av (kr.)											
under 1 000	37·4	16·1	6·4	5·3	7·2	9·1	11·0	7·3	6·7	6·6	7·6
» 2 000	62·7	35·7	22·9	20·0	22·3	24·8	25·0	20·7	18·9	18·6	17·5
3 000 o. däröver	21·7	41·6	47·6	51·6	48·6	45·0	56·2	58·2	57·8	56·9	55·0
5 000 » »	8·7	14·9	12·9	17·6	18·1	17·5	23·1	19·2	20·3	19·7	15·8
Nedre kvartil, kr.	629	1 475	2 083	2 210	2 117	2 009	1 999	2 262	2 301	2 321	2 383
Median, kr.	1 459	2 644	2 923	3 047	2 957	2 788	3 263	3 336	3 274	3 273	3 250
Övre kvartil, kr.	2 726	3 936	3 898	4 109	4 022	3 993	4 835	4 501	4 483	4 447	4 100
Medelinkomst (aritm.), kr.: om »gruppen 0 inkomst»											
medräknas	2 159	3 324	3 440	3 935	4 168	3 944	4 073	3 954	4 274	4 368	4 135
ej medräknas	2 838	3 709	3 592	4 108	4 430	4 292	4 367	4 153	4 491	4 633	4 420
Proc. antal familjer med en inkomst överstigande den genomsnittliga[2]	34·1	34·7	34·5	27·6	23·6	25·6	35·0	35·0	27·6	26·4	25·1

[1] Mediantalen ange den familjeinkomst, som över- resp. underskrides av halva antalet familjer inom resp. grupper, nedre kvartilen den inkomst, som underskrides beträffande den »sämst ställda» fjärdedelen av familjerna, och övre kvartilen den inkomst, som överskrides av den »bäst ställda» fjärdedelen. Medelinkomsten anger det aritmetiska medeltalet (kvoten mellan familjernas totala inkomstsumma och antalet familjer). — Vid beräkning av median-, kvartil- och fördelningstal har medräknats gruppen »0 inkomst», d. v. s. i taxeringslängderna upptagna utan beskattningsbar inkomst.

[2] Under förutsättning att gruppen »0 inkomst» medräknas.

med 1 barn. Ännu större inkomstvariationer framträda för ensamstående vuxna. Följande siffror belysa närmare inkomstvariationerna för de olika familjetyperna. De ange den övre kvartilen i procent av den nedre, d. v. s. de uttrycka de övre kvartilerna i form av indextal, när de nedre kvartilerna sättas = 100.

Familjer bestående av										
1 vuxen	2 vuxna					3 vuxna				
utan barn	utan barn	med ... barn				utan barn	med ... barn			
		1	2	3	4		1	2	3	4
433	267	187	186	190	199	242	199	195	192	172

I de fall, då minderåriga barn finnas, ligger sålunda den nedre inkomstgränsen för den bäst ställda fjärdedelen i regel omkring 90 % över den övre inkomstgränsen för den sämst ställda fjärdedelen av familjerna. För ensamstående vuxna ligger däremot den övre kvartilen mer än 4 gånger så högt som den nedre samt för familjer om 2 eller 3 vuxna utan minderåriga barn omkring 2 $^1/_2$ gånger så högt. Förklaringen till dessa olikheter i fråga om inkomstvariatio-

Tab. 57. Familjeinkomster inom vissa familjetyper (enligt den representativa bostadsräkningen för 34 undersökta orter).[1]

Orter	Median(mittel)inkomst (kr.) för familjer bestående av						Nedre kvartil (fjärdedelstal, kr.) för familjer bestående av					
	1 vuxen utan barn	2 vuxna			3 vuxna		1 vuxen utan barn[2]	2 vuxna			3 vuxna	
		utan barn	med...barn		utan barn	med 1 barn		utan barn	med...barn		utan barn	med 1 barn
			1	2					1	2		
Sundbyberg....	2 036	3 688	3 905	3 988	4 325	3 950	1 083	2 236	2 933	3 225	3 091	2 525
Norrtälje.....	1 080	1 589	2 163	2 200	2 425	.	0	653	1 325	1 538	1 088	.
Uppsala.....	1 617	3 037	3 019	3 250	3 950	3 625	758	1 660	2 200	2 613	2 433	2 538
Eskilstuna.....	1 400	2 471	2 732	2 867	3 161	3 000	0	1 546	2 032	2 242	2 063	2 275
Linköping.....	1 300	2 638	2 860	2 992	3 150	2 800	0	1 245	2 035	2 338	1 917	2 088
Norrköping....	1 253	2 447	2 818	3 108	3 210	3 440	0	1 438	2 020	2 200	2 062	2 618
Jönköping.....	1 230	2 456	2 646	2 600	2 888	3 150	0	1 543	2 150	2 094	1 896	2 400
Huskvarna....	1 750	2 267	2 384	2 483	2 800	2 617	817	1 711	1 935	2 040	2 017	2 083
Växjö.....	*1 771*	*2 815*	*2 880*	*3 021*	*3 233*	*3 367*	*881*	*1 700*	*2 078*	*2 400*	*2 025*	*2 269*
Kalmar.....	1 295	2 610	2 632	2 633	3 013	2 850	650	1 354	1 967	2 108	1 883	1 775
Karlskrona....	1 286	2 632	2 956	3 093	3 273	3 983	0	1 514	2 417	2 581	1 925	2 450
Kristianstad...	1 755	2 888	3 200	3 090	3 829	.	992	1 725	2 268	2 433	2 025	.
Malmö.....	1 491	2 949	3 214	3 144	3 585	3 775	670	1 585	2 264	2 111	2 106	2 700
Landskrona....	913	2 510	2 725	2 625	2 790	2 717	0	1 173	1 817	1 946	1 383	1 867
Hälsingborg...	1 446	2 765	2 814	3 150	3 414	3 267	0	1 600	2 044	2 369	1 885	2 508
Trälleborg.....	886	2 386	2 729	2 833	3 292	3 250	0	1 231	2 135	2 231	2 090	2 200
Höganäs.....	925	1 625	1 942	1 860	2 300	1 975	0	915	1 550	1 596	1 358	1 550
Varberg.....	1 493	2 292	2 533	2 633	3 175	3 067	661	1 264	2 029	2 005	2 050	1 875
Göteborg.....	1 790	3 226	3 414	3 467	3 967	3 969	958	1 967	2 571	2 775	2 508	3 050
Uddevalla.....	1 250	2 221	2 500	2 850	2 850	3 025	0	1 017	1 942	2 000	1 417	2 125
Borås.....	1 387	2 663	2 913	2 913	3 379	3 500	0	1 575	2 136	2 186	2 100	2 025
Falköping.....	1 106	2 538	2 663	2 883	3 330	2 960	0	1 305	1 913	2 069	2 050	2 406
Karlstad.....	1 342	2 443	2 600	2 963	3 050	3 267	0	1 452	1 919	1 790	2 000	2 375
Örebro.....	1 596	2 771	3 203	3 313	3 282	3 410	878	1 402	2 121	2 393	2 022	2 517
Västerås.....	950	2 597	3 067	3 408	3 300	3 450	0	1 317	2 363	2 600	2 181	2 625
Falun.....	1 325	2 581	2 980	3 375	3 013	3 400	0	1 387	2 193	2 100	1 775	1 988
Avesta.....	1 325	2 305	2 769	2 750	3 030	2 850	0	1 363	2 253	2 442	1 921	1 858
Gävle.....	1 175	2 442	2 854	2 960	3 180	3 160	0	1 492	2 103	2 079	2 165	2 000
Sandviken.....	2 040	2 354	2 415	2 491	2 739	2 739	1 285	1 742	1 939	2 036	2 044	2 320
Sundsvall.....	1 820	2 821	3 092	3 100	3 180	4 217	918	1 300	1 730	1 925	1 935	2 667
Östersund.....	1 570	2 775	3 517	3 600	3 550	.	900	1 291	1 938	2 488	2 125	.
Skellefteå.....	2 138	2 971	3 328	3 529	3 267	.	900	1 534	2 483	2 738	1 375	.
Luleå.....	1 525	2 892	3 140	3 250	3 590	.	685	1 138	1 559	1 663	2 150	.
Kiruna.....	2 683	3 045	3 211	3 189	3 300	.	750	1 950	2 790	2 819	2 363	.
Samtl. 34 orter	**1 459**	**2 644**	**2 923**	**3 047**	**3 263**	**3 336**	**629**	**1 475**	**2 083**	**2 210**	**1 999**	**2 262**

[1] Uppgifter avseende mindre än 50 familjer ha uteslutits.
[2] Siffran 0 anger, att minst en fjärdedel av de familjer, som stått upptagna i taxeringslängderna, icke haft någon angiven inkomst.

ner kan endast vara den, som förut antytts, nämligen, att familjer med minderåriga barn förete en betydligt mera ensartad åldersfördelning än de övriga[1]. Härav följer emellertid också, att en jämförelse mellan olika familjetyper, som avsåge samma åldersklasser av familjer, knappast skulle ge det resultat, som tab. 56 synes ge, nämligen att familjer med minderåriga barn i vissa fall ha

[1] Jfr den övre tablån å sid. 116.

högre inkomster än familjer utan sådana. Det visar sig också, att om de familjer, som icke haft någon taxerad inkomst (gruppen »0 inkomst»), frånräknas, blir medelinkomsten för t. ex. familjer om 2 vuxna utan barn högre än intäkten för »2 vuxna med 1 barn».

De i de båda näst sista raderna av tab. 56 återgivna medeltalen te sig ju anmärkningsvärt höga i jämförelse med övriga siffror. I ett fall ligga de t. o. m. över den övre kvartilen, vilket innebär, att drygt $^3/_4$ av familjerna ha inkomster, som understiga den genomsnittliga. Detta visar, att vanliga aritmetiska medeltal knappast ge något representativt uttryck för inkomstförhållandena; de relativt fåtaliga höga inkomsterna komma nämligen att vid dylika beräkningar väga jämförelsevis tungt.

Det skulle beträffande de här anförda siffrorna möjligen kunna tänkas, att de i någon mån påverkats av det förhållandet, att de olika familjetyperna i olika grad tillhöra orter med hög resp. låg inkomstnivå. Tab. 57, som återger medianinkomsten och de nedre kvartiltalen för var och en av de 34 orterna, visar emellertid, att i stort sett samma tendenser som i tab. 56 gå igen i de särskilda orterna.

4. Bostadskostnadens inflytande på familjeekonomien.

Vill man belysa i vad mån hushållens ekonomiska resurser äro av betydelse för deras bostadsstandard, böra dessa icke betraktas isolerade för sig utan i sitt samband med bostadskostnaden. Dylika sammanställningar ha också utarbetats i fråga om sådana hyresgästhushåll (boende i å fria marknaden uthyrda lägenheter), vilka haft känd inkomst samt saknat andrahandshyrande. — För nyssnämnda hyresgästfamiljer ha i den representativa bostadsräkningen utförts beräkningar dels av hyrans procentuella andel av familjeinkomsten (den s. k. hyresprocenten), dels av den familjeinkomst, som återstår, sedan hyran betalts — i det följande benämnd återstående inkomst. Dessutom har vid den förut citerade, för befolkningskommissionens räkning företagna specialundersökningen utarbetats vissa tabeller, vilka belysa sambandet mellan inkomstfördelningen och hyresvariationerna inom olika familjetyper. — Att märka är, att ev. värmekostnad genomgående frånragits hyresbeloppen vid utförandet av dessa beräkningar.

Den representativa bostadsräkningen avser i detta fall 38 700 hyresgästhushåll eller knappt $^2/_3$ av samtliga i undersökningen ingående. Det är väsentligen avsaknad av inkomstuppgifter, som föranlett bortfallandet av de återstående hushållen. Såsom följande tablå utvisar, åstadkommer emellertid denna begränsning av materialet knappast någon nämnvärd överrepresentation av större hushållstyper:

	Småhushåll		Medelstora hushåll				Större hushåll med				Samtliga hushåll	
			utan barn		med barn		0—2 barn		3 el. fl. barn			
	antal	%	antal	%	antal	%	antal	%	antal	%	antal	%
Samtliga hyresgästhushåll.	24 669	41·2	9 725	16·2	12 033	20·0	9 946	16·6	3 629	6·0	60 002	100·0
Hyresgästhush. med känd inkomst o. utan andrahandshyrande.....	15 003	38·8	6 483	16·7	8 542	22·1	6 220	16·1	2 452	6·3	38 700	100·0

Begreppet »återstående inkomst» (inkomsten minskad med hyran) har i den representativa bostadsräkningen dels utnyttjats för vissa medeltalsberäkningar, varom mera nedan, dels tagits till utgångspunkt för en välståndsgruppering, som utförts efter samma principer som den förut (sid. 119) omnämnda mera allmänna inkomstgrupperingen. Grupperna äro sålunda även i detta fall fem, och inkomstgränserna hänföra sig till inkomsten per personenhet (exkl. tjänstefolk o. d.). Gränstalen äro emellertid i medeltal c:a 15 % lägre — något mindre för lägre dyrortsgrupper och inkomstkategorier och något mera för högre sådana grupper. Innebörden av denna gruppering efter »återstående familjeinkomst per personenhet» framgår närmare av följande tablå:

Dyrortsgrupp	Inkomstintervaller (kr.) för välståndsgrupperna				
	1	2	3	4	5
B.....	—350	350—625	625— 950	950—1 400	1 400—
C.....	—370	370—560	660—1 000	1 000—1 480	1 480—
D.....	—390	390—695	695—1 050	1 050—1 560	1 560—
E.....	—410	410—730	730—1 100	1 100—1 640	1 640—
F.....	—430	430—765	765—1 150	1 150—1 720	1 720—
G.....	—450	450—800	800—1 200	1 200—1 800	1 800—
H.....	—470	470—835	835—1 250	1 250—1 880	1 880—

Resultatet av denna gruppering efter den »återstående inkomsten» — röranden vars innebörd bör beaktas, vad som förut (sid. 120) anförts beträffande den allmänna välståndsgrupperingen — redovisas i tab. 58. Även i detta fall kommer grovt räknat $^1/_5$ av hushållen på var och en av de fem välståndsgrupperna. Sålunda ha 18·4 % av samtliga i grupperingen ingående hyresgästhushåll en återstående inkomst, som, räknat per familj om 2 vuxna och 2 barn i dyrortsgrupp G (t. ex. Göteborg), understiger 1 350 kr., och för nära $^2/_5$ (37·6 %) av familjerna uppgår den för andra ändamål än bostad disponibla inkomsten i samma fall till mindre än 2 400 kr.

Motsvarande frekvenstal för de två lägsta inkomstgrupperna tillsammantagna redovisas i tab. 59 för var och en av de olika hushålls- och socialgrupperna. Det framgår härav, att de barnrika familjerna skulle uppvisa nästan dubbelt så hög »fattigdomsfrekvens» (66·3 %) som flertalet övriga hushållstyper. Bland socialgrupperna skulle de mindre bemedlade näringsidkarehushållen förete en väsentligt större proportion »fattiga» (62·1 %), än vad fallet

Tab. 58. Hyresgästhushåll (med känd inkomst och utan andrahandshyrande) fördelade på olika välståndsgrupper (efter återstående familjeinkomst per personenhet) enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter.

Orter	Hyresgästhushåll med känd inkomst o. utan andrahandshyrande		Därav tillhörande nedanstående välståndsgrupp (efter återstående fam.-inkomst per personenhet)									
			antal					i % av samtliga med känd inkomst o. utan andrahandshyrande				
	antal	i % av samtl.[1]	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Uppsala	906	57·8	153	154	201	165	233	16·9	17·0	22·2	18·2	25·7
Eskilstuna	1 036	70·4	173	197	274	193	199	16·7	19·0	26·5	18·6	19·2
Linköping	1 012	60·7	226	180	193	171	242	22·3	17·8	19·1	16·9	23·9
Norrköping	1 829	68·5	355	326	433	360	355	19·4	17·9	23·6	19·7	19·4
Jönköping	989	70·1	175	186	257	196	175	17·7	18·8	26·0	19·8	17·7
Kalmar	773	61·1	149	182	173	124	145	19·3	23·5	22·4	16·0	18·8
Karlskrona	1 067	66·4	179	180	304	192	212	16·8	16·9	28·5	18·0	19·8
Kristianstad	830	60·8	123	140	155	164	248	14·8	16·9	18·7	19·8	29·8
Malmö	2 984	66·2	577	528	676	625	578	19·3	17·7	22·7	20·9	19·4
Landskrona	1 506	74·3	376	320	339	243	228	25·0	21·2	22·5	16·1	15·2
Hälsingborg	1 378	63·7	270	273	287	256	292	19·7	19·8	20·7	18·6	21·2
Trälleborg	563	70·9	99	114	147	108	95	17·6	20·2	26·1	19·2	16·9
Göteborg	5 008	65·1	749	854	1 276	1 080	1 049	15·0	17·0	25·5	21·6	20·9
Uddevalla	819	63·7	165	166	181	149	158	20·1	20·3	22·1	18·2	19·3
Borås	1 078	65·6	221	224	231	233	169	20·5	20·8	21·4	21·6	15·7
Karlstad	836	58·4	172	195	184	136	149	20·5	23·3	22·1	16·3	17·8
Örebro	1 401	63·4	274	267	330	269	261	19·6	19·1	23·5	19·2	18·6
Västerås	941	68·3	199	138	216	207	181	21·1	14·7	23·0	22·0	19·2
Falun	650	64·2	142	113	138	101	156	21·9	17·4	21·2	15·5	24·0
Gävle	1 094	67·0	210	221	288	193	182	19·1	20·2	26·3	17·7	16·7
Sandviken	399	83·6	41	91	137	73	57	10·2	22·8	34·4	18·3	14·3
Sundsvall	892	56·9	179	166	176	154	217	20·1	18·6	19·7	17·3	24·3
Östersund	445	38·2	124	81	97	75	68	27·9	18·2	21·8	16·8	15·3
Luleå	672	69·0	199	119	138	121	95	29·6	17·7	20·5	18·0	14·2
Kiruna	491	78·9	105	122	113	81	70	21·4	24·8	23·0	16·5	14·3
Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	**29 599**	**64·9**	**5 635**	**5 537**	**6 944**	**5 669**	**5 814**	**19·0**	**18·7**	**23·5**	**19·2**	**19·6**
20 mindre orter	**9 101**	**68·2**	**1 501**	**1 878**	**2 196**	**1 821**	**1 705**	**16·5**	**20·6**	**24·2**	**20·0**	**18·7**
Samtliga 45 orter	**38 700**	**64·5**	**7 136**	**7 415**	**9 140**	**7 490**	**7 519**	**18·4**	**19·2**	**23·6**	**19·4**	**19·4**

[1] Utan andrahandshyrande.

är med arbetarhushållen (45·6 %). Möjligt är emellertid, att detta icke motsvarar de verkliga förhållandena utan snarare bör tillskrivas vissa ojämnheter i taxeringsuppgifterna.

Fullständigare uppgifter om »återstående inkomst» inom olika social- och hushållstyper lämnas, i form av sammanfattningstal för samtliga 45 orter, i tab. 60, vilken dessutom återger vissa medeltalsuppgifter. Det befinnes, att den genomsnittliga inkomsten per familj för samtliga hyresgästhushåll med känd inkomst uppgår till 3 560 kr.[1] Räknat per personenhet blir medelinkom-

[1] Erinras må, att dylika allmänna aritmetiska inkomstmedeltal vanligen väsentligt överstiga den »normala» inkomstnivån (jfr sid. 129).

Tab. 59. Fattigdomsfrekvens inom olika hushålls- och socialgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter.	Proc. antal hyresgästhushåll tillhörande de två lägsta välståndsgrupperna (efter återstående fam.-inkomst per personenhet)										
	småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll		mindre bemedlade				mera bemedlade hushåll[1]	samtliga hushåll
		utan barn	med barn	med 0—2 barn	med 3 el. fl. barn	arbetarhushåll	tjänstemannahushåll	självst. näringsidkarehushåll	pensionärshushåll o. d.		
Uppsala	32·0	33·3	31·8	38·0	51·4	42·7	30·9	53·5	81·1	0·4	33·9
Eskilstuna	32·4	30·0	36·8	45·4	56·8	39·9	15·4	74·1	71·1	0·5	35·7
Linköping	41·3	35·2	34·5	40·3	65·5	47·2	35·2	73·5	76·4	—	40·1
Norrköping	34·6	34·5	36·9	39·2	64·3	42·9	20·9	52·4	76·4	0·5	37·3
Jönköping	33·6	36·0	29·8	38·7	59·7	41·4	33·0	51·8	61·7	0·5	36·5
Kalmar	34·1	40·9	41·7	51·0	72·2	53·8	42·4	61·8	72·4	—	42·8
Karlskrona	31·3	31·7	23·3	41·5	62·4	37·3	24·0	72·4	63·2	—	33·7
Kristianstad	28·0	33·1	30·1	33·1	49·3	47·9	25·4	55·4	.	—	31·7
Malmö	34·9	33·1	36·9	38·1	67·9	46·5	18·9	61·4	70·1	0·1	37·0
Landskrona	43·1	40·3	39·6	54·1	82·2	55·0	18·5	65·5	68·9	0·4	46·2
Hälsingborg	33·7	38·6	38·5	44·5	68·4	47·1	29·7	68·5	70·1	0·6	39·5
Trälleborg	37·4	33·7	27·8	42·9	78·9	45·1	12·7	.	88·5	—	37·8
Göteborg	28·4	31·6	29·4	34·1	60·1	38·7	21·8	57·3	70·0	0·3	32·0
Uddevalla	33·5	37·6	38·4	50·0	63·5	49·1	20·6	55·7	73·0	—	40·4
Borås	34·0	49·2	43·1	43·6	68·8	46·6	34·1	50·6	78·4	—	41·3
Karlstad	39·0	41·7	40·8	50·3	69·3	57·4	33·8	66·7	58·3	—	43·8
Örebro	33·5	43·4	35·1	43·8	58·3	45·5	26·9	61·8	67·8	—	38·7
Västerås	39·4	28·8	26·1	42·0	64·3	37·2	16·3	64·3	72·5	—	35·8
Falun	39·4	32·7	36·0	36·5	66·6	50·8	25·6	72·3	.	—	39·3
Gävle	37·4	39·5	28·7	46·6	73·7	45·0	19·5	71·1	59·7	—	39·3
Sandviken	22·1	42·9	32·7	61·3	.	37·9	.	.	.	—	33·0
Sundsvall	34·9	34·5	43·1	41·4	55·3	50·3	28·4	73·6	57·1	—	38·7
Östersund	44·0	42·4	36·5	48·8	72·4	59·9	27·0	75·9	69·7	—	46·1
Luleå	41·1	42·7	52·2	49·0	60·6	65·7	21·8	65·0	65·4	—	47·3
Kiruna	36·2	50·0	36·9	58·6	81·2	51·2	.	72·5	60·0	—	46·2
Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	**34·3**	**35·8**	**34·7**	**41·7**	**65·6**	**45·6**	**24·2**	**62·8**	**69·6**	**0·2**	**37·7**
20 mindre orter	**28·3**	**38·6**	**34·0**	**46·5**	**68·2**	**45·5**	**23·7**	**60·2**	**63·4**	**0·2**	**37·1**
Samtliga 45 orter	**33·0**	**36·4**	**34·5**	**42·9**	**66·3**	**45·6**	**24·1**	**62·1**	**68·4**	**0·2**	**37·6**

[1] Att sålunda även några få »mera bemedlade» hushåll komma att betraktas såsom »fattiga», när man räknar efter den »återstående inkomsten», beror givetvis på att de betala förhållandevis höga hyror.

sten 1 382 kr. Av hushållsgrupperna uppvisa flerbarnsfamiljerna den lägsta siffran (963 kr.).

Även i fråga om den redovisade hyran per år och personenhet, vilken för samtliga hushållsgrupper uppgår till 216 kr., komma flerbarnsfamiljerna lägst på skalan (149 kr.). Anmärkningsvärt är, att näringsidkarehushållen i detta avseende uppvisa en väsentligt högre siffra (222 kr.) än arbetarhushållen (138 kr.). Enligt de föreliggande uppgifterna skulle detta medföra, att bostadskost-

Tab. 60. Inkomstfördelning, medelinkomst och hyresprocent inom olika socialgrupper och hushållstyper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Hushålls- och socialgrupper	Antal hyresgästhushåll med känd inkomst[1]	Därav (i %) tillhörande välståndsgrupp					Årl. familjeinkomst (kr.) per		Medelhyra per år och personenhet[3] (kr.)	Hyra i procent av familjeinkomsten[2]	Återst. inkomst per personenhet[3] (kr.)
		1	2	3	4	5	familj[2]	personenhet[3]			
a) Hushållsgrupper											
Småhushåll	15 003	20·2	12·8	15·9	21·7	29·4	2 625	1 844	311	16·9	1 533
Medelstora hushåll, utan barn	6 483	18·6	17·8	24·4	20·9	18·3	4 439	1 447	215	14·9	1 232
Medelstora hushåll, med barn	8 542	13·3	21·2	36·5	21·1	7·9	2 964	1 164	192	16·5	972
Större hushåll, med 0—2 barn	6 220	17·5	25·4	25·5	15·1	16·5	5 594	1 295	183	14·1	1 112
Större hushåll, med 3 el. fl. barn	2 452	27·9	38·4	19·2	5·8	8·7	3 878	963	149	15·5	814
b) Socialgrupper[4]											
Mindre bemedlade, arbetarhushåll	18 968	18·9	26·7	32·8	21·4	0·2	2 585	922	138	15·0	784
Mindre bemedlade, tjänstemannah.	3 819	8·7	15·4	35·9	39·8	0·2	3 681	1 188	216	18·2	972
Mindre bemedlade, självst. näringsidk.	2 944	35·6	26·5	23·9	13·9	0·1	2 386	898	222	24·8	676
Mindre bemedlade, pensionärer o. d.	1 768	46·1	22·3	19·1	12·4	0·1	1 748	870	183	21·0	687
Mera bemedlade hushåll	8 464	0·1	0·1	0·3	11·4	88·1	7 089	3 342	452	13·5	2 890
Samtliga hyresgästhushåll	**88 700**	**18·4**	**19·2**	**23·6**	**19·4**	**19·4**	**3 560**	**1 382**	**216**	**15·6**	**1 166**

[1] Och utan andrahandshyrande. — [2] Gruppen »0 inkomst» inräknad. — [3] Gruppen »0 inkomst» ej inräknad. — [4] Exkl. hushåll med okänt yrke.

nadens belastning på familjeekonomien blir relativt starkare för näringsidkarehushållen, vilka i genomsnitt skulle betala nästan $^1/_4$ (24·8 %) av familjeinkomsten i hyra, än för övriga socialgrupper; härvidlag böra dock beaktas de förut anförda reservationerna angående svårigheterna att jämföra inkomstuppgifter för olika socialgrupper. Den lägsta hyresprocentsiffran av samtliga socialgrupper uppvisa de mera bemedlade hushållen (13·5 %), medan däremot pensionärer o. d. med sin lägre inkomst betala en väsentligt större andel (21·0 %) av inkomsten i hyra. Även tjänstemannahushåll, som åtnjuta en relativt hög genomsnittlig inkomststandard, betala förhållandevis höga hyror (18·2 %), under det att arbetarhushåll uppvisa en lägre genomsnittssiffra (15·0 %) än övriga grupper av mindre bemedlade.

Av särskilt intresse äro uppgifterna om hyresprocenter för olika hushållsgrupper. Det visar sig, att familjeekonomiens belastning med bostadskostnader blir större, när minderåriga barn finnas i familjerna. Medelstora familjer med minderåriga barn betala sålunda i genomsnitt 16·5 % av inkomsten i hyra, medan motsvarande tal för medelstora familjer utan barn stannar vid 14·9 %. En liknande tendens framträder vid jämförelse mellan de båda grupperna av större hushåll, ett förhållande, som i det följande (sid. 135) närmare diskuteras.

Den genomsnittliga hyresprocenten för samtliga hushållsgrupper och orter tillsammantagna utgör 15·6 %. De lokala variationerna kunna studeras i tab 61.

De här enligt den representativa bostadsräkningen anförda uppgifterna kompletteras i vissa avseenden genom den för befolkningskommissionen företagna

Tab. 61. Genomsnittlig hyresprocent inom olika orter (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	%	Orter	%	Orter	%
Sundbyberg	16·9	Tomelilla	13·2	Forshaga	11·3
Norrtälje	15·7	Malmö	16·4	Örebro	17·0
Stuvsta	16·2	Landskrona	13·7	Kumla	17·0
Uppsala	16·9	Hälsingborg	16·0	Västerås	15·0
Eskilstuna	13·4	Trälleborg	15·1	Falun	16·2
Oxelösund	12·6	Höganäs	13·2	Avesta	11·0
Linköping	15·0	Arlöv	11·8	Gävle	13·7
Norrköping	14·3	Varberg	15·9	Sandviken	13·1
Jönköping	14·4	Göteborg	16·3	Sundsvall	16·5
Huskvarna	11·7	Uddevalla	14·8	Östersund	19·8
Växjö	15·1	Gravarne o. Bäckevik	11·8	Skellefteå	16·9
Alvesta	14·7	Borås	16·7	Luleå	17·7
Kalmar	17·1	Kinna	12·7	Kiruna	11·2
Oskarshamn	15·0	Falköping	16·0	25 orter m. öv. 10 000 inv.	**15·7**
Karlskrona	16·2	Vara	14·9	20 mindre orter	**15·0**
Kristianstad	15·8	Karlstad	16·3	Samtliga 45 orter	**15·6**

specialbearbetningen. Resultatet av denna bearbetning, som i detta fall omfattar 27 425 hyresgästhushåll, fördelade på de 34 orter, som finnas upptagna i tab. 57, återgivas i första hand i tab. VI (sid. 276 o. f.) Uteslutna från denna bearbetning äro icke blott hushåll med okänd inkomst eller med andrahandshyrande utan även sådana familjer, som varit upptagna i taxeringslängderna men icke haft någon taxerad inkomst (gruppen »0 inkomst»). Erinras må, att familjens storlekstyp i detta fall bestämts endast efter antalet familjemedlemmar (exkl. hembiträden o. d.).

Tab. 62. Medelhyror och medianhyror[1] inom olika familjetyper och inkomstklasser (enligt den representativa bostadsräkningen för 34 orter).

Familjeinkomst, kr. per år	Medelhyra (kr. per år) för familjer bestående av						Median(mittel)hyra (kr. per år) för familjer bestående av					
	2 vuxna 0 barn	2 vuxna 1 barn	2 vuxna 2 barn	2 vuxna 3—4 barn	3 vuxna 0 barn	3 vuxna 1 barn	2 vuxna 0 barn	2 vuxna 1 barn	2 vuxna 2 barn	2 vuxna 3—4 barn	3 vuxna 0 barn	3 vuxna 1 barn
under 1 500	396	380	402	378	482	426	358	350	364	350	422	382
1 500—2 000	430	406	396	390	481	466	382	373	370	363	417	427
2 000—2 500	445	418	413	475	504	487	397	387	377	435	438	419
2 500—3 000	473	453	454	455	514	504	441	429	429	417	440	455
3 000—3 500	527	509	528	530	530	576	478	478	492	484	474	520
3 500—4 000	587	592	598	598	597	597	540	559	565	550	512	546
4 000—4 500	669	649	729	677	595	623	636	632	696	656	529	597
4 500—5 000	712	789	830	790	661	630	701	729	793	750	602	619
5 000—7 500	919	976	1 026	1 120	809	911	860	927	995	1 071	752	842
7 500 kr. o. däröver	1 556	1 574	1 725	1 875	1 525	.	1 476	1 470	1 644	1 733	1 480	1 680
Samtl. inkomstgr.	**607**	**581**	**669**	**698**	**670**	**677**	**482**	**471**	**492**	**494**	**520**	**534**

[1] Den hyra, som över- resp. underskrides i fråga om halva antalet lägenheter (familjer).

I tab. 62 meddelas vissa på grundval av tab. VI beräknade mediantal och medeltal (aritmetiska) för hyror inom olika familjetyper och inkomstklasser. Det visar sig här, att hyrorna i de lägre inkomstklasserna snarast sjunka med ökat antal minderåriga barn, vilket tyder på att bostadsstandarden inom dessa inkomstgrupper knappast anpassas efter familjetypen.[1] För familjer med över 5 000 kr. framträder däremot en märkbar stegring i bostadskostnaden och därmed sannolikt också i fråga om bostadsutrymmet, allt efter som familjestorleken ökas. Då dessa högre inkomsttagare emellertid äro förhållandevis få, gör sig denna tendens dock knappast med någon större tydlighet gällande i sammanfattningstalen för samtliga inkomstklasser.

Av intresse är även att jämföra uppgifter för de familjer, som ha två resp. tre vuxna familjemedlemmar. Det visar sig nämligen, att de senare inom de lägre inkomstklasserna betala högre hyror än de förra, men att därefter hyrorna i mindre grad ökas med stigande inkomstnivå för sådana familjer, som ha 3 vuxna, än för familjer med 2 vuxna. Inom inkomstklasserna fr. o. m. ungefär 3 500 kr. betala sålunda de förra familjerna merendels lägre hyror än de senare. Härvid är att märka, att de högre — dock måhända icke de högsta — inkomstgrupperna av de familjer, som ha tre vuxna medlemmar, till större del än de lägre torde inbegripa fall, då en halvvuxen eller vuxen son eller dotter åtnjuter egna inkomster. Förklaringen till att bostadskostnaden och därmed väl också bostadsstandarden i dylika fall ter sig lägre i förhållande till inkomsten, än vad fallet är med familjer, som endast ha två vuxna familjemedlemmar, synes sålunda vara den, att ifrågavarande förvärvsarbetande barn icke i tillräcklig utsträckning betala för sig hemma.[2] Sammanfattningstalen visa däremot hän på en märkbart högre bostadskostnad för familjer med tre vuxna, vilket förklaras av att dessa oftare än övriga i tablån redovisade grupper tillhöra de högre inkomstklasserna. — Anmärkningsvärt är också, att hyran i stort sett tenderar att stiga starkare med inkomsten, ju högre denna blir.

Det framgår vidare, att de aritmetiska medelhyrorna äro icke obetydligt högre än medianhyrorna, beroende på att »spridningen uppåt» från medeltalet är starkare än »spridningen nedåt». Med utgångspunkt från medelhyrorna kunna även hyressummorna inom resp. familjetyper beräknas. Det är vid ett studium av hyresmarknaden av icke ringa intresse att undersöka, hur stor del av dessa hyressummor, som betalas av ekonomiskt bättre situerade familjer, samt att härmed jämföra det procentuella antalet dylika bättre situerade familjer. En summarisk sådan jämförelse göres i följande tablå:

---

[1] Detta behöver emellertid inte utesluta, att även familjer inom de lägre inkomstklasserna kunna flytta över till något rymligare bostäder, i den mån barnantalet ökas, men i så fall torde oftast väljas bostäder, som äro av lägre kvalitet eller i varje fall ha enklare utrustning och därför icke betinga högre hyror än de förutvarande. Jfr de uppgifter om utrymmesstandard och bostadskvalitet inom olika hushållstyper, som lämnas i nästa kapitel (sid. 138 o. f.). Det bör vidare ihågkommas, att tab. 62 icke återger de olika utvecklingsstadierna för samma familjer utan jämför olika familjer vid ett visst tillfälle; skulle inkomsten ökas, allteftersom familjens ålder och barnantal stiger, torde bostaden i allmänhet anpassas efter det ändrade behovet.

[2] Detta antagande kommer i viss mån att bestyrkas av vissa i nästa kapitel (jfr t. ex. sid. 187 o. f.) anförda uppgifter om sambandet mellan inkomst- och bostadsstandard inom olika hushållstyper.

	Familjer bestående av[1]					
	2 vuxna 0 barn	2 vuxna 1 barn	2 vuxna 2 barn	2 vuxna 3—4 barn	3 vuxna 0 barn	3 vuxna 1 barn
Antal undersökta familjer	7 963	5 407	2 746	1 232	3 514	1 234
därav (i %) med en fam.-inkomst av över 5 000 kr.	16·6	13·0	18·1	19·7	24·3	19·3
Hyressumma (1 000-tal kr.)	4 842	3 143	1 821	865	2 351	835
därav (i %) hyror betalda av familjer med en fam.-inkomst av över 5 000 kr.	32·2	26·8	38·2	43·8	39·2	35·8

[1] Det erinras om att familjerna med andrahandshyrande samt sådana med okänd inkomst samt med »0 inkomst» icke äro medräknade.

Av betydande intresse är även att undersöka hyresvariationerna inom olika inkomstlägen. Dessa återspeglas i någon mån i tab. 63, som återger de »normala hyresvariationerna», d. v. s. gränstalen för den »mellersta hälften» (mellan de övre och nedre kvartilhyrorna) inom resp. grupper. Avståndet mellan dessa gränstal ökas med stigande inkomst — dock knappast relativt sett, ty i de högre inkomstlägena te sig dessa normala hyresvariationer snarast mindre i förhållande till inkomsten än i de lägre.

Tab. 63. Normala hyresvariationer (kr. per år)[1] inom olika familjetyper och inkomstklasser.

Inkomstklasser (årl. familjeink.)	Familjer bestående av					
	2 vuxna 0 barn	2 vuxna 1 barn	2 vuxna 2 barn	2 vuxna 3—4 barn	3 vuxna 0 barn	3 vuxna 1 barn
under 1 500 kr.	265— 472	266— 442	279— 464	257— 448	323— 566	316— 482
1 500—2 000 »	292— 497	301— 471	303— 453	284— 458	328— 558	326— 540
2 000—2 500 »	312— 500	319— 486	314— 473	347— 545	343— 601	335— 553
2 500—3 000 »	345— 565	349— 509	348— 521	330— 531	340— 602	361— 603
3 000—3 500 »	383— 632	391— 600	398— 621	378— 634	364— 635	399— 673
3 500—4 000 »	422— 700	442— 682	447— 683	415— 710	411— 705	404— 725
4 000—4 500 »	470— 808	478— 761	529— 845	488— 790	404— 736	455— 768
4 500—5 000 »	513— 851	589— 940	658— 940	639— 854	444— 810	456— 733
5 000—7 500 »	674—1 133	711—1 188	763—1 255	865—1 378	522—1 002	653—1 092
7 500 kr. o. däröver	1 111—1 880	1 207—1 858	1 284—2 150	1 469—2 437	1 068—1 944	1 255—2 071
Samtliga inkomstgrupper	**354— 724**	**360— 672**	**370— 858**	**361— 789**	**385— 793**	**390— 789**

[1] Gränserna ha dragits vid de övre och nedre kvartiltal, vilka ange de hyresbelopp, som underskridas för den »billigaste fjärdedelen» resp. överskridas för den »dyraste fjärdedelen» av lägenheterna inom resp. grupper.

De här anförda specialundersökningarna ge också en viss föreställning om hyrans procentuella andel av inkomsten. Av tab. 62 (sid. 134) framgår exempelvis, att medianhyran vid en familjeinkomst av under 1 500 kr. för familjer om två vuxna utan barn överstiger 25 % av inkomsten och för familjer om 3 vuxna utan barn 30 %, medan däremot de högre inkomstgrupperna uppvisa

lägre hyresprocenter. Att så är fallet framgår närmare av följande tablå, där medianhyrorna satts i relation till »mittbeloppet» av resp. inkomstintervaller:

Beräknad hyresprocent för familjer med en fam.-inkomst av (kr. per år)	Familjer bestående av					
	2 vuxna 0 barn	2 vuxna 1 barn	2 vuxna 2 barn	2 vuxna 3—4 barn	3 vuxna 0 barn	3 vuxna 1 barn
1 500—2 000	22	21	21	21	24	24
2 000—2 500	18	17	17	19	19	19
2 500—3 000	16	16	16	15	16	17
3 000—3 500	15	15	15	15	15	16
3 500—4 000	14	15	15	15	14	15
4 000—4 500	15	15	16	15	12	14
4 500—5 000	15	15	17	16	13	13

Inom inkomstgränserna 3 000—5 000 kr. synes dock hyresprocentens tendens att nedgå med ökad inkomst vara ganska svagt utpräglad i fråga om sådana familjer, som ha två vuxna familjemedlemmar,[1] men för familjer med tre vuxna framträder ifrågavarande tendens med något större tydlighet, vilket står i god överensstämmelse med vad som förut anförts beträffande sistnämnda familjer. Det må emellertid framhållas, att genomsnittssiffran döljer de betydande individuella variationer, som hyresprocenten kan förete, och som återspeglas i följande från göteborgsundersökningen 1931 hämtade sammanställning:

Familjer i smålägenheter med en familjeinkomst av (kr. per år)	Antal undersökta familjer	Därav (i %) familjer, som i årlig hyra betalade nedanstående andel (i %) av familjeinkomsten							
		under 10	10—15	15—20	20—25	25—30	30—35	35—40	40 o. däröver
under 2 000	869	1·8	6·6	10·0	14·3	13·1	9·2	7·4	37·6
2 000—3 000	1 033	6·2	19·9	30·6	17·3	8·6	7·0	4·5	5·9
3 000—3 500	835	8·4	38·1	26·4	12·8	9·3	2·0	1·4	1·6
3 500—4 000	805	14·0	46·2	17·3	13·2	6·0	2·3	0·6	0·4
4 000—5 000	1 009	25·2	36·3	22·9	10·3	3·5	1·2	0·5	0·1
5 000 o. däröver	1 600	50·4	28·5	13·6	5·0	2·0	0·4	0·1	—
Samtliga	**6 151**	**21·5**	**28·9**	**19·7**	**11·4**	**6·4**	**3·3**	**2·2**	**6·6**

För 6·6 % av de i smålägenheter boende göteborgshushållen skulle hyresprocenten sålunda överstiga 40, och av dessa kommo de allra flesta på gruppen med mindre än 2 000 kr. i inkomst. Det må emellertid erinras om att taxeringssiffrorna i åtskilliga fall lära vara ofullständiga och otillförlitliga.

[1] Om man går högre upp på inkomstskalan, torde tendensen även i detta fall framträda tydligare (jfr tab. 60); här ifrågavarande material är emellertid för dessa inkomstgrupper alltför begränsat för att kunna ge säkert belägg härför.

V. Bostadsstandarden.

I det föregående har redogjorts för bostadsbeståndet och dess sammansättning, hyresprisbildningen samt bostadshushållens art och inkomstförhållanden. Det gäller nu att undersöka, vilken bostadsstandard, som åstadkommes genom samspelet mellan dessa o. a. faktorer. Denna undersökning kommer att till väsentlig del hänföra sig till olika hushållstyper o. d., ty bristerna i bostadsstandarden måste ju antingen beröra utrymmesförhållandena och då yttra sig i form av trångboddhet eller också gälla bostädernas beskaffenhet. I det förra avseendet är att märka, att trångboddhet nästan inte alls kan förekomma i fråga om småhushåll, hur begränsat bostadsutrymme dessa än förfoga över, utan den blir en fråga för större och barnrika familjer. Detta behöver däremot inte nödvändigtvis vara fallet i fråga om bostadskvaliteten. Härvidlag har emellertid redan i det föregående lämnats en tämligen ingående allmän redogörelse. I detta avseende återstår sålunda endast att meddela vissa kompletterande uppgifter om hur olika hushållstyper o. d. fördela sig på bostäder av olika kvalitetsklasser.

1. Bostadskvaliteten inom olika hushålls-, välstånds- och socialgrupper.

I följande tablå jämföras de uppgifter om smålägenheternas fördelning efter kvalitetsklasser[1], som förut enligt kompletteringsundersökningen anförts i tab. 37, med motsvarande fördelningstal för samtliga i undersökta smålägenheter boende personer samt för barn under 12 år:

	Smålägenheter resp. personer i smålägenheter, tillhörande kvalitetsgrupp						Tillhopa
Antal	1	2	3	4	5	6	
Smålägenheter	1 904	3 888	4 571	2 268	2 017	1 083	**15 731**
I småläg. boende personer (i allt)	5 194	10 526	13 508	6 892	6 240	3 147	**45 507**
» » » barn under 12 år	1 027	1 825	2 065	1 150	897	421	**7 385**
Procent							
Smålägenheter	12·1	24·7	29·1	14·4	12·8	6·9	**100·0**
I småläg. boende personer (i allt)	11·4	23·1	29·7	15·2	13·7	6·9	**100·0**
» » » barn under 12 år	13·9	24·7	28·0	15·6	12·1	5·7	**100·0**

De boende tillhöra sålunda i något mindre utsträckning de sämre lägenheterna, än vad som svarar mot dessa lägenheters antal. De minderåriga barnen äro emellertid i märkbart högre grad än de boende i gemen koncentrerade till dåliga bostäder.

[1] Angående innebörden av kvalitetsgrupperingen jfr sid. 89.

Tab. 64. Undermåliga smålägenheter inom olika hushållsgrupper (enligt kompletteringsundersökningen 1935).[1]

Orter	Procentuellt antal smålägenheter tillhörande den lägsta kvalitetsgruppen bland						Procentuellt antal smålägenheter tillhörande de två lägsta kvalitetsgrupperna bland					
	sådana bebodda av					samtliga smålägenheter	sådana bebodda av					samtliga smålägenheter
	småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll med			småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll med		
		utan barn	med barn	0—2 barn	3 eller flera barn			utan barn	med barn	0—2 barn	3 eller flera barn	
Uppsala	18·7	10·8	12·9	10·1	20·0	**15·3**	49·5	23·9	31·0	21·1	44·0	**38·2**
Eskilstuna	9·3	5·8	7·2	6·5	16·7	**8·1**	27·1	20·0	23·1	21·8	50·0	**25·1**
Norrköping	13·7	11·1	12·5	13·8	27·7	**13·5**	47·8	36·8	37·1	36·5	68·1	**43·4**
Jönköping	19·2	6·4	9·6	11·4	30·4	**14·3**	43·9	23·1	32·8	34·3	67·4	**37·6**
Växjö	19·1	11·5	11·2	9·8	24·2	**15·6**	53·0	51·9	40·8	34·1	54·5	**48·4**
Kalmar	18·6	15·5	17·4	11·6	27·0	**17·1**	41·2	42·2	41·3	41·1	56·8	**42·1**
Karlskrona	23·6	16·2	14·4	18·0	26·5	**19·7**	64·2	40·2	48·3	56·3	57·1	**54·9**
Kristianstad	17·8	13·1	15·9	13·5	32·4	**17·3**	53·7	28·6	33·6	40·4	55·9	**46·3**
Malmö	21·0	10·4	11·5	11·6	18·5	**15·7**	44·7	27·8	31·7	32·9	50·0	**37·4**
Borås	8·9	4·1	5·3	5·1	16·0	**7·0**	42·4	31·3	27·2	24·5	34·0	**34·0**
Karlstad	16·9	14·4	13·3	19·0	19·4	**16·4**	51·6	43·2	43·4	38·8	50·0	**46·7**
Örebro	2·4	0·3	0·6	1·7	.	**1·4**	25·2	11·0	14·9	6·2	.	**17·2**
Falun	7·3	7·6	9·0	7·4	.	**7·4**	38·2	32·1	44·0	34·6	.	**37·3**
Gävle	3·1	3·3	2·4	4·3	6·5	**3·3**	29·9	19·2	22·7	19·9	38·7	**25·2**
Samtliga 14 städer	**14·4**	**8·6**	**9·9**	**10·1**	**20·5**	**12·1**	**42·9**	**28·2**	**32·4**	**30·6**	**51·0**	**36·8**

[1] Det absoluta antalet hushåll inom resp. hushållsgrupper redovisas i tab. 48 sid. 115. — Medievalstil anger, att totala antalet hushåll understiger 50.

Frekvensen inom olika hushållstyper av lägenheter tillhörande den lägsta resp. de två lägsta kvalitetsgrupperna — alltså av lägenheter, som beröras av minst tre väsentliga brister resp. minst en sådan (jfr sid. 89 o. f.), — belyses i tab. 64. Det befinnes, att familjer med flera minderåriga barn bebo de sämre smålägenheterna till större del än någon annan hushållstyp, ty de representera till drygt 1/5 (20·5 %) den lägsta och till över hälften (51·0 %) de två lägsta kvalitetsgrupperna. Det visar sig också, att hushåll om två vuxna med 1—2 minderåriga barn förete något sämre bostadsförhållanden än sådana om 3—4 vuxna utan barn under 12 år. Den grupp, som näst efter flerbarnsfamiljerna uppvisar den största proportionen undermåliga lägenheter, är emellertid småhushållen, vilket sammanhänger med att dessa till stor del utgöras av ensamma äldre personer. Då småhushållen äro väsentligt flera än de familjer, som ha tre eller flera minderåriga barn, komma emellertid de sämre bostäderna att till väsentlig del befolkas av dylika mindre hushållsenheter — ett förhållande, som tydligt framgår av diagr. C, där de olika hushållstypernas numeriska betydelse anges genom rektanglarnas höjd.

Följande tablå innehåller specialsiffror för »fattiga» (= hushåll tillhörande välståndsgrupperna 1—2) inom olika hushållstyper:

Hushållsgrupper	Antal »fattiga» hushåll	därav (i %) boende i läg. tillh. den lägsta kval.-gruppen	Samtliga hushåll	därav (i %) boende i läg. tillh. den lägsta kval.-gruppen
Småhushåll	1 488	17·9	7 218	14·4
Medelstora hushåll, utan barn	926	12·2	3 141	8·6
Medelstora hushåll, med barn	543	13·4	2 605	9·9
Större hushåll, med 0—2 barn	916	13·2	2 196	10·1
Större hushåll, med 3 el. fl. barn	296	23·0	571	20·5
Samtliga hushåll	4 169	15·4	15 731	12·1

Diagr. C. Smålägenheternas fördelning på kvalitetsgrupper inom olika hushållstyper.

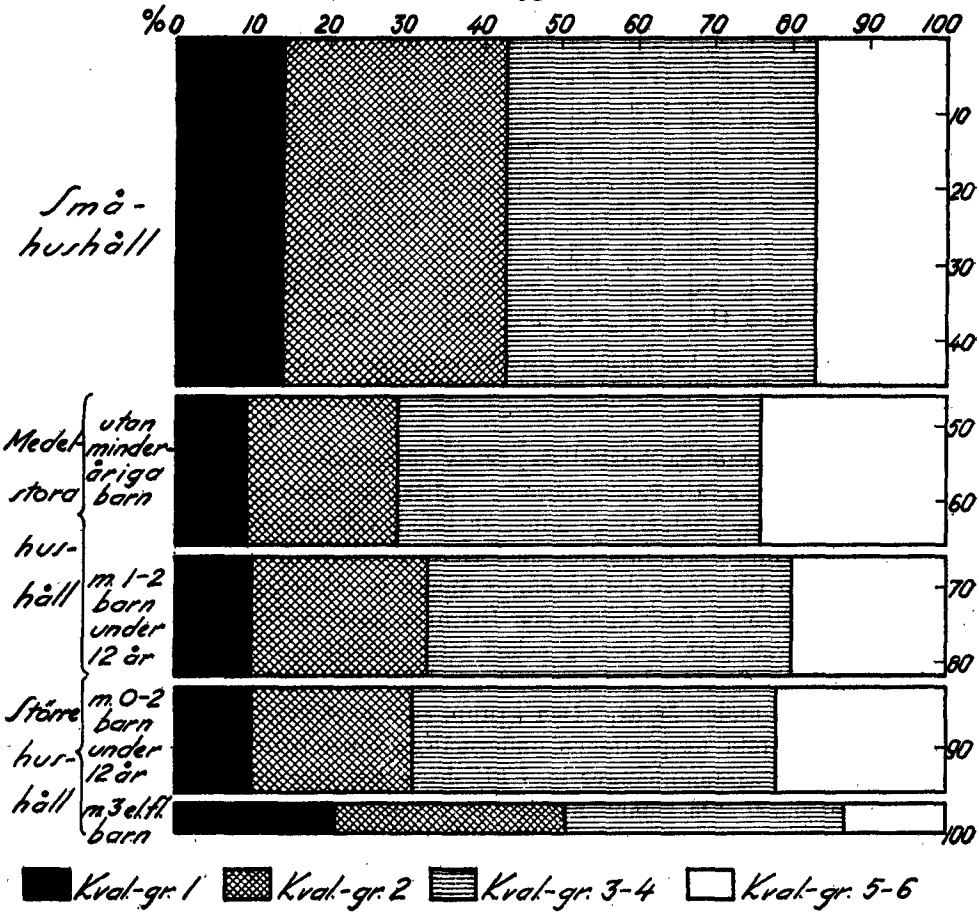

Det är ju naturligt, att denna grupp av lägre inkomsttagare i större utsträckning bebor de sämre lägenheterna, än vad fallet är med de undersökta hushållen i gemen. Snarare har man anledning att förvåna sig över att skill-

naden icke är större. Detta förklaras emellertid därav, att kompletteringsundersökningen är begränsad till smålägenheter. Hade de för de mera välsituerade befolkningslagren typiska större lägenhetskategorierna medtagits, skulle sannolikt mera märkbara olikheter i detta avseende framträtt mellan olika välståndsgrupper. Det kan emellertid tilläggas, att även en del »icke fattiga» hushåll (7·2 % av samtliga sådana) bo i lägenheter tillhörande den lägsta kvalitetsgruppen.

Beträffande inkomststandarden i lägenheter av olika »modernitetsgrad» meddelas vissa uppgifter i tab. 86 (sid. 179 o. f.).

2. De boende och deras bostadsutrymme.

Bostadshushållens och de boendes fördelning efter bostadsutrymmet. Efterföljande framställning kommer att ägnas åt en skildring av utrymmesstandarden och trångboddheten samt därmed sammanhängande problem. De uppgifter om fördelningen på lägenhetskategorier, som tidigare meddelats (sid. 61 o. f.), skola nu kompletteras med vissa uppgifter om de boendes samt de olika hushållsgruppernas fördelning efter bostädernas rumsantal o. d.

Härvidlag må i första hand hänvisas till tab. 65, som grundar sig på den allmänna bostadsräkningen. I de första kolumnerna återupprepas i sammandragen form de förut (tab. 13, sid 61) anförda uppgifterna om lägenheternas fördelning efter storlekstyp. Därefter lämnas en motsvarande redovisning för de lägenheter, som bebos av familjer med 3 eller flera barn under 15 år, varpå återgives den totala bostadsfolkmängdens och slutligen barnens fördelning på lägenhetskategorier. Det visar sig, att de boende till något större del bebo medelstora och större lägenheter om 3 eller flera rum och kök (28·1 %), än som svarar mot dessa lägenheters relativa antal (22·6 %), vilket innebär, att medelantalet boende per lägenhet är något större inom nyssnämnda grupp av bostäder än i allmänhet. Av barnen är det emellertid en något mindre del, som tillhör dessa bostäder (24·1 %), än av den totala bostadsfolkmängden, och beträffande enstaka ortsgrupper kan det förekomma, att proportionen av barn i medelstora och större lägenheter ungefär motsvarar eller t. o. m. något understiger dessa lägenhetsgruppers andel i bostadsbeståndet. Anmärkningsvärt är också, att det endast är en obetydligt större del av de bostäder, som bebos av flerbarnsfamiljer (25·7 %), än av det totala lägenhetsbeståndet (22·6 %), som tillhör nämnda lägenhetskategorier om 3 eller flera rum och kök.

I de fyra sista kolumnerna av tabellen redovisas sådana lägenheter, som bestå av högst 1 rum och kök, d. v. s. inberäknat enkelrum (ev. med kokvrå), dubbletter (ev. med kokvrå), delkökslägenheter o. d. Dessa utgöra jämnt hälften (50·0 %) av samtliga, och antalet däri boende uppgår till drygt $^2/_5$ (42·0 %) av hela bostadsfolkmängden, medan barnen till något större del (44·0 %) tillhöra ifrågavarande bostadsgrupp. Av de hushåll, som ha 3 eller flera barn under 15 år, är det ävenledes något över $^2/_5$ (41·2 %), som bo i dessa lägen-

Tab. 65. Bostadslägenheter och i dem boende fördelade på

	Ortsgrupper	Antal eg. bostadslägenheter	Därav (i %)					Antal läg. m. 3 el. fl. barn under 15 år	Därav (i %)				
			1 rum (ev. m. kokvrå) el. 1 kök	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök		1 rum (ev. m. kokvrå) el. 1 kök	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
1	Göteborg	70 504	8·3	1·8	48·7	22·1	19·1	4 763	0·5	1·2	51·8	26·1	20·4
2	Malmö	38 356	8·5	5·2	33·5	29·6	23·2	2 124	2·3	4·9	30·5	35·9	26·4
3	Förstadsorter	**59 498**	**10·0**	**3·2**	**35·7**	**28·4**	**22·7**	**4 695**	**2·9**	**2·8**	**36·6**	**32·6**	**25·1**
4	till Stockholm	28 023	8·1	3·6	32·8	26·5	29·0	1 803	1·8	2·7	29·5	29·1	36·9
5	» Göteborg	7 736	9·0	2·3	33·2	33·3	22·2	731	1·4	2·7	37·5	37·5	20·9
6	» Malmö	3 106	5·8	6·2	22·8	39·3	25·9	352	2·8	5·7	23·3	43·5	24·7
7	» Övriga städer	20 633	13·7	2·4	42·5	27·6	13·8	1 809	4·5	2·3	46·0	32·1	15·1
	Övriga städer, köp. o. municipalsamh.												
8	a) med 10 000—100 000 inv.	**227 544**	**12·7**	**5·0**	**33·4**	**26·7**	**22·2**	**14 489**	**2·1**	**3·9**	**34·8**	**32·9**	**26·3**
9	Östra Sverige	63 690	15·2	2·8	42·2	22·4	17·4	3 194	3·0	1·8	44·8	28·0	22·4
10	Småland o. öarna	20 497	8·5	6·4	28·8	30·9	25·4	1 479	1·1	4·6	28·4	38·5	27·4
11	Södra Sverige	48 245	10·1	10·8	17·5	32·4	29·2	3 294	1·1	9·1	17·9	40·7	31·2
12	Västra Sverige	51 782	10·6	3·8	34·2	28·8	22·6	3 326	1·2	2·4	34·2	34·0	28·2
13	Norra Sverige	43 330	16·1	3·1	39·2	22·4	19·2	3 196	3·5	2·0	46·0	26·1	22·4
14	b) med 5 000—10 000 inv.	**58 741**	**9·2**	**3·9**	**29·7**	**31·3**	**25·9**	**4 331**	**1·4**	**3·1**	**28·8**	**37·8**	**28·9**
15	Östra Sverige	10 934	10·5	2·5	38·2	29·0	19·8	645	0·8	2·2	41·1	32·7	23·2
16	Småland o. öarna	11 519	7·1	4·7	24·5	35·6	28·1	921	0·8	4·4	24·9	39·1	30·8
17	Södra Sverige	5 593	7·0	11·1	12·6	35·4	33·9	385	0·3	10·1	8·3	48·6	32·7
18	Västra Sverige	21 467	8·3	3·0	30·1	31·5	27·1	1 632	1·5	2·1	28·9	38·8	28·7
19	Norra Sverige	9 228	13·4	2·3	35·7	25·5	23·1	748	2·8	0·9	33·6	33·0	29·7
20	c) med under 5 000 inv.	**48 082**	**9·3**	**4·0**	**26·8**	**30·7**	**29·2**	**3 465**	**1·5**	**2·7**	**25·1**	**36·6**	**34·1**
21	Östra Sverige	10 688	11·9	2·7	36·6	26·5	22·3	606	2·5	2·0	33·0	32·7	29·8
22	Småland o. öarna	8 552	5·4	4·8	17·3	36·7	35·8	700	0·9	3·6	14·1	41·4	40·0
23	Södra Sverige	5 749	7·2	8·4	8·8	34·2	41·4	432	0·7	7·4	5·3	39·6	47·0
24	Västra Sverige	14 122	8·2	3·5	27·9	30·6	29·8	956	0·4	1·8	26·5	36·9	34·4
25	Norra Sverige	8 971	13·0	3·0	33·8	27·6	22·6	771	3·1	1·2	38·0	33·2	24·5
26	Landskommuner[1]	**26 185**	**11·9**	**2·2**	**43·7**	**27·2**	**15·0**	**2 764**	**2·1**	**1·5**	**47·3**	**32·1**	**17·0**
27	Östra Sverige	2 317	14·8	2·0	44·9	25·3	13·0	169	0·6	0·6	58·6	24·8	15·4
28	Småland o. öarna	1 982	7·8	5·4	21·7	36·3	28·8	195	1·0	5·1	14·4	45·6	33·9
29	Södra Sverige	1 796	6·2	9·4	17·3	39·7	27·4	184	1·6	4·9	26·6	41·3	25·6
30	Västra Sverige	4 453	8·2	1·5	40·0	32·3	18·0	388	0·5	1·0	38·4	39·5	20·6
31	Norra Sverige	15 637	13·8	1·2	50·4	23·5	11·1	1 828	2·8	0·9	53·7	28·8	13·8
32	Samtliga orter	**528 910**	**10·8**	**4·0**	**35·2**	**27·4**	**22·6**	**36 631**	**1·8**	**3·1**	**36·3**	**33·1**	**25·7**

[1] Exkl. municipalsamhällen.

olika lägenhetskategorier (enligt den allmänna bostadsräkningen).

Antal boende personer	Därav (i %) boende i					Antal barn under 15 år	Därav (i %) boende i					Läg. om högst 1 rum o. kök		I läg. om högst 1 rum och kök boende		
	1 rum (ev. m. kok-vrå) el. 1 kök	dubb-letter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök		1 rum (ev. m. kok-vrå) el. 1 kök	dubb-letter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök	i allt %	bland läg. med 3 el. fl. barn %	per-soner (i allt) %	barn under 15 år i % av samtl. barn	
236 441	3·6	1·3	46·2	24·6	24·3	48 594	1·2	1·0	52·8	26·0	19·0	58·8	53·5	51·1	55·0	1
120 917	4·1	4·5	30·5	32·2	28·7	22 719	2·4	4·1	34·6	33·1	25·8	47·2	37·7	39·1	41·1	2
193 130	**5·5**	**2·8**	**33·7**	**30·4**	**27·6**	**45 779**	**4·0**	**2·6**	**38·0**	**31·7**	**23·7**	**48·9**	**42·3**	**42·0**	**44·6**	3
88 562	4·5	3·1	29·7	27·2	35·5	19 515	3·2	2·8	32·8	29·2	32·0	44·5	34·0	37·3	38·8	4
26 873	4·2	2·4	30·7	36·0	26·7	6 474	2·6	2·2	37·2	36·8	21·2	44·5	41·6	37·3	42·0	5
10 773	3·2	6·0	20·0	41·1	29·7	2 869	2·8	5·2	23·3	43·4	25·3	34·8	31·8	29·2	31·3	6
66 922	7·7	2·2	42·3	30·6	17·2	16 921	5·6	2·0	46·9	30·7	14·8	58·6	52·8	52·2	54·5	7
723 342	**6·3**	**4·2**	**32·0**	**29·5**	**28·0**	**146 789**	**3·4**	**3·9**	**36·8**	**31·7**	**24·2**	**51·1**	**40·8**	**42·5**	**44·1**	8
196 744	8·0	2·2	41·9	25·3	22·6	36 264	4·5	1·8	47·9	26·3	19·5	60·2	49·6	52·1	54·2	9
66 244	3·9	5·4	26·7	33·3	30·7	13 962	1·7	5·0	30·4	36·3	26·6	43·7	34·1	36·0	37·1	10
151 674	4·5	9·6	15·5	34·6	35·8	31 829	2·0	9·5	18·6	40·0	29·9	38·4	28·1	29·6	30·1	11
167 983	4·8	2·9	31·6	31·9	28·8	33 949	2·1	2·5	36·5	33·7	25·2	48·6	37·8	39·3	41·1	12
140 697	8·5	2·3	39·0	25·2	25·0	30 785	5·6	1·8	45·8	25·4	21·4	58·4	51·5	49·8	53·2	13
190 211	**4·2**	**3·1**	**27·2**	**33·9**	**31·6**	**41 052**	**2·1**	**2·7**	**30·8**	**37·0**	**27·4**	**42·8**	**33·3**	**34·5**	**35·6**	14
33 227	4·9	2·0	36·0	32·2	24·9	6 696	1·9	1·7	42·4	32·0	22·0	51·2	44·1	42·9	46·0	15
39 076	3·0	4·0	22·3	37·7	33·0	8 635	1·4	3·9	25·0	41·2	28·5	36·3	30·1	29·3	30·3	16
16 777	2·9	9·3	10·0	36·9	40·9	3 453	1·0	9·5	10·6	44·4	34·5	30·7	18·7	22·2	21·1	17
69 616	3·7	2·3	26·8	34·4	32·8	15 018	1·9	1·7	30·6	38·1	27·7	41·4	32·5	32·8	34·2	18
31 515	6·6	1·5	34·3	28·1	29·5	7 250	4·1	1·1	37·0	30·7	27·1	51·4	37·3	42·4	42·2	19
150 091	**4·4**	**3·3**	**24·2**	**32·2**	**35·9**	**32 918**	**2·3**	**2·9**	**27·0**	**35·8**	**32·0**	**40·1**	**29·3**	**31·9**	**32·2**	20
31 519	6·4	2·1	35·4	28·9	27·2	6 276	3·6	1·8	38·3	31·0	25·3	51·2	37·5	43·9	43·7	21
27 932	2·3	4·2	13·6	37·7	42·2	6 470	1·0	3·8	15·2	42·5	37·5	27·5	18·6	20·1	20·0	22
16 973	3·1	6·9	6·4	34·2	49·4	3 809	1·0	6·9	6·8	40·7	44·6	24·4	13·4	16·4	14·7	23
44 529	3·4	2·7	24·3	31·8	37·8	9 412	1·1	2·2	27·7	35·1	33·9	39·6	28·7	30·4	31·0	24
29 138	6·7	2·4	32·2	30·1	28·6	6 951	4·5	1·8	38·0	32·0	23·7	49·8	42·3	41·3	44·3	25
89 538	**6·3**	**2·1**	**43·1**	**30·1**	**18·4**	**23 504**	**4·0**	**1·6**	**47·5**	**30·9**	**16·0**	**57·8**	**50·9**	**51·5**	**53·1**	26
6 931	6·7	1·5	45·8	29·1	16·9	1 626	2·6	1·3	53·8	27·4	14·9	61·7	59·8	54·0	57·7	27
6 411	3·1	5·0	18·2	39·2	34·5	1 644	1·0	4·0	18·8	42·3	33·9	34·9	20·5	26·3	23·8	28
5 916	2·9	8·4	15·9	41·1	31·7	1 529	2·2	6·9	20·8	43·7	26·4	32·9	33·1	27·2	29·9	29
15 509	3·9	1·3	36·8	35·7	22·3	3 719	2·0	1·3	41·2	36·9	18·6	49·7	39·9	42·0	44·5	30
54 771	7·8	1·0	50·5	26·4	14·3	14 986	5·2	0·9	54·3	27·2	12·4	65·4	57·4	59·3	60·4	31
1 703 670	**5·3**	**3·3**	**33·4**	**29·9**	**28·1**	**361 355**	**2·9**	**3·0**	**38·1**	**31·9**	**24·1**	**50·0**	**41·2**	**42·0**	**44·0**	32

Tab. 66. Hushållen och de boende fördelade på olika lägenhets- och hushållsgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Hushållsgrupper	Lägenhetskategorier									Samtl. lägenheter
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o. fl. rum o. kök	
Antal hushåll (inom samtliga socialgrupper) bestående av:										
1 vuxen 0 barn.....	4 886	1 223	307	1 036	3 861	1 650	457	138	67	**13 625**
1 vuxen 1—2 barn.....	148	49	19	33	398	136	28	5	1	**817**
1 vuxen 3—4 barn.....	9	4	4	4	46	25	7	—	2	**101**
1 vuxen 5 el. fl. barn..	2	1	—	—	4	6	—	3	—	**16**
2 vuxna 0 barn.....	1 432	688	523	697	8 726	5 813	2 155	763	440	**21 237**
2 vuxna 1—2 barn.....	528	326	370	377	8 447	5 422	1 499	424	168	**17 561**
2 vuxna 3—4 barn.....	35	24	52	83	1 280	1 038	273	93	39	**2 917**
2 vuxna 5 el. fl. barn..	8	3	9	13	202	155	42	12	4	**448**
3—4 vuxna 0 barn.....	246	138	328	460	5 114	5 725	2 921	1 365	1 539	**17 836**
3—4 vuxna 1—2 barn .	63	51	184	194	2 720	3 503	1 662	885	1 100	**10 362**
3—4 vuxna 3 el. fl. barn	11	6	36	36	588	802	356	195	375	**2 405**
5 el. fl. vuxna 0 barn..	15	13	49	101	812	1 475	951	550	951	**4 917**
5 el. fl. vuxna 1—2 barn	6	14	29	48	604	996	542	296	510	**3 045**
5 el. fl. vuxna 3 el. fl. barn	6	1	12	8	185	253	130	68	127	**790**
Samtliga	**7 895**	**2 541**	**1 922**	**3 090**	**32 987**	**26 999**	**11 023**	**4 797**	**5 323**	**96 077**
Antal (mindre bemedlade) arbetarhushåll bestående av:										
1 vuxen 0 barn.....	1 032	180	11	120	648	104	14	4	—	**2 113**
1 vuxen 1—2 barn.....	51	15	2	8	123	28	1	—	—	**228**
1 vuxen 3—4 barn.....	—	1	2	2	10	5	2	—	—	**22**
1 vuxen 5 el. fl. barn..	—	—	—	—	—	2	—	1	—	**3**
2 vuxna 0 barn.....	522	228	127	145	3 462	1 362	261	32	5	**6 144**
2 vuxna 1—2 barn.....	318	182	188	179	5 234	2 417	299	30	7	**8 854**
2 vuxna 3—4 barn.....	27	18	24	44	871	535	70	8	2	**1 599**
2 vuxna 5 el. fl. barn..	8	3	6	6	147	83	19	1	—	**273**
3—4 vuxna 0 barn.....	97	57	134	140	2 832	2 171	522	124	22	**6 099**
3—4 vuxna 1—2 barn .	37	31	100	92	1 795	1 659	442	81	17	**4 254**
3—4 vuxna 3 el. fl. barn	7	4	25	20	416	470	100	24	3	**1 069**
5 el. fl. vuxna 0 barn..	4	11	26	50	541	755	277	89	32	**1 785**
5 el. fl. vuxna 1—2 barn	3	8	17	29	441	538	224	60	24	**1 344**
5 el. fl. vuxna 3 el. fl. barn	4	1	9	4	149	157	63	18	8	**413**
Samtliga	**2 110**	**739**	**671**	**839**	**16 669**	**10 286**	**2 294**	**472**	**120**	**34 200**
Antal personer tillhörande hushåll bestående av:										
1 vuxen 0 barn.....	4 886	1 223	307	1 036	3 861	1 650	457	138	67	**13 625**
1 vuxen 1—2 barn.....	327	108	45	77	918	323	69	12	2	**1 881**
1 vuxen 3—4 barn.....	38	17	16	17	201	108	32	—	9	**438**
1 vuxen 5 el. fl. barn..	13	6	—	—	25	39	—	16	—	**99**
2 vuxna 0 barn.....	2 864	1 376	1 046	1 394	17 452	11 626	4 310	1 526	880	**42 474**
2 vuxna 1—2 barn.....	1 710	1 038	1 234	1 247	28 044	18 223	5 049	1 440	565	**58 550**
2 vuxna 3—4 barn.....	180	126	276	436	6 736	5 464	1 447	488	210	**15 363**
2 vuxna 5 el. fl. barn..	62	23	71	92	1 541	1 161	332	92	31	**3 405**
3—4 vuxna 0 barn.....	773	444	1 082	1 515	16 908	19 268	9 936	4 674	5 364	**59 964**
3—4 vuxna 1—2 barn .	281	221	851	906	12 505	16 337	7 796	4 148	5 375	**48 420**
3—4 vuxna 3 el. fl. barn	72	47	250	258	4 185	5 703	2 498	1 339	2 567	**16 919**
5 el. fl. vuxna 0 barn...	79	77	265	560	4 356	8 111	5 299	3 091	5 592	**27 430**
5 el. fl. vuxna 1—2 barn	38	100	204	328	4 111	6 875	3 800	2 054	3 633	**21 143**
5 el. fl. vuxna 3 el. fl. barn	51	12	111	73	1 692	2 339	1 222	649	1 178	**7 327**
Samtliga	**11 374**	**4 818**	**5 758**	**7 939**	**102535**	**97 227**	**42 247**	**19 667**	**25 473**	**317 038**

heter. Mellan olika landsdelar och — i mindre grad — mellan olika storleksklasser av orter framträda vissa olikheter av tidigare berörd karaktär. De efter rumsantalet minsta bostadstyperna ha sålunda sin största betydelse i östra och norra Sverige. Såsom framgår av tab. VII (sid. 279) bo t. ex. i Kiruna nära 3/4 (73·1 %) av flerbarnsfamiljerna i lägenheter om högst 1 rum och kök.

I tab. 66 ges på grundval av den representativa bostadsräkningen en detaljerad bild av hur olika hushållstyper fördela sig efter lägenheternas rumsantal. Det visar sig, att lägenheter om 1 rum och kök utgöra den viktigaste lägenhetskategorien för alla hushåll, vari ingå 2 vuxna personer — sålunda även för typen »2 vuxna med 5 el. fl. barn». För hushåll med 3 eller flera vuxna utgöra däremot bostäder om 2 rum och kök den viktigaste kategorien, vilket torde få ses i samband med att ej blott bostadsbehovet utan även inkomstnivån för dessa hushåll i genomsnitt är högre. Inom arbetarklassen är det emellertid inte förrän fr. o. m. gruppen 3—4 vuxna med 3 el. fl. barn, som tvårumsstandarden börjar dominera. Inom denna socialgrupp är det också relativt ovanligt, att mindre hushåll bo i lägenheter om mer än 2 rum och kök, men inom vissa andra socialgrupper förekomma dylika fall ganska ofta.

Uppgifterna i tab. 66 meddelas i form av absoluta tal i syfte att möjliggöra uträknande av frekvenstal på grundval av olika avgränsningar av begreppet »trångboddhet». Relativa tal för var och en av de 45 i representativundersökningen ingående orterna återgivas i tab. 67, varvid dock en mera sammandragen hushållsgruppering lagts till grund. Man får här ett tydligt intryck av hurusom familjer med minderåriga barn till större del bebo mindre lägenhetskategorier, än vad fallet är med övriga hushåll av närmast jämförliga storleksklass. Det procentuella antalet hushåll boende i lägenheter om högst 1 rum och kök utgör sålunda för de olika hushållsgrupperna:

	Småhushåll	Medelstora hushåll utan barn	Medelstora hushåll med barn	Större hushåll med 0—2 barn	Större hushåll med 3 el. fl. barn
Samtliga socialgrupper	67·3	35·3	57·1	26·7	40·0
Arbetarhushåll	78·6	53·4	68·9	43·1	53·4

Inom arbetarklassen bor sålunda drygt hälften av flerbarnsfamiljerna i lägenheter om högst 1 rum och kök. — I samband med dessa förhållanden står, att även golvytan per lägenhet blir mindre för hushåll med minderåriga barn än för andra familjer av närmast motsvarande storlekstyp. Detta framgår närmare av följande, på kompletteringsundersökningen (för 14 städer) grundade mediantal:

Mediangolvyta per smålägenhet (kvm)[1]	»Fattiga» hushåll (gr. 1—2)	Samtliga hushåll
Småhushåll	28·8	30·2
Medelstora hushåll: utan barn	37·9	40·2
Medelstora hushåll: med barn	33·0	35·8
Större hushåll med 0—2 barn	40·0	42·6
Större hushåll med 3 el. fl. barn	35·9	37·5
Samtliga hushåll	34·5	35·5

[1] Den golvyta, som över- resp. underskrides beträffande halva antalet lägenheter.

Tab. 67. Hushåll tillhörande olika hushållsgrupper fördelade på olika lägenhetskategorier (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter och hushållsgrupper	Antal hushåll	Därav (i %) boende i läg. om: 1 rum el. 1 kök	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Uppsala						
småhushåll	1 009	28·8	10·3	32·0	18·0	10·9
medelstora hushåll utan barn	509	1·6	7·5	19·6	31·0	40·3
medelstora hushåll med »	343	4·4	4·3	54·8	24·5	12·0
större hushåll med 0—2 »	483	0·2	4·3	16·6	26·5	52·4
större hushåll med 3 el. fl. »	95	1·1	7·4	28·4	24·2	38·9
Samtliga hushåll	2 439	13·0	7·5	29·4	23·6	26·5
Eskilstuna						
småhushåll	979	28·7	3·4	45·6	15·7	6·6
medelstora hushåll utan barn	493	3·2	1·5	49·7	29·0	16·6
medelstora hushåll med »	449	6·0	1·8	66·8	19·8	5·6
större hushåll med 0—2 »	372	1·9	1·9	45·4	28·2	22·6
större hushåll med 3 el. fl. »	119	5·9	—	52·1	25·2	16·8
Samtliga hushåll	2 412	14·0	2·3	50·7	21·6	11·4
Linköping						
småhushåll	892	29·5	4·5	34·5	19·4	12·1
medelstora hushåll utan barn	469	3·2	0·9	26·4	36·9	32·6
medelstora hushåll med »	329	3·3	1·3	54·1	34·0	7·3
större hushåll med 0—2 »	388	1·8	2·1	23·2	34·0	38·9
större hushåll med 3 el. fl. »	132	2·3	2·3	37·9	29·5	28·0
Samtliga hushåll	2 210	13·5	2·7	33·9	28·5	21·4
Norrköping						
småhushåll	1 572	38·2	3·5	39·9	12·0	6·4
medelstora hushåll utan barn	673	5·5	2·4	47·5	21·7	22·9
medelstora hushåll med »	606	9·9	1·5	64·5	17·7	6·4
större hushåll med 0—2 »	601	2·8	1·6	34·1	29·5	32·0
större hushåll med 3 el. fl. »	210	2·9	—	52·3	26·7	18·1
Samtliga hushåll	3 662	19·7	2·5	45·1	18·4	14·3
Jönköping						
småhushåll	766	20·1	4·6	43·6	19·5	12·2
medelstora hushåll utan barn	403	0·7	1·5	33·0	32·3	32·5
medelstora hushåll med »	326	2·8	2·0	53·1	30·1	12·0
större hushåll med 0—2 »	417	0·7	1·9	28·3	33·1	36·0
större hushåll med 3 el. fl. »	174	1·1	0·6	36·8	36·2	25·3
Samtliga hushåll	2 086	8·2	2·8	39·4	27·7	21·9
Kalmar						
småhushåll	646	14·1	13·0	24·1	31·4	17·4
medelstora hushåll utan barn	319	0·6	9·7	8·5	37·6	43·6
medelstora hushåll med »	306	3·3	14·0	20·6	47·1	15·0
större hushåll med 0—2 »	347	0·3	8·1	2·3	38·3	51·0
större hushåll med 3 el. fl. »	144	—	6·3	14·6	47·2	31·9
Samtliga hushåll	1 762	5·9	11·1	15·6	37·9	29·5
Karlskrona						
småhushåll	812	23·5	19·6	16·6	25·0	15·3
medelstora hushåll utan barn	472	3·0	17·1	11·2	28·2	40·5
medelstora hushåll med »	442	6·1	17·0	17·6	42·1	17·2
större hushåll med 0—2 »	504	0·8	13·1	8·3	29·6	48·2
större hushåll med 3 el. fl. »	202	1·5	12·5	15·3	38·6	32·1
Samtliga hushåll	2 432	9·8	16·7	13·9	30·8	28·8
Kristianstad						
småhushåll	782	21·5	16·1	15·5	25·8	21·1
medelstora hushåll utan barn	339	1·8	9·2	3·5	26·8	58·7
medelstora hushåll med »	287	2·4	13·3	11·5	46·0	26·8
större hushåll med 0—2 »	323	1·5	7·4	1·9	19·8	69·4
större hushåll med 3 el. fl. »	142	0·7	12·7	6·3	38·0	42·3
Samtliga hushåll	1 873	10·0	12·7	9·7	29·0	38·6
Malmö						
småhushåll	2 452	18·5	7·7	40·5	22·9	10·4
medelstora hushåll utan barn	1 260	1·5	4·8	27·5	36·1	30·1
medelstora hushåll med »	1 121	2·9	2·7	47·1	34·2	13·1
större hushåll med 0—2 »	1 191	0·4	3·8	22·1	35·8	37·9
större hushåll med 3 el. fl. »	368	1·4	4·8	37·8	33·7	22·3
Samtliga hushåll	6 392	8·0	5·6	35·5	30·5	20·4
Landskrona						
småhushåll	1 158	12·8	14·1	26·1	30·1	16·9
medelstora hushåll utan barn	479	1·0	10·7	16·5	33·2	38·6
medelstora hushåll med »	558	2·5	9·4	31·5	43·2	13·4
större hushåll med 0—2 »	476	0·6	7·5	18·1	34·7	39·1
större hushåll med 3 el. fl. »	217	1·8	7·4	30·0	37·3	23·5
Samtliga hushåll	2 888	6·0	11·1	24·5	34·4	24·0

Tab. 67 (forts.). Hushåll tilhörande olika hushållsgrupper fördelade på olika lägenhetskategorier (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter och hushållsgrupper	Antal hushåll	Därav (i %) boende i läg. om				
		1 rum el. 1 kök	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Hälsingborg						
småhushåll	1 243	17·5	13·1	27·0	28·3	14·1
medelstora hushåll utan barn	561	1·1	9·8	10·7	35·8	42·6
medelstora hushåll med »	546	3·1	8·4	28·8	41·9	17·8
större hushåll med 0—2 »	506	0·4	8·3	8·5	37·9	44·9
större hushåll med 3 el. fl. »	227	—	7·1	12·3	44·1	36·5
Samtliga hushåll	3 083	7·9	10·4	20·2	34·9	26·6
Trälleborg						
småhushåll	556	13·7	12·1	17·6	38·1	18·5
medelstora hushåll utan barn	305	1·0	7·5	5·9	40·7	44·9
medelstora hushåll med »	354	2·8	8·5	27·7	46·9	14·1
större hushåll med 0—2 »	335	0·3	7·7	8·1	42·7	41·2
större hushåll med 3 el. fl. »	145	—	8·9	11·7	56·6	22·8
Samtliga hushåll	1 695	5·3	9·4	15·2	42·9	27·2
Göteborg						
småhushåll	3 567	21·9	4·6	51·2	14·6	7·7
medelstora hushåll utan barn	1 769	1·6	1·4	41·8	26·7	28·5
medelstora hushåll med »	1 832	2·5	1·0	68·4	21·0	7·1
större hushåll med 0—2 »	2 086	0·4	1·2	32·2	30·2	36·0
större hushåll med 3 el. fl. »	672	0·1	1·3	51·2	24·6	22·8
Samtliga hushåll	9 926	8·7	2·4	48·7	21·9	18·3
Uddevalla						
småhushåll	812	17·4	11·3	41·5	18·1	11·7
medelstora hushåll utan barn	403	1·0	5·0	28·0	34·2	31·8
medelstora hushåll med »	316	2·8	2·6	44·6	33·5	16·5
större hushåll med 0—2 »	443	0·9	3·6	22·6	31·8	41·1
större hushåll med 3 el. fl. »	159	0·6	2·5	36·5	36·5	23·9
Samtliga hushåll	2 133	7·5	6·5	35·1	27·7	23·2
Borås						
småhushåll	969	31·0	5·3	37·5	17·2	9·0
medelstora hushåll utan barn	436	1·4	2·3	22·7	39·2	34·4
medelstora hushåll med »	506	4·9	1·0	51·6	30·4	12·1
större hushåll med 0—2 »	548	—	1·0	16·4	36·1	46·5
större hushåll med 3 el. fl. »	208	0·5	1·5	24·5	37·5	36·0
Samtliga hushåll	2 667	12·4	2·8	32·4	28·8	23·6
Karlstad						
småhushåll	824	33·7	5·1	34·7	16·9	9·6
medelstora hushåll utan barn	446	2·7	2·2	24·9	36·1	34·1
medelstora hushåll med »	388	5·4	2·8	51·3	28·4	12·1
större hushåll med 0—2 »	495	0·4	2·3	24·4	30·3	42·6
större hushåll med 3 el. fl. »	155	1·3	1·3	36·8	30·3	30·3
Samtliga hushåll	2 308	13·6	3·3	33·5	26·3	23·3
Örebro						
småhushåll	1 188	26·6	6·1	41·6	17·8	7·9
medelstora hushåll utan barn	658	1·4	3·2	37·5	34·3	23·6
medelstora hushåll med »	511	3·5	4·7	59·9	23·7	8·2
större hushåll med 0—2 »	614	0·5	1·6	27·5	31·8	38·6
större hushåll med 3 el. fl. »	115	0·9	0·8	53·0	26·1	19·2
Samtliga hushåll	3 086	11·2	4·1	41·4	25·4	17·9
Västerås						
småhushåll	768	25·9	5·2	45·7	15·5	7·7
medelstora hushåll utan barn	438	3·9	1·1	45·9	26·5	22·6
medelstora hushåll med »	458	8·7	1·1	60·3	22·3	7·6
större hushåll med 0—2 »	444	1·1	1·6	34·9	30·0	32·4
större hushåll med 3 el. fl. »	108	0·9	2·8	50·9	25·0	20·4
Samtliga hushåll	2 216	11·8	2·7	46·9	22·4	16·2
Falun						
småhushåll	716	19·0	8·4	37·4	23·9	11·3
medelstora hushåll utan barn	353	3·1	2·0	27·2	26·9	40·8
medelstora hushåll med »	318	4·4	3·2	47·8	29·2	15·4
större hushåll med 0—2 »	343	0·6	0·9	21·3	27·1	50·1
större hushåll med 3 el. fl. »	128	1·6	—	39·1	28·0	31·3
Samtliga hushåll	1 858	8·9	4·3	34·4	26·3	26·1
Gävle						
småhushåll	1 100	32·9	4·5	43·1	13·1	6·4
medelstora hushåll utan barn	538	3·9	2·5	43·1	24·9	25·6
medelstora hushåll med »	478	6·1	1·8	66·3	15·3	10·5
större hushåll med 0—2 »	486	2·1	2·0	35·6	25·5	34·8
större hushåll med 3 el. fl. »	174	5·7	1·8	54·0	21·8	16·7
Samtliga hushåll	2 776	15·6	3·0	46·5	18·5	16·4

Tab. 67 (forts.). Hushåll tillhörande olika hushållsgrupper fördelade på olika lägenhetskategorier (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter och hushållsgrupper	Antal hushåll	Därav (i %) boende i läg. om: 1 rum el. 1 kök	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Sandviken						
småhushåll	554	37·5	2·4	40·4	15·2	4·5
medelstora hushåll utan barn	341	3·5	2·1	43·7	35·2	15·5
medelstora hushåll med »	413	16·5	1·1	53·8	22·3	6·3
större hushåll med 0—2 »	314	1·9	2·2	39·5	30·9	25·5
större hushåll med 3 el. fl. »	118	5·1	2·6	55·9	19·5	16·9
Samtliga hushåll	1 740	17·2	2·0	45·1	23·9	11·8
Sundsvall						
småhushåll	942	40·0	5·9	29·1	16·9	8·1
medelstora hushåll utan barn	488	6·8	1·3	30·9	29·5	31·5
medelstora hushåll med »	433	10·9	3·2	52·4	22·2	11·3
större hushåll med 0—2 »	485	2·9	0·8	25·8	27·0	43·5
större hushåll med 3 el. fl. »	128	7·8	0·8	38·3	25·8	27·3
Samtliga hushåll	2 476	19·4	3·3	33·4	22·7	21·2
Östersund						
småhushåll	553	34·4	6·9	34·2	16·5	8·0
medelstora hushåll utan barn	356	2·8	4·2	25·6	36·2	31·2
medelstora hushåll med »	288	3·1	4·5	49·0	33·0	10·4
större hushåll med 0—2 »	394	0·5	1·5	17·3	32·2	48·5
större hushåll med 3 el. fl. »	176	1·1	1·2	38·1	33·5	26·1
Samtliga hushåll	1 767	12·1	4·2	31·5	28·3	23·9
Luleå						
småhushåll	556	34·9	7·2	34·2	16·0	7·7
medelstora hushåll utan barn	334	3·6	3·1	29·9	33·2	30·2
medelstora hushåll med »	380	10·0	2·3	51·3	26·1	10·3
större hushåll med 0—2 »	401	1·5	1·8	20·9	30·2	45·6
större hushåll med 3 el. fl. »	141	2·8	1·4	36·9	36·2	22·7
Samtliga hushåll	1 812	14·0	3·6	34·3	26·1	22·0
Kiruna						
småhushåll	365	43·0	10·4	29·9	12·9	3·8
medelstora hushåll utan barn	143	7·0	9·7	49·0	24·5	9·8
medelstora hushåll med »	364	15·1	10·2	46·7	23·6	4·4
större hushåll med 0—2 »	229	3·1	8·7	40·6	30·1	17·5
större hushåll med 3 el. fl. »	203	3·9	6·4	64·5	20·7	4·5
Samtliga hushåll	1 304	18·2	9·4	43·9	21·4	7·1
Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv.						
småhushåll	25 781	25·5	7·7	37·1	19·4	10·3
medelstora hushåll utan barn	12 985	2·4	4·3	30·2	31·5	31·6
medelstora hushåll med »	12 352	5·3	4·3	50·4	29·0	11·0
större hushåll med 0—2 »	13 225	0·9	3·4	24·1	31·5	40·1
större hushåll med 3 el. fl. »	4 660	1·7	3·7	37·7	31·9	25·0
Samtliga hushåll	69 003	11·2	5·4	35·7	26·6	21·1
20 mindre orter						
småhushåll	9 898	18·7	6·4	34·6	26·1	14·2
medelstora hushåll utan barn	4 851	1·3	4·6	24·7	33·8	35·6
medelstora hushåll med »	5 209	3·8	4·0	42·7	35·3	14·2
större hushåll med 0—2 »	5 099	0·7	3·0	18·7	35·5	42·1
större hushåll med 3 el. fl. »	2 017	1·4	4·2	27·1	39·4	27·9
Samtliga hushåll	27 074	8·0	4·8	30·8	32·1	24·3
Samtliga 45 orter						
småhushåll	**35 679**	**23·6**	**7·3**	**36·4**	**21·3**	**11·4**
medelstora hushåll utan barn	**17 836**	**2·2**	**4·4**	**28·7**	**32·1**	**32·6**
medelstora hushåll med »	**17 561**	**4·9**	**4·1**	**48·1**	**30·9**	**12·0**
större hushåll med 0—2 »	**18 324**	**0·9**	**3·2**	**22·6**	**32·6**	**40·7**
större hushåll med 3 el. fl. »	**6 677**	**1·6**	**3·9**	**34·5**	**34·1**	**25·9**
Samtliga hushåll	**96 077**	**10·3**	**5·2**	**34·3**	**28·1**	**22·1**
Därav (mindre bemedlade) arbetarhushåll						
småhushåll	8 485	23·9	4·8	49·9	17·6	3·8
medelstora hushåll utan barn	6 099	2·5	4·5	46·4	35·6	11·0
medelstora hushåll med »	8 854	5·6	4·2	59·1	27·3	3·8
större hushåll med 0—2 »	7 383	1·3	4·2	37·6	40·0	16·9
större hushåll med 3 el. fl. »	3 379	2·2	4·1	47·1	37·1	9·5
Samtliga arb.-hushåll	**34 200**	**8·3**	**4·4**	**48·7**	**30·1**	**8·5**

Tab. 68. Golvyta per boningsrum och kök i lägenheter om 1 och 2 rum och kök bebodda av olika hushållstyper (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

	Läg. om 1 rum och kök						Läg. om 2 rum och kök					
	småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll		samtl. hushåll	småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll		samtl. hushåll
		utan barn	med barn	med 0—2 barn	med 3 el. fl. barn			utan barn	med barn	med 0—2 barn	med 3 el. fl. barn	
Antal boningsrum....	3 064	1 312	1 427	811	261	6 875	3 218	3 200	1 740	2 486	530	11174
därav (i %) med en golvyta av (kvm)												
under 6.....	0·1	—	—	—	—	0·1	0·5	0·4	0·5	0·3	0·6	0·4
6—9.....	1·3	0·7	0·4	0·9	0·4	0·9	3·4	2·4	3·1	2·0	3·0	2·7
9—12.....	8·0	3·4	4·4	3·4	6·1	5·7	10·1	8·3	10·2	8·3	11·5	9·2
12—15.....	20·2	15·0	17·5	14·2	13·8	17·7	22·9	21·2	24·1	20·2	25·3	22·2
15—20.....	49·3	50·9	55·2	48·0	57·1	51·0	42·3	46·6	44·0	49·8	44·7	45·6
20—25.....	18·8	26·5	20·7	29·2	20·7	22·0	17·8	18·3	16·4	16·5	12·8	17·2
25 o. däröver	2·3	3·5	1·8	4·3	1·9	2·6	3·0	2·8	1·7	2·9	2·1	2·7
Mediangolvyta[1] (kvm) per												
boningsrum.....	17·1	18·0	17·5	18·3	17·6	17·5	16·6	16·9	16·4	16·9	16·1	16·7
kök.....	11·9	13·4	12·8	13·6	12·8	12·6	11·2	11·8	11·0	12·2	11·5	11·6

[1] Den golvyta, som över- resp. underskrides beträffande halva antalet rum resp. kök.

Om samtliga lägenhetskategorier kunnat medräknas och icke blott smålägenheter, skulle sannolikt de större hushållens utrymmesstandard tett sig relativt förmånligare i förhållande till de mindres. Redovisningens begränsning till enbart smålägenheter har även medverkat till att förhållandena för de »fattiga» hushållen endast te sig obetydligt sämre än för samtliga välståndsgrupper tillsammantagna.

Även när förhållandena inom varje särskild lägenhetskategori studeras, gör sig den lägre utrymmesstandarden för hushåll med minderåriga barn gällande. Detta framträder i varje fall i fråga om lägenheter om 1 och 2 rum och kök, såsom ådagalägges genom de i tab. 68 återgivna sammanfattningstalen för samtliga av kompletteringsundersökningen berörda 14 städer.[1]

Av intresse i detta sammanhang äro även följande ur kompletteringsundersökningen hämtade uppgifter — avseende 13 städer (för Borås saknas uppgift) —, vilka återge, hur familjer tillhörande olika åldersgrupper (räknat efter hushållsföreståndarens ålder) fördela sig på olika typer av smålägenheter:

	Småläg. där husföreståndarens ålder var				Samtliga lägenheter
	under 35 år	35—50 år	50—65 år	65 år o. däröver	
Antal smålägenheter.....	3 154	4 940	3 909	2 516	14 519
därav (i %)					
enkelrum, dubbletter m. m.....	27·5	15·0	18·9	27·7	20·9
1 rum och kök.....	47·5	45·1	40·2	42·3	43·8
2 rum och kök.....	25·0	39·9	40·9	30·0	35·3

[1] I samband med redogörelsen för boendesätt o. d. komma vissa uppgifter om sovluftrymden per person inom olika hushållstyper att meddelas.

Det visar sig, att med stigande ålder hos familjerna en viss uppflyttning till större lägenheter äger rum, men att fr. o. m. åldersgruppen 50—65 år, då vuxna barn börja lämna hemmen, återigen en nedflyttning till mindre lägenheter förekommer. Även inom åldersgruppen 35—50 år, som förefaller åtnjuta det största bostadsutrymmet men samtidigt inbegriper flera stora familjer än någon annan grupp (jfr sid. 116), ha emellertid lägenheter om högst 1 rum och kök dominerande betydelse.

Barn och inneboende inom olika lägenhetstyper m. m. Av intresse är även att undersöka, i vilken utsträckning lägenheter tillhörande olika storlekstyper användas såsom familjebostäder. Härvidlag hänvisas till följande, på den representativa bostadsräkningen grundade sammanställning, vilken återger dels det procentuella antalet lägenheter inom olika lägenhetskategorier, som bebos av medelstora och större hushåll,[1] dels vilken procentuell andel av lägenheterna användas av familjer med minderåriga barn:

Lägenheter bestående av	Samtliga hushåll			Arbetarhushåll		
	antal lägenheter	därav (i %) bebodda av medelstora o. större hushåll	hushåll m. barn under 15 år	antal lägenheter	därav (i %) bebodda av medelstora o. större hushåll	hushåll m. barn under 15 år
1 rum el. 1 kök	7 395	12·6	11·0	2 110	23·9	21·6
1 rum med kokvrå	2 541	22·9	18·9	739	42·8	35·6
2 rum med kokvrå	1 922	55·8	37·2	671	79·1	55·6
övr. dubbletter	3 090	42·8	25·8	839	67·5	45·8
1 rum och kök	32 987	60·6	43·9	16 669	74·6	55·1
2 rum och kök	26 999	71·9	45·7	10 286	85·5	57·3
3 o. fl. rum och kök	21 143	80·8	41·8	2 886	89·0	52·1
Samtliga lägenheter[1]	**96 077**	**62·9**	**40·0**	**34 200**	**75·2**	**52·8**

[1] Inkl. tripletter, delkökslägenheter o. d.

Den andel av lägenheterna, som bebos av större och medelstora hushåll, ökas givetvis med stigande lägenhetsstorlek. Dock utnyttjas vissa av de mindre lägenhetstyperna i anmärkningsvärt hög grad såsom familjebostäder. Sålunda användas drygt $^3/_5$ av samtliga lägenheter om 1 rum och kök av medelstora och större hushåll, och inskränkes uppmärksamheten till arbetarbostäder av samma storlekstyp, noteras ett jämförelsetal av nära $^3/_4$. Ser man på familjer, där minderåriga barn förekomma, befinnes, att lägenheter om 2 rum och kök utgöra den viktigaste bostadstypen, ty de bebos i bortåt hälften av fallen av hushåll med barn under 15 år.

Om man i stället utgår ifrån hur stor del av de boende, som utgöras av minderåriga barn, visar sig emellertid, att lägenheter om 1 rum och kök utgöra den viktigaste »barnbostaden». Såsom framgår av tab. 69, som grundats på den allmänna bostadsräkningen, utgöras 24·2 % av samtliga i lägen-

[1] Enligt den förut använda terminologien — sålunda alla hushåll utom sådana, som bestå av 1 vuxen med 0—2 barn eller 2 vuxna utan barn.

Tab. 69. Barn under 15 år i % av samtliga boende inom olika lägenhetskategorier (enligt den allmänna bostadsräkningen).

Ortsgrupper	1 rum el. 1 kök	1 rum med kok-vrå	2 rum	2 rum med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök	Samtliga lägenheter
Göteborg	5·2	10·6	5·0	18·0	23·5	21·6	16·7	16·3	16·4	14·2	20·6
Malmö	3·9	13·5	6·6	17·6	21·3	19·3	17·7	16·7	17·0	14·9	18·8
Förstadsorter	**15·1**	**20·8**	**19·1**	**22·8**	**26·8**	**24·8**	**21·9**	**18·8**	**18·4**	**19·6**	**23·7**
därav till Stockholm	7·4	20·3	14·1	21·9	24·3	23·7	21·7	18·1	18·2	19·3	22·0
Göteborg	10·9	22·5	11·9	25·4	29·2	24·6	19·1	18·8	18·9	20·3	24·1
Malmö	20·5	24·4	.	23·9	31·1	28·1	25·1	20·2	20·9	12·5	26·6
Övriga städer	18·2	20·2	25·8	22·9	28·0	25·4	22·9	20·3	18·1	22·0	25·3
Övriga städer, köp. o. municipalsamh. med											
a) 10 000—100 000 inv.	**10·0**	**13·8**	**8·8**	**20·8**	**23·3**	**21·8**	**18·3**	**17·2**	**17·0**	**16·0**	**20·3**
därav i Östra Sverige	9·5	14·2	5·3	17·9	21·1	19·2	15·9	16·0	16·5	15·3	18·4
Småland o. öarna	5·9	14·4	7·3	22·2	24·0	22·9	19·4	18·1	17·1	16·3	21·1
Södra Sverige	4·3	13·1	9·8	21·8	25·2	24·2	19·0	17·1	16·1	14·9	21·0
Västra Sverige	6·7	13·6	8·6	20·0	23·3	21·3	18·4	17·0	17·3	16·5	20·2
Norra Sverige	14·2	15·2	12·0	18·6	25·7	22·1	19·2	18·4	18·7	17·8	21·9
b) 5 000—10 000 inv.	**8·7**	**17·2**	**6·8**	**22·5**	**24·4**	**23·5**	**19·7**	**18·5**	**17·6**	**16·9**	**21·6**
därav i Östra Sverige	5·7	16·0	3·6	21·5	23·8	20·0	18·1	18·6	16·7	16·5	20·2
Småland o. öarna	6·4	18·1	7·1	24·7	24·8	24·1	20·1	18·5	16·3	18·6	22·1
Södra Sverige	2·4	12·0	7·3	23·7	21·9	24·7	18·9	15·9	16·5	14·8	20·6
Västra Sverige	7·9	17·3	2·6	19·1	24·6	23·9	19·5	18·1	17·3	15·5	21·6
Norra Sverige	13·2	22·8	13·0	24·2	24·9	25·1	21·8	20·8	21·8	19·5	23·0
c) under 5 000 inv.	**10·0**	**16·1**	**13·2**	**22·5**	**24·5**	**24·4**	**21·1**	**18·8**	**17·1**	**17·6**	**21·9**
därav i Östra Sverige	10·0	17·2	16·6	20·9	21·5	21·4	19·0	17·5	18·9	18·2	19·9
Småland o. öarna	4·3	16·3	9·8	22·9	25·9	26·1	23·2	19·4	16·0	15·6	23·2
Södra Sverige	5·6	11·5	10·6	25·7	23·5	26·7	23·0	19·9	17·0	14·2	22·4
Västra Sverige	4·8	14·0	6·6	20·2	24·1	23·4	20·2	17·8	16·1	19·0	21·1
Norra Sverige	15·4	22·4	19·0	20·4	28·1	25·4	19·9	20·0	18·6	19·5	23·9
Landskommuner[1]	**16·0**	**22·3**	**23·0**	**25·2**	**28·9**	**26·9**	**24·2**	**21·7**	**19·0**	**20·5**	**26·3**
därav i Östra Sverige	7·5	17·7	11·8	26·0	27·5	22·1	20·2	21·3	16·4	25·0	23·5
Småland o. öarna	2·6	28·6	15·0	27·2	26·5	27·7	28·6	24·4	23·1	17·1	25·6
Södra Sverige	16·5	23·5	23·9	22·9	33·9	27·5	23·8	23·1	15·9	14·6	25·8
Västra Sverige	11·0	20·0	26·2	22·6	26·8	24·8	21·3	19·7	12·1	20·8	24·0
Norra Sverige	18·0	23·1	25·3	28·7	29·4	28·2	24·9	21·6	21·7	22·6	27·4
Samtliga orter	**10·3**	**15·0**	**10·6**	**20·8**	**24·2**	**22·7**	**19·3**	**17·7**	**17·2**	**16·5**	**21·2**
Stockholm (enligt bostadsräkningen 1930)	*6·3*	*10·5*	*8·4*	*11·8*	*18·4*	*15·8*	*14·0*	*13·8*	*14·6*	*13·8*	*15·2*

[1] Exkl. municipalsamhällen.

heter om 1 rum och kök boende personer av barn under 15 år, medan motsvarande tal för lägenheter om 2 rum och kök stannar vid 22·7 %. På vissa håll i södra Sverige ha dock lägenheter om 2 rum och kök även ur denna synpunkt något större betydelse, än vad fallet är med lägenheter om 1 rum och kök.

Även följande på den allmänna bostadsräkningen grundade uppgifter äro i detta sammanhang av visst intresse:

	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum	2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök	Samtliga lägenheter
Medelantal barn (under 15 år) per lägenhet	0·2	0·3	0·2	0·6	0·8	0·8	0·7	0·7	0·8	0·8	0·7

I följande tablå återgives (enligt den representativa bostadsräkningen) den genomsnittliga hushållsstorleken ävensom det relativa barnantalet inom olika upplåtelseformer:

	Kommunala läg., »billiga bostäder» i stiftelser o. d.	Av arbetsgivaren upplåtna läg.	Bostadskooperativa lägenheter	Av ägaren begagnade lägenheter i ensk.		Å fria marknaden uthyrda lägenheter i		Övriga begagnade lägenheter	Samtliga lägenheter
				1—2 fam.-hus	flerfam.-hus	1—2 fam.-hus	flerfam.-hus		
Antal boende per läg.....	3·8	3·7	3·3	3·8	3·4	3·2	3·1	2·9	3·3
därav: vuxna.....	2·8	2·8	2·7	3·1	2·9	2·4	2·5	2·3	2·6
barn under 15 år....	1·0	0·9	0·6	0·7	0·5	0·8	0·6	0·6	0·7
Barn i % av samtliga boende	27·5	24·2	17·5	19·3	15·2	25·2	20·4	21·8	21·0

Kommunala o. d. lägenheter synas sålunda ha den största barnfrekvensen, och därnäst följa »egnahemshyreslägenheter» och arbetsgivareboställen.

Icke utan betydelse för bedömande av trångboddhetsförhållandena är vidare, hur inneboende o. a. »familjefrämmande» fördela sig på olika lägenhetskategorier. Härom ges vissa upplysningar i tab. 70, enligt vilken drygt hälften av samtliga inneboende och inhyrande bebo lägenheter med 3 eller flera rum och kök. Inom dessa lägenhetsgrupper utgöra de inneboende en väsentligt större del av bostadsfolkmängden (5·5 %) än i smålägenheter (2·0 %). I enkelrum, dubbletter o. d. finnas emellertid flera inneboende i förhållande till bostadsfolkmängden (2·0 %) än i lägenheter om 1 rum och kök (1·3 %). — Tabellen ger även upplysning om antalet hembiträden o. d. inom olika lägenhetskategorier. Härvidlag är skillnaden mellan större och mindre lägenheter ännu mera utpräglad, ty hembiträden förekomma till drygt $^4/_5$ (80·6 %) i lägenheter om 3 eller flera rum och kök, och de utgöra där 7·7 % av hela antalet boende mot blott 0·7 % i smålägenheter.

Bostadsutrymmet inom olika socialgrupper och välståndsklasser. I samband med redogörelsen för utrymmesstandarden inom olika hushållstyper enligt den

Tab. 70. Förekomsten av inneboende och inhyrande samt tjänstefolk o. a. arbetsbiträden inom olika lägenhetskategorier (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

	Inneboende o. d. i						Hembiträden o. d. i					
	mindre bemedl. hushåll				mera bemedlade hushåll	samtliga hushåll[1]	mindre bemedl. hushåll				mera bemedlade hushåll	samtliga hushåll[1]
	arbetare	tjänstemän	självst. näringsidkare	pensionärer, understödstagare o. d.			arbetare	tjänstemän	självst. näringsidkare	pensionärer, understödstagare o. d.		
Ant. inneboende o. d., resp. hembiträden o. d.	2 332	705	827	359	1 530	**9 382**	442	428	969	187	4 621	**8 335**
därav (i %) boende i												
enkelrum, dubbl. o. d.	6·9	4·2	5·6	2·8	4·5	**6·2**	7·0	2·8	3·2	7·5	1·3	**2·5**
1 rum och kök	22·9	5·0	6·8	17·3	8·8	**14·5**	31·0	5·4	5·0	15·5	2·5	**5·5**
2 rum och kök	40·6	22·0	19·1	25·3	16·4	**28·2**	31·2	20·6	16·9	16·6	6·3	**11·4**
3 o. fl. rum och kök	29·6	68·8	68·5	54·6	70·3	**51·1**	30·8	71·2	74·9	60·4	89·9	**80·6**
Ant. inneboende o. d., resp. hembiträden o. d. i % av samtl. boende i												
enkelrum, dubbl. o. d.	1·4	2·3	3·2	0·8	2·5	**2·0**	0·3	0·9	2·2	1·2	2·2	**0·7**
1 rum och kök	0·9	0·7	1·7	1·9	3·0	**1·3**	0·2	0·5	1·5	0·9	2·6	**0·5**
2 rum och kök	2·2	1·3	2·3	2·6	3·1	**2·7**	0·3	0·7	2·4	0·9	3·6	**1·0**
3 o. fl. rum och kök	5·1	4·3	5·2	5·8	3·8	**5·5**	1·0	2·7	6·6	3·4	14·8	**7·7**
Samtliga lägenheter	**1·8**	**2·4**	**3·7**	**3·2**	**3·5**	**3·0**	**0·3**	**1·5**	**4·3**	**1·7**	**10·6**	**2·6**

[1] Inkl. hushåll med okänd inkomst eller okänt yrke.

allmänna bostadsräkningen meddelades även en del uppgifter om arbetarhushållens fördelning på lägenhetskategorier. Några fullt motsvarande uppgifter för övriga socialgrupper föreligga icke i denna undersökning, men däremot har inom den representativa bostadsräkningen undersökts bostadsfolkmängdens fördelning på lägenhetskategorier inom olika socialgrupper. Dessa data återgivas i tab. 71, som utvisar, att de »mera bemedlade» hushållens medlemmar till nära $^2/_3$ (64·7 %) bo i lägenheter om 3 eller flera rum och kök. Anmärkningsvärt är, att barnen i de »mera bemedlade» familjerna till ännu större del (79·0 %) tillhöra ifrågavarande lägenhetsgrupper, medan barnen inom övriga socialgrupper i större utsträckning än de vuxna bo i mindre lägenheter. Det förtjänar vidare understrykas, att de självständiga näringsidkarnas hushåll i väsentligt högre grad än övriga »mindre bemedlade» bebo medelstora och större lägenheter. Av barnen inom denna socialgrupp bor sålunda bortåt hälften (46·5 %) i lägenheter om 3 eller flera rum och kök, medan motsvarande siffra för tjänstemännen stannar vid något över $^1/_3$ (34·9 %). Arbetarehushållen (8·8 %) äro härvidlag avsevärt sämre ställda än övriga socialgrupper.

I tab. 72 återges fördelningen på lägenhetskategorier inom olika välståndsgrupper av hyresgästhushåll. Det visar sig, att de tre lägsta välståndsgrupperna förete föga skiljaktiga bostadsförhållanden. Det procentuella antal fall, då bostaden består av högst 1 rum och kök, minskas sålunda blott från 66·5 % i den första till 62·9 % i den andra och 60·9 % i den tredje välståndsgrup-

Tab. 71. De boendes fördelning på lägenhetskategorier inom olika socialgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

	Mindre bemedlade hushåll				Mera bemedlade hushåll	Hushåll m. okänd inkomst el. okänt yrke	Samtliga hushåll
	arbetare	tjänstemän	självst. näringsidk.	pensionärer o. d.			
Samtliga boende	126 428	29 318	22 529	11 233	43 517	84 013	317 038
därav (i %) i läg. om							
högst 1 rum och kök	55·7	21·5	20·8	39·4	16·5	47·0	41·8
2 rum och kök	33·6	40·1	30·5	30·6	18·8	29·1	30·7
3 o. fl. rum och kök	10·7	38·4	48·7	30·0	64·7	23·9	27·5
Antal barn under 15 år	32 149	7 271	4 371	668	5 988	16 059	66 506
därav (i %) i läg. om							
högst 1 rum och kök	57·2	22·7	21·6	40·7	6·4	44·7	43·3
2 rum och kök	34·0	42·4	31·9	31·7	14·6	33·0	32·8
3 o. fl. rum och kök	8·8	34·9	46·5	27·6	79·0	22·3	23·9

Tab. 72. Hyresgästhushåll, tillhörande olika välståndsgrupper, fördelade på lägenhetskategorier (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Välståndsgrupper (efter återstående fam.-inkomst per personenhet)[1]	Antal hyresgästhushåll	Därav (i %) boende i lägenheter om									
		1 rum el. kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	övriga, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum o. kök
Grupp 1	7 136	12·0	3·6	2·4	3·9	44·6	22·3	7·3	2·3	0·9	0·7
» 2	7 415	6·5	2·8	2·2	2·6	48·8	28·1	6·8	1·4	0·5	0·3
» 3	9 140	5·5	2·3	2·1	2·1	48·9	29·8	6·9	1·6	0·6	0·2
» 4	7 488	6·2	2·6	1·8	1·8	41·9	31·1	9·8	3·2	0·9	0·7
» 5	7 521	8·0	3·6	2·2	3·8	18·6	22·8	15·0	10·6	7·5	7·9
Hushåll med inneboende och/eller inhyrande	4 520	2·4	1·1	1·9	2·6	18·0	31·7	21·8	9·6	5·9	5·0
Hushåll m. okänd inkomst	16 782	15·7	5·1	2·0	3·8	38·0	23·1	7·1	2·8	1·2	1·2
Samtliga hushåll	60 002	9·4	3·4	2·1	3·1	38·3	26·3	9·5	3·9	2·1	1·9

[1] Innebörden av denna gruppering anges å sid. 130.

pen. Det är först fr. o. m. den fjärde välståndsgruppen (54·3 %), — d. v. s. från en »återstående inkomst» (familjeinkomsten per år minskad med hyran) av 3 600 kr. för en familj om 2 vuxna och 2 minderåriga barn i dyrortsgrupp G (jfr sid. 130) — som någon starkare minskning i »ettrumsstandarden» börjar göra sig gällande. Man får emellertid gå ända upp till den högsta inkomstklassen (36·2 %), som i motsvarande fall åtnjuter minst 5 400 kr. i »återstående familjeinkomst», för att kunna iakttaga en starkare anhopning till lägenheter om 2 eller flera rum och kök än till sådana om 1 rum och kök eller mindre. Att förhållandena överhuvud te sig så avsevärt mindre förmånliga enligt denna sammanställning än enligt tab. 71 beror delvis på att det här endast är fråga om hyresgästhushåll, vilka i större utsträckning än övriga grupper tillsam-

mantagna bebo mindre bostäder, vartill kommer, att nyssnämnda tabell återger de boendes och icke såsom tab. 72 hushållens fördelning.

Uppgifter om inkomststandarden inom olika lägenhetskategorier komma att lämnas i samband med redogörelsen för sambandet mellan trångboddheten och de boendes ekonomiska förhållanden (sid. 175 o. f.).

3. Trångboddhetens utbredning.

Olika trångboddhetsmått. Redan de ovan meddelade uppgifterna och särskilt tabellerna 66 och 67 torde ha givit en viss belysning av boendetätheten, men det har lämnats öppet, vid vilken relation mellan hushållets och bostadens storlek trångboddhet skall anses föreligga. Detta är givetvis i viss mån en omdömesfråga, men det har dock sitt intresse att på grundval av olika definitioner av begreppet trångboddhet söka åstadkomma vissa sammanfattande uttryck för graden av överbefolkning samt att med utgångspunkt härifrån underkasta trångboddheten och dess orsaker en närmare analys.

I tidigare bostadsräkningar har, efter även internationellt vedertagen uppfattning, trångboddhet ansetts föreligga, när i en lägenhet bo mer än 2 personer per eldstad (eldstad = ett boningsrum eller ett kök); dessutom ha understundom uträknats frekvenstal för lägenheter med mer än 3 resp. mer än 4 personer per eldstad. I föreliggande allmänna bostadsräkning har i huvudsak den förstnämnda gränsen lagts till grund för beräkningarna; för flerbarnsfamiljer har dock även beräknats antalet fall med »mer än 3 boende per eldstad». Inom den representativa bostadsräkningen har däremot ett flertal olika trångboddhetskriterier kommit till användning. Slutligen har trångboddhetsfrekvensen genom kompletteringsundersökningen belysts från delvis andra utgångspunkter (se sid. 194 o. f.).

Vid den representativa bostadsräkningen har utgångspunkten varit icke antalet boende per eldstad utan i stället antalet personenheter per rumsenhet. Härvid ha, liksom vid de förenämnda välståndsgrupperingarna, en vuxen person betraktats såsom en och ett barn under 15 år såsom en halv personenhet. Vidare har ett boningsrum av normal storlek ansetts utgöra en rumsenhet, medan kök (om minst 6 kvm), smårum (med mindre än 9 kvm golvyta) och hallar räknats såsom halva rumsenheter; kokvråar (eller kök under 6 kvm) ha icke alls medräknats.

Det torde vara anledning att något närmare motivera införandet av detta nya sätt att mäta trångboddheten. Det i den allmänna bostadsräkningen använda traditionella beräkningssättet har den fördelen, att det ter sig jämförelsevis enkelt, och att det därför också är relativt lätthanterligt och ekonomiskt ur bearbetningssynpunkt. För sådana mera summariska studier av trångboddhetsförhållandena, som utförts inom den allmänna bostadsräkningen, torde det också i huvudsak vara tjänligt. Det är emellertid i vissa avseenden tämligen grovt, och detta framträder speciellt, när olika hushållstyper och lägenhetskategorier skola jämföras med avseende på trångboddhetsfrekvensen. Om det t. ex. gäller att få fram, hur mycket större trångboddheten är för barnrika familjer än för andra, kan det sålunda

synas olämpligt, att barn och vuxna vid beräkningen av trångboddheten räknas såsom likvärdiga enheter. Visserligen kunna barn i skolåldern i och för studiearbete o. d. ha lika stort behov av isoleringsmöjligheter som de äldre, och den omständigheten, att de små barnen för sig kräva relativt ringa utrymme, kan helt eller delvis kompenseras därav, att de öka behovet av isoleringsmöjligheter för andra hushållsmedlemmar. Å andra sidan behöver emellertid beträffande de minderåriga barnen givetvis icke räknas med könet såsom särskild grund för ett isoleringsbehov. Så är däremot fallet beträffande vuxna och halvvuxna hushållsmedlemmar, nämligen så tillvida, som personer, vilka tillhöra dessa åldersgrupper, och som äro av olika kön men icke stå i äktenskapligt förhållande till varandra, av denna anledning böra ha behov av skilda sovrum.[1]

Det är vidare knappast berättigat att betrakta rum och kök såsom likvärdiga ur boendesynpunkt. Köket torde nämligen i sin egenskap av »hemmets verkstad» i allmänhet vara mindre lämpat såsom sovrum eller viloplats under dagen — ett förhållande, som speciellt bör beaktas vid undersökning av trångboddheten i smålägenheter, där hela lägenhetsutrymmet ofta blir synnerligen intensivt utnyttjat. Å andra sidan torde hallen, vilken icke brukar räknas såsom särskild »eldstad», åtminstone i vissa lägenheter — särskilt sådana av egnahemstyp, där hallen kan vara större än åtskilliga av de egentliga boningsrummen — icke alldeles sakna värde jämväl såsom avskild sovplats. Även om »avbalkningen» mellan olika utrymmen ur isoleringssynpunkt är av större betydelse än själva utrymmet — varför en större familj ofta kan ha väsentligt mera nytta av en viss våningsyta, som uppdelats i flera små rum, än av en lägenhet med motsvarande mått, som endast består av t. ex. ett rum och kök — borde vidare vid trångboddhetsbestämningen någon hänsyn tagas även till rummens dimensioner.

I och med att trångboddheten i den representativa bostadsräkningen beräknats efter antalet personenheter per rumsenhet, ha emellertid dessa synpunkter endast delvis beaktats. Att ytterligare differentiera detta trångboddhetsmått efter rummens dimensioner, barnens ålder, den för undvikande av »könssamboende» erforderliga lägenhetsuppdelningen etc. har dock ej varit möjligt, emedan det till grund för bostadsräkningen liggande materialet saknat närmare uppgifter om dessa förhållanden. Det bör också betonas, att de valda relationerna mellan barnens och de vuxnas bostadsbehov samt mellan boningsrummens och kökens bostadsvärde etc. i viss mån äro godtyckliga. De i den representativa bostadsräkningen använda måtten torde dock ha sitt värde såsom alternativ till det i den allmänna bostadsräkningen begagnade. F. ö. torde den förut meddelade mera konkreta redovisningen av bostadshushållens utrymmesstandard samt de längre fram (sid. 194 o. f.) med stöd av kompletteringsundersökningen återgivna uppgifterna om samboendeförhållandena m. m. tjäna till att fullständiga den bild av förhållandena, som i detta sammanhang ges.

Innan undersökningsresultaten närmare diskuteras, torde det emellertid vara lämpligt att något beröra, hur en beräkning av trångboddheten enligt de i representativundersökningen använda utgångspunkterna utfaller i jämförelse med resultatet av det i den allmänna bostadsräkningen använda traditionella beräkningssättet. Givet är ju, att trångboddheten för barnrika familjer kommer att te sig mindre utpräglad, när man räknar efter antalet »personenheter per rumsenhet», medan däremot familjer med många vuxna medlemmar nu komma att framträda såsom mera trångbodda än enligt det i den allmänna bostadsräkningen använda måttet. Vidare kommer boendetätheten i lägenheter om 1 rum och kök att te sig större, eftersom halva antalet eldstäder utgöres av kök, men endast omkring en fjärdedel av de boende är barn under 15 år. I mindre grad gäller detta även om lä-

[1] Dessa frågor belysas från olika synpunkter närmare i Statens offentliga utredningar 1935: 2, sid. 191 o. f.

Tab. 73. Trångboddhet, beräknad efter dels antalet boende per eldstad, dels antalet personenheter per rumsenhet (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Hela antalet eg. bostadsläg.	därav (i %) med mer än 2 boende per eldstad	Vid repr. bost.-räkningen unders. läg.	därav (i %) med mer än 2 pers.-enh. per rumsenhet	Orter	Hela antalet eg. bostadsläg.	därav (i %) med mer än 2 boende per eldstad	Vid repr. bost.-räkningen unders. läg.	därav (i %) med mer än 2 pers.-enh. per rumsenhet
Uppsala.....	9 757	5·4	2 439	8·0	Karlstad.....	7 050	8·9	2 308	12·9
Eskilstuna...	9 549	11·2	2 412	16·1	Örebro.....	11 471	7·6	3 086	13·4
Linköping...	8 787	8·3	2 210	11·4	Västerås.....	8 502	10·7	2 216	16·0
Norrköping..	18 326	11·9	3 662	16·2	Falun.....	3 687	8·3	1 858	12·2
Jönköping...	8 126	10·5	2 086	15·6	Gävle.....	11 090	12·8	2 776	17·0
Kalmar.....	5 645	5·5	1 762	6·4	Sandviken.....	3 545	15·5	1 740	20·3
Karlskrona..	7 346	7·7	2 432	10·1	Sundsvall.....	4 903	11·9	2 476	15·6
Kristianstad.	3 828	5·3	1 873	5·2	Östersund.....	3 494	9·8	1 767	13·5
Malmö.....	37 888	7·6	6 392	11·3	Luleå.....	3 519	12·4	1 812	15·9
Landskrona .	5 373	8·7	2 888	11·2	Kiruna.....	2 581	25·5	1 304	29·9
Hälsingborg .	15 984	5·3	3 083	7·2	Samtl. 25 orter m.				
Trälleborg...	3 392	7·3	1 695	8·8	öv. 10 000 inv.[1]	**278 178**	**9·7**	**69 003**	**13·4**
Göteborg....	69 356	11·4	9 926	15·3	20 mindre orter .	**27 074**	**8·3**	**27 074**	**11·0**
Uddevalla...	4 240	10·1	2 133	13·8					
Borås.....	10 739	9·3	2 667	11·0	Samtl. 45 orter[1]	**305 252**	**9·3**	**96 077**	**12·6**

[1] Procenttalen äro i båda fallen vägda efter det av den representativa bostadsräkningen berörda bostadsbeståndets fördelning på olika orter.

genheter om 2 rum och kök, medan däremot för enkelrum, dubbletter o. d. lägre trångboddhetstal än enligt det traditionella beräkningssättet komma att noteras. Enär emellertid, såsom senare kommer att beröras, det övervägande flertalet trångboddhetsfall kunna hänföras till lägenheter om 1 rum och kök, kommer den totala trångboddhetsfrekvensen att i stort sett te sig högre, när man utgår från antalet personenheter per rumsenhet, än när man räknar efter antalet boende per eldstad.

Att så är fallet, ådagalägges också genom tab. 73, som återger resultatet av såväl den allmänna som den representativa bostadsräkningen, i båda fallen med avseende på de 45 »representativorterna». Det befinnes, att 9·3 % av hushållen äro trångbodda i den meningen, att de bo i lägenheter med mer än »2 boende per eldstad», medan med utgångspunkt från normen mer än »2 personenheter per rumsenhet» erhålles en trångboddhetsfrekvens av 12·6 %. I Kristianstad, som har »tvårumsstandard» och även ganska många dubbletter o. d., ge båda beräkningsgrunderna ungefär samma resultat, medan skillnaden blir förhållandevis stor för t. ex. Norrköping, Gävle och Eskilstuna, vilka ha utpräglad ettrumsstandard, samt för Örebro, som har ett relativt ringa barnantal.

Ehuru den representativa bostadsräkningen, såsom nämnts, möjliggör bedömande av trångboddhetsfrekvensen utifrån flera olika kriterier — mer än $1^1/_2$, mer än 2, mer än 3 etc. personenheter per rumsenhet —, måste dock av

Tab. 74. Bostädernas och de boendes fördelning efter antal personenheter per rumsenhet (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Antal undersökta lägenheter	Därav (i %) med ... pers.-enh. per rumsenh.						Samtl. läg. med *mer än* ... pers.-enh. per rumsenh.			Hela antalet boende i undersökta lägenheter	Därav (i %) boende i läg. med *mer än* ... pers.-enh. per rumsenh.			Antal barn under 15 år i unders. lägenheter	Därav (i %) boende i läg. med *mer än* ... pers.-enh. per rumsenh.			Medeltal pers.-enh. per 100 rumsenh.
		högst 1	över 1 högst 1½	över 1½ högst 2	över 2 högst 3	över 3 högst 4	över 4	1½	2	3		1½	2	3		1½	2	3	
Sundbyberg	2 694	31·9	28·6	28·2	9·9	1·3	0·1	39·5	11·3	1·4	8 549	50·6	18·1	2·6	1 805	60·7	22·9	3·0	135
Norrtälje	1 475	53·1	21·1	17·8	6·4	1·4	0·2	25·8	8·0	1·6	4 365	37·8	14·8	3·8	902	53·5	25·4	6·8	106
Stuvsta	964	54·1	24·9	13·4	6·0	1·1	0·5	21·0	7·6	1·6	3 135	26·1	10·8	2·3	716	32·7	16·1	4·1	101
Uppsala	2 439	49·7	22·8	19·5	6·4	1·4	0·2	27·5	8·0	1·6	7 595	36·0	13·1	2·9	1 220	51·7	20·9	4·1	108
Eskilstuna	2 412	32·6	23·5	27·8	11·6	3·6	0·9	43·9	16·1	4·5	7 432	55·8	25·9	8·6	1 408	68·7	34·6	11·6	136
Oxelösund	922	25·0	22·0	31·9	17·3	3·0	0·8	53·0	21·1	3·8	2 908	65·5	32·4	6·9	614	77·4	43·6	8·3	152
Linköping	2 210	43·3	23·6	21·7	9·3	1·6	0·5	33·1	11·4	2·1	6 947	44·1	18·9	4·3	1 312	58·0	29·5	6·8	118
Norrköping	3 662	35·2	22·3	26·3	11·7	2·9	1·6	42·5	16·2	4·5	11 330	55·1	26·8	9·5	2 155	68·7	37·6	12·6	135
Jönköping	2 086	40·3	22·3	21·8	11·4	3·5	0·7	37·4	15·6	4·2	7 115	50·4	25·9	8·3	1 516	62·5	33·2	9·0	124
Huskvarna	2 167	34·3	23·5	24·8	12·7	3·9	0·8	42·2	17·4	4·7	7 778	56·0	28·0	8·7	1 655	63·4	36·9	11·2	135
Växjö	2 687	57·5	20·9	13·3	6·3	1·6	0·4	21·6	8·3	2·0	8 889	32·0	14·7	4·1	1 957	44·6	23·2	6·3	100
Alvesta	321	56·4	24·6	13·4	3·7	1·9	—	19·0	5·6	1·9	1 113	27·5	9·4	3·3	264	31·8	10·6	2·7	101
Kalmar	1 762	51·1	25·0	17·5	5·5	0·8	0·1	23·9	6·4	0·9	5 889	34·6	11·9	1·8	1 269	44·5	17·3	2·5	106
Oskarshamn	2 321	46·0	22·4	18·3	9·3	2·6	1·4	31·6	13·3	4·0	7 981	44·4	22·7	7·9	1 670	52·3	28·3	10·6	118
Karlskrona	2 432	47·5	24·3	18·1	8·1	1·5	0·5	28·2	10·1	2·0	8 317	37·9	16·4	3·9	1 874	46·1	22·0	5·0	114
Kristianstad	1 873	62·3	20·6	11·9	4·1	0·8	0·3	17·1	5·2	1·1	5 999	26·2	9·8	2·1	1 273	36·1	14·7	2·0	96
Tomelilla	736	67·1	21·2	9·7	1·9	0·1	—	11·7	2·0	0·1	2 207	17·7	3·9	0·3	548	24·5	6·0	0·4	88
Malmö	6 392	45·4	23·3	20·0	8·3	2·2	0·8	31·3	11·3	3·0	20 706	43·4	19·8	6·3	3 982	54·4	27·4	9·5	118
Landskrona	2 888	49·8	21·7	17·3	8·2	2·2	0·8	28·5	11·2	3·0	9 296	41·4	20·3	6·4	2 020	53·7	28·9	9·1	112
Hälsingborg	3 083	53·0	23·7	16·1	6·6	0·5	0·1	23·3	7·2	0·6	9 820	33·5	13·0	1·3	2 076	43·1	18·8	1·7	107
Trälleborg	1 695	48·4	24·7	18·1	7·0	1·3	0·5	26·9	8·8	1·8	5 849	39·2	15·5	3·6	1 380	51·6	20·3	5·1	114
Höganäs	1 460	54·0	21·8	16·3	6·0	1·3	0·6	24·2	7·9	1·9	4 747	36·4	14·4	4·1	1 047	48·8	21·5	7·6	105
Arlöv	1 017	42·7	21·8	22·6	9·1	2·2	1·6	35·5	12·9	3·8	3 452	49·5	23·0	7·9	742	61·2	32·6	11·9	124
Varberg	2 455	52·0	22·4	18·0	6·3	0·9	0·4	25·6	7·6	1·3	7 956	37·1	14·1	2·7	1 629	46·8	18·9	4·2	108
Göteborg	9 926	35·3	24·5	24·9	11·4	3·0	0·9	40·2	15·3	3·9	33 614	52·5	24·9	7·6	6 928	65·3	32·9	9·1	132

Uddevalla	2 133	41·1	23·8	21·3	9·8	2·6	1·4	35·1	13·8	4·0	7 181	48·9	24·0	8·3	1 505	59·1	32·8	11·4	124
Gravarne o. Bäckevik	428	40·4	26·6	21·3	8·0	2·8	0·9	33·0	11·7	3·7	1 584	44·6	19·2	7·4	345	47·0	19·4	8·7	122
Borås	2 667	38·6	25·7	24·7	9·1	1·7	0·2	35·7	11·0	1·9	9 081	46·0	18·0	3·6	1 966	54·1	22·8	3·7	124
Kinna	748	45·1	25·1	22·2	5·9	1·2	0·5	29·8	7·6	1·7	2 462	40·7	13·8	3·8	565	51·9	20·5	4·4	114
Falköping	1 814	50·2	22·0	19·4	6·7	1·4	0·3	27·8	8·4	1·7	6 100	38·7	14·4	3·4	1 381	50·6	21·4	4·3	109
Vara	342	58·2	21·9	14·3	4·4	0·9	0·3	19·9	5·6	1·2	1 149	26·3	9·7	1·8	261	36·8	15·3	1·9	98
Karlstad	2 308	43·7	21·8	21·6	9·1	3·1	0·7	34·5	12·9	3·8	7 757	45·7	21·2	7·4	1 578	56·3	29·4	8·7	121
Forshaga	642	36·9	21·8	26·3	11·7	2·5	0·8	41·3	15·0	3·3	2 140	53·7	24·5	7·1	465	67·5	32·5	7·1	125
Örebro	3 086	38·2	23·5	24·9	10·5	2·2	0·7	38·3	13·4	2·9	9 863	50·0	21·9	5·9	1 628	62·8	28·9	6·4	128
Kumla	931	47·6	28·2	18·6	5·0	0·5	0·1	24·2	5·6	0·6	3 002	34·2	10·2	1·3	580	46·7	15·9	2·8	109
Västerås	2 216	32·6	23·3	28·1	12·0	3·3	0·7	44·1	16·0	4·0	7 268	54·5	24·4	7·4	1 447	65·7	33·3	9·2	133
Falun	1 858	48·0	21·3	18·5	9·6	1·9	0·7	30·7	12·2	2·6	6 008	40·9	19·5	5·1	1 246	52·9	27·6	7·1	111
Avesta	1 464	30·0	19·7	27·9	14·7	5·3	2·4	50·3	22·4	7·7	4 739	65·2	36·1	15·6	1 011	76·7	43·6	17·8	151
Gävle	2 776	33·8	22·4	26·8	12·3	3·3	1·4	43·8	17·0	4·7	8 839	56·5	27·9	9·5	1 754	71·6	40·5	12·2	137
Sandviken	1 740	28·1	23·4	28·2	15·1	4·5	0·7	48·5	20·3	5·2	5 812	59·1	30·7	10·0	1 298	69·1	42·7	13·6	144
Sundsvall	2 476	39·5	20·5	24·4	11·4	3·1	1·1	40·0	15·6	4·2	7 940	50·3	24·1	7·9	1 521	62·3	32·9	10·3	127
Östersund	1 767	37·9	26·6	22·0	11·4	1·7	0·4	35·5	13·5	2·1	6 239	44·9	21·1	3·9	1 452	54·5	30·3	5·2	124
Skellefteå	1 486	39·0	26·6	22·9	9·8	1·2	0·5	34·4	11·5	1·7	5 675	44·1	17·6	3·2	1 510	53·2	22·8	4·1	122
Luleå	1 812	34·2	22·4	27 5	12·1	2·4	1·4	43·4	15·9	3·8	6 395	53·5	24·0	7·1	1 440	64·2	31·8	8·2	133
Kiruna	1 304	24·5	19·3	26·3	22·2	5·8	1·9	56·2	29·9	7·7	4 815	68·6	44·0	14·5	1 591	78·1	55·3	18·3	163
Samtl. 25 orter med över 10 000 inv.	**69 003**	**41·0**	**23·2**	**22·4**	**10·1**	**2·5**	**0·8**	**35·8**	**13·4**	**3·3**	**227 107**	**47·2**	**21·8**	**6·4**	**46 839**	**58·9**	**30·2**	**8·3**	**122**
20 mindre orter	**27 074**	**45·2**	**23·3**	**20·5**	**8·4**	**1·9**	**0·7**	**31·5**	**11·0**	**2·6**	**89 931**	**43·0**	**18·6**	**5·1**	**19 667**	**53·1**	**25·1**	**6·8**	**116**
Samtliga 45 orter	**96 077**	**42·2**	**23·3**	**21·9**	**9·6**	**2·3**	**0·7**	**34·5**	**12·6**	**3·0**	**317 038**	**46·0**	**20·9**	**6·0**	**66 506**	**57·2**	**28·7**	**7·9**	**121**

Diagr. D. Lägenheter med mer än 1½ personenhet per rumsenhet samt däri boende personer ävensom barn under 15 år (i %).

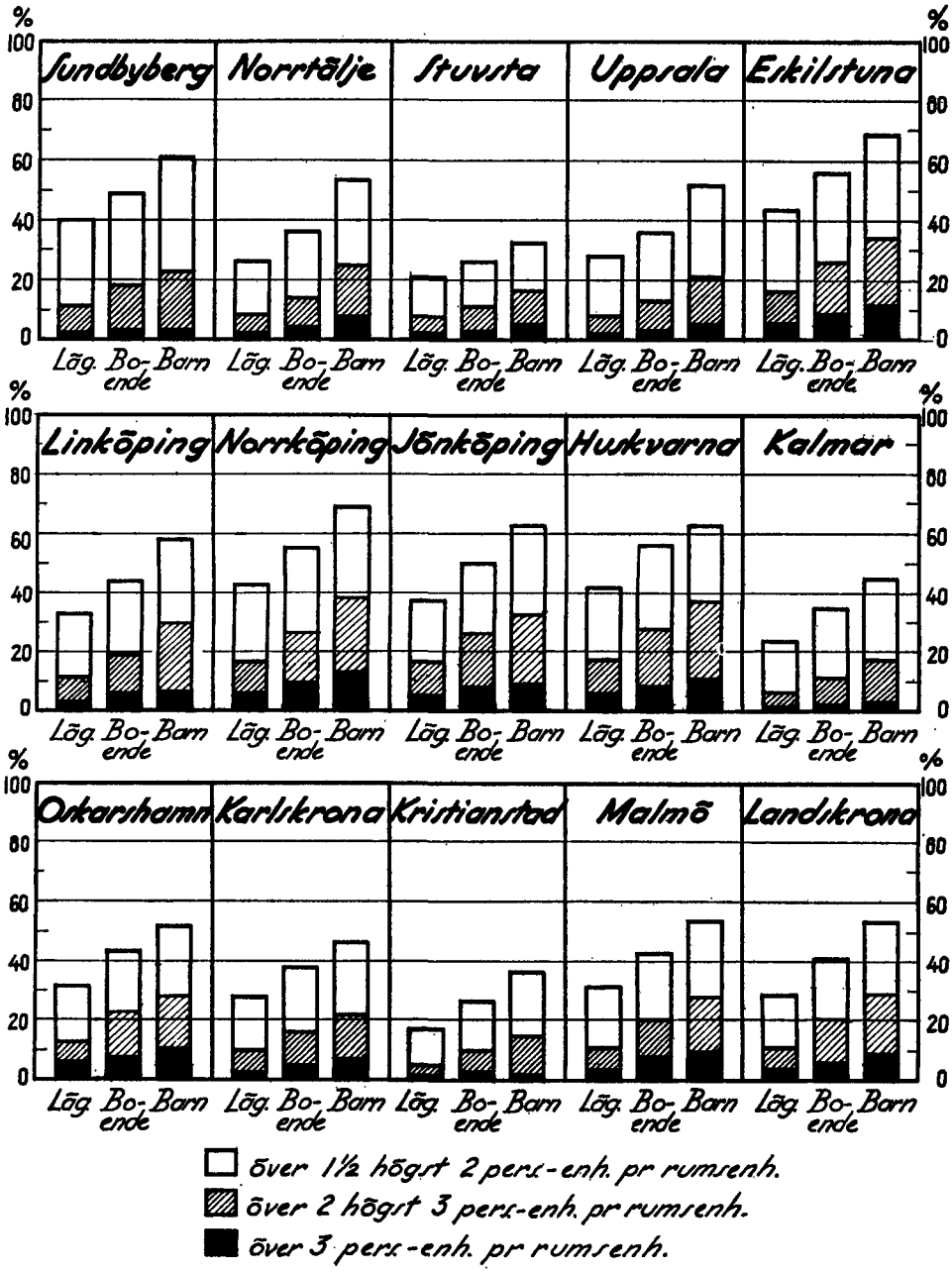

Diagr. D. (Forts.). Lägenheter med mer än 1½ personenhet per rumsenhet samt däri boende personer ävensom barn under 15 år (i %).

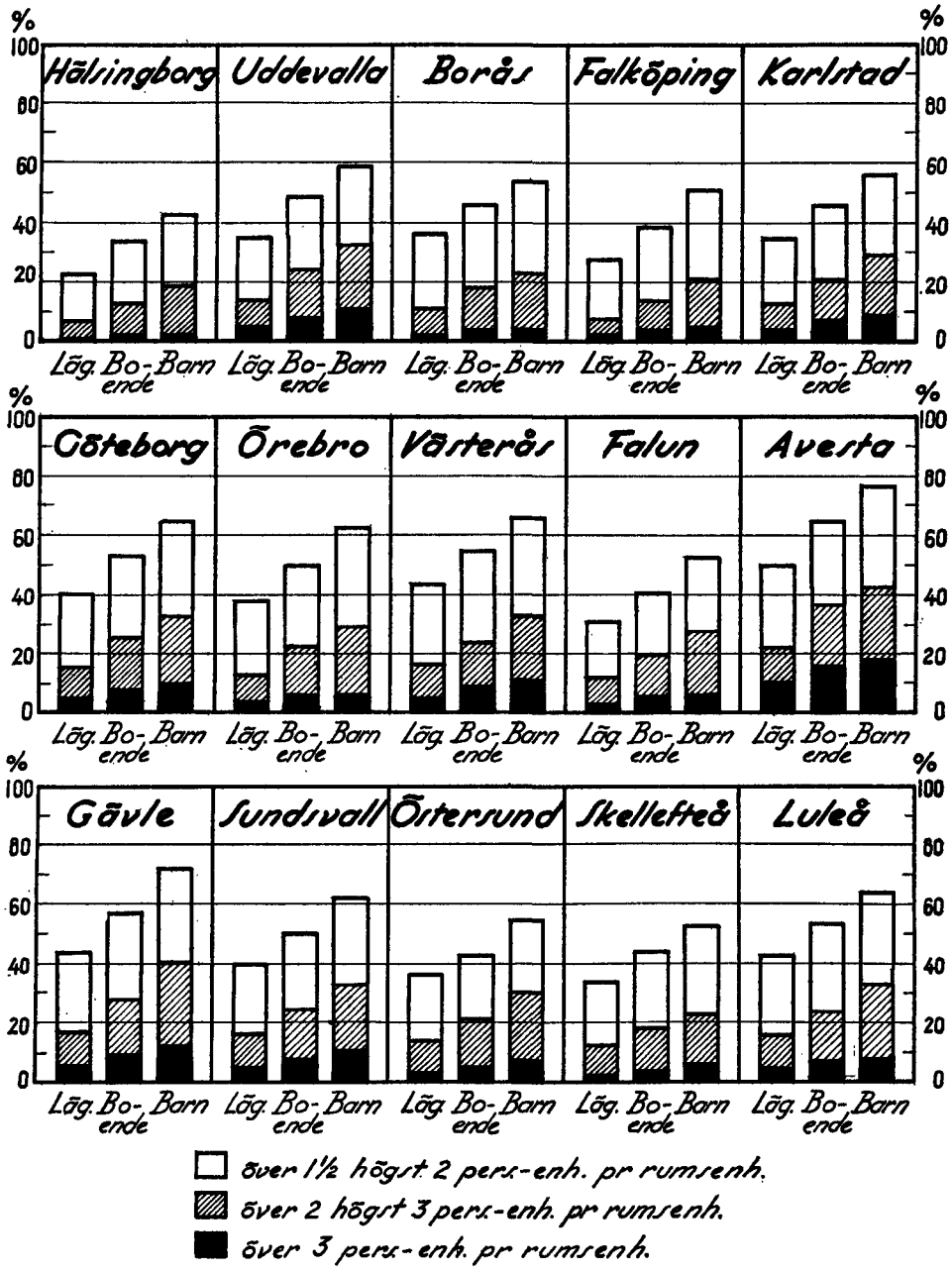

utrymmesskäl vissa av de efterföljande sammanställningarna begränsas till att endast utgå från en av dessa normer, företrädesvis »mer än 2 personenheter per rumsenhet». När det är fråga om lägenheter om 1 rum och kök, innebär denna norm, konkret uttryckt, att i en sådan lägenhet bo antingen mer än 3 vuxna eller mer än 2 vuxna och 2 minderåriga barn eller mer än 1 vuxen och 4 barn. Hushåll i enkelrum o. d. bli enligt samma norm trångbodda, om de bestå av mer än 2 vuxna eller mer än 1 vuxen och 2 barn.

Allmän trångboddhetsfrekvens. Tab. 74 ger en allmän översikt av boendeförhållandena enligt den representativa bostadsräkningen. I första hand meddelas lägenheternas fördelning efter graden av boendetäthet, därefter återges det totala antalet lägenheter (i %) med mer än $1^1/_2$, mer än 2 resp. mer än 3 personenheter per rumsenhet, och slutligen meddelas totalantalet i dessa lägenheter boende personer samt antalet barn under 15 år. I drygt $^2/_5$ (42·2 %) av lägenheterna kommer högst 1 personenhet per rumsenhet, och i nära $^1/_4$ (23·3 %) bor mer än 1 men högst $1^1/_2$ personenhet per rumsenhet; för nästan samma antal lägenheter (21·9 %) överskrides relationstalet $1\,^1/_2$ men uppnås högst siffran 2; 9·6 % av bostäderna ha över 2 men högst 3 samt 2·3 % över 3 men högst 4 och 0·7 % över 4 personenheter per rumsenhet. Tillsammans hyser över en tredjedel (34·5 %) av lägenheterna mer än $1\,^1/_2$ personenhet per rumsenhet, medan en åttondel (12·6 %) har mer än 2 och 3·0 % mer än 3 personenheter per rumsenhet. Ännu mera omfattande ter sig trångboddheten, om man räknar efter antalet trångbodda personer och speciellt barn, såsom framgår av följande jämförelse:

	Proc. antal läg., resp. boende i läg. med mer än ... personenh. per rumsenh.		
	$1^1/_2$	2	3
Lägenheter	34·5	12·6	3·0
Boende (hela antalet)	46·0	20·9	6·0
Barn under 15 år	57·2	28·7	7·9

Inemot hälften av de boende tillhör sålunda lägenheter med mer än $1^1/_2$ personenhet per rumsenhet, och för $^1/_5$ överskrides relationssiffran 2 personenheter per rumsenhet. Ser man särskilt på barnen — som ju dock endast räknats såsom halva personenheter —, närma sig emellertid motsvarande jämförelsetal 60 resp. 30 %. Dessa förhållanden framträda särskilt tydligt i de uppgifter för vissa »representativorter», som återges i diagr. D.

Förhållandevis starkare kommer barnens trångboddhet att framträda, när man, *såsom i den på den allmänna bostadsräkningen grundade tab. 75*, utgår från trångboddhetsnormen »mer än 2 boende per eldstad». Enligt denna utgångspunkt skulle 9·6 % av lägenheterna i samtliga 243 bostadsräkningsorter tillhopa vara överbefolkade — ett tal, som nära sammanfaller med det i tab. 73 för de 45 representativorterna uträknade (9·3 %) —, och i dessa lägenheter bo 17·0 % av den totala bostadsfolkmängden men icke mindre än 29·8 % av barnen. Barnen äro sålunda nästan dubbelt så ofta trångbodda som de boende i allmänhet, när man räknar efter »boende per eldstad», men, om beräkningsgrunden »personenhet per rumsenhet» användes, blir barnens trångbodd-

Tab. 75. Trångboddhet inom olika lägenhetskategorier (enligt den allmänna bostadsräkningen).

Ortsgrupper och landsdelar	Proc.antal läg. resp. boende i läg. med mer än 2 boende per eldstad (rum el. kök)								Proc.antal boende i läg. m. mer än 2 personer per eldstad	
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	övriga dubbletter	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök	samtl. lägenheter[1]	pers. (i allt)	barn under 15 år
Bostadslägenheter.										
Göteborg	7·1	17·6	13·0	1·3	17·4	7·7	1·0	11·4	19·9	31·7
Malmö	3·2	15·6	11·4	2·9	12·6	5·3	1·1	7·6	14·5	26·4
Förstadsorter	**20·8**	**39·2**	**18·2**	**9·5**	**15·7**	**6·1**	**1·2**	**10·6**	**17·9**	**30·5**
därav till Stockholm	10·2	39·0	13·3	4·7	11·7	3·9	0·6	7·3	12·1	21·8
Göteborg	13·8	46·5	30·1	12·0	19·4	8·2	3·2	12·2	21·0	33·3
Malmö	20·0	26·5	22·6	.	17·6	8·4	1·6	10·2	19·1	33·4
Övriga städer	26·8	41·0	22·7	15·3	18·6	7·5	1·6	14·3	24·1	39·1
Övriga städer, köp. o. municipalsamh. med										
a) 10 000—100 000 inv.	**13·0**	**22·7**	**13·1**	**3·0**	**15·2**	**5·7**	**1·0**	**9·3**	**16·3**	**29·5**
därav i Östra Sverige	13·2	26·3	12·8	1·9	13·6	5·2	0·6	9·6	16·9	31·1
Småland o. öarna	6·0	26·5	12·9	2·7	14·5	6·1	1·1	8·0	14·6	27·4
Södra Sverige	4·2	18·8	12·6	2·8	12·6	5·2	0·9	6·4	12·2	23·5
Västra Sverige	8·1	21·5	14·2	1·4	15·6	6·2	1·3	9·1	15·9	28·2
Norra Sverige	20·8	29·2	14·2	5·8	18·8	6·6	1·1	12·8	21·3	36·1
b) 5 000—10 000 inv.	**10·5**	**25·0**	**15·4**	**2·7**	**15·0**	**5·9**	**1·1**	**8·2**	**15·1**	**26·8**
därav i Östra Sverige	6·8	34·9	14·3	2·8	12·7	3·9	0·5	7·4	13·9	25·7
Småland o. öarna	7·3	22·4	20·7	2·6	17·4	6·7	1·2	8·5	15·0	26·4
Södra Sverige	1·8	13·5	11·8	1·9	7·1	3·4	0·8	3·6	7·8	17·8
Västra Sverige	7·4	23·3	14·7	2·5	14·5	6·7	1·1	8·0	15·4	27·7
Norra Sverige	20·6	41·6	17·1	3·3	18·5	7·1	1·8	12·0	19·8	30·8
c) under 5 000 inv.	**11·7**	**31·2**	**14·9**	**6·4**	**13·5**	**4·7**	**0·9**	**7·1**	**13·2**	**24·2**
därav i Östra Sverige	13·7	35·0	11·3	6·0	12·1	4·2	0·6	7·9	14·3	26·7
Småland o. öarna	4·1	29·9	19·0	1·6	10·5	4·8	1·1	5·3	10·6	19·3
Södra Sverige	3·2	18·5	12·1	4·3	6·0	3·2	0·9	3·2	6·9	14·7
Västra Sverige	6·1	31·8	16·5	3·2	13·1	4·0	1·2	6·4	12·1	22·4
Norra Sverige	20·4	43·5	12·8	13·8	18·3	7·3	0·6	11·5	19·8	34·3
Landskommuner	**24·7**	**45·7**	**21·7**	**16·8**	**21·9**	**8·7**	**2·5**	**15·7**	**26·8**	**42·1**
därav i Östra Sverige	10·9	31·4	.	.	16·2	4·4	0·7	10·7	19·3	36·3
Småland o. öarna	1·6	.	22·9	.	11·2	5·9	1·2	6·2	12·7	22·9
Södra Sverige	12·9	45·7	21·4	.	23·1	6·1	1·2	9·6	16·1	31·8
Västra Sverige	17·0	35·5	17·9	.	17·7	9·1	1·9	12·1	21·3	33·0
Norra Sverige	29·8	60·3	18·6	20·5	24·0	10·2	3·9	19·3	32·2	48·2
Samtliga orter	**13·3**	**23·8**	**13·8**	**4·3**	**15·7**	**6·0**	**1·1**	**9·6**	**17·0**	**29·8**
Boende (samtl. orter)	**30·2**	**45·3**	**28·1**	**14·0**	**29·4**	**13·0**	**2·6**	**17·0**	—	—
Barn under 15 år	**90·5**	**92·6**	**49·6**	**46·1**	**46·0**	**22·0**	**5·2**	**29·8**	—	—

[1] Inkl. delkökslägenheter, tripletter o. d.

hetsfrekvens knappt en och en halv gång större än den för samtliga boende beräknade frekvensen.

Mellan olika orter framträda ganska betydande skillnader i trångboddhetsfrekvens. Härvidlag är emellertid orternas storlekstyp av mindre betydelse än det geografiska läget, åtminstone vad stadssamhällena angår. De icke municipala delarna av landskommunerna uppvisa emellertid väsentligt högre trångboddhetstal — 15·7 % lägenheter med mer än 2 boende per eldstad — än övriga ortsgrupper, vilket måhända delvis är ett uttryck för det förhållandet, att de stora och barnrika familjerna äro talrikare på landsbygden än i städerna. Det bör emellertid härvidlag ihågkommas, att uppgifterna för de undersökta landskommunerna redan av den anledningen äro föga representativa för landsbygdens förhållanden, att jordbruksfastigheter icke beröras av bostadsräkningen.

De största skiljaktigheterna framträda mellan olika landsdelar, vilket sammanhänger med lägenhetstypernas förut berörda olikartade geografiska utbredning. I norra Sverige är sålunda det relativa antalet lägenheter med mer än 2 boende per eldstad inom vissa ortstyper dubbelt så stort och i andra 3 à 4 gånger större än i södra Sverige.

Om de 45 »representativorterna» ordnas i fallande skala efter förekomsten (i %) av lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet, erhålles följande serie:

Orter	%	Orter	%	Orter	%	Orter	%
Kiruna	29·9	Göteborg	15·3	Malmö	11·3	Stuvsta	7·6
Avesta	22·4	Forshaga	15·0	Sundbyberg	11·3	Kinna	7·6
Oxelösund	21·1	Uddevalla	13·8	Landskrona	11·3	Hälsingborg	7·2
Sandviken	20·3	Östersund	13·5	Borås	11·0	Kalmar	6·4
Huskvarna	17·4	Örebro	13·4	Karlskrona	10·1	Alvesta	5·6
Gävle	17·0	Oskarshamn	13·3	Trälleborg	8·8	Vara	5·6
Norrköping	16·2	Karlstad	12·9	Falköping	8·4	Kumla	5·6
Eskilstuna	16·1	Arlöv	12·9	Växjö	8·3	Kristianstad	5·2
Västerås	16·0	Falun	12·2	Uppsala	8·0	Tomelilla	2·0
Luleå	15·9	Gravarne o. Bäckevik	11·7	Norrtälje	8·0		
Jönköping	15·6	Skellefteå	11·5	Höganäs	7·9		
Sundsvall	15·6	Linköping	11·4	Varberg	7·6		

Det förtjänar framhållas, att de orter, som komma högst på skalan, äro industrisamhällen med förhållandevis många lägenheter i arbetsgivares arbetarbostadshus (jfr tab. 9). Särskilt gäller detta om Kiruna, där arbetsgivarlägenheterna utgöra 28·0 % av samtliga, Avesta (52·5 %), Oxelösund (26·3 %) och Sandviken (44·7 %).

Uppgifter om boendetätheten å olika orter enligt den allmänna bostadsräkningen innehållas i tab. VII (sid. 279 o. f.). Även enligt denna sammanställning uppvisar Kiruna bland de högsta trångboddhetstalen, i det att antalet lägenheter med mer än 2 boende per eldstad utgör 25·5 % av samtliga och antalet däri boende barn 55·3 % av samtliga minderåriga. Ännu högre komma emellertid de icke-municipala delarna av Nederkalix landskommun (35·1 resp.

69·3 %) samt Ljusne kapellförsamling (26·0 resp. 57·4 %). Höga jämförelsetal uppvisa också municipalsamhällena Malmberget (24·9 resp. 56·1 %) och Gällivare (23·1 resp. 56·3 %). Anmärkningsvärt är, att de orter, som ha den största trångboddheten, ej sällan höra till dem, för vilka samtidigt stora lägenhetsreserver redovisats (jfr tab. 11 sid. 55 o. f.), exempelvis Kiruna[1] och Malmberget.

Trångboddhet inom olika lägenhetsgrupper. I tab. 75 återges även specialtal för särskilda lägenhetskategorier enligt den allmänna bostadsräkningen. Det befinnes, att frekvensen av lägenheter med mer än 2 boende per

Tab. 76. Trångboddhet inom olika lägenhetskategorier (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Procentuellt antal lägenheter med mer än 1½ personenhet per rumsenhet						Procentuellt antal lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet					
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Uppsala	22·5	48·8	29·3	51·9	22·8	4·5	3·6	31·7	8·5	17·7	4·9	0·3
Eskilstuna	45·7	63·3	.	60·1	23·6	6·2	15·6	24·5	.	23·7	5·8	0·4
Linköping	27·7	49·1	36·0	57·7	25·9	4·4	7·9	29·8	16·0	23·2	5·2	0·4
Norrköping	38·3	47·8	11·1	60·0	31·6	5·7	15·7	22·8	2·8	23·7	9·0	1·0
Jönköping	19·0	51·7	.	59·0	35·1	5·9	5·6	27·6	.	27·9	11·9	1·5
Kalmar	16·3	45·9	17·1	42·2	27·5	6·9	2·3	18·0	3·3	12·0	7·2	1·7
Karlskrona	29·4	54·7	28·2	59·0	26·6	6·6	9·8	27·0	10·6	23·6	7·9	1·0
Kristianstad	15·3	31·5	20·5	29·3	19·3	7·3	3·1	19·1	10·7	8·3	4·4	1·8
Malmö	16·1	39·7	19·4	50·6	26·4	5·4	4·7	14·8	7·4	20·4	7·7	0·8
Landskrona	12·8	44·8	10·2	55·9	23·3	5·8	3·8	22·9	6·1	24·3	7·5	1·0
Hälsingborg	18·4	38·8	25·2	38·8	23·3	6·1	2·6	15·5	10·5	11·7	7·0	1·5
Trälleborg	13·0	52·3	31·9	50·4	26·8	8·0	2·2	29·5	16·7	16·7	7·8	0·9
Göteborg	28·0	38·3	26·0	56·5	34·3	9·0	6·9	15·0	11·0	24·1	10·3	1·7
Uddevalla	14·6	42·9	20·0	53·8	32·2	11·9	3·1	22·2	12·0	25·2	10·5	2·0
Borås	23·5	54·3	22·2	57·4	33·7	11·0	4·6	20·2	3·7	19·2	9·5	2·9
Karlstad	27·1	30·2	31·3	60·1	31·1	6·0	10·3	11·3	18·8	25·7	7·2	1·5
Örebro	32·5	34·2	10·1	58·9	30·1	10·0	8·2	11·4	1·4	23·4	7·8	2·4
Västerås	43·4	58·0	.	64·2	31·2	5·6	19·3	36·0	—	23·9	6·6	1·1
Falun	28·9	.	—	57·6	24·2	4·1	15·8	.	—	24·4	6·1	0·8
Gävle	40·7	42·6	12·0	62·7	32·6	7·0	14·6	25·9	12·0	25·4	10·3	0·9
Sandviken	53·5	.	.	66·4	32·7	6·4	29·6	.	.	27·8	10·1	1·5
Sundsvall	45·6	51·6	.	65·9	29·7	6·3	21·1	19·4	.	26·8	7·6	1·3
Östersund	28·9	.	.	64·3	30·5	6·9	9·0	.	.	26·6	9·8	1·2
Luleå	47·0	.	.	68·6	34·7	11·6	23·3	.	.	25·6	11·0	1·0
Kiruna	55·8	.	24·0	81·0	31·9	5·4	32·6	.	4·0	44·2	15·4	2·2
Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv.	**34·1**	**44·8**	**22·3**	**58·0**	**28·8**	**7·1**	**13·0**	**20·3**	**8·4**	**23·7**	**8·3**	**1·3**
20 mindre orter	**24·4**	**56·7**	**29·6**	**54·8**	**26·6**	**7·1**	**9·3**	**26·8**	**12·5**	**21·0**	**7·6**	**1·0**
Samtliga 45 orter	**32·0**	**47·7**	**24·0**	**57·2**	**28·1**	**7·1**	**12·3**	**21·9**	**9·4**	**23·0**	**8·1**	**1·2**

[1] Kiruna utmärker sig dessutom för ett starkt fall i hyresnivån under perioden 1928—1933 (jfr tab. 108, sid. 228). Hyresminskningen och den höga ledighetsprocenten äro att anse som depressionsfenomen, under det att den omfattande trångboddheten utgör en mera konstant företeelse, som bl. a. betingas av det stora antalet barnrika familjer.

Tab. 77. Hushåll med olika boendetäthet fördelade efter lägenhetskategorier.

Lägenhetskategorier	Enligt den allmänna bostadsräkningen			Enligt den representativa bostadsräkningen								
	Hush. i läg. m. ... boende per eldstad		Samtl. hushåll	Hushåll i läg. med ... personenheter per rumsenhet								Samtl. hushåll
	högst 2	över 2		högst 1	över 1 högst $1^1/_2$	över $1^1/_2$ högst 2	över 2 högst 3	över 3 högst 4	över 4	samtliga med högst 2	samtliga med över 2	
Antal hushåll.....	467 024	49 420	**516 444**	40 567	22 344	21 014	9 232	2 205	715	83 925	12 152	**96 077**
därav (i %) boende i läg. best. av												
1 rum el. 1 kök...	7·7	11·2	**8·0**	12·0	0·7	7·0	7·9	5·6	8·1	7·7	7·4	**7·7**
1 rum med kokvrå.	2·2	6·4	**2·6**	3·0	0·4	3·1	4·7	3·6	6·3	2·3	4·6	**2·6**
2 rum med kokvrå.	2·3	3·5	**2·4**	2·2	2·6	1·3	1·7	1·2	0·3	2·1	1·5	**2·0**
övr. dubbletter m. m.	1·6	0·9	**1·6**	3·5	2·2	3·3	3·0	4·9	12·9	3·1	4·0	**3·2**
1 rum och kök....	33·0	58·2	**35·4**	12·4	40·6	53·7	58·5	76·1	70·8	30·3	62·5	**34·3**
2 rum och kök....	28·6	17·3	**27·5**	28·8	34·7	25·7	21·5	8·1	1·5	29·6	17·9	**28·1**
3 o. fl. rum och kök.	24·6	2·5	**22·5**	38·1	18·8	5·9	2·7	0·5	0·1	24·9	2·1	**22·1**

eldstad är störst bland bostäder om 1 rum och kokvrå (23·8 %), vilka ju i betydligt större utsträckning än övriga enkelrum — för vilka motsvarande jämförelsetal stannar vid 13·3 % — utnyttjas såsom familjebostäder. När de sistnämnda lägenheterna användas såsom familjebostäder, komma enkelrum att så gott som alltid te sig såsom överbefolkade, vilket framgår därav, att omkring $^9/_{10}$ av barnen inom denna lägenhetskategori äro inhysta i bostäder med mer än 2 boende per eldstad. Den näst högsta trångboddhetsfrekvensen uppvisade lägenheter om 1 rum och kök, vilka till 15·7 % hyste mer än 2 boende per eldstad; nära hälften av barnen (46·0 %) inom denna lägenhetskategori bodde uti i nämnda bemärkelse överbefolkade bostäder. I det närmaste samma tal (13·8 resp. 49·6 %) uppvisade lägenheter om 2 rum med kokvrå, medan övriga dubbletter företedde betydligt lägre allmän trångboddhetsfrekvens (4·3 %) men däremot en nästan lika hög specialsiffra för de visserligen fåtaliga barnen (46·1 %). Lägenheter om 3 eller flera rum och kök voro endast sällan (1·1 resp. 5·2 %) överbefolkade i ordets här använda innebörd.

Motsvarande uppgifter enligt den representativa bostadsräkningen meddelas i tab. 76. Enligt denna redovisning komma lägenheter om 1 rum och kök att framstå såsom de mest överbefolkade. I 57·2 % av dessa bostäder uppgick nämligen boendetätheten till mer än $1^1/_2$ personenhet per rumsenhet, och för 23·0 % överskreds relationssiffran 2 personenheter per rumsenhet, medan motsvarande siffror för lägenheter om 1 rum med kokvrå stanna vid resp. 47·7 och 21·9 %. I Kiruna voro icke mindre än $^4/_5$ (81·0 %) av alla lägenheter om 1 rum och kök överbefolkade enligt det förra och bortåt hälften (44·2 %) enligt det senare kriteriet.

De trångbodda och de icke trångbodda hushållens fördelning på olika lägenhetskategorier belyses i tab. 77 från flera olika utgångspunkter. Denna sammanställning ger vid handen, att trångboddheten i de svenska stadssamhällena till

övervägande del är ett uttryck för den i vårt land förhärskande ett-rum-och-köks-standarden. Vare sig man följer den allmänna bostadsräkningen och såsom trångbodda betraktar hushåll i lägenheter med mer än 2 boende per eldstad eller utgår från den representativa räkningen med dess trångboddhetsnorm »mer än 2 personenheter per rumsenhet», komma ungefär 60 % av den totala trångboddheten på nämnda lägenhetskategori.

Delvis i samband med den omständigheten att trångboddheten i stort sett ökas med avtagande lägenhetsstorlek står, att densamma också tenderar att stiga med sjunkande bostadskvalitet; ty de mindre lägenheterna tillhöra ju oftare de sämre typerna, än vad fallet är med de större.[1]

Förhållandet belyses av följande siffror, hämtade från den representativa bostadsräkningen:

	Antal lägenheter	Därav (i %) med mer än 2 pers.-enh. per rumsenh.
Lägenheter utan vatten och/eller avloppsledning	17 627	16·2
Läg. med vatten och avlopp: utan centralvärme och badrum	51 644	15·5
Läg. med vatten och avlopp: utan centralvärme med badrum	1 252	2·6
Läg. med vatten och avlopp: med centralvärme utan badrum	14 346	7·1
Läg. med vatten och avlopp: med centralvärme och badrum	11 208	2·2
Samtliga lägenheter	**96 077**	**12·6**
därav utan vare sig tambur eller hall	*37 356*	*17·1*

Trångboddhetsfrekvensen inom olika upplåtelseformer av lägenheter återspeglas i nedanstående tablå:

Fördelning på olika boendetäthetsgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Boendetäthetsgrupper	Kommunala läg., »billiga bostäder» o. d.	Av arbetsgivare upplåtna lägenheter	Bostadskooperativa lägenheter	Av ägaren begagnade lägenheter i enskilda: 1—2 fam.-hus	Av ägaren begagnade lägenheter i enskilda: flerfam.-hus	Å fria marknaden uthyrda lägenheter i: 1—2 fam.-hus	Å fria marknaden uthyrda lägenheter i: flerfam.-hus	Övriga begagnade lägenheter	Samtliga lägenheter
Antal undersökta bostadsläg.	2 685	10 235	2 078	13 278	5 786	8 717	51 285	2 013	96 077
därav (i %) med följ. antal personenheter per rumsenhet									
högst $1^1/_2$	41·3	51·3	68·2	75·2	80·2	69·3	64·3	73·1	65·5
över $1^1/_2$	58·7	48·7	31·8	24·8	19·8	30·7	35·7	26·9	34·5
över 2	34·9	22·1	11·0	8·9	6·3	9·3	12·1	8·8	12·6
över 3	14·1	6·5	2·5	2·1	1·4	1·8	2·5	2·0	3·0

[1] Någon undersökning av frågan, huruvida denna tendens till ökning i trångboddheten — räknat efter antalet personenheter per rumsenhet — med sjunkande bostadskvalitet även framträder oberoende av det förhållandet, att bostadskvaliteten avtager med rumsantalet, har icke utförts. Av vissa i det följande (sid. 200) anförda uppgifter framgår emellertid, att sovluftrymden per person även inom varje särskild lägenhetskategori minskas med bostadskvaliteten, men detta kan åtminstone delvis bero på att rummens dimensioner avtaga med kvaliteten och behöver sålunda inte nödvändigtvis innebära, att även antalet personenheter per rumsenhet inom varje särskild lägenhetskategori skulle vara större i sämre lägenheter än i bättre.

Tab. 78. Trångboddhet (proc. antal läg. med mer än 2 personenh. per rumsenh.) i kommunala och arbetsgivarelägenheter (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Kommunala läg.,»bill. bost.» i stiftelser o. d.	Av arbetsgivare upplåtna läg.	Orter	Kommunala läg.,»bill. bost.» i stiftelser o. d.	Av arbetsgivare upplåtna läg.	Orter	Kommunala läg.,»bill. bost.» i stiftelser o. d.	Av arbetsgivare upplåtna läg.
Uppsala.....	14·3	14·3	Hälsingborg.	12·1	5·8	Sandviken.....	.	31·9
Eskilstuna...	63·9	18·5	Trälleborg...	48·5	—	Sundsvall.....	36·0	13·9
Linköping...	25·0	15·8	Göteborg....	42·0	16·2	Östersund.....	23·3	18·8
Norrköping..	15·2	22·9	Uddevalla...	25·8	18·0	Luleå.....	42·6	17·0
Jönköping...	.	36·6	Borås.....	.	20·0	Kiruna.....	.	33·0
Kalmar.....	.	5·2	Karlstad....	38·1	18·1	Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	**36·2**	**22·1**
Karlskrona..	30·3	21·2	Örebro.....	43·3	27·3	20 mindre orter .	**28·6**	**22·1**
Kristianstad.	6·7	2·6	Västerås.....	32·4	36·1	Samtl. 45 orter	**34·9**	**22·1**
Malmö.....	54·8	22·0	Falun.....	26·8	25·6			
Landskrona .	32·7	10·2	Gävle.....	28·9	23·1			

Tabellen utvisar, att den största proportionen överbefolkade bostäder förefinns bland kommunala o. d. bostäder, och därnäst följa de av arbetsgivare till egna arbetstagare upplåtna lägenheterna. Särskilt de mera utpräglade trångboddhetsfallen äro i hög grad framträdande inom dessa båda kategorier, för vilka vissa ortsvis specificerade uppgifter meddelas i tab. 78. Ehuru nämnda lägenhetskategorier endast representera 13·4 % av det totala lägenhetsbeståndet, svara de för en dryg tredjedel (35·9 %) av de fall, då boendetätheten överstiger relationstalet 3 personenheter per rumsenhet.

Trångboddhet inom olika hushållstyper. I tab. 79 belyses medelst den representativa bostadsräkningens siffror trångboddhetsfrekvensen inom olika hushållsgrupper. De högsta jämförelsetalen framträda i fråga om hushåll med 3 eller flera minderåriga barn, vilka till $^2/_3$ (66·2 %) bo i lägenheter med mer än $1^1/_2$ och till nära hälften (47·4 %) i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet. Övriga större hushåll förete de därnäst högsta siffrorna (55·7 resp. 33·1 %). Av de medelstora hushållen utmärkas sådana, som ha minderåriga barn, genom något högre antal (48·9 %) lägenheter med mer än $1^1/_2$ personenhet per rumsenhet än sådana utan minderåriga barn (41·5 %); utgår man däremot från den högre trångboddhetsnormen »mer än 2 personenheter per rumsenhet», blir siffran för »medelstora hushåll med barn» (5·4 %) något lägre än jämförelsetalet för övriga medelstora hushåll (10·8 %), varvid bör erinras om att barnen endast räknats såsom halva personenheter.

Av de 45 »representativorterna» uppvisar Kiruna det största antalet flerbarnsfamiljer i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet (80·8 %), varefter följa Oxelösund (76·4 %), Gävle (71·8 %), Sandviken (67·8 %) och Avesta (65·2 %).

Ortsuppgifter enligt den allmänna bostadsräkningen återfinnas i tab. VII (sid. 279 o. f.), som återger det relativa antalet flerbarnsfamiljer i lägenheter

Tab. 79. Bostadshushåll inom olika storlekstyper boende i lägenheter med mer än 1½ resp. 2 personenheter per rumsenhet (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Proc. ant. hushåll med mer än 1½ pers.-enh. per rumsenh.						Proc. ant. hushåll med mer än 2 pers.-enh. per rumsenh.					
	småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll med		samtl. hushåll	småhushåll	medelstora hushåll		större hushåll med		samtl. hushåll
		utan barn	med barn	0—2 barn	3 el. fl. barn			utan barn	med barn	0—2 barn	3 el. fl. barn	
Sundbyberg	8·5	50·5	50·8	69·4	74·2	39·5	0·1	10·6	5·1	36·6	43·9	11·3
Norrtälje	3·6	31·6	52·2	48·8	58·3	25·8	—	7·7	4·3	22·5	43·8	8·0
Stuvsta	6·3	21·1	26·4	33·8	40·4	21·0	1·0	6·5	7·7	12·7	34·6	7·6
Uppsala	7·2	28·5	56·9	42·7	54·7	27·5	—	7·9	4·7	20·9	41·1	8·0
Eskilstuna	12·5	59·2	65·9	69·9	74·8	43·9	0·3	17·8	7·3	52·4	58·8	16·1
Oxelösund	12·3	73·6	76·9	76·4	80·0	53·0	0·3	21·9	9·0	60·5	76·4	21·1
Linköping	7·8	39·7	54·7	53·6	66·7	33·1	0·3	11·7	3·3	30·2	50·8	11·4
Norrköping	12·0	61·2	70·3	62·2	73·8	42·5	0·2	18·9	10·4	45·1	61·0	16·2
Jönköping	5·4	47·4	54·9	60·4	67·2	37·4	0·1	13·4	2·8	42·4	48·9	15·6
Huskvarna	2·8	52·9	43·5	69·5	74·7	42·2	0·3	13·2	1·8	40·1	60·1	17·4
Växjö	3·8	21·5	28·7	37·7	56·4	21·6	0·4	5·5	4·7	18·0	34·6	8·3
Alvesta	1·9	22·2	18·2	33·8	40·0	19·0	—	5·6	1·8	12·2	16·7	5·6
Kalmar	4·2	25·7	25·5	44·1	56·3	23·9	—	2·5	3·6	15·3	28·5	6·4
Oskarshamn	6·1	34·7	32·7	57·1	67·1	31·6	0·5	8·4	4·1	35·5	45·9	13·3
Karlskrona	9·0	28·6	26·9	47·4	59·4	28·2	0·4	6·6	6·6	23·4	31·7	10·1
Kristianstad	5·6	15·0	13·9	33·4	54·9	17·1	0·3	2·9	4·2	11·5	26·1	5·2
Tomelilla	3·1	12·6	14·1	22·9	32·8	11·7	—	1·0	1·3	5·2	12·1	2·0
Malmö	5·6	38·1	41·7	56·8	66·0	31·3	0·2	9·1	2·9	33·2	48·4	11·3
Landskrona	4·0	33·8	35·5	55·5	71·0	28·5	0·3	7·1	2·9	34·0	50·7	11·2
Hälsingborg	5·6	24·8	27·1	48·2	52·0	23·3	0·1	3·7	3·7	21·9	30·0	7·2
Trälleborg	4·7	22·6	25·4	52·2	66·2	26·9	0·2	3·9	3·4	23·9	31·0	8·8
Höganäs	3·5	30·7	23·4	47·9	59·5	24·2	0·2	6·4	4·2	19·2	31·7	7·9
Arlöv	3·9	40·2	41·1	69·7	76·7	35·5	—	4·5	2·7	40·0	58·9	12·9
Varberg	4·6	25·9	35·5	47·8	59·5	25·6	0·1	3·5	4·0	22·1	33·3	7·6
Göteborg	6·5	49·5	59·0	62·4	74·6	40·2	0·1	14·4	2·4	40·0	57·0	15·3
Uddevalla	6·3	40·9	46·2	62·8	67·9	35·1	0·1	10·4	2·8	36·8	49·7	13·8
Gravarne o. Bäckevik	—	39·2	36·7	55·3	59·3	33·0	—	6·8	2·2	30·7	29·6	11·7
Borås	9·0	38·5	56·5	54·6	53·8	35·7	—	7·3	5·3	28·8	36·5	11·0
Kinna	4·2	39·6	46·9	40·0	67·7	29·8	—	8·1	—	17·9	37·1	7·6
Falköping	5·4	28·5	40·8	44·8	56·7	27·8	0·6	6·3	2·7	17·8	34·1	8·4
Vara	6·3	16·7	32·1	27·1	43·3	19·9	0·8	1·7	—	11·4	30·0	5·6
Karlstad	6·7	39·5	52·6	53·5	62·6	34·5	0·2	9·6	5·4	31·3	49·7	12·9
Forshaga	7·0	44·6	56·7	67·5	81·4	41·3	—	12·3	4·3	43·9	55·8	15·0
Örebro	7·6	49·8	60·3	59·9	75·7	38·3	0·1	13·4	4·3	38·9	55·7	13·4
Kumla	2·1	28·5	46·1	43·1	44·8	24·2	0·3	7·8	—	12·1	27·6	5·6
Västerås	8·2	58·7	65·9	62·2	74·1	44·1	0·1	13·7	8·7	42·3	60·2	16·0
Falun	3·6	39·9	52·8	46·9	57·8	30·7	—	12·5	6·3	30·0	46·9	12·2
Avesta	7·2	71·5	75·6	78·7	77·2	50·3	0·2	23·5	8·4	66·0	65·2	22·4
Gävle	10·9	56·1	72·2	63·4	81·0	43·8	0·2	16·0	7·5	45·9	71·8	17·0
Sandviken	13·2	59·8	62·2	69·7	77·1	48·5	—	12·3	15·7	53·2	67·8	20·3
Sundsvall	13·4	46·9	64·2	55·5	69·5	40·0	—	16·8	12·5	36·3	57·8	15·6
Östersund	8·7	39·9	51·0	45·9	62·1	35·5	—	9·8	4·9	26·6	48·0	13·5
Skellefteå	7·9	33·6	44·2	44·3	62·3	34·4	—	8·4	6·9	19·9	33·7	11·5
Luleå	13·8	44·9	61·6	56·9	69·5	43·4	0·5	12·0	11·1	33·4	49·6	15·9
Kiruna	17·8	65·0	62·6	71·6	89·7	56·2	0·3	27·3	15·9	55·5	80·8	29·9
Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	**7·9**	**42·9**	**51·8**	**56·1**	**67·8**	**35·8**	**0·2**	**11·4**	**5·4**	**34·4**	**50·1**	**13·4**
20 mindre orter	**5·3**	**37·6**	**42·1**	**53·5**	**62·5**	**31·5**	**0·2**	**9·0**	**4·3**	**28·9**	**41·2**	**11·0**
Samtliga 45 orter	**7·1**	**41·5**	**48·9**	**55·7**	**66·2**	**34·5**	**0·2**	**10·8**	**5·4**	**33·1**	**47·4**	**12·6**

Tab. 80. Trångboddhet bland hushåll med 3 eller flera barn under 15 år (enligt den allmänna bostadsräkningen).

Ortsgrupper och landsdelar	Antal hushåll med 3 el. fl. barn	Därav (i %) i läg. med mer än		Ortsgrupper och landsdelar	Antal hushåll med 3 el. fl. barn	Därav (i %) i läg. med mer än	
		2 boende per eldstad	3 boende per eldstad			2 boende per eldstad	3 boende per eldstad
Göteborg	4 763	64·4	18·4	Södra Sverige	385	31·9	7·5
Malmö	2 124	52·3	15·8	Västra Sverige	1 632	50·5	13·4
Förstadsorter	**4 695**	**57·0**	**17·0**	Norra Sverige	748	53·5	16·3
till Stockholm	1 803	43·9	10·1				
» Göteborg	731	61·0	16·6	c) med under 5 000 inv.	**3 465**	**43·9**	**11·4**
» Malmö	352	55·7	15·3	Östra Sverige	606	51·3	13·7
» övr. städer	1 809	68·8	24·3	Småland o. öarna	700	34·6	7·9
				Södra Sverige	432	26·2	4·6
Övr. städer, köp. o. mun.-samh. med				Västra Sverige	956	42·5	9·9
a) 10 000—100 000 inv.	**14 489**	**54·3**	**15·8**	Norra Sverige	771	58·4	18·5
Östra Sverige	3 194	61·4	18·9				
Småland o. öarna	1 479	50·0	12·5	Landskommuner[1]	**2 764**	**67·0**	**25·0**
Södra Sverige	3 294	43·6	11·5	Östra Sverige	169	70·4	20·1
Västra Sverige	3 326	53·3	14·2	Småland o. öarna	195	38·5	8·7
Norra Sverige	3 196	61·5	20·2	Södra Sverige	184	50·5	20·1
b) 5 000—10 000 inv.	**4 331**	**49·6**	**13·5**	Västra Sverige	388	58·8	18·6
Östra Sverige	645	55·8	13·5	Norra Sverige	1 828	73·2	29·1
Småland o. öarna	921	47·9	13·8	Samtliga orter	**36 631**	**55·3**	**16·3**

[1] Exkl. municipalsamhällen.

med mer än 2 resp. 3 boende per eldstad. Ett sammandrag av dessa uppgifter efter landsdelar och ortsgrupper meddelas i tab. 80. Av samtliga familjer med 3 eller flera barn bodde över hälften eller 55·3 % i lägenheter med mer än 2 boende per eldstad och 16·3 % i sådana med mer än 3 boende per eldstad. De högsta relativtalen förete Njurunda landskommun[1] (93·1 resp. 38·8 %), Ljusne kapellförsamling (88·0 resp. 41·7 %), Kiruna (86·0 resp. 34·8 %) och Malmbergets (84·1 resp. 33·7 %) municipalsamhällen, Nederkalix landskommun[1] (83·2 resp. 44·6 %) samt Skönsmons municipalsamhälle (81·2 resp. 34·7 %). För minst en tredjedel av flerbarnsfamiljerna inom ifrågavarande samhällen överskrider sålunda boendetätheten det höga relationstalet 3 boende per eldstad.

En mera detaljerad inblick i hithörande förhållanden ge de i tab. 81 återgivna sammanfattningstalen för samtliga 45 »representativorter». Det befinnes, att inom den visserligen fåtaliga gruppen »hushåll med 5 eller flera vuxna och 3 eller flera barn» familjerna till drygt $^2/_3$ (69·9 %) bo i lägenheter med mer än 2 och till över $^1/_3$ (35·6 %) i sådana med mer än 3 personenheter per rumsenhet.

Av intresse i detta sammanhang är även att undersöka, hur hushållen inom skilda boendetäthetsklasser fördela sig på olika hushållstyper. Härvidlag hän-

[1] Exklusive municipalsamhällen.

Tab. 81. Trångboddhet inom olika hushållstyper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

	Antal enligt vidstående kriterier trångbodda hushåll					Enligt vidstående kriterier trångbodda hushåll i % av samtliga				
	Hushåll bestående av ...vuxna				Samtliga	Hushåll bestående av ...vuxna				Samtliga
	1	2	3—4	5 el. fl.		1	2	3—4	5 el. fl.	
Hushåll med mer än $1^1/_2$ pers.-enh. per rumsenhet bland sådana										
utan barn	274	2 224	7 398	2 969	**12 865**	2·0	10·5	41·5	60·4	22·3
med 1—2 barn	50	8 594	4 978	2 258	**15 880**	6·1	48·9	48·0	74·2	50·0
med 3—4 barn	60	1 721	1 590	659	**4 421**	59·4	59·0	66·1	83·4	66·2
med 5 el. fl. barn	9	382				.	85·3			
Samtliga	**393**	**12 921**	**13 966**	**5 886**	**33 166**	**2·7**	**30·6**	**45·6**	**67·3**	**34·5**
Hushåll med mer än 2 pers.-enh. per rumsenhet bland sådana										
utan barn	5	51	1 918	1 509	**3 483**	0·0	0·2	10·8	30·7	6·0
med 1—2 barn	8	942	2 854	1 702	**5 506**	1·0	5·4	27·5	55·9	17·3
med 3—4 barn	11	1 292	1 048	552	**3 163**	10·9	44·3	43·6	69·9	47·4
med 5 el. fl. barn	8	252				.	56·3			
Samtliga	**32**	**2 537**	**5 820**	**3 763**	**12 152**	**0·2**	**6·0**	**19·0**	**43·0**	**12·6**
Hushåll med mer än 3 pers.-enh. per rumsenhet bland sådana										
utan barn	1	48	92	871	**1 012**	0·0	0·2	0·5	17·7	1·8
med 1—2 barn	1	29	354	682	**1 066**	0·1	0·2	3·4	22·4	3·4
med 3—4 barn	—	73	392	281	**842**	—	2·5	16·3	35·6	12·6
med 5 el. fl. barn	3	93				.	20·8			
Samtliga	**5**	**243**	**838**	**1 834**	**2 920**	**0·0**	**0·6**	**2·7**	**21·0**	**3·0**

visas till följande, på den representativa bostadsräkningen grundade, summariska uppgifter:

Hushållsgrupper	Hushåll i läg. med ... personenheter per rumsenhet								Samtliga hushåll
	högst 1	över 1 högst $1^1/_2$	över $1^1/_2$ högst 2	över 2 högst 3	över 3 högst 4	över 4	samtliga med högst 2	samtliga med över 2	
Antal hushåll	40 567	22 344	21 014	9 232	2 205	715	83 925	12 152	96 077
därav (i %)									
småhushåll	61·0	37·4	11·8	0·2	2·2	0·1	42·4	0·5	37·1
medelstora hushåll: utan barn	13·3	22·6	26·1	19·8	3·3	2·8	19·0	15·8	18·6
medelstora hushåll: med barn	14·3	14·2	36·4	9·9	0·3	3·1	19·8	7·8	18·3
större hushåll med 0—2 barn	9·3	19·5	19·7	45·0	69·3	52·9	14·6	49·9	19·1
större hushåll med 3 el. fl. barn	2·1	6·3	6·0	25·1	24·9	41·1	4·2	26·0	6·9

Det visar sig, att de hushåll, som förete den lägsta boendetätheten, till övervägande del utgöras av småhushåll, medan de större hushållen visa allt större tendens att dominera, allt eftersom boendetätheten stiger. I förhållande till

sitt relativa ringa antal befinnas de familjer, som ha 3 eller flera minderåriga barn, svara för en anmärkningsvärt stor andel av de svåraste trångboddhetsfallen.

Sambandet mellan trångboddhets- och inneboendefrekvens. I detta sammanhang är också av intresse att studera, i vad mån trångboddhet förekommer bland hushåll med inneboende eller inhyrande, och i vilken ungefärlig utsträckning överbefolkningen kan anses vara orsakad av inneboendesystem. Att det icke kan vara någon större del av trångboddhetsfrekvensen, som beror på förekomsten av inneboende o. d., har redan antytts genom de förut (sid. 152 o. f.) meddelade uppgifterna om det vid bostadsundersökningen konstaterade ganska ringa antalet andrahandshyrande i smålägenheter. Mera direkta belägg erhålles genom följande uppgifter enligt den representativa bostadsräkningen:

	Antal hushåll	Därav (i %) boende i läg. med ... pers.-enh. per rumsenhet							
		högst 1	över 1 högst 1½	över 1½ högst 2	över 2 högst 3	över 3 högst 4	över 4	samtliga med högst 2	samtliga med över 2
Hushåll utan inneboende o. d....	89 182	43·0	22·5	21·8	9·6	2·3	0·8	87·3	12·7
Hushåll med 1—2 inneboende o. d.	6 383	33·2	32·2	22·8	9·6	1·7	0·5	88·2	11·8
Hushåll med 3 el. fl. inneboende o. d.....	512	23·0	32·6	27·0	11·3	5·1	1·0	82·6	17·4
Samtliga hushåll	96 077	42·2	23·3	21·9	9·6	2·3	0·7	87·4	12·6

Hushåll med inneboende o. d. förete sålunda knappast någon starkare koncentration till högre boendetäthetsklasser, än vad fallet är med övriga hushåll, vilka dock inbegripa en större proportion småhushåll o. d. Endast i de fåtaliga fall, då 3 eller flera inneboende finnas, förmärkes en större trångboddhetsfrekvens än för hushåll utan inneboende. Uttagas emellertid sådana hushåll utan inneboende, som äro av jämförlig storlekstyp med de hushåll, där flera inneboende o. d. finnas, visar det sig, att den förra gruppen har relativt flera trångbodda hushåll än den senare. Detta framgår i viss mån av följande tablå, som utvisar inneboendefrekvensen bland trångbodda (d. v. s. i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet boende) och icke trångbodda hushåll tillhörande olika storlekstyper:

Hushållsgrupper	Icke trångbodda hushåll				Trångbodda hushåll				Samtliga hushåll			
	antal hushåll	därav (i %) med inneboende o. d.			antal hushåll	därav (i %) med inneboende o. d.			antal hushåll	därav (i %) med inneboende o. d.		
		1—2	3 el. fl.	s:a		1—2	3 el. fl.	s:a		1—2	3 el. fl.	s:a
Småhushåll.....	35 615	2·6	—	2·6	64	7·8	—	7·8	35 679	2·6	—	2·6
Medelst. hushåll utan barn.....	15 918	12·7	0·3	13·0	1 918	5·6	0·3	5·9	17 836	11·9	0·3	12·2
Medelst. hushåll med barn.....	16 619	1·1	—	1·1	942	1·0	—	1·0	17 561	1·0	—	1·0
Större hushåll m. 0—2 barn.....	12 259	18·0	2·7	20·7	6 065	8·3	1·1	9·4	18 324	14·8	2·1	16·9
Större hushåll m. 3 el. fl. barn...	3 514	8·4	1·1	9·5	3 163	4·1	0·6	4·7	6 677	6·4	0·8	7·2
Samtliga hushåll	83 925	6·7	0·5	7·2	12 152	6·2	0·7	6·9	96 077	6·7	0·5	7·2

Tab. 82. Trångboddhets- och inneboendefrekvens (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Proc. antal läg. m. mer än 2 personenheter per rumsenhet		Proc. antal läg. m. inneboende o. d. bl. läg. m. följ. antal personenheter per rumsenh.		Orter	Proc. antal läg. m. mer än 2 personenheter per rumsenhet		Proc. antal läg. m. inneboende o. d. bl. läg. m. följ. antal personenheter per rumsenh.	
	samtl. läg.	läg. m. inneb. o. d.	högst 2	mer än 2		samtl. läg.	läg. m. inneb. o. d.	högst 2	mer än 2
Uppsala.....	8·0	4·3	17·8	9·2	Karlstad.....	12·9	10·7	7·1	5·7
Eskilstuna...	16·1	18·6	3·9	4·6	Örebro.....	13·4	9·8	7·9	5·6
Linköping...	11·4	10·3	8·5	7·5	Västerås.....	16·0	15·6	8·7	8·5
Norrköping..	16·2	14·6	6·8	6·1	Falun.....	12·2	5·9	7·8	3·5
Jönköping...	15·6	10·7	5·7	3·7	Gävle.....	17·0	15·1	4·6	4·0
Kalmar.....	6·4	7·4	6·9	8·0	Sandviken.....	20·3	19·2	4·3	4·0
Karlskrona..	10·1	6·1	8·5	4·9	Sundsvall.....	15·6	16·5	8·9	9·6
Kristianstad.	5·2	6·2	10·3	12·2	Östersund.....	13·5	14·2	10·7	11·3
Malmö.....	11·3	10·4	6·2	5·7	Luleå.....	15·9	18·3	8·2	9·7
Landskrona .	11·2	8·2	5·3	3·7	Kiruna.....	29·9	38·2	2·3	3·3
Hälsingborg .	7·2	13·1	6·5	12·7	Samtl. 25 orter med öv. 10 000				
Trälleborg...	8·8	4·8	5·1	2·7	inv.....	**13·4**	**12·4**	**7·8**	**7·2**
Göteborg....	15·3	16·1	10·1	10·7	20 mindre orter	**11·0**	**11·9**	**5·7**	**6·2**
Uddevalla...	13·8	14·8	5·3	5·8					
Borås.....	11·0	15·3	9·8	14·3	Samtl. 45 orter	**12·6**	**12·2**	**7·2**	**6·9**

Ur föregående sammanställning kan framräknas, att sådana »större hushåll med 0—2 barn», som icke ha några inneboende, till drygt $^1/_3$ (36·1 %) bo i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet, medan motsvarande siffra för hushåll med 1—2 inneboende av samma storlekstyp stannar vid 18·6 % och för hushåll med 3 eller flera inneboende vid 16·4 %.

För särskilda orter meddelas vissa uppgifter i tab. 83, som dels utvisar förekomsten av trångboddhet i hushåll med inneboende och i samtliga hushåll, dels återger inneboendefrekvensen i trångbodda och icke trångbodda hushåll. Av de förra befinnas 6·9 % och av de senare 7·2 % hysa inneboende o. d. Av samtliga hushåll med inneboende bebo 12·2 % lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet mot 12·6 % för hushållen överhuvud. På vissa håll, såsom i Hälsingborg och Kiruna, förmärkes dock en större trångboddhetsfrekvens i hushåll med inneboende än inom samtliga hushåll tillsammantagna.

Beräkningar rörande trångboddheten i samtliga stadssamhällen. I det föregående (sid. 46) ha anförts vissa beräkningar rörande det totala antalet bostadslägenheter inom samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen, däri inbegripna sådana, som icke varit representerade vid här förevarande undersökningar. På liknande sätt har även beräknats antalet trångbodda hushåll inom samtliga städer och stadsliknande samhällen. Antalet hushåll och hushållsmedlemmar i lägenheter med mer än 2 boende per eldstad skulle enligt dessa beräkningar i ungefärliga tal utgöra:

Ortsgrupper	Antal i läg. med mer än 2 boende per eldstad boende	
	hushåll	personer
Göteborg	8 100	50 000
Malmö	3 000	19 000
Stadssamhällen med 10—100 000 inv.	22 800	136 000
» » 5— 10 000 »	6 800	42 000
» » under 5 000 »	9 500	58 000
Samtliga stadssamhällen (utom Stockholm)	50 200	305 000

I samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen (utom huvudstaden) skulle sålunda finnas c:a 50 000 trångbodda hushåll med drygt 300 000 medlemmar. Den första siffran inbegriper även blandade o. d. lägenheter men däremot icke jordbrukslägenheter och andra vid bostadsräkningen icke redovisade bostäder och torde sålunda vara något för låg, vilket däremot knappast är fallet med den senare siffran, vilken beräknats efter den administrativa folkmängden inom resp. ortsgrupper.

I Stockholm funnos enligt 1930 års bostadsräkning 11 515 bostadslägenheter med mer än 2 boende per eldstad, och antalet boende i dessa lägenheter uppgick till 60 535. Mellan åren 1930 och 1933 lär antalet överbefolkade lägenheter i huvudstaden ha minskats med något tusental, varför man sålunda för år 1933 skulle komma till kanske 10 000 överbefolkade lägenheter med 55 000 boende. För rikets samtliga stadssamhällen skulle sålunda hela antalet i här angiven bemärkelse överbefolkade lägenheter något överstiga 60 000 och antalet däri boende personer 360 000, varav c:a 130 000 barn under 15 år.

Av ungefär 45 000 hushåll med 3 eller flera barn under 15 år skulle omkring 23 000 bo i lägenheter med mer än 2 och bortåt 7 000 i lägenheter med mer än 3 boende per eldstad.

Huru många de hushåll i städer och stadsliknande samhällen äro, som bo i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet, är svårare att kalkylera. En överslagsberäkning tyder på ett totalantal av ungefär 85 000 hushåll med tillsammans över 450 000 medlemmar, därav 130 000 barn under 15 år. Antalet i samma mening trångbodda familjer med tre eller flera minderåriga barn skulle utgöra ungefär 22 000.[1]

4. Sambandet mellan trångboddheten och de boendes ekonomiska och sociala ställning.

Inkomststandard och hyresprocent inom olika lägenhetsgrupper. Inom ramen för den representativa bostadsräkningen har sambandet mellan trångboddheten och de boendes ekonomiska och sociala förhållanden undersökts ur flera olika synpunkter.

[1] I bostadssociala utredningens första betänkande (Statens offentliga utredningar 1935: 2, sid. 41*) beräknades antalet i samma mening trångbodda flerbarnsfamiljer, tillhörande de två lägsta välståndsgrupperna, till ungefär 20 000.

Tab. 83. Hushållens fördelning på välståndsgrupper[1] inom olika upplåtelseformer (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Upplåtelseformer	Antal hushåll med känd inkomst		Därav (i %) tillhörande välståndsgrupp					Genomsn. inkomst (kr.) per	
	antal	i % av samtl.	1	2	3	4	5	familj[2]	personenhet[3]
Kommunala lägenheter, »billiga bostäder» i stiftelser o. d.	1 890	70·4	30·5	25·0	19·0	14·3	11·2	3 234	1 037
Av arbetsgivare upplåtna lägenheter	8 651	84·5	11·6	23·3	24·4	20·0	20·7	4 159	1 375
Bostadskooperativa lägenheter	1 806	86·9	8·3	14·1	21·9	26·9	28·8	4 280	1 577
Av ägaren begagn. läg. i enskilda 1—2-fam.-hus	11 879	89·5	22·3	21·1	20·2	17·5	18·9	4 270	1 415
Av ägaren begagn. läg. i enskilda flerfam.-hus	5 199	89·9	31·7	17·8	16·8	14·2	19·5	3 704	1 483
Å fria marknaden uthyrda läg. i 1—2-fam.-hus	6 053	69·4	17·5	21·2	22·6	19·7	19·0	3 227	1 228
Å fria marknaden uthyrda läg. i flerfam.-hus	35 757	69·7	17·6	20·2	21·1	18·9	22·2	3 585	1 416
Övriga begagn. lägenheter	1 503	74·7	25·3	20·8	19·7	16·0	18·2	2 949	1 276
Samtliga lägenheter	72 738	75·7	18·9	20·6	21·2	18·5	20·8	3 739	1 390

[1] Räknat efter total familjeinkomst per personenhet.
[2] »Gruppen 0 inkomst» medräknad.
[3] »Gruppen 0 inkomst» ej medräknad.

Ser man till att börja med på inkomstförhållandena inom olika lägenhetskategorier, må först hänvisas till tab. 83, som återger inkomststandarden inom olika upplåtelseformer.

Inkomststandarden för de i hyreslägenheter boende hushållen synes sålunda någorlunda överensstämma med den, som råder för samtliga hushåll. Högst på välståndsskalan komma hushållen i de bostadskooperativa lägenheterna, som till föga mer än $^1/_5$ (22·4 %) bebos av hushåll tillhörande de två lägsta välståndsgrupperna, vilka ha mindre än 3 000 kr., räknat per familj om 2 vuxna och 2 barn i ortsgrupp G. Härvidlag bör behållas i minnet, att bostadskooperationen har sin tyngdpunkt i huvudstaden, som ju ej är representerad i det föreliggande materialet. Vad som ter sig anmärkningsvärt är emellertid, att i flerfamiljshus boende fastighetsägare skulle till nära hälften (49·5 %) tillhöra de båda lägsta välståndsgrupperna, medan egnahemsägarna (43·4 %) äro något gynnsammare ställda. Det bör dock erinras om att taxeringsuppgifterna särskilt för andra än löntagare förete ojämnheter, vilka förminska jämförbarheten mellan uppgifterna för olika upplåtelseformer o. d.

I tab. 84 återges fördelningen på välståndsgrupper (räknat efter total familjeinkomst per personenhet) för de boende i smålägenheter (om högst 2 rum och kök), medelstora lägenheter (med 3—4 rum och kök) och större lägenheter inom samtliga upplåtelseformer. De i större lägenheter boende hushållen tillhöra till drygt två tredjedelar (70·0 %) den högsta välståndsklassen (med minst 6 000 kr. i familjeinkomst räknat per familj och 2 vuxna och 2 barn i dyrortsgrupp G). Av hushållen i de medelstora lägenheterna tillhör en tredjedel (32·8 %) samma välståndsgrupp, medan motsvarande proportion för de boende i smålägenheter är knappt hälften så stor (14·0 %). Till 44·5 % tillhöra hushållen i smålägenheter de båda lägsta välståndsgrupperna. Årliga medelinkomsten per familj stannar här vid 2 794 kr. mot 4 635 kr. för de boende i

Tab. 84. Hushåll med känd inkomst och boende i bostäder av olika storlek enligt den representativa bo-

	Orter	Antal hushåll i smålägenheter	Därav (i %) tillhörande välståndsgrupp					Antal hushåll i läg. om 3—4 rum o. kök	Därav (i %) tillhörande välståndsgrupp					Antal hushåll i läg. om 5 o. fl. rum o. kök	Därav (i väl-	
			1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2
1	Uppsala	1 334	17·5	18·9	22·0	20·5	21·1	323	13·6	10·5	13·9	17·7	44·3	198	7·5	7·1
2	Eskilstuna	1 687	16·8	21·6	24·4	21·2	16·0	175	10·3	8·0	20·0	14·9	46·8	58	10·3	6·9
3	Linköping	1 204	23·2	19·9	23·0	16·9	17·0	264	14·0	12·1	9·9	18·2	45·8	114	9·7	2·6
4	Norrköping	2 379	21·4	21·5	23·5	20·5	13·1	282	18·4	9·2	12·8	14·2	45·4	154	10·4	3·3
5	Jönköping	1 281	20·3	24·2	24·7	20·2	10·6	246	13·4	15·4	17·1	19·5	34·6	124	9·7	5·6
6	Kalmar	823	23·7	24·9	21·9	16·5	13·0	316	15·8	18·0	18·7	16·8	30·7	104	7·7	7·7
7	Karlskrona	1 333	21·0	23·2	26·3	17·2	12·3	463	14·7	16·0	21·4	24·2	23·7	133	5·3	5·3
8	Kristianstad	760	16·4	19·1	21·0	19·9	23·6	434	10·8	14·3	12·9	21·7	40·3	152	6·6	3·9
9	Malmö	3 762	20·4	21·9	22·4	20·5	14·8	784	12·1	11·9	14·7	23·7	37·6	294	8·2	7·1
10	Landskrona	1 775	29·3	24·8	20·8	14·9	10·2	463	21·0	18·4	15·3	17·9	27·4	148	8·1	5·4
11	Hälsingborg	1 620	19·6	21·7	22·5	19·6	16·6	536	17·0	14·3	17·9	22·6	28·2	161	6·2	3·7
12	Trälleborg	982	24·4	23·7	22·8	17·9	11·2	360	13·0	17·2	22·8	19·2	27·8	62	6·4	11·3
13	Göteborg	5 908	15·2	21·9	25·6	21·0	16·3	1 057	8·9	11·8	17·3	19·8	42·2	437	7·3	3·7
14	Uddevalla	1 184	25·9	24·1	21·3	16·7	12·0	335	15·8	19·4	16·1	17·0	31·7	93	7·5	4·3
15	Borås	1 591	20·7	25·4	23·1	20·8	10·0	398	16·8	15·6	21·1	21·4	25·1	141	7·1	5·7
16	Karlstad	1 203	23·7	28·0	21·9	14·1	12·3	294	12·3	18·0	16·3	17·7	35·7	127	7·9	3·1
17	Örebro	1 805	19·9	20·8	23·8	20·1	15·4	328	17·1	17·1	14·9	14·0	36·9	96	11·5	7·3
18	Västerås	1 498	22·0	19·0	22·5	24·1	12·4	208	14·9	11·5	15·9	14·9	42·8	91	6·6	3·3
19	Falun	1 044	25·9	23·6	21·2	15·4	13·9	249	15·3	12·8	20·5	18·1	33·3	152	8·5	3·3
20	Gävle	1 766	23·8	26·0	23·1	15·4	11·7	289	11·4	12·8	16·3	20·8	38·7	72	13·9	5·6
21	Sandviken	1 307	11·1	27·3	29·6	20·1	11·9	130	14·6	16·9	17·7	23·1	27·7	52	—	1·9
22	Sundsvall	1 283	25·5	20·7	19·9	16·2	17·7	313	14·7	13·1	17·2	19·2	35·8	120	5·0	3·3
23	Östersund	692	22·5	26·6	21·5	18·1	11·3	188	17·5	14·4	14·4	20·2	33·5	74	10·8	8·1
24	Luleå	1 128	33·2	23·1	20·7	13·7	9·3	285	12·6	17·2	14·0	23·5	32·7	86	4·6	10·5
25	*Kiruna*	*1 065*	*21·4*	*29·7*	*23·2*	*15·9*	*9·8*	*67*	*4·5*	*14·9*	*14·9*	*28·4*	*37·3*	*24*	—	*4·2*
26	Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv.	**40 414**	**20·9**	**22·9**	**23·3**	**18·9**	**14·0**	**8 787**	**13·9**	**14·3**	**16·7**	**19·8**	**35·3**	**3 267**	**7·7**	**5·2**
27	20 mindre orter	**14 761**	**20·3**	**23·5**	**23·2**	**19·2**	**13·8**	**4 211**	**17·7**	**17·2**	**18·0**	**19·7**	**27·4**	**1 298**	**8·4**	**7·6**
28	Samtliga 45 orter	**55 175**	**20·7**	**23·0**	**23·3**	**19·0**	**14·0**	**12 998**	**15·1**	**15·3**	**17·1**	**19·7**	**32·8**	**4 565**	**7·9**	**5·8**

[1] »Gruppen 0 inkomst» medräknad. — [2] »Gruppen 0 inkomst» ej medräknad.

medelstora lägenheter och 12 608 kr. för familjerna i större lägenheter. Då emellertid särskilt sistnämnda medeltal förhållandevis starkt påverkas i höjande riktning av de fåtaliga mycket höga inkomsterna (jfr ovan sid. 129), komma de normala familjeinkomsterna inom olika lägenhetskategorier att förete väsentligt mindre skiljaktigheter.

I tab. 85 har för hyresgästhushåll inom olika lägenhetstyper beräknats den s. k. fattigdomsfrekvensen, varmed avses det procentuella antalet hushåll, vilkas återstående familjeinkomst, sedan hyran betalts, understiger 800 kr. per personenhet i dyrortsgrupp G, vilket för en familj om 2 vuxna och 2 barn motsvarar 2 400 kr. per år. Det relativa antalet »fattiga» familjer stiger såväl med sjunkande lägenhetsstorlek som med sjunkande bostadskvalitet och särskilt starkt i sistnämnda avseende. Av de hushåll, som bodde i lägenheter

fördelade på välståndsgrupper (efter totala familjeinkomsten per personenhet) stadsräkningen för 45 orter.

%) tillhörande ståndsgrupp			Samtliga hushåll m. känd inkomst	Därav (i %) tillhörande välståndsgrupp					Genomsnittlig familjeinkomst (kr.) per familj[1]				per personenhet[2]				
3	4	5		1	2	3	4	5	småläge-nheter	läg. om 3—4 rum o. kök	läg. om 5 o. fl. rum o. kök	samtl. läge-nheter	småläge-nheter	läg. om 3—4 rum o. kök	läg. om 5 o. fl. rum o. kök	samtl. läge-nheter	
6·1	6·1	73·2	1 855	15·8	16·2	18·8	18·5	30·7	2 941	5 125	12 196	4 309	1 307	1 959	4 103	1 802	1
—	10·3	72·5	1 920	16·0	19·9	23·3	20·3	20·5	3 080	6 191	12 074	3 635	1 205	2 090	4 036	1 395	2
5·3	7·0	75·4	1 582	20·7	17·4	19·5	16·4	26·0	2 852	5 382	13 916	3 919	1 108	2 002	4 837	1 582	3
4·5	8·4	73·4	2 815	20·5	19·3	21·4	19·2	19·6	2 710	5 726	15 054	3 688	1 108	1 979	4 917	1 460	4
8·9	8·1	67·7	1 651	18·5	21·5	22·3	19·2	18·5	2 788	4 359	11 270	3 659	1 004	1 462	3 543	1 289	5
4·8	7·7	72·1	1 243	20·4	21·7	19·7	15·8	22·4	2 491	4 225	11 280	3 668	986	1 366	3 456	1 342	6
7·5	9·8	72·1	1 929	18·4	20·3	23·8	18·4	19·1	2 735	4 077	10 520	3 594	1 041	1 328	3 451	1 300	7
8·6	7·9	73·0	1 346	13·5	15·8	17·0	19·1	34·6	2 566	4 475	12 025	4 250	1 102	1 544	3 828	1 632	8
2·7	10·2	71·8	4 840	18·3	19·4	20·0	20·4	21·9	3 036	5 415	14 164	4 097	1 106	1 754	4 596	1 505	9
9·5	10·8	66·2	2 386	26·4	22·3	19·0	15·2	17·1	2 395	3 882	11 798	3 267	979	1 375	4 108	1 283	10
5·6	10·6	73·9	2 317	18·1	18·8	20·3	19·6	23·2	2 803	4 338	14 484	3 970	1 147	1 432	4 609	1 511	11
8·1	3·2	71·0	1 404	20·7	21·5	22·1	17·6	18·1	2 551	4 230	11 124	3 360	994	1 345	3 128	1 218	12
5·7	9·4	73·9	7 402	13·8	19·4	23·3	20·1	23·4	3 452	6 237	19 600	4 802	1 277	1 952	5 893	1 709	13
5·4	5·4	77·4	1 612	22·8	22·0	19·2	16·1	19·9	2 462	4 350	10 587	3 323	968	1 370	3 171	1 222	14
5·0	11·3	70·9	2 130	19·1	22·3	21·5	20·2	16·9	2 676	4 874	14 356	3 860	1 094	1 459	4 311	1 444	15
7·9	11·0	70·1	1 624	20·4	24·3	19·8	14·5	21·0	2 585	5 142	12 846	3 850	962	1 568	3 772	1 350	16
7·3	8·3	65·6	2 229	19·2	19·6	21·8	18·7	20·7	3 020	5 243	12 998	3 777	1 184	1 727	3 804	1 420	17
4·4	8·8	76·9	1 797	20·4	17·3	20·8	22·3	19·2	2 858	5 664	14 308	3 762	1 162	2 074	4 452	1 487	18
7·9	7·9	72·4	1 445	22·2	19·7	19·7	15·1	23·3	2 555	4 577	11 735	3 869	1 078	1 565	3 571	1 510	19
5·6	6·9	68·0	2 127	21·8	23·6	21·5	15·8	17·3	2 783	5 805	17 193	3 681	1 082	1 892	5 042	1 380	20
5·8	9·6	82·7	1 489	11·0	25·5	27·7	20·0	15·8	2 624	4 389	13 857	3 170	939	1 241	3 916	1 098	21
3·3	7·5	80·9	1 716	22·1	18·1	18·3	16·1	25·4	2 781	5 032	14 599	4 018	1 138	1 667	4 826	1 552	22
8·1	12·2	60·8	954	20·6	22·8	19·1	18·0	19·5	2 985	5 184	9 872	3 953	1 130	1 641	3 128	1 420	23
8·1	14·0	62·8	1 499	27·6	21·3	18·8	15·5	16·8	2 672	5 492	11 436	3 711	1 096	1 701	3 339	1 403	24
—	4·2	91·6	1 156	20·0	28·3	22·2	16·3	13·2	3 169	6 372	13 660	3 572	1 068	1 936	4 098	1 193	25
5·9	**8·9**	**72·3**	**52 468**	**18·9**	**20·4**	**21·1**	**18·4**	**21·2**	**2 874**	**5 019**	**13 787**	**3 912**	**1 122**	**1 652**	**4 321**	**1 459**	26
8·5	**11·1**	**64·4**	**20 270**	**19·0**	**21·1**	**21·2**	**18·8**	**19·9**	**2 575**	**3 834**	**9 641**	**3 289**	**999**	**1 261**	**2 998**	**1 211**	27
6·7	**9·6**	**70·0**	**72 738**	**18·9**	**20·6**	**21·2**	**18·5**	**20·8**	**2 794**	**4 635**	**12 608**	**3 739**	**1 089**	**1 526**	**3 943**	**1 390**	28

utan vatten- och/eller avloppsledning, utgjordes sålunda över hälften (53·1 %) av »fattiga». För familjer i lägenheter, som saknade tambur (och hall), uppnåddes nästan samma proportion (49·5 %). Däremot framgick, att lägenheter, som voro utrustade med såväl centralvärme som bad- eller duschrum, blott till 13·8 % beboddes av sådana sämre ställda hushåll. Av de något mera specificerade sammanfattningstal för samtliga 45 orter, som meddelas i tab. 86, framgår emellertid, att sådana halvmoderna lägenheter, som ha badrum men icke centralvärme, företedde i det närmaste samma inkomststandard som nyssnämnda helmoderna bostäder.

Tab. 86 ger även upplysning om hyrans förhållande till inkomsten eller den s. k. hyresprocenten inom olika lägenhetsgrupper. Det visar sig, att relativa hyran är lägst i lägenheter, som ha enklare utrustning. För lägenheter utan

Tab. 85. Hyresgästhushåll tillhörande de två lägsta välståndsgrupperna[1] i % av samtliga hushåll (med känd inkomst och utan andrahandshyrande) inom olika lägenhetsgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Lägenheter bestående av						Läg. utan vatten och/el. avlopp	Läg. m. vatten o. avlopp			Samtl. hyreslägenheter	Därav läg. utan vare sig tambur el. hall
	1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök		utan centralv. utan bad- el. duschrum	med centralv. *eller* bad- el. duschrum	med centralv. samt bad- el. duschrum		
Uppsala	44·4	.	37·9	37·0	34·8	19·0	41·1	38·2	19·5	14·2	**33·9**	39·9
Eskilstuna	45·9	.	19·4	36·6	33·3	19·8	51·0	38·8	20·1	14·1	**35·7**	44·9
Linköping	51·5	33·3	.	50·2	37·4	18·0	60·6	45·9	17·8	10·0	**40·1**	54·4
Norrköping	49·0	36·6	37·5	39·5	29·9	17·9	59·0	37·8	20·1	9·6	**37·3**	47·0
Jönköping	39·3	.	50·0	44·4	32·0	20·6	59·6	39·9	18·8	8·7	**36·5**	49·6
Kalmar	.	48·3	51·9	42·7	49·0	26·1	60·0	46·5	26·3	22·2	**42·8**	55·4
Karlskrona	45·0	43·1	37·4	46·3	35·4	18·4	47·6	34·3	16·7	3·6	**33·7**	48·3
Kristianstad	25·6	34·9	44·8	35·2	36·3	21·8	40·0	38·7	18·2	8·2	**31·7**	47·7
Malmö	49·3	45·9	48·4	43·5	33·4	18·3	50·3	44·0	24·3	14·3	**37·0**	56·1
Landskrona	62·5	61·8	50·6	59·9	40·0	28·7	68·5	51·8	23·9	12·3	**46·2**	57·5
Hälsingborg	45·3	43·4	45·6	48·2	36·4	29·8	64·0	46·9	31·3	16·3	**39·5**	53·2
Trälleborg	.	.	36·6	41·1	38·5	21·9	63·8	40·4	15·9	8·5	**37·8**	48·1
Göteborg	37·4	23·6	31·9	37·5	26·6	16·6	45·6	36·9	27·1	14·9	**32·0**	44·8
Uddevalla	36·8	.	37·2	49·6	36·5	24·0	54·5	46·1	26·3	8·7	**40·4**	50·1
Borås	41·2	36·4	37·0	47·7	42·0	25·4	50·7	51·7	32·0	19·8	**41·3**	50·1
Karlstad	63·4	.	26·7	52·7	39·6	22·8	59·0	51·3	24·6	13·5	**43·8**	58·7
Örebro	43·5	27·5	44·4	41·9	38·0	26·3	52·8	43·3	31·8	17·4	**38·7**	50·2
Västerås	66·3	50·0	.	37·0	25·9	14·3	60·4	37·9	23·5	11·5	**35·8**	47·2
Falun	58·3	.	20·0	52·0	32·4	18·5	56·8	44·5	21·4	6·8	**39·3**	52·1
Gävle	48·2	.	.	44·6	29·1	16·4	59·2	40·9	22·7	11·1	**39·3**	49·3
Sandviken	33·8	.	.	33·3	30·2	.	34·1	38·3	19·3	.	**33·0**	38·2
Sundsvall	50·9	.	25·0	45·7	31·8	24·2	58·3	43·4	28·1	13·3	**38·7**	52·6
Östersund	65·9	.	.	52·2	38·1	34·2	74·1	49·8	35·2	11·3	**46·1**	56·2
Luleå	76·5	.	29·4	57·5	30·4	23·0	72·1	56·5	24·8	12·6	**47·3**	64·5
Kiruna	48·6	.	31·3	55·1	29·7	.	58·2	51·3	29·8	.	**46·2**	50·4
Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	**48·6**	**41·5**	**40·4**	**43·1**	**34·7**	**21·3**	**54·7**	**42·3**	**25·6**	**13·6**	**37·7**	**50·2**
20 mindre orter	**33·2**	**39·0**	**47·1**	**42·6**	**36·3**	**26·2**	**49·6**	**39·3**	**24·1**	**14·7**	**37·1**	**47·4**
Samtl. 45 orter	**46·2**	**41·0**	**41·9**	**43·0**	**35·2**	**22·6**	**53·1**	**41·6**	**25·2**	**13·8**	**37·6**	**49·5**

[1] Efter återstående inkomst per personenhet.

vatten och/eller avlopp stannar sålunda medelsiffran vid 12·5 %, medan motsvarande jämförelsetal för lägenheter med centralvärme närmar sig 17 %. Uppgifterna för de olika storleksgrupperna av lägenheter tyda på en något oenhetlig tendens. Hyresprocenten är sålunda lägst för enkelrum och enkelkök (11·5 %), vilka ju endast i relativt begränsad utsträckning utnyttjas såsom familjebostäder, varefter komma lägenheter om 1 rum och kök (14·3 %). Högsta relativa hyran registreras för medelstora lägenheter om 3—4 rum och kök (17·9 %), vilket torde få ses i samband med det förhållandet, att vissa grupper av medelklasshushåll (tjänstemän o. d.) pläga betala en förhållandevis stor andel av inkomsten i hyra för en »ståndsmässig» bostad (jfr sid. 133).

Tab. 86. Hyresgästhushåll (med känd inkomst och utan andrahandshyrande), tillhörande olika lägenhetstyper, fördelade efter den återstående familjeinkomsten per familjepersonenhet (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Lägenhetstyper	Antal hushåll med känd inkomst	Därav (i %) tillhörande välståndsgrupp					Genomsnittlig årlig			
		1	2	3	4	5	fam.-ink. per personenhet, kr.	hyra per personenhet, kr.	hyresprocent	återst. ink. per personenhet, kr.
a) *Lägenhetskategorier.*										
1 rum eller 1 kök	2 911	29·5	16·7	17·2	15·9	20·7	1 315	151	11·5	1 164
1 rum med kokvrå	1 134	22·8	18·3	18·3	16·9	23·7	1 358	209	15·4	1 149
2 rum med kokvrå	823	20·7	19·7	23·3	16·0	20·3	1 218	204	16·7	1 014
dubbletter m. m.	1 085	25·3	17·8	18·0	12·7	26·2	1 393	202	14·5	1 191
1 rum och kök	15 809	20·2	22·9	28·2	19·9	8·8	1 036	149	14·3	887
2 rum och kök	10 437	15·3	19·9	26·1	22·3	16·4	1 194	195	16·4	999
3—4 rum och kök	4 975	13·7	12·3	15·7	19·5	38·8	1 792	321	17·9	1 471
5 o. fl. rum och kök	1 526	7·7	3·7	4·8	8·0	75·8	4 236	616	14·5	3 620
b) *Kvalitetsgrupper.*										
Läg. utan vatten- och/el. avloppsledning	5 281	28·5	24·6	22·3	14·5	10·1	911	114	12·5	797
Läg. med vatten- och avloppsledning: utan centralvärme, utan badrum	23 203	19·8	21·8	26·8	19·9	11·7	1 099	167	15·2	932
Läg. med vatten- och avloppsledning: utan centralvärme, med badrum	491	8·8	6·5	12·2	16·5	56·0	2 733	416	15·2	2 317
Läg. med vatten- och avloppsledning: med centralvärme, utan badrum	5 495	12·5	13·6	22·7	22·6	28·6	1 535	259	16·9	1 276
Läg. med vatten- och avloppsledning: med centralvärme, med badrum	4 230	7·1	6·7	10·2	18·3	57·7	3 061	507	16·6	2 554
Samtliga lägenheter	**38 700**	**18·4**	**19·2**	**23·6**	**19·4**	**19·4**	**1 382**	**216**	**15·6**	**1 166**
därav läg., som sakna såväl tambur som hall	15 016	25·3	24·2	24·2	16·9	9·4	961	134	13·9	827

Allmänna uppgifter om sambandet mellan trångboddhet och välståndsgrad. Det återstår nu att med utgångspunkt från de i representativundersökningen använda boendetäthetsmåtten undersöka förhållandet mellan inkomststandard och boendetäthet. Denna fråga kan studeras från två olika synpunkter, nämligen dels medelst uppgifter om trångboddhetsfrekvensen inom olika välstånds- och socialgrupper etc., dels genom uppgifter om inkomstfördelningen bland hushåll av olika boendetäthetsgrad.

Uppgifter av förstnämnda slag återfinnas i tab. 87 och 88, av vilka den första innehåller specifikationer för skilda socialgrupper och den senare för olika välståndsgrupper (räknat efter den totala familjeinkomsten per personenhet). Arbetarhushållen befinnas förete större trångboddhetsfrekvens, än vad fallet är med övriga socialgrupper. Arbetargruppen bodde sålunda till över hälften (54·6 %) i lägenheter med mer än $1^1/_2$ och till drygt en femtedel (22·4 %) i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet. Skillnaden gentemot övriga socialgrupper är vida mindre, om man utgår ifrån förstnämnda krite-

Tab. 87. Trångboddhet inom olika socialgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter (dyrortsgrupp)	Proc. antal lägenheter med mer än 1½ personenhet per rumsenhet						Proc. antal lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet					
	Mindre bemedlade hushåll				Mera bemedlade hushåll	Samtl. hushåll[1]	Mindre bemedlade hushåll				Mera bemedlade hushåll	Samtl. hushåll[1]
	arbetare	tjänstemän	självst. näringsidkare	pensionärer, understödstagare o. d.			arbetare	tjänstemän	självst. näringsidkare	pensionärer, understödstagare o. d.		
Uppsala.....(E)	53·7	25·3	30·5	16·7	3·5	27·5	17·9	6·8	11·3	6·0	0·5	8·0
Eskilstuna...(D)	61·8	42·5	36·7	35·1	10·4	43·9	25·1	13·8	10·8	12·2	2·0	16·1
Linköping...(D)	58·0	30·0	31·6	25·0	8·0	33·1	22·3	9·2	9·6	6·0	0·5	11·4
Norrköping..(E)	62·3	47·4	28·6	30·3	8·9	42·5	27·0	14·3	9·5	5·2	1·3	16·2
Jönköping...(D)	59·3	32·5	26·7	37·2	6·2	37·4	27·0	10·4	12·5	18·6	0·3	15·6
Kalmar.....(D)	39·0	20·1	10·0	12·0	2·5	23·9	12·3	5·0	2·9	—	—	6·4
Karlskrona..(E)	46·9	25·5	22·7	28·4	5·7	28·2	21·5	6·8	6·5	8·5	0·8	10·1
Kristianstad..(C)	33·3	21·7	12·1	11·4	4·3	17·1	14·8	2·1	2·3	—	0·2	5·2
Malmö.....(F)	51·5	26·3	22·0	23·4	5·9	31·3	21·1	7·4	5·4	9·4	1·0	11·3
Landskrona..(E)	44·2	15·2	21·6	18·7	2·2	28·5	18·9	4·4	9·3	4·1	0·5	11·2
Hälsingborg.(E)	36·3	22·7	17·1	15·8	4·1	23·3	13·1	5·5	5·8	2·1	0·6	7·2
Trälleborg...(D)	39·6	22·6	9·5	22·2	2·8	26·9	14·0	4·3	2·4	10·2	0·8	8·8
Göteborg....(G)	62·7	42·6	29·9	43·2	7·4	40·2	26·8	14·8	12·3	15·2	0·8	15·3
Uddevalla...(D)	56·3	32·6	24·4	36·3	3·4	35·1	24·8	5·9	7·3	16·8	0·6	13·8
Borås.....(F)	50·6	27·4	29·0	24·1	5·0	35·7	16·6	6·8	6·5	8·0	1·1	11·0
Karlstad.....(E)	54·6	27·1	21·6	32·1	3·8	34·5	23·3	8·2	6·9	13·6	0·3	12·9
Örebro.....(F)	61·8	34·0	25·5	24·2	8·2	38·3	24·2	10·8	6·7	11·1	1·5	13·4
Västerås....(E)	69·5	40·9	27·5	25·2	0·9	44·1	28·3	10·1	9·9	7·2	0·9	16·0
Falun.....(E)	55·7	29·5	27·7	14·8	1·8	30·7	27·2	8·4	10·9	6·6	—	12·2
Gävle.....(F)	67·1	41·0	38·2	37·6	6·0	43·8	28·6	13·5	14·5	10·1	0·3	17·0
Sandviken...(C)	62·3	35·4	39·4	31·6	9·8	48·5	27·0	14·6	18·1	2·6	1·3	20·3
Sundsvall....(F)	63·7	43·2	38·2	33·8	6·4	40·0	29·6	17·0	12·4	12·7	0·7	15·6
Östersund...(G)	59·1	33·1	34·5	19·7	4·3	35·5	27·1	14·4	11·9	7·0	1·1	13·5
Luleå.....(H)	63·2	38·5	35·4	34·7	3·6	43·4	23·9	12·1	6·1	12·0	1·2	15·9
Kiruna.....(G)	68·8	41·8	34·5	58·0	5·9	56·2	38·0	18·2	10·3	36·0	0·7	29·9
Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.....	**56·4**	**33·1**	**26·9**	**29·2**	**5·9**	**35·8**	**23·6**	**10·2**	**8·9**	**10·0**	**0·8**	**13·4**
20 mindre orter.	**50·4**	**26·0**	**23·9**	**17·8**	**5·9**	**31·5**	**19·6**	**7·3**	**6·9**	**6·1**	**1·1**	**11·0**
Samtliga 45 orter	**54·6**	**31·3**	**26·0**	**26·3**	**5·9**	**34·5**	**22·4**	**9·5**	**8·3**	**9·0**	**0·9**	**12·6**

[1] Inkl. hushåll med okänd inkomst el. okänt yrke.

rium, enligt vilket tjänstemännen voro trångbodda till nära en tredjedel (31·3 %) och näringsidkare samt pensionärer till drygt en fjärdedel (26·0 resp. 26·3 %), än när man räknar efter den senare trångboddhetsnormen, enligt vilken hushåll av tjänstemän, näringsidkare och pensionärer till omkring 9 % bodde i överbefolkade lägenheter. Att arbetarhushållen sålunda särskilt i fråga om svårare trångboddhetsfall förete jämförelsevis höga frekvenstal bekräftas genom följande tablå, som ger en mera fullständig fördelning efter boendetäthetsgrad inom olika socialklasser:

	Samtliga hushåll	Därav (i %) boende i läg. med...personenheter per rumsenhet							
		högst 1	över 1 högst 1½	över 1½ högst 2	över 2 högst 3	över 3 högst 4	över 4	samtliga med högst 2	samtliga med över 2
Mindre bemedlade: arbetarhushåll	34 200	20·4	25·0	32·2	16·6	4·3	1·5	77·6	22·4
Mindre bemedlade: tjänstemannahushåll	7 285	36·7	32·0	21·8	8·0	1·2	0·3	90·5	9·5
Mindre bemedlade: självst. näringsidkare	5 994	46·4	27·6	17·7	6·6	1·3	0·4	91·7	8·3
Mindre bemedlade: pensionärer o. d.	3 984	46·7	27·0	17·3	6·2	2·3	0·5	91·0	9·0
Mera bemedlade hushåll	15 159	80·3	13·8	5·0	0·8	0·1	0·0	99·1	0·9
Hush. m. okänd inkomst o. okänt yrke	29 455	47·9	22·5	20·0	7·6	1·5	0·5	90·4	9·6
Samtliga hushåll	**96 077**	**42·2**	**23·3**	**21·9**	**9·6**	**2·3**	**0·7**	**87·4**	**12·6**

Tab. 88. Trångboddhet inom olika välståndsgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter (dyrortsgrupper)	Proc. antal hushåll i läg. m. mer än 1½ pers.-enh. per rumsenhet: tillhörande välståndsgrupp 1	2	3	4	5	hushåll med okänd inkomst	samtl. hushåll	Proc. antal hushåll i läg. m. mer än 2 pers.-enh. per rumsenhet: tillhörande välståndsgrupp 1	2	3	4	5	hushåll med okänd inkomst	samtl. hushåll
Uppsala (E)	33·1	54·7	46·6	25·7	3·5	23·8	27·5	12·3	25·0	11·7	5·0	0·5	4·1	8·0
Eskilstuna (D)	46·6	69·9	55·3	40·8	10·4	41·1	43·9	20·8	33·8	18·3	11·0	2·0	12·8	16·1
Linköping (D)	41·3	57·1	50·2	27·4	8·0	28·8	33·1	17·7	24·4	17·2	4·6	0·5	9·7	11·4
Norrköping (E)	50·2	62·5	58·0	38·3	8·9	37·8	42·5	25·3	29·6	19·9	8·9	1·3	13·0	16·2
Jönköping (D)	44·3	63·4	51·2	32·8	6·2	24·8	37·4	24·9	32·1	19·5	10·4	0·3	6·9	15·6
Kalmar (D)	32·0	38·9	30·3	11·2	2·5	25·4	23·9	12·3	12·6	7·4	1·5	—	5·2	6·4
Karlskrona (E)	40·0	49·1	34·1	13·6	5·7	25·0	28·2	20·6	23·8	8·3	1·7	0·8	6·4	10·1
Kristianstad (C)	25·8	33·8	26·2	15·2	4·3	15·7	17·1	14·8	14·1	6·6	1·9	0·2	3·8	5·2
Malmö (F)	43·5	52·6	42·8	23·4	5·9	27·0	31·3	20·0	22·9	14·1	6·5	1·0	7·8	11·3
Landskrona (E)	39·1	45·4	30·8	15·1	2·2	26·3	28·5	19·4	18·8	9·7	4·1	0·5	8·4	11·2
Hälsingborg (E)	30·5	37·9	26·8	19·3	4·1	24·7	23·3	13·1	14·0	7·9	4·0	0·6	6·1	7·2
Trälleborg (D)	34·5	42·7	28·3	19·0	2·8	29·2	26·9	13·8	16·2	6·4	6·5	0·8	7·9	8·8
Göteborg (G)	54·0	66·4	56·0	34·4	7·4	34·8	40·2	26·4	33·6	19·8	9·3	0·8	10·9	15·3
Uddevalla (D)	44·1	57·3	43·1	24·6	3·4	33·4	35·1	22·9	24·9	14·5	5·0	0·6	11·9	13·8
Borås (F)	42·3	56·3	43·8	22·0	5·0	37·1	35·7	16·5	19·0	13·7	3·0	1·1	10·4	11·0
Karlstad (E)	51·7	55·1	40·5	21·6	3·8	31·4	34·5	27·8	21·6	13·4	3·0	0·3	10·2	12·9
Örebro (F)	51·8	60·0	53·4	29·5	8·2	32·3	38·3	19·7	28·5	19·0	5·5	1·5	9·7	13·4
Västerås (E)	44·1	67·8	64·2	43·8	0·9	37·9	44·1	19·3	37·3	19·5	10·5	0·9	11·7	16·0
Falun (E)	41·4	55·3	40·8	17·9	1·8	28·8	30·7	22·1	25·4	14·4	5·0	—	7·7	12·2
Gävle (F)	55·3	67·9	59·2	33·5	6·0	33·0	43·8	31·7	31·3	16·2	6·8	0·3	10·8	17·0
Sandviken (C)	58·5	75·0	56·4	36·7	9·8	39·0	48·5	31·1	38·4	19·1	10·1	1·3	17·9	20·3
Sundsvall (F)	61·2	56·9	52·4	31·8	6·4	39·7	40·0	31·4	25·7	19·8	7·9	0·7	13·2	15·6
Östersund (G)	56·3	46·5	38·5	29·1	4·3	35·3	35·5	31·0	22·6	13·2	4·7	1·1	11·6	13·5
Luleå (H)	66·2	60·5	45·9	21·9	3·6	41·9	43·4	31·6	22·3	9·3	2·6	1·2	16·6	15·9
Kiruna (G)	78·4	80·4	56·0	29·1	5·9	54·1	56·2	56·3	48·3	17·5	7·4	0·7	27·7	29·9
Samtl. 25 orter m. över 10 000 inv.	**46·9**	**57·9**	**47·1**	**27·8**	**5·9**	**31·8**	**35·8**	**23·0**	**26·6**	**15·2**	**6·5**	**0·8**	**9·9**	**18·4**
20 mindre orter	**42·1**	**49·3**	**40·5**	**25·1**	**5·9**	**27·2**	**31·5**	**20·1**	**21·4**	**11·2**	**5·2**	**1·1**	**8·4**	**11·0**
Samtliga 45 orter	**45·6**	**55·4**	**45·3**	**27·1**	**5·9**	**30·4**	**34·5**	**22·2**	**25·1**	**14·1**	**6·2**	**0·9**	**9·4**	**12·6**

En jämförelse mellan tab. 87 och tab. 88 utvisar, att trångboddhetsfrekvensen inom arbetarhushållen nära sammanfaller med trångboddhetstalen för de tvenne lägsta välståndsgrupperna, detta ehuru gruppen »mindre bemedlade arbetarhushåll» är representerad inom alla de fyra lägre välståndsklasserna. Detta synes bero på att arbetarhushållen till större del utgöras av medlemsstarka familjer, än vad fallet är med de båda nedersta välståndsgrupperna, av vilka särskilt den lägsta i stor utsträckning består av ensamstående äldre personer, äldre gifta par o. d. Detta synes också förklara, varför den lägsta välståndsgruppen företer något lägre trångboddhetsfrekvens än den andra. Hithörande förhållanden belysas mera i detalj i efterföljande sammanfattningstal för samtliga 45 »representativorter»:

	Samtliga hushåll	Därav boende i läg. med...personenheter per rumsenhet							
		högst 1	över 1 högst 1½	över 1½ högst 2	över 2 högst 3	över 3 högst 4	över 4	samtliga med högst 2	samtliga med över 2
Välståndsgrupp 1	13 770	32·9	21·5	23·4	15·2	5·1	1·9	77·8	22·2
» 2	14 973	20·6	24·0	30·3	18·9	4·6	1·6	74·9	25·1
» 3	15 362	26·5	28·2	31·2	11·3	2·2	0·6	85·9	14·1
» 4	13 474	42·5	30·4	20·9	5·0	1·0	0·2	93·8	6·2
» 5	15 159	80·3	13·8	5·0	0·8	0·1	0·0	99·1	0·9
Hushåll med okänd inkomst	23 339	47·1	22·5	21·0	7·6	1·4	0·4	90·6	9·4
Samtliga hushåll	**96 077**	**42·2**	**23·3**	**21·9**	**9·6**	**2·3**	**0·7**	**87·4**	**12·6**

Inom den högsta välståndsgruppen förekomma sålunda förhållandevis få trångbodda familjer, men däremot förefinnas åtskilliga sådana inom den tredje och den fjärde gruppen. En antydan om hur stor del av trångboddheten, som icke kan tillskrivas fattigdom, ger följande tablå, vilken återger fördelningen på välståndsgrupper inom olika boendetäthetsklasser:

Hushåll boende i läg. med...personenheter per rumsenhet	Antal hushåll med känd inkomst		Därav tillhörande välståndsgrupp					Genomsnittlig inkomst (kr.) per	
	antal	i % av samtliga	1	2	3	4	5	familj[1]	personenhet[2]
högst 1	29 588	72·9	15·3	10·4	13·8	19·4	41·1	4 574	2 373
över 1 högst 1½	17 087	76·5	17·4	21·0	25·4	24·0	12·2	3 197	1 183
över 1½ högst 2	16 112	76·7	20·0	28·1	29·7	17·5	4·7	3 012	987
över 2 högst 3	7 449	80·7	28·0	38·1	23·2	9·1	1·6	3 278	809
över 3 högst 4	1 884	85·4	37·4	36·5	18·3	7·1	0·7	3 637	719
över 4	618	86·4	43·4	38·2	14·6	3·7	0·1	3 945	650
Samtliga hushåll	**72 738**	**75·7**	**18·9**	**20·6**	**21·1**	**18·5**	**20·9**	**3 739**	**1 390**

[1] Gruppen »0 inkomst» medräknad.
[2] Gruppen »0 inkomst» ej medräknad.

Även bland de mest trångbodda hushållen eller de, som bo i lägenheter med mer än 3 resp. mer än 4 personenheter per rumsenhet, finnas sålunda en del familjer, som tillhöra de tre högre välståndsgrupperna, d. v. s. som ha årsin-

Tab. 89. Förekomsten av »fattigdom» bland hushåll med känd inkomst tillhörande olika boendetäthetsklasser (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Orter	Fattigdomsstreck (kr. per år och fam.-pers.-enh.)		Hushåll i läg. m. högst 1½ pers.-enh. per rumsenh.			Hushåll i läg. m. mer än 1½ pers.-enh. per rumsenh.			Hushåll i läg. m. mer än 2 pers.-enh. per rumsenh.		
			Samtl. med känd ink.	därav (i %) fattiga enl. fattigdomsstreck		Samtl. med känd ink.	därav (i %) fattiga enl. fattigdomsstreck		Samtl. med känd ink.	därav (i %) fattiga enl. fattigdomsstreck	
	nr 1	nr 2		nr 1	nr 2		nr 1	nr 2		nr 1	nr 2
Uppsala	540	900	1 323	14·8	25·1	532	18·2	49·1	172	20·9	64·5
Eskilstuna	510	850	1 063	15·4	26·2	857	16·7	47·8	326	19·6	59·2
Linköping	510	850	1 031	18·6	30·1	551	24·5	53·0	192	30·2	65·1
Norrköping	540	900	1 580	18·2	31·1	1 235	23·4	50·9	482	30·3	63·7
Jönköping	510	850	979	17·4	30·6	672	20·1	53·6	296	25·7	64·2
Kalmar	510	850	954	18·0	35·3	289	28·4	64·7	86	37·2	76·7
Karlskrona	540	900	1 369	15·6	30·1	560	25·4	59·6	213	34·3	77·9
Kristianstad	480	800	1 108	12·2	24·9	238	19·7	50·0	78	34·6	73·1
Malmö	570	950	3 255	15·4	29·1	1 585	24·3	55·4	603	29·4	65·0
Landskrona	540	900	1 694	22·6	39·8	692	35·5	70·5	283	43·1	78·4
Hälsingborg	540	900	1 788	16·3	31·4	529	24·2	55·4	174	31·6	66·7
Trälleborg	510	850	1 033	18·4	35·1	371	27·0	61·7	127	31·5	70·1
Göteborg	600	1 000	4 291	11·0	22·2	3 111	17·7	48·4	1 247	21·7	60·3
Uddevalla	510	850	1 038	19·7	34·3	574	28·2	63·6	232	36·2	74·1
Borås	570	950	1 377	17·1	32·1	753	22·8	58·3	237	28·3	66·2
Karlstad	540	900	1 042	15·4	32·3	582	29·4	66·7	228	40·4	77·6
Örebro	570	950	1 325	15·5	28·8	904	24·4	53·5	331	25·4	63·1
Västerås	540	900	978	21·0	31·2	819	19·8	45·5	305	23·3	61·3
Falun	540	900	994	18·9	31·7	451	29·5	64·3	195	36·4	73·3
Gävle	570	950	1 125	18·4	32·7	1 002	25·5	59·5	402	36·6	75·6
Sandviken	480	800	743	9·2	21·9	746	12·9	51·1	309	16·5	63·8
Sundsvall	570	950	1 027	14·3	27·4	689	33·7	59·4	286	41·6	69·6
Östersund	600	1 000	614	14·0	32·9	340	33·2	62·4	144	43·8	76·5
Luleå	630	1 050	843	16·6	31·6	656	41·8	71·2	237	54·3	85·2
Kiruna	600	1 000	504	9·9	22·6	652	27·8	68·1	348	37·4	82·8
Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.			**33 078**	**15·9**	**29·5**	**19 390**	**24·0**	**55·9**	**7 533**	**30·3**	**68·1**
20 mindre orter			**13 597**	**16·4**	**32·4**	**6 673**	**24·4**	**56·0**	**2 418**	**32·1**	**70·0**
Samtliga 45 orter			**46 675**	**16·1**	**30·4**	**26 063**	**24·1**	**55·9**	**9 951**	**30·7**	**68·6**

komster överstigande 3 000 kr. räknat per familj om 2 vuxna och 2 barn i dyrortsgrupp G. Det är vidare anmärkningsvärt, att den genomsnittliga familjeinkomsten, bortsett från de icke trångbodda hushållen, stiger med ökad boendetäthet — dock icke i samma grad som familjestorleken, vilket framgår därav, att inkomsten per personenhet genomgående sjunker, allt eftersom boendetätheten ökas.

Lokala uppgifter om fattigdomsfrekvensen bland trångbodda familjer lämnas i tab. 89. Fattigdomsfrekvensen bedömes här från tvenne olika utgångspunkter, i det att som fattiga räknats dels den lägsta, dels de två lägsta välståndsgrupperna. För en familj om 2 vuxna och 2 barn i dyrortsgrupp G utgör sålunda det lägre »fattigdomsstrecket» 1 800 kr. och det högre 3 000 kr. per år. Såsom trångbodda betraktas dels hushåll i lägenheter med mer än 1½ per-

sonenhet per rumsenhet, dels sådana i bostäder med mer än 2 personenheter per rumsenhet. I jämförelsesyfte lämnas även uppgift om fattigdomsfrekvensen bland icke trångbodda hushåll, varmed här avses sådana, som bo i lägenheter med högst $1^1/_2$ personenhet per rumsenhet. Det bör emellertid ihågkommas, att de »fattiga» bland dessa till väsentlig del torde utgöras av småhushåll o. d., vilka i och för sig knappast kunna vara trångbodda.

Utgår man från trångboddhetsnormen »mer än $1^1/_2$ personenhet per rumsenhet», befinnes nära en fjärdedel (24·1 %) av de trångbodda hushållen tillhöra den lägsta och över hälften (55·9 %) de två lägsta välståndsklasserna. Bland hushåll i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet bli motsvarande tal ej fullt en tredjedel (30·7 %) resp. drygt två tredjedelar (68·6 %). Av de i den förra bemärkelsen trångbodda hushållen skulle sålunda tre fjärdedelar resp. över två femtedelar vara »icke fattiga», medan motsvarande proportionstal för de enligt sistnämnda kriterium trångbodda familjerna bli resp. två tredjedelar och en tredjedel.

I fråga om en betydande del av trångboddheten gäller sålunda, att den icke enbart vållats av ekonomiska förhållanden. Åtminstone om man utgår från det högre »fattigdomsstrecket» och sålunda anser c:a en tredjedel av de hushåll, som bo i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet såsom »icke fattiga», torde kunna sägas, att trångboddheten för dessa familjer ofta är mer eller mindre självförvållad i den meningen, att ifrågavarande hushåll i allmänhet borde haft råd att anskaffa tillräckligt rymliga bostäder, låt vara att det ofta måst ske under iakttagande av sträng hushållsamhet och vissa uppoffringar beträffande annan konsumtion.[1] I vissa fall kan emellertid den påvisade disproportionen mellan bostads- och inkomststandard vara betingad av tillfälliga förhållanden, exempelvis när vuxna barn i en familj nyligen börjat erhålla goda inkomster och ha för avsikt att av denna anledning tämligen snart bilda egna familjer. Dessutom torde de höga sammanlagda inkomster, som i vissa fall åtnjutas av trångbodda familjer, på grund av t. ex. hotande risker för arbetslöshet ofta vara tämligen osäkra, vilket gör, att vederbörande icke våga binda sig vid större fasta hyresutgifter. Det bör slutligen ihågkommas, att de föreliggande inkomstuppgifterna gälla kalenderåret 1932, medan bostadsuppgifterna avse hyresåret 1933/34, varför det i vissa fall är tänkbart, att en familj bott i större lägenhet under den tid, då den registrerade inkomsten åtnjutits, och att den senare i samband med inkomstminskning flyttat till mindre lägenhet. Sådana fall torde dock knappast vara alltför talrika, eftersom inkomstförhållandena i allmänhet voro väsentligt gynnsammare under hyresåret 1933/34 än under kalenderåret 1932.

Av intresse i detta sammanhang äro även de i tab. 90 återgivna uppgifterna om hyresprocenten inom olika boendetäthetsklasser. Här framträder en genomgående tendens till minskning i hyrans andel av inkomsten, alltefter-

[1] Detta innebär dock ej, att denna icke ekonomiskt betingade trångboddhet skulle kunna bringas att med en gång försvinna, under förutsättning att bostadsvanorna omedelbart skulle ändras i antydd riktning. Beståndet av mera rymliga smålägenheter skulle icke räcka till för en dylik plötslig efterfrågan, eftersom det avpassats efter förut rådande bostadsvanor etc. och nyproduktionen först efter längre tid skulle kunna åstadkomma någon mera märkbar förändring i beståndets sammansättning.

Tab. 90. Hyresprocent inom olika boendetäthetsgrupper av hyresgästhushåll (med känd inkomst och utan inneboende eller inhyrande) enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter.

Orter	Hushåll med följande antal pers.-enh. per rumsenhet					Orter	Hushåll med följande antal pers.-enh. per rumsenhet				
	högst 1	över 1 t.o.m. 1½	över 1½ t.o.m. 2	över 2 t.o.m 3	över 3		högst 1	över 1 t.o.m. 1½	över 1½ t.o.m 2	över 2 t.o.m 3	över 3
Uppsala.....	18·3	17·0	14·8	12·1	.	Karlstad.....	16·3	18·0	16·2	14·3	12·2
Eskilstuna.....	15·2	13·8	13·1	10·0	9·0	Örebro.....	18·6	18·1	15·8	13·2	9·8
Linköping.....	15·4	17·0	13·2	12·2	.	Västerås.....	15·7	17·4	13·6	12·4	9·6
Norrköping....	15·5	15·8	13·5	11·8	8·8	Falun.....	17·2	15·5	14·2	13·2	.
Jönköping.....	16·4	15·3	12·6	11·0	8·0	Gävle.....	14·6	14·9	13·0	13·0	8·7
Kalmar.....	17·7	18·0	15·7	14·6	.	Sandviken.....	12·7	14·3	13·3	10·8	.
Karlskrona....	17·1	16·6	13·8	14·4	.	Sundsvall.....	17·3	17·7	15·3	13·2	9·4
Kristianstad...	16·4	16·2	12·6	12·6	.	Östersund.....	20·8	21·2	17·8	16·7	.
Malmö.....	17·7	17·3	14·8	12·1	9·0	Luleå.....	18·9	18·1	16·0	15·7	.
Landskrona....	14·4	14·4	13·0	10·7	10·1	Kiruna.....	10·6	12·7	11·1	11·1	9·1
Hälsingborg...	17·1	16·5	13·2	12·8	.	Samtl. 25 orter m. öv. 10 000 inv.	17·0	16·7	14·4	12·4	9·4
Trälleborg.....	16·2	15·5	13·5	11·4	.	20 mindre orter..	16·1	15·7	13·4	11·7	10·2
Göteborg.....	18·3	17·3	15·1	12·2	9·0	Samtliga 45 orter	16·8	16·5	14·2	12·2	9·5
Uddevalla.....	16·6	14·3	13·5	11·7	11·0						
Borås.....	18·0	17·2	15·8	12·6	.						

som trångboddheten stiger. Detta är givetvis till väsentlig del ett uttryck för det förhållandet, att de trångbodda hushållen i stort sett leva på en lägre inkomststandard än de icke trångbodda, och att de av denna anledning tvingas att disponera en relativt större del av inkomsten för andra ändamål än till bostad. Delvis torde dock tendensen återspegla det förut berörda förhållandet, att en del av de trångbodda hushållen hyra mindre och billigare bostäder, än vad de torde ha haft råd till.

Sambandet mellan trångboddhet och inkomst inom olika social- och hushållsgrupper m. m. I följande tablå återgives frekvensen av »icke fattiga» bland trångbodda hushåll tillhörande olika upplåtelseformer:

		Kommunala läg., »bill. bost.» i stiftelser o. d.	Av arbetsgivare upplåtna lägenheter	Bostadskoop. lägenheter	Av ägaren begagnade läg. i enskilda		Å fria marknaden utbyrda läg. i		Övriga begagnade lägenheter	Samtliga lägenheter
					1—2 fam.-hus	flerfam.-hus	1—2 fam.-hus	flerfam.-hus		
Antal hushåll (med känd inkomst) med mer än 2 pers.-enh. per rumsenhet.....		744	2 040	216	1 088	326	619	4 772	146	9 951
därav tillhörande välståndsgrupp 3—5	antal.....	169	731	109	295	95	131	1 567	31	3 128
	i % av samtliga trångbodda hush.	22·7	35·8	50·5	27·1	29·1	21·2	32·8	21·2	31·4
	i % av samtliga hush.....	8·9	8·4	6·0	2·5	1·8	2·2	4·4	2·1	4·3

Enligt dessa uppgifter skulle av de trångbodda hyresgästhushållen ungefär samma andel som av samtliga trångbodda hushåll, nämligen ungefär en tredjedel — i »egnahemshyreslägenheter» dock endast en femtedel — vara att beteckna såsom »icke fattiga». En relativt betydande proportion »trångbodda icke fattiga» uppvisa de bostadskooperativa lägenheterna, vilket möjligen återspeglar de svårigheter, som ibland torde möta för bostadsföreningsmedlemmar, vilka i samband med äktenskapsbildning inflyttat i småbostäder, att i mån av familjens tillväxt utbyta den egna lägenheten mot en större. I förhållande till det totala antalet hushåll (med känd inkomst) förete emellertid kommunala lägenheter samt arbetsgivarebostäder det största antalet »trångbodda icke fattiga» hushåll.

Av de olika socialgrupperna uppvisa arbetarhushållen den största proportionen »trångbodda icke fattiga», nämligen om antalet sådana hushåll sättes i relation till det totala antalet hushåll (inkl. de icke trångbodda). Förhållandet åskådliggöres av följande tablå:

		Mindre bemedlade hushåll				Mera bemedlade hushåll	Samtliga hushåll[2]
		arbetare	tjänstemän	självst. näringsidk.	pensionärer, understödstagare o. d.		
Antal hyresgästhushåll (med känd inkomst o. utan andrahandshyrande) med mer än 2 personenheter per rumsenhet		3 890	312	274	196	49	5 029
därav tillhörande välståndsgrupp 3—5[1]	antal	1 435	185	81	69	49	1 914
	i % av samtl. trångbodda hush.	36·9	59·3	29·6	35·2	100·0	38·1
	i % av samtl. hushåll	7·6	4·8	2·8	3·9	0·6	4·9

Av särskilt intresse äro de i tab. 91 återgivna uppgifterna om sambandet mellan boendetäthet och välståndsgrad inom olika hushållsgrupper. Här äro hyresgästhushåll (med känd inkomst och utan andrahandshyrande) fördelade efter såväl boendetäthets- som välståndsgrad. I sistnämnda avseende uppdelas materialet i två grupper nämligen »fattiga», d. v. s. hushåll tillhörande de två lägsta välståndsgrupperna (alltså med mindre än 2 400 kr. i återstående familjeinkomst räknat per familj om 2 vuxna och 2 barn i ortsgrupp G), och »icke fattiga». De hushåll, som bodde i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet, utgjorde, som synes, 12·9 % av samtliga hyresgästhushåll med känd inkomst och utan andrahandshyrande, vilket frekvenstal sålunda mycket nära sammanfaller med det allmänna frekvenstalet för samtliga upplåtelseformer (12·6 %, hushåll med okänd inkomst etc. inbegripna, se sid. 159). Av samtliga hushåll äro vidare 8·0 % såväl trångbodda som »fattiga», vilket innebär, att två tredjedelar av den totala trångboddhetsfrekvensen skulle vara betingad av ekonomiska orsaker. Även härvidlag framträder sålunda överensstämmelse med de förut på grundval av ett större material framräknade siffrorna.

Jämföras nu de olika hushållstyperna, framträda vissa karakteristiska

[1] Räknat efter »återstående inkomst». — [2] Inkl. hushåll med okänd inkomst och okänt yrke.

Tab. 91. Hyresgästhushåll (med känd inkomst och utan inneboende och inhyrande) tillhörande olika hushållstyper, fördelade efter boendetäthet och välståndsklass (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Anm. Med »fattiga» avses här familjer, som i dyrortsgrupp G ha mindre än 800 kr. i »återstående inkomst» per personenhet.

Orter och hushållsgrupper	Antal undersökta hushåll	Proc. antal hushåll tillhörande nedanstående välståndsgrupper och boendetäthetsklasser (efter antal pers.-enh. per rumsenhet)								
		högst 1½		över 1½ högst 2		över 2		samtliga hushåll		
		ej fattiga	fattiga	ej fattiga	fattiga	ej fattiga	fattiga	ej fattiga	fattiga	tillhopa
Göteborg	5 008	43·2	14·2	16·8	9·7	8·0	8·1	68·0	32·0	100·0
småhushåll	1 848	69·7	26·5	1·9	1·8	—	0·1	71·6	28·4	100·0
medelstora hushåll utan barn	833	31·3	9·7	26·7	14·9	10·4	7·0	68·4	31·6	100·0
medelstora hushåll med »	1 135	30·0	7·1	39·5	21·2	1·1	1·1	70·6	29·4	100·0
större hushåll med 0—2 »	899	23·9	4·6	13·3	6·7	28·7	22·8	65·9	34·1	100·0
större hushåll med 3 el. fl. »	293	20·5	7·2	5·1	9·2	14·3	43·7	39·9	60·1	100.0
Malmö	2 984	45·8	20·2	11·9	10·6	5·3	6·2	63·0	37·0	100·0
småhushåll	1 198	63·0	31·9	2·1	2·9	—	0·1	65·1	34·9	100·0
medelstora hushåll utan barn	568	37·0	13·4	22·9	14·1	7·0	5·6	66·9	33·1	100·0
medelstora hushåll med »	578	38·2	13·7	24·0	22·0	0·9	1·2	63·1	36·9	100·0
större hushåll med 0—2 »	497	30·3	8·9	11·7	10·5	19·9	18·7	61·9	38·1	100·0
större hushåll med 3 el. fl. »	143	18·8	15·4	2·8	15·4	10·5	37·1	32·1	67·9	100·0
Samtliga 45 orter	38 700	44·2	18·9	13·3	10·7	4·9	8·0	62·4	37·6	100·0
småhushåll	15 003	64·0	29·5	3·0	3·4	0·0	0·1	67·0	33·0	100·0
medelstora hushåll utan barn	6 483	35·5	14·1	21·4	15·8	6·7	6·5	63·6	36·4	100·0
medelstora hushåll med »	8 542	34·3	11·7	29·3	19·5	1·9	3·3	65·5	34·5	100·0
större hushåll med 0—2 »	6 220	28·7	9·9	11·1	10·7	17·3	22·3	57·1	42·9	100·0
större hushåll med 3 el. fl. »	2 452	19·0	13·7	5·0	11·4	9·7	41·2	33·7	66·3	100·0

skillnader. Sålunda befinnes, att av den totala trångboddhetsfrekvensen bland »medelstora hushåll utan barn» (13·2 %) ungefär lika stor del kommer på »icke fattiga» (6·7 %) som på »fattiga» (6·5 %). Beträffande »medelstora hushåll med barn», vilka skulle vara trångbodda till 5·2 %, var det däremot förhållandevis mera sällsynt, att trångboddheten icke var förenad med fattigdom (1·9 %), än motsatsen (3·3 %). En liknande skillnad kan även konstateras mellan de båda grupperna av större hushåll. I de fall, då flera minderåriga barn funnos, uppgick den totala trångboddhetsfrekvensen bland hyresgästhushållen till 50·9 %, varav 41·2 % eller drygt fyra femtedelar avsåg »fattiga» hushåll. Av övriga större trångbodda hushåll (39·6 %) var det återigen endast något över hälften (22·3 % av samtliga hyresgästhushåll inom gruppen), som även betecknats som »fattiga».

Det har sålunda framgått, att förekomsten av sådan trångboddhet, som icke alls eller endast i begränsad utsträckning kunde tillskrivas fattigdom, var särskilt framträdande bland de familjer, vilka hade halvvuxna eller vuxna barn. Ur tabellen kan också framräknas, att inemot fyra femtedelar (78·9 %) av samtliga dylika fall kommo på de båda hushållstyperna »medelstora hushåll utan barn» och »större hushåll med 0—2 barn», vilkas andel av den med »fattigdom» förenade trångboddheten däremot stannade vid 58·0 %. För de båda grupperna »medelstora hushåll med barn» och »större hushåll med 3

Tab. 92. Fördelning efter boendetäthetsgrad inom olika välstånds- och hushållsgrupper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

Hushålls- och välståndsgrupper		Antal hyresgästhushåll	Därav (i %) i läg. med ...personenheter per rumsenhet							
			högst 1	över 1 högst 1½	över 1½ högst 2	över 2 högst 3	över 3 högst 4	över 4	samtliga med högst 2	samtliga med över 2
Småhushåll tillhörande välståndsgrupp	1	3 024	64·4	25·5	10·0	0·0	0·1	—	99·9	0·1
	2	1 926	54·4	34·3	11·0	0·0	0·3	—	99·7	0·3
	3	2 380	53·8	38·5	7·6	0·1	0·0	—	99·9	0·1
	4	3 264	59·7	35·2	5·0	—	0·1	—	99·9	0·1
	5	4 409	86·2	11·3	2·5	0·0	—	—	100·0	0·0
	Samtliga	15 003	66·8	26·6	6·5	0·0	0·1	—	99·9	0·1
Medelstora hushåll utan barn tillhörande välståndsgrupp	1	1 208	15·6	25·4	42·4	16·0	0·5	0·1	83·4	16·6
	2	1 154	10·9	25·4	44·5	18·4	0·8	—	80·8	19·2
	3	1 583	11·2	28·6	44·1	15·6	0·4	0·1	83·9	16·1
	4	1 353	18·5	30·6	39·5	11·2	0·2	—	88·6	11·4
	5	1 185	64·1	20·8	13·1	2·0	—	—	98·0	2·0
	Samtliga	6 483	23·2	26·4	37·2	12·8	0·4	0·0	86·8	13·2
Medelstora hushåll med barn tillhörande välståndsgrupp	1	1 133	18·0	14·3	54·3	12·8	0·3	0·3	86·6	13·4
	2	1 817	15·1	19·7	57·8	7·3	—	0·1	92·6	7·4
	3	3 116	22·5	19·8	54·1	3·6	0·0	—	96·4	3·6
	4	1 795	38·5	18·0	41·2	2·2	0·1	0·0	97·7	2·3
	5	681	78·3	8·9	12·2	0·6	—	—	99·4	0·6
	Samtliga	8 542	28·1	17·8	48·8	5·1	0·1	0·1	94·7	5·3
Större hushåll med 0—2 barn tillhörande välståndsgrupp	1	1 087	8·0	16·6	23·0	35·2	14·5	2·7	47·6	52·4
	2	1 577	4·1	17·8	26·5	35·6	12·6	3·4	48·4	51·6
	3	1 589	5·5	21·2	24·9	33·9	11·7	2·8	51·6	48·4
	4	937	15·2	29·2	25·6	21·6	7·6	0·8	70·0	30·0
	5	1 030	74·9	17·0	5·3	2·4	0·4	—	97·2	2·8
	Samtliga	6 220	18·5	20·1	21·8	27·5	9·9	2·2	60·4	39·6
Större hushåll med 3 el. fl. barn tillhörande välståndsgrupp	1	684	4·5	13·9	16·2	45·5	14·5	5·4	34·6	65·4
	2	941	2·8	19·4	17·9	46·8	9·0	4·1	40·1	59·9
	3	472	6·8	26·3	20·7	37·5	4·9	3·8	53·8	46·2
	4	141	34·8	38·3	15·6	11·3	—	—	88·7	11·3
	5	214	77·1	19·6	1·4	1·9	—	—	98·1	1·9
	Samtliga	2 452	12·4	20·3	16·4	38·7	8·4	3·8	49·1	50·9
Samtl. hushåll (med känd inkomst o. utan andrahandshyrande) tillhörande välståndsgrupp	1	7 136	34·4	21·2	25·1	14·5	3·8	1·0	80·7	19·3
	2	7 415	20·8	23·9	31·8	18·2	4·0	1·3	76·5	23·5
	3	9 140	24·9	26·8	33·4	11·8	2·4	0·7	85·1	14·9
	4	7 490	41·1	29·6	22·7	5·5	1·0	0·1	93·4	6·6
	5	7 519	80·2	13·6	5·4	0·8	0·0	—	99·2	0·8
	Samtliga	**38 700**	**39·7**	**23·2**	**24·1**	**10·1**	**2·3**	**0·6**	**87·0**	**13·0**

eller flera barn» blevo motsvarande tal 20·8 resp. 41·6 %, d. v. s. dessa familjer äro dubbelt så talrika bland de »fattiga» trångbodda som bland de »icke fattiga» trångbodda.

Det är härvid att märka, att de halvvuxna eller vuxna barnen ofta torde åtnjuta självständiga inkomster, vilka, i den mån de upptagits i taxeringslängderna, medräknats i familjeinkomsterna. Med hänsyn härtill skulle förklaringen till förekomsten av icke ekonomiskt motiverad trångboddhet till en

Tab. 93. Genomsnittlig familjeinkomst, hyra och återstående inkomst per personenhet samt hyresprocent bland trångbodda (mer än 2 personenheter per rumsenhet) och icke trångbodda hushåll tillhörande olika hushållstyper (enligt den representativa bostadsräkningen för 45 orter).

	Icke trångbodda hushåll med ... barn			Samtliga icke trångb. hush.	Trångbodda hushåll med ... barn			Samtliga trångb. hush.	Samtliga hushåll med ... barn			Samtliga hush.
	0	1—2	3 el. fl.		0	1—2	3 el. fl.		0	1—2	3 el. fl.	
Genomsnittlig fam.-inkomst per år och personenh., kr.												
Hushåll m. 1 vuxen.....	2 469	1 124	.	2 345	.	.	.	.	2 470	1 120	.	2 344
» » 2 vuxna.....	1 691	1 183	965	1 380	.	789	657	696	1 690	1 164	810	1 323
» » 3—4 vuxna....	1 548	1 667	1 872	1 606	908	790	570	789	1 447	1 362	1 222	1 395
» » 5 el. fl. vuxna.	1 604	1 928	1 941	1 696	877	787	665	808	1 286	1 141	880	1 197
Samtliga	1 708	1 354	1 364	1 546	892	789	631	782	1 595	1 225	963	1 382
Genomsnittlig årshyra per personenh., kr.												
Hushåll m. 1 vuxen.....	408	246	.	393	.	.	.	.	408	244	.	392
» » 2 vuxna.....	286	196	176	232	.	105	94	97	286	192	135	221
» » 3—4 vuxna....	237	275	292	253	96	99	81	95	215	214	187	212
» » 5 el. fl. vuxna.	222	258	272	232	83	84	74	82	161	138	108	148
Samtliga	273	222	226	250	89	94	86	90	247	193	149	216
Genomsnittlig återst. inkomst per år och personenh., kr.												
Hushåll m. 1 vuxen.....	2 061	878	.	1 952	.	.	.	.	2 062	876	.	1 952
» » 2 vuxna.....	1 405	987	789	1 148	.	684	563	599	1 404	972	675	1 102
» » 3—4 vuxna....	1 311	1 392	1 580	1 353	812	691	489	694	1 232	1 148	1 035	1 183
» » 5 el. fl. vuxna.	1 382	1 670	1 669	1 464	794	703	591	726	1 125	1 003	772	1 049
Samtliga	1 435	1 132	1 138	1 296	803	695	545	692	1 348	1 032	814	1 166
Genomsnittlig hyresprocent.												
Hushåll m. 1 vuxen.....	16·5	21·9	.	16·7	.	.	.	.	16·5	21·8	.	16·7
» » 2 vuxna.....	16·9	16·6	18·3	16·8	.	13·3	14·4	14·0	16·9	16·5	16·7	16·7
» » 3—4 vuxna....	15·3	16·5	15·6	15·7	10·5	12·5	14·3	12·0	14·9	15·7	15·3	15·2
» » 5 el. fl. vuxna.	13·8	13·4	14·0	13·7	9·5	10·7	11·2	10·2	12·5	12·1	12·2	12·4
Samtliga	16·0	16·4	16·6	16·1	10·0	11·9	13·6	11·6	15·5	15·7	15·5	15·6

del kunna sökas däri, att förvärvsarbetande barn i verkligheten icke i större utsträckning deltaga i de gemensamma familjeutgifterna. För att erhålla belägg på denna förklaringsgrund har beträffande en stad, nämligen Linköping, företagits en specialundersökning ifråga om sådana trångbodda hushåll, där mer än en av familjemedlemmarna haft egen inkomst. Det visade sig härvid, att över hälften (55·0 %) av de i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet boende bland dessa hushåll tillhörde de tre högre välståndsgrupperna, medan motsvarande tal för samtliga trångbodda hushåll enligt tab. 89 stannade vid en tredjedel (34·9 %).

Av intresse i detta sammanhang äro även de i tab. 92 återgivna uppgifterna om fördelningen efter boendetäthetsgrad inom olika hushålls- och välstånds-

grupper. Denna sammanställning utvisar bl. a., att hushåll med 3 eller flera barn under 15 år tillhörande den lägsta välståndsgruppen till två tredjedelar (65·4 %) bodde i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet, samt till en femtedel (19·9 %) i lägenheter med mer än 3 och till en tjugondel (5·4 %) i lägenheter med mer än 4 personenheter per rumsenhet. För den näst lägsta välståndsgruppen voro motsvarande tal resp. 59·9, 13·1 och 4·1 %. Inom den högsta välståndsgruppen uppvisade däremot flerbarnsfamiljerna icke någon nämnvärd trångboddhetsfrekvens. Icke heller inom andra hushåll av samma välståndsgrad framträdde någon nämnvärd trångboddhet, och här blev alltså bostadstypen i stort sett någorlunda väl anpassad efter familjetypen, hur stor familjen än var. Redan inom den näst högsta välståndsgruppen framträdde emellertid en ganska påtaglig trångboddhetsfrekvens inom vissa familjetyper, särskilt bland »större hushåll med 0—2 barn», vilka till 30·0 % bodde i lägenheter med mer än 2 personenheter per rumsenhet. Om alla hushåll i lägenheter med mer än $1^1/_2$ personenhet per rumsenhet betraktas såsom trångbodda, kommer för övrigt även den högsta välståndsklassen att i ett par fall förete rätt många trångboddhetsfall, anmärkningsvärt nog mest bland »medelstora hushåll utan barn» (15·1 %) och »medelstora hushåll med barn» (12·8 %).

Till sist må hänvisas till de i tab. 93 återgivna allmänna genomsnittstalen för olika hushålls- och boendetäthetsklasser. Dessa avse totalinkomst, hyra och återstående inkomst per personenhet samt hyrans procentuella andel av familjeinkomsten inom hyresgästhushåll med känd inkomst och utan andrahandshyrande (hushåll utan taxerad inkomst ej medräknade). Anmärkningsvärt är bl. a., att den lägsta hyresprocenten framträder bland sådana trångbodda hushåll, som bestå av 5 eller flera vuxna utan barn (9·5 %). Särskilt bland de trångbodda hushållen visar hyresprocenten överhuvud taget en ganska tydlig tendens att stiga med ökat antal minderåriga barn men däremot att sjunka med ökat antal vuxna personer. Den högsta relativa hyran framträdde beträffande sådana icke trångbodda hushåll, som bestodo av 1 vuxen och 1—2 barn (21·9 %), och därnäst för sådana om 2 vuxna med 3 eller flera barn (18·3 %). Detta undersökningsresultat står i god överensstämmelse med vad som tidigare anförts (sid. 134 o. f.), och det synes även överensstämma med det förhållandet, att sådan trångboddhet, som icke beror på fattigdom, i särskild utsträckning framträder bland de stora familjer, som ha inga eller få minderåriga medlemmar.

5. Bostadsvanor och samboendeförhållanden i smålägenheter.

Bostädernas användning (»flurumssystem»). Vid studiet av trångboddheten har hittills ingen hänsyn kunnat tagas till hur lägenheterna faktiskt utnyttjas. De använda trångboddhetsmåtten utgå ju endast från det genomsnittliga antalet personer eller personenheter per rum e. d. inom varje särskild lägenhet

Tab. 94. Antal såsom sovrum utnyttjade boningsrum och kök i smålägenheter samt däri boende personer, fördelade efter sovutrymmenas art (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Såsom sovrum använda					Av 100 såsom sovrum använda utrymmen utgjordes ... av			Av 100 personer sovo ... i			Av 100 barn under 12 år sovo ... i		
	boningsrum		kök		hallar, tamburer o. d. (antal)									
	antal	i % av samtl. rum	antal	i % av samtl. kök		boningsrum	kök	hallar, tamburer o. d.	boningsrum	kök	hallar, tamburer o. d.	boningsrum	kök	hallar, tamburer o. d.
Uppsala	1 060	79·8	480	60·2	51	66·6	30·2	3·2	69·2	28·7	2·1	69·6	29·5	0·9
Eskilstuna	901	66·1	834	73·9	31	51·0	47·2	1·8	53·8	44·9	1·3	59·9	38·6	1·5
Norrköping	1 182	76·9	935	69·6	23	55·2	43·7	1·1	60·8	38·4	0·8	65·3	33·6	1·1
inre staden	1 097	77·9	851	68·8	22	55·7	43·2	1·1	61·6	37·6	0·8	66·6	32·4	1·0
ytterområdet	85	65·9	84	78·5	1	50·0	49·4	0·6	53·0	46·4	0·6	56·2	42·5	1·3
Jönköping	968	74·3	512	60·7	13	64·8	34·3	0·9	68·1	31·4	0·5	67·4	32·4	0·2
Växjö	676	69·5	159	31·4	18	79·3	18·6	2·1	81·5	17·0	1·5	80·0	18·2	1·8
Kalmar	1 080	73·1	115	18·2	22	88·7	9·5	1·8	91·5	7·3	1·2	90·2	8·9	0·9
Karlskrona	1 137	76·3	100	17·5	16	90·7	8·0	1·3	92·8	6·1	1·1	93·7	5·4	0·9
Kristianstad	826	74·3	48	11·8	22	92·2	5·4	2·4	93·7	4·7	1·6	90·7	6·7	2·6
Malmö	3 218	76·1	1 076	44·7	120	72·9	24·4	2·7	76·6	21·6	1·8	74·8	23·5	1·7
inre staden	2 401	78·5	887	48·1	100	70·9	26·2	2·9	74·5	23·5	2·0	73·5	24·6	1·9
ytterområdet	817	70·1	189	33·7	20	79·6	18·4	2·0	82·6	16·1	1·3	77·8	21·0	1·2
Borås	1 095	66·4	680	68·5	33	60·6	37·6	1·8	63·1	35·7	1·2	62·4	36·1	1·5
Karlstad	849	78·3	456	59·0	13	64·4	34·6	1·0	69·4	30·0	0·6	70·8	28·5	0·7
Örebro	1 265	74·8	737	68·2	46	61·8	36·0	2·2	63·3	35·2	1·5	64·7	34·4	0·9
Falun	705	78·2	304	54·3	3	69·7	30·0	0·3	73·7	26·1	0·2	77·5	22·5	—
Gävle	1 153	82·7	754	63·0	18	59·9	39·2	0·9	67·8	31·6	0·6	64·2	35·3	0·5
inre staden	761	83·8	405	56·0	11	64·7	34·4	0·9	71·9	27·5	0·6	67·1	32·6	0·3
ytterområdet	392	80·5	349	73·8	7	52·4	46·7	0·9	61·7	37·6	0·7	60·0	39·1	0·9
Samtl. 14 städer	**16 115**	**74·8**	**7 190**	**54·3**	**429**	**67·9**	**30·3**	**1·8**	**71·8**	**27·0**	**1·2**	**72·7**	**26·1**	**1·2**

utan beaktande av den skärpning av boendetätheten, som kan åstadkommas därigenom, att vissa delar av en lägenhet kunna bli mera intensivt utnyttjade än andra. Det är sålunda icke alla kök och hallar,[1] som kunna utnyttjas såsom s o v r u m, men å andra sidan bli av boningsrummen icke heller alla nattetid använda. När det gäller små hushåll eller större lägenheter, behöver detta icke heller vara nödvändigt, men det förekommer även, att i smålägenheter inhysta medelstora och större hushåll lämna ett boningsrum tomt under natten (s. k. finrum), även om detta leder till att de måste tränga ihop sig i köket eller i det eventuella återstående boningsrummet på sådant sätt, att boendetätheten i väsentlig grad försvåras eller t. om. trångboddhet uppstår, som vid ett mera rationellt användande av lägenheten icke skulle ha behövt förekomma.

Genom den kompletterande bostadsundersökningen ha vissa uppgifter erhållits om dessa förhållanden. I första hand hänvisas härvidlag till tab. 94, som utvisar, i vad mån de boende pläga sova i boningsrum eller i kök, hallar, tamburer e. d. utrymmen. I fråga om Eskilstuna gäller, att köken t. o. m. i

[1] Det må erinras om att hallarna vid beräkningen av trångboddhetsfrekvensen enligt den representativa bostadsräkningen medräknats såsom halva rumsenheter. Vid beräkningen av antalet boende per eldstad i den allmänna bostadsräkningen ha de däremot icke alls medräknats.

Tab. 95. Rummens utnyttjande såsom sovrum i lägenheter om 1 och 2 rum och kök (enligt kompletteringsundersökningen 1935).[1]

Orter	Antal undersökta lägenheter om 1 rum o. kök	Därav (i %) lägenheter, där såsom sovrum användes			Antal undersökta lägenheter om 2 rum o. kök	Därav (i %) lägenheter, där såsom sovrum användes				
		endast köket	endast rummet	både rummet och köket		endast köket	köket och ett av rummen	endast ett av rummen	båda rummen ej köket	båda rummen och köket
Uppsala	391	19·9	28·2	51·9	353	0·9	17·6	26·6	31·4	23·5
Eskilstuna	695	31·5	21·1	47·4	298	7·0	26·2	35·9	13·1	17·8
Norrköping	*772*	*18·0*	*32·4*	*49·6*	*301*	*2·7*	*27·3*	*32·2*	*19·9*	*17·9*
Jönköping	505	22·6	30·1	47·3	334	3·9	22·1	33·8	19·8	20·4
Växjö	182	26·7	46·6	26·7	325	0·3	13·2	53·8	26·8	5·9
Kalmar	172	12·8	71·5	15·7	460	0·4	7·2	53·1	32·6	6·7
Karlskrona	161	6·8	68·3	24·9	395	0·5	2·5	52·4	39·5	5·1
Kristianstad	106	6·7	77·1	16·2	302	0·7	4·3	56·3	35·7	3·0
Malmö	1 296	20·9	37·8	41·3	1 105	0·4	10·7	43·2	32·3	13·4
Borås	500	39·3	16·6	44·1	464	1·9	30·2	37·1	12·1	18·7
Karlstad	366	14·2	38·3	47·5	313	1·0	17·9	34·5	22·0	24·6
Örebro	666	26·6	19·3	54·1	409	2·2	22·5	29·1	22·5	23·7
Falun	318	12·9	33·6	53·5	238	1·3	16·0	39·9	22·7	20·1
Gävle	745	7·1	39·4	53·5	290	0·3	29·8	32·2	18·7	19·0
Samtliga 14 städer	**6 875**	**20·8**	**33·4**	**45·8**	**5 587**	**1·4**	**16·6**	**40·7**	**26·1**	**15·2**

[1] Uppgifterna beröra ej personer sovande i hallar o. d.

större utsträckning (till 73·9 %) utnyttjas såsom sovrum än boningsrummen (66·1 %), och samma förhållande framträder även i Norrköpings ytterområde. I städer med »tvårumsstandard» såsom Kalmar, Karlskrona och Kristianstad är det däremot mera ovanligt, att de boende ligga i de där merendels mycket små köken. I de mellansvenska städerna utgöres emellertid av samtliga såsom sovrum utnyttjade utrymmen en tredjedel eller hälften — det senare i Eskilstuna samt Norrköpings och Gävles ytterområden — av kök, hallar, tamburer o. d., och i dessa utrymmen sova i det närmaste hälften av samtliga boende och en något mindre andel av barnen.

En mera ingående redovisning av sättet för bostädernas utnyttjande lämnas i tab. 95, som emellertid endast avser lägenheter om 1 och 2 rum och kök. Beträffande förstnämnda lägenheter befinnes, att rummen i anmärkningsvärt många fall stå tomma nattetid, under det att sålunda endast köken användas till sovrum (jfr även vidstående diagram E). I Borås gäller detta om 39·3 % av samtliga lägenheter om 1 rum och kök, och för Eskilstuna är motsvarande siffra 31·5 %. I Borås är denna form för utnyttjande av lägenheten t. o. m. dubbelt så vanlig som den motsatta, d. v. s. att endast rummet användes nattetid. I åtskilliga fall befinnas tre eller flera personer ligga i köket, samtidigt som rummet står tomt. I Borås förekommer detta (jfr diagram) sålunda i 15·8 % av samtliga undersökta lägenheter om 1 rum och kök, och i Växjö och Eskilstuna variera motsvarande tal mellan 11 och 12 %.[1] Det kan i enstaka

[1] Fullständigare uppgifter om sambandet mellan trångboddhet och »finrumssystem» lämnas i Statens offentliga utredningar 1935: 49, sid. 48.

Diagr. E. Procentuellt antal lägenheter om 1 rum och kök, där endast köket utnyttjas såsom sovrum.

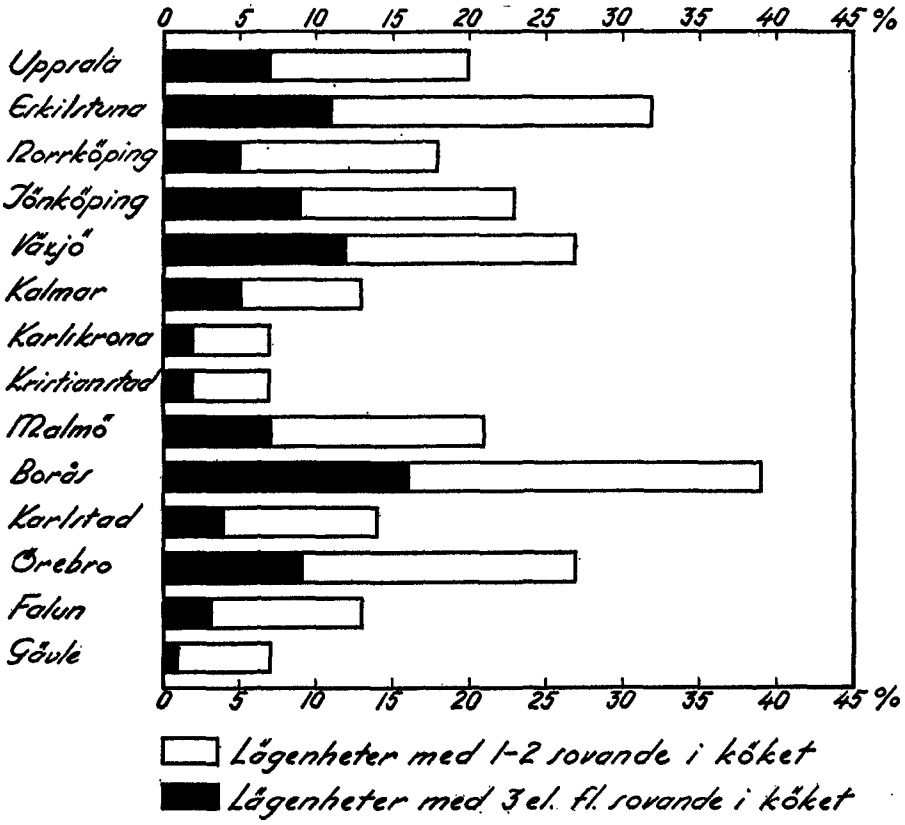

fall t. o. m. hända, att ända till 5—6 personer ligga i köket, under det att rummet förblir oanvänt under natten. I sådana städer som Karlskrona, Kristianstad och Gävle förekommer emellertid dylikt »finrumssystem» endast i mera begränsad utsträckning.

I tabellens senare avdelning lämnas motsvarande uppgifter för lägenheter om 2 rum och kök. Här förekommer det endast sällan, att blott köket utnyttjas såsom sovrum. Däremot är det vanligt, att ett av rummen nattetid lämnas tomt, medan såväl köket som det andra rummet får tjänstgöra såsom sovrum. I Borås och Gävle förekommer detta sålunda i c:a 30 % av samtliga fall. Uttagas de tvårumslägenheter, där antingen det ena rummet eller köket — eller båda — ha minst tre sovande, samtidigt som det andra rummet får stå tomt nattetid, befinnas dessa lägenheter i Växjö utgöra 35·1 %, i Borås 33·6 % och i Kalmar 31·2 % av samtliga 2 rum och kökslägenheter. Att köket står oanvänt nattetid förekommer i Borås och Eskilstuna beträffande 49 % av samtliga tvårumslägenheter, medan däremot ettdera rummet — eller båda rummen — står oanvänt i 69 % av fallen.

Vissa uppgifter om förhållandena inom olika hushållsgrupper m. m. lämnas i nedanstående tablå.[1] Såsom lägenheter med »finrum» ha här betraktats sådana bostäder, där såsom sovrum användas: 1) endast köket; 2) köket jämte ett av rummen i lägenheter om 2 rum och kök samt 3) endast ett av rummen i lägenheter om 2 rum och kök, under förutsättning att i detta rum ligga 3 eller flera personer. Denna avgränsning av begreppet är givetvis i viss mån en omdömessak, men avsikten är också endast att ge en allmän föreställning om skillnaderna mellan olika hushållstyper o. d.

Proc. antal smålägenheter med »finrum» (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Hushållsgrupper		Läg., där hush.-föreståndarens ålder[1] var		Läg., bebodda av hush. tillhörande välståndsgrupp	
Småhushåll	22·8				
Medelstora hushåll: utan barn	24·0	under 35 år	38·9	1—2[2]	22·2
Medelstora hushåll: med barn	50·4	35—50 år	28·8	3—5	30·8
Större hushåll med 0—2 barn	18·7	50—65 år	18·9		
Större hushåll med 3 el. fl. barn	23·6	65 år o. däröver	16·4	Samtliga småläg.	27·6

[1] Uppgifterna avse 13 städer (exkl. Borås).
[2] Med en familjeinkomst understigande 3 000 kr. per familj om 2 vuxna och 2 barn i ortsgrupp G.

Tablån utvisar, att större hushåll i mindre utsträckning ha »finrumssystem» än medelstora. Detta beror givetvis på att de medlemsstarkare familjerna i betydligt större utsträckning äro tvingade att utnyttja hela lägenhetsutrymmet. Att familjer med minderåriga barn uppvisa högre frekvenstal för »finrum» än sådana utan eller med endast få minderåriga barn är ett uttryck för det förhållandet, att de små barnen oftare sova i samma rum som föräldrarna, än vad fallet är med de halvvuxna eller vuxna barnen.

Betydande intresse har i detta sammanhang också den gruppering, som utgår ifrån hushållsföreståndarens ålder. Här framträder det anmärkningsvärda förhållandet, att »finrumssystemet» nästan genomgående ökas med sjunkande ålder hos hushållsföreståndaren. Detta kan dock helt eller delvis förklaras därav, att de yngre hushållen också äro mindre, och att barnen inom dessa hushåll oftast äro minderåriga. I varje fall ge emellertid uppgifterna ej belägg för antagandet, att »finrumssystemet» skulle vara på väg att försvinna enbart såsom en följd av generationsväxlingen.

Att de »fattiga» hushållen vanligen uppvisa lägre frekvenstal för »finrum» än de »icke fattiga» sammanhänger också med den olikartade fördelningen på hushållsgrupper, alltså därmed att till den förra gruppen kommit att hänföras flera större och barnrika familjer än till den senare.

Antal personer per sovrum. En översikt av antalet sovande per rum eller kök lämnas i tab. 96, vilken belyser saken från tre olika utgångspunkter. Sålunda återges dels de bebodda boningsrummens och kökens, dels samtliga boendes och slutligen även barnens fördelning efter antalet sovande per rum resp. kök. Av samtliga bebodda boningsrum och kök befinnas 16·1 % ha minst

[1] Vissa uppgifter för särskilda orter meddelas i Statens offentliga utredningar 1935: 49, sid. 49.

Tab. 96. Såsom sovrum använda boningsrum och kök samt däri boende fördelade efter antalet i rummen sovande personer (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Boningsrum och kök i smålägenheter med ...sovande (%)				Boende i rum eller kök med ... sovande (%)				Barn under 12 år i rum eller kök med ...sovande (%)			
	1	2	3	4 el. fl.	1	2	3	4 el. fl.	1	2	3	4 el. fl.
Uppsala	53·5	32·4	10·9	3·2	32·5	39·4	19·9	8·2	9·7	25·7	37·8	26·8
Eskilstuna	36·9	42·8	14·5	5·8	19·4	44·9	22·9	12·8	5·3	18·1	40·5	36·1
Norrköping	40·3	38·5	15·3	5·9	21·3	40·7	24·2	13·8	7·7	22·5	35·8	34·0
inre staden	41·7	37·7	14·8	5·8	22·3	40·3	23·7	13·7	7·7	21·4	35·4	35·5
ytterområdet	24·3	47·9	20·7	7·1	11·3	44·8	29·0	14·9	7·6	30·4	39·2	22·8
Jönköping	38·0	33·8	19·6	8·6	18·8	33·5	29·1	18·6	4·7	18·1	37·9	39·3
Växjö	41·8	28·0	16·9	13·3	20·1	26·9	24·4	28·6	1·6	10·7	26·9	60·8
Kalmar	38·0	29·9	21·1	11·0	18·0	28·4	29·9	23·7	3·2	9·3	38·1	49·4
Karlskrona	33·2	34·5	18·9	13·4	15·2	31·6	25·9	27·3	1·9	12·8	29·6	55·7
Kristianstad	46·7	30·9	14·5	7·9	25·0	33·1	23·3	18·6	2·7	14·7	38·4	44·2
Malmö	38·0	36·7	17·1	8·2	19·1	36·9	25·7	18·3	4·6	17·6	38·9	38·9
inre staden	40·0	38·0	14·8	7·2	20·8	39·5	23·1	16·6	5·4	19·6	37·4	37·6
ytterområdet	31·3	32·4	24·6	11·7	14·2	29·3	33·3	23·2	3·0	12·9	42·3	41·8
Borås	38·9	34·5	18·8	7·8	19·8	35·0	28·5	16·7	6·5	17·3	39·1	37·1
Karlstad	40·5	36·2	15·5	7·8	20·9	37·4	24·2	17·5	4·3	18·4	38·4	38·9
Örebro	45·0	38·1	13·3	3·6	25·6	43·3	22·6	8·5	10·9	21·4	43·2	24·5
Falun	46·5	35·3	12·8	5·4	26·0	39·5	21·5	13·0	5·4	21·8	36·6	36·2
Gävle	40·0	38·1	15·3	6·6	21·1	40·1	24·2	14·6	6·8	18·7	39·4	35·1
inre staden	41·3	39·5	12·9	6·3	22·3	42·6	21·0	14·1	8·2	17·3	37·4	37·1
ytterområdet	37·9	35·9	19·0	7·2	19·3	36·5	29·0	15·2	4·8	20·6	42·1	32·5
Samtliga 14 städer	**40·7**	**35·8**	**16·1**	**7·4**	**21·1**	**37·1**	**25·0**	**16·8**	**5·4**	**17·7**	**37·5**	**39·4**

tre sovande och 7·4 % minst fyra sovande. Av de boende ligga emellertid icke mindre än 16·8 % i rum (eller kök) med minst fyra sovande, och för barnen är motsvarande jämförelsetal så högt som 39·4 %. Den starkaste sammanhopningen framträder i Växjö, där bortåt 30 % av samtliga boende och över 60 % av barnen ligga i rum (eller kök) med 4 eller flera sovande. Därnäst kommer Karlskrona med resp. 27 och 56 %. De gynnsammaste sovrumsförhållandena framträda i Örebro och Uppsala, där dock c:a 25 % av barnen måste tillbringa natten i dylika överbefolkade sovrum.

Enligt göteborgsundersökningen 1931 hade 13·2 % av sovutrymmena 4 eller flera sovande.[1] Av de i denna undersökning redovisade städerna har knappast någon nämnvärt högre jämförelsetal; högst når Karlskrona med siffran 13·4 och Växjö med 13·3 %.

I tab. 97 återgivas detaljsiffror för olika lägenhetskategorier, hushållstyper m. m. Anmärkningsvärt är, att lägenheter om 2 rum och kök hade det största antalet såsom sovrum utnyttjade boningsrum med 4 eller flera sovande (10·4 %). I icke mindre än 17·6 % av »sovköken» i lägenheter om 1 rum och kök lågo 3 eller flera personer. Vad som mest faller i ögonen är emellertid, att nära

[1] Härvid medräknades även hallar, tamburer o. d., använda som sovrum.

Tab. 97. Boningsrum och kök tillhörande olika lägenhetskategorier och hushållstyper m. m. fördelade efter antalet där sovande personer (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

	Såsom sovrum använda boningsrum		Därav (i %) med ... sovande					Såsom sovrum använda kök		Därav (i %) med ... sovande			
	antal	i % av samtl. rum	1	2	3	4	5 el. fl.	antal	i % av samtl. kök	1	2	3	4 el. fl.
Lägenhetskategorier.													
1 rum el. 1 kök	828	100·0	81·5	13·4	3·3	1·3	0·5	767	100·0	59·8	28·2	8·0	4·0
1 rum med kokvrå	675	99·1	57·9	26·4	11·6	3·4	0·7	—	—	—	—	—	—
2 rum med kokvrå	1 221	71·4	41·4	31·0	18·6	6·8	2·2	—	—	—	—	—	—
1 rum och kök	5 428	79·0	32·0	38·4	20·2	6·6	2·8	4 559	66·3	41·2	41·2	13·8	3·8
2 rum och kök	7 803	69·8	33·4	36·8	19·4	7·6	2·8	1 854	33·2	59·7	32·8	5·4	2·1
Välståndsgrupper m. m.													
1—2	4 504	79·8	33·0	33·7	18·7	9·4	5·2	2 281	62·6	44·9	37·8	12·4	4·9
3—5	5 805	71·3	37·4	37·7	18·3	5·4	1·2	2 433	49·9	52·4	36·4	9·3	1·9
Hushåll med okänd ink.	2 772	75·0	44·8	30·8	17·2	5·1	2·1	1 229	53·9	50·5	36·3	10·2	3·0
Inflyttade efter 1933	3 034	75·0	37·6	35·6	18·8	6·3	1·7	1 247	51·1	42·3	41·1	12·7	3·9
Socialgrupper.													
Mindre bemedlade: arbetarhushåll	5 643	77·2	27·7	37·1	21·9	9·2	4·1	3 133	63·7	41·8	40·3	13·4	4·5
Mindre bemedlade: tjänstem.-hushåll	1 102	72·1	25·2	36·2	25·0	10·2	3·4	354	41·4	55·7	33·3	8·5	2·5
Mindre bemedlade: självst. när.idk.-hush.	719	73·7	38·0	34·6	17·5	7·2	2·7	256	46·5	52·7	41·0	5·1	1·2
Mindre bemedlade: pensionärshush. o. d.	526	77·2	46·0	40·9	9·7	2·8	0·6	232	53·7	66·8	28·9	3·9	0·4
Mera bemedl. hushåll	1 358	66·1	55·4	34·8	8·0	1·5	0·3	417	37·5	68·6	27·6	3·6	0·2
Hushållsgrupper.													
Välståndsgrupp 1—2: småhushåll	1 203	68·9	61·3	38·2	0·5	—	—	544	47·1	66·9	33·1	—	—
Välståndsgrupp 1—2: medelstora hushåll, utan barn	1 194	86·7	36·9	44·1	16·9	2·1	—	586	69·3	58·2	32·9	7·9	1·0
Välståndsgrupp 1—2: medelstora hushåll, med »	460	67·6	17·6	26·2	40·4	15·8	—	278	55·9	20·9	37·8	32·0	9·3
Välståndsgrupp 1—2: större hushåll med 0—2 »	1 273	90·2	15·6	27·5	29·4	19·6	7·9	662	76·1	34·2	43·8	15·3	6·7
Välståndsgrupp 1—2: större hushåll med 3 el. fl. »	374	86·4	8·3	17·1	19·5	20·1	35·0	211	76·4	16·6	45·0	21·8	16·6
Mindre bemedlade arb.-hush.: småhushåll	1 232	66·4	48·8	51·0	0·2	—	—	694	50·5	54·3	45·5	0·2	—
Mindre bemedlade arb.-hush.: medelstora hushåll, utan barn	1 672	84·1	31·9	46·4	19·4	2·3	—	885	70·0	58·1	33·8	7·2	0·9
Mindre bemedlade arb.-hush.: medelstora hushåll, med »	830	63·0	16·9	25·8	44·3	13·0	—	526	56·3	21·3	35·7	34·8	8·2
Mindre bemedlade arb.-hush.: större hushåll med 0—2 »	1 530	89·6	16·2	27·5	30·4	19·0	6·9	811	76·5	33·5	45·0	15·4	6·1
Mindre bemedlade arb.-hush.: större hushåll med 3 el. fl. »	379	86·9	11·4	15·3	19·8	20·8	32·7	217	75·9	16·1	43·8	21·7	18·4
Samtl. hushåll: småhushåll	5 877	67·9	60·5	39·2	0·3	—	—	2 289	42·6	61·6	38·3	0·1	—
Samtl. hushåll: medelstora hushåll, utan barn	4 091	84·2	35·7	45·7	16·8	1·8	—	1 898	65·2	61·2	32·7	5·5	0·6
Samtl. hushåll: medelstora hushåll, med »	2 270	63·3	15·9	20·8	49·5	13·8	—	1 085	46·0	22·5	31·7	37·3	8·5
Samtl. hushåll: större hushåll med 0—2 »	3 148	88·5	18·5	27·9	30·7	17·2	5·7	1 535	74·1	37·4	44·4	12·8	5·4
Samtl. hushåll: större hushåll med 3 el. fl. »	729	84·4	11·2	16·5	21·3	19·2	31·8	383	71·9	15·7	47·8	21·7	14·8
Samtliga hushåll	**16 115**	**74·8**	**37·5**	**35·0**	**18·3**	**6·6**	**2·6**	**7 190**	**54·3**	**47·9**	**37·6**	**11·1**	**3·4**

en tredjedel (31·8 %) av de såsom sovrum använda boningsrummen i lägenheter bebodda av flerbarnsfamiljer hyste 5 eller flera sovande, och att en sjundedel av »sovköken» i samma lägenheter hade 4 eller flera sovande. För flerbarnsfamiljerna inom arbetarklassen samt även dem inom de mindre välsituerade befolkningslagren kunna ännu något högre jämförelsetal iakttagas. Beträffande dessa förhållanden må även hänvisas till diagr. F, som klarlägger nu berörda förhållanden å vissa orter.

Diagr. F. Procentuellt antal sovrum med minst 4 personer dels (a) i samtliga smålägenheter (om högst 2 rum och kök), dels (b) i smålägenheter bebodda av hushåll med 3 eller flera barn under 12 år.

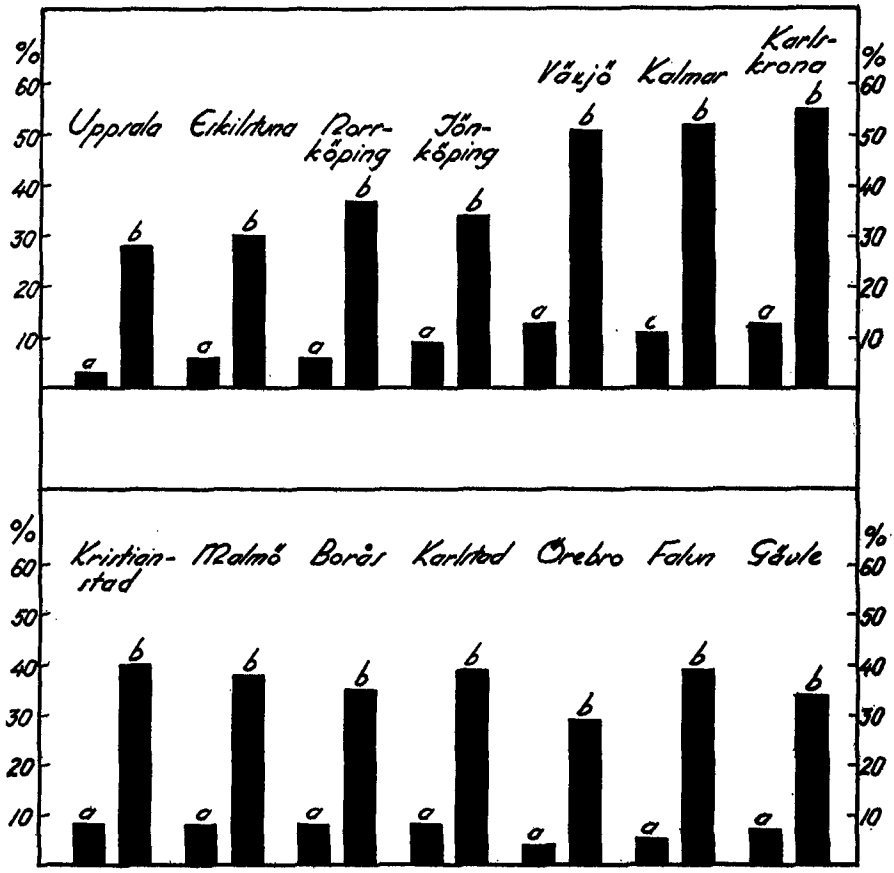

Luftrymden i sovrummen. Genom kompletteringsundersökningen kan man belysa utrymmet i sovrummen även med utgångspunkt från luftrymden (i kbm) i de såsom sovrum utnyttjade boningsrummen och köken. I första hand må härvidlag hänvisas till följande sammanfattningstal för samtliga 14 städer:

	Antal sovrum resp. »sovkök»	Därav (i %) med en luftrymd av ... kbm						Medianluftrymd (kbm)[1]
		under 20	20—30	30—40	40—50	50—60	60 o. däröver	
Boningsrum	16 115	3·5	14·1	23·4	29·8	18·7	10·5	43·0
Kök	7 190	4·5	27·0	34·4	22·4	11·7		35·4

[1] Den luftrymd, som över- resp. underskrides i fråga om halva antalet sovrum resp. »sovkök».

Tab. 98. Samtliga boende samt barn under 12 år i smålägenheter fördelade efter sovluftrymd per person (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Antal personer	Därav (i %) med en sovluftrymd av ... kbm									Median-luftrymd per person (kbm)[1]
		mindre än 5	5—10	10–15	15–20	20–25	25–30	30–40	40–50	50 och däröver	
Uppsala.											
Samtliga boende.....	2 589	0·3	8·6	22·7	18·5	15·4	9·9	11·6	7·0	6·0	20·0
Barn under 12 år....	342	0·6	21·0	42·1	17·5	8·5	2·9	4·1	1·5	1·8	13·4
Eskilstuna.											
Samtliga boende.....	3 348	—	6·7	18·7	22·5	18·0	11·7	9·7	5·9	6·8	20·6
Barn under 12 år....	521	—	19·4	37·0	23·6	10·2	3·1	3·1	2·3	1·3	14·1
Norrköping.											
Samtliga boende: inre staden .	3 675	0·9	9·9	22·4	22·5	14·8	11·1	9·3	4·1	5·0	18·8
Samtliga boende: ytterområdet	364	—	24·7	30·8	20·9	11·8	6·0	2·8	2·2	0·8	14·1
Samtliga boende: hela staden .	4 039	0·8	11·2	23·1	22·4	14·6	10·6	8·7	4·0	4·6	18·3
Barn under 12 år....	655	3·2	22·4	34·5	18·5	10·2	4·9	3·7	1·4	1·2	13·5
Jönköping.											
Samtliga boende.....	3 003	0·2	11·4	23·2	25·5	13·9	9·1	8·0	4·6	4·1	18·0
Barn under 12 år....	537	0·9	24·4	34·6	25·0	6·9	2·8	3·4	1·3	0·7	13·6
Växjö.											
Samtliga boende.....	1 763	2·3	23·2	27·1	16·3	10·2	5·0	7·4	4·6	3·9	14·5
Barn under 12 år....	325	6·5	41·2	35·7	11·4	3·4	—	1·2	0·6	—	10·5
Kalmar.											
Samtliga boende.....	2 554	1·9	23·3	26·2	18·9	11·5	5·8	5·6	4·5	2·3	14·7
Barn under 12 år....	447	4·9	42·5	32·2	14·3	2·7	0·9	1·1	0·9	0·5	10·4
Karlskrona.											
Samtliga boende.....	2 735	2·0	26·5	28·5	15·0	11·7	6·7	4·6	2·9	2·1	13·8
Barn under 12 år....	522	4·8	48·3	30·8	9·8	3·6	1·5	0·8	0·2	0·2	9·7
Kristianstad.											
Samtliga boende.....	1 659	2·7	17·7	27·0	15·1	12·8	7·2	7·8	5·4	4·3	15·9
Barn under 12 år....	342	7·6	37·1	33·9	10·5	5·9	1·8	2·0	0·9	0·3	10·8
Malmö.											
Samtliga boende: inre staden .	6 459	0·1	14·0	26·9	20·1	13·8	9·8	6·4	5·1	3·8	17·2
Samtliga boende: ytterområdet	2 252	2·1	22·1	35·9	17·1	9·6	4·8	4·1	2·9	1·4	13·6
Samtliga boende: hela staden .	8 711	0·7	16·1	29·2	19·3	12·7	8·5	5·8	4·5	3·2	16·0
Barn under 12 år....	1 341	1·9	35·4	36·3	15·2	4·7	2·7	1·6	1·5	0·7	11·8
Borås.											
Samtliga boende.....	3 545	1·0	15·6	27·4	21·6	13·4	6·9	6·8	4·9	2·4	16·4
Barn under 12 år....	686	2·0	30·0	35·3	16·8	7·7	2·9	2·9	1·8	0·6	12·6
Karlstad.											
Samtliga boende.....	2 537	0·5	9·9	21·4	20·6	15·7	10·6	9·9	6·0	5·4	19·4
Barn under 12 år....	417	1·7	19·9	37·2	23·5	7·4	5·5	3·6	0·7	0·5	13·8
Örebro.											
Samtliga boende.....	3 577	0·1	4·4	16·2	22·2	18·6	12·3	11·7	6·2	8·3	21·9
Barn under 12 år....	425	0·5	11·5	32·0	25·4	12·5	4·7	8·0	2·8	2·6	16·2
Falun.											
Samtliga boende.....	1 805	—	7·7	18·2	21·4	17·0	9·4	11·7	7·7	6·9	20·8
Barn under 12 år....	276	—	19·6	30·1	25·7	13·8	5·8	2·5	1·8	0·7	15·1
Gävle.											
Samtliga boende: inre staden .	2 173	0·5	6·0	16·2	18·3	15·6	13·9	15·2	7·1	7·2	22·9
Samtliga boende: ytterområdet	1 469	0·3	5·9	21·5	23·1	18·4	7·5	12·9	5·4	5·0	19·8
Samtliga boende: hela staden .	3 642	0·4	6·0	18·4	20·2	16·7	11·3	14·3	6·4	6·3	21·5
Barn under 12 år....	549	2·0	15·7	31·9	24·6	12·9	4·0	5·3	2·5	1·1	15·1
Samtliga 14 städer.											
Samtliga boende...	**45 507**	**0·8**	**13·1**	**23·8**	**20·3**	**14·4**	**9·2**	**8·6**	**5·2**	**4·6**	**18·0**
Barn under 12 år..	**7 385**	**2·5**	**28·5**	**34·7**	**18·4**	**7·5**	**3·1**	**2·9**	**1·5**	**0·9**	**12·7**

[1] Den luftrymd, som över- resp. underskrides i fråga om halva antalet personer.

De lokala olikheterna återspeglas genom följande mediantal:

Medianluftrymd (kbm)[1] *per sovrum resp. »sovkök».*

Orter	Bonings-rum	Kök	Orter	Bonings-rum	Kök	Orter	Bonings-rum	Kök
Uppsala	41·6	30·6	Kalmar	38·9	30·4	Karlstad	45·6	37·8
Eskilstuna	50·6	40·4	Karlskrona	36·4	32·9	Örebro	49·4	39·5
Norrköping	44·7	33·9	Kristianstad	37·3	30·6	Falun	43·8	40·7
Jönköping	44·9	37·1	Malmö	42·6	27·4	Gävle	48·1	43·6
Växjö	40·1	31·8	Borås	40·6	34·3	Samtliga 14 städer	43·0	35·4

[1] Den luftrymd, som över- resp. underskrides i fråga om halva antalet sovrum resp. »sovkök».

I tab. 98 belyses dels samtliga boendes, dels barnens fördelning efter sovluftrymden per person.[1] Vad som i denna sammanställning i första hand faller i ögonen är de betydande variationerna. Det finns sålunda fall, då sovluftrymden per person understiger 5 kbm, och det finns åtskilliga fall, då den överstiger 50 kbm. Den starkaste anhopningen förete i 9 städer intervallerna 10—15 kbm, medan det i 5 städer är gruppen 15—20 kbm, som uppvisar den största tätheten.

Vad som därjämte med särskild styrka framträder är, att barnen förete så mycket starkare anhopning till lägre luftrymdsklasser, än vad fallet är med de boende i gemen. Av samtliga boende förfogade 13·9 % över mindre än 10 kbm och endast 0·8 % över mindre än 5 kbm, men för barnen voro motsvarande tal resp. 31·0 och 2·5 %. Samma förhållande går igen i mediantalen, som utvisa, att hälften av samtliga boende förfogade över mindre än 18·0 kbm, medan hälften av barnen lågo i rum med mindre än 12·7 kbm per person.

Den minsta sovluftrymden per person redovisas för Karlskrona, Växjö, Kalmar och Kristianstad, där halva antalet boende skulle sova i rum med mindre än resp. 13·8, 14·5, 14·7 och 15·9 kbm per person, medan motsvarande tal för barnen kommo så lågt som resp. 9·7, 10·5, 10·4 och 10·8 kbm. Även om man åtminstone för de mindre barnens del torde kunna räkna med något lägre genomsnittligt luftrymdsbehov än för de vuxna, måste dock de anförda siffrorna betecknas såsom anmärkningsvärda.

Sovluftrymden per person inom olika lägenhetskategorier samt hushålls-, välstånds- och yrkesgrupper m. m. återspeglas i tab. 99. Det visar sig, att det relativa luftutrymmet icke ökas utan i stort sett tvärtom minskas med rumsantalet, vilket givetvis får fattas såsom ett uttryck för det förhållandet, att de större smålägenheterna i starkare utsträckning användas såsom familjebostäder, samt att flera rumsenheter där lämnas oanvända under natten. Den lägsta siffran noteras emellertid för lägenheter om 2 rum med kokvrå, inom

[1] Det är vanligt (så t. ex. i göteborgsundersökningen 1931) att ange fördelningen efter sovluftrymden icke per person utan per personenhet, varvid en personenhet sättes lika med en vuxen eller två barn. Att detta förfaringssätt icke använts vid denna undersökning beror närmast på att barn, som kommit över spädbarnsstadiet, icke anses ha så mycket mindre luftrymdsbehov än de vuxna, att det i detta samband ansetts motiverat att räkna dem endast såsom halva personenheter.

Tab. 99. Mediansovluftrymd per person (kbm) inom olika lägenhets- och hushållsgrupper m. m. (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Lägenhetskategorier.	Kbm.		Kbm.	*Socialgrupper.*	Kbm.
1 rum el. 1 kök	23·3	Läg. om 2 rum o. kök tillh. kvalitetsgrupp 1	13·2	Mindre bemedlade: arbetarhushåll	16·6
1 rum med kokvrå	18·2	2	14·4	tjänstem.-hush.	17·8
2 rum med kokvrå	13·4	3	17·5	näringsidkarhush.	18·6
1 rum och kök	18·3	4	18·0	pensionärshush.	21·8
2 rum och kök	17·6	5	20·7	Mera bemedl. hushåll	25·2
Kvalitetsgrupper.		6	21·2		
Läg. om 1 rum o. kök tillh. kvalitetsgrupp 1	13·9	Samtliga	17·6	*Välståndsgrupper.*	
2	16·3	*Hushållsgrupper.*		1—2	16·0
3	19·2	Småhushåll	24·9	3—5	19·7
4	19·2	Medelstora hushåll utan barn	21·3	Samtliga hushåll	18·0
5	21·2	med »	14·0		
6	20·7	Större hushåll med 0—2 »	14·9		
Samtliga	18·3	3 el. fl. »	10·3		

vilka hälften av de boende förfoga över en luftrymd understigande 13·4 kbm per person. Inom de särskilda lägenhetskategorierna framträder en utpräglad tendens till minskning av det relativa luftutrymmet med sjunkande bostadskvalitet. Inom olika hushållstyper förekommer det knappaste utrymmet för flerbarnsfamiljerna, vilkas medlemmar i halva antalet fall ha sin sovplats i rum eller kök, där luftrymden per person understiger 10·3 kbm; i vissa städer (Växjö, Kalmar, Karlskrona, Kristianstad och Malmö) sjunker denna siffra ända till 8—9 kbm.[1] Det förtjänar i detta sammanhang nämnas, att bostadshygieniska experter i allmänhet synas anse, att luftutrymmet per person icke bör understiga 12—15 kbm.[2] De rent fysiska olägenheterna av ett begränsat luftutrymme bruka dock numera icke betecknas såsom de mest allvarliga — i varje fall ej om goda ventilationsmöjligheter finnas och behörigen utnyttjas. De här anförda uppgifterna tyda emellertid på förekomsten av en trångboddhet, som i varje fall kan medföra allvarliga risker för de boende av psykisk och moralisk art.[3]

Förekomsten av samboende mellan ogifta vuxna personer av olika kön. Överbefolkning i sovrummen innebär ej sällan s. k. könssamboende, varmed menas, att olikkönade vuxna personer, som icke stå i äktenskapligt förhållande till varandra, sova i samma rum. Det bör emellertid erinras om att härvid även medräknas sådana fall, då t. ex. far och dotter, mor och son eller far, mor och son sammanbo på detta sätt, nämligen om barnet uppnått pubertetsåldern. Detta anses vanligen ske vid omkring 12 års ålder, varför nämnda åldersgräns här använts vid beräkningarna. Med »äktenskapligt förhållande» menas vidare icke endast legala äktenskap utan även s. k. samvetsäktenskap

[1] Lokala uppgifter för olika hushållstyper m. m. återfinnas i Statens offentliga utredningar 1935: 49, sid. 57.
[2] Jfr Statens offentliga utredningar 1935: 49, sid. 79 o. f.
[3] Jfr »Om bostadens inflytande på de boendes hälsa» (Statens offentliga utredningar 1935: 2, bil. 6, sid. 176 o. f.).

utan vigsel. I vissa fall är ju gränsen mellan dylik samlevnad och mera tillfälliga förbindelser relativt flytande, och det kunde ju även eljest, på grund av sakens stundom ömtåliga natur, synas vara svårt för husbesökarna att härvidlag erhålla mera tillförlitliga uppgifter. Enligt vad som meddelats, synas emellertid dylika svårigheter endast mindre ofta ha gjort sig gällande, och de erhållna uppgifterna torde därför i stort sett kunna betecknas såsom tillförlitliga. Detta så mycket mera som ju det övervägande flertalet äktenskapliga förbindelser äro av legal karaktär.

Procentuellt antal smålägenheter med samboende samt samboende vuxna personer (enligt kompletteringsundersökningen 1935).

Orter	Småläg. med samboende	Samboende vuxna personer	Orter	Småläg. med samboende	Samboende vuxna personer	Orter	Småläg. med samboende	Samboende vuxna personer
Uppsala.....	9·6	13·0	Kalmar.....	20·5	29·6	Karlstad.....	14·0	19·5
Eskilstuna...	11·5	14·6	Karlskrona..	20·2	29·1	Örebro.....	13·9	16·6
Norrköping..	12·6	17·6	Kristianstad.	8·7	13·4	Falun.....	11·3	15·2
Jönköping...	15·4	20·9	Malmö.....	19·0	25·7	Gävle.....	10·6	14·2
Växjö.....	19·0	28·2	Borås.....	16·6	21·4	Samtl. 14 städer	**14·9**	**20·4**

I ovanstående tablå redovisas förekomsten av könssamboende i smålägenheter inom de av kompletteringsundersökningen berörda orterna. För samtliga städer tillsammantagna befinnes, att i 14·9 % av lägenheterna förekom dylikt samboende, samt att totala antalet samboende personer (över 12 år) utgör 20·4 % av samtliga boende. Högst nådde siffrorna för Kalmar, Karlskrona och Växjö. För de olika lägenhetskategorierna erhållas följande procentuella antal lägenheter med samboende:

1 rum el. 1 kök.....	7·8
1 rum med kokvrå.....	10·0
2 rum med kokvrå.....	17·7
1 rum och kök.....	13·8
2 rum och kök.....	18·6

I följande tablå meddelas uppgifter för olika hushålls- och välståndsgrupper:

Hushåll med samboende (i %)	Småhushåll	Medelstora hushåll		Större hushåll med		Samtliga hushåll
		utan barn	med barn	0—2 barn	3 eller flera barn	
»Fattiga» hushåll (gr. 1—2).....	6·4	33·7	1·1	52·6	22·6	**23·1**
»Icke fattiga» hushåll (gr. 3—5).....	2·2	31·4	0·8	43·6	11·8	**14·4**
Samtliga hushåll[1]	3·6	31·2	1·0	44·9	16·3	**14·9**

[1] Inkl. hushåll med okänd inkomst.

De högsta jämförelsetalen uppvisade sålunda »större hushåll med 0—2 barn», vilka i bortåt hälften (44·9 %) av samtliga fall företedde samboende, och därnäst kommo sådana medelstora hushåll, som bestå av 3—4 personer över 12 år (31·2 %). De »fattiga» hushållen företedde inom varje särskild hushållstyp högre tal än de »icke fattiga», men även de sistnämnda uppvisade dock rätt många fall av samboende.

I nedanstående tablå belyses sambandet mellan samboendefrekvensen och hushållens ålder:

Hushåll med samboende (i %) bland sådana med hushållsföreståndare i åldern[1]	Små-hushåll	Medelstora hushåll		Större hushåll med		Samtliga hushåll
		utan barn	med barn	0—2 barn	3 eller flera barn	
under 35 år	2·4	17·0	0·4	16·1	3·9	**8·1**
35—50 år	2·8	34·7	0·5	42·1	17·3	**17·8**
50—65 år	4·3	32·7	2·5	55·0	40·7	**23·0**
65 år och däröver	3·9	24·4	.	50·0	.	**10·8**

[1] Uppgifterna avse 13 städer (exkl. Borås).

De högsta talen framträdde i allmänhet i familjer, där hushållsföreståndaren var 50—60 år.

I Göteborgs smålägenheter konstaterades år 1931 en samboendefrekvens, uppgående till 16 % av bostadshushållen och 19 % av antalet vuxna boende. Inom gruppen »makar med endast vuxna barn» förefanns samboende i icke mindre än 48 % av hushållen. Dessa uppgifter äro emellertid icke fullt jämförbara med de förut anförda, beroende på att gränsen mellan barn och vuxna i göteborgsundersökningen dragits vid 15 år.

VI. Jämförande översikt över bostadsförhållandenas utveckling sedan åren 1912—15.

1. Källor.

Vid bedömande av bostadsförhållandena bör hänsyn icke blott tagas till det nuvarande läget, utan därjämte böra även uppmärksammas utvecklingstendenserna, i den mån de framgå av uppgifter för längre tidsperioder. En viss uppfattning om utvecklingen på bostadsområdet kan erhållas genom jämförelse mellan å ena sidan de bostadsundersökningar för åren 1933/35, för vilka redogjorts i det föregående, å den andra resultaten av tidigare företagna bostadsräkningar, främst de allmänna bostadsräkningarna åren 1912/14, 1920 och 1924,[1] vilka i vissa avseenden kompletteras genom de för Stockholm och Göteborg periodvis företagna kommunala bostadsräkningarna. De genom 1935 års kompletteringsundersökning åstadkomna detaljsiffrorna kunna i åtskilliga fall jämföras med de specialundersökningar rörande vissa smålägenheter, som enligt liknande metod år 1915 företogos i Norrköping och Jönköping,[2] varjämte de för Göteborg företagna kommunala bostadsbeskrivningarna för åren 1911, 1921 och 1931 möjliggöra vissa slutsatser rörande boendeförhållandenas utveckling.

Givet är, att dylika jämförelser måste begränsas till sådana orter, vilka varit representerade vid alla de olika bostadsundersökningarna. Även efter en dylik avgränsning bli emellertid uppgifterna för de olika åren icke alltid fullt jämförbara, bl. a. därför att resp. stadsområdens storlek under perioden kan ha förändrats på grund av inkorporeringar o. d.

2. Förändringar i de olika bostadstypernas betydelse.

I följande tablå återges bostadsbeståndets fördelning på olika lägenhetskategorier inom 49 orter (inkl. Göteborg och Malmö), för vilka uppgifter erhållits för vart och ett av undersökningstillfällena åren 1912/15, 1920, 1924 och 1933:

[1] Vid hyresberäkningar har jämväl använts redogörelsen för 1928 års hyresräkning.

[2] Sveriges officiella statistik: socialstatistik. Undersökningar rörande de mindre bemedlades bostadsförhållanden i vissa svenska städer. I Norrköping, II Jönköping (även Sundsvall undersöktes).

49 jämförelseorter.	Enkelkök o. enkelrum	Dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök	Tillhopa
Antal									
1912/15	24 370	3 914	86 470	46 345	19 338	9 184	6 101	8 197	203 919
1920	27 159	4 093	101 272	56 776	22 907	10 599	6 936	8 765	238 507
1924	27 510	4 302	104 984	62 407	25 816	12 338	7 758	9 882	254 997
1933	37 474	13 485	124 379	85 236	33 884	16 576	9 068	9 654	329 756
Procent									
1912/15	12·0	1·9	42·4	22·7	9·5	4·5	3·0	4·0	100·0
1920	11·4	1·7	42·5	23·8	9·6	4·4	2·9	3·7	100·0
1924	10·8	1·7	41·2	24·5	10·1	4·8	3·0	3·9	100·0
1933	11·4	4·1	37·7	25·9	10·3	5·0	2·7	2·9	100·0

Denna sammanställning bekräftar det intryck, som tidigare erhållits av uppgifterna om fördelningen på lägenhetskategorier i äldre och nyare hus (sid. 67 o. f.), nämligen att lägenheter om 2 rum och kök (samt dubbletter o. d.) erhållit något ökad betydelse inom bostadsbeståndet, väsentligen på bekostnad av lägenheter om 1 rum och kök, men delvis även av större lägenheter. Såsom framgår av redovisningen efter orter i tab. 100, framträder förskjutningen från mindre till större smålägenheter även inom det övervägande antalet enskilda orter. På vissa håll, såsom t. ex. Malmö, Lund, Hälsingborg m. fl. sydsvenska städer, synes dock utvecklingen snarast gått i motsatt riktning. Detta kan även sägas gälla om Stockholm, för vilken stad hänvisas till följande på de kommunala bostadsräkningarna grundade uppgifter, vilka avse hela staden (inkl. Brännkyrka och Bromma):

År	Antal bostadslägenheter	Därav (i %) bestående av							
		1 rum el. 1 kök	dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök
1915	96 902	13·7	3·1	32·3	23·9	10·6	5·6	4·5	6·3
1920	101 338	13·7	2·9	32·6	24·0	10·6	5·5	4·5	6·2
1925	114 339	13·4	3·3	31·1	24·7	10·9	6·2	4·7	5·7
1930	145 640	16·1	3·9	32·0	24·0	9·8	5·6	4·1	4·5

Den förskjutning gentemot något större lägenhetskategorier, som sålunda inträtt i ett flertal städer, torde till någon del stå i samband med egnahemsrörelsens uppsving under 1920-talet. Detta uppsving återspeglas i de uppgifter, som sammanställts i tab. 101. Denna återger visserligen icke direkt förekomsten av egnahemslägenheter under åren 1920 och 1933, beroende på att man för förstnämnda år icke redovisat egnahemmen för sig utan låtit dessa ingå bland »av ägaren begagnade lägenheter». Genom att iakttaga förskjutningarna dels i fråga om denna grupp, dels beträffande förekomsten av lägenheter i en- och tvåfamiljshus (inklusive där befintliga hyreslägenheter m. fl.) erhålles emellertid någon uppfattning om egnahemsrörelsens utveckling.

Tab. 100. Fördelning av lägenhetskategorier å vissa av bostadsräkningarna åren 1912/15, 1920, 1924 och 1933 berörda orter.

Orter	Antal bostadslägenheter	Därav (i %) enkelrum, enkelkök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Södertälje					
1913	3 097	12·5	47·1	18·1	22·3
1920	3 782	12·9	48·1	19·2	19·8
1924	3 881	11·3	47·1	20·1	21·5
1933	4 319	13·9	41·9	23·2	21·0
Sundbyberg					
1912	1 345	10·7	44·2	28·8	16·3
1920	1 687	12·1	45·4	29·2	13·3
1924	1 758	10·0	45·9	30·3	13·8
1933	2 876	13·1	50·4	26·6	9·9
Hagalund					
1913	1 076	14·6	63·6	17·0	4·8
1920	1 255	16·2	62·3	17·6	3·9
1924	1 290	16·3	59·9	18·4	5·4
1933	2 509	17·2	55·4	21·6	5·8
Nya Huvudsta					
1913	806	12·4	63·5	18·5	5·6
1920	874	14·0	63·1	17·9	5·0
1924	874	13·1	61·9	18·9	6·1
1933	935	13·3	59·0	20·9	6·8
Råsunda					
1913	1 059	8·1	30·2	20·7	41·0
1920	1 107	8·7	29·6	22·0	39·7
1924	1 172	8·0	28·9	23·0	40·1
1933	1 458	9·9	28·3	26·7	35·1
Uppsala					
1913	7 058	19·5	38·2	16·3	26·0
1920	7 777	20·0	36·5	17·3	26·2
1924	8 292	21·4	33·9	17·5	27·2
1933	9 843	20·7	30·1	22·0	27·2
Nyköping					
1913	2 558	18·0	45·1	18·3	18·6
1920	2 961	16·2	46·7	19·6	17·5
1924	3 099	14·2	45·6	21·4	18·8
1933	3 608	16·4	42·2	24·1	17·3
Katrineholm					
1913	1 037	7·6	46·7	30·4	15·3
1920	1 864	5·5	45·7	32·2	16·6
1924	1 966	7·7	41·9	33·6	16·8
1933	2 204	10·2	39·9	32·5	17·4
Eskilstuna					
1912	6 965	19·2	55·0	14·9	10·9
1920	7 448	17·4	56·8	15·7	10·1
1924	7 547	16·6	54·4	17·9	11·1
1933	9 678	16·2	49·5	23·1	11·2
Oxelösund					
1913	545	16·0	66·2	11·6	6·2
1920	839	16·1	63·0	15·3	5·6
1924	868	15·2	61·1	16·7	7·0
1933	930	15·9	57·3	20·2	6·6
Linköping					
1913	5 950	15·7	41·6	20·4	22·3
1920	6 897	14·8	40·7	22·7	21·8
1924	7 074	13·5	38·1	25·0	23·4
1933	8 999	16·1	35·1	27·2	21·6
Norrköping					
1912	11323	26·2	46·3	13·5	14·0
1920	15032	23·9	47·6	15·8	12·7
1924	15385	22·6	46·7	16·9	13·8
1933	18651	22·3	45·5	19·1	13·1
Västerås					
1913	5 195	14·0	51·0	17·8	17·2
1920	7 420	11·8	53·9	18·3	16·0
1924	7 409	12·0	51·9	19·2	16·9
1933	8 592	13·1	47·9	22·9	16·1
Huskvarna					
1913	1 570	13·8	46·8	30·7	8·7
1920	1 797	6·6	46·2	37·1	10·1
1924	1 879	6·3	42·9	38·7	12·1
1933	2 176	5·5	37·1	42·8	14·6
Nässjö					
1913	978	3·0	26·3	42·9	27·8
1920	1 804	3·9	31·0	42·6	22·5
1924	1 971	5·4	25·7	43·4	25·5
1933	2 433	7·2	21·8	44·0	27·0
Växjö					
1913	2 127	15·2	23·6	27·5	33·7
1920	2 274	12·9	23·6	30·7	32·8
1924	2 423	11·8	21·0	30·4	36·8
1933	2 733	15·3	18·8	30·3	35·6
Västervik					
1913	2 561	15·2	45·2	22·9	16·7
1920	2 986	12·6	44·6	25·7	17·1
1924	3 222	13·5	41·9	27·4	17·2
1933	3 690	13·2	38·3	30·3	18·2
Nybro					
1913	420	16·5	12·6	40·7	30·2
1920	692	14·0	13·3	41·2	31·5
1924	784	10·1	12·8	40·0	37·1
1933	1 255	15·6	12·6	36·4	35·4
Karlskrona					
1913	5 611	17·8	17·2	35·1	29·9
1920	6 117	16·0	18·6	35·0	30·4
1924	6 315	14·7	18·7	35·8	30·8
1933	7 416	27·3	14·4	28·5	29·8
Malmö					
1913	22558	4·8	42·7	30·4	22·1
1920	26322	5·1	41·3	30·8	22·8
1924	27624	5·3	39·8	30·3	24·6
1933	38356	13·7	33·5	29·6	23·2

Tab. 100 (forts.). **Fördelning av lägenhetskategorier å vissa av bostadsräkningarna åren 1912/15, 1920, 1924 och 1933 berörda orter.**

Orter	Antal bostadslägenheter	Därav (i %) enkelrum, enkelkök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök	Orter	Antal bostadslägenheter	Därav (i %) enkelrum, enkelkök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Lund						Åmål					
1912	5 329	18·1	19·4	34·0	28·5	1913	1 065	10·8	43·3	24·3	21·6
1920	6 529	17·5	19·3	34·4	28·8	1920	1 323	10·9	44·6	25·8	18·7
1924	6 662	15·8	19·0	34·0	31·2	1924	1 514	10·1	39·6	30·1	20·2
1933	8 214	27·6	15·9	26·9	29·6	1933	1 933	8·7	34·5	33·7	23·1
Landskrona						Lilla Edet					
1913	3 820	7·8	26·8	40·1	25·3	1913	333	8·7	44·2	23·1	24·0
1920	4 663	6·4	30·6	38·3	24·7	1920	326	13·2	41·8	26·6	18·4
1924	4 859	7·0	29·7	37·4	25·9	1924	332	11·7	43·7	24·1	20·5
1933	5 426	16·7	24·6	33·6	25·1	1933	322	10·0	33·2	27·0	29·8
Hälsingborg						Mariestad					
1913	7 986	6·7	20·0	41·5	31·8	1913	1 215	14·9	37·0	26·3	21·8
1920	10730	6·3	18·4	41·6	33·7	1920	1 356	12·8	37·6	27·9	21·7
1924	11911	7·4	19·0	40·1	33·5	1924	1 393	9·8	36·2	29·9	24·1
1933	16518	17·0	18·9	35·5	28·6	1933	1 718	11·8	31·0	32·7	24·5
Ystad						Tidaholm					
1913	2 721	6·0	27·6	38·9	27·5	1913	1 155	13·9	46·6	26·1	13·4
1920	2 826	6·0	27·2	39·8	27·0	1920	1 187	13·0	46·2	27·8	13·0
1924	3 036	6·8	26·8	38·3	28·1	1924	1 246	11·3	44·5	28·3	15·9
1933	3 375	20·3	20·6	30·4	28·7	1933	1 416	12·9	36·6	31·0	19·5
Halmstad						Vara					
1913	4 278	9·4	33·2	32·6	24·8	1913	173	9·2	34·7	15·6	40·5
1920	4 485	8·9	32·7	32·1	26·3	1920	242	18·2	25·6	24·0	32·2
1924	4 623	8·2	30·8	33·5	27·5	1924	283	12·4	25·8	25·8	36·0
1933	6 888	15·3	23·9	33·4	27·4	1933	342	10·1	21·4	28·3	40·2
Göteborg						Karlstad					
1915	42125	10·3	50·6	18·1	21·0	1912	4 112	17·3	43·1	18·2	21·4
1920	46430	10·6	51·3	18·3	19·8	1920	4 628	16·4	41·4	20·9	21·3
1924	52857	9·5	51·6	18·9	20·0	1924	4 949	15·6	37·5	22·2	24·7
1933	70504	10·1	48·7	22·1	19·1	1933	7 276	15·9	34·5	26·2	23·4
Lysekil						Örebro					
1913	917	6·5	39·1	27·2	27·2	1913	7 900	12·1	42·8	24·1	21·0
1920	947	6·1	35·9	25·1	32·9	1920	8 507	12·2	43·1	24·9	19·8
1924	1 020	8·5	34·6	25·0	31·9	1924	8 939	12·2	40·9	26·1	20·8
1933	1 582	6·7	33·2	29·8	30·3	1933	11870	15·6	37·9	27·1	19·4
Uddevalla						Falun					
1913	2 896	11·9	45·2	21·4	21·5	1913	2 618	13·2	42·5	20·6	23·7
1920	3 259	11·0	45·3	22·3	21·4	1920	3 042	13·0	41·4	20·7	24·9
1924	3 337	10·7	42·7	22·9	23·7	1924	3 414	14·7	38·8	21·7	24·8
1933	4 366	13·4	36·0	26·9	23·7	1933	3 793	14·1	34·9	24·4	26·6
Vänersborg						Avesta					
1912	1 833	16·5	40·0	20·9	22·6	1913	1 206	18·8	57·0	13·6	10·6
1920	2 098	15·7	39·5	23·7	21·1	1920	1 428	17·4	59·7	13·7	9·2
1924	2 189	12·0	39·7	23·3	25·0	1924	1 485	18·1	58·1	13·6	10·2
1933	2 623	15·2	35·3	25·2	24·3	1933	1 491	16·0	57·8	15·7	10·5
Borås						Morastrand					
1913	5 211	8·2	49·4	24·3	18·1	1913	287	14·3	32·4	18·1	35·2
1920	6 770	9·0	44·3	26·6	20·1	1920	300	11·0	33·7	22·6	32·7
1924	7 297	10·1	39·8	27·6	22·5	1924	364	9·9	34·6	22·5	33·0
1933	10874	15·2	32·9	29·5	22·4	1933	409	12·7	27·1	21·8	38·4

Tab. 100 (forts.). **Fördelning av lägenhetskategorier å vissa av bostadsräkningarna åren 1912/15, 1920, 1924 och 1933 berörda orter.**

Orter	Antal bostadslägenheter	Därav (i %) enkelrum, enkelkök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök	Orter	Antal bostadslägenheter	Därav (i %) enkelrum, enkelkök, dubbletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök
Gävle						Östersund					
1913	8 197	21·1	50·3	14·1	14·5	1913	1 793	15·5	30·3	22·2	32·0
1920	9 176	19·4	51·5	15·0	14·1	1920	2 807	15·9	34·8	22·5	26·8
1924	9 633	18·3	48·3	17·6	15·8	1924	3 063	15·3	31·0	24·4	29·3
1933	11367	18·6	46·5	19·1	15·8	1933	3 565	16·4	30·7	28·2	24·7
Söderhamn						Luleå					
1913	2 595	26·0	46·9	13·9	13·2	1912	1 911	21·3	38·5	19·8	20·4
1920	2 769	23·3	47·4	15·7	13·6	1920	2 298	20·2	38·4	22·0	19·4
1924	2 716	20·6	47·5	17·1	14·8	1924	2 500	21·6	33·7	22·9	21·8
1933	3 413	19·8	46·0	19·7	14·5	1933	3 680	17·7	35·7	25·8	20·8
Härnösand						Malmberget					
1913	2 117	19·8	38·3	18·0	23·9	1913	977	46·5	44·1	7·1	2·3
1920	2 325	21·8	35·8	18·2	24·2	1920	1 073	32·6	52·8	9·6	5·0
1924	2 804	19·4	36·1	20·2	24·3	1924	1 022	29·4	52·4	11·4	6·8
1933	3 335	20·2	32·3	23·4	24·1	1933	1 297	29·9	47·3	16·4	6·4
Sundsvall						Kiruna					
1912	3 473	27·9	35·0	14·8	22·3	1913	1 234	40·3	46·9	9·2	3·6
1920	3 825	24·0	36·5	17·3	22·2	1920	1 568	28·2	56·1	10·3	5·4
1924	4 086	21·3	35·3	19·4	24·0	1924	1 822	28·1	52·2	13·7	6·0
1933	5 032	21·5	33·5	22·1	22·9	1933	2 792	29·7	45·1	18·4	6·8
Skönsberg						Samtl. 49 orter					
1913	603	45·4	40·1	10·5	4·0	1912/15	**203 919**	**13·9**	**42·4**	**22·7**	**21·0**
1920	655	38·9	47·3	10·6	3·2	1920	**238 507**	**13·1**	**42·5**	**23·8**	**20·6**
1924	808	31·5	51·7	11·5	5·3	1924	**254 997**	**12·5**	**41·2**	**24·5**	**21·8**
1933	1 674	18·0	51·4	22·5	8·1	1933	**329 756**	**15·5**	**37·7**	**25·9**	**20·9**

Att döma av tabellens uppgifter skulle sålunda egnahemmens andel av bostadsbeståndet ha ökats särskilt i Eskilstuna, Huskvarna, Oskarshamn, Karlskrona, Kristianstad, Malmö, Hälsingborg, Falköping, Karlstad och Östersund. Att den relativa ökningen i antalet av ägaren begagnade lägenheter emellertid icke alltid eller åtminstone icke enbart sammanhänger med egnahemsbyggnadsverksamheten, utan att densamma i vissa fall till väsentlig del återspeglar en ökad aktivitet inom bostadskooperationen, ävensom en relativ ökning i antalet av ägaren begagnade lägenheter i enskilda flerfamiljshus, framgår av att småhuslägenheternas betydelse i vissa städer minskats eller i varje fall ej ökats, samtidigt som de av ägaren begagnade lägenheterna kommit att spela större roll inom bostadsbeståndet. Dylika förhållanden framträda särskilt i Uppsala, Norrköping, Kalmar och Västerås.

Det må därjämte erinras om att ökningen i egnahemslägenheternas betydelse i vissa fall torde sammanhänga med inkorporeringar av vissa ytterområden. Dylika förändringar av de administrativa gränserna torde också beträffande några orter förklara den nyss iakttagna förskjutningen gentemot större lägenhetskategorier. Detta innebär emellertid knappast, att uppgifterna för

Tab. 101. Förekomsten av lägenheter i en- och tvåfamiljshus samt av utav ägaren begagnade lägenheter åren 1920, 1924 och 1933.

Orter	Lägenheter i en- och tvåfamiljshus i % av samtliga		Av ägaren begagnade lägenheter i % av samtliga			Orter	Lägenheter i en- och tvåfamiljshus i % av samtliga		Av ägaren begagnade lägenheter i % av samtliga		
	1920	1933[1]	1920	1924	1933[1]		1920	1933[1]	1920	1924	1933[1]
Sundbyberg	12·6	7·4	12·2	12·6	12·6	Varberg	29·5	27·7	22·6	21·6	25·4
Norrtälje	—	52·9	—	31·4	31·2	Göteborg	—	7·6	—	7·4	10·1
Uppsala	13·4	13·6	8·7	10·2	19·3	Uddevalla	31·6	31·7	25·6	27·2	25·6
Eskilstuna	20·9	26·0	14·0	17·2	24·4	Borås	32·0	27·7	21·7	23·8	23·4
Oxelösund	13·9	18·7	15·8	12·7	17·1	Kinna	—	55·8	—	30·9	31·5
Linköping	19·9	21·5	12·3	13·5	14·7	Falköping	26·7	30·1	20·8	22·2	24·0
Norrköping	13·5	15·2	7·7	10·1	14·3	Vara	33·0	45·7	21·1	27·9	26·0
Jönköping	21·2	21·2	16·5	18·2	22·7	Karlstad	19·6	29·0	14·4	17·5	22·2
Huskvarna	37·8	43·2	25·2	25·6	32·8	Forshaga	—	50·5	—	23·7	26·7
Växjö	18·4	23·0	13·3	14·9	15·9	Örebro	12·3	12·1	10·7	11·6	15·5
Kalmar	27·0	24·2	16·4	18·8	19·8	Kumla	—	68·0	—	45·6	45·3
Oskarshamn	28·3	34·9	17·6	17·7	21·6	Västerås	22·5	20·8	14·5	14·4	17·3
Karlskrona	15·1	24·6	12·8	14·5	18·7	Falun	35·9	39·2	23·2	24·3	24·4
Kristianstad	12·5	17·3	12·0	13·7	16·4	Avesta	33·6	38·2	16·1	15·6	15·8
Tomelilla	—	62·1	—	39·0	38·1	Gävle	18·0	20·3	14·3	15·9	18·9
Malmö	11·3	17·3	9·6	12·0	19·6	Sundsvall	20·9	20·7	21·1	20·2	20·3
Landskrona	15·8	17·5	15·1	16·2	17·1	Östersund	21·6	23·8	14·0	16·7	20·8
Hälsingborg	22·3	27·5	19·5	22·4	22·1	Skellefteå	—	63·0	—	31·5	31·0
Trälleborg	65·1	62·9	45·4	45·6	44·9	Luleå	37·6	39·5	20·6	19·1	23·6
Höganäs	61·5	60·0	42·5	39·0	42·3	Kiruna	26·4	28·5	14·5	15·5	18·9
Arlöv	—	29·6	—	21·6	23·9						

[1] Enligt den representativa bostadsräkningen.

de båda åren reellt sett skulle var ojämförbara, ty det bör ihågkommas, att dylika inkorporeringar i större eller mindre grad föranletts av det förhållandet, att resp. städers faktiska bostadsområden utsträckts utöver de tidigare gränserna.

Det har förut konstaterats, att icke blott antalet rum per lägenhet utan även golvytan per rum i stort sett snarast är större i nyare smålägenheter än i äldre sådana (sid. 73 o. f.). Att denna tendens icke blott framträder, när man jämför olika åldersgrupper av lägenheter inom det nuvarande bostadsbeståndet, utan även vid jämförelse mellan detta och lägenheter, uppmätta under tidigare år, ådagalägges beträffande Norrköping och Jönköping av följande tablå:

	Antal boningsrum i undersökta småläg.	Därav (i %) med en golvyta av (kvm)						Antal kök[1] i undersökta småläg.	Därav (i %) med en golvyta av (kvm)				
		under 9	9—12	12—15	15—20	20—25	25 o. däröv.		6—9	9—12	12—15	15—20	20 o. däröv.
Norrköping													
1915	1 901	2·1	9·9	20·1	52·2	13·8	1·9	1 805	13·2	36·3	31·7	16·5	2·3
1935	1 538	1·9	7·6	21·7	42·4	23·4	3·0	1 344	12·5	28·9	31·5	22·3	4·8
Jönköping													
1915	1 144	3·9	7·8	21·8	48·7	14·8	3·0	923	8·9	32·1	27·4	27·6	4·0
1935	1 303	2·5	7·4	18·2	49·1	20·5	2·3	843	5·3	22·1	36·9	32·3	3·4

[1] Kök med mindre än 6 kvm golvyta ej medräknade.

I följande tablå jämföres förändringarna i golvytan per boningsrum och kök med motsvarande variationer i fråga om golvytan per lägenhet:

	Mediangolvyta (kvm)				Medelgolvyta (kvm)		
	Norrköping		Jönköping		Göteborg		
	1915	1935	1915	1935	1911	1921	1931
Golvyta per lägenhet i							
enkelrum, dubbletter o. d.	14·3	16·8	13·9	17·2	13·1	15·1	17·8
1 rum och kök	27·9	30·9	29·4	32·9	30·2	29·3	30·5
2 rum och kök	45·8	52·5	45·8	52·6	48·9	47·2	49·3
Samtliga smålägenheter	26·4	30·7	29·7	36·9	32·6	32·3	34·8
Golvyta per boningsrum	16·7	17·2	16·7	17·2	[1]15·4	[1]15·0	[1]15·7
» » kök	12·0	12·8	13·0	13·8			

[1] Golvyta per eldstad.

Det vill härav synas, som om den totala lägenhetsytan skulle ha ökats proportionsvis mera än de enskilda rummens och kökens golvytor, vilket torde få tillskrivas den stigande frekvensen av tamburer, hallar, badrum, o. d. (jfr nedan). Vidare förete lägenhetsytorna för samtliga smålägenheter tillsammantagna i allmänhet relativt större stegring än arealerna för de särskilda lägenhetskategorierna, beroende på att de i någon mån påverkats av tvårumslägenheternas ökade betydelse.

Tab. 102. Förekomsten av lägenheter med centralvärme samt med bad- eller duschrum i orter med över 10 000 inv. (enligt bostadsräkningarna 1920 och 1933).

Orter	Proc. antal läg. med centralvärme bland				Proc. antal läg. med bad- el. duschrum bland				Orter	Proc. antal läg. med centralvärme bland				Proc. antal läg. med bad- el. duschrum bland			
	småläg.		samtl. läg.		småläg.		samtl. läg.			småläg.		samtl. läg.		småläg.		samtl. läg.	
	1920	1933	1920	1933	1920	1933	1920	1933		1920	1933	1920	1933	1920	1933	1920	1933
Södertälje	2·3	13·0	4·0	18·6	0·2	2·6	3·9	9·1	Göteborg	5·9	30·4	8·5	35·5	·	11·7	9·2	21·5
Lidingö	7·7	48·3	25·5	64·1	1·2	6·6	24·1	33·2	Mölndal	2·1	18·4	3·0	23·1	—	1·6	1·2	4·4
Uppsala	2·0	24·2	4·0	31·4	0·3	10·8	5·1	19·2	Uddevalla	2·1	26·1	6·7	33·7	0·4	1·2	3·5	7·9
Nyköping	0·9	15·5	2·0	20·5	0·2	4·5	4·3	11·6	Trollhättan	2·4	10·7	5·2	16·2	0·2	0·7	2·8	5·0
Eskilstuna	2·1	22·7	2·9	26·9	0·5	4·1	2·7	8·9	Borås	2·8	39·7	7·1	47·8	0·2	4·9	4·1	14·7
Linköping	2·5	19·5	6·2	25·6	1·1	9·1	6·1	17·2	Skövde	2·7	24·8	7·2	33·7	0·4	3·0	5·5	13·1
Norrköping	1·5	15·4	2·3	19·4	0·3	4·3	2·7	9·6	Karlstad	2·7	23·9	4·8	30·8	0·4	6·9	4·2	15·9
Jönköping	1·9	14·9	3·8	22·2	0·2	4·0	3·3	12·2	Kristinehamn	2·4	13·2	3·5	17·2	2·3	1·8	4·6	6·6
Kalmar	0·7	12·4	2·2	17·5	0·1	5·4	3·4	12·9	Örebro	2·8	26·7	5·0	31·3	0·6	10·7	5·2	18·7
Västervik	0·6	10·0	1·7	14·6	—	2·4	1·4	7·7	Västerås	1·9	22·7	4·0	28·0	0·9	7·1	7·2	14·8
Visby	1·1	17·8	2·0	24·0	0·1	2·1	2·8	8·7	Falun	0·8	20·0	2·5	29·4	0·6	2·9	4·8	11·9
Karlskrona	1·6	7·3	2·4	12·4	0·2	0·8	2·4	5·8	Gävle	1·8	17·5	3·0	23·2	0·1	2·4	3·6	8·2
Kristianstad	2·2	21·0	3·3	26·4	0·6	7·3	5·5	18·1	Söderhamn	0·3	8·6	1·0	12·5	—	0·5	0·5	3·2
Malmö	3·6	33·7	7·7	35·2	0·9	16·7	7·4	24·7	Härnösand	2·2	15·4	4·4	22·3	0·5	1·4	5·1	8·7
Lund	6·1	31·5	10·1	40·8	1·3	10·1	9·2	22·7	Sundsvall	2·3	30·0	4·5	39·8	0·3	3·5	4·7	13·3
Landskrona	1·1	16·8	2·8	22·3	0·3	5·7	4·6	10·5	Östersund	4·4	28·4	9·5	33·2	1·6	7·4	9·8	17·7
Hälsingborg	2·8	37·6	6·0	43·7	0·7	8·5	6·5	16·7	Umeå	5·6	30·2	10·0	38·8	2·2	4·5	11·5	19·0
Ystad	3·3	14·5	6·5	21·6	1·5	4·0	7·6	13·9	Luleå	4·1	32·0	5·9	39·9	0·6	1·5	3·7	8·9
Trälleborg	1·2	17·2	3·4	22·0	0·1	5·5	2·9	10·4	Kiruna	2·4	19·8	3·4	22·6	0·1	1·0	1·1	4·0
Halmstad	1·4	18·9	4·2	28·3	0·2	4·3	4·4	12·4	Samtl. orter	3·1	25·1	5·7	30·7	·	7·9	5·9	16·0

3. Förändringar i bostädernas utrustning.

I tab. 102 återgivas vissa uppgifter om förekomsten av centraluppvärmning samt bad- eller duschrum åren 1920 och 1933, och i tab. 103 meddelas uppgifter om antalet lägenheter med tambur, kokgas och elektriskt ljus, vilka uppgifter beträffande år 1933 äro grundade på den representativa bostadsräkningen. Det befinnes, att i alla dessa avseenden en betydande ökning inträtt i förekomsten av ifrågavarande bekvämligheter. Den största stegrin-

Tab. 103. Förekomsten av tambur, kokgas och elektriskt ljus (enligt bostadsräkningen 1920 samt 1933 års representativa bostadsräkning).

Orter	Proc. antal smålägenheter med						Proc. antal läg. (i allt) med					
	tambur		kokgas		el. ljus		tambur		kokgas		el. ljus	
	1920	1933	1920	1933	1920	1933	1920	1933	1920	1933	1920	1933
Sundbyberg	66·7	61·8	64·7	88·5	89·7	95·6	69·6	62·6	65·8	88·6	90·6	95·8
Uppsala	29·8	37·5	56·7	74·2	92·0	98·0	45·0	49·1	65·2	80·4	91·9	98·4
Eskilstuna	37·0	42·1	44·3	55·7	91·5	96·7	41·6	44·8	46·9	58·6	92·0	96·9
Oxelösund	36·2	42·3	—	—	88·9	92·4	38·9	44·2	—	—	89·2	92·7
Linköping	32·1	39·7	24·1	38·2	86·5	97·7	42·9	46·9	34·1	46·9	87·9	97·9
Norrköping	36·8	44·5	41·6	54·9	85·6	94·7	42·6	49·7	45·7	59·4	86·1	95·4
Jönköping	26·2	48·1	35·7	54·1	81·4	99·8	35·8	54·2	41·2	59·7	83·0	99·5
Huskvarna	37·6	50·1	—	—	92·1	97·7	41·5	52·7	—	—	92·2	97·7
Växjö	24·7	38·2	—	—	87·3	96·0	39·1	47·3	—	—	89·3	96·3
Kalmar	26·9	50·2	19·5	49·3	66·3	97·6	39·1	58·8	30·5	57·5	72·8	97·8
Oskarshamn	22·0	31·7	—	—	91·0	96·8	31·0	40·1	—	—	91·2	97·1
Karlskrona	53·3	64·4	17·1	63·8	93·6	98·8	62·4	69·0	26·1	66·8	94·7	98·8
Kristianstad	33·1	50·3	36·4	63·8	85·4	96·5	49·7	62·7	47·1	73·6	88·8	97·1
Malmö	59·6	65·6	71·0	83·5	67·6	96·2	65·3	67·6	74·0	84·0	72·2	96·7
Landskrona	30·7	45·1	72·7	91·8	80·1	94·8	41·8	51·0	78·7	92·8	82·9	95·9
Hälsingborg	37·7	54·6	46·4	74·8	64·2	96·8	49·2	62·1	51·7	78·2	69·4	97·1
Trälleborg	26·5	44·8	41·0	69·8	45·7	92·8	37·1	52·9	47·7	73·4	52·7	93·9
Höganäs	24·1	50·6	—	—	64·2	88·5	33·6	46·6	—	—	59·8	89·8
Varberg	22·3	45·8	—	—	80·8	97·2	32·8	53·2	—	—	82·8	97·9
Uddevalla	17·3	35·6	21·4	44·3	82·7	97·7	28·9	44·4	30·3	51·3	84·6	98·0
Borås	31·5	47·6	—	—	89·6	91·2	41·1	54·8	—	—	91·3	92·9
Falköping	39·7	49·1	16·0	33·5	88·9	95·7	49·8	56·1	24·8	43·2	90·6	96·5
Vara	25·0	43·6	—	—	85·4	93·6	37·2	52·0	—	—	86·0	94·4
Karlstad	28·8	41·0	27·3	46·7	75·5	95·8	40·1	49·5	36·5	53·2	79·5	96·3
Örebro	52·2	70·4	51·9	83·1	90·0	99·0	59·4	70·6	57·5	84·0	91·3	99·0
Västerås	36·6	48·8	39·9	57·2	92·4	98·5	44·2	51·3	45·4	61·8	92·8	98·6
Falun	21·2	35·3	13·8	30·5	91·5	94·8	35·9	46·9	20·0	39·8	92·6	95·7
Avesta	13·0	10·2	—	—	88·0	94·9	16·3	15·2	—	—	88·0	94·8
Gävle	22·4	33·5	39·8	51·7	82·8	96·8	30·0	41·1	44·8	56·7	84·1	97·2
Sundsvall	23·3	42·1	4·0	22·5	92·3	99·4	36·1	50·1	9·1	33·9	92·8	99·5
Östersund	32·1	42·4	19·2	33·0	89·2	97·7	44·9	48·8	25·5	40·8	90·5	98·1
Luleå	24·8	37·0	—	0·1	90·6	97·7	35·5	44·4	—	0·1	91·5	98·1
Kiruna	10·2	44·2	—	—	87·5	96·9	13·2	46·3	—	—	87·8	96·9
Samtl. 33 orter[1]	**34·7**	**47·5**	**30·8**	**45·7**	**83·5**	**97·0**	**42·9**	**52·9**	**34·1**	**48·8**	**83·6**	**97·0**

[1] Siffrorna för 1920 äro standardberäknade efter bostädernas fördelning på olika orter enligt 1933 års representativundersökning.

gen framträder i fråga om centralvärme, som år 1920 blott förekom i 5·7 % av samtliga lägenheter och i 3·1 % av smålägenheterna mot i resp. 30·7 och 25·1 % år 1933, samt i fråga om bad- eller duschrum (7·9 % år 1920 mot 16·0 % år 1933).

I fråga om avträdesförhållandena föreligga följande uppgifter för Norrköping, Jönköping och Göteborg:

	Antal undersökta småläg.	Därav (i %) smålägenheter med								
		vattenklosett	torrklosett	eget avträde	avträde gemensamt för ... familjer					
					2	3	4	5	6	7 el. flera
Norrköping										
1915	2 004	26·3	73·7	6·2	16·1	16·8	16·4	10·7	13·0	20·8
1935	1 467	35·2	64·8	23·2	19·6	22·2	20·8	6·5	6·3	1·4
Jönköping										
1915	1 013	.	.	4·7	25·3	19·3	21·3	16·4	6·3	6·7
1935	958	11·5	88·5	20·8	30·8	19·5	13·2	9·8	4·9	1·0
Göteborg										
1911	5 115	0·4	99·6	[1] 1·0	2·4	7·1	18·9	20·4	34·1	16·1
1931	7 000	19·5	80·5	20·3	22·9	42·0	11·0	2·1	1·7	

[1] Häri ha medräknats samtliga lägenheter med vattenklosett, av vilka dock ev. några ej ha *eget* w. c.

Även i detta avseende har sålunda en väsentlig förbättring inträtt. — Ur de här citerade specialundersökningarna kunna ytterligare andra uttryck för höjningen i småbostädernas utrustningsstandard erhållas. Sålunda framgår bl. a., att antalet smålägenheter med garderob i Göteborg ökats från 32·0 % år 1911 till 45·2 % år 1931, varvid dock är att märka, att denna förskjutning delvis innebär, att garderoben ersatt klädskåpet, vilken bekvämlighet uppvisar sjunkande frekvenstal (47·2 resp. 39·8 %).

4. De boende och bostäderna.

Såsom bakgrund till de uppgifter om förändringarna i trångboddhetsfrekvensen, som i det följande komma att lämnas, meddelas i tab. 104 vissa uppgifter om förskjutningarna i de olika hushållstypernas betydelse. Härvid har jämförelsen emellertid icke kunnat utgå från den gruppering, som kommit till användning i 1933 års representativa bostadsräkning, ty i tidigare bostadsräkningar fördelades hushållen merendels efter det totala antalet hushållsmedlemmar utan hänsynstagande till deras ålder. Tabellen utvisar, hurusom de större hushållen om 4 eller flera personer gått relativt tillbaka, nämligen från nära hälften (49·8 %) av samtliga hushåll till mindre än två femtedelar (38·9 %), medan i gengäld de mindre hushållen ökat i betydelse.

I Stockholm ha de större hushållen gått tillbaka i betydelse i ungefär samma utsträckning som i landets övriga städer, såsom belyses genom följande tablå:

Stockholm	Proc. antal hushåll med ... boende			
	1	2	3	4 o. fl.
1920	9·5	19·2	21·8	49·5
1930	12·3	25·9	23·5	38·3

Tab. 104. Fördelningen på hushållsgrupper inom vissa orter (enligt bostadsräkningen 1920 och 1933 års representativa bostadsräkning).

Orter	Antal bostadshushåll år 1920	Därav (i %) med följ. antal medlemmar				Antal undersökta bostadshushåll år 1933	Därav (i %) med följ. antal medlemmar			
		1	2	3	4 o. fl.		1	2	3	4 o. fl.
Sundbyberg	1 682	8·6	17·1	22·8	51·5	2 694	10·1	26·3	28·2	35·4
Uppsala	7 754	17·3	18·9	20·4	43·4	2 439	18·0	23·2	22·9	35·9
Eskilstuna	7 412	9·0	18·7	23·8	48·5	2 412	12·6	27·4	27·3	32·7
Oxelösund	836	13·2	16·0	23·3	47·5	922	12·5	23·4	28·1	36·0
Linköping	6 855	13·5	19·9	21·5	45·1	2 210	16·8	23·5	23·4	36·3
Norrköping	14 948	14·8	20·9	20·7	43·6	3 662	16·5	26·1	23·4	34·0
Jönköping	6 984	14·7	18·0	18·7	48·6	2 086	14·3	22·2	21·1	42·4
Huskvarna	1 793	8·4	13·1	19·4	59·1	2 167	9·1	19·9	25·6	45·4
Växjö	2 258	17·1	19·1	18·7	45·1	2 687	19·4	20·2	21·1	39·3
Kalmar	4 076	14·5	17·8	19·4	48·3	1 762	13·8	22·6	23·9	39·7
Oskarshamn	2 198	12·7	18·3	18·9	50·1	2 321	14·2	19·9	24·9	41·0
Karlskrona	6 103	14·8	17·5	20·9	46·8	2 432	12·2	21·0	24·8	42·0
Kristianstad	2 903	16·2	19·2	18·6	46·0	1 873	19·4	21·9	20·1	38·6
Malmö	26 280	11·5	17·3	20·5	50·7	6 392	14·2	24·0	25·1	36·7
Landskrona	4 648	11·9	18·0	20·3	49·8	2 888	15·2	24·6	23·3	36·9
Hälsingborg	10 683	11·9	18·7	20·6	48·8	3 083	15·2	24·6	24·6	35·6
Trälleborg	2 509	13·9	16·6	18·9	50·6	1 695	13·4	19·4	24·3	42·9
Höganäs	1 427	15·1	19·5	21·8	43·6	1 460	15·4	23·2	23·8	37·6
Varberg	1 820	14·3	18·6	19·5	47·6	2 455	16·7	21·9	24·6	36·8
Göteborg	46 117	10·1	15·5	19·3	55·1	9 926	12·5	23·3	23·1	41·1
Uddevalla	3 247	15·3	17·3	17·8	49·6	2 133	16·6	21·0	21·8	40·6
Borås	6 694	13·6	16·7	18·7	51·0	2 667	14·0	21·9	21·9	42·2
Falköping	1 409	10·3	17·8	19·1	52·8	1 814	15·3	21·1	22·8	40·8
Vara	239	25·9	15·5	18·0	40·6	342	17·0	19·6	20·4	43·0
Karlstad	4 608	11·8	16·7	21·0	50·5	2 308	15·3	20·1	24·1	40·5
Örebro	8 495	10·0	17·2	21·6	51·2	3 086	14·1	24·3	25·0	36·6
Västerås	7 375	8·8	17·8	24·0	49·4	2 216	11·4	23·1	27·6	37·9
Falun	3 016	13·1	16·6	21·7	48·6	1 858	16·4	21·8	23·2	38·6
Avesta	1 379	15·0	16·3	24·1	44·6	1 464	15·7	21·0	26·4	36·9
Gävle	9 098	13·2	18·6	20·1	48·1	2 776	15·2	24·1	24·7	36·0
Sundsvall	3 816	14·0	18·5	19·9	47·6	2 476	15·5	22·2	25·5	36·8
Östersund	2 804	10·6	14·4	20·0	55·0	1 767	12·5	18·7	23·5	45·3
Luleå	2 230	8·5	14·5	19·5	57·5	1 812	11·6	18·6	25·5	44·3
Kiruna	1 485	12·6	12·9	17·3	57·2	1 304	9·7	18·0	24·5	47·8
Samtliga 34 orter	**215 181**	[1] **12·5**	[1] **17·4**	[1] **20·3**	[1] **49·8**	**85 589**	**14·3**	**22·7**	**24·1**	**38·9**

[1] Procenttalen äro vägda efter bostädernas fördelning på olika orter enligt den representativa bostadsräkningen 1933.

Förändringarna i det relativa antalet barn under 15 år samt antalet inneboende och inhyrande sedan bostadsräkningen åren 1912/14 återspeglas i följande siffror:

	74 orter[1]		44 orter[1]	
	1912/14	1920	1920[2]	1933[3]
Barn under 15 år (i %)	30·8	27·8	28·3	21·0
Inneboende o. d. (i %)	3·4	5·1	5·1	2·8

[1] Göteborg är här ej medräknat.
[2] Beräknat på samma sätt som motsvarande totalsiffror i tab. 104.
[3] Enligt den representativa bostadsräkningen.

Nedgången i barnantalet återspeglar den väsentliga anledningen till minskningen i antalet medlemmar per hushåll. I mindre grad har tillbakagången i den statistiskt rätt svårgripbara inneboendefrekvensen sedan år 1920 medverkat härtill. Sannolikt kan sistnämnda förskjutning sättas i samband med den i tab. 104 framträdande ökningen i de ensamstående personernas andel av det totala antalet hushåll. Det är emellertid att märka, att inneboendefrekvensen år 1920 hade varit onormalt hög på grund av den då rådande bostadsbristen, och att den därefter inträdande nedgången synes ha nedbragt densamma till endast obetydligt under förkrigsnivån.

I tab. 105 meddelas uppgifter om förändringarna i boendetätheten och trångboddhetsfrekvensen under åren 1912/15—1933. Det befinnes, att antalet boende per 100 eldstäder i de 52 orter, för vilka uppgifter här lämnas, sjunkit från 135 åren 1912/15 till 117 år 1933; för enbart smålägenheter (om högst 2 rum och kök) voro motsvarande tal resp. 167 och 139. I, relativt sett, ännu högre grad har antalet överbefolkade lägenheter gått tillbaka. I enlighet med det i äldre bostadsräkningar tillämpade förfaringssättet avse frekvenstalen härvidlag endast lägenheter om högst 3 rum och kök, vilka lägenhetstyper emellertid svara för praktiskt taget all trångboddhet. Antalet lägenheter med mer än 2 boende per eldstad utgjorde åren 1912/15 22·8 % av samtliga bostäder tillhörande de nämnda storlekstyperna, och i dessa lägenheter bodde 38·4 % av hela bostadsfolkmängden inom ifrågavarande lägenhetskategorier. Motsvarande jämförelsetal år 1933 voro knappt hälften så höga eller 10·7 resp. 19·9 %.

I Stockholm har utvecklingen gått i samma riktning, såsom följande siffror utvisa:

	1915	1920	1925	1930
Antal boende per 100 eldstäder	124	124	117	114
Tätbefolkade (med mer än 2 boende per eldstad) lägenheter om högst 3 rum och kök (i %)	19·1	18·0	13·8	9·4
Boende i tätbefolkade läg. om högst 3 rum o. kök (i %)	31·7	29·6	23·3	16·2

Tab. 105. Förändringar i boendetätheten under åren 1912/15—1933.

Orter	Antal boende per 100 eldstäder i		Trångboddhet i läg. om högst 3 rum och kök (%)		Orter	Antal boende per 100 eldstäder i		Trångboddhet i läg. om högst 3 rum och kök (%)	
	småläge-nheter	samtl. läge-nheter	antal läg. m. mer än 2 boende per eldstad	antal boende i läg. m. mer än 2 boende per eldstad		småläge-nheter	samtl. läge-nheter	antal läg. m. mer än 2 boende per eldstad	antal boende i läg. m. mer än 2 boende per eldstad
Södertälje					**Eskilstuna**				
1913.....	172	131	23·5	38·5	1912.....	192	167	30·5	46·2
1920.....	165	134	19·5	32·5	1920.....	182	162	26·4	41·0
1924.....	152	122	15·4	26·8	1924.....	167	147	20·7	33·4
1926.....	150	123	14·0	24·8	1926.....	163	143	18·5	30·9
1933.....	134	114	8·4	15·9	1933.....	145	131	11·9	20·9
Lidingö					**Linköping**				
1912.....	156	82	.	.	1913.....	160	129	19·6	34·7
1920.....	153	104	15·4	26·1	1920.....	156	129	18·1	31·7
1924.....	143	98	11·7	19·9	1924.....	145	119	14·1	25·7
1926.....	144	97	9·8	17·5	1926.....	144	119	13·7	25·4
1933.....	129	90	6·8	12·3	1933.....	134	113	9·4	17·8
Sundbyberg					**Norrköping**				
1913.....	167	146	.	.	1912.....	181	151	25·9	42·9
1920.....	169	150	21·4	34·0	1920.....	175	151	24·1	39·9
1924.....	154	139	16·3	26·9	1924.....	167	142	20·5	35·0
1926.....	148	136	13·2	22·0	1926.....	163	140	18·9	32·7
1933.....	142	131	9·7	17·1	1933.....	148	129	12·8	23·1
Hagalund					**Motala**				
1913.....	200	190	.	.	1913.....	129	101	.	.
1920.....	190	184	30·0	46·0	1920.....	139	115	13·4	26·4
1924.....	179	169	27·1	42·1	1924.....	128	104	9·8	20·6
1926.....	168	159	22·2	36·3	1926.....	126	104	8·9	18·5
1933.....	148	140	12·6	20·9	1933.....	135	108	7·6	15·1
Nya Huvudsta					**Västerås**				
1913.....	193	181	.	.	1913.....	176	146	23·4	38·5
1920.....	180	172	27·2	41·1	1920.....	172	146	22·1	36·0
1924.....	172	162	24·7	38·6	1924.....	161	135	17·9	30·4
1926.....	159	151	18·8	30·5	1926.....	159	134	17·0	29·0
1933.....	146	137	11·1	18·6	1933.....	144	125	11·6	20·4
Uppsala					**Jönköping**				
1913.....	151	119	14·5	27·0	1912.....	177	142	24·8	42·8
1920.....	149	118	13·9	25·7	1920.....	169	138	22·2	39·2
1924.....	142	112	11·8	22·5	1924.....	157	127	17·8	32·7
1926.....	137	109	9·7	18·5	1926.....	156	126	17·0	31·6
1933.....	126	105	6·3	12·4	1933.....	141	117	11·9	21·8
Nyköping					**Nässjö**				
1913.....	165	136	20·8	35·0	1913.....	154	129	.	.
1920.....	161	134	18·4	31·7	1920.....	156	139	15·7	26·9
1924.....	151	125	15·4	28·0	1924.....	140	122	11·3	21·1
1926.....	147	123	13·7	25·3	1926.....	141	124	10·5	19·9
1933.....	133	114	8·5	16·8	1933.....	131	115	8·1	15·7
Katrineholm					**Växjö**				
1913.....	160	139	.	.	1913.....	146	109	.	.
1920.....	160	144	17·1	28·6	1920.....	138	111	12·8	24·7
1924.....	145	127	11·7	21·4	1924.....	132	101	11·3	23·2
1926.....	145	126	11·4	20·2	1926.....	128	100	9·9	21·4
1933.....	135	121	8·7	15·9	1933.....	124	99	8·4	11·9

Tab. 105 (forts.). **Förändringar i boendetätheten under åren 1912/15—1933.**

Orter	Antal boende per 100 eldstäder i		Trångboddhet i läg. om högst 3 rum och kök (%)		Orter	Antal boende per 100 eldstäder i		Trångboddhet i läg. om högst 3 rum och kök (%)	
	småläge-nheter	samtl. läge-nheter	antal läg. m. mer än 2 boende per eldstad	antal boende i läg. m. mer än 2 boende per eldstad		småläge-nheter	samtl. läge-nheter	antal läg. m. mer än 2 boende per eldstad	antal boende i läg. m. mer än 2 boende per eldstad
Kalmar					Landskrona				
1913.....	134	111	11·9	23·6	1913.....	142	116	14·1	27·4
1920.....	136	115	12·0	23·7	1920.....	148	124	15·4	28·4
1924.....	125	105	8·5	17·7	1924.....	138	113	13·0	25·3
1926.....	123	103	7·1	15·0	1926.....	136	112	12·5	24·5
1933.....	121	103	6·3	12·5	1933.....	127	107	9·8	19·2
Oskarshamn					Hälsingborg				
1913.....	162	134	.	.	1913.....	135	111	11·5	23·0
1920.....	157	132	19·8	35·1	1920.....	136	111	11·0	21·4
1924.....	147	122	15·0	28·3	1924.....	131	106	10·2	20·3
1926.....	144	117	13·5	26·1	1926.....	128	106	9·4	19·0
1933.....	137	114	11·2	21·8	1933.....	122	102	6·1	12·4
Västervik					Ystad				
1913.....	164	139	21·2	37·6	1913.....	135	111	12·0	23·3
1920.....	158	135	18·9	32·8	1920.....	128	106	9·6	19·7
1924.....	151	130	15·9	29·2	1924.....	127	104	9·9	20·3
1926.....	146	126	12·9	24·9	1926.....	127	103	9·8	20·2
1933.....	133	117	9·0	17·5	1933.....	121	100	8·3	15·7
Visby					Trälleborg				
1913.....	128	104	10·1	20·8	1913.....	135	115	12·0	23·9
1920.....	122	101	9·6	19·4	1920.....	135	117	12·1	23·3
1924.....	121	98	8·9	17·8	1924.....	132	115	10·4	20·6
1926.....	120	98	7·8	16·7	1926.....	129	112	10·2	20·1
1933.....	117	97	6·8	12·9	1933.....	129	109	8·2	16·0
Karlskrona					Halmstad				
1913.....	140	117	14·2	26·1	1913.....	147	121	17·5	33·9
1920.....	140	117	13·9	25·7	1920.....	146	120	15·8	30·2
1924.....	133	112	11·8	22·6	1924.....	135	111	12·4	25·1
1926.....	131	109	10·5	20·5	1926.....	132	109	11·6	23·3
1933.....	132	109	8·8	16·3	1933.....	128	109	8·2	16·1
Kristianstad					Göteborg				
1913.....	121	99	7·5	16·0	1915.....	183	146	.	.
1920.....	125	102	8·3	16·8	1920.....	183	145	28·0	45·0
1924.....	120	97	7·8	16·6	1924.....	177	142	24·5	40·0
1926.....	118	95	7·1	15·0	1926.....	169	136	22·1	37·4
1933.....	117	96	6·4	12·9	1933.....	146	125	12·7	23·2
Malmö					Mölndal				
1913.....	151	127	17·3	31·6	1913.....	183	166	.	.
1920.....	155	128	17·9	31·9	1920.....	179	163	27·7	45·3
1924.....	146	119	14·7	27·3	1924.....	174	161	25·7	40·7
1926.....	141	115	12·7	24·3	1926.....	171	154	23·4	37·5
1933.....	130	110	8·6	17·2	1933.....	155	140	17·8	30·4
Lund					Uddevalla				
1912.....	130	104	11·2	22·6	1913.....	170	139	24·0	42·2
1920.....	130	106	11·3	22·8	1920.....	162	135	21·5	38·0
1924.....	124	99	9·2	19·5	1924.....	156	127	17·8	32·8
1926.....	126	101	9·2	19·2	1926.....	153	125	17·1	31·8
1933.....	120	98	7·0	15·0	1933.....	138	117	11·2	22·2

Tab. 105 (forts.). **Förändringar i boendetätheten under åren 1912/15—1933.**

Orter	Antal boende per 100 eldstäder i		Trångboddhet i läg. om högst 3 rum och kök (%)		Orter	Antal boende per 100 eldstäder i		Trångboddhet i läg. om högst 3 rum och kök (%)	
	småläge-nheter	samtl. läge-nheter	antal läg. m. mer än 2 boende per eldstad	antal boende i läg. m. mer än 2 boende per eldstad		småläge-nheter	samtl. läge-nheter	antal läg. m. mer än 2 boende per eldstad	antal boende i läg. m. mer än 2 boende per eldstad
Vänersborg					Falun				
1912.....	162	127	.	.	1913.....	164	129	21·2	36·1
1920.....	159	130	20·4	34·9	1920.....	158	128	17·3	29·7
1924.....	156	121	20·8	33·2	1924.....	148	118	14·9	27·9
1926.....	152	121	16·2	29·9	1926.....	144	115	12·7	23·4
1933.....	137	110	10·7	21·0	1933.....	132	107	9·7	18·3
Trollhättan					Gävle				
1913.....	176	153	.	.	1913.....	190	159	29·6	46·9
1920.....	173	151	24·8	40·0	1920.....	179	154	25·8	42·4
1924.....	162	142	20·2	34·1	1924.....	168	142	21·2	35·9
1926.....	158	137	18·0	31·1	1926.....	163	139	18·9	32·6
1933.....	143	126	12·2	22·2	1933.....	149	129	13·7	24·6
Borås					Söderhamn				
1913.....	169	143	23·4	40·9	1913.....	204	170	34·4	52·3
1920.....	163	138	21·0	37·1	1920.....	185	157	29·2	46·0
1924.....	153	128	16·9	31·2	1924.....	172	144	23·9	39·2
1926.....	150	127	15·1	28·0	1926.....	170	143	23·5	38·5
1933.....	139	119	10·4	19·3	1933.....	152	131	16·2	27·4
Lidköping					Härnösand				
1913.....	156	127	.	.	1913.....	161	129	.	.
1920.....	154	131	18·5	32·9	1920.....	161	129	19·4	33·9
1924.....	147	122	15·3	29·1	1924.....	154	125	17·1	30·6
1926.....	143	117	13·4	25·4	1926.....	150	122	15·9	28·8
1933.....	140	117	12·1	22·7	1933.....	139	116	11·1	20·1
Tidaholm					Sundsvall				
1913.....	168	150	.	.	1912.....	190	145	29·5	45·5
1920.....	156	142	18·2	32·4	1920.....	174	140	24·1	39·0
1924.....	145	126	13·4	26·6	1924.....	163	129	18·5	31·5
1926.....	141	124	12·4	23·9	1926.....	160	128	17·6	29·4
1933.....	131	113	9·0	17·9	1933.....?	146	120	13·4	22·3
Karlstad					Skönsmon				
1912.....	179	141	26·0	42·3	1913.....	229	208	.	.
1920.....	172	140	23·1	37·8	1920.....	202	185	34·8	52·8
1924.....	158	126	17·7	31·4	1924.....	196	181	32·4	49·1
1926.....	154	124	15·9	28·5	1926.....	191	176	31·2	47·0
1933.....	139	117	10·2	19·2	1933.....	170	160	23·4	37·4
Kristinehamn					Skönsberg				
1913.....	169	135	.	.	1913.....	219	209	.	.
1920.....	163	137	20·4	34·8	1920.....	213	204	37·9	55·5
1924.....	148	124	14·7	27·2	1924.....	190	179	29·0	45·2
1926.....	145	121	12·9	24·3	1926.....	179	171	24·5	40·8
1933.....	137	118	10·4	20·1	1933.....	162	152	18·8	30·2
Örebro					Östersund				
1913.....	168	139	20·9	35·4	1913.....	156	124	.	.
1920.....	169	141	21·6	35·7	1920.....	170	139	21·0	34·1
1924.....	158	130	17·4	30·1	1924.....	154	124	14·9	25·5
1926.....	151	126	14·7	26·3	1926.....	155	127	15·9	26·9
1933.....	133	119	8·2	15·4	1933.....	142	121	11·1	19·8

Tab. 105 (*forts.*). **Förändringar i boendetätheten under åren 1912/15—1933.**

Orter	Antal boende per 100 eldstäder i		Trångboddhet i läg. om högst 3 rum och kök (%)		Orter	Antal boende per 100 eldstäder i		Trångboddhet i läg. om högst 3 rum och kök (%)	
	småläge-nheter	samtl. lägen-heter	antal läg. m. mer än 2 boende per eldstad	antal boende i läg. m. mer än 2 boende per eldstad		småläge-nheter	samtl. lägen-heter	antal läg. m. mer än 2 boende per eldstad	antal boende i läg. m. mer än 2 boende per eldstad
Umeå					Kiruna				
1913.....	170	136	.	.	1913.....	241	231	.	.
1920.....	170	141	20·4	34·5	1920.....	222	207	41·5	60·1
1924.....	146	118	13·1	24·7	1924.....	212	196	38·2	54·6
1926.....	152	123	15·1	27·2	1926.....	210	194	36·9	52·7
1933.....	146	123	12·4	21·0	1933.....	180	165	26·4	41·1
Luleå					Samtliga 52 orter				
1912.....	198	160	.	.	1912/15...	**167**	**135**	[1] **22·8**	[1] **38·4**
1920.....	194	159	31·3	47·6	1920.....	**164**	**134**	**21·0**	**35·9**
1924.....	175	142	24·2	39·4	1924.....	**156**	**127**	**17·7**	**31·2**
1926.....	174	141	23·4	37·9	1926.....	**151**	**124**	**16·0**	**28·8**
1933.....	149	128	13·7	23·4	1933.....	**139**	**117**	**10·7**	**19·9**
Malmberget									
1913.....	249	243	.	.					
1920.....	215	204	40·4	59·3					
1924.....	203	189	33·0	51·4					
1926.....	192	179	29·6	48·1					
1933.....	174	163	25·4	39·8					

[1] Approximativa siffror.

Nedgången i trångboddheten sedan förkrigstiden torde till någon ringa del kunna tillskrivas det förut konstaterade förhållandet, att lägenheter om 2 rum och kök ökat i relativ betydelse på bekostnad av sådana om 1 rum och kök, men den väsentliga anledningen är, att medlemsantalet per hushåll minskats. Detta förhållande torde återigen väsentligen bero på den av födelsebegränsningen åstadkomna nedgången i barnantalet. Det visar sig nämligen, att antalet vuxna personer per 100 eldstäder i de i tab. 105 redovisade orterna var ungefär detsamma år 1933 som 1912/15 (c:a 93). Förutsätter man, att barnantalet år 1933 varit så mycket större, att relationen mellan antalet barn och vuxna varit densamma som åren 1912/15, skulle bostadsfolkmängden ha överstigit den nu redovisade folkmängden med c:a 15 %. Med den fördelning på olika storlekstyper av lägenheter, som rådde år 1933, skulle antalet boende per 100 eldstäder då ha blivit ungefär lika högt som åren 1912/15, nämligen c:a 134. Detta innebär dock icke med säkerhet, att trångboddheten faktiskt skulle ha förblivit ungefär oförändrad, om det relativa barnantalet hållit sig vid samma nivå som före kriget, ty i verkligheten skulle byggnadsverksamhetens utveckling och därmed bostadsbeståndets sammansättning ha kunnat påverkas av detta förhållande. Härtill kommer, att trångboddhetsfrekvensen, även vid oförändrad genomsnittlig boendetäthet, kan undergå vissa förändringar — t. ex. genom ökning eller minskning i antalet »underbefolkade» lägenheter.

Beräkningen torde dock i huvudsak ge belägg för riktigheten av den nyss antydda uppfattningen, att födelsebegränsningen är den viktigaste anledningen till nedgången i trångboddheten.

Eftersom förbättringen väsentligen är ett uttryck för nedgången i medlemsantalet per hushåll, har trångboddhetsfrekvensen för de enskilda hushållstyperna minskats i proportionsvis mindre utsträckning än trångboddheten i allmänhet. Härpå kan lämnas följande belägg:

Hushåll i läg. med mer än 2 boende per eldstad i % av samtliga[1]	Hushåll bestående av ...personer				Samtliga hushåll
	3—4	5—6	7—8	9—10	
Stockholm					
1920	7·2	32·2	55·6	64·7	15·0
1930	5·9	23·3	38·9	46·2	8·1
Göteborg					
1920	4·6	54·3	72·2	80·7	24·5
1930	3·0	44·6	65·1	75·0	15·5

[1] Hushåll i lägenheter med 4 och flera rum och kök äro här inräknade.

Av tab. 105 framgår även, att vissa lokala olikheter i utvecklingen förekommit. Sålunda konstateras bl. a., att nedgången i trångboddheten varit relativt obetydlig i en del sydsvenska städer, t. ex. Kristianstad, där redan före kriget endast relativt få familjer redovisats såsom trångbodda.

På grundval av specialundersökningarna rörande smålägenheter i Norrköping, Jönköping och Göteborg kunna även vissa uppgifter erhållas om förändringarna i fråga om utrymmesförhållandena i sovrummen m. m. Hur stor del av boningsrummen resp. köken, som vid de olika undersökningstillfällena utnyttjades som sovrum, framgår av följande siffror:

	Norrköping		Jönköping		Göteborg		
	1915	1935	1915	1935	1911	1921	1931
Antal undersökta boningsrum	1 901	1 538	1 144	1 303	6 170	7 534	8 953
därav (i %) använda såsom sovrum	85·3	76·9	81·8	74·3	88·9	89·1	86·2
Antal undersökta kök	1 880	1 344	942	843	4 693	5 559	6 537
därav (i %) använda såsom sovrum	63·4	69·6	57·2	60·7	44·9	42·5	44·4

I Göteborg framträder knappast någon nämnvärd förändring, varemot i Norrköping och Jönköping en något mindre del av boningsrummen nu än förut skulle användas såsom sovrum, medan däremot en något större del av köken skulle utnyttjas nattetid. Sistnämnda förskjutning torde dock snarast vara skenbar, i det att vid det tidigare undersökningstillfället medräknats en del kök med mindre än 6 kvm golvyta, vilka vid 1935 års undersökning lämnats åsido.

I följande tablå meddelas relativa antalet personer per sovrum i smålägenheter under olika år:

	Antal såsom sovrum använda rum och kök[1]	Därav (i %) använda av ... personer			
		1	2	3	4 el. flera
Norrköping					
1915	2 812	28·2	32·9	19·0	19·9
1935	2 117	40·3	38·5	15·3	5·9
Jönköping					
1915	1 475	25·1	29·4	18·8	26·7
1935	1 480	38·0	33·8	19·6	8·6
Göteborg					
1911	7 593	29·0	27·8	16·8	26·4
1921	9 075	30·5	27·1	17·9	24·5
1931	10 666	35·1	32·8	18·9	13·2

[1] För Göteborg äro även såsom sovrum använda hallar o. d. medräknade.

Antalet fall, där 4 eller flera personer ligga i samma rum, har sålunda undergått en väsentlig minskning. Ett liknande intryck ge följande uppgifter om de boendes fördelning efter sovluftrymden per person (för Göteborg per personenhet) i smålägenheter:

	Antal personer	Därav (i %) med sovplats i rum, kök etc., där luftrymden per person (pers.-enhet) utgör (kbm)				
		under 10	10—15	15—20	20—30	30 el. däröver
Luftrymd per person.						
Norrköping						
1915	6 828	25·6	32·0	18·7	15·3	8·4
1935	4 039	12·0	23·1	22·4	25·2	17·3
Jönköping						
1915	3 993	27·6	32·9	18·3	15·4	5·8
1935	3 003	11·6	23·2	25·5	23·0	16·7
Luftrymd per personenhet.						
Göteborg						
1911	20 185	14·5	30·5	23·0	20·5	11·5
1921	23 401	15·9	30·4	23·6	19·8	10·3
1931	23 121	7·5	20·3	26·9	28·8	16·5

Jämförbara uppgifter angående förekomsten av s a m b o e n d e mellan ogifta vuxna personer av olika kön (över 15 år) kunna endast erhållas för Göteborg. År 1911 konstaterades dylikt samboende förekomma i 19·0 % av samtliga undersökta smålägenheter. År 1921 var siffran nästan densamma (18·9 %), men år 1931 hade jämförelsetalet sjunkit till 15·8 %. Det procentuella antalet samboende vuxna personer minskades från 23·0 % år 1911 till 19·2 % år 1931.

5. Hyresutvecklingen.

Genom jämförelse med tidigare allmänna bostadsräkningar — i vissa fall kompletterade med uppgifter från kommunala bostadsräkningar för Stockholm och Göteborg — kan även en uppfattning om hyresnivåns förändringar sedan förkrigstiden erhållas. Dylika jämförelser erbjuda emellertid alltid vissa såväl principiella som praktiska svårigheter, vilka aldrig fullständigt kunna bemästras. Dessa svårigheter äro visserligen av mindre vikt, när det gäller att jämföra närliggande år, men är det återigen fråga om att mäta hyresnivåns förändring från t. ex. år 1914 till 1933, äro de under mellanperioden inträffade förändringarna i bostadsbeståndets kvalitativa sammansättning av sådan betydelse, att de inverka allvarligt störande på resultatet av beräkningarna. De allmänna medelhyrorna kunna nämligen uppvisa rätt avsevärda förändringar, även om hyrorna för varje särskild kvalitetstyp av lägenheter skulle ha varit stabila; enbart den genom bostadsproduktion respektive husrivningar åstadkomna ökningen eller minskningen i proportionen av mera högvärdiga respektive undermåliga lägenheter är tillräcklig för att åstadkomma variationer i medeltalen.

Dessa kvalitetsförskjutningars inverkan på beräkningarna kunna visserligen i viss grad neutraliseras. För detta ändamål erbjuda sig flera olika metoder, vilka giva något skiljaktiga resultat, utan att något av dessa resultat kan betecknas som det absolut »riktiga». Valet mellan de olika metoderna kommer nämligen alltid att bli i viss mån godtyckligt, och därför kan något fullt allmängiltigt och exakt uttryck för den »verkliga» hyresförändringen knappast erhållas. Även om undersökningen begränsas till ett s. k. identiskt bostadsbestånd, d. v. s. till sådana lägenheter, vilka förefunnits vid alla undersökningstillfällena — vilket alltså innebär, att den genom nybyggnadsverksamheten åstadkomna förändringen i beståndets sammansättning elimineras ur beräkningarna —, kommer en viss obestämbarhet att kvarstå, ty även kvaliteten av det på detta sätt avgränsade bostadsbeståndet kan under perioden ha förändrats i den ena eller den andra riktningen på grund av fastigheternas gradvisa åldrande eller såsom en följd av moderniseringar o. d.

Dessa reservationer böra behållas i minnet vid studiet av i det följande anförda uppgifter, vilka åstadkommits med tillämpning av flera olika metoder just för att möjliggöra åtminstone en föreställning om vidden av den här berörda »obestämbarhetsmarginalen». I tab. 106 återges en översikt av hyresutvecklingen inom 72 orter, för vilka uppgifter föreligga för vart och ett av åren 1912/15, 1920, 1924, 1928 och 1933. Beträffande metoden för utarbetande av denna sammanställning må anföras följande.

I fråga om åren 1912/15, 1920 och 1924 ha medelhyrorna för de enskilda lägenhetskategorierna åstadkommits genom vanlig medeltalsberäkning. Kvalitetsdifferenserna ha nämligen beträffande denna period av relativt ringa bostadsbygge ansetts vara av jämförelsevis begränsad omfattning, varför någon korrigering med hänsyn härtill i stort sett icke synts nödvändig. För de därpå

Tab. 106. Hyresnivåns utveckling 1912/15—1933.

Anm. Beträffande innebörden av a- och b-talen jfr texten.

Orter och redovisningsår	1 kök utan rum	1 rum utan kök (ev. m. kok-vrå)	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 rum och kök	Samtliga lägenheter
Stockholm.									
Medelhyror per år (kr.)[1] 1915	150	220	315	515	783	1 048	1 391	1 831	499
1920	206	321	462	746	1 159	1 623	2 189	2 887	742
1924	237	400	546	917	1 459	2 061	2 720	3 503	906
1928 a	248	476	618	1 019	1 551	2 092	2 690	3 427	959
1933 a	262	459	618	970	1 427	1 888	2 413	3 033	912
1928 b	249	569	671	1 126	1 664	2 233	2 850	3 657	1 254
1933 b	267	611	748	1 124	1 609	2 129	2 691	3 431	1 146
Ökning i % 1915—1933 a	75	109	96	88	82	80	73	66	83
Ökning i % 1915—1933 b	78	178	137	118	105	103	93	87	[2] 130
Göteborg.									
Medelhyror per år (kr.)[1] 1915	123	134	218	398	593	835	1 041	1 317	364
1920	209	215	331	573	841	1 170	1 467	1 828	532
1924	212	254	385	696	1 063	1 576	1 971	2 473	656
1928 a	246	286	434	785	1 186	1 640	2 044	2 499	718
1933 a	259	312	446	784	1 174	1 603	1 962	2 335	713
1928 b	246	311	448	830	1 267	1 707	2 170	2 631	754
1933 b	268	399	502	879	1 294	1 737	2 175	2 701	784
Ökning i % 1915—1933 a	111	133	105	97	98	92	88	77	96
Ökning i % 1915—1933 b	118	198	130	121	118	108	109	105	[2] 115
70 gemensamma orter.									
Medelhyror per år (kr.)[1] 1912/14	93	92	163	251	409	577	772	955	253
1920	136	139	246	388	627	898	1 193	1 488	388
1924	163	174	300	486	785	1 107	1 467	1 815	478
1928 a	183	195	337	536	836	1 161	1 506	1 862	515
1933 a	186	233	353	546	801	1 103	1 419	1 713	517
1928 b	184	203	340	548	857	1 194	1 549	1 915	550
1933 b	189	277	381	605	898	1 253	1 609	1 994	574
Ökning i % 1912/14–1933 a	100	153	117	118	96	91	84	79	104
Ökning i % 1912/14–1933 b	103	201	134	141	120	117	108	109	[2] 127
Samtliga 72 orter.									
Medelhyror per år (kr.)[1] 1912/15	97	147	210	350	561	790	1 067	1 388	348
1920	140	223	310	512	821	1 191	1 632	2 138	519
1924	172	282	374	634	1 026	1 507	2 036	2 607	637
1928 a	194	328	423	704	1 098	1 556	2 052	2 601	674
1933 a	199	341	434	695	1 038	1 448	1 890	2 347	660
1928 b	191	397	446	760	1 164	1 650	2 168	2 754	803
1933 b	200	450	512	799	1 168	1 635	2 127	2 708	[2] 789
Ökning el. minskning i % 1912/15—1920	+ 44	+ 52	+ 48	+ 46	+ 46	+ 51	+ 53	+ 54	+ 49
1920—1924	+ 23	+ 26	+ 21	+ 24	+ 25	+ 27	+ 25	+ 22	+ 23
1924—1928 a	+ 13	+ 16	+ 13	+ 11	+ 7	+ 3	+ 1	± 0	+ 6
1924—1928 b	+ 11	+ 41	+ 19	+ 20	+ 13	+ 9	+ 6	+ 6	+ 26
1928—1933 a	+ 3	+ 4	+ 3	— 1	— 5	— 7	— 8	— 10	— 2
1928—1933 b	+ 5	+ 13	+ 15	+ 5	± 0	— 1	— 2	— 2	— 2
1912/15—1933 a	+ 105	+ 132	+ 107	+ 99	+ 85	+ 83	+ 77	+ 69	+ 90
1912/15—1933 b	+ 106	+ 206	+ 144	+ 128	+ 108	+ 107	+ 99	+ 95	+ [2] 127

[1] Exkl. värmekostnad. — [2] Jfr tablån å sid. 224 samt därtill hörande text.

följande åren har emellertid viss hänsyn måst tagas till de betydande kvalitativa förskjutningarna. Detta har skett med utgångspunkt från medelhyrorna för lägenheter med och sådana utan centralvärme. Med ledning av desamma ha uträknats allmänna medeltal för resp. lägenhetskategorier, vilka skulle återge den hyresnivå, som borde varit rådande respektive år under förutsättning, att bostadsbeståndets fördelning på lägenheter med och sådana utan centraluppvärmning varit densamma som år 1924.[1] Resultatet av dessa beräkningar meddelas i tab. 108 under beteckningen »a-tal», varemot de i jämförelsesyfte medtagna »b-talen» utgöra vanliga hyresmedeltal.

Det till grund för beräkningen av »a-talen» liggande antagandet är, att lägenheter med och sådana utan centraluppvärmning representera olika kvalitetstyper. Detta är givetvis i sin mån riktigt, och den föregående framställningen har visat (jfr sid. 108 o. f.), att förekomsten av dylika moderna bekvämligheter i varje fall högt värdesättes på hyresmarknaden. Det bör emellertid ej förbises, att de båda kategorierna icke utgöra några verkligt enhetliga kvalitetsgrupper, utan att inom desamma avsevärda kvalitativa olikheter kunna förekomma. Då emellertid inga ytterligare hyresspecifikationer för olika kvalitetsgrupper föreligga, har något mera förfinat beräkningssätt ej kunnat ifrågakomma.

Emellertid möter vid dylika beräkningar ytterligare ett problem, nämligen det att orter med hög hyresnivå kunna komma att representera en från det ena året till det andra något ökad eller minskad del av samtliga i beräkningen ingående orters bostadsbestånd, varigenom beräkningarna kunna ge en något felaktig bild av utvecklingen. Av denna anledning ha »a-talen» för år 1928 och 1933 för samtliga 72 orter kalkylerats på grundval av bostadsbeståndets fördelning på Stockholm, Göteborg och »70 gemensamma orter» år 1924. Däremot har ingen sådan korrigering ansetts nödvändig med avseende på förskjutningarna inom sistnämnda grupp och ej heller för åren före 1924, eftersom bostadsproduktionen då var förhållandevis begränsad.

Slutligen må nämnas, att de i sista kolumnen återgivna allmänna medeltalen för samtliga lägenheter åstadkommits genom standardräkning efter hyresbostädernas fördelning på olika lägenhetskategorier år 1920 inom samtliga av den allmänna bostadsräkningen för nämnda år berörda orter. Dessa medeltal påverkas sålunda icke av förskjutningarna i bostadsbeståndets fördelning på olika storlekstyper av lägenheter. De för år 1928 och 1933 angivna b-siffrorna ha dock även i detta fall beräknats på vanligt sätt.

Sistnämnda allmänna genomsnittstal för 1928 och 1933 kunna sålunda rätteligen icke jämföras med de för föregående år meddelade uppgifterna. I följande tablå återges emellertid resultaten av en jämförelse mellan åren 1912/15 och 1933, varvid tre olika metoder kommit till användning. Den första

[1] Att man utgått från förhållandena år 1924 och icke från förhållandena år 1933 motiveras därav, att lägenheter med centralvärme å flertalet orter voro jämförelsevis fåtaliga år 1924, varför medelhyrorna för desamma voro påverkade av tillfälligheter. Ur denna synpunkt tedde det sig angeläget att icke låta dessa medelhyror alltför starkt inverka på beräkningarna för nämnda år, vilket skulle ha blivit fallet, om 1933 års »vikter» kommit till användning. — Nämnas må vidare, att medeltalen för Stockholm, Göteborg och »70 gemensamma orter» uträknats med hjälp av frekvenstalen för resp. orter.

Tab. 107. Beräkning av årshyrornas förändring 1924—1933 för lägenheter utan och med centralvärme (enl. bostadsbeståndets fördelning på olika huvudtyper år 1933).

Orter och redovisningsår	1 kök utan rum	1 rum utan kök (ev. m. kokvrå)	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 rum och kök	Samtl. lägenheter
Lägenheter utan centralvärme.									
Stockholm.....1924	236	359	536	874	1 348	1 842	2 415	3 095	848
1928	248	403	593	959	1 438	1 897	2 399	3 017	906
1933	261	399	596	924	1 336	1 715	2 166	2 662	872
Göteborg.....1924	201	228	379	678	1 021	1 416	1 811	2 258	528
1928	243	261	428	764	1 139	1 529	1 917	2 342	589
1933	256	286	441	769	1 139	1 503	1 849	2 166	595
Övriga 70 orter 1924	164	165	299	478	762	1 068	1 379	1 697	404
1928	183	185	335	528	814	1 112	1 425	1 754	441
1933	186	221	351	537	777	1 039	1 315	1 536	447
Samtliga 72 orter.....1924	170	234	366	604	957	1 400	1 905	2 463	530
1928	191	263	409	667	1 027	1 457	1 932	2 456	576
1933	196	284	422	664	976	1 350	1 772	2 176	572
Ökning el. minskning i % för samtl. 72 orter 1924—1928	+ 12	+ 12	+ 12	+ 10	+ 7	+ 4	+ 1	± 0	+ 9
1928—1933	+ 3	+ 8	+ 3	± 0	— 5	— 7	— 8	— 11	— 1
1924—1933	+ 15	+ 21	+ 15	+ 10	+ 2	— 4	— 7	— 12	+ 8
Lägenheter med centralvärme.									
Stockholm.....1924	362	579	698	1 294	2 046	2 767	3 507	4 344	1 337
1928	314	797	965	1 547	2 149	2 720	3 443	4 275	1 542
1933	417	725	929	1 376	1 908	2 445	3 050	3 799	1 405
Göteborg.....1924	548	494	664	1 018	1 411	2 011	2 549	3 218	1 148
1928	346	515	722	1 150	1 570	1 941	2 505	3 042	1 200
1933	366	547	677	1 046	1 460	1 874	2 369	2 922	1 132
Övriga 70 orter 1924	295	316	412	693	1 052	1 289	1 750	2 108	849
1928	260	346	487	762	1 096	1 396	1 768	2 124	906
1933	239	417	543	785	1 091	1 405	1 755	2 141	932
Samtliga 72 orter.....1924	368	504	606	979	1 449	1 910	2 529	3 162	1 119
1928	285	658	776	1 130	1 530	1 936	2 507	3 120	1 244
1933	278	631	765	1 058	1 429	1 836	2 334	2 919	1 182
Ökning el. minskning i % för samtl. 72 orter 1924—1928	— 23	+ 31	+ 28	+ 15	+ 6	+ 1	— 1	— 1	+ 11
1928—1933	— 2	— 4	— 1	— 6	— 7	— 5	— 7	— 6	— 5
1924—1933	— 24	+ 25	+ 26	+ 8	— 1	— 4	— 8	— 8	+ 6
Samtliga lägenheter.									
Stockholm.....1924	240	502	610	1 059	1 680	2 367	3 061	3 744	1 097
1928	250	659	763	1 219	1 776	2 364	3 017	3 866	1 235
1933	267	611	748	1 124	1 609	2 129	2 691	3 431	1 146
Göteborg.....1924	238	343	452	813	1 209	1 790	2 274	2 938	746
1928	254	371	504	918	1 347	1 788	2 286	2 838	805
1933	268	399	502	879	1 294	1 737	2 175	2 701	784
Övriga 70 orter 1924	169	209	316	537	874	1 197	1 626	2 008	521
1928	186	232	358	593	923	1 278	1 654	2 034	564
1933	189	277	381	605	898	1 253	1 609	1 994	574
Samtliga 72 orter.....1924	179	362	429	732	1 167	1 699	2 299	2 879	740
1928	196	451	505	826	1 241	1 738	2 295	2 932	815
1933	200	450	512	799	1 168	1 635	2 127	2 708	789
Ökning el. minskning i % för samtl. 72 orter 1924—1928	+ 9	+ 25	+ 18	+ 13	+ 6	+ 2	± 0	+ 2	+ 10
1928—1933	+ 2	± 0	+ 1	— 3	— 6	— 6	— 7	— 8	— 3
1924—1933	+ 12	+ 24	+ 19	+ 9	± 0	— 4	— 7	— 6	+ 7

(a-metoden) utgår från de i tab. 106 meddelade a-siffrorna, vilka ju »standardräknats» såväl med hänsyn till fördelningen på lägenhetskategorier som (beträffande år 1933) efter förekomsten av centraluppvärmning. Uppgifterna enligt metod b[1] äro däremot endast i förstnämnda avseende standardräknade, medan metod b[2] utgår från vanliga faktiska medelhyror.

Hyresutveckling 1912/15—33 enl. olika beräkningsmetoder	Stockholm			Göteborg			Övr. 70 orter			Samtl. 72 orter		
	medelhyra per läg., kr.		ökning i %	medelhyra per läg., kr.		ökning i %	medelhyra per läg., kr.		ökning i %	medelhyra per läg., kr.		ökning i %
	1915	1933		1915	1933		1912/14	1933		1912/15	1933	
Metod a	499	912	83	364	713	96	253	517	104	348	660	90
» b[1].....	499	1 062	113	364	801	120	253	574	127	348	767	120
» b[2].....	626	1 146	83	379	784	107	259	574	122	386	789	104

Enligt den sistnämnda uppgiftsserien skulle hyresnivån sedan förkrigstiden ha stigit med 104 %. Härvid är emellertid att märka, att denna stegring av den faktiska medelhyran per lägenhet å ena sidan något hämmats på grund av den minskade proportionen större lägenheter om 5 och flera rum och kök men å andra sidan förstärkts på grund av de dyrare centralvärmeslägenheternas ökade betydelse. Elimineras verkningarna av förstnämnda förskjutning, kommer hyresstegringen (enligt b[1]-serien) att uppgå till 120 %. Införes därjämte en korrigering med hänsyn till förändringarna i förekomsten av centraluppvärmning (a-serien), begränsas återigen hyresstegringstalet till 90 %. Den sista uppgiften är avsedd att ge ett genomsnittligt uttryck för hyresutvecklingen inom bostadsbeståndets enskilda storlekstyper och »modernitetsklasser», d. v. s. för den hyresförändring, som skulle inträtt, om bostadsbeståndets sammansättning icke undergått några förskjutningar i nyss angivna avseenden.

Gentemot år 1928 framträder en stegring på 5 %, om man utgår från de enbart med hänsyn till fördelningen på lägenhetskategorier standardräknade medelhyrorna (år 1928 728 kr. och år 1933 767 kr.). Denna stegring beror emellertid helt på den ökade förekomsten av centralvärme, ty de i detta avseende korrigerade a-talen tyda (liksom de vanliga, helt okorrigerade medeltalen) i stället på en nedgång med 2 %. Härvid är att märka, att 1928 knappast utgjorde »toppåret», vilket, åtminstone att döma av stockholmsstatistiken, inföll omkring år 1931.

Uppgifterna för de olika lägenhetskategorierna visa, att mindre lägenheter i stort sett företett starkare hyresstegring än större. Den största ökningen noteras för lägenheter om 1 rum (med eller utan kokvrå), för vilka a-talen utvisa en ökning med 132 % sedan förkrigstiden. I detta fall torde emellertid korrigeringen av »kvalitetsfelet» vara mera ofullständig än eljest, ty vid beräkningarna har ingen hänsyn kunnat tagas till att ifrågavarande grupp till allt större del kommit att bestå av lägenheter med kokvrå, vilken bostadstyp i föregående hyresräkningar icke underkastats någon specialredovisning. För

Tab. 108. Medelhyror per år och lägenhet (kr.) å vissa orter hyresåren 1912/13 (resp. 1913/14), 1920/21, 1924/25, 1928/29 och 1933/34.

Anm. För åren 1928 och 1933 återge b-siffrorna de faktiska medelhyrorna resp. år, medan a-talen beräknats på grundval av bostadsbeståndets fördelning på lägenheter med och sådana utan centralvärme å resp. orter år 1924. — Jämsides med ortsnamnen redovisas medelhyrorna för samtliga lägenheter. Även i detta fall återge b-siffrorna de faktiska förhållandena å resp. ort och tidpunkt, medan samtliga övriga tal beräknats på grundval av fördelningen på lägenhetskategorier (inom samtliga hyresräkningsorter) år 1920. Jfr i övrigt de i texten angivna förklaringarna. — Gruppen »1 rum» inbegriper enkelrum och ett rum med kokvrå.

Orter och lägenhetskategorier	1912–13 resp. 13–14	1920–21	1924–25	1928–29 a	1933–34 a	1928–29 b	1933–34 b	Orter och lägenhetskategorier	1912–13 resp. 13–14	1920–21	1924–25	1928–29 a	1933–34 a	1928–29 b	1933–34 b
Södertälje	283	449	504	534	546	523	545	*Eskilstuna*	284	419	489	515	539	409	462
1 rum	109	170	190	201	248	203	274	1 rum	100	136	162	188	212	192	239
1 rum o. kök	183	278	315	348	361	349	366	1 rum o. kök	175	257	292	314	336	317	364
2 rum o. kök	296	441	512	568	589	576	633	2 rum o. kök	306	444	521	560	575	571	652
3 rum o. kök	472	770	865	915	901	936	971	3 rum o. kök	468	720	827	858	848	886	986
Lidingö	363	596	692	651	645	806	851	*Oxelösund*	241	393	448	443	460	337	356
1 rum	170	258	281	304	326	327	350	1 rum	106	140	149	172	189	173	189
1 rum o. kök	231	387	465	480	480	498	524	1 rum o. kök	175	261	295	310	334	310	335
2 rum o. kök	358	606	781	685	656	739	745	2 rum o. kök	293	403	474	496	493	499	504
3 rum o. kök	595	914	1048	970	877	1062	1068	3 rum o. kök	424	691	689	695	730	695	740
Sundbyberg	329	503	626	666	675	659	692	*Linköping*	270	406	511	549	544	602	609
1 rum	136	221	280	313	353	367	474	1 rum	79	120	151	175	216	183	274
1 rum o. kök	236	361	447	493	501	534	632	1 rum o. kök	156	224	285	328	349	330	385
2 rum o. kök	364	546	707	730	725	776	833	2 rum o. kök	289	436	557	611	589	625	658
3 rum o. kök	476	754	976	1036	941	1109	1084	3 rum o. kök	487	721	909	955	867	990	967
Hagalund	259	399	492	646	619	528	629	*Norrköping*	303	435	528	582	569	479	505
1 rum	146	239	261	312	348	321	492	1 rum	111	152	180	220	235	230	258
1 rum o. kök	218	326	376	470	464	476	573	1 rum o. kök	196	265	317	351	375	351	393
2 rum o. kök	315	483	562	738	721	752	861	2 rum o. kök	331	474	569	635	643	637	691
3 rum o. kök	368	653	882	959	896	959	1099	3 rum o. kök	492	739	919	1022	930	1027	1006
Nya Huvudsta	275	394	509	614	605	510	498	*Motala*	184	347	367	370	408	403	436
1 rum	146	221	255	304	318	304	329	1 rum	65	112	104	117	160	118	165
1 rum o. kök	221	319	398	458	453	483	467	1 rum o. kök	107	213	226	226	250	226	251
2 rum o. kök	319	473	608	683	694	691	700	2 rum o. kök	200	391	404	405	445	405	453
3 rum o. kök	400	600	849	806	773	886	810	3 rum o. kök	301	579	615	627	698	620	721
Råsunda	408	610	695	771	781	1058	1017	*Mjölby*	215	319	385	402	401	423	433
1 rum	190	262	321	359	363	347	403	1 rum	72	121	122	141	147	141	150
1 rum o. kök	289	421	487	540	539	544	622	1 rum o. kök	149	196	243	265	269	265	276
2 rum o. kök	447	698	794	873	900	875	972	2 rum o. kök	241	354	429	447	444	445	449
3 rum o. kök	610	952	1120	1168	1169	1175	1235	3 rum o. kök	353	488	674	681	686	688	719
Uppsala	301	435	552	607	609	741	759	*Jönköping*	222	329	409	442	464	457	531
1 rum	99	164	204	214	256	213	277	1 rum	76	105	122	138	210	139	244
1 rum o. kök	183	261	325	369	397	370	406	1 rum o. kök	133	187	233	266	295	266	313
2 rum o. kök	313	463	598	664	687	672	752	2 rum o. kök	231	349	436	487	509	488	567
3 rum o. kök	514	746	957	1041	999	1053	1098	3 rum o. kök	370	554	678	732	732	739	823
Nyköping	268	414	487	519	529	484	510	*Huskvarna*	165	235	301	324	339	292	316
1 rum	91	137	157	177	198	187	238	1 rum	63	87	96	98	134	101	133
1 rum o. kök	179	278	311	332	353	332	360	1 rum o. kök	112	164	200	223	240	223	242
2 rum o. kök	295	438	516	568	594	572	647	2 rum o. kök	177	270	318	355	374	356	381
3 rum o. kök	435	684	827	902	862	904	921	3 rum o. kök	263	407	526	535	529	540	576
Katrineholm	231	508	489	504	543	480	510	*Nässjö*	193	349	437	425	431	487	516
1 rum	85	171	156	180	204	180	205	1 rum	70	119	171	147	182	148	190
1 rum o. kök	174	316	329	349	376	350	377	1 rum o. kök	127	223	274	270	288	271	295
2 rum o. kök	268	531	534	554	600	555	612	2 rum o. kök	211	392	477	482	490	484	514
3 rum o. kök	405	861	826	811	871	811	899	3 rum o. kök	303	552	707	686	689	692	710

Tab. 108 (forts.). Medelhyror per år och lägenhet (kr.) å vissa orter hyresåren 1912/13 (resp. 1913/14), 1920/21, 1924/25, 1928/29 och 1933/34.

Orter och lägenhetskategorier	1912–13 resp. 13–14	1920—21	1924—25	1928—29 a	1933—34 a	1928—29 b	1933—34 b	Orter och lägenhetskategorier	1912–13 resp. 13–14	1920—21	1924—25	1928—29 a	1933—34 a	1928—29 b	1933—34 b
Värnamo	144	217	323	342	328	384	418	*Malmö*	286	411	527	584	594	648	687
1 rum	89	137	135	112	141	112	182	1 rum	111	165	211	245	295	245	344
1 rum o. kök	91	163	198	214	232	214	234	1 rum o. kök	178	257	324	373	398	375	434
2 rum o. kök	151	248	319	334	356	334	376	2 rum o. kök	284	405	516	595	615	604	682
3 rum o. kök	208	379	525	543	533	543	567	3 rum o. kök	455	632	811	922	908	941	1023
Växjö	180	258	338	351	377	497	523	*Lund*	224	317	416	467	480	605	632
1 rum	56	79	111	119	150	125	167	1 rum	73	118	147	167	204	173	253
1 rum o. kök	99	144	188	200	233	201	239	1 rum o. kök	135	186	248	286	311	293	355
2 rum o. kök	178	264	347	365	394	367	406	2 rum o. kök	198	303	403	466	500	478	571
3 rum o. kök	329	464	597	615	637	621	676	3 rum o. kök	363	556	737	800	809	838	941
Kalmar	196	307	392	459	484	587	590	*Landskrona*	192	342	376	371	389	418	459
1 rum	76	114	145	171	233	187	275	1 rum	65	116	135	132	162	137	228
1 rum o. kök	118	189	242	301	344	304	362	1 rum o. kök	120	223	243	240	262	241	279
2 rum o. kök	193	314	406	490	527	499	555	2 rum o. kök	181	321	358	371	399	375	445
3 rum o. kök	324	508	678	782	748	799	790	3 rum o. kök	327	549	603	605	621	611	679
Oskarshamn	171	288	323	344	378	367	404	*Hälsingborg*	231	361	466	491	478	628	614
1 rum	59	98	100	107	160	107	162	1 rum	83	136	175	192	226	213	330
1 rum o. kök	114	196	214	242	270	242	271	1 rum o. kök	139	216	288	319	334	327	401
2 rum o. kök	171	295	326	365	414	366	421	2 rum o. kök	226	345	448	506	503	528	576
3 rum o. kök	276	469	548	568	597	569	612	3 rum o. kök	379	573	739	773	713	803	812
Västervik	182	290	348	399	397	368	371	*Eslöv*	194	300	356	387	389	456	442
1 rum	58	86	106	121	149	126	165	1 rum	69	110	135	138	149	155	172
1 rum o. kök	110	175	206	256	258	256	261	1 rum o. kök	128	201	233	249	259	253	267
2 rum o. kök	196	301	362	437	426	438	446	2 rum o. kök	175	285	344	383	379	391	404
3 rum o. kök	284	474	616	694	626	701	698	3 rum o. kök	331	482	624	653	602	689	669
Nybro	103	251	267	280	308	319	348	*Ystad*	199	270	316	327	350	410	438
1 rum	36	86	82	100	156	100	153	1 rum	81	116	130	133	164	134	180
1 rum o. kök	61	160	153	180	205	180	207	1 rum o. kök	118	155	185	201	226	202	235
2 rum o. kök	113	246	265	301	334	301	334	2 rum o. kök	191	259	313	334	380	335	401
3 rum o. kök	181	397	421	452	463	452	472	3 rum o. kök	304	421	500	520	545	523	602
Visby	186	255	306	351	397	443	500	*Trälleborg*	209	310	405	450	463	505	530
1 rum	74	101	122	152	211	159	218	1 rum	83	129	161	174	221	178	239
1 rum o. kök	115	156	187	214	261	215	270	1 rum o. kök	131	187	258	296	320	297	343
2 rum o. kök	184	252	306	371	423	372	456	2 rum o. kök	194	294	401	459	478	472	527
3 rum o. kök	298	416	492	580	636	596	695	3 rum o. kök	329	501	711	741	701	770	776
Karlskrona	253	336	428	476	506	567	596	*Höganäs*	136	214	242	273	303	316	345
1 rum	98	129	174	190	256	191	263	1 rum	74	131	130	137	144	152	159
1 rum o. kök	162	226	280	319	355	319	356	1 rum o. kök	86	153	142	156	185	156	203
2 rum o. kök	267	345	437	490	529	491	541	2 rum o. kök	132	233	248	273	284	291	290
3 rum o. kök	383	497	639	713	749	715	782	3 rum o. kök	230	374	425	464	489	472	540
Karlshamn	150	242	281	308	336	404	431	*Halmstad*	205	302	379	421	434	470	527
1 rum	69	107	124	123	159	123	160	1 rum	72	106	129	135	190	135	203
1 rum o. kök	90	146	179	202	221	202	225	1 rum o. kök	120	184	221	256	285	256	290
2 rum o. kök	156	254	296	326	358	327	362	2 rum o. kök	198	301	369	424	458	424	507
3 rum o. kök	239	405	466	500	540	501	552	3 rum o. kök	334	506	643	697	686	693	776
Kristianstad	207	298	360	400	437	582	639	*Mölndal*	147	315	504	492	474	402	419
1 rum	63	117	148	170	207	170	223	1 rum	64	96	180	195	229	197	239
1 rum o. kök	121	193	228	249	281	250	350	1 rum o. kök	100	170	294	320	331	321	351
2 rum o. kök	211	307	372	421	462	423	541	2 rum o. kök	168	356	580	542	493	550	537
3 rum o. kök	348	481	593	669	704	689	773	3 rum o. kök	227	461	909	783	719	786	761

Tab. 108 (forts.). **Medelhyror per år och lägenhet (kr.) å vissa orter hyresåren 1912/13 (resp. 1913/14), 1920/21, 1924/25, 1928/29 och 1933/34.**

Orter och lägenhetskategorier	1912—13 resp. 13—14	1920—21	1924—25	1928—29 a	1933—34 a	1928—29 b	1933—34 b	Orter och lägenhetskategorier	1912—13 resp. 13—14	1920—21	1924—25	1928—29 a	1933—34 a	1928—29 b	1933—34 b
Lysekil	241	350	374	417	400	488	457	*Vara*	196	348	409	398	391	485	492
1 rum	87	122	174	164	168	180	207	1 rum	76	154	194	136	170	147	192
1 rum o. kök	169	233	254	280	284	282	286	1 rum o. kök	124	231	261	271	288	269	292
2 rum o. kök	250	365	392	450	434	458	459	2 rum o. kök	184	423	463	448	441	458	481
3 rum o. kök	362	595	601	658	643	658	710	3 rum o. kök	346	564	650	591	588	612	661
Uddevalla	214	328	414	449	453	465	502	*Karlstad*	273	449	555	582	569	597	603
1 rum	94	115	140	154	181	159	198	1 rum	86	146	195	216	256	220	299
1 rum o. kök	123	186	241	280	307	281	323	1 rum o. kök	165	272	341	369	375	370	391
2 rum o. kök	221	359	454	491	484	503	550	2 rum o. kök	288	487	589	629	597	639	653
3 rum o. kök	342	545	690	737	717	751	789	3 rum o. kök	476	774	981	973	927	980	991
Vänersborg	200	312	392	386	411	447	482	*Kristinehamn*	209	398	471	485	524	462	492
1 rum	64	107	137	129	164	125	184	1 rum	78	112	154	163	199	163	220
1 rum o. kök	129	188	241	251	277	251	285	1 rum o. kök	129	250	288	317	348	317	351
2 rum o. kök	213	329	410	416	446	419	493	2 rum o. kök	221	459	526	550	586	550	602
3 rum o. kök	307	506	640	623	660	645	766	3 rum o. kök	339	667	752	796	826	796	851
Trollhättan	225	324	443	416	433	364	400	*Arvika*	217	320	365	408	400	422	403
1 rum	76	123	156	137	177	148	198	1 rum	78	117	148	175	179	171	176
1 rum o. kök	137	191	250	252	269	253	273	1 rum o. kök	149	222	247	290	289	291	290
2 rum o. kök	244	329	458	419	445	423	474	2 rum o. kök	237	338	395	443	427	452	442
3 rum o. kök	371	543	776	712	752	715	811	3 rum o. kök	343	483	557	630	620	635	640
Borås	223	382	529	591	569	615	615	*Örebro*	298	468	596	662	627	690	673
1 rum	81	133	212	238	255	249	295	1 rum	102	156	226	272	282	283	356
1 rum o. kök	129	205	289	345	373	348	402	1 rum o. kök	195	292	362	434	432	439	461
2 rum o. kök	230	382	550	638	613	653	681	2 rum o. kök	325	490	618	711	683	729	761
3 rum o. kök	374	665	916	976	876	999	964	3 rum o. kök	483	762	980	1058	972	1108	1120
Åmål	205	334	395	447	436	442	448	*Västerås*	290	505	561	590	633	551	623
1 rum	95	143	163	162	169	175	202	1 rum	91	167	196	226	266	229	300
1 rum o. kök	129	206	250	289	297	293	309	1 rum o. kök	189	314	347	375	411	376	433
2 rum o. kök	221	356	443	497	469	513	514	2 rum o. kök	322	548	612	645	694	657	760
3 rum o. kök	340	541	646	746	689	759	743	3 rum o. kök	504	856	965	1020	1062	1038	1142
Lilla Edet	134	223	266	299	292	321	365	*Sala*	207	351	416	418	423	380	379
1 rum	56	84	91	108	215	110	205	1 rum	68	120	131	155	173	157	180
1 rum o. kök	82	147	166	173	178	173	189	1 rum o. kök	127	194	244	262	267	262	272
2 rum o. kök	154	222	270	338	324	338	394	2 rum o. kök	213	356	444	469	466	472	481
3 rum o. kök	208	482	525	528	540	550	699	3 rum o. kök	329	630	729	705	684	723	711
Mariestad	176	260	338	380	386	431	453	*Falun*	252	399	493	506	513	598	626
1 rum	55	89	101	120	141	120	143	1 rum	96	145	177	181	233	194	260
1 rum o. kök	99	148	186	222	232	222	239	1 rum o. kök	154	237	299	316	335	317	340
2 rum o. kök	184	262	347	387	396	397	439	2 rum o. kök	270	426	534	563	569	573	606
3 rum o. kök	304	427	582	664	644	666	681	3 rum o. kök	413	685	830	851	822	868	900
Lidköping	190	289	363	406	430	432	474	*Avesta*	189	280	319	315	365	253	301
1 rum	68	108	123	131	177	131	185	1 rum	76	95	138	98	136	123	169
1 rum o. kök	126	201	231	263	286	262	292	1 rum o. kök	120	180	205	204	235	204	239
2 rum o. kök	210	312	388	444	468	444	512	2 rum o. kök	205	299	364	363	419	367	436
3 rum o. kök	310	465	604	655	660	661	741	3 rum o. kök	315	562	645	636	682	602	770
Tidaholm	138	190	247	266	285	209	252	*Morastrand*	184	343	396	408	430	533	526
1 rum	45	61	69	74	106	80	108	1 rum	84	154	146	121	217	121	304
1 rum o. kök	80	113	133	153	175	155	179	1 rum o. kök	123	238	260	289	285	289	286
2 rum o. kök	129	197	231	252	288	258	312	2 rum o. kök	191	365	423	462	466	461	472
3 rum o. kök	253	350	466	476	443	494	519	3 rum o. kök	294	542	628	651	702	662	714

Tab. 108 (forts.). **Medelhyror per år och lägenhet (kr.) å vissa orter hyresåren 1912/13 (resp. 1913/14), 1920/21, 1924/25, 1928/29 och 1933/34.**

Orter och lägenhets-kategorier	1912 -13 resp. 13-14	1920 —21	1924 —25	1928 —29 a	1933 —34 a	1928 —29 b	1933 —34 b	Orter och lägenhets-kategorier	1912 -13 resp. 13-14	1920 —21	1924 —25	1928 —29 a	1933 —34 a	1928 —29 b	1933 —34 b
Gävle.....	277	440	519	588	572	512	528	*Östersund*.....	371	575	687	690	694	793	754
1 rum.....	102	148	186	231	252	236	276	1 rum.....	145	216	255	259	293	273	312
1 rum o. kök	163	249	311	355	364	358	378	1 rum o. kök	256	386	457	468	483	472	492
2 rum o. kök	285	483	584	660	642	670	700	2 rum o. kök	402	632	749	765	775	772	812
3 rum o. kök	477	755	.909	976	924	991	1043	3 rum o. kök	590	923	1109	1085	1048	1103	1123
Söderhamn....	210	334	407	440	434	381	375	*Umeå*.....	277	566	678	638	653	744	762
1 rum.....	95	121	148	165	198	181	204	1 rum.....	120	214	278	284	295	281	330
1 rum o. kök	130	187	238	277	276	277	277	1 rum o. kök	175	355	433	404	429	406	436
2 rum o. kök	213	354	436	471	462	481	496	2 rum o. kök	288	650	767	730	727	726	754
3 rum o. kök	360	648	738	749	730	765	763	3 rum o. kök	445	951	1103	1949	1058	1055	1141
Härnösand....	260	374	464	534	522	556	558	*Luleå*.....	293	497	667	697	612	695	608
1 rum.....	92	126	170	191	208	190	222	1 rum.....	114	179	285	281	304	315	346
1 rum o. kök	158	222	273	326	337	324	341	1 rum o. kök	191	302	412	443	389	451	410
2 rum o. kök	276	397	513	588	555	594	592	2 rum o. kök	319	552	764	789	674	803	726
3 rum o. kök	436	631	818	935	879	941	935	3 rum o. kök	495	858	1107	1147	986	1176	1124
Sundsvall.....	319	530	629	681	591	709	654	*Malmberget*....	340	389	453	462	401	301	284
1 rum.....	111	162	219	250	228	263	276	1 rum.....	181	172	228	200	210	201	203
1 rum o. kök	192	305	367	414	398	417	424	1 rum o. kök	234	285	285	293	275	295	279
2 rum o. kök	354	625	741	786	659	802	752	2 rum o. kök	417	474	522	516	393	535	457
3 rum o. kök	542	944	1102	1170	940	1213	1108	3 rum o. kök	646	747	735	713	666	742	747
Skönsmon.....	157	264	340	417	352	268	252	*Kiruna*.....	366	475	621	683	497	480	331
1 rum.....	57	87	112	153	225	153	225	1 rum.....	168	198	256	284	206	286	211
1 rum o. kök	113	181	235	294	270	294	270	1 rum o. kök	295	346	423	486	305	488	309
2 rum o. kök	197	317	390	484	415	489	416	2 rum o. kök	432	596	751	794	481	809	498
3 rum o .kök	286	563	625	575	413	616	402	3 rum o. kök	570	786	923	965	697	1028	699
Skönsberg.....	157	218	306	443	395	263	291	*Samtl. 70 orter*	253	388	478	515	517	550	574
1 rum.....	73	106	148	200	168	200	194	1 rum.....	92	139	174	195	233	203	277
1 rum o. kök	114	193	239	291	285	293	284	1 rum o. kök	163	246	300	337	353	340	381
2 rum o. kök	199	327	404	504	425	506	455	2 rum o. kök	251	388	486	536	546	548	605
3 rum o. kök	300	—	617	671	580	700	625	3 rum o. kök	409	627	785	836	801	857	898
Kramfors.....	167	317	374	447	379	385	388	*Index f. 70 orter*	100	153	189	204	204	217	227
1 rum.....	51	160	174	189	164	192	173	1 rum.....	100	151	189	212	253	221	301
1 rum o. kök	102	173	230	250	252	252	267	1 rum o. kök	100	151	184	207	217	209	234
2 rum o. kök	205	371	391	480	371	490	422	2 rum o. kök	100	155	194	214	218	218	241
3 rum o. kök	306	590	878	722	618	710	653	3 rum o. kök	100	153	192	204	196	210	220

lägenheter om 1 rum och kök skulle stegringen enligt a-talen uppgå till 107 %, medan motsvarande stegringstal för våningar om 6 rum och kök stannar vid 69 %. Gentemot år 1928 utvisa samtliga lägenheter om 2 eller flera rum och kök enligt a-talen sänkta medelhyror, medan däremot mindre lägenheter förete ökning.

Specialuppgifter för lägenheter med och sådana utan centralvärme återgivas i tab. 107, vilken emellertid endast avser perioden 1924—1933; för tidigare år föreligga nämligen inga fullständiga dylika uppgifter. Det visar sig här, att lägenheter med centralvärme uppvisat starkare hyresförändringar än sådana utan denna bekvämlighet. Hyresstegringen under åren 1924—1928 uppgick sålunda till 11 % för lägenheter med och till 9 % för sådana utan cen-

Tab. 109. Vissa orter (131) fördelade efter hyresnivåns förändringar åren 1928—1933.

Ortsgrupper	Antal orter, där medelhyran per eldstad från 1928 till 1933													Samtliga orter
	minskats med						förändrats med mindre än 2 %	ökats med						
	25 % och däröver	20—25 %	15—20 %	10—15 %	5—10 %	2—5 %		2—5 %	5—10 %	10—15 %	15—20 %	20—25 %	25 % och däröver	
1. Läg. utan centralvärme.														
Orter m. följ. ant. inv.:														
över 100 000.....	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	3
10 000—100 000....	1	—	2	—	5	8	12	5	4	1	—	1	—	39
5 000— 10 000....	—	—	—	3	4	7	9	5	7	1	1	—	—	37
under 5 000.....	—	—	2	3	11	6	12	9	5	3	—	—	1	52
Samtliga orter	**1**	—	**4**	**6**	**21**	**21**	**35**	**19**	**16**	**5**	**1**	**1**	**1**	**131**
%	0·8	—	3·0	4·6	16·0	16·0	26·7	14·5	12·2	3·8	0·8	0·8	0·8	100·0
2. Läg. med centralvärme.														
Orter m. följ. ant. inv.:														
över 100 000.....	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3
10 000—100 000....	1	—	1	—	7	3	10	4	10	2	1	—	—	39
5 000— 10 000....	—	—	1	5	2	9	7	6	4	2	—	1	—	37
under 5 000.....	4	1	4	4	11	4	3	5	4	5	3	1	3	52
Samtliga orter	**5**	**1**	**6**	**10**	**21**	**16**	**20**	**16**	**18**	**9**	**4**	**2**	**3**	**131**
%	3·8	0·8	4·6	7·6	16·0	12·2	15·3	12·2	13·8	6·9	3·0	1·5	2·3	100·0
3. Samtliga lägenh.														
Orter m. följ. ant. inv.:														
över 100 000.....	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	3
10 000—100 000....	1	—	—	—	1	1	4	5	14	9	2	2	—	39
5 000— 10 000....	—	—	—	2	—	3	9	3	10	8	—	2	—	37
under 5 000.....	—	—	1	4	4	6	10	7	14	1	2	2	1	52
Samtliga orter	**1**	—	**1**	**6**	**5**	**10**	**24**	**16**	**38**	**19**	**4**	**6**	**1**	**131**
%	0·8	—	0·8	4·6	3·8	7·6	18·3	12·2	29·0	14·5	3·0	4·6	0·8	100·0

traluppvärmning, och det därpå inträffade hyresfallet utgjorde resp. 5 och 1 %.

Att märka är, att alla uppgifter i denna tabell äro standardräknade med utgångspunkt från förhållandena år 1933 inom resp. orter i fråga om fördelningen på ortsgrupper, lägenhetskategorier etc. De i den nedersta avdelningen återgivna sammanfattningstalen äro sålunda kalkylerade på grundval av centralvärmelägenheternas relativa betydelse år 1933. Det visar sig, att detta frångående av den i tab. 106 använda metoden endast i ringa utsträckning ändrar beräkningsresultatet. Hyresfallet sedan år 1928 kommer dock att framstå såsom något starkare (3 %) än enligt tab. 106 (2 %).

Av tab. 106 framgår vidare, att hyresstegringen sedan förkrigstiden varit svagare i Stockholm, där a-siffran stigit med 83 %, och Göteborg (96 %) än i övriga 70 orter (104 %). Särskilda uppgifter för sistnämnda samhällen återgivas i tab. 108. Av denna redovisning framgår bl. a., att Kiruna — som

Tab. 110 Medelhyror (kr. per år) för lägenheter *utan* centralvärme dels enligt hyresräkningen 1924 (samtliga hyreslägenheter), dels enligt hyresräkningen 1933 (lägenheter i hus tillkomna före 1 jan. 1924).

Orter		Antal lägenheter	1 rum (ev. m. kok-vrå)	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	Samtl. lägenheter[1]
Södertälje	1924	2 400	185	314	499	839	1 117	1 409	415
	1933	2 303	235	360	568	863	914	1 339	459
Sundbyberg	1924	1 262	256	441	702	966	1 222	1 225	548
	1933	857	313	477	710	940	1 217	1 770	574
Lidingö	1924	995	260	454	728	967	1 285	1 604	592
	1933	537	308	475	612	787	1 158	1 267	552
Vaxholm	1924	344	245	311	453	626	783	1 178	470
	1933	326	197	293	447	578	789	1 005	444
Nynäshamn	1924	355	176	321	532	696	983	1 200	384
	1933	296	265	361	548	716	806	1 200	415
Råsunda	1924	730	321	486	783	1 106	1 525	1 779	749
	1933	504	363	533	864	1 117	1 468	1 767	793
Uppsala	1924	6 280	200	325	596	942	1 277	1 624	531
	1933	4 684	245	396	675	982	1 312	1 509	582
Enköping	1924	977	120	227	422	614	898	1 281	341
	1933	849	163	268	459	671	1 002	1 276	383
Nyköping	1924	2 378	157	311	516	823	1 097	1 426	384
	1933	1 865	192	347	575	852	1 101	1 327	421
Katrineholm	1924	1 132	153	329	534	823	1 004	1 000	413
	1933	1 065	204	375	596	838	1 058	1 046	462
Eskilstuna	1924	5 345	157	291	515	793	1 139	1 496	309
	1933	4 395	201	235	565	811	1 135	1 472	350
Strängnäs	1924	766	130	287	495	732	948	1 115	455
	1933	517	185	332	570	732	929	1 127	500
Mariefred	1924	211	100	209	350	520	778	700	293
	1933	218	156	232	378	583	682	713	321
Linköping	1924	5 083	145	284	545	891	1 112	1 451	416
	1933	4 458	202	337	566	840	1 072	1 419	445
Norrköping	1924	12 283	174	317	563	892	1 199	1 457	361
	1933	10 321	228	372	633	909	1 141	1 401	408
Motala	1924	1 023	104	225	404	599	865	1 069	359
	1933	959	158	246	447	686	913	1 188	402
Landskrona	1924	3 575	132	243	355	595	850	1 096	360
	1933	2 747	153	262	394	608	840	1 059	378
Hälsingborg	1924	8 102	172	286	439	717	1 066	1 460	442
	1933	5 700	216	324	485	690	919	1 150	466
Eslöv	1924	983	127	233	342	615	773	1 115	377
	1933	792	143	255	364	582	772	1 150	349
Ystad	1924	1 830	118	183	306	487	704	893	306
	1933	1 536	158	223	370	529	674	815	349
Trälleborg	1924	1 132	156	255	393	692	882	1 101	389
	1933	1 057	222	305	458	668	938	1 075	437
Svedala	1924	229	118	151	259	454	653	799	267
	1933	212	167	196	305	490	628	900	310
Höganäs	1924	298	127	142	242	427	647	720	248
	1933	242	142	187	279	472	556	715	281
Arlöv	1924	561	112	214	341	547	836	1 184	273
	1933	487	175	259	402	597	690	660	323
Halmstad	1924	3 315	125	220	365	641	892	1 242	342
	1933	3 200	185	285	450	669	949	1 240	406
Varberg	1924	1 330	136	223	375	600	878	1 045	313
	1933	1 050	214	283	457	649	887	1 068	418
Kungsbacka	1924	238	154	280	481	670	1 002	742	401
	1933	190	166	295	501	625	840	1 400	411
Göteborg	1924	44 086	228	379	678	1 021	1 416	1 811	528
	1933	33 121	283	439	769	1 138	1 506	1 845	595
Mölndal	1924	1 370	174	288	574	806	1 196	1 487	364
	1933	1 056	207	317	479	654	863	1 350	351
Lysekil	1924	543	171	254	388	602	805	1 084	346
	1933	515	164	283	431	618	780	717	373
Uddevalla	1924	1 904	138	240	445	641	897	1 143	332
	1933	1 467	178	301	481	676	851	1 214	379
Strömstad	1924	446	125	240	375	588	852	996	356
	1933	363	182	286	438	616	830	1 085	407

Vadstena	1924	556	99	203	256	533	633	842	275
	1933	446	145	220	361	531	675	751	321
Mjölby	1924	694	121	242	423	674	805	971	359
	1933	576	146	266	439	675	820	763	375
Jönköping	1924	4 490	122	232	433	672	935	1 240	346
	1933	3 846	212	290	498	719	946	1 216	411
Huskvarna	1924	901	95	200	318	505	587	362	254
	1933	787	134	236	368	509	570	875	298
Nässjö	1924	1 269	170	274	476	706	974	1 154	445
	1933	1 111	176	284	488	685	882	1 064	447
Värnamo	1924	475	134	198	317	504	685	820	323
	1933	443	129	230	353	521	623	457	347
Vetlanda	1924	493	91	196	312	456	561	821	331
	1933	435	133	226	337	484	654	776	352
Eksjö	1924	944	102	197	342	565	721	919	338
	1933	761	133	228	393	599	716	812	372
Växjö	1924	1 712	111	188	347	596	842	1 123	409
	1933	1 416	150	226	380	623	902	1 100	438
Kalmar	1924	3 113	144	241	406	675	891	1 167	433
	1933	2 735	228	324	495	712	947	1 185	507
Oskarshamn	1924	1 489	100	214	326	548	658	1 059	332
	1933	1 311	161	271	410	598	685	1 021	393
Västervik	1924	1 842	106	206	362	616	823	1 059	270
	1933	1 627	150	254	411	589	837	1 078	311
Visby	1924	1 314	122	186	305	489	705	892	331
	1933	937	210	258	421	633	851	1 104	439
Karlskrona	1924	4 632	173	280	435	637	869	1 230	452
	1933	4 016	250	348	525	751	996	1 339	541
Karlshamn	1924	1 463	113	179	296	466	593	827	360
	1933	1 271	155	214	355	534	680	959	421
Kristianstad	1924	2 481	141	228	371	591	809	1 136	455
	1933	1 951	201	278	454	703	912	1 214	539
Tomelilla	1924	251	111	206	261	402	671	950	253
	1933	206	144	203	293	461	484	800	280
Malmö	1924	21 031	187	322	508	778	1 074	1 474	439
	1933	17 564	258	393	603	858	1 150	1 465	516
Lund	1924	4 717	139	246	391	708	975	1 285	388
	1933	3 387	192	304	484	768	1 020	1 265	452
Älvsborg	1924	799	270	390	646	969	1 272	1 394	531
	1933	512	237	354	527	652	890	900	437
Vänersborg	1924	1 431	121	233	402	587	821	976	309
	1933	1 032	141	273	439	620	883	843	342
Trollhättan	1924	1 891	147	247	442	721	854	1 227	321
	1933	1 508	169	264	425	678	927	1 070	326
Alingsås	1924	1 035	140	250	439	695	966	1 098	392
	1933	1 090	164	287	467	670	855	1 111	411
Borås	1924	3 916	196	289	545	887	1 326	1 616	378
	1933	2 621	241	363	601	852	993	1 446	436
Åmål	1924	799	148	250	439	647	870	1 072	351
	1933	626	159	297	467	685	971	1 121	391
Mariestad	1924	701	98	185	345	581	830	1 042	302
	1933	588	136	234	390	634	870	1 175	350
Lidköping	1924	1 319	120	231	387	604	844	932	324
	1933	1 043	168	276	456	653	912	1 171	379
Skara	1924	972	105	222	381	618	789	1 014	385
	1933	900	130	242	408	611	734	951	395
Skövde	1924	1 326	114	224	398	656	893	1 094	366
	1933	996	189	280	471	673	850	1 113	417
Hjo	1924	388	76	169	294	504	708	755	254
	1933	322	125	182	302	473	564	887	263
Tidaholm	1924	638	69	133	228	437	763	752	159
	1933	464	109	173	272	414	617	540	194
Falköping	1924	1 056	124	255	472	701	891	1 233	406
	1933	822	158	280	478	684	761	1 071	417
Vara	1924	164	194	261	457	650	750	915	439
	1933	134	170	287	445	592	749	720	423
Töreboda	1924	119	149	192	335	580	750	827	295
	1933	141	127	214	347	482	615	—	290
Karlstad	1924	3 421	181	339	585	975	1 277	1 632	443
	1933	2 681	231	372	595	908	1 196	1 513	463
Kristinehamn	1924	1 714	154	288	517	748	1 046	1 340	395
	1933	1 466	185	347	574	822	1 085	1 312	448
Arvika	1924	1 069	136	247	391	540	780	983	325
	1933	1 023	164	290	425	606	782	1 020	362
Örebro	1924	6 910	193	361	603	942	1 314	1 611	487
	1933	5 367	240	416	659	939	1 259	1 468	531

[1] Standardräknad efter fördelningen på lägenhetskategorier (i samtliga 101 orter) år 1933.

Tab. 110 (forts.). **Medelhyror (kr. per år) för lägenheter *utan* centralvärme dels enligt hyresräkningen 1924 (samtliga hyreslägenheter), dels enligt hyresräkningen 1933 (lägenheter i hus tillkomna före 1 jan. 1924).**

Orter		Antal lägenheter	1 rum (ev. m. kokvrå)	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	Samtl. lägenheter[1]
Askersund	1924	271	103	187	321	556	740	804	298
	1933	237	139	213	351	533	615	823	314
Nora	1924	438	104	205	350	542	789	900	298
	1933	404	130	226	380	588	735	892	322
Kumla	1924	333	191	280	461	615	881	—	354
	1933	290	163	291	418	562	1 000	1 075	341
Karlskoga	1924	263	97	210	370	558	767	877	273
	1933	191	202	281	472	667	875	—	359
Västerås	1924	4 932	183	347	609	949	1 228	1 536	438
	1933	3 802	251	408	686	1 047	1 314	1 585	503
Sala	1924	936	125	244	444	728	939	1 231	313
	1933	754	161	263	459	679	893	1 118	326
Köping	1924	947	110	207	414	626	868	1 021	283
	1933	794	150	249	432	665	915	1 059	318
Falun	1924	1 903	166	298	531	816	1 136	1 418	431
	1933	1 320	227	333	561	809	1 066	1 265	455
Hedemora	1924	547	113	239	409	610	809	891	325
	1933	477	153	261	406	591	896	981	342
Avesta	1924	310	138	204	347	642	710	975	223
	1933	307	132	235	416	581	504	830	247
Ludvika	1924	253	162	335	561	780	1 076	1 145	454
	1933	272	199	371	585	699	985	1 183	472
Krylbo	1924	258	148	278	467	629	719	810	370
	1933	240	133	305	502	739	795	920	406
Borlänge	1924	250	127	279	514	803	898	1 225	399
	1933	251	233	318	517	767	1 019	844	422
Morastrand	1924	173	146	259	423	628	968	904	409
	1933	149	217	284	464	696	949	—	443
Gävle	1924	6 296	183	311	581	905	1 223	1 528	366
	1933	4 676	244	365	637	914	1 216	1 434	412
Söderhamn	1924	1 132	142	238	436	720	969	1 106	288
	1933	1 026	197	274	457	721	855	1 384	319
Hudiksvall	1924	909	146	280	488	674	1 040	1 124	386
	1933	714	200	325	528	716	1 059	1 232	429
Björkhamre	1924	285	162	248	410	594	820	1 000	331
	1933	279	153	283	451	576	675	1 100	362
Härnösand	1924	1 836	164	271	513	810	1 054	1 479	407
	1933	1 500	198	334	549	854	1 120	1 458	458
Sundsvall	1924	2 642	201	365	739	1 083	1 433	1 811	414
	1933	1 774	213	400	651	925	1 244	1 528	416
Sollefteå	1924	224	234	358	687	967	1 582	1 530	644
	1933	176	266	373	638	934	1 230	1 528	607
Örnsköldsvik	1924	647	220	330	611	960	1 272	1 349	357
	1933	342	232	357	549	717	1 710	—	358
Kramfors	1924	106	171	227	382	717	983	—	267
	1933	75	110	243	363	517	905	—	268
Östersund	1924	1 981	245	454	741	1 087	1 389	1 827	587
	1933	1 449	291	483	765	1 019	1 284	1 623	601
Umeå	1924	881	237	429	754	1 082	1 427	1 734	605
	1933	819	264	443	734	1 007	1 257	1 604	596
Skellefteå	1924	319	218	402	644	918	1 172	1 534	570
	1933	316	252	420	648	859	1 208	1 571	570
Vilhelmina	1924	67	200	223	464	679	948	—	391
	1933	28	125	186	426	666	450	—	329
Luleå	1924	1 361	276	411	761	1 092	1 442	1 581	493
	1933	1 062	298	388	669	951	1 231	1 572	454
Boden	1924	635	205	433	702	1 011	1 273	1 570	522
	1933	515	237	416	657	903	1 257	1 200	498
Malmberget	1924	526	194	284	510	685	900	1 230	229
	1933	474	197	275	378	630	1 020	1 000	258
Kiruna	1924	836	249	421	733	856	1 015	1 600	392
	1933	640	199	307	463	689	1 800	—	288
Samtliga 101 orter	1924	**227 538**	**171**	**315**	**502**	**789**	**1 103**	**1 439**	**427**
	1933	**181 404**	**222**	**365**	**557**	**812**	**1 107**	**1 408**	**470**

[1] Jfr not 1 å föregående sida.

tidigare befunnits utmärka sig för på en gång hög trångboddhetsfrekvens och stor lägenhetsreserv — uppvisar den största hyressänkningen sedan år 1928, nämligen med 27·2 %, om a-siffrorna följas. Att denna hyressänkning vållats av arbetslöshetskrisen antydes av det förhållandet, att densamma — i motsats till vad eljest allmänt varit regel — i särskild utsträckning berört lägenheter om 1 rum och kök (37·2 %).

En åskådlig bild av de lokala variationerna i hyresutvecklingen sedan år 1928 ger tab. 109, vilken utvisar förändringarna i medelhyran per eldstad från åren 1928 inom 131 orter, vilka varit representerade såväl vid 1928 som vid 1933 års hyresräkning. I fråga om lägenheter utan centralvärme befinnes, att 40·4 % av dessa orter uppvisat fallande, 26·7 % i det närmaste oförändrad och 32·9 % stigande hyresnivå jämfört med år 1928. För lägenheter med centralvärme äro motsvarande tal resp. 45·0, 15·3 och 39·7 %. I det senare fallet har utvecklingen sålunda varit ännu mera oenhetlig. I båda fallen ha dock sänkningstendenserna varit mera framträdande än ökningstendenserna. Detta förhållande får emellertid ses mot bakgrunden av den starkt ökade förekomsten av centraluppvärmning.

I tab. 110 belyses slutligen hyresnivåns utveckling sedan år 1924 från ytterligare en synpunkt. Här jämföras nämligen medelhyrorna år 1924 inom samtliga lägenheter utan centralvärme med motsvarande medelhyror år 1933 för sådana lägenheter utan centralvärme, som tagits i bruk före $^1/_1$ 1924. Uppgifterna avse sålunda i båda fallen samma bostadsbestånd, dock med den viktiga inskränkningen att detta bostadsbestånd år 1933 nedgått med en femtedel (20·3 %). Att märka är, att denna reduktion i antalet av år 1924 förefintliga lägenheter utan centralvärme skett dels därigenom, att vissa bättre lägenheter moderniserats och försetts med centralvärme, dels därigenom att en del av de sämre lägenheterna efterhand bortrivits.

Den totala hyresstegringen sedan år 1924 för samtliga 101 orter kan beräknas uppgå till ungefär 10 %. I betraktande av att siffran endast avser äldre lägenheter, ter sig denna hyresstegring relativt stark. De med utgångspunkt från förhållandena år 1924 standardräknade talen för samtliga lägenheter i 72 orter (tab. 108) ge nämligen ett stegringstal av endast 4 %, medan ökningen enligt motsvarande på grundval av 1933 års förhållanden beräknade siffror (tab. 107) blir 7 %. Detta innebär dock knappast, att hyresstegringen i verkligheten skulle vara mera utpräglad för äldre lägenheter än för övriga grupper. Skillnaden mellan å ena sidan de resultat, som återgivas i tab. 110, och de, som meddelas i tab. 106 och 107, å den andra, torde bl. a. förklaras därav, att ortsurvalet icke är detsamma, eftersom bl. a. Stockholm ingår i de båda sistnämnda sammanställningarna men icke i den förstnämnda. Det är emellertid i varje fall tydligt, att de äldre lägenheterna i hög grad bidragit till den hyresstegring, som gjorde sig gällande före den senaste av depressionen förorsakade hyresminskningen.

Tab. I. Folkmängd och bostadsbestånd å bostadsräkningsorterna.

s = stad, k = köping, m:e = municipalsamhälle, lk = landskommun (exkl. municipalsamhällen).

Orter	Kyrkoskriven folkmängd d. 31/12 1933	Antal boende i redovisade läg.	Därav i egentl. bostadsläg.	Antal barn under 15 år i eg. bostadsläg.	Antal hus med bostadsläg.	Medeltal läg. per hus	Antal redovisade läg.	Därav egentl. bostadsläg. å fria marknaden uthyrda	övriga begagnade	lediga	samtliga	Antal eldstäder (rum och kök) i eg. bostadsläg.
Stockholms län.												
Södertälje (s)	14 442	14 007	13 181	2 526	1 442	3·1	4 461	2 799	1 431	89	4 319	11 864
Sundbyberg (s)	8 977	8 836	8 549	1 811	398	7·4	2 940	2 025	669	182	2 876	6 984
Lidingö (s)	11 015	10 685	9 935	2 055	1 609	1·9	3 060	1 301	1 450	188	2 939	11 658
Vaxholm (s)	2 911	2 369	2 274	509	377	2·3	880	351	393	106	850	2 830
Norrtälje (s)	4 860	4 751	4 365	894	761	2·1	1 631	847	628	77	1 552	4 545
Stocksund (k)	2 243	2 298	2 125	458	412	1·3	538	108	394	9	511	3 001
Nynäshamn (k)	4 196	3 915	3 766	697	440	2·8	1 214	534	632	12	1 178	3 132
Rönninge (m:e)	1 147	1 061	1 005	174	268	1·4	378	120	214	32	366	1 371
Hagalund (m:e)	7 717	7 566	7 393	1 588	404	6·4	2 556	2 028	343	138	2 509	5 572
Nya Huvudsta (m:e)	2 725	2 603	2 572	581	134	7·1	947	679	159	97	935	2 095
Lilla Alby (m:e)	1 053	958	936	188	65	5·0	326	225	63	32	320	883
Råsunda (m:e)	4 457	4 441	4 375	944	191	7·7	1 476	956	343	159	1 458	4 647
Enebybergs vst. (m:e)	1 313	1 327	1 270	235	304	1·4	415	114	269	16	399	1 451
Täby (m:e)	1 274	1 178	1 064	219	281	1·3	377	96	244	19	359	1 179
Norrviken (m:e)	744	744	696	131	163	1·4	220	54	152	6	212	965
Duvbo (m:e)	2 158	2 164	2 084	376	371	1·8	676	270	368	18	656	2 127
Bromsten (m:e)	2 226	2 121	2 024	468	376	1·8	685	295	327	34	656	1 840
Solhem (m:e)	2 427	2 189	1 985	420	287	2·2	625	100	459	13	572	2 314
Flysta (m:e)	762	844	823	195	187	1·5	275	65	180	21	266	767
Stuvsta (m:e)	3 397	3 199	3 135	713	821	1·2	1 003	176	788	19	983	3 065
Hörningsnäs vst. (m:e)	264	240	226	39	42	1·7	72	31	35	2	68	248
Huddinge (m:e)	810	726	708	147	178	1·2	211	34	170	3	207	716
Fullersta (m:e)	1 919	1 671	1 623	379	383	1·3	497	133	343	11	487	1 590
Snättringe (m:e)	639	542	531	114	155	1·1	171	21	143	3	167	499
Segeltorp (m:e)	1 449	1 401	1 359	350	319	1·3	418	111	277	16	404	1 125
Solna (lk)	6 006	5 380	5 228	1 161	440	4·0	1 770	959	636	141	1 736	4 789
Danderyd (lk)	3 507	2 952	2 795	661	637	1·4	872	251	566	25	842	2 967
Täby (lk)	3 651	2 735	2 587	639	655	1·3	861	215	575	37	827	2 637
Sollentuna (lk)	10 181	8 891	8 529	2 054	2 077	1·3	2 726	689	1 891	53	2 633	8 631
Järfälla (lk)	2 908	2 155	2 057	610	410	1·6	648	89	497	41	627	1 644
Spånga (lk)	3 308	2 426	2 369	598	531	1·3	705	189	481	19	689	2 092
Nacka (lk)	9 193	8 597	8 264	1 658	1 389	1·9	2 676	843	1 633	110	2 586	8 472
Huddinge (lk)	2 606	843	826	193	236	1·1	257	18	230	3	251	718
Österhaninge (lk)	2 955	1 578	1 489	356	428	1·2	504	79	380	23	482	1 467
Uppsala län.												
Uppsala (s)	31 560	32 672	30 249	4 725	2 120	4·8	10 267	6 213	3 544	86	9 843	29 278
Enköping (s)	5 901	5 648	5 283	1 000	671	2·9	1 935	983	761	20	1 764	4 866
Grillby (m:e)	424	395	331	55	69	2·1	148	69	54	7	130	382
Bondkyrka (lk)	4 999	4 041	3 771	1 069	653	1·8	1 170	383	702	48	1 133	3 027
Gamla Uppsala (lk)	2 387	1 704	1 607	516	274	1·9	526	210	252	41	503	1 286
Södermanlands län.												
Nyköping (s)	11 926	11 539	10 843	1 867	1 110	3·4	3 747	2 421	1 150	37	3 608	9 626
Katrineholm (s)	7 801	7 600	7 236	1 578	734	3·1	2 303	1 279	897	28	2 204	6 082

Orter	Kyrkoskriven folkmängd d. 31/12 1933	Antal boende i redovisade läg.	Därav i egentl. bostadsläg.	Antal barn under 15 år i eg. bostadsläg.	Antal hus med bostadsläg.	Medeltal läg. per hus	Antal redovisade läg.	Därav egentl. bostadsläg.				Antal eldstäder (rum och kök) i eg. bostadsläg.
								å fria marknaden uthyrda	övriga begagnade	lediga	samtliga	
Eskilstuna (s)	33 368	31 255	30 208	5 759	2 698	3·7	9 938	6 068	3 481	129	9 678	23 358
Strängnäs (s)	4 855	4 632	4 242	807	525	2·9	1 489	770	631	16	1 417	4 729
Mariefred (s)	1 413	1 267	1 114	183	224	2·2	488	242	184	22	448	1 350
Oxelösund (m:e)	3 110	3 010	2 908	614	228	4·2	957	501	421	8	930	2 100
Sparreholm (m:e)	666	658	622	145	87	2·6	225	95	110	5	210	549
Flen (m:e)	2 019	2 032	1 878	370	291	2·3	665	362	249	19	630	1 922
Stora Malm (lk)	3 571	1 600	1 482	373	281	1·8	503	171	278	25	474	1 191
Östergötlands län.												
Linköping (s)	31 579	28 915	27 809	5 508	2 563	3·6	9 273	6 596	2 191	212	8 999	25 181
Norrköping (s)	62 266	58 288	56 632	10 550	3 488	5·5	19 081	13 336	4 990	325	18 651	44 796
Motala (s)	6 032	5 907	5 428	1 146	801	2·3	1 805	1 110	560	34	1 704	5 108
Vadstena (s)	2 937	2 839	2 603	504	388	2·6	997	528	397	20	945	2 774
Mjölby (s)	5 904	4 625	4 364	903	595	2·4	1 436	704	626	45	1 375	4 062
Borgs vst. (m:e)	1 716	1 771	1 668	377	138	3·8	527	352	139	16	507	1 694
Åtvidaberg (m:e)	3 167	3 182	2 958	622	405	2·3	941	300	589	8	897	2 217
Borensberg (m:e)	500	504	440	79	98	1·8	173	76	79	4	159	471
Ödeshög (m:e)	1 266	1 087	950	236	186	1·8	334	150	140	13	303	993
Boxholm (m:e)	2 638	2 531	2 379	405	286	3·0	848	151	646	5	802	1 799
Kvillinge (lk)	4 741	3 622	3 483	693	726	1·8	1 294	392	757	108	1 257	3 181
Kimstad (lk)	1 925	932	860	202	193	1·6	309	79	198	13	290	858
Vreta kloster (lk)	3 294	1 983	1 868	398	398	1·7	674	188	453	3	644	1 474
Ljung (lk)	1 609	334	302	76	66	1·6	108	32	68	1	101	255
Motala (lk)	7 825	6 360	6 211	1 343	921	2·2	2 006	733	1 212	25	1 970	4 870
Ekeby (lk)	1 537	549	489	89	144	1·3	186	51	120	6	177	444
Jönköpings län.												
Jönköping (s)	32 069	28 303	27 181	5 659	1 954	4·3	8 382	5 314	2 812	65	8 191	23 509
Huskvarna (s)	8 186	8 112	7 778	1 659	840	2·7	2 270	972	1 195	9	2 176	6 133
Nässjö (s)	9 313	8 996	8 481	1 986	889	2·9	2 536	1 502	871	60	2 433	7 576
Värnamo (s)	4 407	4 282	3 865	879	561	2·2	1 211	659	435	16	1 110	3 777
Vetlanda (s)	3 649	3 630	3 391	784	470	2·2	1 056	563	407	22	992	3 386
Eksjö (s)	6 905	6 479	5 947	1 357	801	2·4	1 932	1 032	751	37	1 820	6 002
Gränna (s)	1 297	1 195	1 031	213	236	1·9	441	199	188	13	400	1 407
Bodafors (k)	2 033	1 853	1 718	383	295	1·9	553	204	291	21	516	1 595
Aneby (m:e)	1 019	1 017	908	211	143	2·0	288	127	128	5	260	873
Forserum (m:e)	1 236	1 265	1 184	267	202	2·0	411	207	174	8	389	1 041
Gislaved (m:e)	1 605	1 464	1 311	291	178	2·2	394	176	183	3	362	1 278
Vaggeryd (m:e)	1 474	1 490	1 289	342	216	1·9	418	200	164	9	373	1 149
Månsarp (lk)	1 677	1 294	1 203	303	229	1·8	405	154	209	21	384	1 224
Anderstorp (lk)	2 704	1 617	1 555	367	240	2·0	479	145	311	7	463	1 428
Reftele (lk)	2 019	676	464	140	120	1·4	172	43	92	7	142	488
Kronobergs län.												
Växjö (s)	9 827	9 641	8 889	1 963	865	3·3	2 889	1 846	841	46	2 733	9 133
Älmhult (k)	2 790	2 528	2 235	569	352	2·1	753	287	371	36	694	2 330
Markaryd (k)	1 114	1 086	828	225	190	1·6	310	113	128	7	248	925
Alvesta (m:e)	1 192	1 253	1 113	262	122	2·9	362	199	122	5	326	1 107
Strömsnäsbruk (m:e)	1 095	1 102	970	208	186	1·8	332	114	182	6	302	1 078
Växjö Östregård (m:e)	1 871	1 958	1 905	496	268	2·3	612	301	285	11	597	2 049
Ekeberga (lk)	1 882	1 219	1 145	210	182	2·1	379	48	305	8	361	997
Växjö (lk)	2 844	1 286	1 249	348	229	1·7	399	151	229	11	391	1 367

Orter	Kyrkoskriven folkmängd d. 31/12 1933	Antal boende i redovisade läg.	Därav i egentl. bostadsläg.	Antal barn under 15 år i eg. bostadsläg.	Antal hus med bostadsläg.	Medeltal läg. per hus	Antal redovisade läg.	Därav egentl. bostadsläg.				Antal eldstäder (rum och kök) i eg. bostadsläg.
								å fria marknaden utbyrda	övriga begagnade	lediga	samtliga	
Kalmar län.												
Kalmar (s)	20 410	19 457	18 562	3 867	1 836	3·3	6 026	4 055	1 590	151	5 796	18 567
Nybro (s)	4 324	4 284	3 885	884	638	2·1	1 351	708	499	48	1 255	4 120
Oskarshamn (s)	8 595	8 351	7 981	1 670	911	2·7	2 448	1 451	870	36	2 357	7 088
Västervik (s)	12 666	12 346	11 608	2 474	1 760	2·2	3 828	2 066	1 581	43	3 690	10 089
Vimmerby (s)	3 578	3 181	2 874	673	464	2·1	962	485	385	23	893	2 942
Mönsterås (k)	1 639	1 549	1 330	279	267	1·8	492	226	187	19	432	1 412
Gotlands län.												
Visby (s)	10 835	9 938	8 893	1 962	1 617	1·9	3 020	1 370	1 392	58	2 820	9 373
Othem (lk)	1 877	1 462	1 314	389	311	1·4	435	96	285	17	398	1 347
Blekinge län.												
Karlskrona (s)	28 482	25 296	24 577	5 472	2 196	3·5	7 604	4 879	2 467	70	7 416	22 672
Karlshamn (s)	7 827	7 382	6 742	1 337	735	3·3	2 393	1 472	724	62	2 258	7 750
Asarum (lk)	8 892	6 752	6 456	1 696	1 522	1·3	2 020	403	1 467	66	1 936	5 951
Kristianstads län.												
Kristianstad (s)	14 269	13 131	12 366	2 674	849	4·8	4 071	2 758	1 070	47	3 875	13 096
Simrishamn (s)	2 533	2 311	2 027	479	322	2·2	722	309	327	14	650	2 311
Tomelilla (k)	2 793	2 687	2 207	547	474	1·9	899	379	357	40	776	2 600
Vilan (m:e)	1 772	1 694	1 583	395	140	3·7	522	359	124	7	490	1 411
Knisslinge (m:e)	1 165	925	795	175	173	1·5	268	77	155	6	238	917
Glimåkra (m:e)	949	873	666	169	174	1·5	269	79	131	5	215	789
Bjärnum (m:e)	1 416	1 370	1 178	324	255	1·7	421	149	206	16	371	1 333
Tyringe (m:e)	1 976	1 767	1 501	339	402	1·5	595	187	307	33	527	2 033
Vinslöv (m:e)	1 518	1 107	960	188	262	1·4	376	115	210	10	335	1 336
Malmöhus län.												
Malmö (s)	132 090	126 435	120 917	22 719	7 529	5·3	40 100	27 157	10 731	468	38 356	111499
Lund (s)	25 500	25 877	24 234	4 341	1 848	4·7	8 603	5 542	2 473	199	8 214	25 561
Landskrona (s)	18 901	18 075	17 196	3 648	1 348	4·2	5 694	3 653	1 720	53	5 426	16 342
Hälsingborg (s)	57 872	54 200	51 473	10 735	4 500	3·8	17 107	11 125	4 859	534	16 518	51 897
Eslöv (s)	6 033	5 748	5 288	1 067	712	2·7	1 947	1 108	694	31	1 833	5 782
Ystad (s)	11 378	10 786	10 179	2 202	1 143	3·1	3 570	2 031	1 274	70	3 375	10 375
Trälleborg (s)	13 254	12 570	11 649	2 757	1 933	1·9	3 657	1 633	1 759	29	3 421	10 782
Svedala (k)	1 931	1 862	1 635	390	276	2·2	602	276	252	6	534	1 563
Höganäs (m:e)	5 372	5 085	4 747	1 049	916	1·7	1 595	314	1 146	42	1 502	4 935
Teckomatorp (m:e)	908	864	698	157	166	1·9	320	119	137	9	265	908
Kävlinge (m:e)	2 110	2 040	1 783	350	266	2·5	672	313	280	13	606	1 924
Furulund (m:e)	1 045	1 048	1 002	191	158	2·4	381	91	271	2	364	1 014
Lomma (m:e)	2 748	2 620	2 361	538	503	1·7	863	257	489	39	785	2 354
Åkarp (m:e)	1 326	1 238	1 071	212	212	1·8	374	154	170	8	332	1 325
Arlöv (m:e)	3 561	3 579	3 452	744	373	2·9	1 071	626	391	13	1 030	2 969
Anderslöv (m:e)	712	657	493	116	154	1·5	227	65	113	6	184	640
Höör (m:e)	1 364	1 346	957	172	247	1·8	437	163	180	9	352	1 328
Svalöv (lk)	2 172	1 368	1 179	293	221	1·8	402	104	247	10	361	1 256
Husie (lk)	4 095	3 718	3 544	1 121	734	1·3	982	261	665	8	934	3 014
Bunkeflo (lk)	2 064	1 508	1 416	466	315	1·2	384	81	266	10	357	1 081

Orter	Kyrkoskriven folkmängd d. 31/12 1933	Antal boende i redovisade läg.	Därav i egentl. bostadsläg.	Antal barn under 15 år i eg. bostadsläg.	Antal hus med bostadsläg.	Medeltal läg. per hus	Antal redovisade läg.	Därav egentl. bostadsläg.				Antal eldstäder (rum och kök) i eg. bostadsläg.
								å fria marknaden utbyrda	övriga begagnade	lediga	samtliga	
Hallands län.												
Halmstad (s)	24 844	23 720	22 724	4 777	2 510	2·8	7 113	4 464	2 332	92	6 888	21 176
Varberg (s)	9 049	8 826	7 956	1 622	870	3·0	2 624	1 588	867	35	2 490	7 870
Kungsbacka (s)	2 132	1 981	1 876	405	218	2·8	613	366	200	17	583	2 062
Oskarsström (m:e)	2 395	2 326	2 198	479	318	2·5	783	268	436	41	745	2 087
Göteborgs och Bohus län.												
Göteborg (s)	252 721	240 982	236 441	48 594	6 784	10·5	71 431	53 298	16 058	1 148	70 504	193 921
Mölndal (s)	16 935	13 419	13 109	3 154	1 519	2·5	3 780	1 696	1 861	139	3 696	9 607
Marstrand (s)	1 675	1 350	1 254	265	228	2·0	462	163	248	22	433	1 410
Lysekil (s)	5 928	5 839	5 533	1 274	843	2·0	1 652	765	777	40	1 582	5 006
Uddevalla (s)	15 517	14 904	14 214	2 918	1 612	2·8	4 526	2 550	1 690	126	4 366	12 563
Strömstad (s)	3 206	3 131	2 783	629	378	2·3	858	504	245	27	776	2 348
Älvsborg (m:e)	8 563	8 200	8 024	1 993	1 249	1·9	2 431	1 014	1 200	176	2 390	7 839
Tången (m:e)	604	595	559	135	125	1·2	151	16	124	2	142	442
Gravarne o. Bäckevik (m:e)	1 743	1 719	1 584	345	393	1·2	470	60	368	6	434	1 366
Smögen (m:e)	1 448	1 440	1 346	320	327	1·2	390	37	330	3	370	1 197
Hasselösund (m:e)	252	249	244	68	54	1·2	64	4	57	1	62	223
Hunnebostrand (m:e)	1 794	1 751	1 579	381	412	1·2	496	82	361	10	453	1 436
Jonsered (m:e)	1 776	1 618	1 552	285	138	3·8	521	45	452	16	513	1 214
Partille (m:e)	2 596	1 736	1 662	425	253	1·8	463	185	245	15	445	1 498
Sävedalen (m:e)	2 729	2 539	2 481	608	411	1·7	693	266	394	17	677	2 184
Partille (lk)	125	46	45	9	14	1·1	16	2	12	1	15	47
Foss (lk)	4 278	2 915	2 757	674	617	1·3	828	133	634	26	793	2 437
Älvsborgs län.												
Vänersborg (s)	9 178	8 632	8 196	1 713	772	3·5	2 713	1 598	960	65	2 623	7 664
Trollhättan (s)	15 024	13 971	13 492	3 151	1 667	2·5	4 133	1 952	1 999	74	4 025	10 920
Alingsås (s)	9 231	9 012	8 557	1 763	1 074	2·6	2 792	1 626	981	76	2 683	8 387
Borås (s)	40 580	38 022	36 642	7 968	3 337	3·3	11 137	6 544	4 195	135	10 874	31 119
Åmål (s)	6 811	6 608	6 324	1 553	840	3·6	2 008	993	885	55	1 933	5 600
Lilla Edet (m:e)	1 160	1 048	989	211	220	1·6	341	94	219	9	322	999
Vårgårda (m:e)	1 030	1 012	851	224	177	1·7	309	116	136	15	267	924
Herrljunga (m:e)	1 028	989	796	208	142	2·3	317	125	123	16	264	872
Kinna (m:e)	2 882	2 650	2 462	565	367	2·2	815	252	496	20	768	2 258
Örby (lk)	6 494	3 572	3 371	959	545	1·7	944	219	663	21	903	2 482
Skaraborgs län.												
Mariestad (s)	6 265	5 902	5 422	1 231	745	2·4	1 811	905	774	39	1 718	5 203
Lidköping (s)	9 804	9 122	8 544	1 783	877	3·0	2 633	1 436	1 075	14	2 525	7 370
Skara (s)	7 108	5 836	5 549	1 048	738	2·5	1 867	1 194	566	35	1 795	6 085
Skövde (s)	11 009	9 641	9 097	1 944	1 060	2·7	2 912	1 712	1 021	71	2 804	8 987
Hjo (s)	2 860	2 598	2 308	376	477	1·9	923	438	379	40	857	2 855
Tidaholm (s)	4 710	4 655	4 399	886	590	2·5	1 476	620	768	28	1 416	3 973
Falköping (s)	6 824	6 491	6 100	1 387	658	2·9	1 936	1 155	659	32	1 846	5 873
Vara (k)	1 388	1 340	1 149	257	182	2·1	393	216	126	—	342	1 150
Töreboda (k)	1 101	1 070	813	179	115	3·2	372	196	85	23	304	941
Götene (m:e)	885	867	692	153	130	2·1	272	112	110	5	227	715

Orter	Kyrkoskriven folkmängd d. 31/12 1933	Antal boende i redovisade läg.	Därav i egentl. bostadsläg.	Antal barn under 15 år i eg. bostadsläg.	Antal hus med bostadsläg.	Medeltal läg. per hus	Antal redovisade läg.	Därav egentl. bostadsläg.				Antal eldstäder (rum och kök) i eg. bostadsläg.
								å fria marknaden utbyrda	övriga begagnade	lediga	samtliga	
Värmlands län.												
Karlstad (s)	25 666	24 195	23 447	4 765	2 263	3·3	7 482	4 349	2 701	226	7 276	20 796
Kristinehamn (s)	12 868	12 367	11 907	2 588	1 612	2·4	3 803	1 888	1 722	69	3 679	10 299
Arvika (s)	8 011	7 810	7 435	1 644	916	2·6	2 356	1 373	868	31	2 272	6 731
Sunne (k)	1 719	1 756	1 430	351	248	2·2	544	248	203	7	458	1 512
Forshaga (m:e)	2 313	2 311	2 140	460	321	2·2	709	167	475	21	663	1 840
Torsby (m:e)	1 083	949	806	200	134	1·9	258	108	115	5	228	784
Örebro län.												
Örebro (s)	38 483	37 686	36 460	5 838	2 459	4·9	12 158	8 515	2 956	399	11 870	31 910
Askersund (s)	2 153	1 792	1 597	266	271	2·2	592	295	237	6	538	1 690
Nora (s)	2 687	2 520	2 291	385	341	2·6	876	501	298	8	807	2 575
Hallsberg (k)	2 736	2 576	2 412	529	390	2·0	787	319	415	13	747	2 327
Almby (m:e)	3 918	3 736	3 645	862	594	1·9	1 107	427	627	30	1 084	2 832
Kumla (m:e)	3 288	3 237	3 002	578	555	1·9	1 042	391	540	47	978	2 998
Fjugesta (m:e)	919	902	789	153	188	1·5	289	97	158	3	258	859
Karlskoga (m:e)	2 642	2 595	2 180	404	372	2·1	761	319	357	4	680	2 299
Längbro (lk)	5 914	4 998	4 922	1 066	826	1·8	1 463	575	840	30	1 445	4 040
Karlskoga (lk)	13 453	9 563	9 381	2 086	1 519	1·8	2 806	629	2 098	30	2 757	7 422
Västmanlands län.												
Västerås (s)	31 229	29 182	27 822	5 329	2 208	4·0	8 907	5 384	3 118	90	8 592	22 500
Sala (s)	8 028	6 754	6 307	1 296	975	2·4	2 334	1 083	1 050	59	2 192	5 813
Köping (s)	6 210	4 907	4 609	773	638	2·8	1 775	982	674	39	1 695	4 385
Heby (m:e)	830	822	689	156	125	2·2	274	117	113	7	237	658
Vittinge (lk)	2 357	1 406	1 327	338	270	1·8	488	85	342	37	464	1 198
Kopparbergs län.												
Falun (s)	13 415	12 933	11 964	2 388	1 685	2·4	4 088	1 972	1 715	106	3 793	11 425
Hedemora (s)	3 987	3 770	3 400	693	542	2·3	1 236	655	456	37	1 148	3 398
Avesta (s)	5 228	5 125	4 739	1 016	656	2·4	1 587	403	1 061	27	1 491	3 455
Ludvika (s)	5 275	5 044	4 658	981	578	2·6	1 483	521	849	27	1 397	4 016
Krylbo (k)	1 898	1 878	1 755	391	173	3·3	578	320	229	3	552	1 535
Borlänge (k)	2 586	2 565	2 287	505	281	2·8	795	419	290	10	719	2 177
Morastrand (k)	1 575	1 552	1 344	266	216	2·1	460	190	201	18	409	1 384
Vansbro (m:e)	1 490	1 511	1 338	303	238	1·8	425	115	268	2	385	1 013
Malung (m:e)	949	712	532	128	126	1·4	179	46	90	2	138	446
Rättvik (m:e)	758	797	547	125	124	1·8	227	83	77	10	170	511
Domnarvet (lk)	15 020	13 936	13 597	3 417	2 105	1·9	4 085	639	3 266	92	3 997	9 932
Grängesbergs kapellförs.	5 748	5 538	5 286	1 114	794	2·1	1 705	286	1 320	48	1 654	3 964
Gävleborgs län.												
Gävle (s)	39 099	37 189	35 748	7 160	3 137	3·7	11 752	6 665	4 425	277	11 367	28 412
Söderhamn (s)	11 435	11 212	10 643	2 321	1 508	2·4	3 551	1 335	1 938	140	3 413	8 419
Hudiksvall (s)	7 321	6 880	6 426	1 286	737	2·8	2 046	924	968	35	1 927	5 310
Sandviken (k)	12 596	12 125	11 720	2 554	1 293	2·8	3 671	982	2 563	24	3 569	8 669
Bollnäs (k)	1 399	1 320	1 193	210	99	4·1	408	265	113	3	381	1 211
Björkhamre (k)	2 833	2 795	2 619	593	383	2·2	834	334	443	19	796	2 363
Arbrå (m:e)	1 036	935	783	175	160	1·9	302	114	124	21	259	698
Valbo (lk)	12 654	9 426	9 174	2 336	1 505	1·9	2 910	639	2 054	150	2 843	6 699
Ljusne kapellförs.	5 658	5 434	5 370	1 170	423	3·9	1 642	60	1 539	25	1 624	3 236

Orter	Kyrkoskriven folkmängd d. 31/12 1933	Antal boende i redovisade läg.	Därav i egentl. bostadsläg.	Antal barn under 15 år i eg. bostadsläg.	Antal hus med bostadsläg.	Medeltal läg. per hus	Antal redovisade läg.	Därav egentl. bostadsläg.				Antal eldstäder (rum och kök) i eg. bostadsläg.
								å fria marknaden utbyrda	övriga begagnade	lediga	samtliga	
Västernorrlands län.												
Härnösand (s)	11 941	11 331	10 590	2 128	1 334	2·7	3 596	2 042	1 199	94	3 335	9 394
Sundsvall (s)	18 457	17 141	15 987	3 252	1 545	3·4	5 267	3 143	1 760	129	5 032	13 718
Sollefteå (s)	2 877	2 135	1 877	373	225	2·8	619	289	268	8	565	1 907
Örnsköldsvik (s)	5 308	5 047	4 582	1 064	429	3·3	1 430	894	416	37	1 347	4 070
Gångviken (m:e)	639	592	526	122	88	2·3	206	76	107	4	187	385
Skönsberg (m:e)	5 350	5 623	5 527	1 509	697	2·5	1 708	742	868	64	1 674	3 772
Skönsmon (m:e)	3 596	3 561	3 498	881	458	2·5	1 163	452	607	87	1 146	2 368
Kramfors (m:e)	1 503	1 340	1 181	295	217	1·9	413	153	211	13	377	1 089
Torp (lk)	9 686	2 659	2 408	643	477	1·6	782	81	583	48	712	1 891
Njurunda (lk)	11 741	8 515	8 060	2 092	1 333	1·9	2 559	390	1 972	88	2 450	5 685
Skön (lk)	5 066	3 137	3 061	793	391	2·6	1 013	142	809	42	993	2 096
Gudmundrå (lk)	13 759	11 073	10 767	2 987	1 580	2·1	3 242	749	2 289	114	3 152	7 588
Själevad (lk)	9 408	4 834	4 523	1 374	681	2·0	1 358	344	919	35	1 298	3 469
Jämtlands län.												
Östersund (s)	15 035	13 011	12 229	2 761	1 121	3·4	3 772	2 330	1 164	71	3 565	10 373
Järpen (m:e)	956	936	855	227	121	2·5	306	83	180	19	282	692
Hornsberg vst. (m:e)	1 628	1 422	1 380	330	184	2·2	402	252	127	8	387	1 118
Frösö (lk.)	2 496	803	660	186	84	2·5	214	49	139	6	194	554
Västerbottens län.												
Umeå (s)	11 981	10 828	9 931	2 457	1 250	2·4	2 959	1 616	1 111	57	2 784	8 269
Skellefteå (s)	6 630	6 229	5 675	1 511	823	2·0	1 623	796	690	11	1 497	4 723
Vindeln (m:e)	806	610	448	114	123	1·4	170	33	95	5	133	418
Byske (m:e)	1 120	1 058	872	229	214	1·3	282	26	209	8	243	684
Vilhelmina (m:e)	1 015	1 067	748	249	143	1·8	263	48	159	2	209	581
Åsele (m:e)	1 215	892	672	181	165	1·4	239	52	137	6	195	529
Nordmaling (m:e)	476	526	344	96	96	1·8	173	48	65	13	126	388
Nordmaling (lk)	8 915	2 403	2 213	611	533	1·3	718	45	602	24	671	1 679
Skellefteå (lk)	24 932	10 106	9 440	3 082	1 788	1·5	2 681	689	1 740	86	2 515	6 210
Norrbottens län.												
Luleå (s)	13 428	12 971	12 357	2 756	1 584	2·4	3 825	1 941	1 578	161	3 680	9 968
Boden (s)	6 594	6 020	5 435	1 392	565	3·0	1 667	789	733	47	1 569	4 640
Gällivare (m:e)	2 000	1 622	1 370	462	217	1·9	405	178	164	11	353	920
Malmberget (m:e)	4 449	4 363	4 099	1 104	437	3·1	1 355	656	542	99	1 297	2 687
Kiruna (m:e)	10 580	10 032	9 528	3 008	1 019	2·9	2 911	1 205	1 376	211	2 792	6 157
Kalix (m:e)	1 219	1 167	874	232	213	1·4	291	80	146	8	234	733
Nederkalix (lk)	12 629	6 050	5 773	2 020	1 058	1·3	1 360	68	1 194	34	1 296	3 117
Samtliga orter	**1978120**	**1793277**	**1703670**	**361 355**	**176 329**	**3·1**	**550334**	**306911**	**209533**	**12466**	**528910**	**1511269**

Tab. II. Bostadsbeståndets fördelning på lägenhetskategorier å bostadsräkningsorterna.

Orter	Antal egentl. bostadsläg.	Därav 1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum	2 rum med kokvrå	Delköksläg., tripletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök
Stockholms län.												
Södertälje (s)	4 319	383	88	25	83	23	1 808	1 000	444	226	122	117
Sundbyberg (s)	2 876	116	207	2	45	15	1 450	763	160	73	21	24
Lidingö (s)	2 939	111	69	24	53	39	671	694	382	238	193	465
Vaxholm (s)	850	52	22	23	29	15	172	240	138	58	45	56
Norrtälje (s)	1 552	117	21	10	24	13	521	453	230	86	34	43
Stocksund (k)	511	7	7	1	7	7	37	27	70	62	60	226
Nynäshamn (k)	1 178	107	27	14	12	13	502	290	116	60	13	24
Rönninge (m:e)	366	8	7	1	12	2	67	101	54	58	29	27
Hagalund (m:e)	2 509	159	202	6	56	2	1 390	543	99	37	8	7
Nya Huvudsta (m:e)	935	89	30	—	4	1	552	195	44	18	1	1
Lilla Alby (m:e)	320	18	15	—	8	1	117	105	32	8	9	7
Råsunda (m:e)	1 458	71	26	11	29	7	412	390	266	132	73	41
Enebybergs vst. (m:e)	399	16	7	1	11	6	54	113	85	62	26	18
Täby (m:e)	359	10	9	1	9	6	77	113	71	39	19	5
Norrviken (m:e)	212	5	2	—	3	5	25	31	33	40	31	37
Duvbo (m:e)	656	10	6	4	14	9	119	307	95	58	20	14
Bromsten (m:e)	656	20	18	4	16	5	241	222	77	34	14	5
Solhem (m:e)	572	5	4	15	13	9	47	102	165	137	54	21
Flysta (m:e)	266	14	14	1	10	4	68	72	61	20	1	1
Stuvsta (m:e)	983	15	49	4	26	17	243	292	220	87	23	7
Hörningsnäs vst. (m:e)	68	2	2	—	2	—	11	22	12	5	6	6
Huddinge (m:e)	207	2	7	1	5	1	37	67	44	26	11	6
Fullersta (m:e)	487	5	11	5	15	5	99	183	78	63	16	7
Snättringe (m:e)	167	4	8	1	8	—	39	57	33	15	1	1
Segeltorp (m:e)	404	12	21	1	11	7	130	137	51	26	7	1
Solna (lk)	1 736	168	80	12	40	15	648	440	163	73	34	63
Danderyd (lk)	842	19	41	2	26	11	180	226	152	83	44	58
Täby (lk)	827	21	29	2	40	7	209	236	154	77	35	17
Sollentuna (lk)	2 633	73	69	17	50	20	663	772	503	288	108	70
Järfälla (lk)	627	41	21	3	8	2	294	140	76	20	10	12
Spånga (lk)	689	12	21	1	18	6	203	227	131	44	16	10
Nacka (lk)	2 586	102	107	19	64	34	861	633	290	171	83	222
Huddinge (lk)	251	4	16	1	6	4	90	70	34	15	4	7
Österhaninge (lk)	482	13	15	6	7	10	156	135	66	45	22	7
Uppsala län.												
Uppsala (s)	9 843	1 211	232	197	311	88	2 960	2 171	1 166	592	402	513
Enköping (s)	1 764	145	27	11	28	15	688	509	177	91	38	35
Grillby (m:e)	130	5	—	1	—	2	57	31	19	8	3	4
Bondkyrka (lk)	1 133	78	25	13	14	4	474	343	113	30	15	24
Gamla Uppsala (lk)	503	21	6	3	5	—	242	173	36	11	4	2
Södermanlands län.												
Nyköping (s)	3 608	406	103	24	43	17	1 521	871	277	156	73	117
Katrineholm (s)	2 204	166	13	17	14	14	879	717	201	91	46	46
Eskilstuna (s)	9 678	1 181	231	44	87	20	4 794	2 236	545	294	119	127
Strängnäs (s)	1 417	99	31	18	20	12	364	386	215	87	86	99
Mariefred (s)	448	40	7	2	6	3	146	131	47	26	20	20

Orter	Antal egentl. bostadsläg.	Därav										
		1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum	2 rum med kokvrå	Delkökslägg., tripletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök
Oxelösund (m:e)	930	124	14	6	6	—	532	187	37	9	5	10
Sparreholm (m:e)	210	16	2	—	1	1	106	54	14	10	2	4
Flen (m:e)	630	46	10	—	2	—	207	200	83	36	21	25
Stora Malm (lk)	474	56	—	2	1	3	215	147	27	12	6	5
Östergötlands län.												
Linköping (s)	8 999	995	237	67	121	33	3 155	2 449	894	497	294	257
Norrköping (s)	18 651	3 287	418	107	295	45	8 492	3 560	1 164	566	353	364
Motala (s)	1 704	169	44	14	40	7	504	448	227	118	66	67
Vadstena (s)	945	145	23	14	5	8	236	290	93	57	29	45
Mjölby (s)	1 375	85	12	11	22	9	393	533	174	72	40	24
Borgs vst. (m:e)	507	45	1	2	10	1	133	137	69	46	26	37
Åtvidaberg (m:e)	897	155	—	—	6	4	415	211	47	24	14	21
Borensberg (m:e)	159	17	1	—	2	—	40	67	13	5	10	4
Ödeshög (m:e)	303	17	1	2	6	2	62	112	53	26	9	13
Boxholm (m:e)	802	148	5	5	1	2	454	112	38	20	6	11
Kvillinge (lk)	1 257	185	20	8	14	6	571	296	82	28	17	30
Kimstad (lk)	290	10	2	2	2	2	108	103	27	22	3	9
Vreta kloster (lk)	644	143	7	6	2	—	270	151	35	11	13	6
Ljung (lk)	101	5	2	1	1	—	61	17	6	3	4	1
Motala (lk)	1 970	209	60	12	38	7	867	538	143	47	27	22
Ekeby (lk)	177	11	9	—	3	—	75	60	10	6	1	2
Jönköpings län.												
Jönköping (s)	8 191	664	136	65	89	31	3 218	2 147	859	427	274	281
Huskvarna (s)	2 176	86	11	5	12	6	807	931	185	60	37	36
Nässjö (s)	2 433	90	37	2	25	3	531	1 076	413	148	61	47
Värnamo (s)	1 110	37	19	8	28	5	192	395	230	97	50	49
Vetlanda (s)	992	44	9	12	11	7	169	350	210	103	47	30
Eksjö (s)	1 820	122	40	12	28	6	403	551	335	146	76	101
Gränna (s)	400	7	16	2	17	6	74	107	82	43	28	18
Bodafors (k)	516	2	9	—	19	6	119	235	76	32	14	4
Aneby (m:e)	260	5	3	2	1	—	64	93	54	23	4	11
Forserum (m:e)	389	11	10	1	9	—	166	131	45	7	6	3
Gislaved (m:e)	362	30	5	7	4	5	33	122	89	31	14	22
Vaggeryd (m:e)	373	16	—	3	3	2	91	161	62	19	9	7
Månsarp (lk)	384	17	2	1	4	4	104	145	56	23	14	14
Anderstorp (lk)	463	49	2	4	3	1	86	183	84	28	13	10
Reftele (lk)	142	9	—	2	4	—	17	54	33	12	6	5
Kronobergs län.												
Växjö (s)	2 733	176	70	39	85	57	514	828	470	185	143	166
Älmhult (k)	694	38	6	7	19	12	71	267	166	43	39	26
Markaryd (k)	248	6	4	4	7	1	21	83	69	24	15	14
Alvesta (m:e)	326	8	4	1	6	7	43	136	70	24	16	11
Strömsnäs bruk (m:e)	302	13	—	1	7	2	40	98	94	22	11	14
Växjö Östregård (m:e)	597	5	11	1	23	5	72	244	150	48	23	15
Ekeberga (lk)	361	38	2	2	5	4	108	139	34	13	12	4
Växjö (lk)	391	6	5	2	12	5	76	152	76	20	11	26
Kalmar län.												
Kalmar (s)	5 796	141	233	28	445	123	887	2 201	983	362	179	214
Nybro (s)	1 255	54	28	6	78	30	158	457	274	95	37	38

Orter	Antal egentl. bostadsläg.	D ä r a v										
		1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum	2 rum med kokvrå	Delköksläg., tripletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök
Oskarshamn (s)	2 357	112	69	24	143	101	562	720	362	123	65	76
Västervik (s)	3 690	317	61	26	60	23	1 412	1 119	342	174	84	72
Vimmerby (s)	893	37	18	7	12	3	176	348	144	81	33	34
Mönsterås (k)	432	8	12	3	31	11	61	157	89	33	16	11
Gotlands län.												
Visby (s)	2 820	73	120	39	217	156	391	878	468	244	109	125
Othem (lk)	398	17	9	9	24	26	56	107	67	42	25	16
Blekinge län.												
Karlskrona (s)	7 416	409	393	58	770	396	1.067	2 113	1 265	453	269	223
Karlshamn (s)	2 258	76	72	19	178	129	193	760	430	168	88	145
Asarum (lk)	1 936	47	54	10	117	81	329	801	314	101	27	55
Kristianstads län.												
Kristianstad (s)	3 875	229	196	55	252	108	408	1 162	721	327	191	226
Simrishamn (s)	650	31	18	10	32	13	59	226	135	59	27	40
Tomelilla (k)	776	55	9	22	34	18	78	290	149	51	43	27
Vilan (m:e)	490	30	9	6	53	10	61	219	81	15	3	3
Knisslinge (m:e)	238	6	—	3	9	9	14	72	65	33	14	13
Glimåkra (m:e)	215	14	4	5	3	13	8	59	51	34	16	8
Bjärnum (m:e)	371	15	2	11	12	7	22	139	93	38	14	18
Tyringe (m:e)	527	11	6	8	7	9	53	170	117	63	42	41
Vinslöv (m:e)	335	6	5	4	15	12	20	84	74	69	22	24
Malmöhus län.												
Malmö (s)	38 356	1 103	2 156	154	1 574	279	12 836	11 346	4 178	2 429	1 216	1 085
Lund (s)	8 214	811	478	155	728	95	1 309	2 206	1 060	520	362	490
Landskrona (s)	5 426	209	209	44	364	80	1 336	1 822	749	291	144	178
Hälsingborg (s)	16 518	603	807	136	1 002	253	3 129	5 863	2 483	1 119	547	576
Eslöv (s)	1 833	105	67	11	134	9	236	667	354	133	58	59
Ystad (s)	3 375	112	171	32	310	60	694	1 027	517	227	107	118
Trälleborg (s)	3 421	118	93	16	210	58	502	1 442	599	217	83	83
Svedala (k)	534	23	10	6	31	8	57	213	106	43	19	18
Höganäs (m:e)	1 502	60	14	32	45	62	278	556	271	105	37	42
Teckomatorp (m:e)	265	21	5	8	7	5	22	83	67	26	10	11
Kävlinge (m:e)	606	35	15	7	14	2	73	285	102	45	12	16
Furulund (m:e)	364	52	28	3	22	4	35	101	105	7	5	2
Lomma (m:e)	785	29	38	2	42	17	145	322	116	33	26	15
Åkarp (m:e)	332	8	5	1	34	12	20	89	65	27	32	39
Arlöv (m:e)	1 030	29	46	6	45	11	307	381	116	46	25	18
Anderslöv (m:e)	184	7	2	2	16	11	15	59	34	23	6	9
Höör (m:e)	352	15	4	9	11	16	33	98	78	37	25	26
Svalöv (lk)	361	33	—	9	9	6	48	129	58	19	22	28
Husie (lk)	934	7	14	6	29	10	182	377	187	100	12	10
Bunkeflo (lk)	357	9	8	—	19	8	74	140	73	16	7	3
Hallands län.												
Halmstad (s)	6 888	248	299	42	327	137	1 647	2 301	1 027	407	194	259
Varberg (s)	2 490	113	73	10	48	38	541	996	352	161	73	85
Kungsbacka (s)	583	35	11	5	9	8	109	169	115	51	34	37
Oskarsström (m:e)	745	141	10	4	17	7	124	307	61	37	15	22

Orter	Antal egentl. bostadsläg.	Därav										
		1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum	2 rum med kokvrå	Delköksläg., tripletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök
Göteborgs och Bohus län.												
Göteborg (s)	70 504	4 349	1 462	335	731	217	34314	15578	5 830	3 595	2 009	2 084
Mölndal (s)	3 696	311	103	16	56	20	1 485	1 164	317	137	47	40
Marstrand (s)	433	18	11	3	4	2	117	126	86	31	18	17
Lysekil (s)	1 582	29	23	9	29	16	525	471	270	93	56	61
Uddevalla (s)	4 366	239	150	37	73	87	1 572	1 175	565	231	114	123
Strömstad (s)	776	44	17	8	25	25	241	255	39	54	33	35
Älvsborg (m:e)	2 390	99	34	11	34	14	577	849	385	182	92	113
Tången (m:e)	142	4	2	1	2	5	40	22	59	5	1	1
Gravarne o. Bäckevik (m:e)	434	4	1	3	2	3	141	129	118	20	7	6
Smögen (m:e)	370	2	4	1	2	21	73	94	148	13	6	6
Hasselösund (m:e)	62	1	—	—	—	4	10	8	34	2	2	1
Hunnebostrand (m:e)	453	12	6	4	5	4	117	133	127	30	10	5
Jonsered (m:e)	513	123	—	—	—	—	205	122	35	12	11	5
Partille (m:e)	445	7	3	1	5	4	144	144	59	33	10	35
Sävedalen (m:e)	677	10	7	1	15	2	150	292	95	69	27	9
Partille (lk)	15	—	1	—	—	1	3	5	3	2	—	—
Foss (lk)	793	15	8	—	9	10	267	259	143	46	19	17
Älvsborgs län.												
Vänersborg (s)	2 623	231	62	27	59	2	925	665	269	162	109	112
Trollhättan (s)	4 025	175	56	30	53	40	1 814	1 191	390	141	56	79
Alingsås (s)	2 683	142	58	13	18	8	813	844	421	165	102	99
Borås (s)	10 874	1 005	369	101	136	39	3 581	3 206	1 256	546	282	353
Åmål (s)	1 933	125	14	9	16	5	666	652	263	107	44	32
Lilla Edet (m:e)	322	9	8	4	5	6	107	87	62	12	10	12
Vårgårda (m:e)	267	8	4	1	3	4	50	96	49	23	13	16
Herrljunga (m:e)	264	20	1	5	2	6	54	83	60	20	12	1
Kinna (m:e)	768	84	2	7	6	4	273	202	99	41	20	30
Örby (lk)	903	79	10	3	8	5	331	322	79	39	13	14
Skaraborgs län.												
Mariestad (s)	1 718	94	37	8	44	20	533	561	201	104	45	71
Lidköping (s)	2 525	163	80	13	58	20	891	724	274	132	73	97
Skara (s)	1 795	139	37	21	45	—	366	520	278	152	119	118
Skövde (s)	2 804	196	87	27	87	30	684	827	386	204	125	151
Hjo (s)	857	37	19	3	21	4	210	263	140	66	57	37
Tidaholm (s)	1 416	118	26	11	18	9	519	439	125	82	37	32
Falköping (s)	1 846	115	21	9	25	17	449	649	306	132	55	68
Vara (k)	342	26	4	1	2	—	72	97	61	39	16	24
Töreboda (k)	304	15	11	2	18	3	61	101	49	28	6	10
Götene (m:e)	227	18	4	3	3	3	47	77	38	19	9	6
Värmlands län.												
Karlstad (s)	7 276	749	183	69	113	44	2 506	1 907	816	382	258	249
Kristinehamn (s)	3 679	315	31	19	20	19	1 405	1 069	452	180	79	90
Arvika (s)	2 272	203	21	15	19	14	765	671	273	139	63	89
Sunne (k)	458	40	3	2	10	3	122	115	76	37	27	23
Forshaga (m:e)	663	46	—	2	2	7	278	218	49	34	9	18
Torsby (m:e)	228	14	1	6	1	1	62	53	36	27	17	10

Orter	Antal egentl. bostadsläg.	Därav										
		1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum	2 rum med kokvrå	Delköksläg., tripletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök
Örebro län.												
Örebro (s)	11 870	1 083	351	85	275	57	4 496	3 222	1 335	433	242	291
Askersund (s)	538	55	10	7	16	6	138	136	81	36	24	29
Nora (s)	807	82	4	4	7	5	247	233	118	47	20	40
Hallsberg (k)	747	24	9	5	5	7	184	315	103	57	19	19
Almby (m:e)	1 084	76	7	1	6	2	482	360	95	38	10	7
Kumla (m:e)	978	58	11	8	14	13	285	324	143	70	28	24
Fjugesta (m:e)	258	8	—	1	4	4	62	94	39	23	16	7
Karlskoga (m:e)	680	51	8	9	8	1	194	154	96	68	42	49
Längbro (lk)	1 445	53	18	4	15	6	501	601	153	77	13	4
Karlskoga (lk)	2 757	241	13	14	12	9	1 181	857	227	119	35	49
Västmanlands län.												
Västerås (s)	8 592	780	172	53	82	36	4 118	1 965	677	302	196	211
Sala (s)	2 192	229	35	16	22	10	966	537	170	116	48	43
Köping (s)	1 695	201	22	8	16	3	750	428	138	69	30	30
Heby (m:e)	237	25	—	3	—	—	98	62	29	8	6	6
Vittinge (lk)	464	49	2	7	3	3	198	132	37	25	3	5
Kopparbergs län.												
Falun (s)	3 793	363	40	62	44	27	1 323	925	459	214	141	195
Hedemora (s)	1 148	111	5	5	9	7	366	373	135	60	35	42
Avesta (s)	1 491	210	14	23	—	2	860	234	81	32	14	21
Ludvika (s)	1 397	137	20	7	10	2	543	346	158	87	46	41
Krylbo (k)	552	38	2	—	4	3	199	207	62	20	13	4
Borlänge (k)	719	87	5	15	3	4	193	197	98	72	24	21
Morastrand (k)	409	29	6	6	9	2	111	89	67	42	21	27
Vansbro (m:e)	385	51	5	4	6	2	150	98	35	17	10	7
Malung (m:e)	138	11	1	—	—	—	44	38	18	10	8	8
Rättvik (m:e)	170	11	1	1	—	1	62	48	20	16	7	3
Domnarvet (lk)	3 997	473	17	18	12	19	1 816	1 167	309	104	34	28
Grängesbergs kapellförs.	1 654	146	7	4	1	2	1 029	292	102	33	12	26
Gävleborgs län.												
Gävle (s)	11 367	1 609	240	105	104	51	5 287	2 176	982	366	216	231
Söderhamn (s)	3 413	589	29	31	12	14	1 569	673	256	112	56	72
Hudiksvall (s)	1 927	299	18	20	24	4	673	469	197	112	57	54
Sandviken (k)	3 569	642	11	23	37	21	1 583	825	221	96	38	72
Bollnäs (k)	381	23	2	6	9	4	82	134	69	26	16	10
Björkhamre (k)	796	40	7	4	6	2	250	327	71	46	25	18
Arbrå (m:e)	259	22	2	5	4	2	104	72	26	14	6	2
Valbo (lk)	2 843	403	15	17	15	13	1 458	668	153	51	21	29
Ljusne kapellförs.	1 624	454	13	14	3	—	905	135	57	17	7	19
Västernorrlands län.												
Härnösand (s)	3 335	537	38	46	40	13	1 078	779	363	226	103	112
Sundsvall (s)	5 032	919	58	48	43	12	1 685	1 115	567	246	172	167
Sollefteå (s)	565	84	4	17	6	10	132	107	66	56	32	51
Örnsköldsvik (s)	1 347	168	12	8	11	4	401	356	191	91	50	55
Gångviken (m:e)	187	50	1	2	3	—	76	49	5	1	—	—

Orter	Antal egentl. bostadsläg.	Därav										
		1 rum el. 1 kök	1 rum med kokvrå	2 rum	2 rum med kokvrå	Delköksläg., tripletter m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum och kök
Skönsberg (m:e)	1 674	281	9	4	5	3	860	377	98	23	7	7
Skönsmon (m:e)	1 146	292	7	3	3	—	599	182	32	14	6	8
Kramfors (m:e)	377	52	3	5	8	4	93	111	54	33	5	9
Torp (lk)	712	54	4	11	5	1	353	169	53	38	10	14
Njurunda (lk)	2 450	439	20	34	8	9	1 146	547	149	59	18	21
Skön (lk)	993	271	—	5	—	6	501	126	47	16	11	10
Gudmundrå (lk)	3 152	502	12	17	9	9	1 452	799	218	73	25	36
Själevad (lk)	1 298	120	6	10	3	7	558	356	150	58	13	17
Jämtlands län.												
Östersund (s)	3 565	409	38	58	54	26	1 096	1 005	438	207	98	136
Järpen (m:e)	282	38	5	2	1	—	129	72	20	10	2	3
Hornsbergs vst. (m:e)	387	46	5	1	5	3	117	122	42	22	14	10
Frösö (lk)	194	12	1	1	2	2	80	58	19	6	8	5
Västerbottens län.												
Umeå (s)	2 784	335	26	50	30	15	804	761	365	204	99	95
Skellefteå (s)	1 497	148	14	15	16	11	373	457	232	119	48	64
Vindeln (m:e)	133	12	2	1	—	—	36	39	20	11	8	4
Byske (m:e)	243	23	—	4	—	—	93	64	33	17	6	3
Vilhelmina (m:e)	209	45	2	11	—	1	60	40	20	14	5	11
Åsele (m:e)	195	20	2	9	2	1	76	48	15	12	6	4
Nordmaling (m:e)	126	11	—	1	—	3	29	45	23	9	1	4
Nordmaling (lk)	671	76	9	7	6	6	337	131	54	21	13	11
Skellefteå (lk)	2 515	261	11	5	4	3	1 219	743	170	64	16	19
Norrbottens län.												
Luleå (s)	3 680	520	41	43	29	17	1 313	949	415	180	85	88
Boden (s)	1 569	184	12	36	9	7	440	495	157	107	53	69
Gällivare (m:e)	353	51	2	6	1	—	130	101	38	14	5	5
Malmberget (m:e)	1 297	315	16	18	30	9	613	213	56	17	7	3
Kiruna (m:e)	2 792	478	60	44	219	29	1 258	515	100	43	18	28
Kalix (m:e)	234	17	1	2	—	1	81	53	47	11	11	10
Nederkalix (lk)	1 296	125	—	11	3	4	767	244	84	31	13	14
Samtliga orter	**528 910**	**43215**	**13627**	**4 014**	**12966**	**4 583**	**186061**	**144929**	**59879**	**28403**	**14868**	**16 365**

Tab. III. Förekomsten å olika orter av lägenheter, som sakna tambur och hall och vatten- och avloppsledning, samt av lägenheter, som äro försedda med centralvärme, bad- eller duschrum samt vattenklosett.

Orter	Antal lägenheter	Därav (i %)					Antal småläg. om högst 2 rum och kök	Därav (i %)				
		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett
Stockholms län.												
Södertälje (s)	4 319	41·0	30·5	18·6	9·1	18·1	3 410	49·1	35·4	13·0	2·6	11·7
Sundbyberg (s)	2 876	16·4	3·3	51·1	26·9	64·1	2 598	17·4	3·4	51·1	26·0	65·0
Lidingö (s)	2 939	18·0	18·6	64·1	33·2	70·2	1 661	28·1	27·2	48·3	6·6	58·4
Vaxholm (s)	850	34·0	40·9	5·5	1·5	22·6	553	43·9	50·5	2·4	0·2	10·8
Norrtälje (s)	1 552	47·3	26·8	9·2	4·6	14·0	1 159	56·1	31·6	5·6	0·1	7·8
Stocksund (k)	511	8·4	1·6	89·0	74·4	91·4	93	36·5	4·8	65·4	19·2	69·2
Nynäshamn (k)	1 178	32·8	13·8	37·4	9·7	30·7	965	38·1	13·4	30·6	4·1	25·6
Rönninge (m:e)	366	16·1	51·1	22·7	7·7	3·0	198	23·2	73·7	12·1	0·5	—
Hagalund (m:e)	2 509	34·2	10·0	41·7	19·6	51·5	2 358	35·5	10·2	42·0	19·3	51·0
Nya Huvudsta (m:e)	935	36·3	8·6	10·8	1·4	32·6	871	37·9	8·5	9·5	0·3	31·3
Lilla Alby (m:e)	320	26·6	13·1	32·5	14·1	37·2	264	30·3	14·4	30·3	10·2	34·5
Råsunda (m:e)	1 458	13·1	5·6	41·0	36·4	85·3	946	16·0	7·9	31·7	19·6	78·2
Enebybergs vst. (m:e)	399	9·5	78·2	62·9	14·5	2·8	208	15·9	76·9	51·0	5·3	2·4
Täby (m:e)	359	19·5	63·0	22·0	4·5	0·6	225	26·2	74·2	14·2	0·4	—
Norrviken (m:e)	212	7·5	7·1	58·5	45·8	57·5	71	18·3	15·5	38·0	12·7	39·4
Duvbo (m:e)	656	18·9	7·9	52·9	15·9	32·6	469	21·7	8·1	51·2	8·3	29·9
Bromsten (m:e)	656	38·9	78·7	19·8	1·4	—	526	43·5	81·9	16·3	0·6	—
Solhem (m:e)	572	7·3	9·3	59·8	24·7	0·7	195	16·9	15·9	43·1	7·2	—
Flysta (m:e)	266	30·1	71·4	28·9	4·5	1·1	183	38·3	76·0	19·7	2·7	1·6
Stuvsta (m:e)	983	8·1	49·1	48·4	9·1	0·4	646	10·4	57·8	38·7	3·5	0·3
Hörningsnäs vst. (m:e)	68	25·0	32·4	22·1	11·8	—	39	38·5	46·2	10·3	—	—
Huddinge (m:e)	207	12·6	44·0	35·3	11·6	—	120	15·8	53·3	28·2	2·5	—
Fullersta (m:e)	487	12·1	46·8	37·2	6·0	—	323	17·0	52·0	31·0	3·4	—
Snättringe (m:e)	167	25·7	62·3	31·7	3·0	—	117	30·8	71·8	23·9	0·9	—
Segeltorp (m:e)	404	18·1	71·5	26·0	2·7	0·5	319	20·7	75·5	19·1	0·6	—
Solna (lk)	1 736	30·9	36·1	17·9	4·8	25·5	1 403	35·4	36·9	15·0	1·2	22·9
Danderyd (lk)	842	15·9	44·8	67·1	30·0	34·3	505	23·6	56·8	54·9	13·5	23·0
Täby (lk)	827	24·1	61·7	30·4	7·7	1·9	544	32·4	71·1	22·2	2·0	1·1
Sollentuna (lk)	2 633	18·1	59·9	33·5	13·4	22·8	1 664	25·6	67·8	16·2	4·9	15·6
Järfälla (lk)	627	27·6	86·6	23·1	2·4	1·3	509	32·6	91·7	18·3	0·6	0·4
Spånga (lk)	689	24·4	72·1	35·0	3·2	17·1	488	29·5	72·7	28·3	0·6	17·2
Nacka (lk)	2 586	34·8	58·2	33·9	15·7	20·8	1 820	44·7	68·2	22·7	5·8	11·8
Huddinge (lk)	251	12·0	74·9	20·3	3·2	0·8	191	15·2	82·7	10·5	—	—
Österhaninge (lk)	482	19·1	85·1	13·7	2·5	0·6	342	21·9	90·4	9·4	0·6	—
Uppsala län.												
Uppsala (s)	9 843	38·7	13·1	31·4	19·2	34·3	7 170	51·1	17·7	24·2	10·8	24·9
Enköping (s)	1 764	61·7	39·1	13·7	4·8	17·1	1 423	71·5	46·0	9·6	1·3	9·6
Grillby (m:e)	130	61·5	70·0	1·5	0·8	—	96	68·8	74·0	1·0	1·0	—
Bondkyrka (lk)	1 133	49·4	52·5	16·6	2·7	7·8	951	54·8	56·5	13·6	0·4	5·8
Gamla Uppsala (lk)	503	50·1	43·5	14·7	2·4	—	450	53·1	44·7	13·3	1·8	—
Södermanlands län.												
Nyköping (s)	3 608	36·5	14·0	20·5	11·6	45·4	2 985	42·4	15·9	15·5	4·5	37·8
Katrineholm (s)	2 204	35·5	2·9	17·1	9·4	41·2	1 820	40·2	3·4	11·8	2·6	35·1

Orter	Antal lägenheter	Därav (i %)					Antal småläg. om högst 2 rum och kök	Därav (i %)				
		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med badeller duschrum	med vattenklosett		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med badeller duschrum	med vattenklosett
Eskilstuna (s)	9 678	42·4	14·9	26·9	8·9	16·8	8 593	46·5	15·9	22·7	4·1	13·1
Strängnäs (s)	1 417	34·8	12·4	33·2	16·3	57·8	930	47·9	16·7	24·9	3·2	46·2
Mariefred (s)	448	46·2	48·9	8·7	4·7	2·7	335	56·4	57·3	4·2	0·3	2·1
Oxelösund (m:e)	930	50·3	11·2	12·1	4·1	5·1	869	53·0	11·5	9·4	1·8	3·0
Sparreholm (m:e)	210	64·8	85·7	8·1	1·9	5·7	180	71·1	88·9	5·0	—	3·3
Flen (m:e)	630	45·8	21·6	7·6	4·4	6·8	465	56·2	25·1	5·2	1·3	2·6
Stora Malm (lk)	474	59·7	59·7	7·8	2·3	5·7	424	62·5	62·3	5·2	0·5	4·2
Östergötlands län.												
Linköping (s)	8 999	41·1	16·5	25·6	17·2	39·0	7 057	49·9	19·9	19·5	9·1	28·9
Norrköping (s)	18 651	43·3	22·5	19·4	9·6	42·2	16 204	48·5	24·6	15·4	4·3	36·5
Motala (s)	1 704	50·2	28·9	12·6	8·4	28·4	1 226	63·7	37·4	6·5	1·4	16·3
Vadstena (s)	945	48·7	27·9	20·0	6·0	11·3	721	59·1	34·1	15·4	1·1	5·3
Mjölby (s)	1 375	51·8	31·2	14·1	8·1	35·1	1 065	59·8	36·3	9·6	2·1	26·5
Borgs vst. (m:e)	507	14·2	3·7	42·4	24·9	83·8	329	21·3	5·5	25·2	5·5	76·9
Åtvidaberg (m:e)	897	65·3	62·0	13·0	6·0	17·6	791	71·4	67·1	9·6	2·9	14·0
Borensberg (m:e)	159	42·8	17·6	18·9	9·4	32·7	127	48·8	19·7	13·4	4·7	26·0
Ödeshög (m:e)	303	43·9	61·4	13·2	2·6	6·6	202	55·4	72·8	7·5	0·5	3·0
Boxholm (m:e)	802	81·2	85·4	3·6	1·5	5·0	727	87·5	89·5	1·9	0·3	3·0
Kvillinge (lk)	1 256	53·3	81·2	7·4	2·5	3·7	1 100	58·6	86·5	3·9	1·1	1·7
Kimstad (lk)	290	44·5	81·0	7·9	5·9	2·8	229	50·7	89·5	4·8	0·9	0·9
Vreta kloster (lk)	644	51·7	85·2	10·2	1·9	2·0	579	55·1	88·1	8·8	1·4	1·6
Ljung (lk)	101	11·9	94·1	—	1·0	2·0	87	13·8	97·7	—	—	—
Motala (lk)	1 970	72·9	67·8	7·4	3·4	5·2	1 731	77·4	71·5	4·7	1·0	2·3
Ekeby (lk)	177	39·5	93·8	3·4	0·6	0·6	158	43·0	96·2	1·9	—	—
Jönköpings län.												
Jönköping (s)	8 191	44·3	16·2	22·2	12·2	19·5	6 350	53·3	19·5	14·9	4·0	12·5
Huskvarna (s)	2 176	40·6	8·9	13·1	7·8	23·2	1 858	44·5	9·3	8·5	3·3	18·7
Nässjö (s)	2 433	35·3	14·1	21·9	13·0	13·0	1 764	42·4	16·8	14·5	5·3	7·6
Värnamo (s)	1 110	44·9	24·1	26·9	19·7	40·2	684	55·8	31·7	18·1	6·9	27·5
Vetlanda (s)	992	47·3	13·1	17·8	12·4	40·4	602	59·5	15·9	11·3	5·6	31·7
Eksjö (s)	1 820	39·7	19·5	22·8	14·2	32·5	1 162	54·5	27·5	13·8	3·5	20·0
Gränna (s)	400	52·5	28·3	5·3	5·8	8·3	229	67·7	45·0	2·2	0·4	0·9
Bodafors (k)	516	60·1	55·6	5·6	2·5	1·2	390	64·6	60·3	3·1	0·5	—
Aneby (m:e)	260	44·6	76·9	10·8	3·1	8·5	168	56·5	83·9	9·5	—	4·2
Forserum (m:e)	389	57·3	88·2	2·8	—	0·3	328	59·5	89·3	2·1	—	0·3
Gislaved (m:e)	362	44·5	52·8	50·0	9·1	13·0	206	54·4	58·3	47·1	3·9	9·7
Vaggeryd (m:e)	373	41·0	48·5	8·8	2·9	5·1	276	45·7	52·9	4·3	0·4	2·2
Månsarp (lk)	384	34·9	27·9	23·4	9·6	10·9	277	39·7	33·2	16·6	2·5	4·0
Anderstorp (lk)	463	54·0	92·9	22·2	4·3	4·8	328	59·5	94·8	19·2	0·6	2·7
Reftele (lk)	142	16·2	71·1	14·8	3·5	3·5	86	23·3	72·1	12·8	1·2	2·3
Kronobergs län.												
Växjö (s)	2 733	43·5	13·6	20·6	11·5	18·8	1 769	57·2	18·8	13·5	2·0	8·2
Älmhult (k)	694	45·7	56·5	12·7	4·9	4·9	420	58·1	66·2	7·6	1·0	1·7
Markaryd (k)	248	26·8	84·8	11·6	1·2	2·0	126	33·1	89·0	2·4	—	—
Alvesta (m:e)	326	47·5	50·0	9·0	5·2	7·4	205	61·8	62·3	5·4	1·5	4·4
Strömsnäs bruk (m:e)	302	36·1	54·0	14·2	4·3	12·3	161	41·0	61·5	6·8	—	4·3
Växjö Östregård (m:e)	597	26·5	37·5	20·4	7·5	3·7	361	36·8	48·8	12·2	3·0	2·2
Ekeberga (lk)	361	65·9	96·4	0·6	0·8	0·6	298	74·8	99·0	0·7	0·3	—
Växjö (lk)	391	30·7	46·0	18·4	5·1	3·1	258	35·3	50·0	14·3	1·9	0·8

Orter	Antal lägenheter	Därav (i %)					Antal småläg. om högst 2 rum och kök	Därav (i %)				
		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett
Kalmar län.												
Kalmar (s)	5 796	33·4	12·8	17·5	12·9	51·0	4 058	41·9	16·0	12·4	5·4	42·1
Nybro (s)	1 255	51·2	59·4	9·0	6·5	12·1	811	57·6	69·7	5·3	1·2	7·2
Oskarshamn (s)	2 357	54·7	27·8	8·1	5·7	26·8	1 731	64·3	32·4	5·1	1·7	19·8
Västervik (s)	3 690	48·0	25·3	14·6	7·7	41·0	3 018	54·8	29·0	10·0	2·4	33·9
Vimmerby (s)	893	38·6	36·1	10·1	10·9	38·6	601	47·9	46·6	4·2	2·7	29·3
Mönsterås (k)	432	50·7	69·0	9·0	3·9	4·2	283	59·7	81·3	4·9	0·4	3·2
Gotlands län.												
Visby (s)	2 820	41·0	34·1	24·0	8·7	20·6	1 874	50·9	41·2	17·8	2·1	13·0
Othem (lk)	398	19·1	88·9	15·8	5·0	0·8	248	24·2	94·0	10·9	—	—
Blekinge län.												
Karlskrona (s)	7 416	24·7	23·5	12·4	5·8	10·8	5 206	31·1	27·9	7·3	0·8	4·6
Karlshamn (s)	2 258	38·1	17·4	12·0	6·0	26·8	1 427	49·3	22·4	7·2	1·1	13·4
Asarum (lk)	1 936	41·0	90·3	4·6	1·7	1·4	1 439	45·4	94·0	2·0	0·1	0·5
Kristianstads län.												
Kristianstad (s)	3 875	31·6	15·2	26·4	18·1	41·1	2 410	42·5	20·9	21·0	7·3	29·6
Simrishamn (s)	650	29·2	36·3	18·2	8·6	24·3	389	40·1	41·9	13·6	1·5	17·7
Tomelilla (k)	776	26·1	48·6	25·8	9·5	18·2	506	33·2	55·8	14·0	3·0	12·4
Vilan (m:e)	490	56·1	24·5	5·5	2·0	4·1	388	61·9	26·5	5·2	1·5	3·6
Knisslinge (m:e)	238	11·3	64·7	13·9	10·5	11·3	113	15·0	77·9	7·1	0·9	4·4
Glimåkra (m:e)	215	22·3	75·3	20·5	5·1	2·8	106	30·2	76·4	17·0	2·8	4·7
Bjärnum (m:e)	371	22·4	75·2	5·9	2·4	1·1	208	31·7	84·6	2·4	—	—
Tyringe (m:e)	527	18·0	38·9	26·4	10·1	26·0	264	23·9	44·3	16·7	2·7	18·9
Vinslöv (m:e)	335	18·5	82·4	13·7	3·3	2·7	146	33·6	87·0	4·1	—	—
Malmöhus län.												
Malmö (s)	38 356	20·4	11·7	35·2	24·7	40·4	29 448	24·7	12·0	33·7	16·7	32·8
Lund (s)	8 214	36·7	10·5	40·8	22·7	43·9	5 782	48·6	14·0	31·5	10·1	29·8
Landskrona (s)	5 426	42·8	7·0	22·3	10·5	31·9	4 064	49·7	8·4	16·8	5·7	24·8
Hälsingborg (s)	16 518	28·4	8·0	43·7	16·7	53·6	11 793	35·0	8·9	37·6	8·5	47·0
Eslöv (s)	1 833	40·7	22·2	25·4	10·9	24·2	1 229	50·5	27·8	16·1	3·5	13·7
Ystad (s)	3 375	45·0	13·1	21·6	13·9	20·5	2 406	56·1	17·2	14·5	4·0	10·6
Trälleborg (s)	3 421	37·5	18·9	22·0	10·4	29·8	2 439	46·2	21·2	17·2	5·5	24·4
Svedala (k)	534	34·3	48·5	19·5	7·1	9·9	348	46·6	59·5	8·6	1·1	3·4
Höganäs (m:e)	1 502	37·5	41·2	16·8	5·2	10·7	1 047	48·4	54·1	8·1	0·5	4·7
Teckomatorp (m:e)	265	29·1	33·6	22·3	4·5	2·3	151	41·1	46·4	9·9	0·7	—
Kävlinge (m:e)	606	55·4	41·2	14·5	2·3	9·7	431	66·4	48·5	6·2	—	5·7
Furulund (m:e)	364	41·2	85·2	7·7	1·1	1·4	245	56·7	86·9	6·1	—	0·4
Lomma (m:e)	785	55·3	53·3	13·9	2·7	1·4	595	61·8	59·1	7·4	0·2	—
Åkarp (m:e)	332	16·6	31·9	30·7	11·7	10·5	169	25·4	47·3	11·8	0·6	0·6
Arlöv (m:e)	1 030	44·9	46·1	15·6	3·9	2·9	825	51·8	52·3	7·0	0·6	0·8
Anderslöv (m:e)	184	25·0	52·2	15·2	5·4	5·4	112	25·9	64·3	4·5	0·9	1·8
Höör (m:e)	352	22·2	50·3	25·3	9·1	13·6	186	35·5	60·8	15·6	2·7	8·6
Svalöv (lk)	361	39·1	60·9	18·6	6·6	6·9	234	42·3	78·2	8·5	—	2·1
Husie (lk)	934	11·2	33·6	16·0	1·3	1·1	625	14·7	37·6	10·6	—	0·3
Bunkeflo (lk)	357	19·9	59·9	2·2	0·3	0·6	258	21·3	64·0	1·6	—	0·4

Orter	Antal lägenheter	Därav (i %) utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med badeller duschrum	med vattenklosett	Antal småläg. om högst 2 rum och kök	Därav (i %) utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med badeller duschrum	med vattenklosett
Hallands län.												
Halmstad (s)	6 888	41·4	10·3	28·3	12·4	40·7	5 001	50·6	12·8	18·9	4·3	29·2
Varberg (s)	2 490	41·4	12·5	25·6	6·1	29·1	1 819	49·6	14·8	18·4	1·6	20·0
Kungsbacka (s)	583	37·2	11·8	48·9	26·4	47·0	346	50·9	18·8	32·4	7·5	32·1
Oskarsström (m:e)	745	68·1	80·3	10·6	1·2	2·6	610	73·8	85·4	6·6	0·2	0·8
Göteborgs och Bohus län.												
Göteborg (s)	70 504	24·0	9·0	35·5	21·5	47·8	56 986	28·6	10·3	30·4	11·7	40·3
Mölndal (s)	3 696	49·2	32·0	23·1	4·4	10·6	3 155	53·0	33·1	18·4	1·6	8·7
Marstrand (s)	433	54·5	91·7	5·1	0·2	1·4	281	63·7	90·7	1·4	—	0·4
Lysekil (s)	1 582	41·5	30·8	26·6	7·3	6·9	1 102	50·0	36·8	18·8	1·8	1·8
Uddevalla (s)	4 366	52·3	34·4	33·7	7·9	16·0	3 333	62·2	40·9	26·1	1·2	9·1
Strömstad (s)	776	57·2	33·5	32·7	9·4	44·8	615	61·3	36·9	23·1	2·0	31·5
Älvsborg (m:e)	2 390	40·5	34·6	32·7	6·7	6·0	1 618	50·8	40·7	21·6	0·9	2·2
Tången (m:e)	142	79·6	97·9	4·9	0·7	0·7	76	78·9	98·7	3·9	—	—
Gravarne och Bäckevik (m:e)	434	66·0	95·4	15·1	—	0·2	283	69·0	97·9	12·7	—	0·4
Smögen (m:e)	370	58·2	98·9	7·1	0·5	0·5	197	61·2	98·5	4·1	0·5	0·5
Hasselösund (m:e)	62	79·0	96·8	1·6	—	—	23	69·6	100·0	—	—	—
Hunnebostrand (m:e)	453	70·9	93·8	11·9	0·9	0·7	281	71·2	96·4	9·3	—	0·4
Jonsered (m:e)	513	70·0	19·3	16·4	4·5	10·7	450	77·1	19·6	10·4	1·6	7·1
Partille (m:e)	445	37·1	31·7	31·9	15·1	19·8	308	48·4	39·3	18·8	3·2	7·8
Sävedalen (m:e)	677	25·7	27·0	52·4	8·0	3·1	477	28·1	28·5	48·2	5·9	3·6
Partille (lk)	15	66·7	86·7	13·3	—	—	10	90·0	90·0	—	—	—
Foss (lk)	793	40·4	87·9	25·6	1·6	2·1	568	45·8	91·9	18·5	0·2	0·5
Älvsborgs län.												
Vänersborg (s)	2 623	49·4	22·0	33·3	11·0	30·1	1 971	60·8	27·3	25·1	1·9	21·7
Trollhättan (s)	4 025	49·1	40·1	16·2	5·0	15·1	3 359	54·9	44·4	10·7	0·7	10·2
Alingsås (s)	2 683	39·4	20·4	23·1	8·6	23·7	1 896	50·1	24·3	16·8	2·1	16·1
Borås (s)	10 874	37·8	13·8	47·8	14·7	41·5	8 437	45·8	15·7	39·7	4·9	33·0
Åmål (s)	1 933	52·2	29·4	31·1	9·4	41·5	1 487	59·0	32·3	26·2	3·6	35·2
Lilla Edet (m:e)	322	68·6	45·3	21·4	6·8	13·4	226	82·7	54·9	16·4	1·8	5·8
Vårgårda (m:e)	267	46·8	51·7	28·5	7·1	6·0	166	57·8	58·4	25·3	0·6	4·8
Herrljunga (m:e)	264	37·8	25·2	35·9	7·4	14·1	171	51·7	33·7	29·1	2·3	12·2
Kinna (m:e)	768	61·8	52·3	27·8	6·3	15·8	578	72·8	61·1	18·9	1·5	7·7
Örby (lk)	903	48·1	81·9	24·0	3·2	4·4	758	53·4	86·5	19·3	1·2	2·8
Skaraborgs län.												
Mariestad (s)	1 718	52·6	40·7	25·6	9·0	30·1	1 297	62·5	48·9	17·7	2·8	20·0
Lidköping (s)	2 525	44·8	21·7	23·1	7·0	29·5	1 949	52·1	25·4	16·5	2·5	21·4
Skara (s)	1 795	40·1	21·3	22·5	4·7	33·8	1 128	55·9	30·2	11·8	0·5	19·5
Skövde (s)	2 804	41·0	22·4	33·7	13·1	40·0	1 938	52·6	28·7	24·8	3·0	26·8
Hjo (s)	857	48·5	35·7	23·1	10·5	26·4	557	60·1	43·8	12·7	2·2	13·8
Tidaholm (s)	1 416	67·7	69·2	19·8	3·5	3·5	1 140	76·8	77·0	12·4	0·4	1·6
Falköping (s)	1 846	37·4	16·5	26·8	11·7	38·4	1 285	47·8	22·0	17·0	1·8	27·4
Vara (k)	342	40·5	34·2	42·0	9·2	0·3	202	49·8	45·8	35·8	3·0	—
Töreboda (k)	304	40·8	21·1	28·0	5·3	23·0	211	52·6	27·5	17·1	1·4	12·8
Götene (m:e)	227	33·0	41·0	43·6	6·6	—	155	41·3	49·0	35·5	3·9	—

Orter	Antal lägenheter	Därav (i %) utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett	Antal småläg. om högst 2 rum och kök	Därav (i %) utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett
Värmlands län.												
Karlstad (s)	7 276	38·5	20·1	30·8	15·9	39·2	5 571	46·8	23·2	23·9	6·9	29·9
Kristinehamn (s)	3 679	46·2	23·8	17·2	6·6	28·5	2 878	53·6	27·2	13·2	1·8	20·4
Arvika (s)	2 272	52·8	10·4	26·6	8·0	30·1	1 708	62·4	13·0	20·4	1·6	20·0
Sunne (k)	458	52·2	17·2	14·2	10·1	30·2	295	70·1	24·9	4·3	—	14·3
Forshaga (m:e)	663	74·4	14·6	12·2	4·1	10·7	553	81·2	15·7	8·8	0·9	5·5
Torsby (m:e)	228	46·9	30·7	16·7	14·0	30·7	138	60·1	39·9	9·4	2·2	19·6
Örebro län.												
Örebro (s)	11 870	25·3	12·2	31·3	18·7	44·6	9 569	29·6	13·8	26·7	10·7	39·0
Askersund (s)	538	52·2	30·5	17·8	11·0	20·4	368	66·3	37·8	10·3	1·9	9·5
Nora (s)	807	43·4	18·5	18·0	11·5	22·8	582	55·3	22·9	11·3	2·6	11·2
Hallsberg (k)	747	51·4	22·9	20·5	4·8	11·6	549	59·9	24·9	13·2	0·2	4·2
Almby (m:e)	1 084	56·5	54·2	12·9	1·9	0·8	934	58·8	54·5	11·7	1·2	0·3
Kumla (m:e)	978	52·2	19·7	17·9	6·4	13·5	713	59·1	22·1	13·0	2·0	8·8
Fjugesta (m:e)	258	29·5	52·7	12·8	6·6	5·8	173	36·4	62·4	8·7	2·9	3·5
Karlskoga (m:e)	680	44·1	8·4	42·3	20·1	30·7	425	59·4	12·0	25·9	5·8	15·0
Långbro (lk)	1 445	29·8	39·4	21·8	3·3	0·3	1 198	33·5	39·1	18·3	1·6	0·3
Karlskoga (lk)	2 757	48·8	43·0	32·2	9·0	16·6	2 327	53·6	46·0	27·5	5·7	13·5
Västmanlands län.												
Västerås (s)	8 592	39·2	12·1	28·0	14·8	34·3	7 206	45·3	13·7	22·7	7·1	26·6
Sala (s)	2 192	60·4	41·2	17·2	4·0	25·2	1 815	68·5	46·3	13·1	0·6	17·7
Köping (s)	1 695	61·7	48·4	16·0	5·9	10·6	1 428	70·2	53·7	12·1	2·2	7·1
Heby (m:e)	237	55·3	60·8	12·2	5·1	13·9	188	65·4	71·3	8·5	1·1	9·6
Vittinge (lk)	464	48·3	86·4	4·1	0·9	0·9	394	53·6	92·1	3·0	—	—
Kopparbergs län.												
Falun (s)	3 793	49·7	28·2	29·4	11·9	34·9	2 784	63·2	35·8	20·0	2·9	21·0
Hedemora (s)	1 148	53·0	12·6	24·0	10·1	25·0	876	63·6	15·5	18·6	3·9	16·7
Avesta (s)	1 491	82·5	29·3	11·2	2·6	14·5	1 343	88·1	31·0	6·8	0·4	9·6
Ludvika (s)	1 397	26·3	20·3	34·2	12·8	48·6	1 065	30·5	23·4	24·3	4·0	40·9
Krylbo (k)	552	47·6	8·2	23·6	4·9	45·7	453	54·1	9·1	18·8	1·8	39·5
Borlänge (k)	719	41·3	4·0	41·3	23·2	49·1	504	55·2	5·6	31·2	7·5	34·9
Morastrand (k)	409	40·6	9·5	25·4	18·1	44·0	252	56·7	13·5	14·3	4·0	25·0
Vansbro (m:e)	385	50·4	51·2	19·0	5·2	15·8	316	56·6	58·9	13·9	1·3	9·5
Malung (m:e)	138	37·7	40·6	26·1	16·7	12·3	94	46·8	44·7	20·2	5·3	3·2
Rättvik (m:e)	170	32·4	5·9	51·2	12·9	42·9	124	41·9	8·1	41·9	6·5	32·3
Domnarvet (lk)	3 997	76·4	37·6	15·2	3·9	5·7	3 522	80·5	38·1	11·9	1·6	3·5
Grängesbergs kapellförs.	1 654	42·0	32·0	14·5	2·5	10·9	1 481	43·8	33·0	10·9	0·2	7·9
Gävleborgs län.												
Gävle (s)	11 367	56·5	21·7	23·2	8·2	32·7	9 572	64·3	24·4	17·5	2·4	25·3
Söderhamn (s)	3 413	74·6	59·4	12·5	3·2	7·3	2 917	83·1	66·0	8·6	0·5	4·2
Hudiksvall (s)	1 927	49·6	21·1	15·7	12·5	34·9	1 507	59·2	26·3	10·0	3·6	24·9
Sandviken (k)	3 569	68·0	32·4	21·4	3·1	15·8	3 142	73·8	32·3	18·0	0·4	11·2
Bollnäs (k)	381	33·3	9·7	35·4	14·7	61·7	260	46·5	12·7	30·4	7·3	53·5
Björkhamre (k)	796	54·0	57·0	18·5	4·4	10·2	636	59·3	60·7	13·8	0·6	5·7
Arbrå (m:e)	259	70·7	59·8	8·1	3·5	3·5	211	78·7	65·4	3·8	0·9	1·4
Valbo (lk)	2 843	63·7	85·7	11·0	1·3	2·1	2 589	66·9	87·8	9·3	0·3	1·2
Ljusne kapellförs.	1 624	85·5	88·9	5·8	1·2	3·1	1 524	89·7	94·7	4·1	—	2·1

Orter	Antal lägenheter	Därav (i %)					Antal småläg. om högst 2 rum och kök	Därav (i %)				
		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett		utan vare sig tambur eller hall	utan vatten och/el. avlopp	med centralvärme	med bad- eller duschrum	med vattenklosett
Västernorrlands län.												
Härnösand (s)	3 335	55·1	16·8	22·3	8·7	37·1	2 531	68·8	21·0	15·4	1·4	23·5
Sundsvall (s)	5 032	46·0	24·8	39·8	13·3	41·1	3 880	57·0	30·9	30·0	3·5	29·3
Sollefteå (s)	565	47·3	28·8	34·0	14·9	56·8	360	67·2	40·8	23·3	1·1	39·4
Örnsköldsvik (s)	1 347	46·0	12·2	66·4	13·5	52·0	960	60·9	16·4	57·8	2·4	38·0
Gångviken (m:e)	187	88·2	88·2	8·0	—	—	181	87·8	87·8	8·3	—	—
Skönsberg (m:e)	1 674	81·0	54·2	14·6	2·4	8·7	1 539	84·9	57·4	12·0	1·0	6·2
Skönsmon (m:e)	1 146	89·4	90·5	6·5	1·0	1·0	1 086	92·0	92·6	4·9	—	0·4
Kramfors (m:e)	377	58·1	42·7	38·7	10·6	30·5	276	68·8	53·6	30·1	1·8	18·5
Torp (lk)	712	71·6	90·9	7·7	2·5	2·8	597	77·9	94·8	5·7	0·3	0·7
Njurunda (lk)	2 450	78·9	88·4	7·0	1·3	2·5	2 203	82·1	91·2	5·3	0·1	0·8
Skön (lk)	993	90·7	93·1	3·7	1·1	0·9	909	94·8	96·0	3·2	0·1	0·2
Gudmundrå (lk)	3 152	80·1	90·6	13·8	2·0	3·0	2 800	83·6	93·8	11·1	0·1	0·7
Själevad (lk)	1 298	70·3	66·9	32·9	2·8	8·0	1 060	74·6	70·5	28·2	0·8	6·0
Jämtlands län.												
Östersund (s)	3 565	41·3	16·6	33·2	17·7	56·9	2 686	51·9	20·8	28·4	7·4	47·1
Järpen (m:e)	282	88·3	88·3	5·0	1·1	3·5	247	92·7	93·5	3·2	—	1·6
Hornsbergs vst. (m:e)	387	49·6	17·1	23·3	10·3	52·2	299	60·9	20·1	12·4	2·3	43·1
Frösö (lk)	194	42·3	30·4	25·3	6·7	19·6	156	46·8	34·6	19·2	1·3	12·8
Västerbottens län.												
Umeå (s)	2 784	30·9	15·6	38·8	19·0	56·8	2 021	40·7	20·7	30·2	4·5	45·3
Skellefteå (s)	1 497	39·3	40·1	42·3	13·5	45·3	1 034	51·6	51·7	35·9	3·3	31·4
Vindeln (m:e)	133	47·4	45·9	28·6	8·3	16·5	90	61·1	57·8	21·1	—	6·7
Byske (m:e)	243	73·3	96·7	6·6	1·2	2·5	184	81·0	99·5	5·4	0·5	1·1
Vilhelmina (m:e)	209	65·1	71·8	18·2	2·4	8·6	159	76·1	79·9	12·6	—	4·4
Åsele (m:e)	195	72·3	93·8	13·8	1·5	2·1	158	81·0	98·1	8·9	—	—
Nordmaling (m:e)	126	55·6	55·6	26·2	9·5	13·5	89	64·0	64·0	16·9	2·2	4·5
Nordmaling (lk)	671	85·4	92·1	7·3	1·5	1·5	572	90·9	95·5	3·3	0·3	0·2
Skellefteå (lk)	2 515	63·2	75·2	21·1	0·9	15·0	2 246	66·8	76·9	19·5	0·1	4·0
Norrbottens län.												
Luleå (s)	3 680	50·2	34·0	39·9	8·9	44·3	2 912	54·9	39·8	32·0	1·5	35·0
Boden (s)	1 569	34·3	14·2	36·0	8·7	65·9	1 183	41·7	17·9	29·2	2·4	59·4
Gällivare (m:e)	353	61·8	49·0	27·2	3·4	37·4	291	71·5	54·6	22·0	—	30·6
Malmberget (m:e)	1 297	60·9	14·6	27·0	4·0	53·0	1 214	63·2	14·7	24·7	2·7	51·7
Kiruna (m:e)	2 792	48·2	21·4	22·6	4·0	57·3	2 603	50·4	22·3	19·8	1·0	55·0
Kalix (m:e)	234	46·6	82·5	22·2	5·6	5·6	155	55·5	92·3	12·3	—	1·3
Nederkalix (lk)	1 296	73·0	98·1	6·0	0·6	0·5	1 154	77·9	99·0	3·8	0·1	—
Samtliga orter	**528910**	**39·4**	**25·0**	**27·6**	**13·1**	**32·3**	**409395**	**46·8**	**28·3**	**21·9**	**6·0**	**25·4**

Förklaring. För varje län redovisas först städer (s), köpingar (k) och municipalsamhällen (m:e) samt i form av sammanfattningstal för varje landskommun (lk), vilka uppgifter sålunda *icke* inbegripa inom med mindre stil uppgifterna för vissa »icke-municipala» industri-, egnahems-, stations- o. d. samhällen 25 hyreslägenheter redovisats. — Hyresmedeltal, som avse mindre än 10 lägenheter, äro angivna med

	Orter	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter			Årl. medelhyra (kr.) per eldstad i läg.				Årl. medelhyra (kr.) tralvärme			
		utan centralvärme	med centralvärme	Summa	utan centralvärme	med centralvärme exkl. värmekostn.	med centralvärme inkl. värmekostn.	Samtliga läg. exkl. värmekostn.	1 rum el. 1 kök	1 r. med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök
1	Stockholms stad.....	58 796	63 054	121 850	325	513	565	423	370	502	596	924
	Stockholms län.											
2	Södertälje (s).....	2 385	414	2 799	194	299	334	216	204	309	360	570
3	Sundbyberg (s).....	899	1 126	2 025	244	364	399	308	279	381	485	713
4	Lidingö (s).....	563	738	1 301	221	307	342	277	258	374	473	614
5	Vaxholm (s).....	337	14	351	152	188	233	154	166	232	293	445
6	Norrtälje (s).....	796	51	847	147	228	268	154	146	280	272	426
7	Stocksund (k).....	17	91	108	295	338	378	333	—	850	503	760
8	Nynäshamn (k).....	317	217	534	186	248	288	213	211	336	363	551
9	Rönninge (m:e).....	91	29	120	160	190	230	169	206	—	281	486
10	Hagalund (m:e).....	1 167	861	2 028	240	377	417	298	283	416	464	719
11	Nya Huvudsta (m:e)...	615	64	679	231	286	326	237	280	387	452	694
12	Lilla Alby (m:e).....	160	65	225	227	317	357	254	273	319	460	678
13	Råsunda (m:e).....	525	431	956	286	358	398	323	322	456	534	867
14	Enebybergs vst. (m:e)..	51	63	114	204	197	237	200	194	320	423	559
15	Täby (m:e).....	80	16	96	151	168	203	154	220	290	301	450
16	Norrviken (m:e).....	28	26	54	223	249	284	238	200	300	434	626
17	Duvbo (m:e).....	122	148	270	212	243	278	229	300	375	439	624
18	Bromsten (m:e).....	248	47	295	179	190	225	181	185	324	372	507
19	Solhem (m:e).....	46	54	100	187	222	257	207	270	350	389	622
20	Flysta (m:e).....	54	11	65	166	246	281	180	197	267	340	427
21	Stuvsta (m:e).....	82	94	176	199	240	275	221	—	308	425	558
22	Hörningsnäs vst. (m:e)..	28	3	31	177	175	210	177	—	—	359	530
23	Huddinge (m:e).....	25	9	34	186	239	274	203	120	—	383	579
24	Fullersta (m:e).....	86	47	133	184	205	240	192	216	392	382	507
25	Snättringe (m:e).....	17	4	21	172	249	284	185	—	390	370	513
26	Segeltorp (m:e).....	96	15	111	185	219	254	190	270	360	360	512
27	*Solna* (lk).....	853	106	959	209	282	322	219	239	381	432	597
28	Karlberg o. Tomteboda	25	—	25	186	—	—	186	168	278	418	520
29	Ulriksdals samh.....	141	25	166	213	268	308	223	269	505	430	646
30	Landsbygdsområde...	687	81	768	209	288	328	219	239	384	433	581
31	*Danderyd* (lk).....	99	152	251	208	273	313	251	238	393	417	531
32	*Täby* (lk).....	155	60	215	177	198	233	184	192	300	368	512
33	Roslags-Näsby.....	48	45	93	196	215	250	206	216	300	407	561
34	Viggbyholm[1].....	60	9	69	183	162	197	179	174	300	365	540
35	Landsbygdsområde...	47	6	53	156	163	198	157	190	300	313	454
36	*Sollentuna* (lk).....	437	252	689	183	228	263	201	203	308	367	524
37	Tureberg[2].....	269	222	491	199	232	267	215	224	316	396	543
38	Rotebro, Gillbo[3].....	164	30	194	159	205	240	168	186	263	316	493
39	*Järfälla* (lk).....	76	13	89	169	186	221	172	164	283	339	462
40	Jakobsberg.....	37	4	41	169	218	253	173	155	292	335	478
41	Landsbygdsområde...	18	8	26	171	166	201	169	200	270	350	420
42	*Spånga* (lk).....	133	56	189	166	226	261	184	185	318	360	481
43	Nälsta.....	27	17	44	165	183	218	172	150	245	360	472
44	Landsbygdsområde...	106	39	145	166	246	281	187	192	390	361	484
45	*Nacka* (lk).....	624	219	843	191	269	304	215	227	333	380	551
46	*Huddinge* (lk).....	14	4	18	142	152	187	145	120	—	291	483
47	*Österhaninge* (lk).....	70	9	79	150	127	162	147	234	292	336	412
48	Handen.....	31	5	36	160	119	154	152	200	225	353	414
49	Vendelsö.....	30	3	33	149	140	175	148	420	450	332	413

[1] Inkl. Hägernäs. — [2] Inkl. Helenelund. — [3] Inkl. Viby.

därefter »icke-municipala» delar av undersökta landskommuner. Sistnämnda uppgifter meddelas först resp. landskommuner ev. befintliga municipalsamhällen. Efter dessa sammanfattningssiffror återges (ind.-sh., st.-sh. etc.) samt återstående delar av resp. kommuner (»landsbygdsomr.»), för vilka minst medievalstil. — Kök med golvyta understigande 6 kvm har räknats såsom kokvrå.

för läg. utan centralvärme om			Årl. medelhyra, *inkl.* värmekostn. (kr.), för läg. med centralvärme om							Årl. medelhyra, *exkl.* värmekostn. (kr.), för samtliga lägenheter om							
3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	
1 336	1 715	2 166	666	813	1 022	1 517	2 101	2 690	3 360	414	714	748	1 124	1 609	2 129	2 691	1
865	1 054	1 333	359	660	532	1 010	1 400	1 621	2 009	213	373	366	633	971	1 204	1 593	2
930	1 217	1 770	330	619	796	1 106	1 394	1 530	1 733	282	548	632	833	1 084	1 259	1 622	3
782	1 158	1 267	357	507	667	959	1 325	1 709	2 167	284	414	524	745	1 068	1 468	1 916	4
578	789	1 005	—	300	550	632	960	1 116	1 870	166	235	295	446	585	815	1 124	5
606	863	1 139	130	—	389	661	1 083	1 113	1 320	143	280	272	433	642	867	1 132	6
1 550	—	1 600	657	430	640	1 133	1 537	1 782	2 187	617	482	530	990	1 393	1 582	1 915	7
716	806	1 200	301	526	533	843	1 078	1 481	1 654	238	397	385	631	831	1 115	1 378	8
661	831	—	—	—	513	676	962	1 088	1 200	206	—	300	500	720	847	960	9
880	1 131	1 044	441	684	812	1 145	1 460	600	1 800	296	568	573	861	1 099	1 079	1 130	10
773	1 150	—	380	607	675	883	1 167	1 000	—	281	407	467	700	810	975	—	11
885	931	1 000	380	521	725	1 022	1 349	1 600	1 800	288	414	505	739	982	1 025	1 280	12
1 120	1 468	1 767	410	651	892	1 202	1 531	1 935	2 268	327	518	622	972	1 235	1 690	1 931	13
853	1 050	—	320	450	476	720	911	1 127	—	226	350	412	586	792	943	—	14
495	300	1 000	—	120	397	661	835	988	1 010	220	249	304	464	584	642	900	15
1 050	1 100	1 238	300	—	581	925	1 082	1 354	1 803	216	300	456	704	990	1 168	1 451	16
816	800	—	750	—	625	806	1 048	1 395	1 300	404	375	494	669	866	1 150	1 090	17
604	850	—	210	492	460	684	777	—	—	183	339	373	525	611	850	—	18
641	850	1 000	300	—	512	742	1 041	1 408	1 648	268	350	411	630	801	1 106	1 328	19
600	700	—	360	300	600	844	—	—	—	240	266	347	514	600	700	—	20
676	525	—	236	348	550	830	1 071	—	—	201	310	454	643	846	525	—	21
688	700	—	—	420	—	525	—	—	—	—	385	359	517	688	700	—	22
720	933	—	—	—	600	700	—	1 625	1 300	120	—	399	585	720	1 192	1 090	23
737	973	—	—	—	497	729	935	1 221	1 363	216	392	397	553	760	1 000	1 153	24
450	400	—	—	400	488	900	—	—	—	—	382	378	584	450	400	—	25
637	—	—	240	—	554	625	—	1 775	—	257	360	375	513	637	1 600	—	26
753	1 049	1 060	540	—	652	1 169	1 207	1 290	—	245	381	452	626	812	1 055	1 060	27
588	—	—	—	—	—	—	—	—	—	168	278	418	520	588	—	—	28
858	1 111	1 035	660	—	716	1 043	1 017	1 400	—	313	505	476	677	858	1 117	1 035	29
723	940	1 098	420	—	642	1 280	1 251	1 253	—	240	384	450	609	811	971	1 098	30
960	—	—	300	504	585	834	1 310	1 983	2 132	240	434	461	663	1 127	1 783	1 892	31
724	700	600	333	425	521	697	957	970	1 210	208	330	383	540	755	779	800	32
704	—	—	333	425	529	728	957	—	—	243	360	426	596	792	—	—	33
739	—	—	—	—	—	647	—	963	—	174	300	365	540	739	788	—	34
705	700	600	—	—	400	583	—	1 000	1 210	190	300	314	457	705	763	800	35
677	914	967	301	533	527	787	972	1 290	1 815	220	327	396	594	745	1 032	1 222	36
831	1 500	—	302	533	541	789	990	1 288	1 815	242	337	425	620	841	1 156	1 605	37
500	817	967	300	—	414	758	910	1 300	—	190	263	319	515	575	894	967	38
—	—	775	360	—	448	588	1 074	—	—	182	283	344	469	934	—	775	39
—	—	—	360	—	470	—	—	—	—	189	292	343	478	—	—	—	40
—	—	775	—	—	427	588	—	—	—	200	270	351	473	—	—	775	41
500	500	500	—	532	574	687	1 140	—	—	185	395	401	518	563	500	500	42
300	—	—	—	480	467	608	—	—	—	150	312	371	488	300	—	—	43
534	500	500	—	559	603	748	1 140	—	—	192	457	408	532	600	500	500	44
711	936	1 429	329	459	572	795	1 096	1 281	1 858	244	364	399	582	791	1 003	1 575	45
460	—	—	—	—	490	655	—	—	—	120	—	306	510	460	—	—	46
484	700	600	—	—	353	517	—	713	—	234	292	331	412	484	592	600	47
490	—	—	—	—	300	550	—	713	—	200	225	347	418	490	538	—	48
558	700	600	—	—	400	500	—	—	—	420	450	331	410	558	700	600	49

	Orter	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter			Årl. medelhyra (kr.) per eldstad i läg.				Årl. medelhyra (kr.) tralvärme			
		utan centralvärme	med centralvärme	Summa	utan centralvärme	med centralvärme exkl. värmekostn.	med centralvärme inkl. värmekostn.	Samtliga läg. exkl. värmekostn.	1 rum el. 1 kök	1 r. med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök
	Uppsala län.											
1	Uppsala (s)	4 819	1 394	6 213	228	349	389	265	225	326	397	684
2	Enköping (s)	880	103	983	154	225	265	164	142	221	267	456
3	Grillby (m:e)	66	3	69	99	111	151	100	135	—	210	301
4	*Bondkyrka* (lk)	336	47	383	163	178	218	165	161	264	341	444
5	Uppsala förstadsomr.[1]	162	34	196	181	185	225	182	178	273	370	516
6	Landsbygdsområde	174	13	187	148	154	194	148	140	247	312	391
7	*Gamla Uppsala* (lk)	175	35	210	154	152	187	154	183	—	313	451
8	Gamla Uppsala by[2]	162	35	197	158	152	187	157	183	—	322	464
	Södermanlands län.											
9	Nyköping (s)	2 008	413	2 421	191	272	317	209	181	271	352	591
10	Katrineholm (s)	1 115	164	1 279	195	246	286	204	187	268	376	597
11	Eskilstuna (s)	4 706	1 362	6 068	176	288	328	209	172	250	334	563
12	Strängnäs (s)	538	232	770	183	232	267	201	164	228	336	573
13	Mariefred (s)	224	18	242	129	201	241	138	133	190	234	382
14	Oxelösund (m:e)	459	42	501	170	196	241	173	173	267	334	493
15	Sparreholm (m:e)	91	4	95	125	120	160	124	128	250	250	373
16	Flen (m:e)	345	17	362	139	206	246	143	136	209	268	417
17	*Stora Malm* (lk)	158	13	171	129	126	166	129	114	—	259	390
18	Stora Malms utomplansomr. vid Katrineholm	89	9	98	159	135	175	156	137	—	321	480
19	Ändebol	41	—	41	80	—	—	80	89	—	162	220
20	Landsbygdsområde	28	—	28	103	—	—	103	103	—	200	341
	Östergötlands län.											
21	Linköping (s)	4 872	1 724	6 596	190	309	354	230	175	287	346	574
22	Norrköping (s)	11 146	2 190	13 336	201	302	347	225	207	276	374	634
23	Motala (s)	1 010	100	1 110	152	213	253	160	125	183	249	444
24	Vadstena (s)	466	62	528	123	160	205	129	119	191	221	363
25	Mjölby (s)	618	86	704	147	216	261	158	133	211	269	442
26	Borgs villastad (m:e)	229	123	352	211	238	283	223	212	250	418	640
27	Åtvidaberg (m:e)	256	44	300	152	184	224	159	140	—	293	484
28	Borensberg (m:e)	63	13	76	122	132	177	124	129	—	232	369
29	Ödeshög (m:e)	132	18	150	100	93	138	99	97	130	184	301
30	Boxholm (m:e)	142	9	151	101	89	139	100	103	132	186	325
31	*Kvillinge* (lk)	365	27	392	108	148	198	113	110	171	210	334
32	Graversfors st.-sh.[3]	42	—	42	93	—	—	93	106	—	192	248
33	Åby st.-sh. o. ind.-sh.	242	22	264	111	140	190	114	107	177	213	343
34	Jursla villaområde	28	2	30	114	93	143	112	143	—	239	304
35	Landsbygdsområde	52	2	54	107	143	198	112	125	125	193	353
36	*Kimstad* (lk)	74	5	79	88	142	187	94	140	150	185	235
37	Landsbygdsområde	59	2	61	75	148	193	79	100	150	156	199
38	*Vreta kloster* (lk)	167	21	188	112	115	155	112	147	—	200	325
39	Malfors fabr.-sh.	101	11	112	121	140	180	123	145	—	215	330
40	Landsbygdsområde	66	10	76	101	96	136	100	159	—	186	320
41	*Ljung* (lk)	32	—	32	84	—	—	84	235	50	167	182
42	*Motala* (lk)	684	49	733	98	158	198	104	85	123	190	308
43	Holmsbruk	295	26	321	120	148	188	123	109	170	232	361
44	Motala verkstad	357	18	375	82	182	222	89	75	98	158	251
45	Landsbygdsområde	32	5	37	68	109	149	73	84	—	165	180
46	*Ekeby* (lk.)	51	—	51	67	—	—	67	97	124	133	175

[1] Inkl. Ultuna. — [2] Inkl. Tunabergs egnahemsområde samt Nyby och Myrby förorter. — [3] Inkl.

för läg. utan centralvärme om			Årl. medelhyra, *inkl.* värmekostn. (kr.), för läg. med centralvärme om							Årl. medelhyra, *exkl.* värmekostn. (kr.), för samtliga lägenheter om							
3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	
982	1 312	1 509	396	598	645	1 098	1 502	1 993	2 345	240	405	406	752	1 098	1 533	1 779	1
671	1 002	1 276	288	370	396	724	934	1 274	1 713	148	227	269	479	682	1 015	1 396	2
313	550	575	—	—	—	550	420	—	—	135	—	210	310	302	550	575	3
710	738	800	—	296	430	602	605	1 250	—	161	262	341	450	662	842	800	4
754	500	—	—	328	443	636	605	1 250	—	178	278	370	516	666	867	—	5
656	817	800	—	200	394	534	—	—	—	140	225	312	393	656	817	800	6
563	700	—	306	360	400	514	649	—	—	196	325	315	443	540	700	—	7
563	700	—	306	360	400	514	649	—	—	198	325	323	453	540	700	—	8
856	1 104	1 327	366	443	553	965	1 238	1 558	1 885	187	337	360	647	921	1 217	1 491	9
843	1 046	1 085	224	375	472	824	1 172	1 559	1 855	187	280	377	612	899	1 166	1 297	10
809	1 135	1 472	322	485	613	918	1 308	1 759	2 216	177	302	364	652	986	1 455	1 897	11
741	929	1 127	296	295	459	787	1 064	1 333	1 662	184	234	344	603	809	1 065	1 346	12
583	682	713	175	—	—	613	965	1 200	1 610	133	190	234	391	623	722	1 151	13
723	600	1 300	225	—	435	693	1 040	—	—	174	267	335	504	740	600	1 300	14
450	640	625	—	—	210	540	600	—	—	128	250	249	375	447	640	625	15
556	752	866	—	800	331	707	650	1 400	1 740	136	287	267	425	554	842	972	16
540	—	—	—	—	377	497	500	—	900	114	—	262	388	490	—	660	17
630	—	—	—	—	455	531	500	—	900	137	—	323	465	533	—	660	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89	—	162	220	—	—	—	19
360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103	—	200	341	360	—	—	20
842	1 071	1 408	367	562	696	1 025	1 376	1 693	2 173	187	411	385	658	967	1 305	1 766	21
909	1 145	1 401	353	573	661	1 006	1 386	1 708	2 012	212	375	393	691	1 006	1 338	1 649	22
686	915	1 188	212	339	415	684	1 058	1 245	1 598	128	190	251	453	721	955	1 246	23
547	675	751	175	350	332	614	779	1 073	1 355	119	196	222	373	556	748	964	24
679	814	938	219	—	461	681	999	1 370	1 788	136	211	276	449	719	949	1 357	25
810	1 217	1 000	308	—	530	859	1 139	1 453	1 590	217	250	421	668	910	1 225	1 240	26
688	1 000	—	300	—	418	638	713	1 350	1 000	142	—	296	495	651	1 100	760	27
—	528	1 000	—	—	300	604	600	700	—	129	—	229	395	420	502	1 000	28
412	558	700	—	—	237	378	367	688	1 350	97	130	179	298	382	537	953	29
491	—	—	—	—	266	393	720	660	—	103	132	185	318	496	410	—	30
482	539	—	200	—	363	566	720	1 000	—	110	171	212	343	490	569	—	31
400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	106	—	192	248	400	—	—	32
506	539	—	200	—	371	566	800	1 000	—	108	177	217	354	525	569	—	33
—	—	—	—	—	300	—	560	—	—	143	—	237	304	360	—	—	34
450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	125	193	353	450	—	—	35
252	600	—	—	—	—	450	776	—	—	140	150	185	239	482	600	—	36
252	600	—	—	—	—	—	773	—	—	100	150	156	199	422	600	—	37
392	450	—	218	—	329	402	630	650	—	149	—	205	316	423	450	—	38
—	—	—	171	—	348	600	760	—	—	144	—	223	344	600	—	—	39
392	450	—	360	—	292	353	500	650	—	173	—	188	295	379	450	—	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	235	50	167	182	—	—	—	41
471	469	—	260	360	305	602	963	1 075	1 120	87	128	191	325	546	672	880	42
587	563	—	260	—	326	607	750	900	1 120	114	170	232	376	587	608	880	43
427	375	—	—	360	279	633	1 124	1 133	—	75	107	159	268	580	710	—	44
192	—	—	—	—	299	440	—	—	—	84	—	177	197	192	—	—	45
350	200	—	—	—	—	—	—	—	—	97	124	133	175	350	200	—	46

Sten, bruk.

	Orter	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter			Årl. medelhyra (kr.) per eldstad i läg.				Årl. medelhyra (kr.) tralvärme			
		utan centralvärme	med centralvärme	Summa	utan centralvärme	med centralvärme exkl. värmekostn.	med centralvärme inkl. värmekostn.	Samtliga läg. exkl. värmekostn.	1 rum el. 1 kök	1 r. med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök
	Jönköpings län.											
1	Jönköping (s)	4 154	1 160	5 314	166	263	303	195	182	236	294	505
2	Huskvarna (s)	885	87	972	123	154	194	127	109	245	240	374
3	Nässjö (s)	1 211	291	1 502	161	214	249	174	156	211	288	488
4	Värnamo (s)	481	178	659	122	162	202	135	117	195	232	356
5	Vetlanda (s)	476	87	563	119	161	201	126	112	178	228	339
6	Eksjö (s)	848	184	1 032	135	191	231	149	120	187	233	399
7	Gränna (s)	194	5	199	98	151	191	100	88	132	144	253
8	Bodafors (k)	194	10	204	89	89	124	89	180	153	174	260
9	Aneby (m:e)	111	16	127	99	100	140	99	97	—	207	288
10	Forserum (m:e)	198	9	207	79	88	128	79	72	117	152	232
11	Gislaved (m:e)	86	90	176	119	134	169	126	206	260	228	347
12	Vaggeryd (m:e)	180	20	200	99	104	144	100	132	—	195	297
13	*Månsarp* (lk)	130	24	154	95	98	133	96	114	240	177	286
14	Smålands Taberg	93	23	116	101	99	134	100	119	240	194	299
15	Landsbygdsområde	37	1	38	78	55	90	78	84	—	153	245
16	*Anderstorp* (lk)	109	36	145	90	90	130	90	125	242	191	259
17	Anderstorps st.-sh.	41	1	42	77	68	108	77	60	—	148	238
18	Gyllenfors fabr.-sh.	62	34	96	103	90	130	98	129	242	215	279
19	*Reftele*[1] (lk)	38	5	43	74	68	108	73	99	—	151	219
	Kronobergs län.											
20	Växjö (s)	1 550	296	1 846	148	228	268	165	123	193	233	393
21	Älmhult (k)	260	27	287	105	129	169	108	117	206	186	311
22	Markaryd (k)	109	4	113	86	113	153	88	81	143	163	255
23	Alvesta (m:e)	189	10	199	119	169	209	123	131	158	207	351
24	Strömsnäs bruk (m:e)	102	12	114	95	114	154	97	107	—	182	275
25	Växjö Östregård (m:e)	251	50	301	142	175	215	148	94	155	233	419
26	*Ekeberga* (lk)	47	1	48	67	100	155	68	90	—	125	205
27	*Växjö* (lk)	125	26	151	123	132	172	125	114	224	238	367
28	Östra Grannhället[2]	51	10	61	125	154	194	130	—	176	267	371
29	Landsbygdsområde	74	16	90	121	116	156	120	114	320	232	363
	Kalmar län.											
30	Kalmar (s)	3 354	701	4 055	181	258	293	197	161	275	344	527
31	Nybro (s)	669	39	708	115	151	186	118	112	199	205	334
32	Oskarshamn (s)	1 379	72	1 451	142	189	219	146	119	204	270	413
33	Västervik (s)	1 819	247	2 066	139	211	251	151	123	195	258	425
34	Vimmerby (s)	435	50	485	110	172	217	120	87	155	195	319
35	Mönsterås (k)	216	10	226	95	121	161	96	80	115	162	259
	Gotlands län.											
36	Visby (s)	1 072	298	1 370	154	219	259	171	151	229	261	421
37	*Othem* (lk)	79	17	96	108	130	165	112	128	121	180	276
38	Slite industriort	68	15	83	113	131	166	116	128	121	179	292
	Blekinge län.											
39	Karlskrona (s)	4 354	525	4 879	193	272	307	205	177	291	355	527
40	Karlshamn (s)	1 359	113	1 472	131	183	213	136	121	183	221	358
41	*Åsarum* (lk)	383	20	403	74	82	117	75	78	132	145	221
42	Asarums industriort[3]	126	9	135	75	80	115	75	84	146	147	219
43	Karlshamns förstäder	162	9	171	79	87	122	80	43	128	144	238
44	Marieberg (Halda)[4]	40	—	40	73	—	—	73	90	—	171	216
45	Landsbygdsområde	55	2	57	57	60	95	57	72	108	111	171

[1] Avser endast stations- o. fabrikssamhället Reftele med Ölmestad. För övriga delar av lk ha inga

för läg. utan centralvärme om			Årl. medelhyra, *inkl.* värmekostn. (kr.), för läg. med centralvärme om							Årl. medelhyra, *exkl.* värmekostn. (kr.), för samtliga lägenheter om							
3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	
722	939	1 202	344	498	583	878	1 190	1 505	1 790	192	320	313	567	823	1 153	1 419	1
518	570	875	160	—	365	573	804	983	1 300	111	245	242	381	576	686	937	2
683	865	1 064	258	297	468	766	921	1 279	1 467	167	224	295	514	710	1 031	1 215	3
523	623	757	136	372	335	559	795	993	1 300	111	271	234	376	567	697	971	4
489	673	801	338	240	289	608	818	958	1 219	149	181	227	358	524	708	866	5
599	716	812	244	250	384	594	905	1 222	1 422	127	188	237	410	632	857	1 041	6
410	573	745	—	—	330	—	730	1 000	—	88	132	146	253	418	586	745	7
386	337	720	240	—	—	363	563	350	—	193	153	174	260	390	297	720	8
388	513	—	—	—	270	396	600	700	—	97	—	207	286	400	511	—	9
336	—	575	129	—	—	360	560	—	—	78	117	152	232	345	—	575	10
405	569	775	210	390	307	461	682	1 300	—	185	298	230	352	480	754	775	11
396	440	650	170	—	338	407	582	—	840	132	—	196	296	404	440	633	12
401	550	575	210	350	268	351	534	675	710	127	278	179	280	399	525	550	13
409	550	575	210	350	268	362	534	675	710	133	278	195	292	405	525	550	14
310	—	—	—	—	—	270	—	—	—	84	—	153	238	310	—	—	15
280	415	—	177	—	248	387	485	—	—	129	242	187	261	301	415	—	16
279	415	—	108	—	—	—	—	—	—	64	—	148	238	279	415	—	17
300	—	—	188	—	248	385	485	—	—	134	242	203	273	321	—	—	18
300	240	—	220	—	240	300	340	—	—	115	—	152	216	276	240	—	19
634	908	1 105	290	480	402	647	1 053	1 394	1 565	144	201	239	406	676	1 001	1 183	20
431	565	551	—	—	—	477	681	813	990	117	206	186	315	443	578	601	21
363	420	690	—	—	—	360	680	720	—	81	143	163	255	375	445	690	22
511	667	808	360	—	—	540	800	1 100	1 200	158	158	207	351	515	737	858	23
419	420	—	215	—	242	410	643	780	1 040	116	—	181	276	434	452	800	24
615	809	888	—	200	350	618	885	1 096	1 377	94	156	235	431	637	845	1 054	25
250	—	—	—	—	—	465	—	—	—	90	—	125	211	250	—	—	26
493	650	—	—	—	334	492	593	—	—	114	224	240	368	478	650	—	27
486	650	—	—	—	360	503	643	—	—	—	176	271	373	485	650	—	28
522	—	—	—	—	308	489	518	—	—	114	320	232	364	456	—	—	29
746	960	1 190	297	505	567	834	1 129	1 459	1 848	169	328	362	555	790	1 114	1 371	30
463	592	703	122	—	345	453	769	1 023	1 117	111	199	207	334	472	667	839	31
597	707	1 021	300	—	454	640	994	1 062	1 236	123	204	271	421	612	730	1 033	32
626	858	1 078	304	363	397	681	1 047	1 346	1 677	129	211	261	446	698	954	1 227	33
477	639	722	—	300	336	587	809	1 129	1 218	87	164	197	325	506	733	835	34
437	669	590	180	—	—	555	595	700	—	89	115	162	266	437	650	590	35
634	847	1 097	252	340	423	688	1 016	1 471	1 765	169	236	270	456	695	988	1 342	36
491	593	675	—	275	210	471	782	860	—	128	151	176	302	532	611	675	37
491	593	675	—	—	240	471	782	860	—	128	121	179	316	532	611	675	38
747	1 003	1 338	483	501	472	790	1 151	1 566	1 918	189	297	356	541	782	1 150	1 493	39
539	689	981	248	267	373	531	777	1 054	1 286	127	185	225	362	552	715	996	40
268	346	480	—	—	238	373	528	—	—	78	132	146	223	287	346	480	41
267	356	480	—	—	250	283	524	—	—	84	146	148	216	296	356	480	42
307	450	—	—	—	275	462	536	—	—	43	128	146	244	319	450	—	43
214	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	—	171	216	214	—	—	44
150	192	—	—	—	190	285	—	—	—	72	108	111	172	150	192	—	45

hyreslägenheter redovisats. — [2] Inkl. Hov-Ödesgård. — [3] Inkl. Froarp. — [4] Inkl. Svängsta.

	Orter	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter			Årl. medelhyra (kr.) per eldstad i läg.				Årl. medelhyra (kr.) tralvärme			
		utan centralvärme	med centralvärme	Summa	utan centralvärme	med centralvärme exkl. värmekostn.	med centralvärme inkl. värmekostn.	Samtliga läg. exkl. värmekostn.	1 rum el. 1 kök	1 r. med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök
	Kristianstads län.											
1	Kristianstad (s)	2 101	657	2 758	169	281	316	201	170	234	281	457
2	Simrishamn (s)	265	44	309	133	209	249	146	131	193	246	380
3	Tomelilla (k)	305	74	379	105	144	174	115	149	182	212	303
4	Vilan (m:e)	331	28	359	116	168	203	120	137	234	227	334
5	Knisslinge (m:e)	74	3	77	81	149	184	85	115	—	181	241
6	Glimåkra (m:e)	64	15	79	82	102	137	86	101	120	166	246
7	Bjärnum (m:e)	145	4	149	76	104	139	77	79	159	148	227
8	Tyringe (m:e)	158	29	187	99	137	177	105	91	132	189	297
9	Vinslöv (m:e)[1]	108	7	115	87	92	127	87	110	116	144	256
	Malmöhus län.											
10	Malmö (s)	19 260	7 897	27 157	207	328	363	250	209	285	394	601
11	Lund (s)	3 532	2 010	5 542	172	274	304	217	169	221	306	486
12	Landskrona (s)	2 912	741	3 653	139	236	271	163	125	178	261	394
13	Hälsingborg (s)	6 245	4 880	11 125	171	261	296	213	173	265	330	494
14	Eslöv (s)	867	241	1 108	133	213	243	155	124	180	259	377
15	Ystad (s)	1 614	417	2 031	127	198	233	146	127	171	224	374
16	Trälleborg (s)	1 261	372	1 633	162	257	292	188	175	235	317	470
17	Svedala (k)	247	29	276	111	155	190	117	185	183	214	309
18	Höganäs (m:e)	254	60	314	101	177	212	119	108	186	185	280
19	Teckomatorp (m:e)	106	13	119	115	134	169	118	135	201	197	337
20	Kävlinge (m:e)	299	14	313	128	190	225	132	143	188	229	370
21	Furulund (m:e)	84	7	91	94	93	128	94	105	131	178	278
22	Lomma (m:e)	231	26	257	122	163	193	128	116	163	235	355
23	Åkarp (m:e)	128	26	154	127	177	207	139	145	186	230	348
24	Arlöv (m:e)	558	68	626	138	175	210	144	134	188	264	413
25	Anderslöv (m:e)	61	4	65	107	123	158	108	162	180	221	257
26	Höör (m:e)	135	28	163	109	140	175	115	125	123	180	328
27	*Svalöv* (lk)	80	24	104	87	137	172	104	111	—	213	247
28	Svalöv industriort	60	23	83	92	140	175	111	107	—	213	271
29	*Husie* (lk)	229	32	261	134	148	178	136	160	194	283	383
30	Östra Skrävlinge	125	15	140	136	155	185	138	210	144	279	400
31	Landsbygdsområde	104	17	121	131	142	172	133	110	202	288	358
32	*Bunkeflo* (lk)	78	3	81	111	119	154	111	126	180	240	303
33	Bunkeflo strandmark	41	2	43	119	99	134	117	—	180	248	326
	Hallands län.											
34	Halmstad (s)	3 431	1 033	4 464	156	251	286	185	141	218	285	453
35	Varberg (s)	1 208	380	1 588	158	212	247	174	159	243	292	468
36	Kungsbacka (s)	204	162	366	166	225	260	198	151	254	300	516
37	Oskarsström (m:e)	249	19	268	83	89	124	83	94	135	158	241
	Göteb:s o. Bohus län.											
38	Göteborg (s)	34 537	18 761	53 298	248	373	413	299	267	318	441	769
39	Mölndal (s)	1 255	441	1 696	166	218	253	182	174	268	327	486
40	Marstrand (s)	157	6	163	140	160	200	141	163	210	251	412
41	Lysekil (s)	559	206	765	146	198	238	163	120	213	284	431
42	Uddevalla (s)	1 631	919	2 550	159	224	259	188	157	212	306	476
43	Strömstad (s)	379	125	504	149	210	245	166	151	230	284	438
44	Älvsborg (m:e)	726	288	1 014	179	193	228	184	228	314	361	529
45	Tången (m:e)	16	—	16	89	—	—	89	240	—	207	240

[1] Köping fr. o. m. 1 jan. 1934.

för läg. utan centralvärme om			Årl. medelhyra, *inkl.* värmekostn. (kr.), för läg. med centralvärme om							Årl. medelhyra, *exkl.* värmekostn. (kr.), för samtliga lägenheter om							
3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	
700	908	1 214	335	427	631	923	1 177	1 565	2 034	191	258	350	541	773	1 095	1 500	1
525	794	964	400	—	438	658	1 088	1 384	1 341	172	193	264	395	602	924	1 014	2
440	556	800	280	453	262	447	731	866	1 187	157	254	211	310	508	663	956	3
488	524	—	258	—	346	598	838	955	—	144	234	229	347	533	652	—	4
303	386	540	—	—	—	500	806	—	1 080	115	—	181	245	329	386	705	5
300	384	—	144	180	—	453	498	675	—	102	133	166	266	319	407	—	6
298	363	—	—	—	—	473	340	799	—	79	159	148	231	294	396	—	7
392	501	—	220	233	290	509	723	600	1 040	125	172	191	303	435	490	800	8
352	403	480	—	—	—	375	420	600	—	110	116	144	257	344	405	480	9
860	1 154	1 474	450	645	712	1 012	1 373	1 704	2 178	260	382	434	682	1 023	1 388	1 840	10
769	1 019	1 265	350	545	582	859	1 224	1 453	1 720	209	307	355	571	941	1 217	1 442	11
607	834	1 059	338	542	548	769	1 010	1 338	1 487	142	288	279	445	679	969	1 171	12
690	915	1 157	324	528	570	822	1 105	1 474	1 838	210	404	401	576	812	1 200	1 546	13
594	774	1 150	295	293	413	658	952	1 240	1 551	148	205	267	404	669	993	1 332	14
535	675	815	305	328	427	649	922	1 140	1 488	158	190	235	401	602	837	1 164	15
674	938	1 075	288	407	569	836	1 149	1 450	1 894	188	257	343	527	776	1 125	1 516	16
491	628	900	—	—	—	521	782	991	1 147	185	183	214	317	538	736	919	17
472	561	715	231	—	450	479	835	1 081	1 640	139	186	203	290	540	703	1 072	18
500	780	—	—	—	—	453	637	1 000	1 410	135	201	197	338	499	803	1 200	19
580	660	1 170	—	—	—	498	886	1 276	—	143	188	229	370	603	836	1 170	20
360	—	—	120	—	370	290	448	—	—	103	131	183	279	334	—	—	21
510	833	720	210	—	330	535	743	1 074	1 280	122	163	236	365	533	890	973	22
510	903	967	—	246	720	600	817	960	1 173	145	201	257	357	552	847	980	23
592	690	660	—	300	413	616	811	1 070	1 437	134	191	267	420	624	858	1 146	24
466	563	—	—	—	385	—	405	850	—	162	180	229	257	441	585	—	25
440	533	747	390	—	330	508	601	981	—	144	123	187	340	444	669	747	26
352	—	375	224	—	300	595	813	—	1 063	137	—	214	264	473	—	693	27
352	—	375	224	—	300	595	813	—	1 063	138	—	215	293	473	—	693	28
461	750	—	180	575	344	542	630	—	—	158	238	283	390	475	750	—	29
528	780	—	—	575	344	552	660	—	—	210	345	279	404	531	780	—	30
360	660	—	180	—	344	535	600	—	—	123	202	287	370	400	660	—	31
560	—	450	—	—	—	402	—	895	—	126	180	240	303	560	720	450	32
—	—	—	—	—	—	402	—	—	—	—	180	248	322	—	—	—	33
676	949	1 240	296	396	444	776	1 068	1 586	1 824	159	235	290	507	776	1 226	1 509	34
651	887	1 068	230	345	444	715	1 033	1 240	1 517	168	262	300	499	738	993	1 195	35
634	840	1 400	252	468	464	775	1 013	1 397	1 632	155	353	320	586	794	1 118	1 420	36
364	—	380	108	—	180	353	388	818	—	94	135	156	242	335	643	380	37
1 139	1 503	1 849	495	664	757	1 166	1 620	2 074	2 609	313	508	502	879	1 294	1 737	2 175	38
677	863	1 350	279	375	507	747	975	1 254	1 607	180	282	351	537	761	1 033	1 381	39
539	718	994	—	—	—	560	860	—	1 207	163	210	251	414	545	718	986	40
622	780	717	270	442	382	637	1 022	1 292	1 589	159	265	286	459	710	974	1 223	41
675	851	1 143	243	342	463	745	1 025	1 364	1 708	169	237	323	550	789	1 094	1 468	42
616	830	1 085	236	324	435	697	983	1 452	1 392	164	240	297	478	682	1 137	1 114	43
651	890	880	273	345	449	660	911	1 159	1 406	230	312	364	536	710	956	1 109	44
125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240	—	207	240	125	—	—	45

	Orter	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter			Årl. medelhyra (kr.) per eldstad i läg.				Årl. medelhyra (kr.) tralvärme			
		utan centralvärme	med centralvärme	Summa	utan centralvärme	med centralvärme exkl. värmekostn.	med centralvärme inkl. värmekostn.	Samtliga läg. exkl. värmekostn.	1 rum el. 1 kök	1 r. med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök
1	Gravarne och Bäckevik (m:e)	45	15	60	108	119	154	111	—	180	210	304
2	Smögen (m:e)	37	—	37	83	—	—	83	—	180	167	246
3	Hasselösund (m:e)	4	—	4	120	—	—	120	300	—	180	—
4	Hunnebostrand (m:e)	69	13	82	103	175	210	114	211	162	213	231
5	Jonsered (m:e)	25	20	45	146	192	232	167	139	—	291	475
6	Partille (m:e)	124	61	185	170	242	282	202	138	300	332	501
7	Sävedalen (m:e)	118	148	266	184	197	237	191	200	330	371	528
8	*Partille* (lk)	2	—	2	175	—	—	175	—	—	—	—
9	*Foss* (lk)	103	30	133	89	124	164	98	68	130	177	272
10	Munkedal	87	29	116	93	127	167	103	68	130	182	284
	Älvsborgs län.											
11	Vänersborg (s)	1 077	521	1 598	144	222	262	176	137	186	273	437
12	Trollhättan (s)	1 617	335	1 952	142	229	264	162	138	208	267	426
13	Alingsås (s)	1 267	359	1 626	157	225	260	175	153	225	288	471
14	Borås (s)	3 156	3 388	6 544	197	265	300	237	220	285	371	607
15	Åmål (s)	719	274	993	157	209	244	173	134	236	297	464
16	Lilla Edet (m:e)	75	19	94	113	209	249	134	170	226	175	324
17	Vårgårda (m:e)	76	40	116	119	143	178	128	127	188	264	343
18	Herrljunga (m:e)	86	39	125	128	148	183	135	160	—	238	387
19	Kinna (m:e)	170	82	252	122	174	214	142	112	240	212	407
20	*Örby* (lk)	141	78	219	109	128	168	116	112	165	207	326
21	Skene, fabr.-sh.	77	57	134	126	145	185	135	124	180	254	365
22	Landsbygdsområde	64	21	85	85	79	119	84	100	120	166	251
	Skaraborgs län.											
23	Mariestad (s)	678	227	905	134	210	245	160	122	171	230	387
24	Lidköping (s)	1 171	265	1 436	156	230	270	175	143	207	285	466
25	Skara (s)	938	256	1 194	141	198	233	158	116	185	243	414
26	Skövde (s)	1 063	649	1 712	158	239	279	196	149	238	282	471
27	Hjo (s)	348	90	438	104	161	196	119	93	168	186	303
28	Tidaholm (s)	520	100	620	93	154	194	107	93	132	175	286
29	Falköping (s)	860	295	1 155	157	210	245	174	142	224	282	485
30	Vara (k)	140	76	216	147	188	223	162	164	160	287	439
31	Töreboda (k)	148	48	196	114	144	179	124	109	147	215	341
32	Götene (m:e)	67	45	112	108	117	152	112	150	183	225	308
	Värmlands län.											
33	Karlstad (s)[1]	3 013	1 336	4 349	202	276	316	231	193	330	373	589
34	Kristinehamn (s)	1 659	229	1 888	187	244	279	197	163	286	348	573
35	Arvika (s)	1 092	281	1 373	147	175	215	154	146	248	289	425
36	Sunne (k)	220	28	248	127	173	213	135	119	168	229	382
37	Forshaga (m:e)	146	21	167	107	102	142	106	109	—	213	304
38	Torsby (m:e)	95	13	108	133	174	214	140	113	—	244	381
	Örebro län.											
39	Örebro (s)	6 030	2 485	8 515	224	337	377	262	226	310	430	668
40	Askersund (s)	255	40	295	122	193	233	135	140	158	216	358
41	Nora (s)	435	66	501	129	173	213	136	113	230	227	382
42	Hallsberg (k)	288	31	319	144	190	230	150	164	153	275	436
43	Almby (m:e)	383	44	427	159	177	212	161	185	255	330	437
44	Kumla (m:e)	319	72	391	145	204	244	159	144	275	293	424
45	Fjugesta (m:e)	86	11	97	109	126	166	112	114	—	207	325

[1] Inkl. de områden av Karlstads och Grava landskommuner, vilka fr. o. m. den 1 jan. 1934 inkor-

för läg. utan centralvärme om			Årl. medelhyra, *inkl.* värmekostn. (kr.), för läg. med centralvärme om							Årl. medelhyra, *exkl.* värmekostn. (kr.), för samtliga lägenheter om							
3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	
540	—	—	220	—	310	422	840	—	—	185	180	215	309	593	—	—	1
309	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	167	246	309	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	180	—	—	—	—	3
630	—	—	208	—	306	600	—	1 175	—	197	162	216	257	630	1 000	—	4
500	660	—	336	—	433	737	756	1 320	—	166	—	324	542	538	890	—	5
769	—	900	—	—	511	807	1 183	1 426	—	138	300	345	579	916	1 226	900	6
720	840	—	300	240	473	715	954	—	—	238	287	380	574	769	840	—	7
—	720	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	720	—	8
372	300	—	96	305	268	358	684	925	1 515	65	184	178	264	467	583	1 275	9
372	—	—	96	305	268	384	684	925	1 515	65	184	183	279	467	725	1 275	10
618	883	843	272	368	426	735	1 079	1 383	1 647	153	267	285	493	766	1 099	1 340	11
685	899	1 104	316	492	436	740	1 121	1 452	1 614	170	221	273	474	811	1 133	1 354	12
670	861	1 074	276	375	452	736	1 023	1 368	1 664	166	289	299	508	723	1 017	1 322	13
857	1 030	1 446	313	404	545	855	1 143	1 538	1 926	252	349	402	681	964	1 347	1 707	14
685	958	1 121	257	412	446	708	966	1 282	1 659	157	307	309	514	743	1 026	1 329	15
540	600	600	180	—	331	780	1 176	—	—	163	226	189	394	699	600	600	16
476	540	720	216	—	348	515	614	950	1 500	136	188	268	369	475	618	910	17
533	542	800	—	—	429	535	741	940	—	160	—	254	402	570	654	800	18
584	615	1 500	249	—	314	596	1 003	1 180	1 147	147	240	215	432	753	834	1 055	19
493	698	—	195	380	293	519	593	1 500	—	122	223	209	362	463	898	—	20
493	698	—	206	380	324	558	660	1 500	—	139	244	250	405	456	898	—	21
—	—	—	120	—	253	320	460	—	—	99	120	168	236	300	—	—	22
634	870	1 175	164	309	365	668	921	1 303	1 518	123	178	239	439	681	1 025	1 252	23
660	934	1 212	347	388	458	786	1 111	1 422	1 566	148	220	292	512	741	1 080	1 281	24
615	734	962	276	205	321	666	883	1 212	1 485	123	184	243	434	656	858	1 132	25
675	850	1 113	285	447	494	772	1 126	1 433	1 672	171	284	311	524	820	1 115	1 389	26
470	564	818	300	377	310	553	804	883	1 238	99	188	190	326	555	657	935	27
422	617	540	168	—	303	534	750	1 026	1 070	94	132	179	312	519	777	714	28
684	761	1 071	240	390	420	675	1 007	1 267	1 507	146	255	289	505	766	971	1 218	29
588	749	720	254	—	386	641	934	1 071	1 440	186	160	292	481	661	806	1 157	30
482	615	—	300	—	436	516	732	843	—	133	147	222	353	539	656	—	31
401	420	900	168	220	287	442	605	653	1 000	140	183	224	320	438	449	845	32
913	1 186	1 513	356	506	560	886	1 236	1 555	1 972	210	403	391	653	991	1 291	1 683	33
820	1 085	1 312	290	690	472	811	1 171	1 491	1 681	165	409	351	602	851	1 160	1 358	34
607	796	1 020	208	323	379	604	881	1 167	1 539	149	262	290	442	640	866	1 137	35
516	730	902	—	—	359	527	797	1 093	1 240	119	168	231	384	560	784	914	36
463	521	—	80	—	293	434	561	720	—	104	—	213	306	435	521	—	37
573	696	864	300	—	420	491	774	1 140	1 260	126	—	246	380	580	757	942	38
943	1 260	1 469	410	575	699	1 093	1 516	1 894	2 269	254	467	461	761	1 120	1 475	1 853	39
531	615	823	227	458	—	660	972	1 222	1 298	144	288	216	384	594	750	964	40
585	735	892	310	265	366	616	905	1 002	1 504	122	229	231	399	617	770	1 061	41
586	850	834	—	—	378	632	1 134	1 129	1 575	164	153	276	443	655	884	1 001	42
489	500	—	285	—	446	588	—	—	—	189	255	334	445	489	500	—	43
576	1 000	1 075	207	360	390	738	861	1 339	1 886	148	290	295	457	613	1 129	1 531	44
497	500	—	—	—	330	471	678	900	—	114	—	208	329	505	600	—	45

porerades med Karlstad (s).

	Orter	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter			Årl. medelhyra (kr.) per eldstad i läg.				Årl. medelhyra (kr.) tralvärme			
		utan centralvärme	med centralvärme	Summa	utan centralvärme	med centralvärme exkl. värmekostn.	med centralvärme inkl. värmekostn.	Samtliga läg. exkl. värmekostn.	1 rum el. 1 kök	1 r. med kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök
1	Karlskoga (m:e)	194	125	319	154	210	250	182	154	294	282	472
2	*Längbro* (lk)	477	98	575	170	173	213	170	207	267	337	497
3	Örebro förstadsområde	452	98	550	173	173	213	173	210	288	343	507
4	Landsbygdsområde	25	—	25	109	—	—	109	100	160	230	248
5	*Karlskoga* (lk)	387	242	629	123	165	205	141	138	180	238	385
6	Bofors, Björkborn	18	27	45	102	145	185	130	164	—	182	183
7	Landsbygdsområde	369	215	584	124	167	207	142	134	180	240	393
	Västmanlands län.											
8	Västerås (s)	3 956	1 428	5 384	223	311	351	252	216	332	410	690
9	Sala (s)	920	163	1 083	147	197	237	157	139	242	266	464
10	Köping (s)	823	159	982	140	208	248	154	126	230	249	433
11	Heby (m:e)	109	8	117	105	136	176	107	97	—	200	321
12	*Vittinge* (lk)	81	4	85	84	93	133	84	95	—	164	246
13	Morgongåva, fabr.-sh.	41	3	44	94	90	130	94	111	—	184	285
14	Landsbygdsområde	25	—	25	59	—	—	59	58	—	113	185
	Kopparbergs län.											
15	Falun (s)	1 397	575	1 972	186	269	314	219	184	323	334	567
16	Hedemora (s)	511	144	655	139	176	216	149	131	242	262	406
17	Avesta (s)	325	78	403	125	183	223	139	117	190	235	414
18	Ludvika (s)	294	227	521	189	232	272	211	178	256	368	584
19	Krylbo (k)	269	51	320	164	162	207	164	143	—	311	504
20	Borlänge (k)	258	161	419	175	221	261	196	174	273	318	527
21	Morastrand (k)	152	38	190	162	202	247	173	149	257	284	466
22	Vansbro (m:e)	90	25	115	142	180	225	153	142	180	269	406
23	Malung (m:e)	32	14	46	155	186	231	166	133	120	286	496
24	Rättvik (m:e)	45	38	83	124	151	191	139	131	—	246	360
25	*Domnarvet* (lk)	500	139	639	125	147	187	131	127	270	244	388
26	Grängesbergs kapellförs.	256	30	286	115	134	179	118	110	188	222	359
	Gävleborgs län.											
27	Gävle (s)	5 148	1 517	6 665	198	293	333	228	195	320	364	635
28	Söderhamn (s)	1 148	187	1 335	152	209	249	164	143	334	276	462
29	Hudiksvall (s)	767	157	924	178	243	288	193	162	313	328	538
30	Sandviken (k)	703	279	982	162	166	206	163	168	318	306	507
31	Bollnäs (k)	181	84	265	211	236	276	220	160	372	379	632
32	Björkhamre (k)	294	40	334	147	167	207	150	144	240	283	452
33	Arbrå (m:e)	111	3	114	81	120	160	83	75	120	151	272
34	*Valbo* (lk)	557	82	639	118	140	180	121	127	245	228	367
35	Forsbacka	32	1	33	97	56	96	96	100	—	178	425
36	Hagaström	46	12	58	138	149	189	141	141	240	268	430
37	Harnäs	48	1	49	79	98	138	79	81	—	154	213
38	Hemlingby	138	31	169	163	178	218	166	191	250	315	496
39	Landsbygdsområde	256	35	291	102	110	150	103	114	—	201	293
40	Ljusne kapellförsaml.[1]	42	18	60	108	110	156	109	99	—	212	333
	Västernorrlands län.											
41	Härnösand (s)	1 655	387	2 042	190	275	315	212	178	289	335	552
42	Sundsvall (s)	1 916	1 227	3 143	208	299	344	256	201	310	394	651
43	Sollefteå (s)	186	103	289	217	266	311	240	247	243	374	635
44	Örnsköldsvik (s)	362	532	894	182	231	276	217	187	291	355	549
45	Gångviken (m:e)	70	6	76	100	71	116	97	106	240	187	312
46	Skönsberg (m:e)	612	130	742	144	158	198	147	150	270	285	425
47	Skönsmon (m:e)	424	28	452	138	128	168	137	148	240	270	415

[1] Av de här redovisade 60 lägenheterna tillhöra 57 Ljusne bruk (med Ala).

för läg. utan centralvärme om			Årl. medelhyra, *inkl.* värmekostn. (kr.), för läg. med centralvärme om							Årl. medelhyra, *exkl.* värmekostn. (kr.), för samtliga lägenheter om							
3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	
667	875	—	231	300	427	708	959	1 201	1 414	163	289	292	523	755	981	1 174	1
693	510	800	210	343	445	598	855	1 000	—	205	274	341	492	694	703	800	2
693	—	—	210	343	445	598	855	1 000	—	208	292	346	501	694	800	—	3
—	510	800	—	—	—	—	—	—	—	100	160	230	248	—	510	800	4
543	—	—	278	260	350	651	914	1 227	1 800	160	210	248	474	690	1 027	1 560	5
—	—	—	285	—	326	637	—	—	—	193	—	225	422	—	—	—	6
543	—	—	275	260	355	652	914	1 227	1 800	152	210	249	477	690	1 027	1 560	7
1 047	1 312	1 586	371	515	637	1 007	1 435	1 820	2 136	232	390	433	760	1 142	1 498	1 754	8
680	902	1 134	228	367	432	689	960	1 222	1 349	146	258	272	481	711	951	1 117	9
659	915	1 059	267	650	471	721	1 004	1 268	1 396	130	252	264	477	710	966	1 100	10
555	450	763	183	—	390	505	660	—	—	104	—	203	325	544	450	763	11
300	600	—	—	—	216	415	—	—	—	95	—	164	253	300	600	—	12
350	—	—	—	—	216	410	—	—	—	111	—	182	286	350	—	—	13
250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58	—	113	185	250	—	—	14
813	1 083	1 262	361	406	505	853	1 184	1 520	2 064	205	336	340	606	900	1 235	1 667	15
591	896	981	219	—	375	642	767	1 157	1 338	136	242	266	442	595	926	1 055	16
581	504	830	268	360	354	597	1 069	1 191	1 240	132	209	289	436	770	910	887	17
702	985	1 183	299	480	528	795	1 087	1 406	1 606	202	287	385	625	862	1 140	1 332	18
739	795	920	174	300	383	625	884	—	1 400	142	255	309	501	728	795	1 025	19
777	1 019	844	299	360	514	765	1 058	1 324	1 573	203	297	339	573	840	1 093	1 211	20
702	949	—	374	545	406	639	938	1 273	1 816	161	379	286	472	714	993	1 546	21
767	—	—	330	—	416	655	—	1 038	1 468	160	180	275	461	767	813	1 198	22
412	—	1 190	220	—	484	643	—	1 025	1 400	157	120	300	500	412	800	1 170	23
524	640	—	240	—	347	576	773	1 000	1 000	139	—	252	423	595	720	760	24
546	724	—	131	300	299	578	946	—	1 340	124	267	240	419	698	724	1 100	25
539	838	—	155	—	320	587	791	915	—	110	188	222	379	561	789	—	26
912	1 213	1 415	309	435	558	942	1 338	1 775	2 158	201	349	378	700	1 043	1 446	1 774	27
725	874	1 351	242	540	379	723	1 002	1 318	1 804	147	349	277	496	763	1 039	1 479	28
712	1 059	1 232	338	510	514	817	1 168	1 408	1 622	173	357	336	558	809	1 103	1 290	29
744	1 145	—	219	550	377	632	981	1 383	1 500	169	433	304	509	788	1 150	1 260	30
866	1 173	1 400	197	400	485	839	1 092	1 497	1 660	159	364	384	655	892	1 224	1 413	31
576	675	1 100	210	—	393	617	933	1 028	—	146	240	285	459	609	741	1 100	32
362	300	—	—	—	—	360	—	920	960	75	120	151	271	362	510	720	33
468	—	—	148	—	347	561	680	620	—	126	245	232	389	478	420	—	34
540	—	—	96	—	—	—	—	—	—	96	—	178	425	540	—	—	35
300	—	—	—	—	295	631	580	—	—	141	240	264	464	380	—	—	36
438	—	—	—	—	275	—	—	—	—	81	—	156	213	438	—	—	37
663	—	—	—	—	438	636	880	—	—	191	250	321	504	675	—	—	38
318	—	—	200	—	299	439	—	740	—	115	—	203	299	318	540	—	39
—	—	—	214	—	327	420	530	—	—	114	—	219	317	350	—	—	40
854	1 124	1 450	277	415	508	866	1 241	1 570	1 994	183	329	341	592	935	1 225	1 628	41
918	1 244	1 515	350	507	638	966	1 352	1 722	2 178	216	425	424	752	1 108	1 447	1 867	42
948	1 230	1 518	356	—	532	967	1 276	1 607	1 837	267	243	383	666	1 014	1 314	1 546	43
708	1 710	—	286	435	486	788	1 105	1 425	1 755	207	347	368	631	899	1 209	1 485	44
400	—	—	100	—	236	350	—	—	—	104	240	183	302	400	—	—	45
580	—	—	149	385	359	621	827	1 100	1 050	149	315	284	455	625	900	810	46
413	650	—	250	—	344	539	558	—	—	149	240	270	416	402	650	—	47

	Orter	Antal å fria marknaden uthyrda lägenheter			Årl. medelhyra (kr.) per eldstad i läg.				Årl. medelhyra (kr.) tralvärme			
		utan centralvärme	med centralvärme	Summa	utan centralvärme	med centralvärme exkl. värmekostn.	med centralvärme inkl. värmekostn.	Samtliga läg. exkl. värmekostn.	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök
1	Kramfors (m:e)	87	66	153	132	170	210	152	141	240	251	364
2	*Torp* (lk)	72	9	81	83	148	193	92	106	36	171	228
3	Landsbygdsområde	27	—	27	68	—	—	68	111	36	133	170
4	*Njurunda* (lk)	361	29	390	96	103	143	97	109	151	186	290
5	Essvik[1]	45	—	45	86	—	—	86	88	—	174	200
6	Landsbygdsområde	298	29	327	98	103	143	98	113	151	188	292
7	*Skön* (lk)	127	15	142	102	96	141	101	106	—	206	288
8	Landsbygdsområde	124	15	139	103	96	141	102	106	—	206	288
9	*Gudmundrå* (lk)	648	101	749	96	92	132	96	117	143	182	255
10	Kramfors ind.-ort	219	23	242	104	70	110	100	128	—	197	253
11	Frånö fabr.-sh.	134	15	149	87	65	105	85	104	—	172	244
12	Svanö o. Strömnäs	71	14	85	90	78	118	87	107	110	173	225
13	Sprängsviken	35	5	40	71	59	99	69	102	120	128	210
14	Dynäs	45	21	66	96	76	116	88	111	—	174	263
15	Landsbygdsområde	144	23	167	105	145	185	112	115	200	195	288
16	*Själevad* (lk)	184	160	344	107	88	136	97	129	150	212	305
17	Domsjöområdet	134	81	215	102	71	121	89	122	—	209	288
18	Gullänget	11	26	37	135	136	181	136	140	—	246	501
19	Landsbygdsområde	32	50	82	117	92	137	101	161	150	223	320
	Jämtlands län.											
20	Östersund (s)	1 548	782	2 330	251	308	368	275	251	501	481	759
21	Järpen (m:e)	78	5	83	99	103	163	99	96	—	189	347
22	Hornsbergs vst. (m:e)	209	43	252	198	245	305	210	222	375	386	591
23	*Frösö* (lk)	39	10	49	162	214	274	175	240	—	303	542
24	Frösö sjukhus[2]	38	10	48	165	214	274	178	240	—	303	602
	Västerbottens län.											
25	Umeå (s)	998	618	1 616	237	307	357	270	251	404	428	720
26	Skellefteå (s)	435	361	796	222	262	312	243	221	392	425	637
27	Vindeln (m:e)	26	7	33	128	143	188	132	165	251	270	361
28	Byske (m:e)	25	1	26	122	118	168	122	121	—	216	380
29	Vilhelmina (m:e)	38	10	48	124	155	205	131	101	240	169	414
30	Åsele (m:e)	39	13	52	87	139	189	105	168	—	153	266
31	Nordmaling (m:e)	32	16	48	116	136	191	124	107	—	265	331
52	*Nordmaling* (lk)	41	4	45	95	31	91	86	115	240	197	267
33	*Skellefteå* (lk)	457	232	689	140	165	225	150	173	—	279	385
34	Morön[3]	62	27	89	157	179	239	165	184	—	313	450
35	Ursviken[4]	213	43	256	143	144	204	143	182	—	285	380
36	Boliden[5]	82	140	222	150	179	239	169	184	—	302	391
37	Landsbygdsområde	74	20	94	120	108	168	117	124	—	230	393
	Norrbottens län.											
38	Luleå (s)	1 184	757	1 941	214	285	335	248	225	392	388	666
39	Boden (s)	547	242	789	218	244	299	228	228	350	419	662
40	Gällivare (m:e)	128	50	178	166	205	255	180	174	240	303	547
41	Malmberget (m:e)	504	152	656	147	179	234	156	176	280	275	372
42	Kiruna (m:e)	863	342	1 205	161	185	245	170	187	250	305	476
43	Kalix (m:e)	64	16	80	148	172	217	155	144	—	285	500
44	*Nederkalix* (lk)	60	8	68	107	88	133	104	128	—	190	294
45	Landsbygdsområde	30	2	32	94	66	111	92	139	—	189	270
46	Samtl. orter exkl. Stockholm	**223565**	**83 346**	**306 911**	**187**	**292**	**331**	**221**	**190**	**263**	**357**	**538**
47	Samtl. orter inkl. Stockholm	**282361**	**146400**	**428 761**	**218**	**378**	**422**	**280**	**225**	**307**	**402**	**623**

[1] Inkl. Klampenborg o. Nyhamn. — [2] Inkl. delar av byarna Mällbyn, Mjälle och Östberg. — [3] Inkl.

för läg. utan centralvärme om			Årl. medelhyra, *inkl.* värmekostn. (kr.), för läg. med centralvärme om							Årl. medelhyra, *exkl.* värmekostn. (kr.), för samtliga lägenheter om							
3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	1 rum el. 1 kök	1 r. med kok-vrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	
574	905	—	232	—	394	606	844	1 147	1 255	153	240	267	422	653	939	1 015	1
302	384	—	—	—	235	441	1 150	1 580	—	106	36	169	248	414	870	—	2
200	384	—	—	—	—	—	—	—	—	111	36	133	170	200	384	—	3
312	—	—	138	300	259	394	—	1 050	740	109	164	185	287	312	1 050	500	4
250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88	—	174	200	250	—	—	5
327	—	—	138	300	259	394	—	1 050	740	113	166	187	289	327	850	500	6
337	—	—	255	—	232	424	500	—	—	108	—	201	288	333	—	—	7
—	—	—	255	—	232	424	500	—	—	108	—	201	288	320	—	—	8
520	650	610	160	—	231	329	571	—	1 340	117	143	178	244	486	650	855	9
455	—	—	200	—	212	269	585	—	—	129	—	190	234	448	—	—	10
366	—	—	144	—	246	234	—	—	—	104	—	171	218	366	—	—	11
350	—	—	—	—	224	367	500	—	—	107	110	168	232	343	—	—	12
—	—	—	—	—	198	—	—	—	—	102	120	126	210	—	—	—	13
—	600	—	141	—	224	333	—	—	—	109	—	163	233	—	600	—	14
744	700	610	135	—	273	411	700	—	1 340	114	200	194	289	693	700	855	15
295	650	1 001	203	288	287	379	541	—	820	134	210	204	259	339	650	776	16
295	—	—	184	250	259	335	511	—	—	124	200	195	222	305	—	—	17
—	650	—	200	325	418	497	708	—	—	146	280	298	373	528	650	—	18
—	—	1 001	252	—	288	380	481	—	—	174	150	207	275	301	—	1 001	19
1 019	1 282	1 623	380	569	680	1 086	1 457	1 839	2 217	266	505	492	812	1 123	1 439	1 813	20
420	475	—	240	—	240	360	720	—	—	99	—	188	330	460	475	—	21
880	840	1 200	290	300	613	915	1 224	1 525	1 767	222	330	389	623	954	1 170	1 324	22
780	—	—	—	—	514	727	—	—	—	240	—	319	544	780	—	—	23
780	—	—	—	—	514	727	—	—	—	240	—	319	582	780	—	—	24
1 013	1 257	1 604	392	588	581	951	1 431	1 877	2 316	270	502	436	754	1 141	1 512	1 926	25
893	1 217	1 576	351	395	568	874	1 231	1 611	1 954	251	366	436	686	967	1 311	1 635	26
410	800	—	—	—	315	447	1 020	1 000	—	165	251	259	352	518	788	—	27
—	550	750	—	—	—	—	—	—	—	121	—	216	380	—	550	750	28
605	450	—	300	—	387	662	800	—	—	130	240	195	430	604	450	—	29
550	800	—	300	—	500	553	550	979	1 400	195	—	163	294	430	747	1 100	30
350	—	—	234	—	333	418	839	1 100	1 300	123	—	256	317	565	825	970	31
300	335	—	—	—	—	250	390	—	—	115	240	197	201	225	335	—	32
375	—	600	246	—	446	674	878	1 260	1 800	175	—	294	440	602	960	1 020	33
450	—	—	—	—	497	741	830	—	—	184	—	325	512	562	—	—	34
300	—	—	180	—	421	592	800	1 020	—	181	—	288	390	430	720	—	35
—	—	—	276	—	457	720	1 095	1 500	1 800	197	—	324	503	855	1 200	1 440	36
—	—	—	171	—	367	428	720	—	—	121	—	233	352	480	—	—	37
951	1 231	1 560	375	518	578	927	1 423	1 764	2 180	245	428	410	726	1 124	1 461	1 825	38
903	1 257	1 200	320	—	576	888	1 194	1 499	1 752	238	350	425	682	952	1 233	1 406	39
697	930	—	291	—	527	719	899	1 440	1 920	186	240	322	557	698	1 125	1 620	40
630	1 020	1 000	252	345	407	731	1 031	1 172	—	180	283	279	457	747	928	1 000	41
696	1 800	—	262	340	449	693	940	1 320	2 038	189	267	309	498	699	1 107	1 678	42
600	825	750	120	—	420	480	834	—	1 770	134	—	288	469	633	825	1 125	43
368	490	1 000	—	—	217	446	—	—	—	128	—	184	302	368	490	1 000	44
312	—	—	—	—	240	315	—	—	—	139	—	187	240	312	—	—	45
783	**1 072**	**1 372**	**360**	**554**	**643**	**917**	**1 265**	**1 652**	**2 054**	**209**	**358**	**393**	**613**	**911**	**1 297**	**1 662**	46
918	**1 281**	**1 695**	**434**	**750**	**825**	**1 132**	**1 525**	**1 976**	**2 512**	**250**	**559**	**485**	**748**	**1 100**	**1 561**	**2 045**	47

Sörböle och Sunnanå. — [4] Inkl. Klemensnäs, Sävenäs och Nyhamn. — [5] Inkl. Bjurliden och Strömfors.

Tab. V. Hyresvariationer för lägenheter om 1 och 2 rum

Anm. Värmekostnaden är i förekommande fall medräknad. Sådana centralvärmeslägenheter,

	Orter	Lägenheter om 1 rum och kök											
		Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.)										normal hyresvariation, kr.
			under 200	200–300*	300–400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000 o. därröver	
	Södertälje.												
1	Läg. utan centralvärme.....	1 279	12	181	619	436	26	5	—	—	—	—	320—430
2	därav i hus uppf. f. 1924...	1 233	11	176	598	418	25	5	—	—	—	—	320—430
3	Läg. med centralvärme.....	77	—	1	9	23	9	25	6	4	—	—	443—641
4	därav i hus uppf. 1924—33.	20	—	1	2	5	4	8	—	—	—	—	.
	Lidingö.												
5	Läg. utan centralvärme.....	258	4	13	51	60	70	60	—	—	—	—	395—593
6	därav i hus uppf. f. 1924...	253	4	13	48	59	69	60	—	—	—	—	398—595
7	Läg. med centralvärme.....	170	—	—	—	2	24	73	58	11	2	—	617—760
8	därav i hus uppf. 1924—33.	40	—	—	—	1	1	19	9	10	—	—	.
	Uppsala.												
9	Läg. utan centralvärme.....	1 904	16	120	646	827	261	30	3	1	—	—	353—467
10	därav i hus uppf. f. 1924...	1 863	16	120	642	799	252	30	3	1	—	—	352—465
11	Läg. med centralvärme.....	103	1	—	4	12	21	26	17	8	9	5	538—750
12	därav i hus uppf. 1924—33.	37	—	—	—	3	6	5	6	6	6	5	.
	Nyköping.												
13	Läg. utan centralvärme.....	1 081	23	166	550	337	4	1	—	—	—	—	319—412
14	därav i hus uppf. f. 1924...	1 015	23	166	542	279	4	1	—	—	—	—	315—406
15	Läg. med centralvärme.....	74	—	—	2	15	24	23	9	1	—	—	508—656
16	därav i hus uppf. 1924—33.	39	—	—	—	5	8	18	8	—	—	—	.
	Eskilstuna.												
17	Läg. utan centralvärme.....	2 920	41	596	1 800	457	25	—	1	—	—	—	305—384
18	därav i hus uppf. f. 1924...	2 727	39	527	1 710	433	18	—	—	—	—	—	306—385
19	Läg. med centralvärme.....	516	—	7	32	74	100	113	143	29	15	3	514—733
20	därav i hus uppf. 1924—33.	329	—	2	25	41	13	77	135	21	12	3	604—751
	Linköping.												
21	Läg. utan centralvärme.....	2 223	79	534	875	541	172	22	—	—	—	—	291—426
22	därav i hus uppf. f. 1924...	2 010	79	520	823	459	120	9	—	—	—	—	284—414
23	Läg. med centralvärme.....	391	—	3	8	25	48	71	125	67	43	1	621—815
24	därav i hus uppf. 1924—33.	311	—	—	1	11	31	40	119	67	41	1	685—836
	Norrköping.												
25	Läg. utan centralvärme.....	5 802	56	748	2 404	2 142	435	15	2	—	—	—	329—441
26	därav i hus uppf. f. 1924...	5 273	53	701	2 176	1 979	350	12	2	—	—	—	328—439
27	Läg. med centralvärme.....	601	—	2	11	66	111	125	116	145	22	3	565—811
28	därav i hus uppf. 1924—33.	398	—	2	7	29	28	60	106	141	22	3	656—838
	Jönköping.												
29	Läg. utan centralvärme.....	2 060	154	781	962	146	16	1	—	—	—	—	259—346
30	därav i hus uppf. f. 1924...	1 920	147	742	923	103	5	—	—	—	—	—	259—343
31	Läg. med centralvärme.....	71	—	3	8	18	18	19	5	—	—	—	454—627
32	därav i hus uppf. 1924—33.	51	—	1	6	10	11	18	5	—	—	—	471—645
	Kalmar.												
33	Läg. utan centralvärme.....	665	29	109	371	111	44	1	—	—	—	—	307—397
34	därav i hus uppf. f. 1924...	523	26	92	339	61	4	1	—	—	—	—	332—376
35	Läg. med centralvärme.....	64	—	—	5	6	21	28	4	—	—	—	515—633
36	därav i hus uppf. 1924—33.	42	—	—	1	2	16	22	1	—	—	—	.

för vilka endast nettohyror (exkl. värmekostn.) uppgivits, äro ej medtagna i redovisningen.

		Lägenheter om 2 rum och kök																
medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	Antal å fria markn. uthyrda låg.	därav med en årshyra av (kr.) under 400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000–1100	1100–1200	1200–1300	1300–1400	1400 o. därföver	normal hyresvariation, kr.	medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	
371	360	413	37	58	115	120	56	22	5	—	—	—	—	—	506— 677	597	570	1
371	360	390	37	54	109	112	52	22	4	—	—	—	—	—	505— 676	595	568	2
550	536	92	—	—	6	1	11	14	13	16	3	6	3	19	833—1240	1 008	1 023	3
563	512	40	—	—	2	—	3	8	4	5	1	3	2	12	.	1 044	1 099	4
502	473	154	13	23	28	35	18	29	5	3	—	—	—	—	506— 787	632	614	5
504	475	144	13	21	26	34	16	27	4	3	—	—	—	—	505— 784	631	612	6
671	668	164	—	—	2	5	16	39	33	31	13	16	6	3	834—1086	937	954	7
692	679	56	—	—	—	1	8	8	13	10	6	7	2	1	844—1115	975	968	8
415	397	926	18	65	118	204	265	216	29	8	1	2	—	—	614— 809	720	684	9
414	396	857	18	65	115	199	237	193	26	4	—	—	—	—	608— 804	713	675	10
637	647	246	—	—	1	4	8	27	35	34	44	28	35	30	944—1315	1 123	1 115	11
742	750	135	—	—	—	—	1	12	11	18	22	23	19	29	1038—1384	1 211	1 198	12
371	352	389	34	30	96	133	87	9	—	—	—	—	—	—	549— 699	623	591	13
366	347	331	33	29	95	108	61	5	—	—	—	—	—	—	531— 681	607	575	14
587	566	111	—	—	—	5	9	20	29	16	10	21	1	—	875—1150	971	973	15
635	609	73	—	—	—	1	1	6	21	14	9	20	1	—	948—1208	1 050	1 045	16
340	334	593	41	89	177	214	64	8	—	—	—	—	—	—	510— 662	594	563	17
342	335	530	30	74	168	201	51	6	—	—	—	—	—	—	517— 659	596	565	18
655	614	345	—	7	9	25	29	79	70	49	26	29	16	6	820—1068	926	927	19
704	649	207	—	5	6	19	18	24	39	32	20	24	15	5	815—1150	971	956	20
348	346	1 159	117	159	285	319	208	64	5	2	—	—	—	—	504— 696	605	574	21
341	337	1 024	113	147	259	280	176	43	4	2	—	—	—	—	498— 685	597	566	22
724	698	392	1	2	3	17	24	37	40	69	92	84	15	8	930—1208	1 104	1 036	23
745	736	272	—	1	2	6	11	18	9	49	75	78	15	8	1043—1234	1 152	1 095	24
388	374	1 575	60	163	263	462	447	153	24	2	1	—	—	—	564— 749	666	634	25
388	372	1 439	57	141	240	430	427	130	11	2	1	—	—	—	566— 746	666	633	26
688	666	457	—	3	6	22	26	65	80	79	44	61	41	30	890—1226	1 025	1 023	27
773	720	269	—	2	6	11	12	12	25	54	30	47	40	30	998—1306	1 133	1 097	28
307	294	1 016	173	245	269	279	48	2	—	—	—	—	—	—	434— 620	531	505	29
306	290	898	169	220	247	226	35	1	—	—	—	—	—	—	426— 612	523	498	30
535	531	123	1	4	9	12	20	24	14	26	10	3	—	—	731—1021	840	846	31
583	566	88	1	2	3	4	13	17	11	25	9	3	—	—	795—1041	954	899	32
345	344	1 408	170	449	343	349	93	4	—	—	—	—	—	—	454— 627	515	527	33
336	324	1 073	154	417	318	165	17	2	—	—	—	—	—	—	439— 545	494	495	34
601	561	156	—	5	3	15	38	23	47	11	11	3	—	—	741— 940	846	843	35
607	576	111	—	2	1	8	27	16	37	10	8	2	—	—	769— 947	903	864	36

	Orter	Lägenheter om 1 rum och kök											
		Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.)										normal hyres-variation, kr.
			under 200	200-300	300-400	400-500	500-600	600-700	700-800	800-900	900-1000	1000 o. därför	
	Västervik.												
1	Läg. utan centralvärme.....	893	117	472	294	10	—	—	—	—	—	—	220—316
2	därav i hus uppf. f. 1924...	791	109	434	241	7	—	—	—	—	—	—	218—312
3	Läg. med centralvärme.....	43	2	7	9	15	9	—	1	—	—	—	.
4	därav i hus uppf. 1924—33.	27	—	4	8	6	8	—	1	—	—	—	.
	Visby.												
5	Läg. utan centralvärme.....	232	35	111	83	3	—	—	—	—	—	—	215—322
6	därav i hus uppf. f. 1924...	189	31	91	65	2	—	—	—	—	—	—	213—319
7	Läg. med centralvärme.....	26	—	—	14	6	2	4	—	—	—	—	.
8	därav i hus uppf. 1924—33.	18	—	—	10	3	2	3	—	—	—	—	.
	Karlskrona.												
9	Läg. utan centralvärme.....	663	26	112	315	205	3	1	—	1	—	—	311—414
10	därav i hus uppf. f. 1924...	574	20	104	299	146	3	1	—	1	—	—	308—403
11	Läg. med centralvärme.....	20	—	1	3	8	2	5	1	—	—	—	.
12	därav i hus uppf. 1924—33.	14	—	1	1	5	2	4	1	—	—	—	.
	Kristianstad.												
13	Läg. utan centralvärme.....	240	44	75	100	20	—	—	—	1	—	—	214—338
14	därav i hus uppf. f. 1924...	220	42	71	90	16	—	—	—	1	—	—	213—335
15	Läg. med centralvärme.....	76	—	2	8	4	4	36	14	7	—	1	616—715
16	därav i hus uppf. 1924—33.	64	—	—	2	3	2	35	14	7	—	1	660—732
	Malmö.												
17	Läg. utan centralvärme.....	8 685	111	626	3 459	4 006	464	14	3	1	—	1	351—451
18	därav i hus uppf. f. 1924...	7 839	101	577	3 079	3 690	374	13	3	1	—	1	352—450
19	Läg. med centralvärme.....	1 524	—	4	51	106	186	260	476	302	102	37	613—818
20	därav i hus uppf. 1924—33.	1 245	—	—	24	58	107	201	438	284	96	37	666—834
	Lund.												
21	Läg. utan centralvärme.....	772	40	248	404	78	2	—	—	—	—	—	254—367
22	därav i hus uppf. f. 1924...	726	40	233	387	64	2	—	—	—	—	—	252—365
23	Läg. med centralvärme.....	148	—	—	7	20	29	53	25	14	—	—	532—705
24	därav i hus uppf. 1924—33.	103	—	—	2	5	14	43	25	14	—	—	611—736
	Landskrona.												
25	Läg. utan centralvärme.....	936	205	363	349	17	2	—	—	—	—	—	206—324
26	därav i hus uppf. f. 1924...	902	192	355	338	15	2	—	—	—	—	—	208—324
27	Läg. med centralvärme.....	78	—	2	12	14	19	15	14	2	—	—	459—662
28	därav i hus uppf. 1924—33.	63	—	2	2	11	19	15	13	1	—	—	506—680
	Hälsingborg.												
29	Läg. utan centralvärme.....	1 505	77	288	853	265	17	5	—	—	—	—	301—388
30	därav i hus uppf. f. 1924...	1 329	73	267	766	208	13	2	—	—	—	—	295—383
31	Läg. med centralvärme.....	1 072	2	11	66	186	315	351	94	34	10	3	501—648
32	därav i hus uppf. 1924—33.	890	2	1	25	121	276	328	90	34	10	3	519—662
	Ystad.												
33	Läg. utan centralvärme.....	490	142	294	53	1	—	—	—	—	—	—	227—273
34	därav i hus uppf. f. 1924...	471	140	282	48	1	—	—	—	—	—	—	231—272
35	Läg. med centralvärme.....	31	1	1	16	3	4	2	4	—	—	—	.
36	därav i hus uppf. 1924—33.	7	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—	.

medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	Lägenheter om 2 rum och kök: Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.): under 400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000–1100	1100–1200	1200–1300	1300–1400	1400 o. därföver	normal hyresvariation, kr.	medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	
267	258	465	173	146	110	27	9	—	—	—	—	—	—	—	354— 518	435	425	1
260	254	403	168	126	86	19	4	—	—	—	—	—	—	—	344— 506	423	411	2
422	396	72	4	8	9	13	11	18	5	1	1	2	—	—	566— 831	725	693	3
433	424	41	2	3	4	4	6	15	4	—	1	2	—	—	.	808	748	4
255	261	346	130	157	39	20	—	—	—	—	—	—	—	—	370— 477	422	421	5
249	258	294	109	131	36	18	—	—	—	—	—	—	—	—	367— 480	424	421	6
398	423	107	4	10	25	29	18	5	6	3	—	3	2	2	546— 762	634	685	7
397	428	62	3	7	12	21	10	1	4	3	—	1	—	—	536— 741	628	650	8
367	355	1 376	165	387	321	450	45	6	1	1	—	—	—	—	452— 626	529	527	9
362	348	1 236	157	341	299	389	44	5	1	—	—	—	—	—	450— 625	528	525	10
463	483	85	—	4	5	20	28	8	12	3	2	3	—	—	671— 841	744	765	11
513	513	51	—	2	2	9	20	5	10	1	1	1	—	—	700— 900	761	774	12
301	281	652	214	219	122	79	13	5	—	—	—	—	—	—	375— 544	452	457	13
293	278	582	196	196	107	66	12	5	—	—	—	—	—	—	372— 540	448	454	14
676	630	180	4	7	6	10	21	6	32	43	35	14	2	—	783—1114	1 011	944	15
685	673	148	—	3	2	5	8	6	30	43	35	14	2	—	935—1134	1 049	1 010	16
403	394	5 551	289	847	1 062	2 119	1 075	143	12	—	2	—	1	1	517— 692	625	601	17
404	393	5 026	262	717	949	1 959	988	136	12	—	1	—	1	1	522— 694	628	603	18
740	715	1 784	4	18	42	120	154	233	320	217	190	204	174	108	852—1217	1 001	1 023	19
761	744	1 266	—	12	23	54	63	100	199	181	182	194	156	102	933—1265	1 101	1 091	20
321	306	1 055	217	318	269	213	36	1	—	1	—	—	—	—	414— 592	498	486	21
320	304	997	210	300	252	203	30	1	—	1	—	—	—	—	413— 591	496	484	22
629	613	244	—	1	18	20	24	41	41	47	33	15	4	—	791—1071	939	918	23
670	662	150	—	—	5	3	6	14	32	41	31	14	4	—	929—1151	1 027	1 009	24
263	261	1 024	558	321	91	43	9	—	2	—	—	—	—	—	330— 462	390	394	25
264	262	957	518	311	83	38	5	—	2	—	—	—	—	—	333— 460	391	394	26
566	554	223	1	18	23	52	40	21	26	22	10	10	—	—	629— 940	730	776	27
591	586	157	—	4	13	30	37	21	20	22	8	2	—	—	682— 953	775	806	28
341	330	2 572	484	940	524	539	67	12	6	—	—	—	—	—	419— 591	487	494	29
337	324	2 323	476	886	463	434	53	8	3	—	—	—	—	—	414— 558	480	485	30
576	572	1 414	6	37	74	208	416	218	177	82	67	83	37	9	708— 940	793	831	31
605	595	1 030	—	5	25	124	301	172	143	72	66	83	32	7	746—1002	821	876	32
231	224	551	322	173	38	18	—	—	—	—	—	—	—	—	328— 440	383	374	33
230	223	518	312	162	32	12	—	—	—	—	—	—	—	—	326— 437	379	370	34
389	437	52	5	2	5	4	14	13	5	4	—	—	—	—	654— 857	771	721	35
388	368	13	—	—	—	—	7	5	1	—	—	—	—	—	.	800	770	36

	Orter	Lägenheter om 1 rum och kök											
		Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.)										normal hyresvariation, kr.
			under 200	200–300	300–400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000 o. därför	
	Trälleborg.												
1	Läg. utan centralvärme.....	322	32	53	191	45	1	—	—	—	—	—	284—382
2	därav i hus uppf. f. 1924...	226	31	45	121	28	1	—	—	—	—	—	239—376
3	Läg. med centralvärme.....	31	—	—	5	6	4	12	4	—	—	—	.
4	därav i hus uppf. 1924—33.	28	—	—	2	6	4	12	4	—	—	—	.
	Halmstad.												
5	Läg. utan centralvärme.....	1 263	133	481	606	43	—	—	—	—	—	—	233—336
6	därav i hus uppf. f. 1924...	1 177	121	453	561	42	—	—	—	—	—	—	233—336
7	Läg. med centralvärme.....	48	2	3	15	17	6	5	—	—	—	—	.
8	därav i hus uppf. 1924—33.	36	1	1	10	13	6	5	—	—	—	—	.
	Göteborg.												
9	Läg. utan centralvärme.....	20 810	157	747	4 733	10765	3 529	805	61	9	3	1	393—493
10	därav i hus uppf. f. 1924...	19 983	155	738	4 578	10482	3 247	712	59	8	3	1	392—491
11	Läg. med centralvärme.....	7 154	2	3	52	135	398	1 599	3 330	832	259	544	680—795
12	därav i hus uppf. 1924—33.	5 737	—	1	16	52	82	1 213	2 888	732	229	524	702—804
	Mölndal.												
13	Läg. utan centralvärme.....	711	78	151	296	174	5	7	—	—	—	—	258—403
14	därav i hus uppf. f. 1924...	586	76	144	224	138	3	1	—	—	—	—	242—398
15	Läg. med centralvärme.....	194	—	4	19	59	65	47	—	—	—	—	439—598
16	därav i hus uppf. 1924—33.	140	—	1	8	29	55	47	—	—	—	—	492—613
	Uddevalla.												
17	Läg. utan centralvärme.....	837	94	211	458	74	—	—	—	—	—	—	242—368
18	därav i hus uppf. f. 1924...	731	90	192	399	50	—	—	—	—	—	—	239—364
19	Läg. med centralvärme.....	156	1	3	22	68	50	11	1	—	—	—	419—528
20	därav i hus uppf. 1924—33.	115	—	1	11	43	49	10	1	—	—	—	439—540
	Trollhättan.												
21	Läg. utan centralvärme.....	979	163	457	324	33	2	—	—	—	—	—	213—328
22	därav i hus uppf. f. 1924...	910	158	439	280	31	2	—	—	—	—	—	212—323
23	Läg. med centralvärme.....	48	—	3	11	23	8	1	2	—	—	—	.
24	därav i hus uppf. 1924—33.	17	—	1	8	5	1	—	2	—	—	—	.
	Borås.												
25	Läg. utan centralvärme.....	1 711	49	177	760	676	46	3	—	—	—	—	331—432
26	därav i hus uppf. f. 1924...	1 431	47	163	683	508	29	1	—	—	—	—	326—424
27	Läg. med centralvärme.....	730	2	4	49	173	209	266	23	3	1	—	472—630
28	därav i hus uppf. 1924—33.	489	—	3	21	80	144	219	19	2	1	—	510—641
	Skövde.												
29	Läg. utan centralvärme.....	360	35	162	144	16	3	—	—	—	—	—	236—335
30	därav i hus uppf. f. 1924...	325	31	152	130	9	3	—	—	—	—	—	236—333
31	Läg. med centralvärme.....	87	—	4	15	25	25	13	4	1	—	—	410—578
32	därav i hus uppf. 1924—33.	42	—	1	3	11	13	10	4	—	—	—	.
	Karlstad.												
33	Läg. utan centralvärme.....	1 455	38	150	721	486	53	7	—	—	—	—	330—432
34	därav i hus uppf. f. 1924...	1 321	37	135	667	432	43	7	—	—	—	—	330—430
35	Läg. med centralvärme.....	267	1	4	26	46	47	124	14	3	1	1	483—652
36	därav i hus uppf. 1924—33.	186	1	3	15	27	33	99	7	—	1	—	503—652

		Lägenheter om 2 rum och kök																
medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.) under 400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000–1100	1100–1200	1200–1300	1300–1400	1400 o.däröver	normal hyresvariation, kr.	medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	
341	317	555	146	197	111	80	17	2	2	—	—	—	—	—	395— 540	470	470	1
330	305	473	133	176	98	53	9	2	2	—	—	—	—	—	387— 528	463	458	2
605	558	106	1	5	4	19	11	26	18	19	3	—	—	—	692— 952	838	825	3
613	579	77	—	2	4	9	4	19	17	19	3	—	—	—	802—1011	904	871	4
302	285	1 111	348	420	192	138	12	1	—	—	—	—	—	—	381— 527	405	453	5
302	285	1 012	324	388	175	113	11	1	—	—	—	—	—	—	379— 521	445	450	6
432	428	199	1	23	20	40	46	15	19	5	22	5	3	—	617— 922	731	822	7
459	457	147	1	11	10	29	35	12	17	5	22	5	—	—	653— 972	767	845	8
444	441	6 479	167	282	429	1 103	1 652	1 220	1 077	388	70	60	21	10	670— 900	777	769	9
443	439	6 132	160	261	402	1 054	1 594	1 127	1 020	362	64	57	21	10	670— 900	775	769	10
741	758	4 220	1	9	25	59	130	291	779	773	386	547	332	888	971—1349	1 107	1 168	11
752	782	3 030	—	6	14	38	60	206	562	508	270	375	237	754	978—1399	1 127	1 198	12
341	327	297	75	92	49	65	15	—	1	—	—	—	—	—	399— 607	483	486	13
329	317	249	71	77	36	50	14	—	1	—	—	—	—	—	385— 604	474	479	14
532	508	134	3	11	8	21	33	32	21	5	—	—	—	—	658— 865	775	754	15
572	537	85	—	1	2	10	19	29	19	5	—	—	—	—	756— 912	828	826	16
323	306	373	95	110	99	63	6	—	—	—	—	—	—	—	398— 571	487	476	17
320	301	339	82	94	98	59	6	—	—	—	—	—	—	—	405— 576	495	481	18
477	473	168	1	4	7	35	55	36	27	3	—	—	—	—	686— 886	758	755	19
504	494	132	—	4	2	22	40	35	26	3	—	—	—	—	712— 848	796	779	20
255	267	376	167	97	67	42	3	—	—	—	—	—	—	—	340— 515	423	426	21
249	264	346	156	85	61	41	3	—	—	—	—	—	—	—	336— 518	422	425	22
448	442	104	1	7	8	25	20	24	8	6	2	3	—	—	634— 835	738	745	23
400	441	40	—	4	3	9	7	8	—	5	2	2	—	—	.	745	771	24
385	371	842	49	116	91	388	181	12	5	—	—	—	—	—	530— 696	640	607	25
378	363	663	44	96	83	280	150	6	4	—	—	—	—	—	519— 698	638	601	26
545	545	831	1	9	13	87	204	155	230	65	18	38	10	1	755— 958	835	856	27
597	569	532	—	5	6	49	109	83	163	57	17	32	10	1	770— 987	907	885	28
290	282	363	92	94	119	48	9	1	—	—	—	—	—	—	399— 559	496	471	29
288	280	337	83	90	109	47	7	1	—	—	—	—	—	—	402— 558	496	471	30
500	488	122	1	5	6	22	35	24	18	7	1	2	1	—	688— 885	777	781	31
546	538	64	—	1	3	6	16	17	11	6	1	2	1	—	756— 924	830	842	32
379	373	658	59	124	117	195	122	33	6	2	—	—	—	—	487— 699	613	589	33
378	372	538	47	89	97	168	101	29	5	2	—	—	—	—	499— 702	618	595	34
607	561	322	1	3	9	47	37	46	89	60	13	5	4	8	755—1013	919	891	35
612	565	222	—	2	8	37	23	26	62	53	9	—	2	—	736—1013	928	875	36

	Orter	Lägenheter om 1 rum och kök											
		Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.)										normal hyresvariation, kr.
			under 200	200–300	300–400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000 o. därröver	
	Kristinehamn.												
1	Läg. utan centralvärme.....	855	23	140	415	258	18	1	—	—	—	—	312—419
2	därav i hus uppf. f. 1924...	742	23	128	358	214	18	1	—	—	—	—	310—417
3	Läg. med centralvärme.....	44	—	—	6	20	14	3	1	—	—	—	.
4	därav i hus uppf. 1924—33.	31	—	—	5	14	11	1	—	—	—	—	.
	Örebro.												
5	Läg. utan centralvärme.....	3 057	26	228	694	1 305	728	74	2	—	—	—	376—504
6	därav i hus uppf. f. 1924...	2 663	25	224	678	1 254	456	24	2	—	—	—	365—487
7	Läg. med centralvärme.....	599	—	—	1	22	50	163	248	81	31	3	659—779
8	därav i hus uppf. 1924—33.	464	—	—	—	2	11	120	230	70	28	3	690—791
	Västerås.												
9	Läg. utan centralvärme.....	2 257	9	108	749	991	340	56	4	—	—	—	366—478
10	därav i hus uppf. f. 1924...	2 180	9	108	735	952	321	53	2	—	—	—	365—477
11	Läg. med centralvärme.....	407	—	—	4	34	89	128	104	31	17	—	576—733
12	därav i hus uppf. 1924—33.	225	—	—	—	7	45	66	63	27	17	—	606—765
	Falun.												
13	Läg. utan centralvärme.....	665	19	129	377	129	8	3	—	—	—	—	305—393
14	därav i hus uppf. f. 1924...	634	19	123	361	122	6	3	—	—	—	—	304—392
15	Läg. med centralvärme.....	57	—	1	5	13	22	14	1	1	—	—	475—606
16	därav i hus uppf. 1924—33.	13	—	—	—	4	6	2	—	1	—	—	.
	Gävle.												
17	Läg. utan centralvärme.....	2 917	124	544	1 054	898	258	38	1	—	—	—	307—441
18	därav i hus uppf. f. 1924...	2 633	114	468	962	824	228	36	1	—	—	—	310—441
19	Läg. med centralvärme.....	392	2	11	41	44	100	126	58	4	4	2	500—675
20	därav i hus uppf. 1924—33.	137	1	8	22	21	27	38	14	—	4	2	425—662
	Söderhamn.												
21	Läg. utan centralvärme.....	630	134	185	235	69	5	2	—	—	—	—	212—361
22	därav i hus uppf. f. 1924...	560	126	155	214	60	3	2	—	—	—	—	208—362
23	Läg. med centralvärme.....	30	1	9	8	6	6	—	—	—	—	—	.
24	därav i hus uppf. 1924—33.	21	1	7	3	4	6	—	—	—	—	—	.
	Härnösand.												
25	Läg. utan centralvärme.....	690	18	150	373	134	14	1	—	—	—	—	301—393
26	därav i hus uppf. f. 1924...	618	17	130	343	118	9	1	—	—	—	—	302—391
27	Läg. med centralvärme.....	42	—	—	6	8	18	7	2	1	—	—	.
28	därav i hus uppf. 1924—33.	21	—	—	2	4	8	4	2	1	—	—	.
	Sundsvall.												
29	Läg. utan centralvärme.....	899	7	104	279	344	125	34	6	—	—	—	337—477
30	därav i hus uppf. f. 1924...	822	6	81	246	329	121	33	6	—	—	—	346—482
31	Läg. med centralvärme.....	210	—	—	6	17	42	66	56	12	6	5	568—735
32	därav i hus uppf. 1924—33.	85	—	—	3	7	22	17	22	7	4	3	541—747
	Östersund.												
33	Läg. utan centralvärme.....	682	6	12	99	209	227	125	4	—	—	—	424—574
34	därav i hus uppf. f. 1924...	622	4	11	80	194	219	110	4	—	—	—	430—573
35	Läg. med centralvärme.....	116	—	—	1	6	13	35	42	12	1	6	624—748
36	därav i hus uppf. 1924—33.	34	—	—	1	3	4	7	9	5	—	5	.

		Lägenheter om 2 rum och kök																
medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.) under 400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000–1100	1100–1200	1200–1300	1300–1400	1400 o.därföver	normal hyresvariation, kr.	medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	
363	348	348	24	45	92	129	53	4	1	—	—	—	—	—	518— 664	608	573	1
362	347	302	21	38	81	113	47	1	1	—	—	—	—	—	519— 664	608	574	2
485	468	63	1	1	4	9	11	13	16	1	5	2	—	—	706— 944	843	809	3
481	454	49	1	1	2	8	8	11	12	1	5	—	—	—	.	842	802	4
453	430	1 509	40	102	203	409	556	172	25	2	—	—	—	—	609— 767	700	668	5
439	416	1 350	40	100	199	380	482	133	16	—	—	—	—	—	599— 761	690	659	6
720	703	610	1	1	1	6	25	51	83	106	99	89	101	47	968—1292	1 130	1 104	7
733	731	446	—	—	—	1	13	20	42	80	83	71	92	44	1034—1323	1 178	1 151	8
422	410	712	14	38	86	182	195	142	48	6	1	—	—	—	621— 811	717	690	9
420	408	675	14	38	86	171	185	132	42	6	1	—	—	—	617— 807	715	686	10
663	641	371	—	1	2	8	36	27	71	88	70	44	14	10	926—1142	1 032	1 009	11
692	675	237	—	—	—	3	26	14	42	54	46	31	11	10	941—1166	1 046	1 029	12
346	334	337	13	75	75	126	41	7	—	—	—	—	—	—	496— 647	603	567	13
346	333	312	12	74	72	119	30	5	—	—	—	—	—	—	491— 641	596	561	14
533	509	107	—	—	2	13	21	21	28	14	3	5	—	—	755— 964	881	853	15
538	554	24	—	—	—	1	3	4	11	—	2	3	—	—	.	925	926	16
378	364	670	62	58	104	146	175	103	18	4	—	—	—	—	540— 774	674	635	17
380	365	617	54	53	92	141	164	94	15	4	—	—	—	—	547— 772	677	637	18
599	560	332	18	7	4	24	16	52	50	81	39	26	10	5	826—1093	991	945	19
574	531	121	16	4	2	8	7	5	17	28	17	15	1	1	706—1112	1 005	945	20
298	276	164	42	40	56	17	7	2	—	—	—	—	—	—	396— 560	501	462	21
300	274	149	37	38	54	13	7	—	—	—	—	—	—	—	401— 554	500	457	22
369	365	40	—	1	3	8	19	5	3	—	1	—	—	—	.	760	727	23
400	361	21	—	—	—	1	15	3	2	—	—	—	—	—	.	779	769	24
342	335	319	31	85	74	74	45	7	3	—	—	—	—	—	456— 648	546	552	25
342	334	284	28	79	65	65	39	5	3	—	—	—	—	—	455— 643	544	549	26
534	514	78	—	3	7	6	9	15	18	7	7	5	1	—	767—1002	894	866	27
542	541	33	—	1	1	1	3	4	11	3	4	4	1	—	.	944	947	28
414	394	263	12	27	32	69	69	40	8	5	1	—	—	—	579— 780	686	651	29
419	400	248	11	25	31	67	64	36	8	5	1	—	—	—	578— 779	682	651	30
648	638	334	—	4	7	24	33	45	47	69	39	35	9	22	823—1133	1 007	967	31
639	637	142	—	1	6	11	16	16	12	30	15	20	6	9	897—1187	1 019	971	32
505	481	362	6	10	13	61	110	91	60	9	1	—	1	—	701— 859	786	759	33
508	483	343	6	5	12	56	106	88	59	9	1	—	1	—	708— 864	790	765	34
705	682	190	—	—	1	4	10	10	33	29	28	40	25	10	953—1260	1 118	1 093	35
718	709	62	—	—	1	3	3	—	5	5	10	12	16	7	1084—1340	1 238	1 160	36

	Orter	Lägenheter om 1 rum och kök											
		Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.)										normal hyresvariation, kr.
			under 200	200–300	300–400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000 o. därröver	
	Umeå.												
1	Läg. utan centralvärme.....	416	4	37	123	125	70	47	10	—	—	—	341—522
2	därav i hus uppf. f. 1924...	332	4	20	81	113	66	40	8	—	—	—	364—533
3	Läg. med centralvärme.....	51	—	2	5	9	9	14	7	3	1	1	470—692
4	därav i hus uppf. 1924—33.	29	—	1	4	5	3	9	3	2	1	1	.
	Luleå.												
5	Läg. utan centralvärme.....	583	35	82	182	174	83	26	1	—	—	—	314—481
6	därav i hus uppf. f. 1924...	505	34	76	154	141	73	26	1	—	—	—	310—485
7	Läg. med centralvärme.....	177	—	2	23	35	17	47	43	7	3	—	446—720
8	därav i hus uppf. 1924—33.	73	—	1	12	17	7	13	18	3	2	—	425—719
	Kiruna.												
9	Läg. utan centralvärme.....	480	20	124	299	36	1	—	—	—	—	—	274—358
10	därav i hus uppf. f. 1924...	357	16	85	229	26	1	—	—	—	—	—	284—358
11	Läg. med centralvärme.....	84	—	—	21	41	17	4	1	—	—	—	401—502
12	därav i hus uppf. 1924—33.	53	—	—	13	28	11	1	—	—	—	—	402—494
	20 mindre orter.												
13	Läg. utan centralvärme.....	7 802	804	2 487	2 994	1 024	347	128	13	5	—	—	239—378
14	därav i hus uppf. f. 1924...	7 086	767	2 317	2 661	897	318	108	13	5	—	—	237—374
15	Läg. med centralvärme.....	1 747	5	34	176	213	128	169	349	361	269	43	504—861
16	därav i hus uppf. 1924—33.	1 317	1	9	64	97	83	102	295	354	269	43	679—894
	Samtliga 58 orter.												
17	Läg. utan centralvärme.....	82 989	3 219	12756	30294	27670	7 404	1 512	111	18	3	2	316—459
18	därav i hus uppf. f. 1924...	76 302	3 056	11858	27859	25703	6 408	1 292	104	17	3	2	315—400
19	Läg. med centralvärme.....	17 756	22	131	782	1 623	2 283	4 083	5 402	1 976	796	658	582—781
20	därav i hus uppf. 1924—33.	12 991	7	52	344	800	1 179	2 891	4 552	1 789	743	634	630—798

		Lägenheter om 2 rum och kök																
medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	Antal å fria markn. uthyrda läg.	därav med en årshyra av (kr.) under 400	400–500	500–600	600–700	700–800	800–900	900–1000	1000–1100	1100–1200	1200–1300	1300–1400	1400 o.därröver	normal hyresvariation, kr.	medianhyra, kr.	medelhyra, kr.	
433	428	234	12	16	27	42	39	48	42	6	2	—	—	—	609— 874	745	720	1
452	443	190	6	8	20	41	32	44	35	2	2	—	—	—	633— 873	752	734	2
606	577	121	1	2	7	9	9	15	22	24	14	12	3	3	814—1107	982	949	3
617	581	62	1	1	3	2	4	6	16	10	11	5	2	1	884—1123	993	966	4
395	388	179	15	16	18	39	57	17	15	2	—	—	—	—	541— 784	705	666	5
392	388	171	15	12	18	39	55	15	15	2	—	—	—	—	547— 784	705	669	6
627	585	201	3	7	8	16	22	13	42	39	13	24	9	5	779—1102	979	940	7
600	571	78	—	4	5	11	11	4	9	8	4	11	6	5	698—1211	963	937	8
324	305	55	11	22	10	10	2	—	—	—	—	—	—	—	411— 544	469	476	9
325	307	47	10	20	10	6	1	—	—	—	—	—	—	—	.	457	463	10
445	451	62	2	6	5	15	16	13	2	3	—	—	—	—	615— 809	713	696	11
447	442	42	2	3	5	8	11	9	1	3	—	—	—	—	.	718	699	12
320	312	6 425	1 949	2 040	1 166	861	238	119	50	2	—	—	—	—	380— 545	462	461	13
317	310	5 741	1 820	1 838	996	719	203	114	50	1	—	—	—	—	375— 541	457	459	14
743	696	1 290	26	84	111	252	234	138	140	86	61	43	49	66	638— 981	774	813	15
802	755	771	9	30	48	107	136	78	95	64	51	39	49	65	699—1114	872	897	16
384	375	43 856	6 644	8 895	7 500	9 910	6 144	2 695	1 450	443	79	62	23	11	449— 699	585	574	17
383	374	39 540	6 206	8 022	6 779	8 688	5 518	2 417	1 343	405	71	57	23	11	446— 700	582	572	18
699	680	16 252	93	319	508	1 331	1 939	1 958	2 749	2 243	1 415	1 510	907	1 280	793—1174	972	982	19
727	717	10 586	36	129	231	674	1 121	1 069	1 765	1 527	1 076	1 145	722	1 091	843—1227	1 018	1 032	20

Tab. VI. Sambandet mellan inkomst och hyra inom vissa familjetyper (enligt den representativa bostadsräkningen för 34 orter).

Anm. Tabellen avser de orter, som äro angivna i texttabell 57. Familjetypsindelningen har utgått från antalet familjemedlemmar (exkl. hembiträden o. d.) inom bostadshushållen. Sammanställningen inbegriper icke familjer med okänd inkomst eller utan taxerad inkomst och ej heller hushåll med andrahandshyrande. Värmekostnaden är i förekommande fall frånräknad. Barn = person under 15 år.

Familjetyper och hyresgrupper (kr.)	Familjer med en årlig familjeinkomst av (kr.)											Samtl. familjer
	under 1000	1000–1500	1500–2000	2000–2500	2500–3000	3000–3500	3500–4000	4000–4500	4500–5000	5000–7500	7500 o. däröver	
Ensamstående pers.												
under 200	232	220	140	94	66	24	5	10	3	1	1	796
200— 300	228	239	193	99	69	35	19	10	7	8	3	910
300— 400	153	165	179	128	90	67	40	12	11	15	3	863
400— 500	80	83	83	84	51	46	33	23	18	26	2	529
500— 600	29	42	47	37	35	32	22	24	20	46	5	339
600— 700	40	30	34	26	29	37	33	23	8	43	14	317
700— 800	17	18	17	27	21	19	16	14	16	32	13	210
800— 900	8	14	9	14	11	8	13	9	10	26	14	136
900—1 000	5	6	9	5	8	11	6	7	7	19	15	98
1 000—1 200	2	5	5	7	9	11	3	7	7	43	24	123
1 200—1 400	2	4	2	6	4	8	2	5	6	33	26	98
1 400—1 600	1	4	—	4	1	2	2	2	3	14	23	56
1 600—1 800	1	2	1	—	—	—	1	3	1	4	13	26
1 800—2 000	—	1	—	1	—	1	—	1	—	4	15	23
2 000 o. däröver	—	—	1	3	2	2	—	2	—	5	30	45
Tillhopa	798	833	720	535	396	303	195	152	117	319	201	4 569
2 vuxna.												
under 200	63	84	73	48	32	22	7	2	1	4	—	336
200— 300	101	169	149	171	112	59	23	12	7	3	1	807
300— 400	132	259	239	299	272	173	104	55	30	15	—	1 578
400— 500	73	149	172	247	294	248	171	81	42	61	4	1 542
500— 600	30	66	69	81	143	131	100	67	38	45	3	773
600— 700	29	45	71	73	114	117	111	96	51	91	10	808
700— 800	6	33	15	41	42	63	68	60	69	114	19	530
800— 900	6	11	15	24	27	24	37	48	30	97	21	340
900—1 000	4	10	8	9	10	31	26	33	28	75	34	268
1 000—1 200	1	6	13	10	13	11	24	24	24	112	77	315
1 200—1 400	2	5	8	7	8	8	14	15	11	92	75	245
1 400—1 600	2	3	3	7	2	5	1	7	5	45	79	159
1 600—1 800	—	—	—	2	1	1	2	2	1	11	57	77
1 800—2 000	—	—	—	—	—	—	—	1	—	9	41	51
2 000 o. däröver	—	1	2	1	—	2	—	—	1	8	119	134
Tillhopa	449	841	837	1 020	1 070	895	688	503	338	782	540	7 963
2 vuxna, 1 barn (u. 15 år).												
under 200	20	28	41	21	8	7	1	2	—	—	—	128
200— 300	39	84	100	119	85	41	21	3	3	2	—	497
300— 400	43	133	199	287	275	173	55	30	11	11	—	1 217
400— 500	21	77	125	185	306	241	126	74	24	28	—	1 207
500— 600	8	29	37	87	103	152	97	50	18	21	1	603
600— 700	—	13	35	45	74	111	110	81	42	42	3	556
700— 800	1	8	18	16	32	53	46	60	34	57	3	328
800— 900	2	4	7	10	12	17	31	27	21	48	6	185
900—1 000	1	1	4	4	5	11	10	18	20	44	12	130
1 000—1 200	—	—	2	3	7	4	11	15	16	81	38	177
1 200—1 400	2	1	1	4	3	6	3	4	17	47	52	140
1 400—1 600	—	—	1	—	1	2	2	3	3	27	41	80
1 600—1 800	—	1	—	—	—	1	5	1	3	17	29	57
1 800—2 000	—	—	2	—	—	—	1	1	3	10	24	41
2 000 o. däröver	—	2	—	—	—	—	1	—	—	6	52	61
Tillhopa	137	381	572	781	911	819	520	369	215	441	261	5 407

Familjetyper och hyresgrupper (kr.)	Familjer med en årlig familjeinkomst av (kr.)											Samtl. familjer
	under 1000	1000–1500	1500–2000	2000–2500	2500–3000	3000–3500	3500–4000	4000–4500	4500–5000	5000–7500	7500 o. däröver	
2 vuxna 2 barn.												
under 200	3	13	21	14	9	4	2	1	—	—	—	67
200— 300	12	30	46	57	39	20	8	1	—	2	1	216
300— 400	9	54	103	142	143	85	32	7	1	3	1	580
400— 500	5	35	72	79	146	114	67	21	8	9	—	556
500— 600	2	13	11	25	61	83	58	14	9	9	—	285
600— 700	1	4	11	22	42	66	62	25	9	21	4	267
700— 800	—	5	5	10	12	27	24	22	21	23	2	151
800— 900	—	2	3	6	6	15	11	22	16	30	6	117
900—1 000	—	1	1	4	3	3	13	5	12	21	11	74
1 000—1 200	1	2	3	1	1	1	9	10	8	45	28	109
1 200—1 400	—	2	—	—	4	6	3	3	2	37	31	88
1 400—1 600	—	1	2	—	1	1	—	1	4	20	42	72
1 600—1 800	—	—	—	1	—	—	2	—	1	4	27	35
1 800—2 000	—	1	—	—	—	—	—	2	1	4	27	35
2 000 o. däröver	—	—	—	—	—	2	1	1	—	5	85	94
Tillhopa	33	163	278	361	467	427	292	135	92	233	265	2 746
2 vuxna, 3—4 barn.												
under 200	3	10	9	4	6	2	—	—	—	—	—	34
200— 300	2	15	34	18	28	7	6	—	—	2	—	112
300— 400	4	27	51	58	62	39	17	7	1	1	—	267
400— 500	3	10	30	55	54	37	18	8	—	1	—	216
500— 600	—	7	11	28	21	24	21	8	4	3	1	128
600— 700	—	4	8	15	19	25	13	9	7	4	1	105
700— 800	1	1	3	9	11	7	12	10	7	7	1	69
800— 900	1	—	—	4	1	8	5	3	6	12	1	41
900—1 000	—	—	1	1	1	2	4	3	1	13	2	28
1 000—1 200	—	1	1	—	3	3	2	4	2	17	11	44
1 200—1 400	1	—	1	2	2	2	2	3	1	18	13	45
1 400—1 600	—	—	—	2	1	1	—	—	—	11	24	39
1 600—1 800	—	—	—	1	—	—	1	—	—	9	23	34
1 800—2 000	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	6	10
2 000 o. däröver	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	58	60
Tillhopa	15	75	149	197	209	157	102	55	30	102	141	1 232
3 vuxna.												
under 200	7	12	6	13	5	9	5	3	1	2	1	64
200— 300	29	30	45	32	47	39	14	14	3	13	1	267
300— 400	36	70	89	90	104	83	57	52	28	36	3	648
400— 500	27	69	69	84	77	97	90	63	48	71	9	704
500— 600	22	18	31	30	46	56	42	36	26	52	7	366
600— 700	10	18	19	34	33	55	46	35	30	60	13	353
700— 800	10	14	17	21	20	22	28	27	21	62	8	250
800— 900	1	6	9	5	9	16	16	22	17	54	14	169
900—1 000	6	8	4	8	12	6	15	12	13	48	18	150
1 000—1 200	3	5	8	7	7	11	15	12	12	57	28	165
1 200—1 400	1	2	1	2	7	4	5	4	7	39	42	114
1 400—1 600	1	2	4	2	3	4	3	1	4	19	32	75
1 600—1 800	—	—	1	3	—	2	1	1	1	11	41	61
1 800—2 000	—	—	—	—	2	—	2	1	1	2	31	39
2 000 o. däröver	1	1	—	2	1	1	2	1	—	6	74	89
Tillhopa	154	255	303	333	373	405	341	284	212	532	322	3 514

Familjetyper och hyresgrupper (kr.)	Familjer med en årlig familjeinkomst av (kr.)											Samtl. familjer
	under 1000	1000–1500	1500–2000	2000–2500	2500–3000	3000–3500	3500–4000	4000–4500	4500–5000	5000–7500	7500 o. däröver	
3 vuxna, 1 barn.												
under 200	2	4	5	1	2	2	3	—	—	—	—	19
200— 300	4	13	13	16	13	11	8	2	1	1	—	82
300— 400	16	31	23	40	40	26	27	12	10	7	—	232
400— 500	6	20	26	27	44	33	30	25	16	11	1	239
500— 600	2	7	10	15	18	28	23	17	9	5	—	134
600— 700	1	5	10	6	15	21	21	14	21	17	—	131
700— 800	2	3	3	6	11	10	19	18	6	17	4	99
800— 900	1	—	1	5	7	7	5	14	8	19	3	70
900—1 000	—	1	1	3	2	6	8	3	3	10	3	40
1 000—1 200	1	3	—	2	3	6	6	3	2	20	10	56
1 200—1 400	—	—	1	1	1	1	4	2	3	10	16	39
1 400—1 600	—	—	2	—	1	1	1	—	—	4	13	22
1 600—1 800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10	13
1 800—2 000	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	15	21
2 000 o. däröver	—	—	—	1	—	1	1	—	—	2	32	37
Tillhopa	35	87	95	123	157	154	156	110	79	131	107	1 234
3 vuxna, 2 barn.												
under 200	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3
200— 300	2	1	7	7	9	—	2	—	1	—	—	29
300— 400	3	11	11	7	17	19	9	6	7	3	—	93
400— 500	5	5	21	17	22	14	11	9	4	5	—	113
500— 600	1	4	2	7	13	13	7	10	3	5	—	65
600— 700	—	2	3	4	8	17	9	7	5	5	—	60
700— 800	1	1	1	3	4	2	5	5	2	6	—	30
800— 900	—	—	1	2	1	1	5	3	1	6	—	20
900—1 000	1	—	1	1	2	1	—	3	1	4	1	15
1 000—1 200	1	1	1	1	2	—	1	—	1	5	4	17
1 200—1 400	—	—	—	—	1	—	—	1	2	6	10	20
1 400—1 600	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	12	15
1 600—1 800	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	9	12
1 800—2 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	7
2 000 o. däröver	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	22
Tillhopa	15	25	48	52	80	67	49	44	28	49	64	521
3 vuxna, 3—4 barn												
under 200	1	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	5
200— 300	—	2	3	3	4	1	—	—	—	—	—	13
300— 400	—	5	13	7	11	4	6	2	—	2	1	51
400— 500	—	3	1	7	15	5	4	5	1	2	—	43
500— 600	1	—	1	6	8	5	4	5	1	2	—	33
600— 700	1	—	3	3	1	4	10	7	1	2	—	32
700— 800	—	1	1	—	2	—	3	3	1	—	—	11
800— 900	—	—	1	1	—	2	—	3	—	1	1	9
900—1 000	—	—	—	1	—	—	2	2	2	1	—	8
1 000—1 200	—	—	—	—	—	1	—	—	2	2	3	8
1 200—1 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3
1 400—1 600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
1 600—1 800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4
1 800—2 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
2 000 o. däröver	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	12	13
Tillhopa	3	11	23	31	43	22	29	27	8	17	25	239

Tab. VII. Boendetäthet och trångboddhet å olika orter.

Orter	Antal begagn. egentl. bostadslägenheter	Antal boende per 100 eldstäder i		Läg. m. mer än 2 boende per eldstad bland		I dylika lägenheter boende		Läg. med 3 el. fl. barn under 15 år		Därav (i %) lägenheter		
		småläge-nheter	samtl. lägen-heter	småläge-nheter %	samtl. lägen-heter %	pers. (i allt) %	barn u. 15 år (i % av samtl. barn)	antal	i % av samtl.	om högst 1 rum o. kök	med mer än 2 boende per eldstad	med mer än 3 boende per eldstad
Stockholms län.												
Södertälje (s)	4 230	134	114	9·4	7·5	13·7	26·9	227	5·4	42·7	55·1	12·8
Sundbyberg (s)	2 694	142	131	10·1	9·3	16·0	28·1	132	4·9	50·0	65·9	12·9
Lidingö (s)	2 751	129	90	8·3	4·7	7·4	15·0	234	8·5	20·5	26·5	4·3
Vaxholm (s)	744	115	91	6·7	4·3	8·4	15·5	60	8·1	10·0	26·7	—
Norrtälje (s)	1 475	119	101	8·1	6·1	12·3	26·0	96	6·5	35·4	50·0	13·5
Stocksund (k)	502	117	72	5·9	1·2	1·6	1·7	54	11·0	1·8	3·6	—
Nynäshamn (k)	1 166	138	122	9·5	8·1	13·9	25·5	54	4·6	37·0	50·0	9·3
Rönninge (m:e)	334	104	79	3·4	1·8	3·3	5·7	17	5·1	.	.	.
Hagalund (m:e)	2 371	148	140	13·1	12·4	20·3	33·3	136	5·7	64·7	70·6	18·4
Nya Huvudsta (m:e)	838	146	137	11·7	10·9	18·1	32·5	49	5·8	73·5	79·6	12·2
Lilla Alby (m:e)	288	130	118	9·3	8·0	12·1	21·8	19	6·6	.	.	—
Råsunda (m:e)	1 299	133	108	7·3	4·9	7·7	13·2	84	6·5	19·0	25·0	—
Enebybergs vst. (m:e)	383	117	90	6·6	3·7	5·4	6·8	15	3·9	.	.	—
Täby (m:e)	340	119	95	7·5	4·7	8·0	18·7	23	6·8	.	.	—
Norrviken (m:e)	206	118	74	8·6	2·9	5·6	12·2	11	5·3	—	.	—
Duvbo (m:e)	638	112	100	3·5	2·8	5·3	10·4	24	3·8	.	.	—
Bromsten (m:e)	622	130	115	7·9	6·3	11·0	22·0	38	6·1	36·8	44·7	13·2
Solhem (m:e)	559	123	88	6·8	2·9	5·4	10·7	44	7·9	9·1	15·9	4·5
Flysta (m:e)	245	137	116	13·1	9·4	13·6	22·1	20	8·2	.	.	.
Stuvsta (m:e)	964	130	104	9·2	6·2	9·5	17·5	52	5·3	33·3	37·3	13·7
Hörningsnäs vst. (m:e)	66	121	93	8·1	4·5	7·5	20·5	5	7·6	.	.	—
Huddinge (m:e)	204	131	100	12·7	7·4	13·1	25·9	14	6·9	.	.	.
Fullersta (m:e)	476	124	104	7·3	5·3	9·7	19·5	28	5·9	35·7	46·4	7·1
Snättringe (m:e)	164	126	109	11·2	7·9	12·1	24·6	9	5·5	.	.	.
Segeltorp (m:e)	388	142	125	15·1	12·1	19·1	29·1	33	8·5	30·3	51·5	9·1
Solna (lk)	1 595	143	118	12·5	10·3	18·0	32·7	114	7·1	43·9	60·5	20·2
Danderyd (lk)	817	130	97	9·2	5·8	9·7	18·2	59	7·2	27·1	37·3	15·3
Täby (lk)	790	128	103	10·0	6·7	11·1	19·4	72	9·1	23·6	36·1	4·2
Sollentuna (lk)	2 580	123	100	9·1	6·0	10·8	19·6	187	7·2	31·6	41·7	11·8
Järfälla (lk)	586	155	134	17·1	14·5	22·9	35·2	66	11·3	53·0	65·2	25·8
Spånga (lk)	670	135	116	9·1	6·7	11·0	21·6	50	7·5	34·0	56·0	8·0
Nacka (lk)	2 476	133	101	10·2	7·1	11·4	19·9	154	6·2	29·9	40·3	8·4
Huddinge (lk)	248	135	117	8·5	6·5	10·5	16·6	18	7·3	.	.	.
Österhaninge (lk)	459	129	106	12·7	10·0	18·2	32·3	42	9·2	33·3	54·8	11·9
Uppsala län.												
Uppsala (s)	9 757	126	105	7·3	5·4	9·5	21·1	396	4·1	38·6	46·2	10·6
Enköping (s)	1 744	125	110	9·9	8·0	14·5	29·5	106	6·1	49·1	55·7	11·3
Grillby (m:e)	123	105	90	2·2	1·6	3·6	12·7	3	2·4	.	.	—
Bondkyrka (lk)	1 085	146	129	13·9	11·8	20·0	31·6	117	10·8	42·7	57·3	13·7
Gamla Uppsala (lk)	462	148	135	15·1	13·6	23·9	38·4	71	15·4	52·1	66·2	14·1
Södermanlands län.												
Nyköping (s)	3 571	133	114	9·1	7·7	14·6	29·2	151	4·2	47·0	59·6	18·5
Katrineholm (s)	2 176	135	121	9·5	8·0	14·0	25·6	146	6·7	45·2	57·5	9·6
Eskilstuna (s)	9 549	145	131	12·5	11·2	19·3	34·7	491	5·1	55·0	69·9	23·0
Strängnäs (s)	1 401	116	91	5·7	4·0	7·7	14·6	79	5·6	16·5	29·1	6·3

Orter	Antal begagn. egentl. bostadslägenheter	Antal boende per 100 eldstäder i		Läg. m. mer än 2 boende per eldstad bland		I dylika lägenheter boende		Läg. med 3 el. fl. barn under 15 år		Därav (i %) lägenheter		
		småläge-nheter	samtl. läge-nheter	småläge-nheter %	samtl. läge-nheter %	pers. (i allt) %	barn u. 15 år (i % av samtl. barn)	antal	i % av samtl.	om högst 1 rum o. kök	med mer än 2 boende per eldstad	med mer än 3 boende per eldstad
Mariefred (s)	426	107	86	5·0	4·0	8·3	22·4	19	4·5	.	.	.
Oxelösund (m:e)	922	151	139	14·5	13·6	22·2	38·8	55	6·0	76·4	78·2	18·2
Sparreholm (m:e)	205	132	115	8·6	7·3	14·5	32·4	14	6·8	.	.	.
Flen (m:e)	611	124	101	8·4	6·2	12·0	24·9	39	6·4	38·5	53·8	17·9
Stora Malm (lk)	449	142	130	11·8	10·5	19·0	34·6	42	9·4	50·0	64·3	11·9
Östergötlands län.												
Linköping (s)	8 787	134	113	10·4	8·3	15·1	28·8	553	6·3	42·1	56·1	16·1
Norrköping (s)	18 326	148	129	13·6	11·9	21·0	35·9	964	5·3	57·0	67·2	22·7
Motala (s)	1 670	135	108	8·6	6·5	12·1	14·8	100	6·0	33·0	47·0	11·0
Vadstena (s)	925	117	96	6·4	5·0	10·6	24·4	57	6·2	26·3	45·6	14·0
Mjölby (s)	1 330	129	111	9·2	7·2	14·4	28·5	96	7·2	33·3	58·3	14·6
Borgs vst. (m:e)	491	132	102	10·0	6·5	10·8	16·7	36	7·3	22·2	30·6	8·3
Åtvidaberg (m:e)	889	155	136	18·7	16·8	26·2	40·0	57	6·4	50·9	70·2	24·6
Borensberg (m:e)	155	112	96	4·9	3·9	9·5	27·8	7	4·5	.	.	—
Ödeshög (m:e)	290	117	100	6·7	5·2	11·8	21·2	23	7·9	.	.	.
Boxholm (m:e)	797	151	133	15·9	14·4	23·9	38·0	28	3·5	78·6	85·7	28·6
Kvillinge (lk)	1 149	137	117	10·6	9 4	17·4	34·1	73	6·4	60·3	65·8	26·0
Kimstad (lk)	277	128	106	9·8	8·3	15·5	35·6	22	7·9	.	.	.
Vreta kloster (lk)	641	140	127	11·6	10·5	20·2	39·9	33	5·1	66·7	87·9	27·3
Ljung (lk)	100	142	120	14·9	13·0	22·8	40·8	7	7·0	.	.	.
Motala (lk)	1 945	144	129	14·0	12·4	23·0	38·1	142	7·3	53·5	70·4	26·8
Ekeby (lk)	171	124	114	9·2	8·2	13·7	28·1	11	6·4	.	.	.
Jönköpings län.												
Jönköping (s)	8 126	141	117	13·1	10·5	18·5	34·0	637	7·8	41·8	58·1	16·8
Huskvarna (s)	2 167	143	127	13·7	11·9	21·4	36·3	188	8·2	43·3	64·6	20·2
Nässjö (s)	2 373	131	115	9·7	7·4	13·9	24·4	205	9·5	21·8	43·6	8·4
Värnamo (s)	1 094	123	104	7·0	4·8	9·3	15·4	100	9·1	11·0	26·0	3·0
Vetlanda (s)	970	128	103	9·5	6·0	11·7	22·3	90	9·3	22·2	36·7	11·1
Eksjö (s)	1 783	127	101	9·2	6·3	12·4	25·1	147	8·8	25·5	43·9	12·1
Gränna (s)	387	109	76	8·6	5·2	12·3	29·6	24	6·2	.	.	.
Bodafors (k)	495	125	111	10·5	8·1	16·1	28·5	41	8·3	24·4	48·8	17·1
Aneby (m:e)	255	135	109	10·2	7·8	15·2	25·6	18	7·1	.	.	.
Forserum (m:e)	381	129	116	10·9	9·7	19·7	33·7	30	7·9	36·7	60·0	16·7
Gislaved (m:e)	359	121	104	5·4	3·9	7·0	14·4	30	8·4	16·7	30·0	3·3
Vaggeryd (m:e)	364	133	114	7·1	5·2	9·9	17·3	37	10·2	18·9	32·4	5·4
Månsarp (lk)	363	123	102	9·4	6·6	13·7	23·8	38	10·5	26·3	42·1	7·9
Anderstorp (lk)	456	125	110	5·6	4·4	9·3	15·5	36	7·9	8·3	27·8	2·8
Reftele (lk)	135	123	100	8·6	5·9	12·9	22·1	18	13·3	.	.	.
Kronobergs län.												
Växjö (s)	2 687	124	99	10·3	6·9	9·0	18·0	201	7·1	22·0	35·1	8·4
Älmhult (k)	658	118	100	5·6	3·8	7·9	14·2	66	10·0	13·6	24·2	6·1
Markaryd (k)	241	114	93	5·7	3·7	8·5	16·4	26	10·7	3·8	23·1	—
Alvesta (m:e)	321	114	101	7·5	5·3	9·8	14·9	30	9·4	13·3	26·7	3·3
Strömsnäs bruk (m:e)	296	108	92	3·2	2·0	4·4	7·2	20	6·8	.	.	.
Växjö Östregård (m:e)	586	111	95	4·8	2·9	5·9	12·3	63	10·8	17·5	23·8	14·3
Ekeberga (lk)	353	132	118	6·5	6·2	12·5	30·0	24	6·8	.	.	.
Växjö (lk)	380	129	94	11·2	7·6	16·2	28·2	38	10·0	28·9	55·3	21·1

Orter	Antal begagn. egentl. bostadslägenheter	Antal boende per 100 eldstäder i		Läg. m. mer än 2 boende per eldstad bland		I dylika lägenheter boende		Läg. med 3 el. fl. barn under 15 år		Därav (i %) lägenheter		
		smålägenheter	samtl. lägenheter	smålägenheter %	samtl. lägenheter %	pers. (i allt) %	barn u. 15 år (i % av samtl. barn)	antal	i % av samtl.	om högst 1 rum o. kök	med mer än 2 boende per eldstad	med mer än 3 boende per eldstad
Kalmar län.												
Kalmar (s)	5 645	121	103	7·3	5·5	10·5	20·2	394	7·0	21·8	39·1	5·1
Nybro (s)	1 207	114	97	5·7	3·8	7·4	13·2	90	7·5	12·2	24·4	3·3
Oskarshamn (s)	2 321	137	114	12·9	9·9	18·7	29·9	180	7·3	40·6	54·1	21·8
Västervik (s)	3 647	133	117	9·8	8·2	15·4	28·5	241	6·6	43·2	56·0	18·7
Vimmerby (s)	870	121	100	8·5	6·2	13·2	27·3	72	8·3	27·8	51·4	12·5
Mönsterås (k)	413	116	98	7·1	5·1	10·3	17·9	26	6·3	23·1	30·8	11·5
Gotlands län.												
Visby (s)	2 762	117	97	8·2	5·6	10·1	21·3	207	7·5	23·2	39·1	6·3
Othem (lk)	381	129	101	9·8	6·0	10·8	19·0	52	13·6	25·0	30·8	7·7
Blekinge län.												
Karlskrona (s)	7 346	132	109	10·6	7·7	13·6	24·4	577	7·9	30·3	42·8	11·1
Karlshamn (s)	2 196	107	89	3·8	2·6	5·2	12·0	143	6·5	17·5	22·4	3·5
Asarum (lk)	1 870	130	112	13·3	10·3	16·9	31·3	208	11·1	31·7	48·6	15·9
Kristianstads län.												
Kristianstad (s)	3 828	117	96	7·5	5·3	9·8	20·0	305	8·0	21·3	36·1	7·2
Simrishamn (s)	636	112	89	5·8	3·9	8·6	16·1	58	9·1	19·0	31·0	10·3
Tomelilla (k)	736	105	89	3·8	2·6	5·2	10·1	58	7·9	12·1	20·7	1·7
Vilan (m:e)	483	122	114	6·3	6·2	12·4	22·5	43	8·9	25·6	46·5	2·3
Knisslinge (m:e)	232	101	89	3·6	1·7	4·4	8·0	18	7·8	.	.	.
Glimåkra (m:e)	210	107	86	6·9	3·3	6·5	13·0	20	9·5	.	.	.
Bjärnum (m:e)	355	104	92	4·5	3·7	9·0	17·9	45	12·7	—	24·4	—
Tyringe (m:e)	494	103	78	3·7	2·2	5·1	1·2	43	8·7	16·3	20·9	4·7
Vinslöv (m:e)	325	96	74	4·9	2·5	5·0	10·6	22	6·8	.	.	.
Malmöhus län.												
Malmö (s)	37 888	130	110	9·5	7·6	14·5	26·4	2 124	5·6	37·8	52·3	15·8
Lund (s)	8 015	120	98	8·1	5·9	11·7	27·1	446	5·6	37·9	48·9	18·4
Landskrona (s)	5 373	127	107	11·3	8·7	16·7	29·5	378	7·0	43·1	57·9	18·8
Hälsingborg (s)	15 984	122	102	7·0	5·3	10·3	20·1	1 053	6·6	21·5	38·9	8·0
Eslöv (s)	1 802	109	93	4·6	3·3	7·0	16·6	116	6·5	22·2	29·9	8·5
Ystad (s)	3 305	121	100	9·8	7·3	13·2	23·6	228	6·9	30·7	43·4	11·8
Trälleborg (s)	3 392	129	109	9·9	7·3	13·9	24·2	307	9·1	19·2	43·0	9·8
Svedala (k)	528	146	105	7·0	5·3	11·1	24·4	42	8·0	23·8	45·2	9·5
Höganäs (m:e)	1 460	120	98	7·6	5·6	12·4	26·4	126	8·6	16·8	44·8	11·2
Teckomatorp (m:e)	256	102	79	4·1	2·3	5·0	12·1	17	6·6	.	.	—
Kävlinge (m:e)	593	109	95	5·2	4·0	8·8	23·7	35	5·9	17·1	45·7	2·9
Furulund (m:e)	362	107	100	5·3	3·9	7·6	9·9	22	6·1	.	.	.
Lomma (m:e)	746	121	105	9·3	7·5	14·5	30·3	52	7·1	37·7	66·0	15·1
Åkarp (m:e)	324	111	83	7·7	4·3	8·8	20·8	18	5·6	.	.	.
Arlöv (m:e)	1 017	137	118	11·0	8·9	17·9	32·1	73	7·1	41·7	65·3	25·0
Anderslöv (m:e)	178	90	79	1·9	1·7	4·5	8·6	14	7·9	.	.	.
Höör (m:e)	343	92	74	1·1	0·6	1·4	3·5	20	5·8	—	.	—
Svalöv (lk)	351	124	95	11·6	7·4	14·8	27·6	29	8·3	27·6	55·2	20·7
Husie (lk)	926	138	118	14·9	10·5	18·3	29·9	151	16·3	25·2	45·7	11·3
Bunkeflo (lk)	347	162	134	25·7	19·3	31·9	47·4	76	21·9	31·6	59·2	14·5

Orter	Antal begagn. egentl. bostadslägenheter	Antal boende per 100 eldstäder i		Läg. m. mer än 2 boende per eldstad bland		I dylika lägenheter boende		Läg. med 3 el. fl. barn under 15 år		Därav (i %) lägenheter		
		smålägenheter	samtl. lägenheter	smålägenheter %	samtl. lägenheter %	pers. (i allt) %	barn u. 15 år (i % av samtl. barn)	antal	i % av samtl.	om högst 1 rum o. kök	med mer än 2 boende per eldstad	med mer än 3 boende per eldstad
Hallands län.												
Halmstad (s)	6 796	128	109	9·4	7·2	13·5	23·4	476	7·0	25·8	43·5	10·5
Varberg (s)	2 455	120	102	7·9	6·1	12·2	21·8	163	6·2	23·5	44·4	7·8
Kungsbacka (s)	566	116	94	8·0	5·1	9·8	20·0	39	6·9	20·5	35·9	7·7
Oskarsström (m:e)	704	123	111	6·4	6·1	13·9	26·3	51	7·2	15·7	49·0	11·8
Göteborgs o. Bohus län.												
Göteborg (s)	69 356	147	125	13·8	11·4	19·9	31·7	4 763	6·9	53·4	64·4	18·4
Mölndal (s)	3 557	155	140	18·5	16·9	28·4	43·2	370	10·4	52·2	72·4	21·6
Marstrand (s)	411	122	93	9·5	6·6	11·8	20·0	30	7·3	26·7	36·7	—
Lysekil (s)	1 542	140	114	13·3	9·6	17·7	29·7	137	8·9	35·8	51·8	17·5
Uddevalla (s)	4 240	138	117	12·7	10·1	19·6	34·8	307	7·2	41·7	61·6	20·2
Strömstad (s)	749	127	122	11·3	9·5	16·1	29·4	70	9·3	31·4	47·1	15·7
Älvsborg (m:e)	2 214	138	109	9·8	6·8	12·3	22·3	230	10·4	26·1	48·3	12·2
Tången (m:e)	140	153	128	18·9	12·9	21·5	36·3	16	11·4	.	.	.
Gravarne o. Bäckevik (m:e)	428	140	118	13·9	10·0	16·9	20·3	27	6·3	33·3	51·9	11·1
Smögen (m:e)	367	135	113	13·8	8·5	13·9	24·7	39	10·7	17·9	35·9	—
Hasselösund (m:e)	61	156	111	.	4·9	9·8	14·7	8	13·1	.	.	—
Hunnebostrand (m:e)	443	136	114	10·4	6·8	12·5	20·2	37	8·4	27·0	40·5	8·1
Jonsered (m:e)	497	151	132	11·6	10·5	19·8	36·1	27	5·4	51·9	70·4	—
Partille (m:e)	430	149	114	15·1	10·9	18·3	28·2	47	10·9	53·2	53·3	14·9
Sävedalen (m:e)	660	138	116	9·5	7·1	12·9	19·4	56	8·5	19·6	37·5	10·7
Partille (lk)	14	130	100	.	.	17·8	.	1	.	.	.	—
Foss (lk)	767	137	117	13·3	10·2	19·3	30·6	73	9·5	34·2	54·8	11·0
Älvsborgs län.												
Vänersborg (s)	2 558	137	110	12·0	9·2	17·4	30·6	171	7·1	44·8	55·2	16·0
Trollhättan (s)	3 951	143	126	13·5	11·4	20·2	33·4	326	8·3	46·0	62·0	17·8
Alingsås (s)	2 607	130	105	10·3	7·6	15·6	28·4	194	7·4	26·8	51·0	12·9
Borås (s)	10 739	139	119	11·4	9·3	16·6	28·5	884	8·2	34·7	52·4	10·6
Åmål (s)	1 878	133	116	10·3	8·4	15·6	28·6	171	9·1	40·4	56·1	13·5
Lilla Edet (m:e)	313	125	101	9·7	6·7	11·7	22·3	22	7·0	.	.	.
Vårgårda (m:e)	252	125	97	11·0	7·5	15·0	29·0	27	10·7	37·0	51·9	11·1
Herrljunga (m:e)	248	117	100	5·0	3·1	5·4	11·1	22	8·7	.	.	—
Kinna (m:e)	748	129	111	8·0	6·4	12·4	23·4	62	8·2	32·3	45·2	8·1
Örby (lk)	882	155	138	17·0	15·0	24·8	33·4	115	13·0	27·8	53·9	11·3
Skaraborgs län.												
Mariestad (s)	1 679	128	106	11·2	8·6	16·3	27·5	138	8·2	31·9	50·0	12·3
Lidköping (s)	2 511	140	117	13·4	10·8	19·7	33·0	182	7·2	40·1	61·0	20·3
Skara (s)	1 760	117	93	7·3	4·9	10·3	22·5	122	7·5	18·2	37·9	6·1
Skövde (s)	2 733	132	104	19·5	13·7	12·8	23·3	201	7·4	30·8	42·8	10·9
Hjo (s)	817	107	86	5·6	3·8	7·9	18·4	34	4·2	8·8	26·5	5·9
Tidaholm (s)	1 388	131	113	9·9	8·1	15·5	27·0	83	6·0	45·8	54·2	18·1
Falköping (s)	1 814	127	106	8·6	6·2	12·2	22·9	176	9·2	21·1	39·2	8·4
Vara (k)	342	119	98	8·5	5·4	9·4	17·5	30	8·9	23·3	30·0	3·3
Töreboda (k)	281	108	92	3·1	2·1	5·3	13·4	19	6·8	.	.	.
Götene (m:e)	222	115	99	9·3	6·3	11·6	26·8	19	8·6	.	.	.

Orter	Antal begagn. egentl. bostadslägenheter	Antal boende per 100 eldstäder i		Läg. m. mer än 2 boende per eldstad bland		I dylika lägenheter boende		Läg. med 3 el. fl. barn under 15 år		Därav (i %) lägenheter		
		småläge-nheter	samtl. läge-nheter	småläge-nheter %	samtl. läge-nheter %	pers. (i allt) %	barn u. 15 år (i % av samtl. barn)	antal	i % av samtl.	om högst 1 rum o. kök	med mer än 2 boende per eldstad	med mer än 3 boende per eldstad
Värmlands län.												
Karlstad (s)	7 050	139	117	11·4	8·9	16·1	28·5	448	6·4	41·3	54·7	17·2
Kristinehamn (s)	3 610	137	118	11·7	9·5	17·8	29·7	261	7·2	45·6	59·0	19·3
Arvika (s)	2 241	136	112	10·8	8·3	15·6	28·8	178	7·9	37·6	53·4	16·6
Sunne (k)	451	121	97	9·5	6·8	13·4	28·8	36	8·1	45·9	56·8	24·3
Forshaga (m:e)	642	140	119	12·8	10·7	19·3	31·3	43	6·6	47·6	61·9	18·5
Torsby (m:e)	223	143	104	15·8	9·4	15·8	23·5	27	12·1	29·6	37·0	15·1
Örebro län.												
Örebro (s)	11 471	134	119	9·2	7·6	13·7	26·5	423	3·7	43·3	53·9	13·5
Askersund (s)	532	115	96	9·4	6·8	12·0	22·9	30	5·6	26·7	40·0	3·3
Nora (s)	799	113	90	5·4	4·1	9·3	17·7	24	3·0	.	.	.
Hallsberg (k)	734	122	105	6·7	5·1	10·0	16·6	47	6·4	19·1	36·2	12·8
Almby (m:e)	1 054	144	132	12·2	10·7	19·0	32·1	79	7·5	57·0	70·9	19·0
Kumla (m:e)	931	116	103	4·2	3·4	7·6	16·6	58	6·2	13·8	32·8	5·2
Fjugesta (m:e)	255	105	93	4·1	3·1	6·1	13·7	17	6·7	.	.	—
Karlskoga (m:e)	676	122	96	7·7	4·9	8·5	17·1	39	5·8	35·9	38·5	5·1
Längbro (lk)	1 415	136	124	10·8	9·0	14·7	33·8	88	6·2	45·5	64·8	17·0
Karlskoga (lk)	2 727	146	128	13·7	11·7	20·6	33·6	200	7·3	49·0	63·0	25·5
Västmanlands län.												
Västerås (s)	8 502	144	125	12·6	10·7	18·1	31·5	412	4·8	51·0	63·3	20·4
Sala (s)	2 133	130	112	9·7	8·2	15·9	31·3	135	6·3	48·9	57·0	20·0
Köping (s)	1 656	123	107	7·5	6·3	11·9	25·0	62	3·7	56·5	59·7	14·5
Heby (m:e)	230	124	108	7·6	6·1	11·9	27·6	15	6·5	.	.	.
Vittinge (lk)	427	133	118	12·2	10·3	19·6	36·7	39	9·1	56·4	66·7	25·6
Kopparbergs län.												
Falun (s)	3 687	132	107	11·1	8·3	14·5	27·9	265	7·2	39·2	49·4	14·7
Hedemora (s)	1 111	120	103	8·0	6·2	12·0	25·5	78	7·0	37·2	52·6	7·7
Avesta (s)	1 464	156	139	17·2	15·5	27·6	41·0	92	6·3	62·0	69·6	37·0
Ludvika (s)	1 370	144	119	15·3	12·0	18·4	28·8	85	6·2	45·9	61·2	9·4
Krylbo (k)	549	127	115	7·1	6·0	11·3	21·5	34	6·2	35·3	50·0	5·9
Borlänge (k)	709	124	107	7·6	5·4	9·6	18·2	53	7·5	28·3	39·6	7·5
Morastrand (k)	391	136	102	9·9	6·4	11·9	16·2	20	5·1	.	.	.
Vansbro (m:e)	383	152	132	13·1	10·7	17·8	30·7	28	7·3	46·4	64·3	3·6
Malung (m:e)	136	151	120	18·5	12·5	18·2	30·5	13	9·6	.	.	.
Rättvik (m:e)	160	129	114	11·0	8·1	12·1	17·6	11	6·9	.	.	—
Domnarvet (lk)	3 905	152	140	16·6	14·9	24·5	39·8	361	9·2	54·8	71·2	19·9
Grängesbergs kapellförs.	1 606	152	137	16·1	14·5	24·9	37·4	89	5·5	73·0	78·7	30·3
Gävleborgs län.												
Gävle (s)	11 090	149	129	14·9	12·8	22·1	37·6	683	6·2	59·7	70·0	23·4
Söderhamn (s)	3 273	152	131	17·5	15·1	24·9	41·4	232	7·1	62·1	70·3	25·9
Hudiksvall (s)	1 892	150	124	17·3	13·8	22·5	33·4	120	6·3	50·0	57·5	32·5
Sandviken (k)	3 545	153	136	17·5	15·5	25·0	41·2	236	6·7	55·9	72·5	28·8
Bollnäs (k)	378	111	99	4·7	3·2	5·3	8·6	16	4·2	.	.	.
Björkhamre (k)	777	131	114	10·1	8·2	16·0	27·8	59	7·6	33·9	59·3	10·2
Arbrå (m:e)	238	140	120	14·7	11·8	22·3	36·0	23	9·7	.	.	.
Valbo (lk)	2 693	155	144	17·5	16·3	28·1	44·2	254	9·4	65·7	78·3	29·5
Ljusne kapellförs.	1 599	185	168	27·6	26·0	39·6	57·4	108	6·8	80·6	88·0	41·7

Orter	Antal begagn. egentl. bostadslägenheter	Antal boende per 100 eldstäder i		Låg. m. mer än 2 boende per eldstad bland		I dylika lägenheter boende		Låg. med 3 el. fl. barn under 15 år		Därav (i %) lägenheter		
		smålägenheter	samtl. lägenheter	smålägenheter %	samtl. lägenheter %	pers. (i allt) %	barn u. 15 år (i % av samtl. barn)	antal	i % av samtl.	om högst 1 rum o. kök	med mer än 2 boende per eldstad	med mer än 3 boende per eldstad
Västernorrlands län.												
Härnösand (s)	3 241	139	116	12·4	9·7	16·3	28·9	205	6·3	40·0	54·1	16·6
Sundsvall (s)	4 903	146	120	15·2	11·9	18·8	31·8	303	6·2	50·5	60·7	22·1
Sollefteå (s)	557	129	100	9·9	6·5	10·7	20·6	45	8·1	24·4	33·3	4·4
Örnsköldsvik (s)	1 310	145	116	13·4	10·0	16·8	28·2	122	9·3	31·1	49·2	8·2
Gångviken (m:e)	183	142	140	15·3	14·8	24·5	39·3	9	4·9	.	.	.
Skönsberg (m:e)	1 610	163	152	20·0	18·4	29·3	43·1	156	9·7	65·4	75·0	26·9
Skönsmon (m:e)	1 059	170	160	24·1	22·9	36·5	53·8	101	9·5	70·3	81·2	34·7
Kramfors (m:e)	364	133	113	13·9	10·2	16·7	29·2	30	8·2	30·0	43·3	16·7
Torp (lk)	664	160	135	20·5	17·5	30·2	49·0	82	12·3	57·3	75·6	25·6
Njurunda (lk)	2 362	162	147	22·6	20·6	31·8	48·3	188	8·0	60·1	93·1	38·8
Skön (lk)	951	169	151	22·2	20·3	33·0	51·7	95	10·0	69·5	77·9	33·7
Gudmundrå (lk)	3 038	161	147	19·3	17·5	28·5	41·6	346	11·4	51·7	66·2	26·3
Själevad (lk)	1 263	151	134	16·3	14·0	24·9	37·6	167	13·2	44·3	59·9	27·5
Jämtlands län.												
Östersund (s)	3 494	142	121	12·4	9·8	16·5	29·7	329	9·4	38·3	51·7	11·2
Järpen (m:e)	263	147	131	16·2	14·1	24·6	37·9	29	11·0	44·8	58·6	10·3
Hornsbergs vst. (m:e)	379	147	126	17·1	13·7	21·0	33·9	38	10·0	36·8	52·6	7·9
Frösö (lk)	188	144	124	11·2	9·0	15·8	25·3	21	11·2	.	.	.
Västerbottens län.												
Umeå (s)	2 727	146	123	14·2	10·9	17·3	28·4	265	9·7	35·1	50·6	13·2
Skellefteå (s)	1 486	142	121	12·4	9·6	16·7	27·2	175	11·7	19·4	44·0	7·4
Vindeln (m:e)	128	142	111	13·8	9·4	17·6	38·6	11	8·6	.	.	.
Byske (m:e)	235	156	131	18·6	15·3	25·9	38·0	28	11·9	39·3	53·6	14·3
Vilhelmina (m:e)	207	169	131	28·3	21·7	34·1	51·4	38	18·4	57·9	65·8	36·8
Åsele (m:e)	189	160	131	19·7	15·9	26·9	40·3	21	11·1	.	.	.
Nordmaling (m:e)	113	113	101	12·5	8·8	18·0	34·4	13	11·5	.	.	.
Nordmaling (lk)	647	156	137	23·2	20·2	34·7	54·3	84	13·0	57·1	72·6	23·8
Skellefteå (lk)	2 429	168	156	22·3	20·7	35·5	51·1	450	18·5	46·9	69·6	25·8
Norrbottens län.												
Luleå (s)	3 519	149	128	15·3	12·4	20·1	33·3	295	8·4	41·7	57·6	13·9
Boden (s)	1 522	144	121	13·0	10·3	17·1	28·3	154	10·2	33·1	50·6	11·7
Gällivare (m:e)	342	180	153	27·6	23·1	38·4	56·3	66	19·3	42·4	68·2	37·9
Malmberget (m:e)	1 198	174	163	26·5	24·9	38·7	56·1	122	10·5	69·0	84·1	33·3
Kiruna (m:e)	2 581	180	165	27·3	25·5	39·5	55·3	383	14·8	73·1	86·0	34·8
Kalix (m:e)	226	156	123	21·6	14·6	23·6	41·8	33	14·6	39·4	57·6	21·2
Nederkalix (lk)	1 262	209	192	37·7	35·1	53·7	69·3	327	25·9	67·9	83·2	44·6
Samtliga orter	**516 444**	**138**	**116**	**12·0**	**9·6**	**17·0**	**29·8**	**36 631**	**7·1**	**41·2**	**55·3**	**16·3**

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS BIBLIOTEK